

144689

T.C.

CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI (ESKİ TÜRK DİLİ) ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

144689

GÜLŞEN- İ RÂZ

ELVAN ŞİRÂZİ

(İNCELEME- METİN – DİZİN)

YASEMİN YAKIN

TEZ DANIŞMANI

DOÇ. DR. AYŞE İLKER

MANİSA

2004

T.C.
CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI (ESKİ TÜRK DİLİ) ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

GÜLŞEN- İ RĀZ
ELVAN ŞİRĀZİ
(İNCELEME- METİN – DİZİN)

YASEMİN YAKIN

TEZ DANIŞMANI
DOÇ. DR. AYŞE İLKER

MANİSA

2004

**YÜKSEKÖĞRETİM KURULU DOKÜMANTASYON MERKEZİ
TEZ VERİ FORMU**

Tez No:

Konu:

Üniv.Kodu:

Not: Bu bölüm merkezimiz tarafından doldurulacaktır.

Tezin yazarının

Soyadı: YAKIN

Adı: YASEMİN

Tezin Türkçe adı: GÜLŞEN-İ RÂZ (İNCELEME – METİN- DİZİN)

Tezin Yabancı adı: GÜLŞEN-İ RÂZ (TEXT- RESEARCH- INDEX)

Tezin yapıldığı

**Üniversite: CELAL BAYAR ÜNİVERSİTESİ Enstitü: SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
Yılı: 2004**

Diğer kuruluşlar:

Tezin Türü: Yüksek Lisans

Dili: TÜRKÇE

Sayfa sayısı: 520

Referans sayısı:

Tez Danışmanlarının

Ünvanı: DOÇ. DR

Adı: AYŞE

Soyadı: İLKER

Ünvanı: YRD.DOÇ.DR.

Adı: MEHMET

Soyadı: AKAY

Türkçe anahtar kelimeler:

İngilizce anahtar kelimeler:

1- GÜLŞEN- İ RÂZ

1- GÜLŞEN- İ RÂZ

2- ELVÂN ŞİRÂZİ

2- ELVÂN ŞİRÂZİ

3-

3-

4-

4-

5-

5-

Tarih:

İmza :

ÖZET

Gülşen-i Râz, Şebisterî' nin yazdığı tasavvufî eserdir. Eser yazıldığı tarihten itibaren çok beğenilmiş ve tasavvufî aşkı ve tasavvufun mecazlarını anlatan bir başvuru eser niteliği kazanmıştır. Birçok şerhi yapılmış, ayrıca birçok şaire ilham kaynağı olmuştur.

Gülşen-i Râz, 15. yy 'da Elvân Şirâzî tarafından Türkçe'ye çevrilmiştir. Şirâzî, eseri birebir çevirmek yerine birçok eklemeler yaparak genişletmiştir. Şair, eseri sade bir Türkçe ile kaleme almıştır. Eser, divan şiirinin gelişmesinde etkili olmuştur.

Bu tezimizde Gülşen-i Râz 'ın konusu başta olmak üzere yazıldığı dönemin dil özelliklerini incelemeye çalıştık. Tezimiz altı bölümden oluşmaktadır.

I. bölümde eser ve eserin müellifleri; Şebüsterî, Elvân Şirâzî ve müstensihî Derviş Fedâyi hakkında bilgi verilmiştir. Eserin nüshaları ve konusu hakkında bilgiler yine bu bölümde ele alınmıştır.

II. bölümde ise eserin imlâ özellikleri ele alınmıştır. III. bölümde ses bilgisi açısından eserin özellikleri incelenmiştir. IV. bölümde isim ve fiil çekim ekleri başta olmak üzere isim, isim fiil, sıfat, sıfat fiil, zamir, zarf, zarf fiil, edat ve fiil üzerinde durulmuştur. İsimler ve fiiller yapılarına göre de incelenmiştir.

V. bölümde ise eserin çevriyazısı bulunmaktadır. Ayrıca bu bölümde üzerinde çalıştığım iki nüshada görülen farklar dipnot şeklinde verilmiştir.

Altıncı bölümde eserin sözlüğü ve dizini verilmiştir. Sözlük bölümünde kelimelerin anlamları, dizin bölümünde ise kelimenin aldığı ekler ve kelimenin geçtiği yerler sayfa ve beyit numaralarıyla verilmiştir.

ABSTRACT

Gülşen-i Râz ,which is written by Şebüsterî, is about mysticism. The book is very famous in mysticism and it is about figurative of mystic. Gülşen-i Râz has got a lot of commentary and it inspires a lot of poets.

Gülşen- i Râz was translated into Turkish by Elvân Şirâzî in the 15. century. In stead of translating without any changes, he added some revelations so as to widen the texts. The book played an important role in the development of Classical Turkish Literature.

We tried to examine the subject of Gülşen-i Râz and its characteristics of language. Our thesis has got six chapters.

In the first chapter we examined characteristics of the book and we gave information about Şebüsterî ,who is the writer of Gülşen-i Râz, and Elvân Şirâzî ,who translated Gülşen-i Râz from Persian into Turkish, and Derviş Fedâyi who copied Gülşen-i Râz. We gave information about copies of the book in this section , too.

In the second chapter we examined the orthography of the book. And in the third chapter we examined its characteristics on phonology.

In the fourth chapter we examined nouns, adjectives, pronouns, adverbs, postpositions and verbs in Gülşen-i Râz. We examined verbs and nouns in their characteristics of morphology.

In the fifth chapter you see the translation of the book from Arabic letter into Turkish letter. In this chapter we compared two copies of Gülşen-i Râz and we gave differences in notes of this chapter.

In the sixth chapter we tried to give the dictionary and index of the book. In the dictionary part we explain the meanings of the words. In the index part we examined affixes of the words with their page numbers and couplet numbers.

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “Gülşen- i Râz (Metin- İnceleme- Dizin)” adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin bibliyografyada gösterilen eserlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

Tarih

.../.../2004

YASEİN YAKIN

TEZ SAVUNMA SINAV TUTANAĞI

Celal Bayar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü 20/09/2004 tarih ve 14/2sayılı toplantısında oluşturulan jürimiz tarafından Lisans Üstü öğretim Yönetmeliği'nin 24. Maddesi gereğince Enstitümüz Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı Eski Türk edebiyatı Programı öğrencisi Yasemin YAKIN'ın "Gülşen-i Raz Metin-İnceleme-Dizin" Konulu tezi incelenmiş ve aday 27/09/2004 tarihinde saat 10.00 de jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

Adayın kişisel çalışmaya dayanan tezini savunmasından sonra 90. dakikalık süre içinde gerek tez konusu, gerekse tezin dayanağı olan anabilim dallarından jüri üyelerine sorulan sorulara verdiği cevaplar değerlendirilerek tezin,

BAŞARILI olduğuna OY BİRLİĞİ
DÜZELTME yapılmasına * OY ÇOKLUĞU
RED edilmesine ** ile karar verilmiştir.

* Bu halde adaya 3 ay süre verilir.

** Bu halde adayın kaydı silinir.

BAŞKAN
Prof. Dr. Mahmut KAPLAN

ÜYE
Doç. Dr. Ayşe İLKER
(Danışman)

ÜYE
Yrd. Doç. Dr. Sibel GÜZEL

Evet Hayır

*** Tez, burs, ödül veya Teşvik prog. (Tüba, Fullbright vb.) aday olabilir

Tez, mutlaka basılmalıdır

Tez, mevcut haliyle basılmalıdır

Tez, gözden geçirildikten sonra basılmalıdır.

Tez, basımı gereksizdir.

SÖZ BAŞI

Gülşen-i Râz, İranlı şair Şebüsterî' nin ilk manzum eseridir. Eser, 15.yy' da Elvân Şirâzî tarafından Türkçe' ye çevrilmiştir. Eser, Şirâzî' nin yaptığı eklemeler ile birlikte genişletilmiş ve çeviri eser olmaktan çıkıp ayrı bir eser niteliği kazanmıştır.

Elvân Şirâzî, Gülşen-i Râz ' ı II. Murad adına kaleme almıştır. Eserin Türkiye dışında ve Türkiye' de birçok nüshası bulunmaktadır. Tezimde Gülşen- i Râz'ın Manisa İl Halk Kütüphanesi' nin 5188 demirbaş numarası ile kayıtlı nüshası ile Süleymaniye Kütüphanesi' nin Mihrişah bölümünde 173 demirbaş numarası ile kayıtlı nüshaları üzerinde çalıştım. Manisa nüshasında gereğinden fazla hareke kullanıldığı ve bazı bölümlerde boş bırakılan yerler olduğu için eksiklikleri Süleymaniye nüshasından yararlanarak tamamladım.

Tezim altı bölümden oluşmaktadır. I. bölümde eser ve eserin müellifleri; Şebüsterî, Elvân Şirâzî ve müstensihî Derviş Fedâyi hakkında bilgi verilmiştir. Eserin nüshaları ve eserin konusu hakkında bilgiler yine bu bölümde ele alınmıştır.

II. bölümde ise eserin imlâ özellikleri üzerinde durulmuştur. III. bölümde ses bilgisi açısından eserin özellikleri incelenmiştir. IV. bölümde isim ve fiil çekim ekleri başta olmak üzere isim, isim fiil, sıfat, sıfat fiil , zamir, zarf, zarf fiil, edat ve fiil üzerinde durulmuştur. İsimler ve fiiller yapılarına göre de incelenmiştir.

V.bölümde ise eserin çevriyazısı verilmiştir. Bu bölümde üzerinde çalıştığım iki nüshada görülen farklar dipnot şeklinde verilmiştir. Ayet ve hadislerin çoğu orijinal şekli ile metne alınmıştır.

Altıncı bölümde eserin sözlüğü ve dizini incelenmiştir. Sözlük bölümünde kelimelerin anlamları , dizin bölümünde ise kelimenin aldığı ekler ve geçtiği yerler sayfa ve beyit numaralarıyla verilmiştir.

Tezimizde eserin ve dönemin imlâ özelliklerini incelemeye çalıştık. Ayrıca eserin şekil ve ses bilgisi açısından özelliklerini ele aldık. Eserin sözlüğünü ve dizinini hazırlayarak dönemin Türkçesi hakkında bilgi vermeye çalıştık.

Bu tezin hazırlanması sırasında desteğini esirgemeyen, çalışmalarına ışık tutan rahmetli hocam Yrd. Doç. Dr. Mehmet AKAY' a ve yoğun mesailerinden bana zaman ayırarak değerli yardımlarını esirgemeyen ve yöntem belirlenmesinde yardımcı olan kıymetli hocam Doç. Dr. Ayşe İLKER' e teşekkürlerimi sunarım.

Yasemin YAKIN

İÇİNDEKİLER

1. KISALTMALAR
2. SÖZ BAŞI 1-2
3. I. Bölüm ESERİN TANITIMI3- 15
 - A. Eserin Tanıtımı
 - B. Eserin Nüshaları ve Müellifi
 - C. Eserin Tavsifi
 - D. Eserin Konusu
4. II. Bölüm İMLA ÖZELLİKLERİ 16- 26
 1. Ünlülerin Yazılışı
 2. Ünsüzlerin Yazılışı
 3. Birleşik Kelimelerin Yazılışı
 4. Şeddeli Yazılışlar
 5. Tenvinli Yazılışlar
5. III. Bölüm SES BİLGİSİ26- 32
 1. Ünlü
 1. Ünlü Değişmeleri
 2. Ünlü Uyumu
 3. Ünlü Türemesi
 4. Ünlü Düşmesi
 2. Ünsüz
 1. Ünsüz Değişmeleri
 2. Ünsüz Türemesi
 3. Ünsüz Düşmesi
5. IV. Bölüm ŞEKİL BİLGİSİ 33- 55
 - a. İsimler
 - b. İsim fiil
 - c. Sıfat
 - d. Sıfat fiil
 - e. Zamir

f. Zarf

g. Zarf fiil

h. Fiiller

ı. Edatlar

i. Ünlem

6. V. Bölüm METİN 56- 256

7. IV. Bölüm SÖZLÜK VE DİZİN 257- 505

8. KAYNAKLAR 506-507

KISALTMALAR

A.	: Arapça
F.	: Farsça
T.	: Türkçe
Sf.	: Sıfat
Zm.	: Zamir
Mec.	: Mecazî
Astr.	: Astronomi
Bkz.	: Bakınız
Krş.	: Karşılığı
Tas.	: Tasavvuf
k. a.	: Kişi adı

1. BÖLÜM

A. Eserin Tanıtımı

Şeyh Sadeddin Mahmud-ı Şebüsterî' nin ilk manzum eseri sayılan Gülşen-i Râz, aruzun hezec bahrinde mefâ'îlün / mefâ'îlün / fe'ülün kalıbında ve mesnevî nazım biçimiyle yazılmıştır. Eser, Sühreverdi Şeyhi Hüseyinî Sâdât' ın Şebüsterî' ye gönderdiği mektuba cevap vermek amacı ile yazılmıştır.

Eserde Hüseyinî' nin soruları ile Şebüsterî' nin cevapları karışık yazıldığı için soru sayısı hakkında değişik görüşler ileri sürülmüştür. İslam Ansiklopedisi' nin Gülşen-i Râz maddesinde soru sayısı ile ilgili şu görüşler ileri sürülmüştür: “Lutf Ali Beg Âzer' in “ Ateşkede ” ve Rıza Kulu Han Hidâyet' in “ Riyaz-al Ârifin ” adlı eserlerinde soru sayısı on yedi olarak gösterilir. Prof. E.G.Browne ise on beş soru olduğunu kaydeder.”¹

Abdülbaki Gölpınarlı, Bombay Üniversitesi katalogunda Emir Hüseyinî' nin eserleri arasında mektubun 24 Ramazan 1315 (16 Şubat 1898)'te yazılmış bir nüshasının tam metnini bulmuştur. Yirmi sekiz beyitlik mektup metninde on beş soru bulunmaktadır. İslam Ansiklopedisi' nde Gülşen-i Râz' ın yazma nüshalarında mektubun beyit sayısı daha az olduğu belirtilir. Bu konu ile ilgili şu açıklama yapılır: “Eserin metninde ve şerhlerinde bulunmayan açıklayıcı nitelikteki bu beyitlerin Hüseyinî' nin mektubunda bulunması veya esere sonradan eklenmiş olması mümkündür.”² Yine aynı eserde bazı yazma nüshalarında görülen “tersil”, “kâde” ve “işaret” gibi başlıklar da Şebüsterî tarafından konulmuş olabileceği ileri sürülür.

Eser, “ Düşünce dedikleri şey nedir ? ”; “ Yolumuzda şart olan hangi düşüncedir ? ”; “ Ben kimim? ” sorularının cevaplandırılması ile başlar. Bu bölümler felsefî ve ilmî bir nitelik taşır. Şebüsterî, bu kısımlarda tasavvuf anlayışını şiirsel bir dil yerine açıklayıcı kavramlar kullanarak anlatır. Abdülbaki

¹ İslam Ansiklopedisi, Diyanet Vakfı, İst. 1996 Cilt 14., sf. 253

² a.g.e. sf. 253

Gölpınarlı bu konu hakkında şöyle bir açıklamada bulunur: “ Gülşen-i Râz’ ın baş tarafı pek ilmîdir. Bu kısımlarda tasavvufun vecd ve neşesini değil; ilmini, izahını, nazariyelerini, bu nazariyelere verilen kuru örnekleri buluruz. Bu kısımda da pek güzel ve hakikaten şiir olan beyitler yok değil; fakat pek azdır.”³

Şebüsterî, düşüncenin ne olduğunu anlattığı bölümlerde akıl ve mantık bilgisi üzerinde durur. Bu bölümlerde felsefeci ve kelâmcıları eleştirir. Allah yol göstermeyince hiçbir kapının açılmayacağını söyler. Şebüsterî’ ye göre felsefeci bu alemi imkan alemi olarak görür ve bu nedenle şaşkınlık içindedir. Allah’ ı mümkünle ispatlamaya çalışır. Bundan dolayı Allah’ ın zatını anlayamaz. Her şey zıddıyla vardır. Fakat Allah’ ın ise ne benzeri ne de zıddı vardır. Aklı varlıkla uğraşıp duran ve akli rehber edinen felsefecinin Allah’ ın varlığını anlayamadığını belirtir. Bu bölümlerde Şebüsterî, felsefeciyi parlak güneşi mumla arayan insana benzetir. Alemin, Allah’ın nuru olduğunu ve akli rehber edinen felsefecinin bu nuru göremeyeceğini söyler. Şebüsterî yine bu bölümlerde felsefecinin iki gözünün şaşı olduğunu belirtir ve bu nedenle Allah’ ı bir olarak göremediğini söyler. Ayrıca Allah’ı mahlukata benzetmenin körlük olduğunu ve O’nu bütün sıfatlardan yoksun saymanın tek gözlülükten kaynaklandığını belirtir. Görüş darlığının sonucu olarak hulûlun ve tenâsühün ortaya çıktığını ve itizal yolunu tutan kişinin anadan doğma kör gibi bütün güzelliklerden yoksun kaldığını söyler. Kelâmcıları ise tevhit zevkini tanımadıkları için taklit bulutuyla örtüldüklerini ve karanlıkta kaldıklarını belirtir.

“ Yolcu kimdir?; Vahdet sırrına kim vâkıf olur?; Ârif olan neyi bilir, anlar?; ‘Ene’l Hak’ diyen kişiye ne dersin?” sorularının cevaplandığı bölümlerde eser lirik bir nitelik kazanır.

Son sorularda ise Şebüsterî şarap, mum, put, zünnar, meyhâne , sâkî, pîr-i mugan gibi tasavvufî mecazların ne anlama geldiklerini açıklar. Abdülbaki Gölpınarlı bu bölümler ile ilgili şunları söyler: “Bu bölümlerde eser coşkun bir halde köpürerek,

³ Gölpınarlı Abdülbaki, Gülşen-i Râz, Maarif Matbaası, İst. 1944. sf. 2

dağılarak, dalgalanarak, akıp giden; fakat hiç bulanmayan bir şiiir ırmağı haline gelir".⁴

Gülşen-i Râz'ın tasavvuf alanındaki önemi ve Şebüsterî 'nin etkilendiğı şairler konusunda İslam Ansiklopedisi' nde şu açıklamalar yapılır: "Gülşen-i Râz, tasavvufi aşkı özellikle tasavvufi mecazları ve sūflilerin bu mecazlardan kastettikleri mânâları anlamak için başvurulması gereken en önemli kitaptır. Bu eserde, şairin büyük ölçüde etkisinde kaldığı İbnü'l-Arabî' nin El- Fütūhātü'l - Mekkiyye'si ile Fuşūşü'l Hikem'indeki fikirler hakimdir. Ancak ifade bakımından daha çok Attâr' ın ve Mevlânâ Celâleddin-i Rūmî' nin tesirleri görülür. Gülşen-i Râz yazıldığı tarihten itibaren vahdet-i vücūd görüşünü anlatan ve tasavvufun mecazlarını yorumlayan müelliflerin Kuran, Hadis ve Mesnevî'den sonra başvurdukları ana eser haline gelmiş ve eserin birçok şerhi yazılmıştır."⁵

Ahmet Gülçin-i Maâni, eserin otuz beş şerhini tespit etmiştir. Bunların en önemlileri, Şebüsterî 'nin müritlerinden Emînüddîn-i Tebrizî ile Şücäüddîn-i Şirâzî yazdığı şerhlerdir. Otuz beş şerh içinde en mükemmeli ise Nurbahşiyye tarikatı şeyhlerinden Lâhicî' nin "Mefâtihu'l- icâz fi Şerh-i Gülşen-i Râz"⁶ adlı eseridir. Diğer önemli bir şerh Kürbâlî' nin "Hādīkatü'l - Ma'ârif"⁷ dir . Eserin bir nüshası Süleymaniye Kütüphanesi'nde bulunmaktadır.

Abdülbaki Gölpınarlı da eserinde, Gülşen-i Râz' ın Farsça yapılmış şerhlerini şu şekilde sıralar:

Eserin şerhleri yapanlar:

"Abdurrahman Camî (8998/1492-93)

İdris İbn-i Husameddin-i Bitlisi (920/1514-5)

Baba Nimetullâh-ı Nahcuvanî (920/1415-5)

Muzafferdin Aliyy-i Şirazi

⁴ Gölpınarlı Abdülbaki, Gülşen-i Râz, Maarif Matbaası, İst. 1944. sf. 8

⁵ İslam Ans Diyanet Vakfı İst. 1996 . Cilt 14,sf. 254.

⁶ A.g.e. sf. 254

⁷ a.g.e. 254

Şemseddin Muhammed İbn-i Yahyâ-İlan-i Alyy-al-Ceylûniyy-al Lühicî(912/1067)
1312 hicride (1895-1896) Bombay’ da sonra da Lâhur’da basılmış müellifi
bilinmeyen iki şerh Bombay Üniv. Kütüphanesi’ nde Farsça Kitaplar Katalogu’ nda
kayıtlıdır. “⁸

Gülşen- i Râz ilk olarak XV. yüzyılda Elvân-ı Şirâzî tarafından Türkçeye
çevrilmiştir. Şirâzî, eseri aynı vezni kullanarak ve birçok ilave yaparak Türkçeye
aktarmış. Esere Tercüme-i Gülşen-i Râz adını vermiştir.

Eser, II. Murad için kaleme alınmıştır. Tercüme-i Gülşen-i Râz asıl metin gibi
mefâ’ilün / mefâ’ilün / fe’ülün kalıbıyla mesnevî nazım biçimiyle yazılmıştır. Şirâzî
tercüme sırasında esere konu içi ve dışı ilaveler yaparak eseri dokuz yüz doksan
dokuz beyitten üç bin beyite çıkarmıştır.

Tercüme- i Gülşen- i Râz yüz seksen beyitlik tevhid bölümü ile başlar. Bu
bölümde na’tlar, II. Murad hakkında methiye ve “sebeb-i te’lif bölümleri yer alır.
Daha sonra Farsça Gülşen-i Râz’ın tercümesine geçilir.

Vasfi Mahir Kocatürk, Şirâzî’ inin yaptığı ilaveler ile ilgili şunları söyler:
“Şirâzî’ nin aşağıda verilen kendi;

Nefes urdu nefs-i râhmân-ı nesîmî

Muattar oldu cân u dil harîmî

Ezel göğünde gör nimet-i şehâbın

Ebed yerine döktü devlet-i âbın

Muhabbet bülbülü güyende oldu

Şefa’at gülşen-i cüyende oldu

Yanar nur-ı keremden gül çerağı

⁸ Gölpınarlı Abdölbaki, Gülşen-i Râz, Maarif Mat. , İst. 1944 sf. 1

Yanar nur-ı keremden gül çerağı

Dolu faşl-ı semenden lutf-ı bağı

Gönül bülbülleri eyler serāgāz

Ki candan açılıbdur Gülşen-i Rāz

beyitleri ile başlayan kitapta ilk göze çarpan hususiyet hakim bir şiir ve hayat havasıdır. Şebüsterî' nin eseri ruhlı olmakla beraber şiirsizdir, onda daha çok, tasavvuf ve bir nevi ilim edāsı vardır. Eser toplu ve muhtasar, müfiddir. Şirāzî' nin eseri daha çok izahlıdır ve daha çok yayılmıştır.⁹

İslam Ansiklopedisi'nde ise Tercüme-i Gülşen-i Rāz ile Şebüsterî 'nin Gülşen-i Rāz' ı konu bakımından şu şekilde karşılaştırılır: “Emîr Hüseyinî' nin , Gülşen-i Rāz' ın esasını teşkil eden ‘ Düşünce nedir; neden düşünce bazen ibadettir, bazen günahdır; kendine git derler, bunun mânâsı nedir; sâlik nasıl kişidir ve vahdet sırrına vâkıf olur, ârif olan neyi bilir ve anlar; kimdir ‘Ene’l Hak ’ diyen ’ gibi sorularına Şebüsterî vahdet-i vücûd anlayışı çerçevesinde cevaplar vermiş, Elvân Şirāzî ise tercümesinde birçok ayet ve hadis zikrederek eseri daha kolay anlaşılır hale getirmiştir. Kitabın sonunda, Gülşen-i Rāz' ın son sorularından olan ‘ mânâ eri sözünde göze, dudağa işaret etmekle ne murat eder? ; şarabın, mumun, güzelin anlamı nedir? ; meyhâneye düşmek, sarhoş olmak ne demektir?, put, zünnâr, tersâ, küfürden maksat nedir? ’ şeklindeki sorular genişçe izah edilmiştir.”¹⁰

Elvân Şirāzî, eserine ayrıca ayrı vezinde iki tevhid kasidesi ve bahar kasidesi eklemiştir. Eserine hadisler ve ayetlerle birlikte birçok bilgi de eklemiştir. Hadislere dayanarak Türklerin İstanbul' u ve Şam' ı alacaklarından bahsetmiştir. Ayrıca eserine peygamberin mucizelerini ve dinî destan hikayelerini ekleyerek eserini genişletmiştir.

⁹ Vasfi Mahir Kocattürk Edebiyat Yayınevi Ank. 1870 sf. 277-278

¹⁰ İslam Ansiklopedisi, Diyanet Vakfı, Cilt 11, sf. 67.

tasavvufun mahiyetini anlatmakta ve edebiyata akseden birtakım mefhumlarının tabirlerini açıklamaktadır. Bu sahada Şirāzī, Muhiddīn- i Arabī' den, Şeyh Attār' dan, Mevlānā' dan ve diğer İslām- Türk müfessirlerinden de fikirler ve ilhamlar alarak eserin hakiki musannifi olarak adını hürmetle zikrettiği Şebüsteri' nin izahatını daha fazlasıyla Türkçe' ye nakletmiş ve eserini Türk edebiyatında tasavvufun ana kitaplarından biri haline koyabilmiş, bir hayli rağbet görmüş ve şöhret de kazanmıştır.”¹¹

İslam Ansiklopedisi' nde ise eserin önemi şu sözler ile ifade edilir: “ Tasavvuf sembolizminin, Türk edebiyatına ilk olarak Elvān- ı Şirāzī ' nin bu eseriyle girdiği söylenebilir. Sade bir dille kaleme alınan, rahat bir söyleyişin hâkim olduğu Tercüme- i Gülşen-i Rāz divan şiirinin gelişmesinde etkili olmuştur.”¹²

Elvān Şirāzī' nin eseri birçok şaire ilham kaynağı olmuş ve eserden birçok şair iktibaslar yapmıştır. Örnek verecek olursak, Bayramī- Şemsī şeyhlerinden İbrahim Tennürī mesnevî tarzındaki Türkçe Gülzār-ı Ma'nevī adlı eserini telif ederken Gülşen- i Rāz tercümesinden ilham almış ve aynı vezni kullanmıştır. Bayramī Melāmilerinden Sarı Abdullah Efendi Semerātū'l- Fuād' ının birçok yerinde Elvān- ı Şirāzī' nin tercümesinden iktibaslar yapmıştır. Ayrıca eser Bayramiyye tarikatı mensupları arasında rağbet görmüştür.

B. Eserin Nüshaları ve Müellifleri

1. Eserin Nüshaları

Eserin yurtiçi ve yurtdışında olmak üzere pek çok nüshası vardır. Tezimizde esas alınan ilk iki nüsha şunlardır;

A. Esas alınan nüsha; Manisa İl Halk Kütüphanesi, nr. 5188/1 yk. 108. ölç. st 14. stn 2, 200.120, (154.81mm)

¹¹ KOCATÜRK; Vasfi Mahir, Büyük Türk Edebiyat Tarihi, Edebiyat Yay. , Ank. 1970, sf. 277

¹² İslam Ansiklopedisi, Diyanet Vakfı, Cilt 11, sf. 67.

A. Esas alınan nüsha; Manisa İl Halk Kütüphanesi, nr. 5188/1 yk. 108. ölç, st 14.
stn 2, 200.120, (154.81mm)

Baş : Nefes urdı nefes Raḥmān nesīmī
Mu'aṭṭar oldı cān u dil ḥarīmī

Son : Tamāmü'l kitāb-i bi'avnillāhi
Melikü'l-a'lā sene 983

B. Süleymaniye Kütüphanesi Mihrişah 61. nr. 173/yk 103, ölç.
170.120.125.100mm, st. yz.

Baş : Nefes urdı nefes Raḥmān nesīmī
Mu'aṭṭar oldı cān u dil ḥarīmī

Son : Ḥaḳ için niyet itdüm Ḥaḳ'da her dem
Tamām itdüm sözi vallahü'l-a'lem

Bazı nüshalar :

1. Manisa İl Halk Ktp. Nr. 5190. Baştan noksan.
2. Atatürk Üniversitesi Ktp. S. Özege (A. Sırrı) Bl. Nr. 289.
3. Bursa İl Halk Ktp. Eski Eserler Ks. Genel Bl. Nr. 721/722.
4. Bursa İl Halk Ktp. Eski Eserler Ks. Orhan Bl. Nr. 665/1
5. Cebeci Halk Ktp., Nr. 34/1.
6. DTC. Fak. Ktp., İ.Saib I, Nr. 1092, M. Ozak I, Nr. 310.
7. İstanbul Üniversitesi Ktp. T. Y. Nr. 6497.
8. Kastamonu Müzesi Nr. 216, 761.
9. Koyunoğlu Müzesi Ktp. Nr. 13226.
10. Millet Ktp. Mnz. Bl., Nr. 906, 907, 908.
11. Nuruosmaniye Ktp., Nr. 4335/4899.
12. Süleymaniye Ktp. H. Mahmud Bl. Nr. 3327, 3773, H. Reşid Bl., Nr. 96/1,
13. Türk Tarih Kurumu Ktp. Nr., 317.

15. Vatikan Ktp., Turko 275.

16. Yapı Kredi Sermet Çifter Araştırma Kütüphanesi Nr. 38 yk. ¹³

a. ŞEBÜSTERİ

Asıl adı Şeyh Sadeddin Mahmud-ı Şebüsteri' dir. Doğum tarihi ve doğum yeri tam olarak bilinmemektedir. İslam Ansiklopedisi' nde şairin doğduğu yer ile ilgili olarak şu görüş öne sürülür: “ Hicretin yedinci asrının son yarısıyla sekizinci asrının ilk yıllarında (XIII-XIV) ve Moğol istilasının en kuvvetli zamanlarında Tebriz' e yaklaşık kırk kilometre uzaklıktaki Şebüster adlı kasabada doğduğu sanılmaktadır.”¹⁴

Şairin ailesi ve hayatı hakkında pek az bilgi vardır. Kaynaklarda iyi bir tahsil gördüğü, genç yaştan itibaren bilgi ve görgüsünü arttırmak amacıyla Şam, Hicaz ve Mısır'a gittiği söylenir. Macâlis al-'Uşşâk isimli eserde Mahmud-ı Şebüsteri' nin gençliğinde, başından geçen bir aşk mâcerasını anlatılmaktadır. Rıza Kulu Hidayât adlı eserde ise şairin Kirman'a gittiği, orada evlendiği ve çocuk sahibi olduğu söylenmektedir.

Şair hayatının son dönemlerini Tebriz' de geçirmiş ve Gülşen-i Râz adlı eserini Tebriz'de yazmıştır. Şairin ölüm tarihi ve mezarı hakkında ise İslam Ansiklopedisi'nde şu açıklama yapılır: “Bazı tezkirelerde ölüm tarihi hakkında farklı rakamlar verilmekte ise de, büyük tezkirelerin çoğunda 720 (1320) olarak tespit edilmiştir. Bu tarihte vefat eden şair, Şebüster' de hocası Bahâddin Ya'kub-i Tebrizi' nin kabrinin yanına gömülmüştür. Türbesi Gülşar-i Pahlavi denilen bahçe içindedir.”¹⁵

Mahmud-ı Şebüsteri' nin en önemli ve bilinen eseri Gülşen-i Râz ' dır. Şair eserini yazma sebebini eserin yetmiş beyitlik önsözünde açıklar. Önsözde devrin önemli sūfî müelliflerinden olan Seyyid Huseynî adlı zatın 717 Şevvalinde (Aralık 1317) kendisine felsefî ve tasavvufî konularda bazı sorular içeren bir mektup gönderdiğini söyler. Mektubun mesnevî nazım biçimiyle ve aruzun hezec bahrinde yazıldığını belirtir. Mektup kendisine ulaşınca meclisinde bulunanların Şebüsteri ' den

¹³ Yapı Kredi Sermet Çifter Araştırma Kütüphanesi Yazmalar Katalogu, YKY Yayınları, İst. 2001, sf. 145

¹⁴ İslam Ansiklopedisi, cilt 11, Devlet kitaplığı, Ank. 1987 sf. 173

¹⁵ a.g.e. sf. 173

yazıldığını belirtir. Mektup kendisine ulaşınca meclisinde bulunanların Şebüsterî ' den bu sorulara cevap vermesini istediklerini söyler. Şebüsterî ise daha önce risalelerinde sorulan şeyleri anlattığı için cevap vermenin gereksiz olduğunu düşünür. Fakat meclisdekilerin isteğini kıramayarak bu eseri manzum olarak kaleme aldığını anlatır. Şebüsterî ' nin bu eserden önceki eserlerinin tümü mensurdur. Çünkü şair, mânânın söze bile sığmazken vezne ve kafiye hiç sığmayacağını düşünmektedir. Ama meclistekilerin ısrarı nedeniyle eseri manzum olarak ele alır. Eserinin Attâr' ın dükkânından sadece bir koku olduğunu belirtir. Yüzlerce yıl geçse de Attâr gibi bir şairin gelmeyeceğini söyler. Daha sonra soruların cevaplarını birkaç saat içinde genişlettiğini ve eserine Gülşen-i Râz adını vermesini Allah'ın ilham ettiğini belirtir. Eser, yazıldığı tarihten itibaren büyük ün kazanmış ve eserin birçok şerhi yapılmıştır.

Şairin ikinci manzum eseri ise Sa'âdat-nâme' dir. Eser, sekiz kısma bölünmüş ve bin beyittir. Tasavvufî bir eserdir. Eserde birtakım hikâye ve temsilleri anlatılır. Ayrıca şair, Gazzâlî' nin Minhâc al- 'al Âbidîn ' ini tercüme etmiştir. Şâhid-nâme adlı bir eseri daha olduğu bilinmektedir. Fakat bu iki eserin nüshaları bulunamamıştır.

b. ŞEYH ELVÂN-I ŞİRÂZÎ

Elvân-ı Şirâzî' nin hayatı hakkında kaynaklarda yeterli bir bilgi yoktur. Şair, Gülşen-i Râz isimli eserinde yaşının elliye yakın olduğunu belirtir. Bu nedenle tahmini olarak 779 (1377) yılında doğduğu sanılmaktadır. Anadolu'ya Orhan Gazi zamanında yerleşmiş İranlı bir ailenin oğludur. Kaynaklarda atalarının Şirazlı olması nedeniyle "Şirâzî " mahlası aldığı ileri sürülmektedir.

Latifi Tezkiresi' nde şairin bazı kaynaklarda Hacı Bayram-ı Velî'nin halifesi, bazı kaynaklar da ise Hacı Bayram-ı Velî' nin dostlarından sayıldığı belirtilir.

Sehi Bey Tezkiresi' nde Mevlânâ Şirâzî olarak tanıtılan şair hakkında şu sözler söylenir: "Şiiri parlak inciye eş, sözleri açık, edası güzel, hoşça giden ve eşsiz, nazmı

gösterişli, gazelleri güzel kimseydi. Bunun şiirinde olan akıcılık ve şiirindeki letafet değme şairin şiirinde yoktur.”¹⁶

Künhü'l-Ahbâr' ın tezkire kısmında ise Mevlânâ Şirâzî hakkında şöyle bahsedilir: “Aşhâb-ı şab'dan bir sâde güy şâ'irdir. Bu da Sultan Murad zamânında zâhirdür. Gülşen-i Râz adlı bir manzum kitâpçığı vardır. Tasavvufa müte'allik ebyâtle pesend ü taḥâin alınmaga sezâvârdur.”¹⁷

Şair, şiirlerini sade bir Türkçe ile yazmıştır. Elvân-ı Şirâzî' nin bilinen tek eseri Tercüme-i Gülşen-i Râz adlı eserdir. Tercüme-i Gülşen-i Râz, İranlı mutasavvıf şair Mahmud-ı Şebüsterî' nin Gülşen-i Râz adlı Farsça eserinin tercümesidir. Eser, 829 (1426) yılında II. Murad için kaleme alınmıştır. Eser, aslı gibi mesnevî tarzında ve aruzun hezec bahrinden olan mefâ'îlün, mefâ'îlün, fe'ülün kalıbıyla yazılmıştır. Tercümenin yüz seksen beyit kadar tutan giriş kısmında bir tevhid, na'tlar, II. Murad hakkında methiye ve “sebeb-i te'lif” bölümü yer alır. Daha sonra Farsça Gülşen- i Râz ' ın tercümesine geçilir. Şirâzî, eseri kelime kelime çevirmek yerine çeşitli ilaveler ile genişletmiş ve böylece esere geniş ve ilaveli bir tercüme niteliği kazandırmıştır. Şair, bu eklemeler ile eseri dokuz yüz doksan dokuz beyitten (bazı nüshalarda 1008) yaklaşık üç bin beyite çıkarmıştır. İslam Ansiklopedisi' nde bu konu ile ilgili şu görüş ileri sürülür:“Bu bakımdan Şirâzî' nin eserine bir tercümeden ziyade şerh demek daha uygun olur.”¹⁸

Elvân-ı Şirâzî tercümesinde ayetlere ve hadislerle dayanarak Şebüsterî' den daha anlaşılır cevaplar vermiş. Böylece Şebüsterî' nin vahdet-i vücûd anlayışına açıklık getirmiştir. “Mânâ eri sözünde göze, dudağa işaret etmekle ne murat eder?, Şarabın, mumun, güzelin anlamı nedir?; Meyhâneye düşmek, sarhoş olmak ne demektir?; Put, zünnâr, tersâ, küfürden maksat nedir” sorularına geniş açıklama getirir. Bu yanıtlarla Elvân-ı Şirâzî Türk Edebiyatına tasavvuf sembolizmini getirmiştir. Tercüme-i Gülşen-i Râz eseriyle birlikte Divan şiirinin gelişmesinde etkili olmuştur.

¹⁶ İSEN, Doç . Dr. Mustafa Sehi Bey Tezkiresi, “Heşt Behist” Ank. 1998. s. 119

¹⁷ İSEN. Prof. Dr. Mustafa Künhü'l-Ahbâr'ın Tezkire kısmı Atatürk Kültür Mrk. Yayın Ank. 1994 sf.125

¹⁸ İslam Ansiklopedisi, cilt 11, Diyanet Vakfı, İst. 1996, sf. 67

c. DERVİŞ FEDĀYĪ

Üzerinde çalıştığımız Gülşen-i Rāz' ın Manisa nüshasının müstensihi olan Derviş Fedāyi hakkında yeterli bilgi yoktur. Eserin birinci sayfasında kendisini “ Şeyh’ül İslām Derviş Fedāyi” olarak tanıtan müstensih, eserin sonunda da istinsah tarihi olarak düşündüğümüz bir tarih koymuştur.

2867 Tamāmü'l kitāb-i bi'avnillāhi
Melikū'l-a'lā sene 983

Kaynaklarda Fedāyi ismine Esrār Dede' nin Tezkire- i Şu‘ārā- yı Mevleviyye isimli eserinde rastlamaktayız. Eserde Fedāyi Dede olarak tanıtılan şairin asıl adının Muhammed olduğu ve Burdur kasabasında yaşadığı belirtilir. Hazret- i Sultan Ebu’s- Seyf ' e bağlandığı ve orada şeyhlik yaptığı anlatılır. Ayrıca Mevlevi tarikatına mensup olduğu söylenen şairin Bağdat' ta Fuzuli ile görüştüğünü ve Fuzuli' nin ona bir nazire yazdığı belirtilir. Aynı eserde şairin dokuz yüz seksen beş senesinde vefat ettiği söylenir.

C. ESERİN TAVSİFİ

Tezimizi hazırlarken Gülşen-i Rāz 'ın iki nüshası üzerinde çalıştık. Çalışmamızın temelini oluşturan ve metin bölümünde A. harfi ile kısaltılan nüsha Manisa İl Halk Kütüphanesi'nde 5188 demirbaş numarası ile kayıtlı olan nüshadır. Bu nüsha 110 varak olup nesih yazısıyla yazılmıştır. Varaklarda satır sayısı en fazla on dört, en az dokuz satır arasında değişmektedir. Nüshada ayrıca kırmızı kalemle geometrik şekiller çizilmiş altmış dokuz bölüm bulunmaktadır. Bu bölümler Gülşen-i Rāz' ın cevaplandığı soruların cevaplarının birbirine karışmasını önlemek için bir ara boşluk niteliğinde görülse de Süleymaniye Kütüphanesi Mihrişah bölümünde 173 numara ile kayıtlı olan nüshada bu boşluklarda Kur’an-ı Kerim' den ayetler ve hadisler ile aşağıdaki bölümlerde ne anlatılacağına dair birer başlık konulmuştur. Tezimizde bu bölümler metin kısmına eklenmiştir.

Tezimizin hazırlanmasında yararlandığımız ikinci nüsha ise Süleymaniye Kütüphanesi' nin Mihrişah bölümünde 173 numara ile kayıtlı nüshadır. Bu eserde 106 varak olup 170, 120, 125, 100 mm st. ölçüleriyle nesih yazısı ile yazılmıştır. Ara başlık niteliğindeki bölümler kırmızı kalem ile yazılmıştır. Tezimiz için Süleymaniye nüshası seçmemizin sebebi nüshanın diğer nüshalara göre tarihin daha eski olmasıdır. Tezimizin V. bölümünde A. nüshası olarak belirttiğimiz Manisa İl Halk Kütüphanesi' ndeki nüshası ile B. nüshası olarak belirttiğimiz Süleymaniye nüshası karşılaştırmalı olarak ele alınmıştır.

D. Eserin Konusu

Şebüsterî eserine yazdığı yetmiş beyitlik önsözde eserin yazılış sebebini şöyle açıklar: “717 Şevvalinde (1317) Horasanlıların büyüğü olan ve birçok tasavvufi eseri olan Seyyid Hüseyinî' nin Tebriz'e bir mektup gönderdiğini, bu mektupta tasavvufla ilgili bazı soruların bulunduğunu, mektup çevresi tarafından duyulunca, meclistekilerin bu sorulara cevap vermesini istediklerini özellikle bir kişinin bu konuda ısrar ettiğini söyler ve ekler 'Ben bunu lüzumsuz buldum. Sorulan şeyleri risalelerimde daha evvelce anlatmıştım. Fakat o zat, 'Doğru ama bu sorular manzum; sen de bunlara manzum olarak cevap vermelisin' dedi. İsrarına karşı duramadım. Artıksız, eksiksiz ve bir solukta manzum olarak cevap verdim. Elçi cevabı alıp hürmetle Horasan'a gitti.”¹ Sorulara cevap veren Şebüsterî daha sonra yine aynı azizin ısrarına dayanamayarak cevapları genişleterek risale haline getirmiştir. Böylece Gülşen-i Râz adlı eser meydana gelmiştir.

Gülşen-i Râz'da Emir Hüseyinî'nin sorduğu şu sorulara cevap verilir:

1. Düşünce dedikleri şey nedir?

Ki ğarķ itdi beni mevc-i tahayyür

Bu deryâda ne gevherdür tefekkür 8b- 188

¹ Abdülbaki GÖLPINARLI , Gülşen-i Râz, Maarif Matbaası, İst. 1944 sf. 4

Tefekkürde ne demiş ehl-i dāniş
Baña ‘arz it bu ma’niden nümāyiş 8b-189

Ki sîr-âb ola andan teşne’-cānum
Yaķine münķalib ola gümānum 8b- 190

2. Yolumuzda şart olan hangi düşüncedir? Neden düşünce bazen ibadettir, bazen günah?

Bezene fikrû bunda şart-ı rehdür
Niçün geh tâ‘at (ü) gāhî günehdür 11b- 272

Olur geh fikr kim tâ‘at yazılır
Olur geh fikr ma’siyet yazılır 11b- 273

Baña bu ‘uķdeyi hoş eylegil ħal
Gehî ma’nî el virsün alma(ya) el 11b- 274

Şu’âl işbu maħalda budur uşda
Dimāģa müşğ ü ‘anber budur uşda 11b- 275

3. Ben kimim? Bana benden haber ver... kendinden kendine git derler. Bunun manası ne?

Ki ben kimven baña benden ħaber kııl
Ne dimekdür ki sen sende sefer kııl 23a- 564

Göñülden bu su’âli muħkem eyle
Cevābıñ cān kıılağıyla diñle 23a- 565

4. Yolcu nasıl kişidir? Yola giden kimdir? Kime tam ve kamil kişi diyeyim?

Müsâfir nice olur Hâk yolında
Ne resme seyr eyler menzîlinden 25a- 614

Dağı bu yolda kimdür reh-rev olan
Murâdına erişüp menzîl alan 25a- 615

5. Vahdet sırrına kim vakıf olur? Ârif olan neyi bilir, anlar?

Ki niçün didiler vâsıl bu halka
Kulağında cevâbuñ eyle halka 40a- 1010

Muķârındur Hâk'uñ halka vişâlı
Mu'ayyendendür añla bu maķâlı 40a- 1011

6. Peki... bilinenle bilen o tek ve temiz Tanrı'dan ibaretse bu bir avuç toprağın başındaki sevda nedir?

Bu mümkün vâcib-ile bir cem' olur mı
Bular ya'nı biri birin bulur mı 44a- 1104

Bularuñ biri birine vişâlı
Nedür añladıvir bu vaşf-ı hâlı 44a- 1105

7. Birlik sırrına vâkıf olanlar kimlerdir? Ârif bu dünyaya neyi bulmaya gelmiştir?

Şu'alım hâşılıdur uşbu bir beyt
Cevâbına bunuñ meşgûl ol eyt 47b- 1205

Ki birlik sırrına kim oldu vâkıf
Ne bilmege gelipdür bunda ‘ârif 47b- 1206

8. Hakk’ı bilen yine Hak nurudur. Bunu tarikat ehli iyi anlar. O halde insan neden ve nasıl yaratılmıştır?

Belf diyen kim-idi anda bayık
Yaratmamış-iken bu cismi Hâlik 50b- 1278

9. Allah, kudret eline bir pergel alarak, cihana, tamamı noktalardan oluşan bir daire çizmiştir. Bu noktalardan halka ait olanı yokluğu ifade eder. Halk noktası ise öz varlığıdır. “Ene’l-Hakk” diyen Hallac-ı Mansur hangi noktadan bu ifadeyi söylemiştir?

“Ene’l-Hakk” didi Mansûr-ı Hallâc
Kim özin itdi şer‘ oğına o tâc 52a- 1321

Ne noktadan diyüpdür ol “Ene’l-Hakk”
“Ene’l-Hakk” kim-idi diyen muhakkak 52a- 1322

10. Hangi denizdir, nasıl denizdir o deniz ki kıyısı sözdür; dibinden nasıl bir inci çıkar? Sedef, bu inciyi nasıl elde eder, söyle... açıkça bildir, bu denizin dalgası nereye vurur?

Bu deryâdan ne gevher oldu hâşıl
Ki oldu nuṭḡ ol deryâya sâhil 59b- 1519

Buyurgıl bu girih olsun güşâde
Ki bundan irişe gam ehli şâda 59b- 1520

11. K llden daha fazla olan c z  hangi c z d r? O c z'  arayıp bulmanın yolu nedir?

Ne c z'd r ol kim ol k lldendur efz n

Ne dimekd r buyurg l bunu mevz n 69a- 1768

Cevabın vir baña anuñ hađıķı

Anuñ gitmegin n ned r  arķi 69a- 1769

12. Evveli olmayan ve sonradan meydana gelen nasıl oldu da birbirinden ayrıldı? Bu, alem oldu,  b r  Tanrı?

Bu ' lem Hağ'-ile birlikte iken

 lmez m lkiñde v  dirlikde iken 74b- 1916

Nice bu ' lem ayrı d şdi

Fen  adın dakındı Şayru d şdi 74b- 1917

13. M n  eri, s z nde g ze, dudağa işaret etmekle ne murat eder?

Kimi ĥ rŐid- ehre kim meh-r 

Leb-i Şirin n z k  eŐmi ebr  77b- 1994

Hağ'uhn vardur cem li v  cel li

Anuñ bu z lf-ile r ĥdur miŐ li 77b- 1995

14. Şarabın, mumun, g zelin manası ne? Meyh neye d Őmek, sarhoş olmak da ne demek?

Ne dimekd r bu elf z-ı 'ib r t

Őar b   Ő hid   Şem'   ĥar b t 85b- 2205

Ꞑadehdür säķi vü meclisdürür mey

Rebāb u ʿūd u ŐeŐ-tā vü def vü ney 85b- 2206

15. Put, zünnār ve gavurluk bu makamda hep Hak'sa ālā... değilse bunlardan maksat ne? Söyle!

Bular Hāķ dīn için kim ğam yiyipdür

Büt ü zünnārı ü tersā diyipdür 91b- 2370

Bular ğod küfrdür te'vilsüz hep

Nedür ğamze virmez tünd-i müberred 91b- 2371

2. BÖLÜM

A. İMLÂ ÖZELLİKLERİ

Eserde Türkçe kelimelerin yazılışında bir birlik yoktur. Bunun sebebi olarak Muharrem Ergin eserinde şu açıklamada bulunur. “Eski Anadolu Türkçesi ile Osmanlıca arasında uzun bir geçiş safhası olmuştur. Osmanlıca’ nın başlangıcını teşkil eden ve 15. asrın ikinci yarısı ile 16. asrın ilk yarısını içine alan devirde eski gramer şekilleri, yerlerini henüz tamamıyla yeni şekillere bırakmış değillerdi.”²⁰

Gülşen-i Râz’daki yazılış özellikleri şöyle sıralayabiliriz.

1. Ünlülerin Yazılışı

1.1 a Ünlüsü

Ön seslerde a ünlüsü üstünlü elif (ı̇) ile gösterilmiştir.

adı	اوى	5b – 113	ağırlaya	ايزلاي	34b – 859
ağız	ايشيز	24b – 608	ağıulu	اغولر	36a – 901
alalar	اخالار	35b – 882	altı	آلى	19a – 452
aradan	آزادان	40b – 1013	atlara	اتلارآ	36a - 896

İç ses olarak a ünlüsünün yazılışında ya (-) ya da üstün ve elif kullanılmıştır.

Ayrıca bazı yerlerde üstün ve he (ٴ) ile de yazılmıştır.

şalarlar	شالار	88b – 2292	aşağada-iken	اناقه ذابكن	41b – 1039
bağışladı	باغيشلاي	5a – 100	kaşaya	كاشاي	4b – 83
ırağ	اراق	40b – 1012	kaşu	كاشو	4b – 91
kaşan	كاشان	10b – 242	kaşasında	كاشاندا	22b – 545

Son seslerde a ünlüsünü göstermek için çoğunlukla üstün (-) ve he

(ٴ , ٴ) kullanılmıştır. Bazı yerlerde ise üstün ve elif kullanılmıştır.

ayıla	ايلا	43a – 1087	oda	اودا	45b – 1142
Oşıya	اوشيا	33b – 833	saña	سانا	76a – 1951
tağa	تاغا	100b – 2620	taşında	طاشاندا	96a – 2490
Yarada	يارادا	93a – 2414	yola	يولا	84a – 2171

²⁰ ERGİN, Muharrem, Türk Dil Bilgisi, Bayrak Yay. İstanbul 1993 s.17

1.2. e Ünlüsü

Ön ses durumunda e ünlüsü her zaman üstünlü elif (١) ile yazılmıştır.

elinden	اليدان	22b – 543	esmezse	استغنى	23b – 567
esrükden	استركت	87a – 2242	etegine	اتكته	28a – 683
etiñi	اتين	22a – 538	evinden	اتجنا	10b – 241
etme	اتعمد	96b – 2501	eytgil	اتكجلى	23b – 571

İç seste e ünlüsü üstün (٢) ile gösterilmiştir. Bu ünlünün üstün ve elif ve he (٤) ile yazıldığı örnekler de vardır.

bezenmiş	بزينش	5a – 92	dereceleriyüz	دركه لريوز	23b – 577
düzetgil	دزتكلى	5a – 99	gel-	كلى	5a – 93
getürdi	كاترد	26a – 635	güneşinden	كوتنه شند	10b – 237
seni	سنى	26a – 635	yiter-iken	يترتكى	16a – 377

Son seste e ünlüsü üstün (٢) ve he'nin (٤ , ٥) ve ayrıca üstün ve elif kullanılmıştır.

beñzeyeye	بزينه	8a – 184	puta	پنه	93a–2411
direge	ديره	53b – 1362	dirlige	دركا	70b–1812
eyle-	ايلا	5a – 95	eyleye	ايلاه	79b–2051

1.3. ı ve i Ünlüleri

Ön seste ı ve i ünlüleri esreli elif (!) ya da esreli elif ve ye (٣ !) ile karşılanmıştır.

ıraklık	اراكلق	44b – 1124	ısmarladum	اسمارلادم	5b – 114
ıssı	يسى	7b – 171	içdüñ	يچدؤن	5b – 107
idüpdür	ايديپدور	20a – 482	iki	ايكى	2a – 15
irmez	يرمز	82a- 2109	işit-	ايشيت	40b– 1012

Bu ünlüler iç seste esre (ء) ya da esre ve ye (ى) şeklinde yazılmıştır.

açıldı	اچىلدى	5b – 108	girmiş-idi	گىرىمىش-ىدى	4b – 90
adına	ادىنا	5a – 99	gibi-yidi	گىبى-ىدى	4b – 91
bir	بىر	5a – 93	virdi	وردى	16a – 389
deñizinde	دەنيزىدە	20a – 487	kızarıır	قىزارىر	29a – 709

Son seste bu ünlüler bazen esre (ء) ve ye (ى) kimi zaman da sadece esre (ء) ile yazılmışlardır.

bağışladı	باغىشلايدى	5a – 101	çerileri	چىرەلىرى	6a – 130
içi	ىچى	7b – 172	taş	تاغ	89b – 2311
kuru	قورۇ	4a – 72	yolu	يولى	24b – 607
söyledi	سۆيلىدى	22b – 543	yüzini	يۈزىنى	8b – 195

1.4.o, ö, u, ü Ünlüleri

Ön seslerde ötreli elif (ء) veya ötreli elif ve vav (ى) kullanılmıştır.

ur-	اۈر	40b- 1015	oğşadı	اۈغشادى	54a- 1369
öküş	اۈكىش	22b- 543	oturma	اۈتۇرما	98b- 2562
olundu	اۈلۈندى	5a- 93	olur	اۈلۈر	13b- 314
oқыya	اۈقىيا	64b- 1656	üç	اۈچ	36b- 916

Kelime ortasında ya ötre (ء) ya da ötre (ء) ve vav (ى) ile gösterilmiştir.

buldı	بۇلدى	11a – 263	tuymaz	تۇيماز	11a – 257
göñül	گۆنۈل	1b – 9	uruldı	اۈرۈلدى	5b – 109
gördi	گۆردى	2b – 24	uracaq	اۈرچاق	41b – 1039
olundu	اۈلۈندى	17b – 418	tozin	تۇزىن	40b – 1015

Son seslerde ötre (ُ) ve vav (و) ile gösterilen bu ünlüler az da olsa ötre (ُ) ile yazılmıştır.

yollu	يُولُو	99a- 2572	başlu	بَانَلُو	18b – 438
şoru	شُورُو	58b – 1488	bu	بُو	16a – 385
şu	شُو	20a – 486	dürlü	دُورَلُو	5a – 92
şulu	شُورَلُو	29a-710	kendü	كَنْدُو	15a – 353

2. Ünsüzlerin Yazılışı

2.1 p Ünsüzü

p (pe) ünsüzü genellikle b (be)(ب) ünsüzü ile yazılmıştır. Seyrek de olsa p (پ) ünsüzün de kullanıldığı görülür.

dep-	بَدَپ	95b-2474	düpdüz	دُپْدُز	3a- 50
depredür	دَپْدُر	101b-2640	yaprağıdur	يَپْرَاقُودُر	2a- 15

Ip, -up, üp, -ip zarf fiil eki ise eser boyunca b (be) (ب) ile yazılmıştır.

alup	اَلُپ	8a – 180	işidüp	اِشِيدُپ	7a- 149
düşip	دُشُپ	102b-2674	kaçıp	كَاچُپ	96a– 2494

2.2 ç Ünsüzü

ç (çe) ünsüzü eserde genellikle c (ce) (ج) ile karşılanmıştır. Az da olsa ç (چ) ile karşılanan yerleri de vardır.

geç-	جَع	63b- 1630	devlüñgeçden	دَوْلُئِنْجَعْدَنْ	60a- 1534
gögcek	جُجْجَك	45b-1143	uçmak	اُچْمَاق	47b- 1203
âğaç	اَعْجَاق	4b- 90	kaçuq	كَاچُوق	75b- 1932

Aynı kelime hem ç (çe) hem de c (ce) şeklinde yazılmıştır.

şaçdı	شَاچْدِي	21a- 513	şaç-	شَاچْ	43b- 1100
açdı	اچْدِي	1b- 4	açdı	اچْدِي	4b- 82

2.3. g Ünsüzü

Metinde çoğunlukla g (ge) ünsüzü kef (ك) ile gösterilmiştir.

geñezlik	گنيزليک	65b- 1683	gizlüdür	گيزلُدور	14a- 332
gelürdi	گيلوردِي	47b- 1201	gök	گوك	43b-1093
gögiñde	گيگيندِي	1b- 2	getürgil	گتورجيل	69a- 1766

2.4 ñ Ünsüzü

ñ ünsüzü metinde her zaman (ك) ile gösterilmiştir.

göñül	گونول	8b- 195	süñüklerün	سونوکلرؤن	71b- 1827
girseñ	گيرسئ	14b- 343	ķarañusı	قاراگوسى	66b- 1706
beñizde	بئگيندِي	104b-2716	irseñ	ايرسئ	14b- 343

2.5 T Ünsüzü

İnce sıradan olan kelimelerin ön ve iç seslerinde t'ler (ت) ile yazılmıştır.

itme	ايتمه	55b – 141	tiz	تيز	55a– 1392
tek	تک	16a – 381	tütüni	توتوني	28a – 687
ten	تن	77b – 1988	yetişdi	يتيشدي	47b- 1202

Klāsik imlā geleneğine uygun olarak kalın sıradan olan kelimelerde ise ön seslerde tı (ط) iç ve son seslerde ise te (ت) kullanılmıştır.

ıtalu	تاتلو	24b – 608	ıolu	تولو	99b– 2581
ıoğrısı	توڈرısı	82a – 2108	ıonı	تونو	95b– 2474
ıışı	تویشی	79b – 2043	ıoyurısar	تویریسار	33b – 830
ıokuz	توکوز	64a – 1637	ıtuta	توتو	33b – 829

Birkaç kelime de bu özellik görülmez.

ıtutağın توکوز 101b–2645

Ayrıca toz kelimesi hem t (ت) ve hem ıt (ط) ile yazılmıştır.

ıtozın	توزین	50a – 1273	ıtozın	طوزین	102b-2677
--------	-------	------------	--------	-------	-----------

2.6 s Ünsüzü

İnce sıradaki s'ler ön ve iç seslerde daima sin (س) ile gösterilmiştir.

sekizdür	سکیزدور	19a – 460	sirke	سیرکه	22a – 537
sildi	سالدی	53b – 1349	sökeler	سوکeler	36a – 893
silke	سلیکه	40b – 1015	söndi	سوندی	43b– 1093
sinüründe	سینوروند	56a – 1423	söyle	سویله	40a – 998

Kalın sıradan s'ler ise genellikle sad (ص) ile gösterilmekle beraber bazen sin (س) ile yazılmıştır.

savaşı-	سواد	36b – 915	şıavaşı-	سوادین	46b– 1178
soķ-	سوک	99b – 2585	şıor-	سور	22a – 534
şıu	سوا	28a – 689	su	س	28a – 689
şıaıl-	سوایل	8a- 186	şıaıl-	سوایل	65a- 1664

2.7. z Ünsüzü

Metinde bazı kelimelerde hem z (ذ) hem de d'li (د) şekilleri kullanılmıştır.

peyzā	پَيْزَا	23b- 580	ümüz	أَيْمِزِي	6b- 138
hüveyzā	هُوَيْزَا	23b- 580	hoz	هُوز	11b- 264
bāzemlik	بَادِزَمَلِيك	29a- 713	Hzā	هُزَا	37b- 935

3. Birleşik Yazılan Kelimeler

Eserde ile, için ve kim kelimeleri çoğunlukla kendisinden önce gelen kelime ile bitişik yazılmıştır.

zūlm-çün-	زُلْمِچُون	66a – 1692	anufiçün	أَنْفِيچُون	108b-2836
cān-ıla	جَانِإِلَا	57a – 1449	seniñ-çün	سِنِيْنِچُون	3a – 40

Şeddeli Yazılışlar

Eserde şedde Arapça ve Farsça kelimelerde kullanılmıştır. Türkçe kelimeler de birkaç örnekte kullanılmıştır.

cennet	جَنَّة	6a – 121	evvel	أَوَّل	8a – 187
ıSSı	اِسْسِ	105a-2742			

Tenvinli Yazılışlar

Eserde ayrılma eki çoğunlukla “ ” tenvinle yazılmıştır.

evinden	أَوْتِيَا	10b – 242	göñülden	كُونُلْدَا	8a – 187
---------	-----------	-----------	----------	------------	----------

3. BÖLÜM

SES BİLGİSİ

1. ÜNLÜLER

3.1.1. Ünlü Değişmeleri

Türkçe kelimelerin birkaçı hem i hem de e' li şekilleri ile kullanılmıştır. Faruk Kadri Timurtaş eserinde aynı kelimenin iki farklı ünlü ile yazılması konusunda şunları söyler: “Bu mesele oldukça karışıktır. Çünkü, Türkçe' de vokal gelişmeleri içinde i>e, e>i,i>é, e>é, é değişimleri görülmektedir. Aynı kelimenin i ve e' li şekli bulunması göz önünde tutularak, her iki sesi kendinde toplayan bir kapalı e' nin varlığı ve bunun sonradan e ve i şeklinde inkişafı ileri sürülmüştür. Aradan uzun zaman geçmesine rağmen bunun doğruluğunu kesin olarak gösterecek deliller bulunmadığına işaret eden Prof. Reşit Rahmeti Arat, bu düşünceyi ortaya atanların e ve i' den başka, bugünkü lehçelerde aynı şekilde ikilik gösteren diğer vokaller için ne düşündüklerinin bilinmediğini kayd ederek şöyle diyor: “ e ve i seslerine mahsus olmak üzere böyle bir durum kabul edildiği takdirde bile, bunun aynı metinde ve aynı şahıs tarafından farklı telaffuz ve yazılışını tasavvur etmek güç olduğu gibi, yedi – sekiz asırlık bir müddet ve bütün Türk zümreleri içinde böyle bir karışıklığın devam etmiş olduğunu kabul etmek de müşküldür. Bu iddianın doğru olduğuna bir an için ihtimal verilse bile, metin neşrinde , bu ünlülerin inkişafını tespit etmek bakımından mühim bir hususiyetin o metindeki durumunu tebâruz ettirmek nâşirin vazifelerinden biri olmak icap eder. “²¹

Muharrem Ergin ise e ünlüsünü açık e ve kapalı e olarak ikiye ayırır. Yalnız İstanbul Türkçesinde bir türlü , yani açık e kullanıldığını belirtir. Kapalı e ' yi i- e değişikliğinin bir safhası olup açık e ile i arasında bir ünlü diye tanımlar. Ağızlarda bugün bile kapalı e' nin kullanıldığını İstanbul Türkçesinde ise i ile söylendiğini belirtir. Edebi dilde kapalı e' nin kullanıldığını ve İstanbul Türkçesinde de kapalı e' lerin benimsendiğini söyler. Bunun sebebi olarak da ağızların yazı diline yaptığı tesirlerden bir olarak açıklar.

²¹ TİMURTAŞ, Faruk Kadri, Eski Türkiye Türkçesi, Enderun Kitabevi, İst. 1994, sf. 20

Metinlerde ise kelimeler i 'li veya e' li şekilde mi okunması konusunda Faruk Kadri Timurtaş, Eski Türkiye Türkçesi isimli eserinde metinlerdeki aslı şekle sadık kalmanın daha ilmi olduğunu belirtir. Bu nedenle tezimizde kelimeler metindeki aslı şekilleri ile verilmiştir.

beşinci	19a – 453	bezene	11b – 272
biş	34b – 855	bizendi	8b – 194
gece	36b – 912	geç	42a – 1049
gey	102a – 2658	gic	55a – 1392
gice	18b – 441	giyüp	100a – 2599
ķırı	102a – 2651	yedi	97a – 2519
yer	18b – 443	yidi	66a – 1690
yir	43b – 1093		

Uşbu kelimesi ise metinde hem u hem de i ünlüsü ile yazılmıştır. Muharrem Ergin, Türk Dilbilgisi isimli eserinde bu özelliğin Eski Anadolu Türkçesinden sonra ortaya çıktığını belirtir.

işbu	7b – 167	uşbu	40b – 1019
------	----------	------	------------

3.1.2. Ünlü Uyumu

1. Kalınlık ve incelik uyumu

Eserde Türkçe, Arapça ve Farsça kelimelerde kalınlık-incelik uyumuna uyulmuştur.

‘adlıla	33b – 830	‘arşıla	18a – 437
şanursın	10b – 250	şavtıla	61b – 1575
ķılıķıla	33b – 834		

2. Düzlük-Yuvarlaklık Uyumu

Metnimizde ise kelime köklerinde ve eklerde düzlük ve yuvarlaklık uyumunda tutarsızlık söz konusudur. Özellikle –lik / -siz isimden isim yapım ekleri bazı kelimelerde uyuma uyulmuş, bazı kelimelerde uyuma uyulmamıştır.

Bu konuda Zeynep Korkmaz şu açıklamada bulunur: “Eski Anadolu Türkçesinde ufak tefek benzeşme ışıltıları görülse de genellikle dudak benzeşmesi yoktur. Bu durum hem kök durumundaki sözlerde hem de eklerde geçerlidir. Bu uyumun yokluğu bazı sözlerin Eski Türkçede olduğu gibi aynen ya da küçük ses değişiklikleri ile sürdürülmesi, dudak ünsüzlerinin yanlarındaki bazı ünsüzleri yuvarlaklaştırması, Eski Türkçede birden fazla heceli kelimelerin sonlarındaki –g ünsüzünün bu dönemde eriyip kaybolurken geride kalan ünlüleri yuvarlaklaştırması yahut da düz kök ve gövdelere hep yuvarlak yapıdaki eklerin gelmesi ve sayılarının oldukça kabarık olması gibi etkenlerden kaynaklanmıştır. Bazı ekler de yuvarlak ünlü taşıyan sözlere hep düz biçimleri ile gelmektedir. Örneğin, 3. teklik iyelik eki, yükleme eki vb. gibi.”²²

açlık	45a – 1127	altun	8a – 183
çoklık	44b – 1126	çokluk	3a – 42
esrükden	87a – 2243	karşu	2b – 37
kıllur	2b – 37	kulluk	88b – 2295
şanursın	10b – 250	aydınlık	65a – 1664

3.1.3. Ünlü Türemesi

Ünlü türemesi eserde daha çok Arapça ve Farsça kelimelerde görülür.

‘ākıl	50b – 1276	‘ayıbıñı	25b – 624
ötürü	105a – 2744	ufuğda	4b – 82
aşıl	2b – 25		

²² KORKMAZ, Prof. Dr. Zeynep, Türkiye Türkçesinin Grameri (Şekil bilgisi)TDK: yay. Ank. 2003, sf. XCVII

3.1.4. Ünlü Düşmesi

Eserde birkaç Türkçe kelimede orta hece düşmesi görülmüştür.

ağzı	109b – 2862	bağrına	54a – 1368
beñzini	53a – 1341	burnuña	59a – 1513
eynine	44b – 1117	göñlinde	90a – 2325
n'ider	12b – 287	uykuda	15b – 370
yalnız	78b - 2015	n'olursa	74b- 1906
toğmı	2b- 29		

3.2. ÜNSÜZLER

3.2.1 Ünsüz Değişmeleri

3.2.1.1. Tonlulaşma -t > d –

Eski Anadolu Türkçesi t- ' yi devam ettirme veya d-' ye dönüştürme bakımından karışık bir durum gösterir. Bu değişim, yüzyıldan yüzyıla ve eserden esere birtakım ayrılıklar göstermekle birlikte, d-' ye dönüşe daha çok ince sıradan sözlerde gerçekleşmiştir. Metnimizde de bu özellik görülmektedir.

dağdı	82b – 2119	dağına	7a – 159
depdün	64b – 1649	ditredür	71a – 1824
dutar	20a – 479	dütdüm	28a – 686
işde	105b – 2756	hudüdü	74b – 1913
hudütından	86b – 2237	yaradur	56b – 1433
tağıt-	81b – 2101	tolaşdur	71b - 1828
tolaşık	82a - 2111	toлін-	94b – 2448
toğ-	41b – 1038	tağ	16b – 399
deg-	48b – 1225	dile-	43a – 1087

3.2.1.2. Tonsuzlaşma - p > - b

gic	55a – 1393	gögcek	45b – 1144
icre	65b – 1681		

3.2.1.3. Sızıcılaşma - k - > - h -

Türkçe sözlerin yalnız iç ve son seslerinde görülen bir olaydır. Metnimizde kelimelerin hem h' li hem de k' lı şekilleri kullanılmıştır.

oḥı	81a – 2084	oḥşadı	54a – 1369
koḥar	49b – 1255	yoh	20a – 489
yoḥsullara	6b – 140	aḥşām	31b – 776
ayıḥ	94a – 2444	uyḥusundan	108a – 2825

Bazı kelimelerde ise - k > - ğ değişimi görülmüştür.

kaḅı	100b – 2610	kaḅkı	63b - 1634
------	-------------	-------	------------

Bugün Türkçe'de ğ veya v ünsüzleri ile kullanılan kelimeler Eski Anadolu Türkçesi' nde g ünsüzü ile kullanılmaktaydı.²³ Metnimizde bu özelliği gösteren birkaç kelime de şunlardır:

degül	9b – 216	degürmen	19b - 473
ögdi	74a – 1901	dügün	62a - 1589

Eserde birkaç kelimedede yer değiştirme (methathese) özelliği tespit edilmiştir.

örgeḅ	49b – 1252
-------	------------

²³ TİMURTAŞ, Faruk Kadri, Eski Türkiye Türkçesi, Enderun Kitabevi, İst. 1996

Eserde bugün parmak ve pınar şeklinde p'li şekilde kullandığımız kelimeler b'li şekilde yazılmıştır.

barmağında 6b – 137

bıfıarı 10b – 237

Eski Anadolu Türkçesinde uvağ olarak kullanılan ufak kelimesi metnimizde de eski şekli ile kullanılmıştır.

uvağı 7a – 151

3.2.2. Ünsüz Türemesi

Ünsüz türemesi ünlü başlayan birkaç kelimedede kelime başında ünsüz türemesi tesbit edilmiştir.

ıssı 66a – 1689

issi 63b – 1623

vurur 81a – 2083

yigit 70a- 1790

3.2.3. Ünsüz Düşmesi

Metnimizde Türkçe ve yabancı kelimelerde ünsüz düşmesi görülmektedir.

Türkçe kelimelerde:

bol 12b – 288

getürdi 59a – 1503

ıraq 31b – 774

inan 46b – 1172

otur 16a – 388

oltur > otur

Yabancı kelimelerde:

Ḥaḡ 9a – 200

Ḥaḡ > Ḥaḡḡ

bū 106a – 2766

4. BÖLÜM

ŞEKİL BİLGİSİ

A. İSİMLER

1. İsim Çekimi

a. Çokluk Eki

Eserde çokluk eki olarak +LAR eki kullanılmıştır. Lar çokluk eki çoğu zaman kelime tabanlarına bitişik yazılırken az da olsa ayrı yazıldığı da olmuştur.

bulardur	58b – 1491	felekler	5a – 103
melekler	5b – 115	olanlaruñ	11a – 252

Eski Türkçe' de işlek olmasına rağmen Eski Anadolu Türkçesinde kalıplaşmış olarak bulunan çokluk ekleri +an, +z ekleri metnimizde birkaç kelimedede görülür.

göz	12b – 294	oğlan	99b – 2593
oğlanlarından	33b – 827		

b. İyelik Ekleri

Eski Anadolu Türkçesinde iyelik ekleri 1. ve 2. şahıs teklik ve çokluk biçimlerinde yuvarlak, 3 . şahıs teklik ve çokluk biçimlerinde ise, düz olarak bulunur. Metnimizde de bu kurala çoğunlukla uyulmuştur:

1. Teklik + (u)m

adımı	101b – 2648	başımndan	33b – 831
benüm	38b – 968	göñlümü	82b – 2128

2. Teklik +(u)n

‘aqluñ	12b – 290	aduñ	26a – 634
belüñ	95a – 2469	göñlüñ	10a – 227
işüñ	19b – 467		

3. Teklik +(s)I (n)

ağusı	105a – 2746	bülbüli	1b – 6
gözi	11a – 257	yolu	40b – 1019

1. Çokluk +(u)m Uz

derdimizüñ	108a – 2823	dilümüz	91b – 2368
gücümüz	7a – 161	içimizde	27b – 669

Kelimede birden fazla iyelik ekleri kullanıldığı da olmuştur.

birisi	33b – 826
--------	-----------

c. Durum Ekleri

1. Tamlama Hali +(n) Uñ

Tamlama durum eki Eski Anadolu Türkçesi'nde daima dar-yuvarlaktır ve bu nedenle dudak uyumuna uymaz. Eserde de bu kurala uyulduğu görülmüştür.

‘adūnuñ	6a – 124	şunuñ	41b – 1045
anuñ	3b – 55	bāğınuñ	2b – 29
kiminüñ	4a – 721	leşkerinüñ	5a – 104

2. Belirtme Hali

Belirtme durum eki +(y) I eserde kullanılmıştır. Ayrıca eksiz belirtme durumundaki kelimeler de çoktur.

aḥvālı	2b – 37	fikri	12a – 280
bāḫılı	9a – 199	beni	108a – 2825

Eski Türkçe’de zamirlere gelen +nI eki ile çekimlenmiş zamir örnekleri de bulunmaktadır.

kimini 40 – 74

Eserde eksik belirtme durum eki ile çekimlenmiş örnekler :

birin 19a – 451	örtüsin	85b – 2201
ābın 2a – 20	budağın	2a – 22
dileğın 7a – 150	elin	7a – 148
etegin 3b – 59	ğarasın	4b – 84
tozın 102b – 2677		

3.Yönelme Durumu

Eserde yönelme durum eki +(y) A şeklinde kullanılmıştır. .

bağına 77b – 1982	gelene	3b – 58
kimine 4a – 71	mevcine	15b – 369
nūrına 38b – 964	olmağa	82b – 2126
toprağına 2a – 11	yoğsullara	6b – 140

4. Bulunma Durumu

Eserde bulunma durum eki he ile ya da kendisinden önce bildirme; iyelik eklerinden birisi geldiğinde üstün (ˆ) ile yazılmıştır.

barmağında 6b – 137	başında	106b – 2777
güneyde 1b – 6	cānda	1b – 9
göñülde 64b – 1650	içinde	7b – 173

5. Ayırma Durum Eki

Eserde çıkma durum eki olarak +dAn eki kullanılmıştır. Ekin ünlüsü üstün ile kimi yerde ise tenvinli şekilde yazılmıştır. Birkaç örnekte ise +din eki kullanılmıştır.

'alemden	14a – 331	göñülden	8a – 187
gözlülükden	11a – 260	nefesden	2b – 31
öñdin	22b – 555	yaratduğundan	40b – 1012

6. Vasıta Durum Eki

Eserde ile edatının ekleşmiş şekli olan (I) la eki kalınlık-incelik uyumu göz önünde tutularak kullanılmıştır.

adıyla	89a – 2308	ağzıyla	77a – 1969
anuñla	26a – 641	añlâk-ıla	66b – 1700
bağıyla	64b – 1650	bañın-ıla	84a – 2170

7. Eşitlik Durumu

Eserde + CA eşitlik eki bulunan kelimeler şunlardır:

anca	102b – 2667	öñince	6a – 123
------	-------------	--------	----------

Aitlik Eki

Ünlü uyumuna uymuştur.

gökdeki	21b – 516	gözülerdeki	92b – 2391
İlerüki	22a – 535	perdelerdeki	77a – 1974

2. Yapılarına Göre İsimler

1. Basit İsim

al	48a – 1216	al	32a – 79
at	60a – 1533	dil	3b – 59
diz	101b – 2648	düz	58b – 1493
el	46b – 1177	er	28a – 688
eşek	105a – 2747	et	67a – 1708
ev	96a – 2487	giz	99b – 2580
göç	59a – 1511	kök	64a – 1636
kötü	58b – 148	od	28a – 689
oğ	36a – 905	taş	54a – 1375
ün	82a – 2108	var	32b – 803

2. Türemiş İsim

a. İsimden isim

+cı eki ile

kullıkcı	104a – 2712	toğancı	60a – 1529
----------	-------------	---------	------------

+daş eki ile

kardeşlaruñ	97b – 2531	karındaş	12a – 286
-------------	------------	----------	-----------

+lı eki ile

şulu	29a-710	ağulu	36a – 901
bağlu	95b – 2473	bahtlu	47b – 1203
beglü	56b – 1442	devletlü	7a – 159
dürlü	4b - 87	imānlu	75b – 1941
kolaylu	70b – 1804	tatlu	109b – 2862
yirlü	83a – 2135	atlu	36a - 895

+lık eki ile

edepsüzlük	80b – 2076	kandaşlıg	98a – 2545
------------	------------	-----------	------------

alçaklık	73b – 1890
azlık	44b – 1126
bildüklü	11b – 265
birlik	3a – 41
ikilik	46a – 1160
kolaylık	20b – 500
ķarañlık	12b – 295
senlik	86b – 2237
hoşluğına	88b – 2293
yakınlık	107a - 2796

aydınlık	65a - 1664
benlik	46a - 1168
bilişlik	24a - 583
esrüklik	47b - 1200
ķarañlık	74b - 1911
perişānlık	101a - 2624
sarhoşlık	80b - 2077
toğruluk	82a - 2110
yalancılığı	19b - 470

+ inci eki ile

beşinci 19a - 455

yidinci 80a – 2056

+ suz eki ile

ansuz 28a – 691

atasuz 95b - 2478

ayuksuz 62a – 1588

bilgesüz 76b - 1966

gözsüz 11a – 262

sensüz 48b - 1231

+ sul eki ile

yoşsul 6b – 145

b. Fiilden İsim

- gun eki ile

azgunları 88b - 2290

-()ş eki ile

biliş 106a – 2764

-ecek eki ile

geyecekleri 101b - 2648

- () k eki ile

bitik 50b - 1281

açuk 84a - 2166

- I eki ile

koku 47b - 1200

ölü 104b – 2729

tolu 74a – 1896

uyķu 15b - 372

-() m eki ile

ölüm 71b - 1828

-cık eki ile

ķabarcıklar 87a - 2252

-gü eki ile

sevgü 12a - 278

-ici eki ile

sevici 99b - 2589

uçucu 59b - 1525

virici 86b - 2232

- ak eki ile

turağ 19a - 459

-mur eki ile

yağmur 61a - 1563

3. Bileşik İsim.

devekuşu 59a - 1511

gözbebegi 13b - 321

yiryüzi 46b - 1180

C. İSİM FİİL

bağlamak 93a - 2407

bilmek 4b - 81

eylemege 94a - 2443

ķopmak 71b - 1837

olmağa 76b - 1960

toğma 11a - 262

yimek 104a - 2716

C. SIFATLAR

a. Niteleme Sıfatları

eyü ahlāk 24a - 594

b. Belirtme Sıfatı

Sayı Sıfatı

bir pıre 40a - 1007

dördinci gökde 19a - 453

iki yañe 65b - 1677

toğuz gün 64a - 1637

üçüncü âyet 17b – 419

yedi kat 97a – 2519

Belgisiz Sıfat

her dem 48b – 1221

hiçbir katre 60b – 1545

şamu halk 3a – 46

Soru Sıfatı

ne şüret 43a – 1080

İşaret Sıfatı

böyle bilen 43a – 1079

bu kabādan 47b – 1207

işbu 'ālem 75a – 1928

ol yağmur 41b – 1047

şöyle zāhir 52a – 1314

uşbu 'ilm 91a – 2353

D. SIFAT FİİLLER

alan 25a – 615

aldığı 6a – 133

bakan 77a – 1974

başası 75b – 1936

beñzedügi 65b – 1681

bildiginden 91a – 2352

bilen 42b – 1069

didüğüm 35a – 873

diyen 52a – 1325

geydügi 102b – 2675

işiden 54a – 1363

itdüğim 70a – 1799

olduğı 78b – 2013

yaradan 58b – 1496

E. ZAMİRLER

1. Kişi Zamirleri

a. Yalın Durumu

ben 23b – 575

biz 23b – 577

kendü 71b – 1840

ol 54b – 1389

sen 24b – 597

b. Tamlama Durumu

senüfi 43a – 1084

c. Belirtme Durumu

anı 24a – 588

beni 3a – 40

seni 46a – 1155

Ç. Yönelme Durumu

aña 4b – 80

baña 8b – 189

bana 23b – 575

bize 52b – 1327

saña 22a – 528

sana 109b – 2867

d. Bulunma Durumu

anda 2b – 32

bende 62a – 1585

sende 106b – 2781

bizden 46a – 1165

andan 56a – 1426

e. Ayrılma Durumu

kendüzinden 37b – 934

senden 45b – 1154

f. Vasıta Durumu

senüfle 98a – 2546

g. Çün edatı ile

senin-çün 64a – 1643

senüñçün 70b – 1807

anuñçün 11a – 254

2. İşaret Zamirleri

a. Yalın Durum

bu 76a – 1944

bunlar 84a – 2171

ol 104a – 2718

b. Tamlama Durumu

anuñ 5b – 106

bunuñ 95a – 2463

bunlaruñ 94b – 2456

c. Yükleme Durumu

bunı 38a – 954

Ç. Yönelme Durumu

bulara 67b – 1734

buna 89a – 2308

d. Bulunma Durumu

bularda 2a – 13

bunda 72b – 1862

f. Ayrılma Durumu

anlardan 97a – 2520

bulardan 15b – 363

bundan 45a – 1135

g. Vasıta Durumu

anuñ-ıla 51a – 1295

anuñla 4a – 77

bunuñ-ıla 99a – 2576

h. Çün edatı ile

anuñçün 14b – 348

bununçün 109b – 2864

2. Soru Zamiri

ne 44a - 1107

nedür 38b – 960

kime 22b - 546

neden 58a - 1474

neler 65b – 1682

neye 54b - 1387

3. Belgisiz Zamir

birini	24b – 602	birini	63b – 1624
herbirinüñ	18b - 438	hergiz	40b – 1020
birine	36a – 903	cümle	35b – 880
kimesne	78b – 2021	kimi	100a – 2594
kimin	108a – 2818	kimine	58a – 1479
kimisi	73b – 1883	kimse	104a - 2711
ķamu	35b – 881	ķamumuz	23b – 578
ķamusı	18b – 446		

F. ZARFLAR

1. Durum Zarfi

hep	45a – 1131	hiç	40b – 1020
key	70a – 1791	öyle	31b – 775
yine	21a – 512		

2. Miktar Zarfi

nice	49b – 1256	öküş	54a – 1367
------	------------	------	------------

3. Yer-Yön Zarfi

ardınca	37a – 922	aşğa	16a – 380
berü	31a – 758	girü	95b – 2482
içre	17b – 417	öñ	32b – 798
ķarşu	46a – 1160	üze	82b – 2131
üzre	86a – 2217		

4. Soru Zarfi

kimim	108a – 2826	nice	10a – 233
niçün	11b – 272	n'ider	12b – 288
ķanaca	16a – 387	ķanda	105a – 2744
ķangı	100b – 2610	ķanı	15b – 363

5. Zaman Zarfı

bugün	38b – 966	dün	62a – 1588
er	26b – 652	evvel	106a – 2762
gic	55a – 1394	gice	19b – 472
gündüz	16b – 395	hemân	22b – 555
hemân-dem	106b – 2779	her-dem	94a – 2440
imdi	7b – 169	kaçan	104a – 2718
kaçan-kim	43a – 1078		

G. ZARF FİİLLER

-(y) I²cAK

giricek	23b – 568	irişicek	54b – 1377
olıcağ	28a – 687	bakınıcağ	10b – 244

-(y) I²ncA

irince	40a – 1008	çıkınca	37a – 923
deyince	86b – 2234	gitmeyince	49a – 1236

-(y) I²cAGAz

gidicegez	40b – 1013	gidincegez	25b – 626
-----------	------------	------------	-----------

-(y) I²ncAK

çıkıncağ	45b – 1143	açıncağ	99b – 2586
ayrılıncağ	89b – 2312	bakıncak	71a – 1821
gelincek	43a – 1086	görincek	38a – 955
olıncağ	53b – 1361	oluncağ	86b – 2239
şorıncak	60a – 1539	toğıncağ	87a – 2250
virincek	60b – 1544	yağıncağ	61a – 1561

- ken

oğurken	109b – 2861	yaradılmamış-iken	75a – 1928
---------	-------------	-------------------	------------

kılurken	79a – 2029
----------	------------

- mAdAn

almadan	89b – 2320	görünmeden	76b – 1961
---------	------------	------------	------------

- mAdIn

gelmedin 99a – 2570

- (y) Up

kovup 79a – 2024

bırağıp 85b – 2201

_(y) UbAn

alıban 54a – 1375

dirilüben 79a – 2026

gelüben 60b – 1548

göriben 87a – 2248

olıban 20b – 495

uçuban 60a – 1526

- (y) UbAnIn

diyübenin 92b – 2396

- (y) U

diyü 41a – 1032

H. FİLLER

1. Zaman Ekleri

Duyulan (Farkına Varılan) Geçmiş Zaman

Eserde duyulan geçmiş zaman eki olarak –(y) Upd Ur (u)r +mI d(U)r eklerinin düz ünlü şekilleri ile kullanılmıştır.

açılmışdur 57a – 1455

alıpdur 90a – 2328

alupdur 19a – 456

bağlayıpdur 108b – 2830

gelipdür 47b – 1206

görmüşdür 108a – 2819

olmuşdurur 89b – 2321

olupdur 19a – 458

Görülen Geçmiş Zaman

Eserde görülen geçmiş zaman eki olarak –d eki tonsuz şekilde kullanılmıştır.

açduñ 50a – 1266

alduñ 72b – 1863

bağdı 97b – 2537

bağduñ 54b – 1387

bastum	83b – 2146	düşürdi	2a – 22
eylediler	52b – 1326	geldüñ	48a – 1210
içdüñ	74b – 1907	ķuruldı	5b – 109

Bir örnekte ünsüz uyumuna uyulmuştur.

bastum 83b – 2146

Geniş Zaman

Geniş zaman eki eserde düz-dar ve yuvarlak-dar ünlüler ile beraber kullanılmıştır.

almazlar	33a – 815	baķarlar	22a – 540
dirilür	100a – 2594	đutaram	82b – 2127
eylerem	5b – 114	gide	96b – 2504
gider	29b – 730	giderem	97b – 2529
gösterem	108b – 2834	gösteresün	52b – 1327
gösterevüz	85a – 2197	olur	70a – 1791

Eserde –(y) A geniş zaman ekine az rastlanır.

gide 3a – 49

Geniş zamanın olumsuzu olarak –mAz, eki ünlü uyumuna uyarak kullanılmıştır.

girilmez	10b – 238	girmez	63b – 1634
----------	-----------	--------	------------

Gelecek Zaman

Eserde gelecek zaman eki olarak E.A.T’de en çok kullanılan –(y) IsAr eki kullanılmıştır. Ekin –dur’lu şekillerine de rastlamaktayız.

alısardur	41a – 1036	bildüriser	34a – 842
-----------	------------	------------	-----------

kopıardur	105a – 2734	olısar	33b – 828
olıardur	72b – 1860	şalıardur	105a - 2735

İstek Kipi

Eserde kullanılan emir, dilek, istek ve gereklilik kipleri istek kipi başlığında toplanmıştır. Bu konuda Gürer Gülsevin şu açıklamada bulunur: “Emir, istek, dilek-şart, gereklilik kipleri Eski Anadolu Türkçesinde fonkiyonları itibarı ile ayrı ayrı şekillerde göstermek oldukça güçtür. Bu kiplerin hepsinde bir şeyin yapılmasının, ben tarafından istenmesi vardır.”²⁴

açalar	46b – 1181	ala	37a – 920
bağa	47a – 1185	bulam	10a – 236
çığa	41b – 1046	diyelüm	25a – 616
düşse	31b – 774	gele	29b – 734
gire	98b – 2555	girelüm	43b – 1090
görgil	86b – 2231	olğıl	50b – 1276
yaza	83a – 2134	yazasın	86b – 2228

Bileşik Zaman Çekimi

a. Hikaye Bileşik Zaman

alurlardı	22a – 536	beñzer-idi	42a – 1057
düzmiş-idi	4b – 90	göreydi	94a – 2433
görinürdi	3a - 44		

b. Şart Bileşik Zaman

alduñ-ısa	8a – 180	avlamaz-ısañ	60a – 1533
bağduñ-ısa	54b – 1387	bilmese-yidi	38a – 948
gitdiyse	82a – 2117	ister-isen	63b – 1630
olursa	79a - 2031		

²⁴ Gülsevin Gürer, Eski Anadolu Türkçesinde Ekler, TDYK, Ank. 1997, sf.106

Yapılarına Göre Fiiller

a. Basit Fiil

sor-	89b – 2320	aç-	104a – 2709
ağ-	17a – 405	at-	81a – 2084
bağ-	59a – 1508	bat-	97b – 2536
bil-	50b – 1276	bit-	109a – 2851
bul-	13a – 305	di-	16b – 397
diz-	8a – 183	dök-	30a – 739
dür-	4b – 83	düş-	82a – 2111
em-	70a – 1792	eyt-	40b – 1022
geç-	63b – 1630	gel-	59a – 1509
gey -	102b – 2676	gir-	5a – 95
git-	43a – 1089	iç-	29b – 727
it-	91a – 2356	kes-	64a – 1636
ko-	24a – 586	kal-	15b – 369
kıl-	21a – 502	san-	39b – 989
sev-	79a – 2034	toğ-	41b – 1038
tut-	59a – 1510	uç-	3a – 50
ur-	108a – 2829	vir-	63a – 1609
yağ-	61a – 1563	yağ-	104b – 2731

b. Türemiş Fiil

a. İsimden fiil

+ la- eki ile:

añla-	21b – 522	arzula-	46a - 1160
bağla-	12a - 276	bağışla-	7a - 149
başla-	7a - 161	bekle-	43b - 1095
aşıla-	61a – 1560	beñizlen-	49a - 1237
budaqlan-	2a - 19	gizle-	49b - 1258
gözle-	14b - 344	söyle-	95a - 2462
ulula-	100a – 2607		

+n eki ile

arın- 25b – 622

+r- eki ile

delir- 83a – 2141

+e- eki ile

dile- 60b - 1551

+ar- eki ile

oñar- 23b – 570

+ - da- eki ile

aldan- 64b – 1649 (al- +da-)

b. Fiilden fiil yapım eki

-dır -, -dir-, -dur-, -dür- eki ile

añladır- 51a – 1294

bildür- 58b - 1493

irişdür- 60a – 1537

begendür- 60a - 1534

indür- 46b – 1182

- er- eki ile

gider- 48b - 1227

çıkır- 98b - 2560

-gür-, -gür- eki ile

irgür- 86a – 2216

-l- eki ile

yaradıl- 88b – 2295

atıl- 71b - 1827

ayrıl- 36b – 907

başıl- 36b - 908

bükül- 99b – 2587

çekil- 107a - 2800

deril- 3a – 49

dizil- 76b – 1965

konıl- 57a – 1451

yayıl- 7a – 158

yazıl- 5b – 113 yığıl- 100a – 2603

-n- eki ile

ağılan- 43b – 1092

bilin- 66a - 1685

bulın- 93a – 2405

bürün- 108a - 2822

görin- 14a – 329

okun- 23a - 566

sevin- 45b - 1148

döşen- 67a – 1708

-r- eki ile

bitir- 82b – 2128

-ş- eki ile

buluş- 105b - 2755

düriş- 98b - 2552

seviş- 98a – 2545

-t- eki ile

ürküt- 102b - 2670

aqıt- 33a – 809

ört- 94a – 2440

-k- ile

silk- 40b – 1015

c. Bileşik Fiil

a. Kurallı Bileşik Eylemler :

afladıvir- 44a – 1105

eydivir- 23b – 571

eyleyügör- 106a – 2770

siligör- 84a – 2166

b. Yardımcı Fiil ile Kurulan Bileşik Eylemler:

1. almak yardımcı fiili ile :

Nefes al- 8a – 180

2. eyle- yardımcı fiili ile :

āh eyle-	45b – 1148	‘arz eyle-	25a – 618
aşinālık eyle-	96a – 2498	beyān eyle	75a – 1919
bilādı eyle-	36b – 909	būşiş eyle-	82a – 2109
cem ^c eyle-	5a – 95	cūş eyle-	67a – 1716
derc eyle-	5a – 97	der-endāz eyle-	5a – 96
devr eyle-	46a – 1159	endişe eyle-	46a – 1155
farq eyle-	4a – 68	fehmi eyle-	9a – 201
fiqr eyle-	51a – 1297	gūşiş eyle-	82a – 2109
gūzer eyle-	49a – 1242	ğamz eyle-	38b – 968
ğark eyle-	42b – 107	izhār eyle-	107a – 279
ihtiyār eyle	16b – 394	kesb eyle-	7b – 167
maḳhūr eyle-	57b – 1470	meded eyle-	29b – 734
medhūş eyle-	87a – 2251	mesāfet eyle-	28a – 693
nazar eyle-	25a – 610	naẓm eyle-	7a – 161
nezzāre eyle-	13a – 305	nidā eyle-	54b – 1389
nigūşār eyle-	98b – 2564	nūş eyle-	25b – 628
pāk eyle-	49a – 1245	qaşd eyle-	42b – 1071
ḳanā‘at eyle-	59a – 1509	ḳaṭ ^c eyle-	81b – 2103
redd eyle-	95b – 2480	refiḳ eyle-	10a – 236
rūşen eyle-	85b – 2211	ser-āğāz eyle-	107b – 2807
seyr eyle-	69b – 1779	su‘al eyle-	54b – 1378
taşriḥ eyle-	94b – 2453	ṭaleb eyle-	82b – 2131
temāşā eyle-	12a – 276	temiz eyle-	104b – 2730
terk eyle-	17a – 410	teslīm eyle-	93a – 2411
vaşf eyle-	89a – 2305	ḥoş eyle-	11b – 274

4. gelmek yardımcı fiili ile:

zuhūra gel- 2a – 18

5. itmek yardımcı fiili ile :

azab it-	96a – 2497	beyān it-	60b – 1551
cem ^ʿ it-	20b – 490	def'i it-	65a – 1663
fark it-	63b – 1624	fehmi it-	12a – 280
feth it-	35a – 866	gūşişe it-	94a – 2441
gāret it-	35b – 884	izhār it-	86a – 2220
ihtiyār it-	91a – 2356	kiryās it	40a – 1006
mağdūm it-	75a – 1925	nazar it-	26b – 651
nef it-	10a – 228	nihān it-	104a – 2710
nisār it -	43b – 1100	nūş it-	99b – 2585
pāk it-	37b – 939	kaṭf it-	30b – 753
redd it-	29b – 731	refik it-	107b – 2802
rūşen it-	53b – 1349	ser-āgāz it	25a – 613
seyr it-	72b – 1858	su'āl it-	23b – 571
şerh it-	16a – 379	ta'bīr it-	91b – 2367
ta'cīl it-	29a – 712	terk it-	90b – 2350
teslīm it-	49a – 1248	vaşf it-81b – 2103	

6. kılmak yardımcı fiili ile:

āgāz kıl-	4a – 73	beyān kıl -	47b – 1208
endüşeler kıl-	93b – 2421	fānī kıl-	2b – 36
feryād kıl-	2b – 37	gezer kıl-	67b – 1726
gūzer kıl-	9b – 217	maḥal kıl-	49a – 1241
maḥbūb kıl-	83a – 2137	nazar kıl-	17b – 421
nazire kıl-	31a – 761	nezzāre kıl-	7b – 163
nihān kıl-	32a – 790	sefer kıl-	23a – 564

7. olmak yardımcı fiili ile:

'ayān ol-	12b – 297	aşikāre ol-	44b – 1126
zāhir ol-	93a – 2404	āzād ol-	96b – 2503
aḥvāl ol-	95b – 2477		

başır ol-	22b – 551	bahadır ol-	34b – 852
bālig ol-	97b – 2527	bī-hūş ol-	87b – 2262
cem ^c ol-	14a – 335	fānī ol-	47a – 1195
farq ol-	2b – 1604	fetva ol-	102b – 2668
feth ol-	34b – 860	güşāde ol-	44a – 1111
gark ol-	47a – 1183	helāk ol-	47a – 1191
i'tidāl ol-	66b – 1704	ilhām ol-	8a – 185
ihtiyār ol-	58a – 1484	lañif ol-	97a – 2514
ma'mūr ol-	58a – 1484	ma'rifet ol-	9b – 223
ma'rūf ol-	49b – 1251	maẓhar ol-	33a – 821
mağbūn ol-	66a – 1690	mālik ol-	29b – 725
maḥza ol-	9b – 214	maḥal ol-	26a – 637
maḥbūb ol-	27b – 681	maḥmūr ol-	85a – 2188
medhūş ol-	81a – 2088	meşh ol-	98b – 2562
meşgul ol-	30a – 748	meşhūd ol-	49b – 1251
mevşūf ol-	28b – 704	miftāh ol-	23a – 560
mu'aṭṭar ol-	1b – 1	mükābil ol-	27b – 674
mūheyyā ol-	66a – 1691	nāzil ol-	17b – 423
netice ol-	9b – 213	nuṭfe ol-	42a – 1052
pāk ol-	49b – 1249	puḥte ol-	29b – 729
qat ol-	100b – 2621	qurb ol-	43a – 1076
rūşen ol-	4b – 82	sefiḥ ol-	55b – 1410
seyr ol-	37b – 940	ta'ayyūn ol-	23b – 574
taşnīf ol-	9a – 203	ḥāşıl ol-	107a – 2796

8. tutmak yardımcı fiili ile:

Oruc tut- 46a – 1166

9. urmak yardımcı fiili ile

el ur- 90b – 2346

mevc ur- 41b – 1039

merhem ur- 4a – 74

nefes ur- 1b – 1

tecellî ur- 16b – 402

10. virmek yardımcı fiili ile

el vir- 11b – 274

rızâ vir- 106b – 2778

haber vir- 4a – 67

c. Anlamca Kaynaşmış Yardımcı Fiiller

el vir- 11b – 274

bel bağla- 93a – 2407

yüz çevir- 44b – 1114

yüz tut- 11b – 270

baş ko- 68a - 1741

Bildirme Eki

adıdurur 61a – 1561

aydınıyuz 23b – 578

benem 55a – 1394

ğaribem 7a – 152

durur 91b – 2375

vardurur 11b – 271

faķirem (dervîş-i f.) 7a – 152

kimven 23a – 564

kumuyuz 38b – 961

mesciddurur 106a – 2773

oldur 65b – 1681

oldurur 20b – 494

vardur 73a – 1866

vardurur 96b - 2508

I. EDATLAR

Çekim Edatları

artuķ 38b – 957

bigi 24b – 598

bile 79a – 2035

birle 61a – 1555

çün 4b – 82

daķı 5b – 118

degin 29a – 716

denlũ 89a – 2297

eyā 63a – 1607

ger 12a – 285

gibi 17a – 414

göre 22a – 541

hem 28b – 698

hemîn 95a – 2468

için 29a – 714

ilen 43b – 1099

ki	1b – 9	öte	5b – 118
ötrü	22a – 536	özge	18b – 447
velikin	13b – 315	ya'nî	67a – 1715
yaña	66b – 1703	zehî	32b - 801

Bağlama Edatları

çü	9b – 225	eger	14b – 347
egerçi	51a – 1293	gâhî	14b – 351
geh	85a – 2190	gehî	85a – 2190
ile	104b – 2732	kim	2a – 12
meger	1b – 5	ne ... ne	42b – 1070
nitekim	24a – 594	u	49b – 1260
ü	24a – 584	ve	17a – 409
veger	59a – 1511	velî	22a – 528
vü	45b – 1150		

Soru Edatı

mı	84b - 2183
----	------------

İ. ÜNLEMLER

iy	50a – 1265
elâ	91b – 2375
eyâ	8b- 191

5. BÖLÜM METİN

Bu bölümde Gülşen-i Râz' ın çevriyazısı verilmiştir. Ayrıca bu bölümde eserin Manisa nüshası ile Süleymaniye nüshaları karşılaştırılmış ve farklar dipnot şeklinde belirtilmiştir. Dipnotta A. kısaltması ile ifade edilen nüsha, eserin Manisa İl Halk Kütüphanesi' nde 5188 demirbaş numarası ile kayıtlı olan nüshadır. B kısaltması ile ifade edilen nüsha ise eserin Süleymaniye Kütüphanesi Mihrişah Bölümü'nde 173 demirbaş numarası ile kayıtlı olan nüshadır.

Tezimizde esas nüsha olan Manisa nüshasında geometrik şekiller ile süslenmiş altmış dokuz bölüm bulunmaktadır. Bu bölümler sorular ile cevapları arasında ara bir başlık özelliği gösterse de Süleymaniye nüshasında bu bölümlerde kırmızı kalem ile yazılmış soru ve aşağıdaki bölümde ne anlatılacağına dair bir özet veya cevaplar ile ilgili bazı ayet ve hadisler bulunmaktadır. Metin bölümünde bu bölümler eserin çevriyazısında verilmiş, dipnotta belirtilmemiştir. Yine bu bölümdeki ayetler ve hadisler orijinal şekli ile metne alınmıştır.

METİN

- 1 Nefes urdı nefes Raḥmān nesīmī
Mu'aṭṭar oldı cān u dil ḥarīmī
- 2 Ezel göginde gör ni'met seḥābın
Edeb yirinde dökdi devlet ābın
- 3 Şafaḫ bu şefḫati gördi ufuḫda
Ḥacil oldı bu ḥumretten tutuḫda
- 4 'İnāyet mihri çün kim açdı çehre
Şu'ā-i müḥre urdı mäh u mihre
- 5 Meger nevrüz-ı 'izzet geldi nāza
Sa'ādet nevbahārın kıldı tāze
- 6 Muḥabbet bülbüli güneyde oldı
Şefā'at gülşeni çü neyde oldı
- 7 Yanar nūr-ı keremden gül çerāḡı
Tolu faşl-ı semenden luṭf bāḡı
- 8 Şafā luṭf-ı vefā bāḡında cārī
Ter ü tāze meveddet sebze-zārī
- 9 Göñül bülbülleri eyler ser-āḡāz
Ki cānda açılıpdur Gülşen-i Rāz
- 2a 10 Cihān anuñ cemāl-ı gülsitānı
Dil ü cān ḥüsn-i bāḡ u büstānı
- 11 Çün irdi feyz-i ādem topraḡına
Karışdı müşg-i ter gül yapraḡına
- 12 Zehī Kādir ki virdi nergis-i 'ayn
Kim andan zahir oldı sırr-ı kevneyn
- 13 Çemen nūnına vü gül kāfına baḫ
Bularda kāf u nūn evşāfına baḫ

Bu ḥumretten ḥacil oldı tutuḫda B. 1b- 3b.
çerā'ı A. 1b- 7a.
çün A., çü B. 2a-11a

- 14 Çü kudret yağmurı yağdı kademden
Bitürdi dürlü çeçekler ‘ademden
- 15 Hâkikat şekli bu iki cihānuñ
İki yaprağıdur ol gülsitānuñ
- 16 Dıraht-ı şāhı anuñ şöyle güldür
Kim anuñ neminesinden ‘aql-ı küldür
- 17 Çü buldı ‘aql-ı küll ol büy-ı vaşlın
Temiz itdi çeçeklerden gül aşlın
- 18 Zuhūra geldi ‘aql-ı küll dırahtı
Cihān bāğına dökdi berg-i rahtı
- 19 Budağlandı vü pürlendi mu‘ayyen
Tefekkür kıldı kım yā Rabb kimim ben
- 20 Çün evvelden içirdi vuslat ābın
Taleb eyledi kırbet āf-tābın
- 21 Sever gülzārı gaybuñ ol hevāsın
Müdām andan olur neşv ü nemāsın
- 22 Düşürdi bir budağın lā-mekāna
Kim ala bāğ-ı bātından nişāne
- 23 Şalındı ol serādan bu serāya
Cihān havzına geldi ‘aks-i sāye
- 2b 24 Cihānı gördi bir gülzār-ı fāni
Ki çürür ‘andelibūñ zebāmı
- 25 Şafāsı yok siyeh-dil lālesinūñ
Beķāsı yok aşldan jālesinūñ
- 26 Kāmu çeçekleri pejmürde olur
Kāmu yaprakları efsürde olur
- 27 Çü ‘ibret göz-ile bu güne baķdı
Bu şekle bu tağayyür-levne baķdı
- 28 Cihānı gördi biliş yād içinde
Ki mācid gibidür a‘dād içinde

- 29 Bu 'âlem bâğınuñ aşlı vü fer'i
Huşulı harc ü tohmı ü zer'i
- 30 Kamu bir çeşmeden nüş eylemişdür
Kimin nâ-hoş kimin hoş eylemişdür
- 31 Kamu ol bir nefesden oldu tâli'
Yine kamu olısar aña râci'
- 32 Haķikatde kamu bir dâneden aşl
Ne anda faşl-ı peydâdur ne hod vaşl
- 33 Ne bitmek var ne yitmek ol çemende
Ne gelmek var ne gitmek ol vaçanda
- 34 Rücû' eyleyicek aşlına eşyâ
Kamu pür-nür olur pinhân u peydâ
- 35 Te'alallâh Kadım ü Hayy ü Kâdir
Tüvânâ vü Ganî güyâ vü Kâhir
- 36 Yaradur bir nefesde iki 'âlem
Yine fânî kıılır anı hemân-dem
- 37 Bu aĥvâli görür gülşende bülbül
Güle karşı kıılır feryâd u gülğul
- 3a 38 Kim iy gül 'ömrünüñ yoķdur şebâtı
Ĥicâb eylemegil berg-i nebâtı
- 39 Bu şüretten beni sen ġayrı gördüñ
Bu 'ömr-i nâzenini yile virdüñ
- 40 Seniñ-çün Ĥaķ beni dil-ġaste kııldı
Beni güyâ seni dem-beste kııldı
- 41 Çü birlik düşdi ġıybetden ġuzûra
İkilik geldi şüretten zuhûra
- 42 Bu yüzdendür ki ol bir çok görüñdi
Ĥaķikatde bu çokluk yoķ görüñdi
- 43 Göñül göginde ger vehm itmese seyr
Görünmezdi gözine şüret-i ġayr

- 44 Meger bir nokta gibidür haqıkat
Görinürdi kaçan kılsa sür'at
- 45 Haqıkat bir varaqdur pädişāhı
Çekilmiş anda bir haqq var ilāhı
- 46 Kamu halk ol haqq üzredir müsāfir
Ne kim varsa cihānda evvel āhir
- 47 Bu bāguñ enbiyā bülbülleridür
Velı her bülbülün bir zārı vardır
- 48 Haqıqı bülbül anda Muştafā' dur
Gülsitānı anuñ vech-i Hudā' dur
- 49 Derildi cümle kuşlar büstāna
Ki her biri gide bir gülsitāna
- 50 Kanad açdı vü bunlar uçdı düpdüz
Bulara Muştafā oldu kulağuz
- 51 Çü şalar oldu bu ol kārvene
Cemī'-i enbiyā oldu revāne
- 3b 52 Bu yolda bātn ü hem zāhir oldur
Bu işde evvel ü hem āhir oldur
- 53 Ehad Aḥmed şıfatın kim büründi
Hemān-dem mīm-i Aḥmed' den göründi
- 54 Cihān güşına urdı ḥā-yı halka
Delālet itdi dalı cümle halka
- 55 Anuñ ol mīmünün devrinde zāhir
Budur kim evvel oldu 'ayn-ı āhir

Bu bāguñ enbiyā bülbülleridür
Ma'āni ma'rifet gülğullarıdur

Velı her bülbülün bir zārı vardır

Aña göre anuñ gülzārı vardır B. (Bu bölüm A. Nüshasında iki beyitin birinci dizeleri alınarak tek beyit halinde yazılmıştır.) 3a-48

Ehad birlik şıfatın kim büründi B. 3b-53a

ḥā-yı halka A. 3b- 56a

- 56 Anuñla hatm oldı āhir-i rāh
Delīlidür anuñ “ūd’ü ilā’illāh”
- 57 Cemāl-i şem’i cemī’ cān-fezādur
Maķām-ı cem’i cemī’ dil-güşādur
- 58 Elif bigi bu bāğ içinde serv ol
Bu gūlzāra gelene pīş-rev ol
- 59 Tıutupdur cān ü dil etegin anuñ
Meger cānidur ol cān u cihānuñ
- 60 Güneşdür ol şahābe cümle yılduz
Bular olıcaķ oldı ay ü yılduz
- 61 Ebū Bekr ol benefşe-müşg-būdur
‘Ömer lāle-şıfat hoş-ħande-rūdur
- 62 Semen ‘Osmān u ‘Āli ħod yāsemendür
Kamu ārāyiş-i naķş-ı çemendür
- 63 Hüseyn-ile Ĥasan'dur iki ġonca
Kim ururlar meh ü mihr ile bunca
- 64 Bulardur gülleri bu nevbahāruñ
Güneşi ayıdur leyl ü nehāruñ
- 65 Tāriķatde ħaķıķat evliyāsı
Şerī’at gūlşenindedür şafāsı
- 4a 66 Bu gūlzārı temāşā eylediler
Kamu gördüġi yirden söylediler
- 67 Kimi Ĥaķ’ dan ħaber virdi mücerred
Kimi vaşf itdi bu ħalkı muķayyed
- 68 Kimi vaħdet deñizinde olup ġarķ
Deñizden mevci fark eylemedi fark
- 69 “Ene’l- Ĥaķ” didi her dem her nefesden
Göñül kuşın uçurınca ķafesden

Elif bigi bu cān baġında serv ol 3b-58a B.

Meh ü ħurşididür leyl ü nehāruñ 3b – 64b B.

Uçurunca göñül kuşın ķafesden 4a – 69 b B.

- 70 Kimi söyledi kurb ü bu'd-ı muṭlaḳ
Kimisi vaşfi itdi seyr-i revnaḳ
- 71 Kimine 'ilm-i zāhir oldı ḥāşıl
Maḳāmı oldı anuñ ḥuşk-ı sāhil
- 72 Kimi gevher bulup ḥalḳa hedefdür
Kiminüñ dürri yoḳ ḳurı şadefdür
- 73 Kimi kendüye eydür iy ser-efrāz
Ḳadım ü muḥdeş aḥvālın ḳıl āḡāz
- 74 Kimini cüz' ü külden bir dem urdı
Şanur zaḥmete ḥalḳuñ merhem urdı
- 75 Kimini zülfi ḥaṭṭ u ḥāli söyler
Bulara lāzım olan ḥāli söyler
- 76 Kimi söyler şarāb u şem'-i şāhid
Ki bilmez bu rumūzı ḥuşk zāhid
- 77 Çü vardur her maḳāmuñ bir kelāmı
Anuñla vaşf iderler ol maḳāmı
- 78 Çü her bir söz menzile dönse muvāfiḳ
Ne fehm itsün anı her bir ḥalāyıḳ
- 79 Ki her bir ḳāmetüñ var bir libāsı
Beḳāsına göre olur temāsı
- 4b 80 Olar kim eylediler ḳaṭ'-ı menzil
Aña mecmū' ma'nı oldı ḥāşıl
- 81 Kime kim olsa bu ma'nide ḥayret
Anı bilmek gerekdür ol zārūret
Bu kitāb taşnıf olındı Sultān Murad bin Muḥammed bin Bayezid Ḥān adına
Şeyhü'l- İslām ḥazretlerinüñ nefsi sebebiyle Ḥaḳ Te'āla 'ināyeti ile
- 82 Felek çün çehresinden açdı bürḳa'
Ufuḳda rüşen oldı 'ayn-ı maṭla'
- 83 Ğurāb-ı şeb çü dürdi per ü bālın
Ḳafaya şaldı hep maşrıḳ ḥayālın

Beḳāsına göre olur ḳabası B. 4a- 79b

Aña mecmū' ma'nı oldı müşkil B. 4b- 80b.

- 84 Kānad bükdi vü kıldı göz qarasin
Hevādan gözledi mağrib yuvasın
- 85 Seher şandūķı çarķ oldu nigūnsār
Dehānından düşürdi mühresin mār
- 86 Döşedi ağ sunuķur bāl-ı zerrīn
Felek şahmında olmağa güher çün
- 87 Şu'āından zer-āba döndi dünyā
Boyandı dürlü renge kūh u şahrā
- 88 Çemen tıflı gibiydi lāle nev-ħiz
Kılurdu zemzeme mürġ-i seher-ħiz
- 89 Zümürürd şah u la'lin reng-i ezhār
Mu'abber ħak ü kevşer gibi enhār
- 90 Ağaç girmiş-idi rengin libāsa
Şükūfe düzmiş-idi dürlü kāse
- 91 Cihān firdevs gibi-yidi zibā
Kamu eṭrafı levne levne ra'nā
- 5a 92 Bahār-ıdı bezenmiş dürlü gūşe
Buları gördi gül ü geldi cūşa
- 93 Ĥiṭāb olundu bir müşġin nefesden
Ki gel geç bu hevā-yıla hevesden
- 94 Ki devşür 'akluñı endişe eyle
Ĥuzūr-ı bāṭnuñda pişe eyle
- 95 Ĥākāyık cem' eyle bir kitāba
Ĥaṭādan men' oluban gir şavāba
- 96 Ma'ārif nazmı kıl eyle der-endāz
Adın ķo ol kitābuñ Gülşen-i Rāz
- 97 'İbārāt u ma'āni ħarc eyle
Ledün 'ilminden anda derc eyle

bāl-ı zārīn A. 4b- 86a

Dişür 'akluñı u endişe eyle B. 5a- 94a

- 98 Cihān hālkına olsun yād-gār ol
Var-iken dest-res hoş pāy-dār ol
- 99 Düzetgil anı bir şāhuñ adına
Sıgın göñülden Allah'uñ adına
- 100 Nazar kıldı bize devlet gözinden
Şafā bağısladı rahmet yüzinden
- 101 Vücūdı müstedām olsun hemişe
Maķāmı bī-maķām olsun hemişe
- 102 Kerīm ü 'ālim ü 'āmil nīkū-nām
Mu'īn-i dīn ü dünyā şeyhu'l-islām
- 103 Güzidedür veliler zümresinde
Maķāmıdur felekler firdevsinde
- 104 Vilāyet bahırınıñ ol gevheridür
Sa'adet leşkerinüñ serveridür
- 105 Budakları anuñ pūr-mīve olsun
Kimi alma vü kimi ayva olsun
- 5b 106 Anuñ zikrindeyem her şubh-ıla şām
Ki "inne'd dīne 'inda'llāhi'l- İslām"
- 107 Anuñ içdüñ çü luḫf-ı şerbetinden
Öküş "şey'li'llāh" itdüñ himmetinden
- 108 Semāvātuñ açıldı feth-i bābı
Ferişteler götürdiler hicābı
- 109 Quruldu 'arş üzre taht-ı şāhı
Uruldu nevbet-i kūs-ı İlahı
- 110 Qonuldu kürsī'-i nūrānı Hāḫ' dan
Kim itmişdi taleb nūrānı Hāḫ' dan
- 111 Nidālar eyledi çāvüş-ı ḫānı
Başandı leşker-i heft-āsümānı

taht- ı şāhı A. 5b- 109a
çāvüş-ı ḫānı A. 5b-11a

- 112 Serā-perdeden oldu emr peydā
Ki hāme eylesün ser-nāme inşā
- 113 Yazıldı evvelinde Tañrı adı
Ki budur Hāq Ta‘ālā’nuñ murādı
- 114 Ki sultān eylerem bir nev-cüvānı
Aña ismarladum mülk-i cihānı
- 115 Anuñ-çün sāyebān olsun felekler
Aña yardımlar eylesün melekler
- 116 Muẓaffer-ferr ü manşūr-ı mü’ebbed
Şehen-şāh ü Murād İbn-i Muḥammed
- 117 Ki cedd-i Bāyezid ü zıll-Rabdur
Ki Yıldırım dimek aña laḳabdur
- 118 Varup çıkınca Gāzī Hān’a degin
Daḳı andan öte ‘Osmān’a degin
- 119 Ki fetḥ itdi bular iqlīm-i Rūmı
Götürdiler ḳavānīn-i rūsūmı
- 6a 120 Bulutdan açdılar İmānuñ ayın
‘İmāret eylediler dīn serāyın
- 121 Bularuñ yiri bāḡ-ı cennet olsun
Revānları ḡarīḳ-ı rahmet olsun
- 122 Sa‘ādet-baḫşı sultān sülāle
Kim ola ‘ömr ile bisyār sāle
- 123 Zafer şancaḡı öñince çekilür
‘Adūnuñ fevḳ u üstine dökilür
- 124 ‘İnāyet kılıcın çünkim ḳuşanur
‘Adūnuñ leşkeri şaf şaf şavınur
- 125 Müselmānlıḳ çerisi serveridür
Hidāyet-nāmenüñ ser-defteridür
- 126 Segirdüm itse erleri ḡazāya
Varur birbirine düşmen ḡazāya

- 127 Ne kim erlerinüñ rüyı dökilür
Şevâb-ıla terâzûda çekilür
- 128 Cihānuñ cāmıdur ol ‘unşur-ı pāk
Serây-ı ‘âlem anuñla şarab-nāk
- 129 Arıdur küfrden dîn yollarını
Alur seyf-ile kâfir illerini
- 130 Çerileri tağı taşı kuşatur
Kılısalar yıkip bütler uşatur
- 131 Yayılır meşid ü minber kurulur
Gürüh-ı küfrün ü şirkün yayılır
- 132 Murâda irgürür ehl-i murâdı
Oşınur huşbede devletlü adı
- 133 Kılır kâfirlere hışımı vü şahı
Müselmānlık ider alduğı şehri
- 6b 134 Yaraşuğı zamānuñ hem zemīnün
Penāhi incisi ehl-i dīnün
- 135 Cenāb-ı kıblet-i hācāt-ı ādem
Rikāb-ı secdegāh-ı halk-ı ‘âlem
- 136 Süleymān salşanatlu pād-şādur
Şeh-i düşmen-küş ü kişver-güşādur
- 137 Çü barmağında devlet yüzüğü var
Toğrunuñ kapusunda yüzüğü var
- 138 Serveri māl u mülk ü tāk u tahtuñ
Ümīdi ‘izz ü cāh u raht u bahtuñ
- 139 Ra‘iyyetler ri‘āyet eyleyici
Mezīd olur hemişe neşr ü ‘adlı
- 140 ‘Anāluya ‘ināyet eyleyici
İrür yoşullara in‘ām-ı bezli

erleri A., atları B. 6a- 127a
yıkip A. , yışup B. 6a – 130b
Toğan gibi kapuñda yüregi var B. 6a- 137b
ümiz A 6b. 138b.,6b- 142b.

- 141 Beķā bula anuñ ‘ömr-i hayāti
Ter ü taze ola ‘ış ü nebāti
- 142 Ki zātı zıllı olur nūr-ı Hūdā’nuñ
Ümididür bu bir evc-i gedānuñ
- 143 ‘Aṭalar eyler ü alur du‘ālar
Du‘ālar alur u eyler ‘aṭalar
- 144 Hūşūşā niyyetidür hayra dā’im
Durupdur Hāk yolunda şöyle kā’im
- 145 Hemīşe hoş tutar yoḥsullarımı
Keremlü begler eyler kullarımı
- 146 ‘Ināyet ‘ayn-ıla kime ki baķdı
Sa‘ādet devlet andan yaña aķdı
- 147 Anuñ kim gūn gibi üstine toĝdı
Ululuĝı anuñ ‘ayyūķa aĝdı
- 7a 148 Bir avuĝ muştı ḥākı gevher eyler
Alur düşmenler elin server eyler
- 149 Öküş baĝışlar aña sım ü zerler
Bu luḫfi işidüp ehl-i hūnerler
- 150 Anuñ ‘ālī cenābına gelürler
Dileklü dileĝin cümle bulurlar
- 151 Her iķlīmüñ uvaĝı vū irisi
Getürür şāha tuḫfe her birisi
- 152 Benüm tuḫfem ki dervīş-i faķirem
Ĝaribem şā’irem bī-ĉāre pirem
- 153 Nedür bir tuḫfedür meclis ĉerāĝı
Kim anuñ cān u gönüldür ṭuraĝı
- 154 Hādīş ü āyet iĉi toṭoludur
Ne iñen kiĉi ne iñen uludur

Hūzā A. 6b- 142a.

durupdur A, ṭurupdur B. 6b- 144b

- 155 Müretteb nüshadur manzûmumuzdan
Laîf ü hûb u rûşen dürr-i meknûn
- 156 Düzetdüm anı sulţân niyyetine
Kim iltem anı anuñ hazretine
- 157 Budur bu nüshanuñ yegrek kemâlî
Qabûl ide anı der-gâh-ı ‘âlî
- 158 Anuñ ger eksügin tuta tamâma
Yayıla adı anuñ Rûm' a Şâm' a
- 159 Anuñ devletlû adına okına
Hamâ'îl ide halk anı daqına
- 160 Kemâl-i devleti pâyende olsun
Cemâl-ı goncası pür-ğande olsun
- 161 Kitâbı başladum nazm eylemege
Gücümüz yetdügince söylemege
- 7b 162 Velî bu yolda bî-ğaddur kuşûrum
Yürürem gaflet-ile yoq huzûrum
- 163 Günâhım defterin nezzâre kıldum
Bu bir iki varâkı kara kıldum
- 164 Ağı kıldum kara qarardı ağum
Yaqındur elliye irmege çağım
- 165 Yirûñ yüzi tolu koyun quziyıldı
Sikiz yüz yigirmi toquz idi
- 166 Ki manzûm eyledüm işbu kitâbı
Ola diyü ma‘ânî feth-i bâbı
- 167 Sebâhat kesb eyledüm selefden
Çıkardum işbu dürri bir şadefden
- 168 Bu dürc ü hoqqada dürr-i ‘Adendür
Hasen ne tonda olursa hasendür
- 169 Bu meşrebde eger varsa naşibûñ
İşid imdi nevâsın ‘andelibûñ

- 170 Meger bir şeyh var idi şeker-güy
Ma'ânî çeşmesi vü ma'rifet cüy
- 171 Ulu genc ıssı luḫf-ı kân-ı ihsân
Büzürg-i server-i ehl-i Ḥorāsân
- 172 Maḥabbet nûrılaydı içi tolu
Yoğ-ıdı ol zamânda anda ulu
- 173 Ḥaḳâyıḳdan su'âl itmedi ḫayli
Nehâr içinde gizlemişdi leyli
- 174 Getürmiş ol su'âlî nazma bir bir
Şarih elfâz içinde gizlemiş pîr
- 175 Anuñ bir yire irişmiş su'âlî
Cevâbın eylemiş takrîr ḫâlî
- 8a 176 İştigil bu su'âlî ol cevâbı
Bu ḳânûn üzre diñle bu kitâbı
- 177 Şafâ virsün bu gülzâr-ı ḫaḳâyıḳ
Ki rüşen ola envâ'-ı daḳâyıḳ
- 178 Velî Şîrâzî'yi ḫayr-ıla yâd it
Du'â-yıla anuñ rûḫını şâd it
- Evvel su'âlîm olunur keyfiyet tefekkürdendür ya'nî kim ne nesnedür ü daḫı bu ḫadıḫsün
ma'nîsin
- 179 Ser-âgâz eyle iy mürğ-ı bahârî
Göresin geldi ise gülizârî
- 180 Ḥaber alduñısa mürğ-ı seḫerden
Nefes alup virürken müşg-i terden
- 181 Giyâḫ idüñ gül ilen bile bitdüñ
Çemen bülbüller-ile anca ötdüñ
- 182 Çıkar gül gibi ḳoḳusm giyâḫuñ
Ḥudâ-yı gülşen ise cilve-gâḫuñ
- 183 Dize altun tiline dürlü cevâhir
Ki imân getire görürse kâfir

eylemiş A. , eyledi B. 7b- 175b.
Ḥuzâ A. 8a- 182 b.

- 184 Düşir âvâzeler rüy-ı zemîne
Ki 'âlem beñzeye ħulle bezine
- 185 Çün ilhâm oldı açıldı der-i râz
Ĥudâyî irdi hâtifden bir âvâz
- 186 Su'âl eyle ki sözden söz açılsun
Cevâbından cevâhirlere saçılsun
- 187 Göñülden diñlegil evvel su'âlî
Mu'anber nuñkı vü soñra ma'âlî
- 8b 188 Ki ġarķ itdi beni mevc-i taġayyür
Bu deryâda ne gevherdür tefekkür
- 189 Tefekkürde ne dimiş ehl-i dâniş
Baña 'arz it bu ma'nîden nümâyiş
- 190 Ki sîr-âb ola andan teşne-cânım
Yaķîne münķalib ola gümânım
- Bu cevâb beyânındadır bu âyetiñ **وَيَسْأَلُونَ فِي السَّمَاوَاتِ**
kim daġı bu ġadîsin taķrîrdür ki **وَالْأَرْضِ وَدَخَلَ فِيهَا مِنِّي غُلَامٌ**
Ĥaķ Te'âlâ'nuñ zâtında celle celâle fikir itmek ġaťadur řanâyî'nde ve bedâyî'de fikir
itmek revâdur Allahü'l â'lem âġâz cevâb
- 191 Eyâ ser-çeşme-i baġır-ı ma'ânî
Vilâyet mülkinüñ řâġib-ķırâmî
- 192 Düşürdüñ řâdlıġ ġalb-i ġazîne
Meger fetġ oldı ġaķķânî ġazîne
- 193 Meger mânendisiz ehl-i behişte
Libâsuñ olmuş aġlâķ-ı ferişte
- 194 Kelâmuñ-ıla defterler bizendi
İşiden cânlar u diller özendi
- 195 Göñül yüzini cân göziyle gözle
İzini ma'rifet ehlinüñ izle
- 196 Çü girdüñ baġırına bu münşe'âtuñ
Ĥalk ur ġalline bu müşkilâtuñ

ĤudâyîA., Ĥuzâyî B. 7b- 185b.
ķalk urA., ķulaġ ur B. 8b- 196
soñra A. , şeker B. 8a-187

- 197 Ma'arif gülşeniyle mahrem olgıl
Tefekkür ravzasında hurrem olgıl
- 198 Tefekkürden su'al itdüñ cevâb al
Bu vech-ile ki ola müşkilüñ hal
- 9a 199 Tefekkür bâtilı terk eylemekdür
Göñül Hâk' dan yaña berk eylemekdür
- 200 Kaçan kim gitse bâtil Hâk kalur Hâk
Görinür cümle cüz'de küll-i muñlağ
- 201 Eyü fehm eyle iy merd-i sühandân
Hiredmend ü sühan-güy u sühandân
- 202 Ki tañkık-ı tefekkürde fevâ'id
Koyupdur bir nice ehl-i fevâ'id
- 203 Kaçan kim 'ilm ü hikmet oldı tañnif
Bu resme eylediler anı ta'rif
- 204 Ki çün hâşıl olur dilde taşavvur
Anuñ evvel adı alur tefekkür
- 205 Gel imdi tezekkürden güzer kıl
Yine bir dañı Hâkkanı nazar kıl
- 206 Kim ol eyledüğüñ sâ'atde fikret
Olur anuñ adı ğarğ için 'ibret
- 207 Kaçan tedbir için olsa taşavvur
Budur 'aql ehli katında tefekkür
- 208 Bu arada meger iy yâr-ı müşfik
Münâsib düşdi çünkim 'ilm-i mantık
- 209 Bu fennüñ bir adıdur 'ilm-i mizân
Kim aña hüküm eyler 'aql-ı insân
- 210 Çün iki kefdür bu 'ilm-i tañkık
Taşavvurlar biri vü biri taşdik
- 211 Mu'arrefdür bu taqrir ile terkib
Taşavvurlar kaçan kim ola tertib

- 212 Olur taşdıķ nā-müfehhim ü mefhūm
Ki bu ‘ilm ehlinedür cümle ma‘lūm
- 9b 213 Muķaddemdür peder nānı çü māder
Netıce oldı ferzend iy birāder
- 214 Ger olmazsa bu fende daķı te’bīd
Hemān bu daķı olur maķza taķlīd
- 215 Bu şahrāda bu gülzārı dikenler
‘Aķabınca koyupdur çok dikenler
- 216 Tūrāb-ı huşk durur bitmez giyāhı
Degül ‘āşıkларуñ bu ‘işi gāhı
- 217 Şabā kimi bu şahrādan güzer kıl
Muķayyed itme ‘aķluñı ģazer kıl
- 218 Ko ‘aķlı vir elüñi ‘işķ eline
Kim ilete vādī-i Eymen iline
- 219 Dıraķt-ı nār saña nūr olsun
Tufeylüñ cennet-ile ģūr olsun
- 220 İşit “innī ena’llāh” dan ģiķābı
Ĥuşūşā ol ģiķāb-ı müsteķābı
- 221 Anuñ kim bunda vaģdetdür şühūdı
Temāşā eyler ol nūr-ı vücūdı
- 222 Aña Ĥaķ görünür evvel nazarda
Şecerde ger ģacerde ger beşerde
- 223 Gönülde ma‘rifet olsa Ĥudāyī
Ĥamusından ol oñ görür Ĥudā’yı
- 224 Temessük eylegil ģabl-i metīni
İzāfet it aña gönül niyetini
- 225 Çü gönül ģalvetinde zıkr idesin
Gerek-kim aña rüşen fikr idesin

ģazer A. 9b- 217b

Ĥuzā A. 9b- 223b

Tolaşdurğıl aña gönül niyetini B. 9b-224b

- 226 Mücerred kıl seni kibr ü riyādan
Ki pür-nür ola cānuñ Kibriyā'dan
- 10a 227 Bu şartılan ki fikrūñ ola tecrīd
Yörene göñlüñ evin nūr-ı tevhid
- 228 Aña kim reh-nümā olmadı Hālik
Aña nef' itmez isti'māl-ı mantık
- 229 Hākīm felsefesidür deng ü hayrān
Bu eşyādan nedür gördüğü imkān
- 230 Gözine eylemiş imkān-ı hācib
Ki imkāndan bilinmez zāt-ı vācib
- 231 Gehī eyler devirden seyr-i ma'kūs
Gehī kalmış teselsül ecr-i maḥbūs
- 232 Kāmu eşyā olur zıddıyla zāhir
Hāk'uñ ne zıddı var ne niddi āḥir
- 233 Çün anuñ zātına yok zıddı hem-tā
Bes anı nice bilsün merd-i dānā
- 234 Didi çok sa'f idenler bu fūnūna
Ki yok mümkinde vācibde nümüne
- 235 Zehī nādān ki bu şahrāya düşmüş
Hāk ister 'aql etegine yapışmış
- 236 Refik eylesmiş ol 'aql-ı ḥarābı
Bulam dir şem'-i nūrıla āf-tābı

Bu temsil anuñ beyānında dir kim güneşin nūri özgedür vü cirmi özge vü daḥı güneşle ayın ḥaḳıḳat beyānındadır vü bu āyetin taḥḳıḳinde dir kim

Ve bu āyetin taḳririnde dir kim بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ vü daḥı envā' tabı'nıñ iḥḳadı beyānındadır Allah'ül -'ālem

- 10b 237 Biñarı baḡladum yine başından
İşid temşili 'ālem güneşinden
- 238 Göremez bu göz aydın olmayınca
Girilmez yola reh-bīn olmayınca

deverden A. 10a- 231a.
şem'-i nūrıla A. 10a- 236b

- 239 Eger olsa güneş bir hâl üzre
Şu ‘â’ı olsa bir minvâl üzre
- 240 Aña olmazdı halkuñ ıttılâ’ı
Temiz olmasa cirminden şu‘â’ı
- 241 Tülû‘ eyleyicek güneş evinden
Hemân-dem fark olunur pertevinden
- 242 Kaçan kim Hâk yaratdı âf-tâbı
Göründi ayda anuñ ‘aks-i tâbı
- 243 Çün ay bir âyîne-veşdür müşekkel
Müdevverdür mücellâdur muşaykal
- 244 Güneş nûrıdurur görinen anda
Ki bakınıcağ görürsin her zamânda
- 245 Hâkîkatde aya beñzer bu ‘âlem
Ki geh artar felekde geh olur kem
- 246 Ziyâ didi güneşe Hâk eyâ nûr
İkisi dağı Hâk emrinde me’mûr
- 247 Güneşdür bu felekde bir hâkîkat
Kim anda muhteliğdür nûr u zulmet
- 248 Hudâvend-i cihân kim ol kavîdür
Cihân anuñ cemâl-ı pertevîdür
- 249 Münezzeh zâtı nûrından görünmez
Beğâyet ol zühürından görünmez
- 250 Cihânı şöyle sen kâ’im şanursın
Vücûdı kendüden şanursın
- 11a 251 Anuñ kim ‘aklı dūr-endîş olupdur
Cefâ tığinden ol dil-rîş olupdur
- 252 Budur endîş olanlaruñ fuzûlî
Biridür felsefî biri hulûlî
- 253 Hulûlînüñ kelâmın şay yalana
Ki hâl olupdurur dürr-i cihâna

- 254 Bulımaz felsefi hergiz Hāk' a yol
Anuñçün kim cihāna dir qadım ol
- 255 Dimezler fā'il ü muhtār Hāk' a
Bu resme eylemez ikrār Hāk' a
- 256 Çeker her müşkili mizān-ı 'aqla
Muqayyed olmaz ol aqbār u naqla
- 257 'Aqıl gözi Hāk' uñ nūrına döymez
Bu sırrdan 'aql gözi nesne tuymaz
- 258 Yiri ol nūr için ayruq göz iste
Yiter ol 'aqla ip-ile pāy-beste
- 259 Olupdur felsefinün 'ayn-ı aqvvel
Hāk'uñ ol vahdetindendür mu'aqqal
- 260 Çü nā-binā gibidür ehl-i teşbih
Olur bir gözlülükden aql-ı tenzih
- 261 Tenāsühdür ezelden küfr ü bātil
Kim ol tar gözlülükden oldı hāsıl
- 262 Anadan toğma gözsüz gibi hālı
Qimün olsa tarıq i'tizālı
- 263 Remedlü buldı göziñ ehl-i zāhir
Görinür aña zāhirden mezāhir
- 264 Kelāmiler (de) hod yok zevq-i tevhid
Qarañuda qomış anları taqlid
- 11b 265 Bularuñ her biri bir dın koyupdur
Qamu bildüklü bildügin diyüpdür
- 266 Bularuñ bildügi Hāk' dan ayrudur
Hāk'ı bilmekde bunlar içerdür
- 267 Hāk' uñ zātında yok hergiz çi vü çün
"Ta'ālā řānu-hü 'ammā yaqülün"

Yiri ol yüz için ayruq göz iste B 11a- 258b.

Kelāmilerde hod yok zevq-i tevhid B 11a- 264a.

hoz A 11a- 264a.

268 İrürdük çün kelâmı bu mâla
Şürü' itdük uş ikinci sū'âla

İşbu ikinci şur'âl tefekkür bahşiniñ tutmasındadır vü dağı bunuñ beyânında dir kim gele fikr-i ulu kim andan günâh hâşıl olur vü gâhî fikr-i uluya kim andan şavâb hâşıl olur hâl budur kim hemân bu iki şüret bit fikrden şadır olur bes bu yoluñ şartı kangı fikirdür kim anı eyleyeler bir Allah'ül 'âlem bi's-şavâb

269 Nazâr kıl yine ma'nî şüretine
Teferrüc eyle Hâk'k' uñ kudretine

270 Çü yüz tutmaduñ haqîkat bu tarîka
Key aña bunda öküşdür daqîka

271 Nuqûşı var durur levh-i hayâluñ
Ki irmez qaşdı aña ehl-i fâluñ

272 Bezene fikrû bunda şart-ı rehdür
Niçün geh tâ'at (ü) gâhî günehdür

273 Olur geh fikr kim tâ'at yazılır
Olur geh fikr ma'siyet yazılır

274 Baña bu 'uqdeyi hoş eylegil hâl
Gehî ma'nî el virsün alma(ya) el

275 Su'al işbu maħallda budur uşda
Dimâğa müşg ü 'anber budur uşda

Bu cevâb âfâka nefesde fikr itmekdedür vü hem hadîsüñ beyânındadır

إِنَّ لِلَّهِ سُبُوحِينَ الْمَجَابِينَ مِنْ نُورٍ وَظِلَّةٍ لَمْ يَكُنْ لَهُ
بِشَيْءٍ مِمَّا خَلَقْتَ سُبُوحَاتٍ وَجَمَّ جَلَالُهُ مَا اشْكاهُ اللَّهُ نَبِيًّا
بِشَيْءٍ مِمَّا خَلَقْتَ حَقِّكَ لَا يَسْتَجِبُنِي
كَلَامُ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ

Vü bu hadîsin takrîr ider kim

12a 276 Temâşâ eyle bu rengin besâta
Göñül bağla bu haqkânî neşâta

277 Bu zevk-ile olursañ bunda mesâlik
Saña rüşen ola müşkil mesâlik

278 Haq'a sevgü getiren şahş olur ehl
Kamu düşvâr anuñ katundadır sehl

279 Ger andan kuvvet olmasaydı nemle
Çekirge bûdına kılmazdı hamle

- 280 Çü fehm itdün su'âlî bî-muhâbâ
Gel imdi fikri sem'î ur cevâba
- 281 Hâķ'uñ halkında fikr itmek revâdur
Velî zâtında key mahz-ı haşadur
- 282 Kaçan rüşen olur âyâtdan zâtı
Velîkin zâtdan rüşendür âyâtı
- 283 Kamu 'âlem anuñ nûrıyla peydâ
Kaçan 'âlemden olsuñ hüveydâ
- 284 Hâķ'uñ nûrı kaçan kim olsa zâhir
Aña tãkat getirimez mezâhir
- 285 Ger olsa 'arzü'l-sübhânü'l-celâli
Vücüdın 'âlemün budur mağâllı
- 286 Kõo halkı Hâķ' la olğıl karındaş
Ki döymeز tãb-ı mihre çeşm-i huffâş
- 12b 287 Kimüñ kim ola Hâķ nûrı delîli
N'ider ol güft-güyı kâl ü kîli
- 288 Nice kim tã'at eylerse melek bol
Bulımaz "lî-ma'Allah" vaķtına yol
- 289 Yağındur gerçi dergâh-ı selâma
Velîkin şığmaz ol işbu maķâma
- 290 Hâķ' uñ nûrı keser 'akluñ mecâlın
Ferîštenüñ yaķar hem per ü bâlın
- 291 Hâķ' uñ nûrı katında 'aķıl bûdı
Güneşde şem'î şavķınuñ zuhûrı
- 292 Göremez 'aķl nûrı çeşm ü serden
Hâķ'un nûrın ki yağındur nazardan
- 293 Görinür nesne iken olsa zîrek
Başarü'l-keremüñden olur ânî târik

bî- mahâbâ A. 12a- 208a.

bûdı A. , nûrı B. 12b- 291a

- 294 Çü göz nûrı qarañulıq bürinür
Aña aydın qarañulıq görünür
- 295 Qarañluq feyz ider nür-ı başardan
Nażar yiri degül gel geç nażardan
- 296 Qaralıq zāt-ı nürıdur ‘ayān bil
Hem anda āb-ı hayvānı nihān bil
- 297 ‘Ayān olsun saña bu sırr-ı pinhān
Ki qarañuda budur āb-ı hayvān
- 298 Bilür mümkin yüziñden ‘aql-ı kāmıl
Ki olmaz bu qaralıq hiç zā’ıl
- 299 Degüldür ol şadede ‘ālem-i pāk
Ki nisbet ola aña ‘ālem-i hāk
- 300 Hüdā'ya bu sır incedür begāyet
Meger rüşen kıla bunı ‘ināyet

Bu temsil bu āyetün beyānındadır kim بِإِذْنِ اللَّهِ الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَجَمَلَ الظُّلُمَاتِ وَالنُّورَ
vü hem bu hadişün taqririndedür kim إِنَّ اللَّهَ سَاءَ لِكَلِمَاتِهِ فِي ظُلُمَاتِهِ لَمَّا وَسَّوَعَهَا لِيُنزِّلَ فِيهَا
vü bu hadiş-i qudsinin ma'nisin bildürür kim كُنْتَ كُنْتَ وَاحْتِفَاتًا فَاحْبَبْتَ أَنْ أَعْرَبَ فَخَلَقْتَ الْخَلْقَ لِأَعْرَبَ
vü dağı bu hadiş ‘ayan ider kim كُنْتَ تَمَمَّةً وَبَصْرَةً وَلِسَانَهُ فَيَسْمَعُ فِي بَيْتِهِ وَرَبِّي تَبَطَّنَ إِنَّهُ أَعْلَمُ بِالْأَبْوَابِ

- 13a 301 Bu sır bil uşda bir aydın gicedür
Gözet qarañu gündüzde nicedür
- 302 Bu meşhede ki nür eyler tecellı
Söz öküşdür velı dönmemek evlā
- 303 Bu meclāya qadem ur iy mücāhid
Bu nūra olmaq isterseñ müřāhid
- 304 Veger görmeyiser ‘aynı āf-tābı
Dilerseñ ref'i qıl gözden hicābı

qarañluq A., qaralıq B. 12b-295a

‘ayā A. 12b- 296a.

Huzā A. 12b- 300a.

meşhede A., meşhedde B. 13a- 302a

- 305 Yüri bir göz dağı bul çäre eyle
Bu gözden aña sen nezzäre eyle
- 306 Nice bitsün bu boş göz-ile hâcet
Getürmez çün anuñ tábına tãkat
- 307 Bu göz ol güneşi görmez çün iy cãn
Şudan görmek gerekdür anı raşşãn
- 308 Bunı ‘aql ehli kılmışdur veren düz
Ki güneş tábı şudan görünür öz
- 309 Kişinüñ artırur idrâkin dil-i tãb
Kaçan gösterse ol tábı aña âb
- 13b 310 ‘Adem bir âyinedür hoş-mücellâ
Tecellâ kıldı aña Haq Ta‘âlâ
- 311 Göründi anda varlık ‘aks-i tábı
Nitekim gösterür âb âf-tábı
- 312 ‘Adem çün varlığa oldı muqâbil
Hemân-dem anda bir ‘aks oldı hâşıl
- 313 Çü ‘arz eyledi ‘aksi anda kudret
Bu keşretten zuhûra geldi vahdet
- 314 Nitekim biri şaysañ çoğ olur çoğ
Yoğ olur varlığı ol çoğluğunu yok
- 315 Egerçi birdür a‘dâda bidâyet
Velikin yok aña hergiz nihâyet
- 316 ‘Adem bi’z-zât pāk-idi vü şâfi
Zuhûra geldi andan kenz-i maḥfi
- 317 Oquğıl “kıntü kenziñ” sözün andan
Ki saña rüşen ola sırr-ı pinhãn
- 318 ‘Ādem âyinedür ‘aksidür insãn
Ne nesnedür bu ‘aksüñ ‘aynı iy cãn

raşşãn A., raşşãn B. 13a- 307b

‘Ādem âyinedür vü ‘aksı ‘âlem

Ne nesnedür bu ‘aksüñ ‘aynı âdem B.13b-318

- 319 Bu 'aksün 'aynı oldı çünki insān
Bu 'ayn içinde olur şaḥş-ı pinhān
- 320 Cihānuñ gözi sensin göziñ aç baḡ
Ki gözbebeginiñ nūrı durur Hāḡ
- 321 Gören gözdür diseñ bu sırr degüldür
Gören gözbebegidür göz degüldür
- 322 Ne kim görünse göze gören oldur
Hemān bu göz arada aña yoldur
- 323 Cihān insāndur insān cihāndur
Sözü aňlayana bu bir söz hemāndur
- 14a 324 Ger ol nūr-ıla-y-ısa her görişüñ
Nazar kılsañ aşlına her işüñ
- 325 Görinen cümle oldurur gören ol
Ḳoyan oldur olan oldur veren ol
- 326 Velī āyine gibidür bu ekvān
Görinür anda bu eşkāl ü elvān
- 327 Eger bir dürri kılsañ dü-pare
Olur şad mihr-i tábān āşikāre
- 328 Ve eger bir ḡaṭri hem ayırasın
İçünden çıḡa deryālar göresin
- 329 Ve eger gösterse her bir cüz'üñ ḡāk
Görine anda yüz biñ adem-i pāk
- 330 Ve eger bu dāneye baḡarsañ anca
İçidür nice ḡırmen ura nice
- 331 Ne deñlü dāne dirseñ kem kicidür
Bu 'alemden büyük anuñ içidür
- 332 Hezār enbār var bir ṡaruda
Hümālar gizlüdürür her aruda

dürri A., zerreyi B. 14b-327b.

deñlü A., gelür B. 14a-331a

- 333 Uvanur bir nice yirde iste cānı
Gözet noktada cism ü āsumānı
- 334 Nice kim küçük-ise habbe-yi dil
Ḥudāvend-i cihāna oldu menzil
- 335 Göñülde cem‘ oldu edeb ‘ālem
Gehī iblīs olur vü gāhī ādem
- 336 Cihān bir bir binā oldu ser-rište
Melek de dīv ü şeytān da ferişte
- 337 Kāmu biri birinüñ işi gibi
Çekürdekde ağaç yimişi gibi
- 14b 338 Gelür kāfirden uş mü‘min şühūda
Gelür mü‘minden uş kāfir vücūda
- 339 Biledür nokta -i ḥāk içredür ḥāl
Kāmu devr ü zamān vü rüz meh ü sāl
- 340 Ezel ‘ayn-ı ebeddür şöyle kim hem
Nüzül-ı ‘İsā vü İcād-ı ādem
- 341 Bu devr uruñ işte her bir noktadan
Hezārān şekil görünür mu‘ayyen
- 342 Çü her bir noktadan oldu devā‘ir
Hem ol merkez devr ide hem o dā‘ir
- 343 Bu ma‘nīnūñ eger sırrına girseñ
Dağı bir zerreyi yirinden irseñ
- 344 Ḥalel bulur cihān başdan ayağa
Yağın gözle iken varma ırağa
- 345 Kāmu ser-geşte olmuşdur bī-kibār
Bular kim cüz‘idür insānuñ iy yār
- 346 Bular kim ḥadd-i imkānda kalıpdur
İkilik ateşinden yakılıpdur

ḥuzāvend A. 14a- 334b.

yağın A. , yağın B.14b-344a

- 347 Ta'ayyün her birin eyledi maḥbūs
Eger maḥbūs egerçi ğayr-ı maḥbūs
- 348 Bulara cüz'lik hiç oldı der-hiç
Anuñçün irmediler külliyye hiç
- 349 Dem olur kim bular seyrānda olur
Gelür dem kim bular zindānda olur
- 350 Gehī 'uryān olur vü geh ṭonanur
Gehī yirinür ü gehī güvenür
- 351 Bu ḫāl-ıla geçer mecmū'-ı mümkün
Gehī cünbişde olur ğāhī sākin
- 15a 352 Bular kim bir qarāra hiç ṭurmaz
Birinüñ öñi vü soñı belürmez
- 353 Qamusı kendü zātındandır āġāh
Ḥaḳ' a kendülerinden buldılar rāh
- 354 Olar kim kendüzin şaldı bu derde
Gözinden görülecek olsa perde
- 355 Göre her zerrenüñ altında pinhān
Cemāl-ı cān- fezā-yı cān-ı cānān
- Bu ḳā'ide beyān ider bu āyetiñ ma'nisin **لَا تَضُرُّكَ نَفْسٌ وَلَا نَفْسٌ** kim vü daḫı bu āyetiñ sıyrından aḫır vü dir kim **وَلَا تَأْتِي الشَّمْسُ بِأَرْجَاءِ الْأَجْرَالِيَةِ** vü daḫı bu āyetiñ işāretinde dir kim **أَذَى أَنْظُرَ الْكَذَّابُ لِقَوْلِي إِلَّا أَجْرَالِيَةً** vü daḫı bu ḫadīşüñ taḳririnde dir kim **مَلَأَ عَيْنَ رَأْتٍ وَلَا أَدْنَى نَمَتْ وَلَا خَطَرَ عَلَى قَلْبِ نَسِيرٍ أَحْتَهُ أَعْلَى**
- 356 Ne gördüñ bu cihānda ne işitdüñ
Saña bu qarāñuda ne iş itdüñ
- 357 Cihāndan sen hemān bir lāfzı ṭapduñ
Hemān bilmek budur didüñ ü ḳopduñ
- 358 Qanıya şüret ü qanıya ma'nī
Qanıya aḫiret qanıya dīnī
- 359 Qanı Simürg kūh-ı Qāf qanı
Bihişt ü düzaḫ ü A'rāf qanı

Gelür dem kim bular zindānda ḳavulur B. 14b-349b.
dīni A., dūni B. 15a- 358b.

- 360 Yüzin h d g rd g n  yok ol cih nu n
Ki bunu n bin yıldıur g ni anu n
- 361 Tam met g rmed n d ny -yi d n 
İşitmed n mi “M la y bsir n n” ni
- 15b 362 Kaçan sen Şehr-i C bersa' ya gir n
Ne vaştın milk-i C birk ' yı g rd n
- 363 Mağarib kanı   y h d meşarik
Bulardan dağı  ok m lk-i H lık
- 364 Bu bir ‘alem durur artuğ deg ld r
Bir ekinlik durur bu  ok deg ld r
- 365 Var a la İbn ’l-‘Abb s' u n s zinden
H k' u n m lkiŐe bağ anu n g zinden
- 366 Bu yirden g kden  zge yir   g k var
Kim anda  oştoludur sun‘u’l-Sett r
- 367 G t rd m perdeyi ğamz itd m
Eger remz ehliyise  remz itd m
- 368 Sen uyursın deg lsin bil uyanık
Uş “Ennes  niy m ” bu na Őanık
- 369 Bu uyķuda g zine her ki Şaldı
Ėay lu n d rl  mevcine ħaldı
- 370 Bu uyķuda ne kim g r rse c nu n
Miş lid r cem ’ ol cih nu n
- 371 Ne kim bunda g rin r ol cih ndan
Hem n bir  aşn  gibid r andan
- 372 Ne vaştın kim  te Őub -ı kıy met
Uyana uyķudan ‘alem tam met
- 373 Bilesin olacağ ol demde b d r
Ki bu g rd ğın-imiş vehm   pind r

Ėoz A. 15a- 360a

Ėay lu n mevcine ħapıldı ħaldı B. 15b- 369b

uyķu B. 15b- 370a.

uyķudan A.15b- 372b

- 374 H ay alın ref' idincek  e m-i ahvel
Zem n   a sum n olur m beddel
- 375 H a ı at  emsi   n kim g ster r ceh r
Nih n eyleye n r n m h-ıla meh r
- 16a 376 Onun   n g re t b n sinde h re
Ola   n ye m reng n p re p re
- 377 G c  n yiter-iken bu dem bul imdi
Y ri var derd ne  are k l imdi
- 378 G c  n ol arada kim hi  yitmez
Ki bunda bild g n anda a  i itmez
- 379 Ne  erh idem sa na g n l cih n n
Ne va f idem sa na g n l ni  n n
- 380 Meger a  fte olmu dur dim gu n
Ba u n a a a bulıca  da aya u n
- 381 Sen nd r ' lem sen  oyle ' ciz
Sen n tek olmaya mahr me hergiz
- 382 Oturmu s n nitekim ehl-i zind n
Bir arada ayak ba lu v  'ury n
- 383 Seni sen 'aciz eliyle ba lamı s n
Y reg n gam odıyla ta lamı s n
- 384 Oturdu n  arı 'avretler gibi sen
Tutars n fikrimde birlikde mesken
- 385 Bu h li da ı elden koymadı n mı
Da ı cehl itmekden  oymadı n mı
- 386 H a ' u n yolunu varan pehlev nlar
Kod  pehlev yire v  ba    c nlar
- 387 Olup ba dan aya a  ar   ana
K naca urdılar iki cih na
- 388 Otur 'avret gibi  a  oda  a u n
K pudan  a ra uzatma aya u n

Bunu bild gin anda a  i itmez B. 16a- 378b.

- 389 Ne yüz virdi saña diyen ‘acā’iz
Ki sen saña görürsün cehl ü cā’iz
- 16b 390 Bu didügüm hadîşü'l-rāhbîndür
Ki bunlar naķışātu'l-aql dîndür
- 391 Erenler kim haķîkat gözledür
Çarılarıñ izin mi izlediler
- 392 Er iseñ taşra çık evden nazar kıl
Ne gelse öñüñe andan güzer kıl
- 393 Oturma gice vü gündüz yol al yol
Yalan yoldaşa küyme vü revān ol
- 394 Tarîķin ihtiyār eyle halîlün
Düni gün ol taleb-kārı celiñ
- 395 İşüñi tizirek tut koma gice
Giceyi gündüz it gündüzi gice
- 396 Bu yolda āf-tāb u mäh u aķter
Nedür hiss ü hayāl u ‘aql-ı Enver
- 397 Bularuñla hemîn işit hemîn di
Hemişe “La ühibü'l-afilün” di
- 398 Bu yolda Mūsî gibi olgıl aña
Kim ire sem‘uña “İneni ene’l Allah”
- 399 Öñüñde nice varlık tağ var
Gözüñe şanma kim görine dîdār
- 400 Ger olmazsa bu varlık tağ kanı
Şadâyı “erini” olurken “len terāni”
- 401 Haķîkat kehrübā zātuñladurur gāh
Küh-ısa daķı gāh eyle vü bul gāh
- 402 Tecellî urisa varlık tağına dem
Olur varlık tağ toprak gibi kem
- 403 Kemāle iresiñ ta‘at-ı gedādan
Aña cezbe irüşür pādişāhdan

- 17a 404 Qarīb olur bu yüzden pād-şāh
Virür bir laḫzada kūhın gāh
- 405 Dilinde aqa ḫikmetden yenābī⁶
Bu şartılan kim ola şer⁶i-tābı
- 406 Hem aña rüşen sırr-ı esmā⁷
Temāşa oluna āyāt-ı kübrā
- 407 Ḫalāş eyle ṭabī⁶atden bu cānı
Ki tendür çün serāy-ı ümmehānı
- 408 Dilerseñ saña ḫāşıl ola bu ḫāl
Ḫadīş-i “men rā⁶nı”den naşīb al
- 409 Ve ger terk olınsa cāh-ı kevneyn
Maḫāmuñ ola qurb Qā⁶be qavseyn
- 410 Gönülden terk eylegil bu cāhı
Göresin cümle eşyāyı kemā-hı
- 411 Murāduñı dilerseñ kim vere Ḫaḫ
Gönülden qoma Ḫaḫ'dan özge muṭlaḫ

Bu qa‘ide anı beyān ider kim yirler vü gökler ‘arş u kursı levḫ ü qalem Ḫaḫ Te‘āla’nuñ
cell vü ‘ālā āyetleri vü kelimeleridür vü daḫı bu āyetiñ ma‘nısın وَعِدْسُ كَلِمَةِ الْقِيَامِ إِلَى رَبِّهِمْ
ü hem bu āyetiñ ba‘zı esrārından ḫaber virür لَوْ كَانَتِ الْكَلِمَاتُ كَلِمَاتٍ
kim اِدْبَارِي لِنَعْدُ الْبَحْرِيْنَ اِنْ تَتَعَدَّ كَلِمَاتٌ رَسْمًا

- 412 Eger gönüilde varsa muḫabbet
Saña yüz göstere ma‘nı vü şuret
- 413 Tecelliden tıyarsa ‘aql ü cānuñ
Kitābıdur kamu ‘ālem Ḫudā’nuñ
- 414 Ğarāzu¹-‘arāb cevherdür ḫurūf uş
Mirāt gibi āyātu¹-vuḫūf uş
- 17b 415 Belı her bir cihāndur sūre-yi Ḫaşş
Kimidür Fātiḫa kimidür İḫlāş
- 416 Ol āyet bu kitāba kim yazıldı
Ol āyet ‘aql-ı külldür kim düzülde

- 417 Çün oldı ‘aql-ı küll evvelde hâşıl
Kitâb içre nitekim “ba‘-u-Bismil”
- 418 Olundı bu kitâb içinde mestür
İkinci nefs-i küll ol âyetü’n-nür
- 419 Üçünci âyet andan ‘arş-ı Raḥmân
Bu dördü âyet’el kürsîdür andan
- 420 Hem anda heft cirm âsumânı
Nedür ol sûretü’l-seb‘a-i meşânı
- 421 Naẓar kıll gör ne cirm-i ‘anâşır
Ki her biri bir âyetdür mezâhir
- 422 Bulardan şoñra bu cirm-âb-ı mevlüd
Ki bu âyetler olmaz hiç ma‘düd
- 423 Çün âḥir nâzil oldu nefs-i insân
Olur Nâşr üzre âḥir ḥatm-ı Qur‘ân
- 18a 424 Seni ḥabs itmiş erkân-ı ṭabâyi‘
Bu ömr-i nâzenin kıllma şanâyi‘
- 425 Çapusın yıķ bu zindândan ḥurüc it
Bu esfelden ol ‘alâ ‘urüc it
- 426 Görünsün gözlerüñe şun‘ul-Ḳâdir
Bulara ol göñül göziyle nâzır
- 427 Tefekkür eylegil ḥalkı semâda
Ki memdüh olasın her bir arada
- 428 Naẓar kıll gör nicedür çarḥ-ı ‘âzâm
Kim olupdur muḥîṭi her dü ‘âlem
- 429 Anuñ niçündür adı ‘arş-ı Raḥmân
Bunuñ niçündür adı ḳalb-i insân
- 430 İkisine daḥı Ḥaḳ ‘arş didi
Bir ad-ıla bu ikisin adadı
- 431 Anuñ bu ḳalbe nedür nisbeti ne
Ne şüret gösterür bu ma‘nî yine

- 432 Niçün cünbüşdedür bu iki m̄-dām
Ki kılmazlar bular bir laḫza ārām
- 433 Meger ‘arş-ı muḫîṭ oldukça gerdān
Aña merkez düşipdür ḳalb-i insān
- 434 Bu ‘arşuñ şöyledür devründe sür‘āt
Gehī bir gice vü gündüzde elbet
- 435 Ṭolanursın başdan ayaḡa dek
Bu sözde yoḡdurur hiç şüphe vü şekk
- 436 Ḳalan gökler anuñ dönmeğiyle
O döndükçe dönerler cümle bile
- 437 Bu gökler ‘arş-ıla gerçi dönerler
Gehī aḡarlar ü gāhī inerler
- 18b 438 Velī herbirinüñ bir dönmeği var
Ki başlu başına dönerler iy yār
- 439 Bu yidi çarḫuñ ol devrine vāḳıf
Dönerler ‘arşı devrine muḫālif
- 440 Düñi günde cihānı çarḫ-ı a‘zām
Ḳılur devri temāmı şād u ḫürrem
- 441 Gice gündüz şafādan bī-ḫür̄r ü ḫabb
Döner Ḥaḳ emrine niteki dolab
- 442 Bu resme devri vardır göñülün uş
Bu kez yılduzlaruñ ḫālın işit ḫoş
- 443 O yılduzlar ki yer itmez semāda
Ṭururlar cümle ṫurduḡı arada
- 444 Bularuñ kürsī gögidür maḳāmı
Ki hey’et ehlinüñ budur kelāmı
- 445 Şaḡında biñ yigirmi dört dururlar
Ki bunlar kürsī gögünde ṫururlar

ḫurrem A. 18b- 440b

ḫabb A. 18b- 441a.

şaḡında A. , saḡışda B. 18b-445a

- 446 Bu yanda didiler kim bu sevābit
Çamusı ‘arşda durur şöyle şābit
- 447 Bulardan özge vardur yidi yılduz
Ki seyr eyler bular göklerde düpdüz
- 448 Yine gönülden olsun hoş ‘urūciñ
İşiddün zikrin ās-mān u burūciñ
- 449 Hāmel'dur Şevr' dür Cevzā' Sereţān
Esed'dür Sünbüle hem dağı Mīzān
- 450 Kimin ‘Akreb kimin Çavs añla vü tüt
Kimin Cedī kimin Delv kimin Hüt
- 451 Yidi yılduzuñ işit birin adın
Ne resmedür bularuñ gör nihādın
- 452 Zühāl yidinci gökde pās-bāndur
Hem altı Müşteri için mekāndur
- 453 Beşinci gökde Merih eylemiş yir
Güneş dördinci gökde yürinürdir
- 454 Üçinde Zühre dördinde ‘Uţārid
Çamer dünyā göginde oldı vārid
- 455 Bularuñ niçe burūca her birisi
Çılurlar hüküm uvağı vü irisi
- 456 Zühāl' uñ Cedī vü Delv büyüti
Alupdur müşteri Çavs-ıla Hüt'ı
- 457 Hāmel ‘Akreb ki Merih' uñ evidür
Güneş beyt-i Esed'de hod kavīdür
- 458 Olupdur Şevr ü Mizān Zühre tahtı
Anuñ atlardadır bengāh ü rahtı
- 459 Çamer kim gicede yaçar çerāğı
Anuñ hārcuñ evidürür turağı

taht A. 19a- 458a.

turağı A., otağı B. 19a-459a

- 460 Eyā yigirmi sekizdür menāzil
Ki olur āfitāba ol muḳābil
- 461 Olur teslīm taḳdīr-i ‘Alīme
Dönüben şekl-i ‘urūc çün kıdeme
- 462 Eger fikr eyleseydi merd-i kāmīl
Cihānda yok diyeydi hıç ü bāḫıl
- 463 Kelāmıdur Ḥaḳ’ uñ uş buña gūyā
Ki bāḫıl yaradılmamışdur eşyā
- 19b 464 Ḳopar bāḫıl dāmıñda ḥalka- gūmān
Yaratmaz bāḫıl ol ḥāşālar andan
- 465 Vücūdında ayazıñ ḳodı ḥıḳmet
Ki gören andan ola dürlü ‘ıbet
- 466 Vücūdında Zühāl’ uñ Müşteri’ nūñ
Ne ḥıḳmetler görine her birinūñ
- 467 Naḫar ḳılsıñ her işüñ aşlına pāk
Muşahḫardur Ḥaḳ’ uñ emrine eflāk
- 468 Yir eyle ü gök eyle ‘ālem eyle
Ten eyle ü rūḫ eyle ādem eyle
- 469 Mūneccimūñ yok İmāndan naşıbi
Anuñçün kim görüp şekl-i ‘acıbi
- 470 Āşar andan ḳopardur zann eyler
Yalancılıḫı andan fenn eyler
- 471 Añı görmez ki çarḫ göz müdevver
Ḥaḳ’ uñ emrine olmuşdur muşahḫar

Bu ḳa‘ide çehār ‘unsur vü heyūla ile şüretiñ beyānındadır vü ma‘den vü nebāt vü ḫayvān biri birinden nice zāhir olduğını taḳrīr eyler

- 472 Gice gündüz döner dirsın bu eflāk
Mu‘allāk arasında tevdi’ ḥāk
- 473 Anuñ degürmeniñde emri Ḥālīḳ
Düzer bir şekil ol devre muvāfıḳ

- 474 Nitekim göre ger çarhın çevürür
Getürüp çarh üzre balçağ urur
- 475 Kimin kâse kılar kimini gûze
Kimin diler düze kimini büze
- 20a 476 Çaç üstâd cihândur kâzimâne
Bu dürlü şun' anuñdur bî-bahâne
- 477 Yaradılan zamânda vü mekânda
Yidi yirde vü yidi âsumânda
- 478 Cemî' kudretinüñ şüretidür
Ki bunlar ehl-i ' aqluñ 'ibretidür
- 479 Kevâkib nisbet olunsa şimâle
Niçün dutar bular naķış zevâle
- 480 amu yirinde seyr olun eşkâl
Nice bunlar olurlar muhtelif hâl
- 481 Bulara geh hâziz olur gehî evc
Gehî tenhâ düşerler vü gehî zevc
- 482 Neden idüpdür işbu çarh devr
Keşâkeşden yüregın toptolu nâr
- 483 Bu yıldızlar ki devr eyler felekde
Yürür her biri bir dürlü delikte
- 484 utupdur her biri yañaya yüz
Kimi aşâga kimi yukaru düpdüz
- 485 Felekde bunlaruñ yokdur qararı
Kim eylemiş buları şöyle yarı
- 486 Od u şu toprak u yil çâr 'unşur
Gök altında neden mesken utupdur
- 487 Mülâzım her birisi merkezinde
Oluban garķ hayret deñizinde

balçağ A. 19b- 474b

çağ A. Hâğ B. 20a- 476a.

üstâz A. 20a- 476a.

- 21a 502 Cihānı perde eylenme göziñe
Nazar kıl aşluña ü kendüziñe
- 503 Bu ma'niye düşingil 'arif-âne
Anaya ataya oldu yine ana
- 504 Cihānı cümle gör kendüñde zāhir
Kim ol evvel gelendür olan āhir
- 505 Yaradılmadı mı eñ soñra ādem
Tufeyli oldu anuñ cümle 'ālem
- 506 Cihāndan olaydı nihān ol
Kim āhir zāt-ıla oldu 'ayān ol
- 507 Bu vech-ile zalüm eyledi adın
Ki hergiz nefisüñ virmez murādın
- 508 Hākiqatde Hāq-ıla tutdı anı
Cehül oluban oldu ğayr-ı ma'ni
- 509 Yine isteñ zulüm-ıla cehūluñ
'İbārāt içre ma'nisini buluñ
- 510 Bu hikmetden eger varsa şu'uruñ
Ki zulmet zıddudurur 'ayn-ı nūruñ
- 511 Zalüm-ıla cehūlı zulmet añla
Bu zulmetden kulağ aç hikmet añla
- 512 Bu zulmetden murādumuz 'ademdür
Yine hem nūrdan zāt-ı kıdemdür
- 513 Karañulıq nūrunı saçdı Ma'būd
Hemān-dem ādem andan oldu mevcūd
- 21b 514 Çün ādem āyiñe olur o nūra
Gelür 'aks-i vücūda andan zuhūra
- 515 Olur gözügüntüñ ardı mükedder
Kim anda ola bir 'aks-ı muşavver

kulağ A., kulağ B. 20a-511b
karañulıq A., karañulığa B. 20a- 513a

- 516 Nazar kı1 gkdeki Şems-i mnre
Ki ũoguncaĥ Şalar ‘aksini yire
- 517 Dner ‘aksi kı1ur rŐen cihn
Nitekim nr-ı ‘aksi cism  cn
- 518 Haĥ’ un ĥn nr-ı ‘aksi dŐdi cna
DŐrdi ĥlgle Haĥ sumna
- 519 Yaratdum demi bir yne-vr
Kim anda zhir oldu ‘aks-i dindr
- 520 ĥn demde bu ‘aksi kd Mlik
Scd itdi anı grp mel’ik
- 521 Bu ‘aksi grmedi ibls-i mel’n
Anuĥn emri Őıd oldu mel’n
- 522 Seni sen ala imdi işbu szden
Ne grinr gzine işbu yzden
- 523 Ne kim ten yaradlmıŐdur cihnda
Ķamunu cem’ olupdur cn sende
- 524 Sana rub’-ı Őiml oldu menzil
Ki tende Őolda olur mesken-i dil
- 525 Cihn u ‘aĥl u cn ser-myen oldu
Zemn  sumn pryen oldu
- 526 Bu vech-ile bu yokluĥdan gzet sen
Ki varlıĥ nefsi olmuşdur mu’ayyen
- 527 Key alaĥıl klayımı her iŐn
Ki yoĥuŐ ‘ayn olmuşdur iŐn
- 22a 528 Sana insn tıŐından grnr az
Vel btndadur ol maĥzen-i rz
- 529 Bu insnun ki grdn on bi iy yr
Nehdnd tbi’i kuvveti var
- 530 Hsb eyler-isen Şad br br
rd kuvvetinn yoĥ Őmr

- 531 Her a'zā vü cevārih her ribāṭāt
Olupdur her biri mevḳuf-ı ālāt
- 532 Anuñ gibi bu kuvvetler ḳalıpdur
Cemī' ālete mevḳūf olupdur
- 533 Olar kim ḳıldılar teşriḥ-i insān
Hemān-dem ḳıldılar ser-deng ü hayrān
- 534 Veger teşriḥ-i insāndan ḥaber sen
Şorarsañ saña eydivereyim ben
- 535 İlerūki zamānda ehl-i ḥikmet
Ki 'ilm içinde bulmuşlardı şöhret
- 536 Hünerden ötrü köpdür aḳça altun
Verüben bir ḳul alurlardı şatun
- 537 Şalarlardı anı sirke küpine
Ölürdi anda depine depine
- 538 Anuñ sirke etiñi derisini yir
Süñük ḳalur ṭamar ḳalur vü siñir
- 539 Görürler her biriñ yirlü yirince
Ne rehden varup irince
- 540 Süñüklerüñ sayurlar pāre pāre
Baḳarlar her siñir ü ṭamara
- 541 Aña göre varup tedbīr iderler
Kitāb içinde hep taḳrīr iderler
- 22b 542 Ḳodılar bunuñ adın 'ilm-i teşriḥ
Bu resm-ile ki itdüm saña taşriḥ
- 543 Öküş sa'y-ı belig eyledi bunlar
Elinden geldügin söyledi bunlar
- 544 Semāhī olmadılar ḥaber-dār
Cemī' ḳıldılar 'aczine iḳrār

ne rehden A., nereden nireye B. 22a- 539b.
semāhī A., kemāhī B. 22b- 544a

- 545 Anuñ kim cānı vardur cismi vardur
Hāq isminden anuñ bir kısmı vardur
- 546 Kime kim ne isminden oldısa kısım
Ma‘ād u mebdē’ oldı aña ol isim
- 547 Olur ol isimden ol şahş-ı kâ’im
Anuñ ol ismidür tesbîh-i dâ’im
- 548 Niçün bilindi saña cümle esmā’
Ki sensin şüret-i ‘aks-i müsemmā
- 549 Ne kapudan ki taşra çıkdı her şey
Yine andan girür key añlağıl key
- 550 Zuhūr-ı kudret ü ‘ilm-i irādāt
Sentüñledür eyā şāhib-kerāmet
- 551 Semī‘ olduñ başır olduñ vü gūyā
Ne anuñ gibi kim hayy ü tūvānā
- 552 Sen ol Hāq-ıla bulursun beķāyı
Bilürsin hem Hudā’yıla Hudā’yı
- 553 Zehī evvelki ‘ayn-ı āhir oldı
Zehī bāṭın ki ‘ayn-mezāhir oldı
- 554 Düni gün şekkedesin öz söziñden
Hāberdār olmaduğñ bed öziñden
- 555 Özüñden ger haber-dār ola-yidüñ
Hemān ölmezden öñdin öle-yidüñ
- 23a 556 Kaçan kim ğaniye irse tefekkür
Olur hāşıl tefekkürden taḥayyür
- 557 Tefekkür bahşı uş irdi tamāme
Buña degin kim oқundı bu nāme
- Bu şu‘āl vü bu cevāb bu āyetin beyānındadır kim vü niçün ākreb ile min ḥayl olaydı vü
daḥı bu ḥadīsüñ taqririnde dir kim لَوَدَّ كَيْتُمْ بِحَسْبِ الْحَبِّ عَلَيَّا يَا قَوْمَ اللَّهِ اعْلَمُوا بِالْحَقِّ
- 558 Yine naķş itmege geldüm bu resmi
Ki ismi Hāq durur bunuñ tılısmı

yine A., giril B. 22b-549a

Ḥuzā A. 22b- 552b.

‘ayn- ı mezāhir A., ‘ayn-ı zāhir B.22b- 553b

- 559 Eger feth olsa işbu genc-i hâne
İrişdürür seni bu genc cāna
- 560 Bu miftāh olsa her kimtūn fütūhı
Olur pür-rūh reyhān-ile rūhı
- 561 Açar ‘aql-ıla ol ma’ni kilidin
Tağıdur ‘ilm-ile cehlūn buludun
- 562 Urur gönül kulağın bu su’ala
Düşürür ekmeğini yağ u bala
- 563 Haber dār olğıl işbu mācerādan
Su’āl üşde budur işbu aradan
- 564 Ki ben kimven baña benden haber kııl
Ne dimekdür ki sen sende sefer kııl
- 565 Gönülden bu su’alı muhkem eyle
Cevābın cān kulağıyla diñle
- Cevāb
- 566 Cevabın oğun yine kodum kemāna
Ola kim vara tosdogru nişāna
- 23b 567 Muhalif yiller esmezse ovan
Haşar bulmazsa degme bir hevādan
- 568 Giriçek oğ gezin zih öz nesneye
Düşer oğ dermeni kabza içine
- 569 ‘İnāyetden muvāfık düşse şaşta
Hudā kuvveti virür bāzū-besteye
- 570 Revān it oğı yāddan ne ki vara
Nişāna irişe Allah oñara
- 571 Su’āl itdügün ben kimven eytgil
Saña ben eydivireyim işitgil
- 572 Hağ’uñ kim vardurur varlığı muṭlak
Bu ben dimek Hağ’a rāci’dür el-Hağğ

buludun A., bulıdm B. 23a- 561b
toşdogru A., dosdogru B. 23a- 566b

- 573 Çü ben dimek aña durur işārāt
Bu andandur bu ben lafz-ı ‘ibārāt
- 574 Ta‘ayyün oldı çün Hāq’dan mu‘īn
‘İbāretde sen aña ad koduñ ben
- 575 Ben ü sen ol bana çün ‘arz olduk
Bu senlik benliği hep andan olduk
- 576 Anuñ mişkātına olduk müşebbek
Yağın it bu kelāmı kalmasun şekk
- 577 Dereceleriyüz biz bu sarāyuñ
Görinür bundan aydınlığı anuñ
- 578 Kamumuz aydınıyuz bir çerāguñ
Kamumuz yaprağıyuz bir budaguñ
- 579 Kamu pür-nür durur eşbāh ü ervāh
Bu hamrā’ gerçi rengin düşdi aqdāh
- 580 Gehī gözgüden ol nür oldı peydā
Gehī mişbāhdan oldı hüveydā
- 24a 581 Nice kim pişvā saña hıreddür
Anuñ bu ‘ilmden bildügi reddür
- 582 Senüñ cüz’iñi bildürmez saña ol
Mücerred ‘aql bulmaz aña yol
- 583 Bu yādlık özge vü bilişlik özge
Ki semrümekdür özge şişmek özge
- 584 Ben ü sen cān u tenden yüce geldi
Ben ü sen ol bütüñ eczā’sı oldı
- 585 Bu ben lafzı degül insāna maşşüş
Kim oldı diyesün ol cāna maşşüş
- 586 Yuğaru çık yiter kevn ü mekān ol
Cihāmı ço vü sende cihān ol

peyzā A. 23b- 580a
hüveyzā A. 23b- 580a

- 587 Hüviyyet “hā”yıdur bir halka şüret
Kim eydürler aña ‘ha’yı hüviyyet
- 588 Çekilmiş anda var bir haṭṭ-ı vehmî
Anı kavseyn eyler ger bu sehmi
- 589 Sen ol dâire gibisin bulunduñ
Arada vehm-i haṭ bigi bulunduñ
- 590 Olıcak dâire bir yüzlüsin sen
Velî görmekte iki gözlüsin sen
- 591 Bu haṭṭ-ı vehmiye ancak nazâr kıl
Sefer eyle bu menzilden güzer kıl
- 592 Ne deh kalur ne reh revânda ancak
Çü hây-ı hüy olur Allah ma’hâḳ
- 593 Kişinüñ varlığı düzaḳ gibidür
Ben ü sen arada berzaḳ gibidür
- 594 Nitekim yoklığı beñzer behište
Eyü ahlâkı gibidür ferişte
- 24b 595 Bu perde götürilecek iy şeker-leb
Ne kalur kiş ü ne hükümüne mezheb
- 596 Çü vâқи’ oldu ikilikde şüret
Sen ü ben üzre hüküm itdi bir şerî’at
- 597 Sen ü ben olmayıcaḳ ara yirde
Aradan götrülür ol demde perde
- 598 ‘Adem bigi görünür cümle ‘âlem
Ne Kâ’be kalur ne dâ’ir ol dem
- 599 Ta’aytın baḳladı ‘ayn ur ne şüret
Kim ol bir vehmî noḳtadur haḳiḳat
- 600 Bulurduñ sen hemişe ‘aynuñ ‘iyn
Velikin şâfi ḳomaz noḳta-ı ‘ayn

haṭṭ A. 24a- 589 a.

ben ü sen A. , sen ü ben B. 24a- 593a

- 601 Bu yol anuñ degildür kim erine
İki adımdur ol yol ‘ışk erine
- 602 Biri kendüliginden küll geçmek
Beķā ilinde dirlik şuyun içmek
- 603 Biri varlık kaçasında bulunmak
Güneş gibi bu mağribden tulunmak
- 604 Egerçi çokdurur bunda mālİK
Kim iki adım eyler anı sālİK
- 605 Bu meşhedde kamu yirlerdir bilür
Kamu şāğışlara birde virilür
- 606 Ne keşretsın ki ‘ayn-ı vaħdet olduñ
Ne vaħdetsın ki ‘ayn-ı keşret olduñ
- 607 Bu yolu bilen ol yola varandur
Koyup cüz’iyi külliyye erendür
- 608 Ağız tatlu mu olur bal demekden
Naşibi olsa anuñ (ol) yimekden
- 25a 609 Bu menzilde öküş olur erenlere
Beķā iklimini varup görenlere
- 610 Çekilmiş nürdan sürme gözine
Nazar eyle Hāķ’ıla Hāķ yüzine
- 611 Bu arada ki nazım itdüm maķālı
İşitdiñse cevābından su’alı

Bu su‘ālın bu ma‘nı bildürür kim Hāķ yolında sālİK sefer nice eyler vü ne resme menziller vü mertebelere kaç’ ider vü daħı bu tarikiñ müsāfiri nice olur vü bu meslekde tamām er diyü kime eydürler Hāķ ehli.

- 612 Nice bülbül bigi gülsüz ötesin
Berü gel bu gülşende ötesin
- 613 Ser-āgāz it bu bāguñ müşkilinden
Cevābın vir su’alın cān-ı dilden
- 614 Müsāfir nice olur Hāķ yolında
Ne resme seyr eyler menzilinden

615 Dağı bu yolda kimdür reh-rev olan
Murādına erişüp menzil alan

616 Dağı kime tamām erdür diyelüm
Su'âl itdüñ cevābına küyelüm

Bu cevāb bu āyetin beyānındadır kim

طالذين جاهدوا فينا لنهدينهم سبلنا

617 Gelinek lā-mekānıñ karüvānı
Ma'ānı ma'rifet durur ermağānı

618 Metā'ib 'arz eyler ol cihānuñ
Cihānın rüşen eyler cism ü cānuñ

25b 619 Ol iqlıme sefer kılan bir erdür
Ki bu deryāda ol rüşen-güherdür

620 Müsāfir aña dirler iy sebük-bār
Kim ola kendü aşıldan haberdār

621 Müsāfir aña dirler kim yol ola
Arına kendüzinden şāfı ola

622 Fidā it sen seni ol yol erene
Kim od gibi tütünden ol arına

623 İlāhı keşfi ola vü sülūkı
Yağın odına yandura süñügi

624 Koya halkı ü Haq'dan yaña gide
Özinüñ naqş u 'ayıbını terk ide

625 Aña dek seyr eyler ol menāzil
Varup olunca tā insan-ı kāmil

626 Velī ol seyri kim evvelde itdi
Gidincegez anuñ 'aksine gitdi

627 Dağı rüşen idelüm bu kāmı
Bu hūna toylayalum hāşş u 'āmmı

Bu temşil bu āyetüñ beyānındadır kim

لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ ثُمَّ كَدَدْنَا آهَ اسْفَلِ سَائِلِينَ

vü dağı bu hadiştüñ esrārında dir kim

vü dağı bildürür kim ol insān evvel yirden

مَجْدِبَةٍ مِنْ جَذَابَاتِ الْإِنْحِسَانِ نَوَازِي عَمَلِ الثَّقَلَيْنِ

zāhir

oldı nice mertebeler maqāma erene indi insān şüretinde peydā oldı aḥvāl'ul- emr kāmil olup mertebesine irişdi.

- 628 Yine nūş eyle rahmet çeşmesinden
Ferāgat ol bu zahmet çeşmesinden
- 26a 629 Sen ol gā'ibidūñ Hāq'dan gā'ib
Diledūñ kaṭ' idesin çok merātib
- 630 Bu mülke gelmege çün yedildūñ
'İnāyet oldı saña yāradıldūñ
- 631 Kōduñ gitdūñ sen evvel 'aql u nefsi
Hem andan şoñra geçdūñ 'arş u kürsî
- 632 Feleklerden güzer eyledi cânūñ
Zemīninde bulunduñ bu zemānuñ
- 633 Nebāta ma'dene hayvāna geldūñ
Bulardan geçdūñ vü insāna geldūñ
- 634 Bu cismūñe kaçan kim cân virildi
Aduñ anda senūñ insān virildi
- 635 Seni çün çünbüşe getirdi kudret
Hāq eyledi seni şāhib-irādāt
- 636 Cihānı tıfl gibi kıldıñ ihsās
Hemān bi'l-fi'l oldı senden vesvās
- 637 Maḥall oldı hayāluñ cüz'iyāta
Mürekkebden irişdūñ külliyāta
- 638 Ğāzab peydā aluñdı sende şehvet
Bulardan kopdı hırş u buhl ü naḥvet
- 639 Çü bi'l-fi'l oldı evşāf-ı zemīme
Anuñla beñzedūñ dīv ü behīme
- 640 Tenezzülde olur bu noḡta-ı esfel
Ki vaḥdet noḡtasınadur muḡābil
- 641 Hem ef'ālından anuñ kopdı keşret
Anuñla sır oldu vech-i vaḥdet
- 642 Hem andan keşret oldı bî-nihāyet
Muḡābil düşdi çün aña bidāyet

- 26b 643 alursa bu teab lde eger ol
Daı en‘amdan olur biter ol
- 644 Adı ins n hem n ayv n gibid r
Cih nda Őureti b -c n gibid r
- 645 Eger bir n r irerse ana c ndan
Gider-ise bu aranuluğ andan
- 646 Ana y h d irişe cezbe-i a
Anı Şem‘inden eylerse merr-i vat
- 647 Yaine ekse y h d anı b rh n
amu d Őv rın anun ılsa ins n
- 648 Yaın yolında ol ser-b z olur
a‘un yolında ol hem-r z olur
- 649 Ana a cezbesi uvvet bağışlar
Yaine irmege himmet bağışlar
- 650 G ze g z Ő yle b rh n-ı yaını
Ana g ster r m n-ı yaını
- 651 Bu seciyye ki f cc run yirid r
Nazar itmez  n ol himmet erid r
- 652 Şalar kend z ni ol er bir işe
Ki ‘illiyyine ebr ra irişe
- 653 Hem n-dem tevbe eyler c n u dilden
G t r r hem n bu  b u gilden
- 654 Olur evl d-ı  demde g zide
er g-ı dil olur hem n r-dide
- 655 Yaramaz iÇden ol  n kim arınur
Őıfatlarun ey sinden g r n r
- 656  n iinden taŐından hoş olur p k
ılır ‘is  gibi ol ‘azm-i efl k

yolında A., lufiyla B. 26b-648b
hem n A., himmetin B. 26b-653b
taŐından A. ,tıŐından b. 26b- 656b

- 27a 657 Tabî'at zulmetinde kılmaz ol rûh
Olur şâhib-i sebât nitekim rûh
- 658 Murâdı-yıla eyler ol tağannum
Kılur ol küllde cüz'i kudreti kem
- 659 Kılur her bir oda şabr-ı taḥammül
Çün İbrâhîm olur şâhib-tevekkül
- 660 Getürtür Haḳ rızâsına irâdet
Olur Mûsî gibi şâhib-kerâmet
- 661 Olur çün kendüntiñ 'ilminden âzâd
Olur 'İsî gibi eflâkde şâd
- 662 Çü varlığı olına târâc
Kılur ol Muştafâ ardınca târâc
- 663 Çün ahîr-ı nokḫa kaḫ' eyleyüp râh
İrer evvelde yirine nâ-gâh
- 664 Virür varını sa'y eyler dürişür
Ol evvel ḳopdıḫı yire irişür
- 665 Ol aradadur ahîr 'ayn-ı evvel
Kim anda ne melek şîḫar ne mürsel

Bu temsil nübüvvetle vilâyet ma'nisini beyân eyler vü daḫı
Âyetlerinin sırrını söyler vü daḫı bu ḫadîşüñ taḫrîrindedir kim :

بِإِذْنِ اللَّهِ لَا يَسْخَرُ مِنْكُمْ مَقْرِبَةٌ وَلَا نَبِيٌّ مَرْسَلٌ وَإِلَهُ اعْتَمِدُوا

- 666 Yine bir perdede kıldum ser-âgâz
Ki sūziş andan olur naḫme vü sâz
- 667 'Aceb ârâyiş itdüm vaşl-ı bâḫın
Müheyyâ eyledüm 'işret yaraḫın
- 668 Bu meclisde ḳadeḫ mey mey ḳadeḫdür
Bu birlikde feraḫ ḫam ḫam feraḫdur
- 27b 669 Bu cem'iñ şem'i kim vech-i Ḥudâ'dur
Bu bezm içimizde sâḫî Muştafâ'dur

Virür varını u sa'y eyler dürişür B. 27a- 664a
Ḥuzâ A. 27b- 669a.

- 670 Cihāna bir oku dūřirdi ol mey
Cihān hep rasa girdi bī-def ü mey
- 671 Piyāle mest ü sākī mest ü mey mest
Muğannī mest ü şem‘i mest ü mey mest
- 672 Bu meşrebden içen ulu veliyydür
Ki bu ‘işret geh anuñ menzilidür
- 673 Bu yirde iy cemāl-ı ‘ālem-ārāy
Benī-güneş gibi durur velī ay
- 674 Tecellī itse “vat-i lī ma‘Allah”
Muğābil olur ħurřīd ile māh
- 675 Kemālında vilāyet zāhir olur
Nübüvvetde vilāyet zāhir olur
- 676 Velī de örtülü gerek vilāyet
Ki gizlüde yaraşur gizlü āyet
- 677 Vilāyet ol velīde kim ħafā’dur
Nübüvvetden göründügi řafādur
- 678 Velī uydı nebīye hem-dem oldı
Vilāyetde nebīye maħrem oldı
- 679 “Yuhıbbün” āyetini çün sāmī‘ olur
Sever Ĥa’ı nebīye tābī‘ olur
- 680 “Yuhıbbün”ün kim aña gösterür rāh
Açılır ħalvet-i “yuhıbbü-küm‘ül ullah”
- 681 Olur maħbüb ol ħalvet-serāda
İrişür aña cezbe ol arada
- 682 Velī her ne maāma kim bulur yol
Nebīye ma‘nī yüzünden uyar ol
- 28a 683 Nitekim uyar-ıdı aña evvel
Yine anuñ etegine urur el
- 684 Tamām ol vat olur anuñ kemālı
Kim aħir göre ol evvelki ħālı

- 685 Çü halkın göre gelür seferden
Bağar bu halka Hakkānī nazardan
Bu ka'ide dağı insān- ı kāmiliñ ba'zı hālın beyān eyler.
- 686 Yine dütdüm od içinde bir oda
Ki pervāne gibi yanam ol oda
- 687 Yakıncağ başdan ayağa odunu
Kızıl köz olıcağ kıalmaz tütünü
- 688 Ol er pinhān ider sebğde odı
Kim evvel yanuğı odıyla yudı
- 689 Ne od yağar anı ne ğarğ ider şu
Çevürüpdür aña vechiñ her su
- 690 Kāmu 'ālemdür anuñ zir-i desti
Anuñdur cümle bālāsı ü pesti
- 691 Bu er insan-ı kāmildür gümānsuz
Beğā bulmaz cihān bir lağza ansuz
- 692 Tamām er uş bunuñ gibi kişidür
Ki hoca-iken anuñ kıulluğ işidür
- 693 Ol erdür ol ki kağ' eyler mesāfet
Urılar başına tāc-ı hilāfet
- 694 Hālāş olur fenāsından fenānuñ
Olur mevşūf vaşf-ıla beğānuñ
- 695 Geyüpdür ol libās-ı paç-şāhī
Urupdur farğına tac-ı ilāhī
- 28b 696 Yazılır aña bir Hakkānī menşūr
Ki hükmindedür anuñ zulmet ü nūr
- 697 Beğā milkinden olur revāne
Gelür mürşidlik itmege cihāna
- 698 Cihānuñ evveli vü āhiri hep
Dağı hem bātmı vü zāhiri hep

sebk A. 28a- 688a.

su A. , şu B. 28a-689b

yağar A., yağar B. 28a- 689a

- 699 Vücūdı durur ol şāhib-vücūduñ
Ki ‘ayn-ı gevheridür baħr-ı cūduñ
- 700 Kemā-hī görür eşyāyı bakıncağ
Ki birbirinedür iñen bakıncağ
- 701 Şerī‘at olur ol şāhid şī‘arı
Ṭarīkat olur ol māhuñ diyāri
- 702 Hāķīkat zātınıñdur ħod maķāmı
Çü buldı ol bu ta‘zīm ü bu nāmı
- 703 Olur ol küfr-ile İmānı cāmī‘
Olur küfr-ile İmān aña tābī‘
- 704 Eyü ħulğ-ıla çünkim oldı mevşūf
‘Ulüm u zühd ü taķvā-yıla ma‘rūf

Bu temşil daħı insān-ı kāmīl vilāyetinüñ beyānındadır kaçan vilāyetle müteħakkık olsa vilāyet kemā yanığı kemāline irişse Hāķ Ta‘āla zātıyla ħalkı Hāķ yolına dā‘vet eyleye şerī‘atıla revādur veger vilāyet kemāline irişmese dürüst olmaya ħalkı dā‘vet eylemek veger iderse ħalka zarar etmiş ola.

- 705 Kāmu anuñladur ol kāmudandır
Vilāyet kubbeye eyiniñde mestūr
- 706 Yine temşil kıldum bir ‘acā’ib
Ki kıpar andan envā‘-ı ħarā’ib
- 29a 707 Bu cennetde öküş olur fevāķih
Kim olmaz biri birine müşābih
- 708 Kuru ağaç yaşı yimiş bitürür
Kara toprağı aķ gümüş getürür
- 709 Kızarır alması ħūn-ı cigerden
Velikin nef‘-i ħālişdür zarardan
- 710 Ṭarı armuduñdur cān-ı şīrin
Şulu şeftāluları ħor-zengin

diyāri A. , diğāri B. 28b- 701a

ħoz A.28b- 702a.

eyninde A., altında B. 28b- 705b

armuz A. 29a- 710a

- 711 Budağı luıfdur yaprağı in'ām
Çiçekleri bitürür kãnd-ı bādem
- 712 Saña bādām-ıla temşil ideyüm
Murāda irmege ta'cıl ideyüm
- 713 Çekirdeklerde kim bādām acıdur
Taşı ser-sebzdür hāmı acıdur
- 714 Çıkarısañ hām-iken anuñ için bil
Ol içden hergiz olmaz nesne hāşıl
- 715 Helāk olur yeşil kabın kırarsañ
Kızıl kabdan derisin yāhūd ursañ
- 716 Şabır şuyın içürseñ ol dirahıta
Aña degin ki bādem ola puhte
- 717 İçin çıkar uşat ol taşra kabın
Cemālinden götür anuñ niķābın
- 718 Şerī'at bürka' yüzüdür haķıķat
Bu ikinüñ arasıdur tarıķat
- 719 Bu yolda böyledür dir kāmil insān
Anuñ kim bulına lübbiñde noķşan
- 720 Anuñ içinde dağı hāmlik var
Egerçi anda da bādemlik var
- 29b 721 İçi hām-iken uşatmış taşını
Kurutmuş cehl odıyla yaşını
- 722 Yaş-iken içi taşı tırmalamış
İçin şanmış taşın ķarmalamış
- 723 Kimüñ kim içinüñ ola gedügi
Erenlerüñ budur naķış didügi
- 724 Bunuñ gibi olan er server olmaz
Bu yola varmağa ol rehber olmaz

bazam A.29a- 711b.

yāhuz A. 29a- 715

bāzemlik A. 29a-720b.

- 725 Meger kim ol bir ulu sâlik ola
Hâk' uñ emlakı üzre mâlik ola
- 726 Riyâzâtıla taş kabın yara
İçin kim puhte olmuşdur çıkarı
- 727 Çün oldı puhte iç çıkmak gerekdür
Ki bu şüretde böyle yigrekdür
- 728 Gerek 'arîf aña degin durişe
Ki kendünün yakınine irişe
- 729 Bu resme şahş-muğabber puhte olur
Ger uşadırsa kabıñ nefer olur
- 730 Vücüdı olmaz anuñ bu cihānda
Gider bundan varıban kalur anda
- 731 Eger anda kalursa ol mü'ebbed
Ki bu mülk anı itmeyeler redd
- 732 Aña olmaz ol istiḥkāk kim ol
Hâk'uñ kullarıña yol göstere yol
- 733 Meger kim göndereler anı andan
Gele ol bu cihāna ol cihāndan
- 734 Gele bir dürlü şüretden görine
Meded eyleye her bir yol erine
- 30a 735 Özine şüret ide cism ü cān
Ola her ki anuñ vaşf-ı nişanı
- 736 Şeh olsa ancılayın kulavuz
Anı kullarıña eyler kulağuz
- 737 Gözüğü gerçi kim yüzi görünür
Bu yüzlerden aña bir yüz görünür
- 738 Elindedür güşâdı cümle bâbuñ
Görür nürin bulutdan âfitâbuñ
- 739 Olur bu âb u gilden bir dıraht ol
Döker yidinci gökde berg ü raht ol

şahş-ı puhte muğabber olur B. 29b- 729 a

- 740 Dutar yaprakları iki cihānı
Bürür zıllı zemīn-i ās-mānı
- 741 Hemān dānedür kim oñ dikildi
Budaqlandı vü pürlendi çekildi
- 742 Yemişidür anuñ evvelki dāne
Ki dikdiler anı bu büstāne
- 743 Hem ol bir dānedür kim bitdi geldi
Biri oñ 'oñu yüz yüzi biñ oldı
- 744 Nitekim habbe seyr eyler şecerde
Görinür aḫir-i emr o şemerde
- 745 Olur kāmīl bu dā'irede sālīk
Bu resme kaḫ' eyler ol mesālīk
- 746 Temāşā eyler ol varlık eline
Çün aḫir-noḫta irer evveline
- 747 Yine bir daḫı ol pergār gibi
Döner dā'irede devvār gibi
- 748 Çü bī-renk-ile rengin oldı şīşe
Yire meşgul (ola) evvelki işe
- 30b 749 Anuñ evvelki işi ne dimekdür
Uyumaḫdur hem içmekdür yimekdür
- 750 Riyāzetde diñlenüp ʿuzlet itmez
Ne resme gitdise ol eyle gitmez
- 751 Yürür bu ḫalkuñ ol ḫāl-ıla mestür
Adı insān-ı kāmildür meşhūr
- 752 Bu ḫalk içinde dirliğin urılmış
Ḥilāfet tācı başına urılmış
- 753 Mesāfāt kaḫ' idüpdür hem ölüpdür
Bu ḫalka andan irşāda gelipdür

dutar A., tutar B. 30a-740a
eline A., iline B. 30a-746b.

- 754 Bu ma'nide tenāsül̄ var dimezüz
Yüz āyinede ger görinse bir yüz
- 755 Görinür cümle esmā'dan bu bir zāt
Budur 'ayn-ı tecelliden zühürāt
- 756 Bu hāl olur aña ma'nî nūrından
Gözini hergiz ırmaz Hāk yüzünden
- 757 Aña dirler bu menzilde nihāyet
Kim anuñ merci' ola bidāyet

Bu kı'ide hātem vilāyet haşşı Muḫammed' i bildürür vü daḫı anuñ beyānındadır kim nübüvvet bir gümüşden serāya beñzer vü serāyın hātmi Resül Hāzretledür nitekim Hāk Ta'āla Qur'ān mecmu'ında hātmi-ı nebiyyün diyü bunı buyurur Resül Hāzretiniñ bāḫın vilāyet bes altundan serāya beñzer her konaḫ velī kim anuñ vilāyetine mahzar düşe ol altundan serāyı hātmi ol velīdür dünyede andan ulu velī olmaz nitekim peygamberler içinde Muḫammed Muştāfa' dan ulu nebi' yoḫdur vü daḫı nübüvvet gümüşden serāy vilāyet altundan serāy olduḫı bu dir kim altunuñ aşıdan ma'deni yoḫdur gümüş ma'deninden hāşıl olur bes eyle oluncaḫ nübüvvetiñ vilāyet-i bāḫınıdur bes bu velī daḫı ne söylerse Resül Hāzretiniñ kemālin söylersin.

- 31a 758 Perişan olma cem' ol bir araya
Berü gel gir bu altundan sarāya
- 759 Gümüşden havlesi var sāfî vü pāk
Anuñdur se yanı heftüm-eḫlāk
- 760 Nübüvvetle vilāyet bir araya
Gelincek beñzer altundan sarāya
- 761 Kim ola aña gümüşden ḫaḫire
Nazire kııl bu sarāyı bî-nazire
- 762 Anuñ kerpüçleri kim enbiyādur
Tamāmı ol sarāyuñ Muştāfa'dur
- 763 Nübüvvet evvel Ādem'de görindi
Kemālı geldi hātemde görindi

se yanı A. , sāye B. 31a- 759b
heftüm A. , heft B. 31a- 759a
ḫaḫire A. , ḫaḫire B. 31a-761a
hātem A. 31a- 763a.

- 764 Vilāyet kalmış-idi şöyle bāki
Sefer itmege koptı iŝtiyāki
- 765 Bulurdı çün ki noқта gibi anda
Gelip ol dağı devr itdi cihānda
- 766 Ol arada ki cem‘ oldı vilāyet
Kim olupdur erkāna nihāyet
- 767 Zuhūr-ı külliyye çün oldı hātem
Temām oldı bunuñla devr-i ‘ālem
- 768 Bu külli ol kamu cüz’ü gibidür
Veliler hep anuñ ‘uzvu gibidür
- 769 Çün ol hatm-ıla bu hatm oldı hem-nām
Zuhūra geldi andan rahmet-i ‘āmm
- 31b 770 Aña Hāq’dan irişür ol vazife
Ola evlād-ı ümmetde hālife
- 771 Olur iki cihānuñ muqtedāsı
Aña olur kamunuñ iktidā’sı
- 772 Meger āyinenüñ tozu siline
Ki bu temŝilden ma’nī biline
- 773 Güneş kim gölgenüñ hem-sāyesidür
Bu ma’nī āhiret ser-māyesidür

Bu temşil nübüvvet merātibinievānındadır vü dağı bu hadiŝüñ ma’nisin

كَمْ كُنْتُمْ بَنِيَّ وَأَقْرَبِينَ الْمَاءِ وَالطَّيْنِ دَرَاخٍ وَإِدْمُومِينَ دُونَهُ تَحْتِ vü dağı mehdiniñ çıkuğı ‘alāmetleri bildürür.

- 774 İrağ düşse giceden ŝems-i nūrı
Hemān zāhir olur ŝubhüñ zuhūrı
- 775 Güneş seyr idüp irse istivā’ya
Olur öyle varıcağ ol araya
- 776 Eger devr itse yine çarh-ı ‘azam
Olur ‘aşr-ı evvel andan ŝoñra aḥŝām

- 777 Resül'ün nürdür hürşid-i enver
Kim anuñ mazharıdur her peygamber
- 778 Gehî ol nür Mûsî' den göründi
Gehî Âdem-ile 'İsâ' dan görindi
- 779 Cihân târihin okursañ ser-â-ser
Bilinür saña cümle mertebeler
- 780 Buña ka'ildürür mecmû'-ı 'âlem
Ki güneşden görünür gölge her dem
- 32a 781 Ne gölge kim güneşden ol görine
Merâtib ola kim mi'râc diyene
- 782 Oluncağ seyri şems Muştafa'ya
Hemân geldüğü vaqt-i istivâya
- 783 Ki her bir zıll u zulmetden mu'ayyen
Görinen Muştafa'dur hûb u Rüşen
- 784 Çü hañ-ı istivâdan râst tırdı
Yoğ-idi gölge her yanında gördi
- 785 Çü kıldı Hâk şırâtından ikâmet
Tıtarđı ^{كلمة} emriyle kâmet
- 786 Yaratmamışdı anda sâye Hâlik
Bu sâye kim ola anda qaralık
- 787 Ol aydınlıkdur anda yok siyâhî
Zehî nür-ı Hudâ zıll-ı ilâhî
- 788 Ol öyle nürdür kim yok qarası
Anuñcün maşrıq ü mağrib arası
- 789 Aña kıble olupdur ol sebebden
Ki zâtı garıkdur nûra çalpdan
- 790 Al-ıla kıldı şeytânı müselmân
Anuñcün sâyesin Hâk kıldı nihân
- 791 Merâtibde degül anuñ tırağı
Merâtib üzere anuñ ayağı

- 792 Ğanîdür halkuñ ol ser-mâyesinden
Ki halk olmuşdur anuñ sâyesinden
- 793 Ğamu hâk ehlinüñ nağdı vü sözi
Ne nağdı sözü bil kim vücûdı
- 794 Anuñ zıllından oldı cümle mevcûd
Zehî kân-ı saĥâvet ma'den-i cûd
- 32b 795 Vilâyet kim cihâna sâye şaldı
Bu şavkı hep anuñ nûrından aldı
- 796 Cihâni nur-ıla tutdı ser-â-ser
Aña şarĥ-ıla ĝarb oldı berâber
- 797 Meger biri nûrdurur ol muşavver
Kim anuñ sâyesidür her peyem-ber
- 798 Peyĝamberler kim öñ geçdi cihândan
Resûl'uñ gölgesiidi ol zamândan
- 799 Ğopar 'âlimler anuñ ümmetinden
Kim anlar şerĥ iderler ĥürmetinden
- 800 Olur anlarda her maĥşûd ĥâşıl
Düşerler her Nebi'yle reh muĥâbil
- 801 Zehî şems zehî sâye zehî şevĥ
Zehî nûr zehî 'aşk zehî zevĥ
- 802 Nübüvvetde Nebî çün oldı ekmel
Anuñçün her velî oldı fazl
- 803 Velîler var Muĥammed ümmetinde
Kim oturur peyĝamberler ĥatında
- 804 Nübüvvet var vilâyet-Muştafa'ya
Bu iki cem' olupdur bir araya
- 805 Ğamudan ol nebîyidi muĥaddem
Ki âb u gil arasındaydı âdem
- 806 Nübüvvetdür Nebî'de baĥr-ı zâhir
Ğeh çıkar anda envâ-'ı mezâhir

- 807 Nübüvvet bahrı çün kim cüş vardı
Peygamberler bu cüşa güş vardı
- 808 Bu deryādan çok ırmaqlar tağıldı
Peygamberlerde her biri yığıldı
- 33a 809 Akıtdı her biri andan bñārın
Su virdiler anuñla kişt-zārın
- 810 Bular ırmağ Nebī deryāya beñzer
Nebī güneşdür anlar aya beñzer
- 811 Bularuñ şer'î ü dīn-i tarīķi
Hağ'uñ yolına gider her fārīķi
- 812 Resül'üñ şer'inüñ hep cüzleridür
Bu ħurşidüñ olar yıldızlarıdur
- 813 Nübüvvet Muştafa'nuñ oldu muṭlağ
Bular anuñ fer'idür "ale'l Hağ
- 814 Peygamberler cemī' Muştafa'dan
Kerem umurlar ol kân-ı vefādan
- 815 Peygamberler ki vardur Muştafa'suz
Ĥudā' dan nesne almazlar bu dürrsüz
- 816 Bulara Muştafa olur vesīle
Keremler eyler anuñ ħamusıyla
- 817 Vilāyet Muştafa'da kim var idi
Derünında anuñ bir cevher idi
- 818 Çü rüşen itdi Hağ ol şeb çerāğı
Veliler yağdı andan hep çerāğı
- 819 Velilerde ulu iki velidür
Kim Allah'üñ bular ulu ħuhdur
- 820 Anuñ biri Nebī' yle hem-dem olur
Vilāyet Nebī' ye kim maħrem olur

vefādan A. , şafādan B. 33a- 814b.

Ĥuzā A. 33a- 815b

- 821 Derūnına Nebi' nūñ maẓhar oldı
Deñizinden anuñ bir gevher oldı
- 822 Resūl'uñ bāṭnı āyīnesidür
Kıyās itgil kim ol anuñ nesidür
- 33b 823 Resūl'uñdur veliligine ḥātem
Şerī'at içre 'āmildür 'ālem
- 824 Bunuñ gibi velī bir daḥı olmaz
Anuñ gibi bu mülke kimse gelmez
- 825 Velī olmaz cihānda andan ulu
Verilmez bundan özgeye bu ulu
- 826 Anuñ birisi Mehdī-yi zamāndur
Resūl'uñ elidür şāh-ı cihāndur
- 827 Olur ol Fāṭıma oḡlanlarından
Bu deryānıñdur ol gevherlerinden
- 828 Ulusu olısar āḫir zamānuñ
Kesirüdür göḡün şekk ü gümānuñ
- 829 Cihāmı ṭuta ol zūlm u zūlmet
Ola yeryüzi ṭolu fişq u lā'net
- 830 Cihāmı ṭoldurısar 'adl-ıla ol
Ṭoyurısar bu ḥalkı bezl-ile ol
- 831 Başımdan bir birini eyleye pāk
Cefā ehlinüñ ide zūhresin ḥāk
- 832 Sa'ādet atına ol dem ki bine
Mü'ezzin ola İslām'a vü dīne
- 833 Oқыya dīne küfr ehliñi cümle
Ḥarāc almaḡa eylemeye ḥamle
- 834 Kılıç-ıla ide hep ḥalkı da'vet
Cihān ḥalkına hep 'arż ide 'aybet

verilmez A., virilmez B. 33b-825b.

ṭuta A., duta B. 33b-829a

Başımdan bir birini pāk eyleye hep

Cefā ehlinüñ odm çāk eyleye hep B. 33b- 831

ma'adin A. , mu'āvin B. 33b- 832b.

- 835 Nizā' iden anuñla ħor olısar
Ne kim ol dīn ħālişdür kılısar
- 836 Muċallidler 'ilm ehlinüñ ol dem
Aña düşmen olısar saĥt u muĥkem
- 34a 837 Ne kim dirse hemān ol olsa gerek
Dönen kişiler andan olsa gerek
- 838 Ne kim nefsi'l- emırde Ĥaĥ'dur ānı
Beyān itse gerek anuñ lisānı
- 839 Mezāhib yiryüzinden götrüliser
Ne kim ol dīn ħālişdür kılısar
- 840 Anuñ ĥükminden vü hem heybetinden
Ĥılıcı ħorĥusundan saĥvetinden
- 841 Giriserler anuñ emrine nā-ċār
Ĥılısarlar anuñ ĥükmine 'ikrār
- 842 Ĥaĥ aña nefsi'l - emrde bildüriser
Kim aña uymaz-ısa öldüriser
- 843 Müsilmanlar 'avām-ı şād olısar
Ĥutup sözin anuñ āzād olısar
- 844 Ki cennet ehli eyle olur ekşer
Ne kim buyurdı-ısa ĥaĥdur peygamber
- 845 Ne kim ĥaĥ ehli var-ısa zamānda
Ĥamu olsa gerekdür anlar anda
- 846 Ĥaĥ anlara anı bildürse gerek
Anuñla anları güldürse gerek
- 847 Bileler keşf-i Rabbāniyle anı
Görelor anda Ĥaĥĥānı nişāmı
- 848 Maĥām-ı rükn arasında bī'āt
Ĥılısarlar anuñla ehli-i devlet

Uyanlar aña ber-ĥürdār olısar B. 33b- 835b.

nācār A. 34a- 841a.

āzāz 34a-843a

Şāz A. 34a- 843 b.

- 849 Çün anuñ göre Hakkāni hālın
Getürdiler cihānuñ cümle mālın
- 850 Aña uyanlara taqsım ideler
Anı her vech-ile ta'zīm ideler
- 34b 851 Yetiserdür gice 'amā u cāhil
Yüreksüz baḥīl hem de ḡāfil
- 852 Seher-gāh tır gelincek yirinden
Bahādır olısar erler erinden
- 853 Cüvān-merd ola vü hem 'ālem-i nās
Ġanī ola hem anda ehl-i iflās
- 854 Libāsı ola anuñ 'ilm ü ḥikmet
Yüriser önünce 'izz ü nuşret
- 855 Yidi yıl biş yıl yāḥūd toḳuz yıl
Cihānda ol kadar 'ömri ola yıl
- 856 Ola 'ömr-i şaḡışınca vezīri
Ola her biri dīn ü milk emīri
- 857 Resūl' uñ sünneti üzre yūriye
Ki küfr ehli anı görüp araya
- 858 Ola her zem aña işbu vazīfe
Ki yardım ide ḥaḳḳa vü za'ife
- 859 Ḳonuḳları aḡırlaya hemişe
Didügün aña itmek ola pīşe
- 860 Olur Ḳoşantīniye Rūm içinde
Aña fetḥ ola tekbīrūñ ucunda
- 861 Ola yitmiş biñ er anuñla bile
Yūriyeler cemī' anuñ-ıla
- 862 Bular İşḥaḳ evlādından ola
Bular Allāh' uñ azādından ola
- 863 Yūriyip cümle el bir eyleyeler
Hemān bir gice tekbīr eyleyeler

- 864 Ezelde şöyle olmuş ola tağdır
Kim üç-kez eydeler ol gice tekbir
- 35a 865 Ki her tekbirde bir ya'nı dir hem
Yıkıla vü kara yir ola ol dem
- 866 Yürüye her taraftan gire leşker
Hemân fetih ideler anı ser-â-ser

Hadîsün ahbârün esrârından bilinen mehdîniñ çıkduğunun 'alâmetin beyân eyler.

- 867 İşitgil mehdîniñ çıkduğu hâli
Gereklüdür saña gizle bu kâlî
- 868 Hadîş keşf ideni ma'lûm olandur
Bu sırrı şâdıq-ı kavî bilendür
- 869 'Alâmetden budur evvel hikâyet
Ki mağrib milkinden üç vilâyet
- 870 Ki Afrikiye dirler ol üç ile
Ol ilün şöhretidür anuñ-ıla
- 871 Bertü yañadan ol mağrib ilidür
Kim ol mağrib ilinüñ evvelidür
- 872 Ol ilde var durur bir şehri adı
Nedür nüş-ı mu'azzamdur sevâdî
- 873 Ki Afrikiye' dür ol şehri tâbî'
Bu didüğüm kim beyândur şöyle râfî'
- 874 Yine bir şehir var adı Becâya
Ki bir me'mendür ol mağbûb aya
- 875 Hurûc eyleye mağribden ol üç il
Ola bağı vü olmaya dağı il
- 876 Kim Afrikiye'den ol añarudur
Bu Afrikiye didüğüm bertüdür
- 877 Ol Afrikiye'nün ilini yaqalar
Bu Tunus didüğüm şehre daqalar

ki A. , çü B. 35a- 865a.

Ola bağı vü ayruğ olmaya il B.35a-875b.

- 35b 878 Bu Tunus şehri vü ili kaçalar
Yirin yurdun koyup cümle geçeler
- 879 Becāya şehri üzre ceng ola
İli vü şehri hep devletinüñ ola
- 880 Bu kamu şehir her cümle illeriyle
Karışıp qarcaşup biri biriyle
- 881 Kamu yağma olup kaçıp geleler
Diyâr-ı Mışr'a hep geçip talalar
- 882 Alalar Mışr'uñ ilin cümle bunlar
Esîr eyleyeler halkın ser-â-ser
- 883 Bularuñ gâret idüp milk ü mälın
Esîr eyleyeler ehl-i 'iyälın
- 884 Çü gâret ideler Mışr' uñ diyârın
Geçürüp Nil' üñ ol yanına varın
- 885 Ki Hire adlu bir köy vardur anda
Karâr ideler ol gamm-gin zamânda
- 886 Yakıncacukdur ol köy şehir-i Mışr' a
İraç demek degüldür andan Mışr' a
- 887 Şatalar Mışr ehlinüñ esirin
Zer ü sîme ganîsin ü fakîrin
- 888 Alalar anları Mışr ehli şatun
Bahâsı-çün vireler aqça altun
- 889 Yürüye Türk andan soñra Şâm' a
Duturular şerr ü şür ol maqâma
- 890 Aza çok müddet anda terk qala
Döne devr-i zamân bir özge hâla
- 891 Çü devr eyleye andañ soñra devrân
Frenk ü Rümü vü ehl-i müselmân

ilîni A. , halkını B. 35a- 877a
Karâr ideler ol zamânda b. 35b- 885b.
duturular A., düşürel B. 38-b- 889b

- 36a 892 Muḥakḳak şulḥ ideler ittifāḳı
Götüreler aradan iftirāḳı
- 893 Hücüm idüp tağ u taşlar sökeler
Çalap üzre varup leşker çekeler
- 894 Yürüye Mıṣr ehlinüñ siyāhı
Ki ḥak eyleyeler seniñ giyāhı
- 895 İki deryā gibi bu iki leşker
Bineler atlu atına ser-ā-ser
- 896 Bineler atlara çün bādı şarşar
Ki yürüyüp yidi kat yiri şarşar
- 897 Uralar farkına dürlü ışıklar
Ki karañuluğa şala ışıklar
- 898 Kemiler geyeler yılduzlu düpdüz
Ki belürsüz ola göklerde yılduz
- 899 At atından erenler garşusından
Hep ürke cān-verler tağ başından
- 900 Kılıclar yıldırım gibi şaḳıya
Bulut gibi kının yırtup ḳaḳıya
- 901 Süngüler beñzer aḡulu ki māra
Dilin od yalını gibi çıḳara
- 902 Kara tağlar gibi bu iki leşker
Çü biri birine olalar berāber
- 903 Karışalar biri birine düpdüz
Ki tozdan gice gibi ola gündüz
- 904 Siperler şu'le uralar güneşde
Ki ādem beynisi çoḳraya başda
- 905 Işıklar yumrula ṭonlar söküle
Sünükler uşana oḳlar döküle
- 36b 906 Yarıla küslar (u) düşe 'alemler
Yürüye fark üstüne ḳademler

- 907 Kesile başlar vü dökile kanlar
Yarılır odlar vü ayrıla cânlar
- 908 Kirişler üzüle yaylar yasıla
Şoñucu leşkeri Mışır' uñ başıla
- 909 Düşe Mışır' uñ cerisine cesâret
Bilâdı eyleyeler cümle ğaret
- 910 Müselmân Frenk ü Rûm ol dem
Ġanimetler alalar şâd ü hürrem
- 911 Çü ceng ola Haleb nâhîyesinde
Huşûşâ anda taleb şer katında
- 912 Ġanimet aldugından soñra bunlar
Bu hâl üzre gece bir nice günler
- 913 Bularuñ dağı fetret arasında
Belîre hep ağında qarasında
- 914 Bozalar 'ahdı u şulh şıyalar
Bu resme ola atlular yayalar
- 915 Frenk ü Rûm ikisi kaldıra baş
Müselmânlar-ıla eyleye savaş
- 916 Düşe küffâr u mağlûb ola dil-teng
Kıla üç gün biri biriyle ceng
- 917 Ola zîr ü zeber kafir çerisi
Şikest ola ağı vü varısı
- 918 Hemân bu cengüñ ol demdür yenince
Çıka bir câbir-hârici er hey deyince
- 919 Kıla da'vâ ben mehdî-yi zamânam
Emîr ü pâdişâh-ı hânumanam
- 37a 920 Ala ol-dem beriki üç vilâyet
Kıla anları bir kaç gün himâyet
- 921 Ola ol vaķit içinde bir ulu şâh
Helâk ola yakında olda nâ-gâh

- 922 Bunuñ ardınca mehdî-yi haķıķı
Ola peydâ vü zâhir ide Haķķ'ı
- 923 Bu dem mehdî Medîne içre durur
Çıkınca zâhir olup anda turur
- 924 Kaçan kim yaklaşa çıķduđı sâ'at
Aña haķ eylemek-çün iřâ'at
- 925 Hem anda keşf ide her umûr
Viriben Ka'be'de ola zuhûr
- 926 Bu aħbâr u eħâdiş ü rivâyet
Ki mehdîden size kılam hikâyet
- 927 Bunu Şeyhü'l-meşâyiħ buyurupdur
Haķer şoranlara bunla viripdür
- 928 Gehî şadru'l-dîn şeyh-i konevidür
Şerif'atda Resûl'uñ pir-revidür
- 929 Görinür ol velî sen göremezsın
Anı nihân şanursın iremezsın
Bu kâ'ide ol âyetüñ ma'nîsin mutażammındur وَتَحْنًا قَرِيبًا لِّكُمْ وَآيَاتٍ لِّتُبَدَّرُوا
daħı anı beyân eyler kim bu haķ mecmu' esbâb vü âletdür Haķ'uñ مَالِكُهُ bunlaruñ
vücüdî hiçbir haķikatde Haķ' un varlığıyla ka'imdür hiç vücüdî müstaķil Haķ' uñdur
kim yine kendüyle kâ'imdür.
- 930 Yine bir kâ'ide kodum beyâna
Ki tâlib olan uyķudan uyana
- 37b 931 Sen ü ben ol bu bir nesnedür bes
Ne didüğüm bilürseñ âvâzuñ kes
- 932 Haķikatde bular zîrâ nesîbdür
Müsebbeb hod degil bunlar sebebdür
- 933 Haķ'uñ sen mazharısın bes nesisin
Hemân peydâ u pinhân nüshasısın
- 934 Olar kim kendüzinden oldu ħalı
Hemân-dem bula kendü de bu ħalı

nihân A. , pinhân B. 37a – 929b

uyķu A., uyķu 37a- 930 b

ħoz A. 37b- 932a

peyzâ A. 37a- 933b.

- 935 Ki buyuran “Ene’l-Ḥaḫḫ” ol Ḥudā’dur
Ḥuda’dan özgede şavt u sedādur
- 936 İrer ḫurbunda işbu sırrı sâlik
Ki vech-i Bâḳî görür ğayr hâlik
- 937 Bu yüzden çünkim aña keşf olur bir
Sülük u seyr ü sâlik bir olur bir
- 938 İkilikden olan birlik degül ol
İkilik birliği bulmaz aña yol
- 939 Ḥaḫ’uñ ḫaḫında pāk it i’tikādı
Ḥulül-ı küfr bil hem ittiḫādı
- 940 Bu şüret lâzım olur ğayr oluncaḫ
Bu vaḫdet ḫāşıl olur seyr oluncaḫ
- 941 Ḳuluñ varlığı gider kendüzinden
Ṭulunur ğayr-ı Ḥaḫ anuñ gözinden
- 942 Egerçi şürete ma’nî bürinür
Velî bir vech-ile daḫı görinür
- 943 Hemān ḫul ḫuldurur hem şahu’s-şahdur
Bunuñ ‘aksin demek küfr-i kühendür
- 944 Ḥaḫīkatde olur peydā bu ḫalet
Ki birlikde ikilikdür ḫalālet
- 38a 945 Hemān kesrettedür ḫaḫuñ vüçüdü
Bu gencüñ Ḥaḫ ṭılısmıñ böyle ḫodı
- 946 Bular göründüğü gibi degüldür
Diken gibi görinür lîk güldür
- 947 Dimedim peygamber kim İlähî
Baña eşyâyı göstergil kemā-hî
- 948 Eger bilmese-yidi bu ḫālî
Dürüst olmazdı anuñ su’ālî

Ḥuzā A.37b- 935a.
ṭulunur A., dolanur B. 37b- 941b
peyzā A. 37a- 944a.

949 Hâkîkat sözidür bu söz hülâşa
Bırağ kalbünü pāk olsun hâlâşa

Bu temşil anuñ beyânındadır kim ^{المؤمنين امرأة المؤمن} sen de mü'minsen Hâk'uñ dağı bir arı mü'min Hâk'uñ halkuñ aynasında kendünüñ cemâlin vekilen görür halk Hâk'un aynasında kendünüñ yokluğun görür ^{وآفته متعالی علم}

950 İşitmek şâfi-yi temşil şafâdur
Ki hoş âyîne-yi 'âlem-nümâdur

951 Bu şüretlerde kim şüret senüñdür
Senüñ tek şanmağıl kim kimsenüñdür

952 Huşûşâ kudret eliyle düzmiş
Cihân naqşı gibi naqşı yazılmış

953 Bu dem kim cânsın tende-yi zinde
Taşavvur eyle evvelsini sende

954 Bunu farz it ki sende var hünerler
Göñülden aña eylesen nazarlar

955 Görincek sen anı şādān olursın
Açılmış gül gibi hāndān olursın

956 Dağılur her hünerden saña bir ad
Seni üstād idinir biliş ü yād

38b 957 Velî şüretde bir senüñ aduñ çok
Dağı temşil olmaz bundan artuğ

958 Kemāl-i zātınuñ budur mişālı
Ki kendü kendüde göre kemālı

959 Elüñe yine gel bir gözüğü al
Nazar it şüretüñ 'aksi aña şal

960 Gör anda şüretüñ 'aks-i muşavver
Nedür andağı ol şekl-i münevver

961 İki adedidür ol 'aksin kumuyuz
Gerek âyîne bir olsun gerek yüz

- 962 Ne ‘aynuñdur ne gayruñdur sentin ol
Gözügü dik kesirün senün ol
- 963 Varup ol gözügüye görmedün sen
Yüzünden özge bir yüz görmedün sen
- 964 Gözüngü gibidür ‘âlem ser-â-ser
Hağ'uñ nürına olmuşdur beräber
- 965 Gözüngüden görünür ‘aks-ı nürün
Gözügüler mağallidur zuhürün
- 966 Bugün bir servisin bu bāğa geldün
Şalındun mürğ-zāra sāye şaldun
- 967 Nedür bu sāye kim şaldun zemine
Nazar eylegil aña dağı yine
- 968 Hemın bu sāye issin gamz eyler
Benüm oldur dir aşlum remz eyler
- 969 Çün ol kâmetden aldı tamāmet
Hem aşla kendüden olmadı māye
- 970 Cihān bir sāye gibidür mu‘ayyen
Hemān ‘âlem gibidür rüh-ıla ten
- 39a 971 Ki bunlarun kamusı sāye gibidür
Egerçi şürete māye gibidür
- 972 Bu taqrيره ger olduñ-ısa rāzı
Nedür bu müstağbel yāğūd bu māzi
- 973 Nedür bu hefte ü rüz ü meh ü sāl
Hağıqatde nedür bu bir noğta-ı hāl
- 974 Bularun her biri bir ad adandı
Bu adlar bunlara muğkem ad oldı
- 975 Kimi māzi kimi müstağbel oldı
Kimi ağır kimisi evvel oldı

Ayinedeki seyrindür sentün ol B. 38b- 962b
Bugün gören görünür ‘aks-ı nürün B. 38b- 965b

- 976 Hemān bir hālīdur āzād-sārı
Anuñ müstaḳbel ü māzī kenārı
- 977 Bu keşret varlığı vahdetden olur
Ki vahdet sözi ḳamu keşret olur
- 978 Çü bildük Hāḳ'dan özge bir daḫı yoḳ
Gerekse keşret az olsuñ gerek çoḳ
- 979 Hāḳıḳatde ḳamu varlık Hudā'dur
Mecāz olan ḳamu şavt u şadādur
- 980 'Arazdan cevher olmuşdur mürekkeb
'Araz-ı taḫḳīḳ-ḳānıdur mücerreb
- 981 Nazar it ḫikmet-ile uşbu ḳısma
Göñül ḳulaḡını ta'rif ü cisme
- 982 Olupdur tül 'arz 'umḳıdur cism
Bu resm-ile olur mevcūd bu ḳısm
- 983 Bu cismüñ yoḡ-idi 'ālemde ismi
Ki Hāḳ var itdi yoḳdan işbu cismi
- 984 Cihānuñ aşlı işbu cinsdendür
Eger cinden vü egerçi insdendür
- 39b 985 Öñi yoḳdur soñı yoḳdur cihānuñ
Budur ḫālī zemīn ü āsumānuñ
- 986 'İbāret oldı Hāḳ varlıḳdan el-Hāḳḳ
"Hüve'l-Hāḳḳ" di gerekse "Ene'l Hāḳḳ"
- 987 Yaradur özge senden bu nuṫḳı
Hāḳ'a ger göñlüñ var-ısa şıḳḳı
- 988 Nice yirde didüm saña ben
Ki nisbetdür arada ben ü sen
- 989 Seni sen şanma kim Hāḳ'dan eczā'sın
Çü bī-gāne degülsin āşinasın

Bu su'āl anı beyān eyler kim bu ḫalkā vāşıl niçün dirler bunlardan seyr ü sülük nice ḫāşıl olur kim bunlar varur Hāḳ'a vāşıl olur Hāḳ ḳadīm bunlar ḫadīs ḫalk Hāḳḳ' a vāşıl oldı diyenüñ ma'nāsı nicedür

والله تعالى علم

- 990 Raqam itdüm yine bu resme levha
Ki rûh andan ire reyhân-ı rûha
- 991 Teferrüc-gâhıdur düduñ bu rûha
Göñül azâdları talar bu havza
- 992 Muqarrebler tanır elde bu kâsesi
Bu meyden içenüñ qalmaz yañası
- 993 Meger kâfûrıdur anuñ mizâcı
Dadı şîr ü şekerdür olmaz acı
- 994 Gelür andan qokusu zencefilüñ
Revândur anda ‘ayn-ı selsebilüñ
- 995 Su’âl eyler bu bâguñ ‘andelîbi
Ezel gülzârına dir “Yâ Habîbi”
- 996 Su’âlından benüm bu oldu hâşıl
Ki niçün didiler maqlûqa vâşıl
- 40a 997 Sülük ü seyr niçe hâşıl olur
Ki Haq’a halk varur vâşıl olur
- 998 Baña bu perdeden bir râz söyle
Eyü söyle vü özi az söyle
- 999 Götür ma’ni cemälinden niqâbı
Temiz eyle bulutdan âf-tâbı
- 1000 Dağı sen tıflısın şîr-ğâr
Bu ten saña olupdur gâhvâre
- 1001 ‘Azâsıdur saña yâhüd harîre
Tolaşmışsın Kerem gibi harîre
- 1002 Haq’ uñ nûrı bu cânuñ âteşidür
Ki birlik bahrı andan ötesidür
- 1003 Atadur cân tabi’atdur dâne
Saña kulluq iderler râygâne
- 1004 Hevâ tapandurur da’iğ u merâtib
Saña Haq’ dan dilerler dürlü sâbit

- 1005 Olur kavmuñ ulu haşmuñ bulardur
Kimi aşlı cism-ile cānuñ bulardur
- 1006 Qo düşmenligin burdan kıyās it
Qo bu halkı vü Hālik' den yaña git
- 1007 Meger bir pıre didiler kim evlen
Didi kim dağı bālig olmadı ben
- 1008 Velilige irince bālig olur
Velilik olmasa oğlanlık olur
- 1009 Görindüñ yine ma'nı şüretinden
Su'al itdüñ baña sen Haq katından
- 1010 Ki niçün didiler vāşıl bu halka
Qulağıñda cevābuñ eyle halka
- 40b 1011 Muqārındur Haq' uñ halka vişālı
Mu'ayyendendür añla bu maqālı
- 1012 İraq şanma Haqq' ı yaratduğından
İşit bu nükteyi yaratduğından
- 1013 Senüñle sen kılursın āşinālık
Aradan gidicegez bu cüzālık
- 1014 Yañılma halka kim yegānesin sen
Niçün sen kendüñe bī-gānesin sen
- 1015 Qadem ur menzile baq işbu milke
Qaçan imkān tozin mümkin ki silke
- 1016 Hemān bākī qalandur vech-i vācib
Olur emr üstine Allah gālib
- 1017 Vücūdı 'ālemüñ beñzer hayāle
Beqā vaqtında irişür zevāle
- 1018 Degül maqlūq olan Allah'a vāşıl
Nefes urmaz bu demden merd-i kāmil
- 1019 'Adem görmez Cenāb'ın uşbu bābiñ
Yolı yoq Rabbü'l-erbāba türābiñ

- 1020 ‘Adem hergiz vücūda mahrem olmaz
Kadime hiç hādiş hem-dem olmaz
- 1021 Sülūk-ı seyrine gelse ‘ademden
Vücūdun ‘ārif olur kademden
- 1022 Bu ma‘niden revānuñ olsuñ
Hemişe benden eyt estāgfirullah
- 1023 Bulmaz hiç cevhersüz ‘ārzi ‘ayn
‘Araş hod kendü “layukı zamānun”
- 1024 Didüm ta‘rif-i cism bildük añı
Ki tül u ‘arz u ‘umq-idi beyanı
- 41a 1025 Heyülā hod nedür ma‘düm u muṭlaḳ
Kim anuñla olur şüret-i muḥaḳḳaḳ
- 1026 Degül şüret heyülāda kadimi
Degül bu didügüm kişi ḥaḳımi
- 1027 Heyülā daḫı şüretsüz ‘ademdür
Kıdemde bu ikisi bi kademdür
- 1028 Cihānuñ cismidür bu iki yokdan
Bu ma‘niyi didüm ben saña Ḥaḳḳ’dan
- 1029 Cihānuñ varlığı ma‘dumdur bes
Hemān yoklığı ma‘lumdurur bes
- 1030 Ḥaḳıkatde nazār kılsañ bu imkān
Bulupdur yokluğundan ‘ayn-ı noḳşān
- 1031 Ne Ḥaḳ’ dan özge vardur bir daḫı gayr
Ḥaḳ’ uñ nūrı kemālında kıılır seyr
- 1032 Bu bellüler nişānlar kim görürsin
Buña varlıḳ diyü bir ad virürsin
- 1033 Vücūdıdur bularuñ ‘itibarı
Bularuñ yok gibidür cümle varı
- 1034 Şağışlar gerçi gelür ‘itibāra
Ḥaḳıkatde gelen birdür şümāra

1035 Cihānuñ varlığı durur mecāzı
Çamu fi'lidür anuñ lehv-bāzı

1036 Cihānuñ uşbudur rengin metā'ı
Kim aħır olısdur inķiţā'ı

Bu temsil anı beyān eyler kim Hāķ'uñ zātı birdür esmā'sı öküşdür Hāķ Hāķ didükleri nefsu'l emire sābit olduğıçün dirler Vācid didükleri 'amm-ı evşāf olduğıçün dirler Gānī didükleri her nesne bir keşf ettiğı çün dirler Nūr didükleri kime vü görünmez āmma anuñla mecmu' nesne göründüğü için dirler Baķı oları Raħim bunuñ gibidir Raħim ser didüklerinüñ merātiblerin beyān eyler hem mertebe de bir ad virdürirler.

وانه تعالى علم

41b 1037 Yine temsilde gūş ur lāle gibi
Düşer derler şecerde jāle gibi

1038 Bulut gibi bürin güneş gibi toğ
Fenāsına beķānuñ kıl seni yağ

1039 Deñiz mevc uracaķ kopar buķarı
Aşāgada-iken aġar yuķarı

1040 Leţāfetden bulut olur hevāda
Bürür Hāķ emr-ile taht-ı semāda

1041 Aña Hāķ' dan irişür emr yine
Kim iner ol bu şahrā-yı zemine

1042 Güneş nürü iner dördinci gökden
Bu gördüğün gibi kim geçür önden

1043 Düşüreler bu yir yüzine ħurrem
Olur ol āb u barān-ıla hem-dem

1044 Güneş şuyı çün ol şavķa irişür
Mürekekb olur ikisi karışur

1045 Güneş şavķı şalar suya ħarāret
Kılur şunuñ soķuluğın ġarāret

1046 Ĥarāret yine 'azm eyler semāya
Heves eyler ki çıķa ol hevāya

- 1047 Bile kalkar güneş şavk-ıla su
Kim ol yağmurdı vu jāledir bu
- 42a 1048 Hevā ol-dem olur bu jāleye zamm.
Biter ol-dem nebāt u sebz ü ħurrem
- 1049 Ğidā' eyler nebātu cān verir
Sürer 'ömriñ gerek geç vü gerek ir
- 1050 Nebāt olur ğidā ħayvāna irür
Varur ħayvāndan ol insāna irür
- 1051 Ğidā' tebdil olur çün cān-verden
Gelür cüz'i beden olur beşerden
- 1052 Beşerde ol ğidā' çün nuḡfe olur
Qarār eyler beşer şavrında qalır
- 1053 Düşer ħün cisme nūr u nefis gūyā
Laṡif ü rüşen olur cism-i zibā
- 1054 Olur tıfl-cüvān kırkıl ü pır
Olur dānā vü eyler rāy u tedbir
- 1055 Ecel göndürür aña ħazret-i pāk
İrişür bālā pāk u ħāka hem ħāk
- 1056 Çü rāci' olur aşlına qamu şey'
Sicilin her birinüñ kılar şay
- 1057 Nebāta beñzer-idi eczā'-i 'ālem
Kim gāh artar gāhı olur kem
- 1058 Vücūd-ı ħalkuñ zāt-ı cihānuñ
Degüldür qatresi āb-ı hayātuñ
- 1059 Zemānlar geçürür döner felekler
Deñizler şogulur ölür semekler
- 1060 Tabāyi' rāci' olur merkezine
Döner her biri geldügi izine
- 1061 Öñi olmaz yoqluğın soñı gibi
Velikin soñı olur öñi gibi

- 42b 1062 Çü vaḥdet baḥrıdur bir baḥr-i pür-ḥün
Hezārān mevc vardur mest-i Mecnün
- 1063 Ne ḳatre kim bu deryādan göründi
Çoḳ ad buldı vü şüretler büründi
- 1064 Buḥār oldı vü ber oldı vü bārān
Nebāt u cān-ver oldı vü insān
- 1065 Ḳamu bir ḳatredür ol aḥir u evvel
Ki andan oldı her deryā mümesssel
- 1066 Bu cism ü'āḳl ü bu nefis ü cānı
Bu ecrām-ı semāvāt u cihānı
- 1067 Hemān bir ḳatre bigi bil mişālin
Görincek dürlü şüretlerde ḥālin
- 1068 Ḥaber bu kim bu şüretler büzilür
Varur ma'nı deñizinde derilür
- 1069 Bumı bilen bilür bilen bilüriz
Ki yoḳluḳda olur varlıḳ belürsiz
- 1070 Ne yir ḳalur ne gök ḳalur ne encüm
Bu deryāda olur ḳatre gibi güm
- 1071 Çü ḳaşd eyler ecel deryāsı mevc
Deñizde ğarḳ eyler cümle fevc
- 1072 Yaradılmamışa döner bu 'ālem
Ne 'ālem bāḳi ḳalur ne ādem
- 1073 Hemān-dem kim ḳoparuruz ḳıyāmet
Ḥarāb olur cihān mülki tamāmet
- 1074 Bunuñ bürhānidur Ḳur'an-ı āyāt
Ki ref' olur bu eşkāl u ḥayālāt
- 1075 Fenā olur bular ḳamu cihānda
Beḳa Ḥaḳ'uñdur andan soñra anda
- 43a 1076 Saña bir ḳurb olur ol demde ḥāşıl
Ki sen sensüz olurmuş aña vāşıl

- 1077 Bu yirde böyle fehm eyle vişālī
Kim ancak ref' itmekdür hayālī
- 1078 Kaçan-kim gayr götrülse nazardan
Vişāl olur hemān bil bu haberdan
- 1079 Bu vech-ilen ki vācib mümkin olmaz
Bunu böyle bilen hod mü'min olmaz
- 1080 Ne ol bu olur vü ne bu olur ol
Haqıkatde budur vahdetdeki yol
- 1081 Soñı halkuñ fenā öñi 'ademdür
Haq'uñ soñı beķā vü öñi kıdemdür
- 1082 Su'āl olunsa saña āsumāndan
Cevābın virmese anuñ rismāndan
- 1083 Ol er kim oldı bu ma'nide fa'ik
Buña hergiz dimez kalb-i haķāyık
- 1084 Sentüñ beşāretlerüñ vardur hezārān
Gehī peydā olursın gāhī pinhān
- 1085 Gehī gelmek olur geh gitmek olur
Gehī bitmek olur geh yitmek olur
- 1086 Ne dürlü şüret olur her birinde
Gelinek bigisin yirlü yiründe
- 1087 Çü küll-bağş u cüz-bağşı dile
Bu esrüklük ol arada ayıla
- 1088 Her insānuñ kamu şastlarını
Bilesin añlayıp şüretlerini
- 1089 Aña dek git bunu ārā-yı yāra
Velī unutma bu ārā-yı yāra
- 43b 1090 Bu yirde iktifā it bu maķāma
Girelüm yine biz dağı su'āla

Bu su'āl anı beyān ur kim Haq Vācib' dür bu halk mümkindür bunlar birbiriyle nice cem' olur vü yakınlık iraklık azlık çokluk ne dimekdür?

peyzā 43a- 1084b.
bigisin A., bilesin B. 43a- 1086b

- 1091 Yine gündüz-ile gice karışdı
Bu yirde kim od-ıla şu birişdi
- 1092 Ay ağılandı vü hem oldı yılduz
Güneş gibi göründi cümle yılduz
- 1093 Yir ü gök mağzına başdı söndi
Çoşuldı nür-ıla gölge avundı
- 1094 Harîr oldı diken gül kurdı meclis
Ġanî oldı gelüp kaygulu müflis
- 1095 Şabâ misk-ile taldurdı koyunu
Çubân kurd oldı bekler koyunu
- 1096 Kara tağlar yeşil şahrâya döndi
Nemek-dân şeker-i halvâya döndi
- 1097 Budaklar kollarına hınnâ yakdı
Süd irmağıla bal irmağı aqđı
- 1098 Eger olursañ sâki-ile iç
Bu şerbetden naşibüñ varsa iç
- 1099 Bu reng-ilen ki sâkı sen boyarsun
Ne şerbet eksilür ne sen toyorsun
- 1100 Nişâr it varlıguñı bu yola saç
Gözüñ uyqudan uyar kulağıñ aç
- 1101 Haber-dâr ol su'âlımdan haber vir
İşit aşlın su'âlñ gör nedür dir
- 44a 1102 Bu mümkün didüğüñ kim bir hadesdür
Bunuñ öñi vü soñı hod 'abesdür
- 1103 Kıdem aña derim kim vâcib oldur
Yine 'aynına anuñ hâcib oldur
- 1104 Bu mümkün vâcib-ile bir cem' olur mı
Bular ya'ni biri birin bulur mı
- 1105 Bularuñ biri birine vişâlı
Nedür añladıvir bu vaşf-ı hâlı

- 1106 Bu yakınlık ıraklık ne dimekdür
Bunu 'aql-ıla bulmak key emekdür
- 1107 Bu az didigüñ ol çok didügüñ ne
Bu var didigüñ ol yok didügüñ ne
- 1108 Bunı taqrır eyle baña bir bir
İşiden kişi oқыya fir fir
- 1109 Göñülden zâil eyle şekk ü reybi
Tola müşg-ile cân ü cisme ceybi
- 1110 Su'âln ma'nîsin almak gereksiz
Cevâba muntazır olmak gereksiz
Bu cevâb ol hadîsüñ sırrın beyân eyler kim **إِنَّ اللَّهَ عَلِيمُ الْغُيُوبِ** **أَعْرَضَ عَنْكُمْ فَمِنْ ذُرِّيَّتِهِ**
Vü dahı bu hadîş bildürür kim **أَعْرَضَ عَنْكُمْ فَمِنْ ذُرِّيَّتِهِ**
- 1111 Dilekler kapısı oldu güşâda
Kim irişsün mürîd olan murâda
- 1112 Şuşaduñ-ısa şu şanma serâb
Ki şaşuşñ kendügendür feth-i bâb
- 44b 1113 Düşir yaş gibi gözden cümle halkı
Ecel eline virmedin bu halkı
- 1114 Bu şüret gurbetinden yüz çevirgil
Yoluñ yağmurludur kürküñ devirgil
- 1115 Vücüduñ şehrine şal kendüziñi
Giceden rüşen eyle gündüziñi
- 1116 Temâşa eylegil göñül sarâyın
Güneş gibi gör andan devlet-ı ayın
- 1117 Göñül nice olupdur âyine bak
Ne âyinedür anuñ eynine bak
- 1118 Şaña çün dürlü diller öğredür ol
Hemân tûfı gibi şirin-zebân ol
- 1119 Bu cism ü cändur ol cânâna şüret
Kim andan öğrenür cân 'ilm ü hikmet

Kim işiden kişi oқыya fir fir B. 44a-1108b
eyle A., ola B. 44a-1109a

- 1120 Bu hikmetden su'âl eyledi 'âşık
Cevâb olsun su'âlina mu'tâbık
- 1121 Bu halk-ıla Hâk' uñ şorduñ visâlin
İşit imdi bularuñ vaşf-ı hâlin
- 1122 Karîb oldur ki saçıldı aña nür
Ba'îd oldur ki varlıktan dür oldur
- 1123 Hâk' uñ saçıldı asmasına nûrı
Kemâlında Hâk' uñ oldu zuhûrı
- 1124 Nesebden kopdı yakınlık ıraklık
Hâkîkatde nesebdür boş turaklık
- 1125 Nedür nisbet bir emr-i 'itibârı
Kim anuñ ikilikden kopdı varı
- 1126 Kaçan-kim nisbet oldu aşikâre
Bu çoklık azlık andan oldu yâre
- 45a 1127 Yakınlık azlık ayruklık u çokluk
Ucuzluk kızlık açlık u tokluk
- 1128 Kopard bunlar hep esmâ'-i nesebden
Hâk'uñ zâtı münezzeh bu sebebden
- 1129 Anuñ zâtı şifatından görünür
Şifâtı dağı zâtından görünür
- 1130 Mücerred zâtı anuñ müdrük olmaz
Müberrâdur beyâna vaşfa gelmez
- 1131 Şifâtı zâtınuñ kim perdesidür
Hep anuñ nürünuñ perverdesidür
- 1132 Göñülde olsa ol nürüñ huşurı
Olur ol bu bedende 'ayn-ı nûrı
- 1133 Hâlâş eyle seni kendü dilüñden
Göresin anı kim geçmez öñüñden
- 1134 Taşuñ gündüz bigi içüñ gecedür
Bu ikiden toğan havf u recâdur

ayruklık A., ayruklığı B. 45a- 1127a.

- 1135 Bir adım bundan içre adamazsın
Eminlik şerbetinden şatamazsın
- 1136 Mürevvâkın çekme eşkal gibi
Bu gölgeñden uşanma tıfil gibi
- 1137 Recā vü havf ten milkinde olur
Maķāmātuñ bular ilkinde olur
- 1138 Göñül ‘ālemlerine yol ileden
Ferāgat olur ol havf u recādan
- 1139 Recā adı vü havf adı haķıķat
Göñül milkinde olur ‘ayn-ı heybet
- 1140 Eger pāk oldıysa cism ü cānuñ
Yaķınüñden yoķ oldıysa gümānuñ
- 45b 1141 Ne korķuñ var senüñ ŧamu odından
Utanur ŧamu eriye odından
- 1142 Girincek ħāliş altun yanar oda
Od içinde daķı ŧatarsa oda
- 1143 Daķı gögcek olur oddan çıkıncaķ
Ķamaşur ol-dem aña göz baķıncaķ
- 1144 ŧamu odından işit bir ħikāyet
Ķazap eyler ŧamu odı beĶayet
- 1145 Ki yandura Ħaķ'uñ düşmānlarını
Helāk eyleye cān u tenlerini
- 1146 Kūl eyleye bularuñ ‘ırz u nāmın
Ħaķ'uñ bunlardan ala intikāmın
- 1147 Gelür mü'min ŧamudan geçmek eyler
ŧamu nūrından anuñ uçmaķ eyler
- 1148 FiĶān eyler vü āh eyler ü zārı
Uşanur andan ol-kim sevine yārı
- 1149 ŧamu odın diler kim ola ābād
Ki müşrikden münāfiķdan ola dād

- 1150 Mehābet ‘arz eyler firqatinden
Yiri vü gögi yaqar heybetinden
- 1151 Diler kim getüre kulluq yirine
Dilemez kim odı söyüne yirine
- 1152 Anuñ-çün mü’min dir tamu kim geç
Yanar nūru ki nārum üstüne saç
- 1153 Dilerüm tizrek ola ‘ubūruñ
Ki söyündürmeye nārum u nūriñ
- 1154 Senüñ o küllde senden özge yoq ğayr
Senüñ şerr varlıquñdur yoqlıquñ ğayr
- 46a 1155 Velı varlıquñı endişe eyle
Seni Haqqāni şanma şişe eyle
- 1156 Bu sende ben diyen bil sen degilsün
Sen ölüsin cān degilsün ten degilsün
- 1157 Saña sen senlik adın çünki daqduñ
Tamuyı kendü elüñ-ile yaqduñ
- 1158 Eger senlik senüñ olursa qabuñ
Qamu hālim senüñ olur hicābuñ
- 1159 Çü devr eyledi varlıq devri evvel
Sen olduñ bundan içre cüz’-i esfel
- 1160 Çü birlik noqtasına qarşu düşdüñ
İkilik arzuladuñ sebaq düşdüñ
- 1161 Cihānda her ne kim var sende gördüñ
Benem ben diyü seni saña virdüm
- 1162 Çü senden sen seni gördüñ begendüñ
Sen iblis eyledün kendüñi kendüñ
- 1163 Saña sen ihtiyār u işbāt itdüñ
Bu cisme cāna geldüñ şöyle kendüñ

sebāq düşdün A., sevişdüñ B. 46a-1160b.
hālim A., ‘ālim B. 46a-1158b

- 1164 Virildi cân eline ten yuları
Sentün şanduñ ola mı sen yuları
- 1165 Çü bizden geldi bu şun'-be-tasnif
Konuldu üstümüze uşbu teklif
- 1166 Oruc tut vir zekātuñ kıl namāzı
Gücün yitse tavāf eyle Hicāz'ı
- 1167 Bu teklifāt anuñ-çün konuldu
Ki sen geldün bu yola Haq gönüldi
- 1168 Bu benlik şümlüğünden koparur hep
Mecüsiler bigi yanar oda tap
- 46b 1169 Buyurdıklarıdır bu cümle anuñ
Nuşuşındandurur dir Muştafa'nuñ
- 1170 Resuluñ altı yüz altmış içinde
Haber virmiş bunı ol devr içinde
- 1171 Ki keşfiyle hadiş-ile bulunan
Yağın yolında uş budur bilinen
- 1172 Gerek inan gerek buña inanma
Gerek bu söze kan gerekse kanma
- 1173 Öküşdür gerçi kim nakl-ı rivāyet
Velî budur kamudan evzāh-ı āyāt
- 1174 Çün işitdün bu aħbār ü beyanı
Ki Mehdi çıkdığınıñ bir nişanı
- 1175 Budur dimiş kim mağrib halkı nā-gāh
Hüruc ide emir ü leşker vü şah
- 1176 Uşacuk taşlar u taşlar dirişe
Müsülmanlar çerisine qarışa
- 1177 Müsülmanlar-ıla el bir ideler
'Adüvv kahrı çün tedbir ideler
- 1178 Şikest-i düşmene talib olalar
Şavaşıp anlara gālib olalar

- 1179 Yine devr ide devr-i āsumānı
Dürile Mehdî'nün devr-i zamānı
- 1180 Bu yiryüzi ola bir dürlü yine
Bunuñ ardınca 'İsî gökden ine
- 1181 Açalar kapularını felekler
Mesîhi gökden indüre melekler
- 1182 İki koltuğına iki ferişte
Yapışup indüre anı inişde
- 47a 1183 Mübârek vechi ğarķ ola ğarķdan
Ṭamm-ı gül gibi şu-yı gül varaķdan
- 1184 Dimişķ içünde vardur bir menâre
Bülend ü hûb u zîbâ vu hemâre
- 1185 İne üstine ol-dem ol menâruñ
Baķa aķvâlına bu rûzigâruñ
- 1186 İkindü vaķtı ola itdügi dem
Namâzi halk kılmamış ola hem
- 1187 Göreler halk indügin tamâmet
İne vü halka eyleye imâmet
- 1188 Bu halkı Muştafâ dînine da'vet
İdüp bu şer'-ile süre hükümet
- 1189 Muḥammed dîni üstine ola ol
Bu dîn-ile bu halka göstere yol
- 1190 Kıra toñuzları hâric uşada
Ki budur diye şer'-i Muştafâ'da
- 1191 Ola hükmi velî yavuz sözünden
Helâk ola çıkan kişi sözünden
- 1192 Vilâyet cümle anda hışm olısar
Kıyâmet yakın oluncaķ geliser

toñuzları A., kâfirleri B. 47a-1190a

Ola çün hükmi velîkin yüzünden B. 47a-1191a

- 1193 Bu vaşf-ıla çün ola 'İsî zâhir
Hem evvel noqtada hatm ola ahîr
- 1194 Kaçan kim naql ide ol bu cihândan
Dağı dünyâyâ andan sonra andan
- 1195 Velî gelmeyiserdür ittifâk
Cihân fânî olısar vech-i bâkî
- 1196 Cihân andan ola pür-emn ü amân
Cemâd u cân-ver andan ala cân
- 47b 1197 Cihânda qalmaya bir nefis-i kâfir
Ola 'adl-i haqîkî cümle zâhir

Bu su'âl anı beyân ider kim birlik sırrına kim vâkıf olupdur vü dağı 'ârif olan bu dünyede ne bilmege gelüpdür Allah'ül- 'âlem

- 1198 Biline aña sırr- ı vahdet-i Haq
Hem anda ola peydâ vech-i muṭlaq
- 1199 Berü gel nâfe-yi müşgîn қоқула
Ter eyle cân dimâğın ol қоқуыла
- 1200 Bu қоқуы şabâ bulmadı gülde
Bu қоқу қодı esrükligi мүлde
- 1201 Yemen' den bu қоқу kim bilürdi
Peyğamberler ulusına gelürdi
- 1202 Bu қоқудur ki Ya'küb' a irişdi
Gözün açdı vü maṭlûba yetişti
- 1203 Sekiz uçmaқ bu қоқудan ṭoludur
Bu қоқуы bulanlar baḥtludur
- 1204 Bu қоқулар ki birlik қоқусudur
Ezel bezminde dirlik қоқусudur
- 1205 Su'âlım ḥâşılıdur uşbu bir beyt
Cevâbına bunuñ meşgûl ol eyt
- 1206 Ki birlik sırrına kim oldı vâkıf
Ne bilmege gelipdür bunda 'ârif

- 1207 Yine bir bendedür gil bu kabādan
Kim ‘ālem baş çıkarısun bir becādan
- 1208 Ki bir tağ gibidür ma‘nide bir kul
Cevābından bu sâ’ilün beyān kıl
- 48a 1209 Ki bundan menfa‘at tutsun halāyık
Hem ola şürete ma‘nî muvâfık
Bu cevāb anuñ beyānındadır kim *لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ مُحَمَّدٌ عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ*
Hağ' ı Hağ' uñ nūriyla bulur vü anuñ nūriyla görölür Allah'ül ‘ālem
- 1210 Yine seyr ide bir uçmağa geldün
Meger kim hüriler kuçmağa geldün
- 1211 Bezeklü köşkleri eyle temāşā
‘Abır ü müşg-ile eyle temāşā
- 1212 Teferrüc eyle bu la‘lin sarāya
Ki şevk-i şu‘le urur bedr-i aya
- 1213 Dereceler açılır lā-mekāna
Beķā mülkün görür hāne-be-hāne
- 1214 Biter vahdet dırahtı ol hevāda
Beķā sımurgı olur ol yuvada
- 1215 Eger karruñ var-ısa per ü bālın
Cevābın diñle imdi ol su‘ālın
- 1216 Didün kim bildi vahdet sırrın āhır
Naşībün var-ısa al hazz-ı vāfir
- 1217 Ol olur sırr-ı vahdetden haberdār
Ki düzmeye duracağ perde iy yār
- 1218 Turıcağ müntehā olur maķāmı
Muvahhidliligün olmaz anda nāmı
- 1219 Haķıķat ka‘besidür kalb-i ‘ārif
Kim anda gizlödür dürlü ma‘ārif
- 1220 Anuñ taht-ı yedindedür maķāmāt
Anuñ huddāmıdur ehl-i kerāmāt

kalb-i ‘ārif A., ehl-i ‘ārif B. 48b- 1219
taht A. 48a- 1220a.

- 48b 1221 Görinür her dem aña Hakk vücudı
Vücüd-ı muṭlak anuñdur şühüdı
- 1222 Anuñ varlığıdur Hakk varlığından
Geçüpdür ol bu yokluk ıarlığından
- 1223 Kamu varlık Hakk'ın görünür aña
Anuñ-ıla añılur cümle baña
- 1224 Hakkı varlığı Hakk'ın bilür ol
Anı ol bildügi gibi bilür ol
- 1225 Döner 'ayne'l-yakın Hakk'e'l-yakine
Deger andan hakikat Hak hakına
- 1226 Senün bu varlığındur hâr u hâşek
Gider yoldan buları cüst ü çäläk
- 1227 Gidergil gayrı gönül halvetinden
Süpür bu halveti Hak gayretinden
- 1228 Müheyâ eyle şahuñ cilve-gâhın
Mışır kıl Yüsuf a bu habs-i câhın
- 1229 Çıkarğıl senligi senlik evinden
Ki bir pertevsin anuñ pertevinden
- 1230 Gidincek sen gelür ol zâhir olur
Bu vechilen ki mazhar zâhir olur
- 1231 Saña sensüz cemâlin rüşen eyler
Kamu dikenleri ol gülşen eyler
- 1232 Aña kim oldu lâ-ı-nefy cârüb
Nevâfilden huşüşâ oldu maḥbüb
- 1233 Olur ol bî-ş-şeker ma'nî yüzinden
"Ve fî yubşırünî yesma"³ sözinden
- 1234 Nice varlığı yoklık var bitürür
Bu yokluk kim var uş varlık getirür
- 49a 1235 Ki varlık üzere varlık 'ayb olur
Velî yokluğa varlık habîb olur

vechilen A., şartılan B. 48b- 1230b.

- 1236 Bu varlık ‘aybı cümle gitmeyince
Deñizde kaçre gibi gitmeyince
- 1237 Beñizlenmez kimesne bu beñizden
Deñizdedür habersüzdür deñizden
- 1238 Mevāni‘ olmayınca aradandur
Göñül evine düşmez pertev-i nür
- 1239 Bu ‘âlemde mevāni‘ dört olur bil
Bularuñ def-i-çün tedbîrler kıl
- 1240 Bu ma‘niden bular ehl-i mahâret
Gerek dört dürlü anuñ-çün şahâret
- 1241 Bu ikidür dedüğüñ(i) ‘amel kıl
Göñül evin(i) bu hâle maḥall kıl
- 1242 İre ol evvel encās-ı ḥadesden
Güzer eylegil ef‘âl-ı ‘abeşden
- 1243 İkinci ma‘şiyetden açgıl yol
Daḥı vesvās şerrinden emîn ol
- 1244 Üçüncü uşbu aḥlāk-ı zemîme
Kim âdem beñzer anuñla behîme
- 1245 Bu dördüncü uşbu mâcerâdan
Ki pāk eyleye sırrın mâ-sivâdan
- 1246 Gözinden götürilcek şüret-i ğayr
Hemân-dem müntehâya irişür seyr
- 1247 Bu dördünden bulan kişi şahâret
Olur şekksüz serâ-vâr-ı mubâhât
- 1248 Ol İsmâ‘îl gibi Haḫ’a teslîm
Ki cân teslîm itmekdür bu ta‘lîm
- 49b 1249 Çü zātuñ pāk ola senden gidesin
Namāzuñ andan ola kıretü‘l-‘ayn

Bu ikidür di aña vü ‘amel kıl B. 49a-1241b.
49a- 1243b Bir hece eksik ve vezin bozuktur. A.

- 1250 Hemân birlik naşib eyler yaradan
İkilik perdesi gider aradan
- 1251 Olur ma'rûf ü 'ârif şey'-i vâhid
Hâkîkat bir olur meşhûd ü şahid
- 1252 Kimi işid kimi aňla vü örgeñ
Sözi bildüñse var sen senden örgeñ
- 1253 Kemâlî buña degindür kelâmuñ
Bu menzildür maqâmı her maqâmuñ

Bu su'âl anı beyân ider kim Hâk' ı bilen eger Hâk' ısa bes bu halk biçäre bunda
ne bilmege gelüpdür vü dağı bu halk ara yirde bes ne nesnedür Allah'ül- âlem

- 1254 Nevâfil 'andelibiseñ çemende
Ve ger tûñi-iseñ meyl it bu kande
- 1255 Koşar 'ud u yanar micmerde âteş
Perî gibi koşuya gel perî-veş
- 1256 Nice bir şekere sen tuz diyessin
Nice bir güneşe yılduz diyessin
- 1257 Şusuz gibi şu şanmağıl serâbı
Çerâğ-ıla tap iste âfitâbı
- 1258 Yiter bir kaatre deryâ (içre) gizle
Yiter yılduz içinde ayı gizle
- 1259 İkindüye dimedi kimse öyle
Didiler egri otur toğrı söyle
- 1260 Eger bilen eger bilinen Hâk' ısa
Hudâ' yı zât u pāk-ı muṭlaḳ ise
- 1261 Ne sevdâdur başında müşt-ı hâkuñ
Kim olur 'âriñi ol pāk zâtuñ
- 1262 Hudâ-yısa bilen ya'ni Hudâ' yı
Nedür arada bu merd-i gedâyı

maqâmıñ A., kelâmıñ B. 49b- 1253b
Huzâ 49b- 1260b.

50a 1263 Hâk-ısa 'ışk hem ma'sûk u 'âşık
Nedür pes ara yirde bu hâlâ'ik

Bu cevâb ol âyetüñ ma'nîsin beyân **وَمَا كُنَّا بِبَدِيحٍ وَلَا نَسِيءٍ وَلَا نَسِيءٍ وَلَا نَسِيءٍ**
ider kim ya'nî Hâk' ı her kiminle bilürse anuñ nûrı vâsıtasıyla bilür.

1264 Cevâbın kim virürse bu su'âlñ
Emîr ü şâhıdur ol ehl-i hâlîñ

1265 Elâ iy berg-i bâğ-ı zinde-gânî
Çerâğ-ı âfitâbı geçür ânî

1266 Çün açduñ tengini kand-ı nebâtuñ
Giderdüñ zulmetin âb-ı hayâtuñ

1267 Cihân-ı cânı nûra ğark itdüñ
Çü 'âdet perdelerin ğark itdüñ

1268 Güneş katında yıldız gösterürsin
Şeker getürdüñ ü tuz gösterürsin

1269 Tokuz cebirden uş bir halka şorduñ
Çü sırrın Hâlik' uñ bu halka şorduñ

1270 Hâk' uñ ni'metlerin bil Hâk-şinâs ol
Göñül gözlerin aç ehl-i şipâs ol

1271 Bu yolda olur-ısañ mütteki sen
Hâk' uñ nûr-ıla bilürsin Hâk' ı sen

1272 Hâk' ı Hâk nûrıdur bilen hâkikat
Bunu böyle bilür ehl-i tarikat

1273 Göñül deryâsı dürrinüñ yüzün sil
Vücüduñ âyinesinüñ tozın sil

1274 Uçarsa zerre ol mihrüñ hevâsın
Kim anuñ göre ruhsâr-ı şafâsın

50b 1275 Gel evvel sen yaradıldığınñ añ
Yoğ-iken ya'nî var olduğınñ añ

1276 Bil andan fikr-i aşlın 'âkıl olğıl
Kelâmuñ sırrıña gir kâmil olğıl

- 1277 Şu gibi aķduñ (u) yıl gibi esdüñ
Hiřab kime oldu elestüñ
- 1278 Belı diyen kim-idi anda bayık
Yaratmamış-iken bu cismi Haliķ
- 1279 Dağı ol-dem ki cem' oldu firişte
Olur Adem'üñ ĥaki sirişte
- 1280 Virildi rızķ u hem ihsan yazıldı
Göñülde kışşa-ı İman yazıldı
- 1281 Eger okıyasın bu nāmeyi sen
Bitik yırtup şıyasın ĥāmesin
- 1282 Ezelde saña bir defter virildi
Bu milke gelmege rehber virildi
- 1283 Okı mektübi gör kimdir refiķüñ
Me'alın andan añla her řariķüñ
- 1284 Öküş sa'y itdüñ anda cehd kılduñ
Ėuluyam diyü řāhuñ 'aĥd kılduñ
- 1285 Ėaķ-ılan olınan ol 'aĥd-beste
Ėařa cāmı gibi oldu şikeste
- 1286 Bürimiş şemsi ġaflet seřābı
Unutmışsın ĥisābı vü kitābı
- 1287 Bu ma'nı üzre Ėur'an oldu nüzül
Ki göñlüñe düşe ol 'aĥd-ı evvel
- 1288 Eger sen gördüñ-ise anda anı
Görürsin bunda dağı cāvidāmı
- 51a 1289 Şıfātın gör bugün anuñ mu'ayyen
Ki yarın göresin zātın anuñ sen
- 1290 Eger ne sa'yiñi var zāyi' itme
Budur Ėaķ yol varıp yābāna gitme

50b- 1279b. Vezin eksiktir.
cāvizānı A. 50b-1288b
sāyi' A. 51a- 1290a

- 1291 İřitmedüñ mi “lâ-tehtedî” didügin
Kelâm-ı Hâk'da ol Mehdî didügin
- 1292 Dağı rüşen kılalum bu çerâğı
Ki temiz eyleye karadan ağı
- 1293 Egerçi hâl-ı kâl u kıl hoşdur
Aralarında hem temşil hoşdur
- 1294 Bu temşil añladır örtülü hâlı
Beyân eyler firâkı vü vişâlı

Bu temşil anı bildürür kim bu ‘aql anadan toğma gözsüz gibidür mecmû‘-ı karadan özge rengi bilmez vü dağı bu cânıla cismüñ ictimâ‘ında bir haşşiyet kıpar kim her ne kim bilürse anuñla bilinür kim demür ile taşuñ ictimâ‘ından bir od kıpar kim anuñ şu‘lesinden karañlık aydın olur.

- 1295 Ne ‘aqluñ kim söz-ile ülfeti var
Göñülde anuñ-ıla halveti var
- 1296 ‘Aql ser-haddidür cân u cihānuñ
Tarıķı yokdur andan içre anuñ
- 1297 Egerçi ‘aql u fikri bık eyler
Velî bu yirde gökde fikr eyler
- 1298 Eyü tedbîrler eyle hemişe
İşidüp gördügin söyler hemişe
- 1299 Bu ‘aql işitmeyen sözden haber al
Anuñ görmedügi gözden nazar al
- 51b 1300 Anadan toğma gözsüzi okursañ
Yüz âyet aña Kur‘ân‘dan okursañ
- 1301 Kıızıl renge yeşil renge inanmaz
Karadan özge rengi reng şanmaz
- 1302 Katında cümle reng anuñ karadur
Yaradıcı aña eyle yaradur
- 1303 Anadan toğma gözsüz olana bed-hâl
Ne aşşı eyler aña kuhl-ı kehhâl
- 1304 Anadan toğma gözsüz gibidür bil
Ma‘aş-ı âhiretde ‘aql-ı ‘aql

- 1305 İşit aĥvālın insānuñ nitedür
Kim ol bu ‘aql tavrından ötedür
- 1306 Anuñ bir özgedür ĥāl-ı cihānı
Kim anuñla bilür rāz-ı nihānı
- 1307 Bir od vardur demürde taşda gizlü
Ne içinde ol od ne taşda gizlü
- 1308 Demüri çünki ol oda kaķırsın
Ol od çıķsun diyü lā-büdd çaķarsın
- 1309 Bu cān u tende bir ĥoř ĥāřıyet var
Ki peydā olur anlarda bu esrār
- 1310 Kōpar ol ĥāřıyetden şu’le yāre
Kim anuñla olur Ĥaķ āřıkāre
- 1311 Sen olduñ nüřa-ı naķř-ı ilāhı
‘Aceb mecmū‘asın ĥoř pādıřāhı
- 1312 Özüñden iste maṭlūbuñ neyise
Bilürsin sende mecūbuñ ne isc
- 1313 Bu mecmū‘a kılur peydā bu rāzı
İşit Ĥaķ sözi ķo fikr-i dırāzı

Bu su’āl anı beyān eyler kim bu dā’irede Ĥaķ noķtasıdur vü hem ĥalk noķtası var
Manşür “ Ene’l Ĥaķ” didüĝi ķangı noķtadandır Allah’ül ‘ālem

- 52a 1314 Çü ķudret destine Ĥaķ aldı pergār
Cihānı çekdi şöyle dā’ire-vār
- 1315 Bu dāire ķamusı noķtalardur
Ki her-birisi müşkil ‘uķdelerdür
- 1316 Bu noķtalar ki didüm ĥalk durur
Ki yokluk ‘āleminde balķ urur
- 1317 Bu ĥalkuñ noķtasın bu vech-ile bil
Ki Ĥaķ noķtasına düşer muķābil

İçindedür A. 51b. - 1307b.

Ki ĥoř mecmū‘a sensin pādıřāhı B. 51b-1311b

- 1318 Bu haķuñ noķtasın hem eyler işbāt
Ki ķabildür bular yoķluęa bi'z-zāt
- 1319 Nedür Haķ noķtası öz varlığıdır
Anı göstermeyen göz ıarlığıdır
- 1320 Saña bu noķtalardandır su'ālım
Sitāremdür ne açılursa fālım
- 1321 “Ene'l-Haķķ” didi Mañşür-ı Haļlac
Kim özin itdi şer' oķına o tāt
- 1322 Ne noķtadan diyüpdür ol “Ene'l-Haķķ”
“Ene'l-Haķķ” kim-idi diyen muħaķķaķ
- 1323 Eger Mañşür-ısa merd-i Ĥudā' yı
Niçün şaldı cihāna bu şadāyı
- 1324 Velīden şadır olmaz bu 'ibādet
Kim ölmek ola cürmine kefareť
- 1325 Eger Mañşür' dan diyen Haķ-ısa
Münezzeh pāk-ı zāt u muılaķ-ısa
- 52b 1326 Niçün eylediler Mañşür-ı ber-dār
Bu ma'ñadan olan kişi haberdār
- 1327 Bize gencin gösteresün tılısmuñ
Beyān itsün müsemmasın bu ismuñ
- 1328 Götürsün aradan bu iştibāhī
Cevābın neyise virsün kemāhī
- Bu cevāb anı beyān eyler kim Haķ Ta'āla Mūsī' ye aleyhi's-selām orada bir ün yaratdı vü ağaıda anlardan “Ene'l Allah” didi Mañşür' a dair ün yaratdı “ Ene'l Haķ” diyü vü dağı bu āyetüñ ma'ñasın beyān eyler kim وَاللّٰهُ اَعْلَمُ بِمَا فِيْ صُدُوْرِكُمْ ya'ñi bir şey yoķdur 'ālā Haķ' a tesbīh eyler ķāl ile vü dağı ķamusınuñ hayātı vardur Allah'ül- 'ālem
- 1329 Eyü didüñ eyü iy dīn ulusı
Ķonukladıñ bu ĥunıla ālūsı
- 1330 Hevā mihr āteşin itmezse bādı
İrişe ğaybdan göñlüñe odı
- 1331 Ma'ānī ola elfāza muıābıķ
Düşe ol şürete bu cān muvāfıķ

- 1332 Bu şirin meşrebe var-ısa meylün
Teferrüc kıl nehârımı bu leylün
- 1333 Hâk' un bu hâkıla bir birliği var
Ki bu birlikde hâkuñ dirliği var
- 1334 Açılır bu kapudan bu hâka
Ki ol kapudadur bu hâk hâka
- 53a 1335 Biledür hâk-ıla Hâk her nefesde
Göñül kulağını ço sen bu sesde
- 1336 Fenâ olmuş-ıdı Manşür ya'ni
Ki peydâ oldı andan işbu ma'ni
- 1337 Yanup od olmamış-ıdı hep bu teni
Anuñçün çağdı bu resme tütüni
- 1338 Eşer kalmışdı ya'ni kendüzinden
Ki kendüzinüñ anla bu sözinden
- 1339 Ki teşbih itdi tigi ejdehaya
Düşecek dâr-gır ü hü u hâyâ
- 1340 Hâk' a kurbân idincek kendüzini
Kân-ıla yudı ol demde yüzüni
- 1341 Kılıç acısı beñzini sâz itdi
Bu gayretten ki 'ışk-ı râz itdi
- 1342 Bular Manşur' uñ añlanur sözinden
Ki bellüdür yola giden izinden
- 1343 "Ene'l-Hâk" demek Allah' a yaraşur
Ki sulţân olmağ ol şâha yaraşur
- 1344 Hemân Hâk Hâk durur hâk durur hâk
Bu deryâyı velikin vehm eder hâk
- 1345 Bu hâkuñ varlığı beñzer sarâya
Kim anı teşne-dil beñzedür aya
- 1346 Hâk' uñ bu hâk fi'iline mağalldur
Nitekim tütmağa âlet bu eldür

- 1347 Ayak varmağa dil söylemege dil
Kulağ işitmege vü görmege göz
- 1348 Bulardan görünür halkuñ kemalı
Bu halkuñ böyledür halk-ıla hālı
- 53b 1349 Olar kim gözgüden sildi tozıñ
Hağ' uñ nur-ıla rüşen itdi göziñ
- 1350 Bu yüzden kim aña devlet görindi
Bu cism ü cān kamu ālet göründi
- 1351 Bu mevcūdātı kim sen uş görürsin
Anuñ gibi görincek hoş görürsin
- 1352 Ger olursañ mürīd-i pīr-perver
Olasın serverler içinde server
- 1353 Bu mevcūdātı Hağ nūr-ıla bağ
Cemī' zerreden işit "Ene'l Hağ"
- 1354 Kamu Mansūr gibi bu nefesde
Hevāsı kamuñ işbu hevesde
- 1355 Bu meyden nüş idüpdür yār u ağıyar
Bu demden dem urur her mest ü huşyār
- 1356 Bu teşbīh ü bu tehlil içre dā'im
Bu teşbīh-iledür mecmū'-ı kâ'im
- 1357 Nedür huccet dir-iseñ baña bürhān
"Ve in min şey"den buyurdı Qur'an
- 1358 Kim teşbīh idenüñ vardur hayātı
Gerek olsun cemādı ger nebātı
- 1359 Bu eşyānuñ cemī' cāmı vardur
Nihādında kamu 'irfān vardur
- 1360 Degüldür hāl-ıla hep kāl-iledür
Hicāb ehli katında kāl-iledür
- 1361 Olıncağ fetḥ eşyānuñ derūmı
Görürler keşf ehli şöyle bumı

- 1362 Țayanurđı Resŭl ol bir direge
MuȚabıķdur anuñ nŭrı yarana
- 54a 1363 Oķurđı ĥuȚbe aña Țayanurđı
İşiden kişi nŭra boyanırdı
- 1364 Meger kim indi emr ol server ũzre
Ki ĥuȚbe oķıya ol minber ũzre
- 1365 Buyurđı mescid iķinde peygāber
Kim eylediler andan řoñra minber
- 1366 Ćŭn aġdı minbere direk ķatından
Direk iñledi anuñ firķatından
- 1367 Őķuř iñledi vŭ zārī ķıldı
Resŭl anı gŏrŭben yāri ķıldı
- 1368 Gelip ol diregi baġrına başdı
İñildŭsin anuñ oĥřadı u kesdi
- 1369 Didi ol direk Ćŭn kim peygāber
Behişt iķre olasın baña minber
- 1370 Direk Ćŭn anı iřitdi onadı
İñildŭsin kesdi sevŭndi
- 1371 Ger ol diregŭñ olmasaydı cāmı
Niķŭn eylerdi ol işbu fiġanı
- 1372 Resul'ũñ mu'cizātıdur veliķin
Getŭrmek gerek İmān buña mŭ'min
- 1373 Meger Mŭsi' ye ġusl olmiş-ıdı vāciġ
Diledi ġusl eylemege varıp
- 1374 Ƙodı bir Țař ũzre ķaftanını
Ki su-yıla yuya nāzŭk tenini
- 1375 şu ķoyup gŏvdesin eyler-iken yaş
Geyecegin alıban ķaçdı ol Țař

Geh rā'ıķdŭr anuñ 'ıřķı yŭrege B. 53b- 1362b.
gelip A., gelŭp B. 54a- 1368b

- 1376 ‘Aşāsın alıban ardına düşdi
Ki “Ves vebî hâcer” diyü irişdi
- 54b 1377 ‘Aşasıyla taşu bir kaç urdu
İrişecek taşu ol taş durdu
- 1378 Bu ma‘nide su‘al eyler sühan-ver
Kim işlemez ‘abeş fi‘ili peygamber
- 1379 Taş incinürem hergiz urmağ-ıla
Bunu dirler cevâbın şormağ-ıla
- 1380 Bilür incitdügin anuñ peygâmbere
Ki cânlu olduğın bilür muqarrer
- 1381 Kamu eşyâ Hâk' a tesbîh iderler
Şırât-ı müstaķim üzre giderler
- 1382 Bularuñ halk tesbîhin işitmez
Biri gitdügi yire biri gitmez
- 1383 Dilerseñ kim saña âsân ola bu
Delil ü hüccet ü bürhân ola bu
- 1384 Kulağın dan şanular penbesin çek
Yaķın odına yansun perde-i şekk
- 1385 Nidâsın Kadırü'l-Kahhâr' uñ işit
Götür sırrı sözün Settâr' uñ işit
- 1386 Saña Hâk' dan nidâ geldi hemişe
Ki mey-renk ile boyandı bu şişe
- 1387 Neye kim bakduñ-ısa baña bakduñ
Kıyâmet gününde niçün bıraķduñ
- 1388 Görinür cümle eşyâdan cemâlüm
Münezzehdür neķaişden kemâlüm
- 1389 Nidâ eyledüm oddan Mûsî' ye ben
Ol işitdi velî işütmedüñ sen
- 55a 1390 “Ene'l Allah” didüm aña ben şecerden
Nidâ itsem ‘aceb midür beşerden

- 1391 Gönüldür Vādī-yi Eymen bedenden
İşiden Hâk nidâsın gelsün andan
- 1392 Gerek tiz işid vü gerek işit gic
Ki bir dem özge yokdur bir dahı hiç
- 1393 Bilen kişi yigrek gönül Hüdâ' sını
İşiden kendüdür kendü nidâsın
- 1394 Benem demek yaraşur ol Hüdâ' ya
Ki gayr urmaz kulağ uşbu nidâya
- 1395 Nidâsı özi işidür özinün
Semî'dür yine kendü sözünün
- 1396 Bu mevcudâta bakduñ 'aceb gördün
Hüner şandun Hüdâ' yı gayb gördün
- 1397 Eger gâ'ib egerçi hazır oldur
Kamu gayb huşûra nâzır oldur
- 1398 Gelür Hâk nûrı bu yüzden zuhûra
Bu sen añladuğun gayb huşûra
- 1399 Bu kim sen bir olasın ol ola pîr
İkilikden kopar bür rişt-i tedbîr
- 1400 Senün bu birliğin yokdan olandur
Anun birliği varlıktan olandur
- 1401 Senün bu birliğin beñzer hayâle
Ki düşürür seni dürlü vebâle
- 1402 İkilikden kopan birlik senündür
Anun çün ölmek dirlik senündür
- 1403 İkilik olmaz anun birliğinde
Ölüm bulunmaz anun dirliğinde
- 55b 1404 Nice kim sende senün birliğün var
Bu vehmi birlik içre dirliğün var
- 1405 Anun birleyemezsin birliğün sen
İkilkdür bu kim ola sen ü ben

- 1406 Yine birliğin anuñ kendü birler
Muḥakkıqlar bu sözi böyle dirler
- 1407 Degül lâyıq ikilik ol Cenâb' a
Ki şağışdan gelen birdür ḥesâba
- 1408 Gümānuñ ğayb bulduğı 'acebdür
Ḥadesden her ne kim gelse ḥadesdür
- 1409 Benem dimek oda tapmak gibidür
Ṭariķinden Ḥaķ' uñ şapmaq gibidür
- 1410 Sefih olmağıl nā-dānlıķ itme
Bu yolda cehl-ile şeytānlıķ itme
- 1411 Anuñ ne iḥtiyār olsun elinde
Ki ol bi'z-zāt bāṭıldur elinde
- 1412 Bu yüzden kim anuñ varlığı kemdür
Yoķ anuñ iḥtiyārı ol 'ademdür
- 1413 Bu kem anuñ ki nācūd ola būdı
Ḥuşuşā ğayrdan ola vücūdı
- 1414 Eyü yavuz çün olmaya özinden
Ne fa'ide anuñ gibi özinden
- 1415 Anı ğün bil seni aña sāye
Ki sāye ğünden olur ḳadr u māye
- 1416 Bes etde sāyenüñ yoķ iḥtiyārı
Anuñçün kim yoķ anuñ ağyārı
- 1417 Cihānda kim ğördüñ şād-ı ḥurrem
Ki herğiz vaķi' olma aña ğam
- 56a 1418 Kime ḥaşıl olupdur cümle ümüd
Ki ḳıldı ol kemāl içinde cāvüd
- 1419 Ḥakir ü 'aciz ü ḥayrān ḳamusı
Zelil ü ḥor u ser-ğerdān ḳamusı

yoķ A., yoğ B. 55b- 1412a
ümiz, cāvüz A. 56a- 1418

- 1420 Hemân yirinde bâkîdür merâtib
İrer her mertebe ehline râtib
- 1421 Kâmu Hâk emri elinde muhakkak
Bular mağlûb u gâlib bunlara Hâk
- 1422 Eşer Hâk' dan irişür her mekâna
Kim andan her biri bular mekâna
- 1423 Sinüründen uzatmagıl ayağûñ
Ki Hâk emrindedür her bend ü bâğûñ
- 1424 Var añla hâluñi işbu kaderden
Nefes urma қаза-yıla kaderden
- 1425 Seni sen kendü hâliñden rehâ kııl
Kader fi'ilin anda añla vü bil
- 1426 Bu ma'nide buyurmuşdur peygamber
Kim andan naql eyler bir sühan-ver
- 1427 Ne kişi kâmil ü қа'ıl bu cebre
Beni teşbih idüpdür anı gebre
- 1428 Bu cebrün imdi iki ma'nisi var
Biri şâfidür vü biri mükedder
- 1429 Mükedder olaña cümle meger şerri
Hâk'a isnâd idincek ola harri
- 1430 Budur şâfi kim ola kalb-i şâfi
Anuñ ğayr-ıla olmaya maşâffi
- 1431 Bile Hâk' dan olur her fi'il sâdır
Ne kim işlerse olur 'alâ kâdir
- 56b 1432 Eger şer-ise qahrından bula ol
Ve eger hayrıya mihründen bile ol
- 1433 Kâmu fi'ili haqıkat Hâk yaradur
Kimi merhemdür ü kimi yaradur
- 1434 Birinün cebri hâşş oldı nâmi
Birinün adıdur cebri-yi 'âmı

- 1435 Hâk' uñ her işledüğinden şorulmaz
İcâzet hiç vech-ile virilmez
- 1436 Veli halk işledüğinden şorılır
Kıyâmet kıpar mizân kırılır
- 1437 Yine işit müvecceh iki kıvlı
Gerek-ise tã'atun bâğına kıvlı
- 1438 Biri bu kim kıluñ var ihtiyârı
Yaradıdır anı her kılda Bârî
- 1439 Buña sen ihtiyâr-ı cüz' didün
Anı kim dîn gâmmıdır ya'ni yidün
- 1440 İkinci kıvli eydeyim saña ben
Kıluñ bil ki ihtiyârı ü zâhir sen
- 1441 Hâk'uñ bil ihtiyârı bâtına hem
Budur bu iki kıvlallahu 'âlem
- 1442 Gerekse sünnî ol gerekse cebri
Gerekse beglü gerekse kıyır
- 1443 Ki Hâk'dur yaradan kıyır ü şerri
Buña dekdür bu halkuñ cümle sırrı
- 1444 'Aceb nâdândur ol kim mü'mindür
Bunu yâ ekberdür yâ ehvemendür
- 1445 Bize her fi'il nisbetdür mecâzı
Hâkikatde nesebdür lehv ü yazı
- 57a 1446 Yoğ-idün sen ki fi'ilün yaradıldı
Kımu 'âlem bunuñ bigi idildi
- 1447 Sürür-ı sinesin vü nür-ı dide
Çün oldıñ bir güzide iş için sen
- 1448 Sebebsüz kıdret-ile kıamusu Hâk
Ezeldel 'ilm-ile hükm itdi muflak
- 1449 Dağı 'âlemde yoğ-iken sen ü ben
Yaradılmamış-ıdı cân-ıla ten

- 1450 Mu'ayyen oldı her birine bir iş
Kimine rāhat ü kimine teşviş
- 1451 Niçün kim qonıldı her birisi
Bu halkuñ hep uvağı vü irisi
- 1452 Hemān ol işi işler bu cihānda
Ezelde her ne kim qonıldı anda
- 1453 Ger itdilerse anı fısqa ālet
Şıfāt olur aña ol riş-i hālet
- 1454 Anuñ ol zātınuñ ola lāzımıdur
‘Uqūbet olmaq aña cāzimidür
- 1455 Ger ālet oldı-ısa tã‘ate ol
Açılmışdur sa‘ādetden aña yol
- 1456 Çün anuñ fi‘ilinüñ yoq nā-sezāsı
Keremdür ü luıfdur anuñ cezāsı
- 1457 Hezārān sāl iblīs itdi tã‘at
Hāq' a göstermek isterdi itã‘at
- 1458 Şoñucu la‘net oldı vü sürüldi
‘İbādetleri yüzine urıldı
- 1459 Ne zāt kim qopar kibr ü riyādan
İraq düşürür seni Kibriyā' dan
- 57b 1460 Çün ādem itmez ü ma‘şiyet itdi
‘İnābet eyledi vü reft itdi
- 1461 Qabül eyledi anuñ tevbesin Hāq
Güzide itdi anı Hāq muhaqqak
- 1462 Kimün kim olsa şehvetden günāhı
Günāhın ‘afv eyler pādişāhı
- 1463 Anuñ luıfı günāhlardan ‘ammedür
Kerim olanuñ işi hod keremdür
- 1464 Çün dın güninde rahmet kısmet olur
Yazuklu yazuğı miqdarı olur

- 1465 Kimisi terk itdügüçün emri
Siyeh-rü oldu mel'un-cimri
- 1466 Kimi şındurdu emri 'aşı oldu
Günehden tevbe itdi hâssı oldu
- 1467 Anuñdur mülk anuñdur hep taşarruf
Budur Haq sözi kılandur tekellüf
- 1468 Ne diler-ise işler mâ'nî yok
Bu şun'uñ andan özge şâni' yok
- 1469 Münezzehdür Cenâb-ı kibriyâsı
İrişmez aña bu halkuñ kıyâsı
- 1470 Ğani dergâhı vardur lâübâlî
Ki maqhür eyler ol hayl ü hayâlî
- 1471 Haq' uñ ef'âline olmaz çi ü çün
Diler merhûm ider diler mel'un
- 1472 Bu ehliyyet ezel virildi bi-mehl
Ki bu oldu Muhammed ol eyâ cehl
- 1473 Yaraşur şormaq aña keyf ü kemden
Kadîmdür intikâm alur 'ademden
- 58a 1474 Neden niçündür ol şormaq yaraşur
Bu zaħma merhem ol urmaq yaraşır
- 1475 Haq' a ol kimseler çün ü cezâdur
Ki kâfirdür müşrik ü nâ-sezâdur
- 1476 Olur ol dem kulundan hoca râzı
Ki kâse hocadan ola i'tirâzı
- 1477 Sa'âdetsüz kuluñdur bu nişanı
Yaramaz işde kıoya hoca anı
- 1478 Çak eyler kibriyâsından Hudâlık
Degül 'illet anuñ fi'iline lâyıq
- 1479 Haq' a lâyıq nedür ki luţf-ı kâhir
Kimine kânde virür kimine zehir

- 1480 Beşerde ıztırâridur kerâmet
Demek kim ihtiyâridur kerâmet
- 1481 Çü kulda ihtiyârũ yok naşîbi
Kuluñ oldu meşâmmında bu şayibi
- 1482 Anuñ kim kendüden yok nisbeti hiç
Olupdur hiçde ol hiç dere
- 1483 Ne şorulsun eyü ü yavuz olardan
Kamışın çünki erüdi şekerden
- 1484 Yok anda ihtiyâr oldu ma'mür
Zehî miskîn zehî muhtâr u ma'hub
- 1485 Diler kim göstere dîn-i 'adlin
Kulına luğf ide in'am-ı fazlin
- 1486 Degüldür zulm-i 'aynı dâddurur çü
Sezâ-yı luğf-içün bünyâd durur bu
- 1487 Degül bu cevri Hakk' dan merhametdür
Bu ma'nî kim direm hep eyle besdür
- 58b 1488 Götürenler ara yirden hicâbı
Ne şoru gördi ne hod hisâbı
- 1489 Bularuñ vaşf ider hâlini kötü
Hadîş-i "mütü kable-en temütü"
- 1490 Bular kümmel durur kim yol varıpdur
Kim öldürmege nefsin yola iripdür
- 1491 Bulardur şorusuz giren behişte
Ne Rızvân görür anı ne ferişte
- 1492 Saña teklîfi oldu bu sebebden
Ki yardım isteyesin sen çalâpdan
- 1493 Seni bildürdiler saña bu yükden
Ki düz yire inesin sen oyukdan

der A. , der hiç B. 58a- 1482b
yok A., yoğ B. 58a- 1484a
hoz A. 58b.- 1488b

- 1494 Çü bu tekellüfden ‘aciz olasın
Aña degin kim ölmege gelesin
- 1495 Bu söze hikmet-i rabbâni dirler
Ne kim lâyıkdur aña anı dirler
- 1496 Bu hikmetden anı ister yaradan
Ki sen seni çıkarasın aradan
- 1497 Çün âzâd olasın sen kendüziñden
Tecellî ide Hâk nûri yüziñden
- 1498 Günâhın biline Hâk eylik işler
Cenâbından aña baylık bağışlar
- 1499 Hâk' uñ feyzine gönülde kazâ var
Kazâsına taħammül it rızâ var
- 1500 Bu halkı anda kim yaratdı Hâlik
Kim ide bunlaruñ üzre Hüdâlik
- 1501 Çalap birdür vü birligünde bâkî
İkiligi çıka geldi tımtırâkı
- 59a 1502 Çü birlikden cihân birliği düşdi
İkilik pertevi ü birlik düşdi
- 1503 Getürdi çün bular tekellüf yükin
Buyurdu yük bularuñ cümle tükün
- 1504 Kim ikiliklerin bitürdiler hep
Dile Hâk birligin getürdiler hep
- 1505 Düşirdi yüklerin oldu fânî
Bulardan gitdi ikilik gümâni
- 1506 İkilik sözlerin gider dirliğinden
Komağıl birlik etegin eliñden
- 1507 Bu ma'nî dîn ü imân mâyesidür
Bu dîn issi kişi Hâk sâyesidür

Bu su'âl anı beyân ider kim ol deryâ nedür kim anuñ kenârı kelâm u nuḡk oldu vü
dağı ol deryâdan ne güher hâşıl oldu?

- 1508 Hümā gibi uçarsın evci gözle
Hevādan baķ deñizde mevci gözle
- 1509 Eger ‘Anķā-yiseñ gel Kūh-ı Kāf a
Kānā’at eylegil ķadr-i kifāfa
- 1510 Semender gibi-yiseñ ol odda sākin
Şuda şu ķuşu-iseñ tüt ekin
- 1511 Deveķuşuysañ ķanatlanıp uç
Veger deveķuşuyısañ götür göç
- 1512 Eger İskenderse bu cism-i oţunu
Düşer Kāķnūs gibi yügi odunu
- 1513 Götür minķārın vü burnuña ķaķ
Düşürdüğün odunları odı yaķ
- 59b 1514 Vücuduñ küll olsun çürisün
Külüñden yine bir daķı dirisün
- 1515 Tekellüm eyle şāmitlikden gören
Süleymān' a irüş ķuş dilin öğren
- 1516 Kıruda hāşıl itdünse deffine
Şal imden girü bu baķre seffine
- 1517 Eger ğavvāş-iseñ işbu deñizde
Bilürsün gevheri her bir beñizde
- 1518 Ne deryādur bu deryā kim kenārı
Kelāmı nuţķıdur mecmū’ varı
- 1519 Bu deryādan ne gevher oldı hāşıl
Ki oldı nuţķ ol deryāya sāhil
- 1520 Buyurgıl bu girih olsun güşāde
Ki bundan irişe ğam ehli şāda
- 1521 Ne bilsün gevheri boncuķ daķınan
Ĝanı olmaz ķorunçak daķınan
- 1522 Yimüşlü āğacuñ yimişi toplar
Kim anuñla tolar iy nice tā’amlar

ķaķ A., ķaķ B. 59a- 1513a.

- 1523 Bu diġkatden ne ańlasun nazarsuz
Görür ‘aybı hűner řanur hűnersüz
- 1524 Bu yańa ol yańa öküř geldüń
Cevābına su’alüń yine geldüń
Bu cevāb anı beyān eyler kim ol deryā varlıķ deryāsıdur kim anuń kenāri kelām
u nuţķdur anuń dürrleri ħadıř u Ŗur’ān ma’nisidür u řādef ħarflerdür ü řüretlerdür.
- 1525 Egerçi sen yumurdadan toġansan
Hevāda uçuçı vahşı toġansan
- 60a 1526 Ŗolayüńa uçuban ħonduġun ħo
Gücüń yitdüġine al řandüġüń ħo
- 1527 Uçarken seni řāha ħovladılar
Göġercin-ile seni avladılar
- 1528 Aġa düřmiř görürsin kendüzińi
Toġancılar Ŗutar diker gözüńi
- 1529 Bařuńa berk urur baġlar ayaġuń
Toġancılar eli olur Ŗurāġuń
- 1530 Yavařıdurlar ayaġuń alurlar
Sańa bir terbiyetdir kim ħılurlar
- 1531 Ŗaçankim yavař olduġuń biline
Virtürler seni ol-dem řāh eline
- 1532 Ayaġuńdan giderürler bu örki
Çıķarurlar bařuńdan daġı bürki
- 1533 Eger avlar-ısań atdur idüġün
Ger avlamaz-ısań letdür idüġün
- 1534 Begendürmezsiń řāha řikāri
Kim olduń devlüńgeçden daġı bāri
- 1535 Tavuķ yumurdasından toġmaz ördek
Ne dikseń anı bitürür çekirdek
- 1536 Bekār gibi ħayalardan çıķa gör
Ŗavs ırmaġa ańunla aķa gör
- 1537 İrişdürsün seni deryāya ırmaķ
Gerekdür sen seni ol bańa ırmaķ

- 1538 Bu devlet deñizine her kim baқа
Ne tañı var anuñ ab-ı hayāta
- 1539 Şorıncak bu deñizdendür bilindi
İçinden gevheri rüşen olındı
- 60b 1540 Ki varlık deñizidür bu deñiz bil
Ki bunda bağladı kamu deñiz bil
- 1541 Bu nuţk anuñ kenārı vāķ'ı oldı
Deñizüñ ıalķasına mān'ı oldı
- 1542 Çü bu deryāya bu nuţk oldı sāhil
Şadef ħarf oldı gevher daşı dil
- 1543 Ki her mevc bu deryānuñ hezārān
Güherler yağdurur niteki bārān
- 1544 Virincek dil ħaber naşş-ı nākıldan
Döker dürrler geh rüşendur 'aķıldan
- 1545 Hezārān mevc gelür her dem andan
Ulanmaz hiçbir kıatre kim andan
- 1546 Bu deryādandur ol 'ilmüñ vücüdü
İlāhı 'alemüñdür bu şühüdü
- 1547 Bu deryānuñ güher-ile ğılāfı
Nedür ol ħarf u şavt u lafz-ı sāfı
- 1548 Ma'ānı yüceden gelür görürler
Gelüben ħarf ü şavta görürler
- 1549 Ma'ānı şüretidür ħarf-ıla şavt
Ma'ānı olmasa bunlar söner olur fevt
- 1550 Ma'ānıye çü bunlar oldı şüret
Meşelsüz rüşen olunmaz żarüret
- 1551 Bu kıalsun bunda bir temşil geldüñ
Beyān itmege bunı dile geldüñ

Bu temşil anı beyān ider kim şadef ma'nisinde deñiz yüzüne çıkar ağızın açar bir niçe kıatre ol şadefüñ ağızına ağızın varur dibine iner ol yağmur dānesi anuñ ağızında dürr olur vü dağı 'ulemā-yı ma'ı beyān eyler vü 'ālim-i Rabbānı bildürür kim bunlar kimlerdür vü 'ilm-i ħāl nedür ü 'ilm-i kıāl nedür?

- 61a 1552 Bu temsîl bu takrîr-i hikâyet
Laîf ü hûb u nâzîkdür begâyet
- 1553 Gönîlüp Ka'be' de gitseñ uğırla
Bilürsüñ Ka'be' de bunı uğırla
- 1554 Ki ma'nî incileridür dizülmiş
Göñül deryâsı içinde süzülmiş
- 1555 Bunı hakkâk eline almayıpdur
Bunı almasun birle dalmayıpdur
- 1556 Bu 'ummân bahırınıñ dürri degüldür
Dağı bu kevkeb-i dürri degüldür
- 1557 Bu pâkîze durur âlem-efrüz
Ki bunda şem'ini yaqar şeb ü rüz
- 1558 Hudâ-yı dürr degil bu dürr-i ca'li
Kesâd ider biri yakût-ı lâ'li
- 1559 Ger ehl-i hayra iseñ kıymetin bil
Ki meyl ola saña her mu'âmil
- 1560 Söz açalum vü söze başlayalum
Gül ağacına sünbül aşılalalum
- 1561 Ol ayuñ adıdurur mâh-ı nisân
Yağıncağ ol mübârek ayda bārân
- 1562 Leţâfetden çıkar bahruñ buhârı
Bulud olur göge ağar buhârı
- 1563 Hâk emr-ile diler kim göge ağa
Yağar yağmur olur iner aşğa
- 1564 Şadef çıkar deñiz yüzine ol-dem
Hoş ağzun açar anda şâd ü hurrem
- 61b 1565 Tamarinca bir kaşre ağzına hoş
Olur toptolu ağzı boş-iken boş

Huzâ 61a- 1558a.
hurrem A. 61a- 1564a.

- 1566 İner deñiz dibine çün olur pür
Olur ol kaçre ağzunda anuñ dürr
- 1567 Talar deryäya çün gavvâş-ı deryä
Şadefler görünür deryäda peydä
- 1568 Şadefler düşürür ol anda bāra
Çıkar ol kaʿr-ı deryādan kenāra
- 1569 Derilüp anda tācirler gelürler
Virürler aççalar şatun olurlar
- 1570 Götür varlık deñizünden gubarı
Ki cismüñdür senüñ anuñ kenarı
- 1571 Bu deryānuñ buğarı feyz-i Hağ' dur
Ki bu deryālar aña mā-şadağdur
- 1572 'Aceb deryä degil mi işbu deryä
Ki emvācdur anuñ 'ilm ü esmā'
- 1573 Bu deryānuñ ki gavvāşı hıreddür
Kelimünde güherler bi-'adeddür
- 1574 Gönül didükleri 'ilmüñ ka'besidür
Anuñ içünde 'ilm ol dürr gibidür
- 1575 Çün oldı 'ilm dürrine gönül zarf
Şadeflerdür anuñ şavt-ıla harf
- 1576 Nefes çıkar ağızdan bürka' mānend
Huruf eyler anı 'ilme sahn-ı bend
- 1577 Huruf içinde olur ma'ni-i lāmi'
Muḥāṭab olur ol ma'niye sāmi'
- 1578 Berü gel bu şadefler ağzını aç
İçün devşir taşın yabanlara şaç
- 62a 1579 Lügat-ı nahv-ı ma'āni hükmine şarf
Yöresinden yörenür bunlaruñ harf
- 1580 Bu 'ömrüñ şırf u şarfa şarf itdün
Bu halka nükte itdün şarf itdün

- 1581 İdersin ‘ömrü ‘ömr-i zide çün Hâk
Ki ta‘lîm eylesün bunlara Hâk
- 1582 Müneccim olup okuyunca heyet
Bu heyetden düşer gönlüne heybet
- 1583 Şanuñdan hikmetisün mantıkısın
Bilür kendüñ bu ‘alemiñ mā-beķasın
- 1584 Ma‘ānî gözledüñ düşdün hilāfa
Kulaķlaruñ açarsın kuru lāfa
- 1585 Fehîmüm ‘ālimüm dîrsün vü müftî
Özüñe bende dîrsin lāf-i ziftî
- 1586 Temāmet ya‘nî bildüñ aşl u fer‘î
Yürî hîleler öğret halka şer‘î
- 1587 Tekellûf şırasıdur şadr gözler
Ululanur vü ‘izz ü kadri gözler
- 1588 Dün ü gün gözledür halkuñ ulusı
Ayuksuz olanuñ olur ulusı
- 1589 Düşer şayru gibi ulu evine
Şanasın düğüne gelir sevine
- 1590 Bu resme ‘ilimden yegdür cehālet
Ki ‘ilim dünyāya eyleye ālet
- 1591 Çü dünyāya ola mensüb ol ‘ilm
Hemān dünyādatur mergüb ol ‘ilm
- 1592 Olur dünyā gibi ol ‘ilim fānî
Gider hükmi vü kalmaz cāvidānî
- 62b 1593 Bu dünyā ‘ilm-ile kim ola ‘ālimin
Bu halka öğredür ol virür elin
- 1594 Ne kim öğretsen halka ücret olur
Virür ‘ilmin ü māl ü ni‘met olur

‘ömrüñ A. ‘ömrü B. 62a- 1581a
bu A. çü B. 62a- 1591a.
‘ālimin A. ‘ālim B. 62a- 1593a
elin A. elim b. 62a- 1593b.

- 1595 Budur bunuñ gibi ‘ilmün sezâsı
Ki dünyâda deger bunuñ cezâsı
- 1596 Bu ‘ilmüñ gâyeti çün ücret oldu
Kalan şan‘at gibi bir şan‘at oldu
- 1597 Cihân ‘ilm-ile ‘âlim olsa zâtuñ
Gider mâlı gider ‘ilm-i zekâtuñun
- 1598 Gider hac gider ‘ilm ü menâsik
Olur dünyâ gibi mecmû‘-ı hâlik
- 1599 Veger bey‘ ü şirâ-ise büzilür
Şeker gibi düşer şuya erinür
- 1600 Bular cân-ı ‘ilm degil ‘ilm-i tendür
Çoğı ‘ilm-i kıyasu ‘ilm-i zanndur
- 1601 Bu ‘ilme ‘ilm-i kııl u kâl dirler
Buña kııl-ile bulan kâl dirler
- 1602 Hemân kıardan yeşil kıabın alıpdur
Taşın kıar şanuban için şavukdur
- 1603 Yeşil kıabın gider için çıkargıl
Anuñ taş yolına içine gezgil
- 1604 Her için kim bugün olmaya taşı
Ayağından olunmaz fark başı
- 1605 İçi bitmemiş anuñ çig gibidür
İçinde taşsuz olmağ ig gibidür
- 1606 Bilür bu ‘ilim elün ‘ilm-i dâdın
Ki zâhir ‘ilminden yek ‘ilm-i bâtın
- 63a 1607 Eyâ çeşm ü çerâğ u sırr u sine
Düriş cân ü dil-ile ‘ilm-i dîne
- 1608 Ki bilen dîn ‘ilmin server oldu
Dü ‘âlemde adı ser-defter oldu
- 1609 Çü ‘ilm-i dîne cân vir ü dürişdi
Kicilikden ululuğa irişdi

şovukdur A., şalıpdur B. 62a- 1602b

- 1610 Nedür dîn 'ilmi 'ilm-i âhiretdür
'Ameldür hem ilâhî ma'rifetdür
- 1611 Bu 'ilme rahmet-i Raḥmân dirler
Bu şaḥşa 'âlim-i rabbanî dirler
- 1612 Ki 'ilminûñ bu 'âlemde cüz'asın
Hemân terk id ü gözleye Ḥudâ' sını
- 1613 Ḥaḫ-ıçün 'ilm oқыya ögrede hem
Budur Ḥaḫ dergehine lâyıḫ âdem
- 1614 Ḥuşuşâ 'âlim ola 'âmiller ola
Kemâl ehli içünde kâmil ola
- 1615 'Amel oldur kim ola ḥâlden ol
Tekbiriñdür mücerred ḳâldan ol
- 1616 'Amel kim ola ḥâşıl 'ilm-i dilden
Yeg andan kim ola ol âb u gilden
- 1617 Bu âb ü gil didüğüm bu bedendür
Ki cân bâzûsı üzre bir bedendür
- 1618 'Amel kim ola göñülsüz bedenden
Nice mâ-beyn-ise yegdür bûd andan
- 1619 'Amel kim aña olupdur maḥall ḳalb
Ne bilsün anı her bir nâkis ḳalb
- 1620 'Amel olur ḳaçan ḳalb itse 'ilmî
Nitekim milḫ olur ḳalb itse ḥilmî
- 63b 1621 'Amelsüz 'ilm ağacdur gemersüz
Güneş gibidür ammâ nûr-ı fersüz
- 1622 'Amel daḫı 'ilimsüz bî-kademdür
Vücüdnuñ sebâtı yoḫ 'ademdür
- 1623 Temîz eyler bunı dîn issi ḳişi
Ki cân işine beñzemez ten işi
- 1624 Temîz ehliñ sende daḫı fark it
Birini ğarb it birini şark it

- 1625 Gönülden olan ahvâli gözetgil
Bedenden olan a'mâli gözetgil
- 1626 Gönül 'ilmine 'ilm-i hâl dirler
Beden 'ilmine 'ilm-i kâl dirler
- 1627 Ne gönülde kim ola meyl-i dîni
Kuru şüret ola yok anda ma'nî
- 1628 Virilmez 'ilm anuñ gibi kalbe
Sezâdur cîfe anuñ gibi kelbe
- 1629 Ki hırş olduğı yerde 'ilm olmaz
Ferişte kande kim it olsa gelmez
- 1630 Geç itlikden meleklik isteriseñ
Dilekden geç meleklik isteriseñ
- 1631 Ki 'ilm-i dîn ferişte sıretidür
Bu şüret 'ilm erinüñ şüretidür
- 1632 Ferişte hulkıla ola ferişte
Ferişte mü'nis olmaz sen bir iste
- 1633 İşitgil bu hadîsi Muştafa' dan
Mürüvvet-kâni ola baħr-ı şafâdan
- 1634 Didi kim kankı evde olsa şüret
Ferişte girmez ol eve zarüret
- 64a 1635 Gönül evinde şüret koya bâra
Ki Hâk gönülde ola âşikâre
- 1636 Bu yavuz hûlaruñ kes köklerini
Şal arkañdan cehennem yüklerini
- 1637 Kâmu 'âlem bu temşil bilür fâş
Toğuz gün dürür ıssına yavuz baş
- 1638 Hoş ahlâk hâmiğe hâşıl itgil
Behişt ehline sâye vâşıl itgil

Bu temşil anı beyân eyler kim gönül levhîn pâk eyleye ağıyâr nuķuşından söyle
kim gönül içinden Hâk' dan özge kimse olmaya tâ kim aña keşf- i İlâhî hâşıl ola.

- 1639 Melik-zâdesin ü şeh-zâdesin sen
Gedâ gibi niçün uftâdesin sen

- 1640 Rızâ virdüñ bu külhan güşesine
Boyun egdüñ bu dîn-i nüşesine
- 1641 Çün indüñ kâr-vân-ı “künfe-kâre”
Buları vekile geldüñ bu mekâna
- 1642 Ğarîbe nice bu iklîme geldüñ
Çoyup yâr ü diyarı kime geldüñ
- 1643 Bile koşıldı tabîñla melekler
Ki hâşıl ide senin-çün dilekler
- 1644 Bu vechilen ki sen rüşen-i gühersin
Niçün yoldaşlarıñdan bi-ğabersin
- 1645 Bu ‘ömrüñ naqdin uş virdüñ ziyâna
Ten-i tenhâ yürürsin yana yana
- 1646 Vañandan göndürildi saña nâme
Ki meşğül olma bu fânî maqâma
- 64b 1647 Okıduñ nâmeyi vü añlamaduñ
Çevürdün yüzüni vü diñlemedüñ
- 1648 Ğabercilere öküş virdi Ğaberler
Didiler yaraç eyle kim giderler
- 1649 Cihân naqşına aldandüñ ola mı
Yire depdüñ kamu nâmüsi nâmı
- 1650 Cihân gönülde de şüret bağlayıpdur
Seni Ğaflet bağıyla bağlayıpdur
- 1651 Gönül levhîni al imdi elüñe
Okı andan ne gelürse dilüñe
- 1652 Velî gönülde koma Ğayr-ı şüret
Çü şüretten olasın küdüret
- 1653 Gönül gögünde toĞa devlet ayı
Meleklerden tola gönülñ sarayı
- 1654 Çü ‘ilm öğrenesin her bir melekden
Maqâmuñ ola ‘alâ’ her bir felekden

- 1655 Olursa hâşılun 'ilm vü virâset
Kılursın ol cihânçün hırâset
- 1656 Gözünden götürile gaflet ü hicâbı
Okıya saña ol dem Haq hitâbı
- 1657 Müzeyyen ide seni hub-ı ahlâk
Biline 'ilm-i enfes ü ilm-i âfâk
- 1658 Bu hulq-ıla iren kim hulq-ı Haq' dur
Hem ehl-i dine boyar hoş sebaqdur
- 1659 Şıfâta terk eylersen şıfâtı
Hemân tebdîl idersin zâta zâtı

Bu kâfide anı beyân eyler kim eyü hulklar hâşıl eyleye vü yavuz hulqdan yığıla bu hâdisün **مَنْ خَلَقُوا بِإِخْلَاقِ اللَّهِ** vü dağı her fi'ıl içinde vü kavlı içinde hadd 'itidâl sahlıye ne efrâş ne tağriş ide kim kimi dağı be- gâyet yaramazdur mutavassış hulq üzerine ola kim hulq – ı 'âzam degüldür.

- 65a 1660 Haq'ın nürü gönül şem'in yakıncağ
Görinür Haq yolu câna bakıncağ
- 1661 Karañulıř kamu ten perdesidür
Heves-i fıfl hevâ perverdesidür
- 1662 Bu zulmetden bitidür zulm-ı tohum
Eken bilür bu tohmı çü hâşm
- 1663 Gönülde bekle Haqkânî huşürü
Ki zulmı def'i ide 'aql-ı nürü
- 1664 Kara dikenden aq güller açılun
Karañuluğa aydınlış şaçılun
- 1665 Çü yaqa gönül evinün çerâğı
Kesilür andan uğrılar ayağı
- 1666 Başa gör düşmeni fırsat var-iken
Dem'i fevt eyleme nuşret var-iken
- 1667 Eyü hulq olsa sende 'alâmet
Seni Haq yoluna eyler delâlet

hitâb A. 64b- 1656b
hâşm A. 65a- 1662b.

- 1668 Nihāduñda senüñ hikmet gerekdür
Şecā'at birle hem 'iffet gerekdür
- 1669 'Adālet ü 'iffet ü hikmet şecā'at
Şorar-ısañ bulardur aşıl tā'at
- 1670 Ola cān u gönül hikmetden aña
Ne iken görünür ola vü ne ile
- 65b 1671 Çü şehvet 'iffet-ile ola mestür
Ola hırş u heves ondan kamu dūr
- 1672 Şücā'idur hemişe Haq yolunuñ
Süvāridur mehābet Düldül' inüñ
- 1673 Ne anda züll var ne hod tekebbür
Ne yüreksüzlük ola ne tehevür
- 1674 Ne iken yüce olur kim aşıla
Ne iken alçaq olur kim başıla
- 1675 Her işde 'adldür anuñ libāsı
Gözügüsünde yoqdur zulm pāsı
- 1676 Eyü hülkuñ ol erkānı gibidür
Vefā saqfinuñ erkānı gibidür
- 1677 Eyü hūlar olur cümle miyāna
Kim anuñ meyl olmaz iki yaña
- 1678 İfrāduna tefriş olur anda
Şırāţ-ı müstaķim oldur miyānda
- 1679 Çü beñzer ol şırāţ-ı müstaķime
İki yanı anuñ beñzer ceħime
- 1680 Miyāna hülq çün beñzer şırāţa
Eri bu irgürür 'ayş-ı neşāţa
- 1681 Şırāţa beñzedügi anuñ oldur
Ki yollar içre ol bir ince yoldur
- 1682 Kılıç bigi keser kıl bigi ince
Neler görür bu yoldan er geçince

- 1683 Bu yol kim inceliginden seçilmez
Geñezlik-ile bu yoldan geçilmez
- 1684 Kaçan kim ‘adl her işde bulunur
Hilâfî zulmdur anuñ bulunur
- 66a 1685 Bilindi bu ki ‘adlũñ zıddı birdür
Çü bildũñ ‘adl u zulmuñ defteridür
- 1686 Şecā‘at ‘iffet ü hikmet olur üç
Ri‘āyet eylemekdür bunları güç
- 1687 İkişer zıddları vardur bularuñ
Kim aşıldur bular yavuz hūlaruñ
- 1688 Bular ālet olur zūlm ile yidi
Vay aña kim özin bu yola yitdi
- 1689 Yidi oldı bu āhlāk-ı zemīme
Bu hulq ıssı tamuda oldı hīme
- 1690 Yidi olduğuna tamu budur sırr
Vay aña kim ola magbūn hāsir
- 1691 Tamu zulmçün olundı müheyyā
Nitekim uçmağ oldı ‘adl ü mevā
- 1692 Cezā ‘adl-içün oldı nūr-ı rahmet
Sezā zulm-içün oldı lā‘n-ı zulmet
- 1693 Ten ü cānuñ kaçan hoş olsa hālı
Zuhūra gelür eylük i‘tidālı
- 1694 Uşūlıdur ef‘āluñ ‘adālet
Kemāl-i ‘ilm olur aña nihāyet
- 1695 Mürekkeb bigi bir şey olsa yārā
Temiz olmaz anuñ eczā’sı kaṭ‘ā
- 1696 Kāmu eczāsı bir renge boyanur
Gören kişi anı bir nesne şanur
- 1697 Bulur cüz’ler biri birile peyvend
Olur şekl-i basīt zāta mānende

- 1698 Degül terkīb-i eczā'sı gibi bu
Ulaşmağda bir birile kamu
- 66b 1699 Degül ten vaşf bigi vaşf-ı cānun
Temiz bil nihān-ıla 'ayānuñ
- 1700 Bu cān peyvendi ahlāk-ıla ašlā
Degül bu gördüğün terkīb-i eczā'
- 1701 Çün āb ü gil olur mecmū'-ı şāfi
İrer Hāk' dan aña rūh-ı izāfi
- 1702 Bu āb u āteş ü bu bād ü bu hāk
Hāk' uñ çünkim olur emriyle pāk
- 1703 Düşer cān 'āleminden pertev aña
Anuñla rüşen olur cümle yaña
- 1704 Kaçan ten i'tidāl olsa hāşıl
Olur cān şu'lesi ol cisme vāşıl
- 1705 Yir-ile gün bigi durur mişāli
Şu'ā-ı cān-ıla bu cism ü hāli

Bu şekil anı beyān eyler kim Hāyy ü Semi' ü Kādir ü Mezīd dört ismi 'ālemde ne kadar dört varsa mecmū' bunların şüretidür dört 'arş getiren ferişte dağı hākāyık erba' ya'nı hararet bu dört 'anāşır ü dört ahlāt ya'nı balıg sağar sevdā kan ü dört kitāb ü dört ırmağ ü dört yār Resül Hāzretiniñ 'aleyhü's – şalavat ü 'aleyh'üs-selām vü dağı bunun gibi ne kim varsa kamusından görünen ol dört ismün āşāridur Allah'ül 'ālem

- 1706 Tenün yir gibi güneş gibi cānıñ
Karañusu vü nūrisın cihānıñ
- 67a 1707 İçün ğarba taşuñ hem şarka beñzer
Nefes alup virişün berke beñzer
- 1708 Etiñ vü deriñ döşenmiş ferş gibi
Beden üstinde başıñ 'arş gibi
- 1709 Feriştelere ki 'arşı götürürler
Hāk' uñ emrin yerine götürürler
- 1710 Hāyāliñ fikrünü 'akluñ ü rūhuñ
Bular miftāhıdur bāb-ı fütühuñ

- 1711 Bular dur götüren koyan başuñ
Eşit tutan içüñi vü tışuñi
- 1712 Felekde kürsiye mánend şadruñ
Yücedür kürsiden vâk'ide kadruñ
- 1713 Dıraht-ı sidre İmānuñ gibidür
Senüñ sineñde ol yek gibidür
- 1714 Çü dördünci felekden kaldurur baş
Düşer andan bu yir yüzine güneş
- 1715 Feleklerden diler kim şavk ine
Düşe ya'ni bu şahrā-yı zemine
- 1716 Yüzini bu zemīnūñ rüşen eyler
Şovuk oğına şavkın cüş eyler
- 1717 Ki yerde gizlüdür tohm-ile güller
Helāk olmamağçün anı bekler
- 1718 Yirüñ tedbiri içindür şu'āi
Ki yirüñ şaklanur dürlü menā'i
- 1719 Güneş 'unşur tabi'atlu degüldür
Bular reng-ile zīnetlü degüldür
- 1720 Hemān güneş gibidür bu kevākib
Degül 'unşur mizācına münāsib
- 67b 1721 Teri huşkı 'anāşırı kerem serdi
Başdı sarh u sebz ü zerdı
- 1722 Bu takrır itdügüm baħş tabāyi'
Ki hükminde olupdur böyle vaqāyi'
- 1723 Didügüm mesele kim kevkebdür
Bunı bil kim hükmi mezhebüñdür
- 1724 Ki aħkām-ı kevākibdur revāna
Sürer fermānın ecsām-ı cihāna
- 1725 Sürer emrin nitekim şah-ı 'ādil
Ne hāricdür anuñ hükmi ne dāhil

- 1726 Hekimūñ i'tikādından hāzer kı̄l
Hātarludur mevzi'inden gezer kı̄l
- 1727 Bu sözüñ yegrekin Qur'an' dan işit
Dağı taḥkikīn anuñ andan işit
- 1728 'Anāşır hükmidür bunlara gālib
Ki 'unşurdandır eflāk ü kevākib
- 1729 İrüşince varıp kürsī gögine
Yaradıldı vü olur fāni yine
- 1730 Bu 'arş u kürsī gāyr-ı 'unşurdur
Egerçi kim bular şekl-i kürsīdür
- 1731 Qalū ay güneş kamu tāmuda
'Anāşırdan olan dāhıldur oda
- 1732 Hādīs ü āyet eyler bunı taḥkik
Hāḳıkatde budur İmān-ı taşdik
- 1733 Kaçan kim yaradıldı mı çār erkān
Kim od şu u yil u topraḳdur iy cān
- 1734 'Atā' itdi bulara adlu Hālīk
Küdüret tolar ne düşdi şafalīk
- 68a 1735 Bulardan oldı bir hoş cism peydā
Ki şeydā oldı andan nefis ü güyā
- 1736 'Anāşır şüretidür dört ismüñ
Ki bunlardur uşulı cān u cismüñ
- 1737 Sem'ī ü Qādir u Hāyy u mürīdi
Bu perdeler nuḳuş-ile bürīdi
- 1738 'Anāşırdan göründi ḥüsn-i esmā'
Ki zāt Hāḳ' dur anuñla müsem mā
- 1739 Bu ḥüsn-ile 'anāşır çün bilindi
Bu cān ol ḥüsn gördi ü kı̄lındı
- 1740 Kaçan kim cāna bir şüret yaraya
Nigāh-ı ma'nevī düşer araya

- 1741 Beden baş kodı öpdi cān rikābın
Cihānı virdi cān bu cismi qabın
- 1742 Muvāfiq gördi cān çün bu mizāhı
Bularuñ oldı peydā izdivacı
- 1743 Bunı taqrır ider bu ıstılāh uş
Ki her cemī'ne dirler nikāh uş
- 1744 Vücūda geldi bunlardan faşāhat
‘Ulūm u nuţq u āhlāk u şabāhat
- 1745 Melāhatdür mişālı yoq cihāndan
Gelüben döqdi lā u bāl andan
- 1746 ‘Alem dökdı güzellig ‘āleminde
Besi şūrişler itdi maqdeminde
- 1747 Çün oldı hūsn şehrinde muqarrer
Cihānuñ bozdı tertıbin ser-ā-ser
- 1748 Beşerde olucaq dirler melāhat
Gelinek nuţqa eydürler faşāhat
- 68b 1749 Güzellig atınuñdur şehsüvārı
Dilinde tiğ nuţk-ı āb-dārı
- 1750 Velı vü şeh ü derviş ü peyember
Her anuñ hūkmü altında muqarrer
- 1751 Bu hāşıl oldı işbu ma‘rifetden
Ki nūrı görünür her şaffetden
- 1752 Ten ü cānuñ ki var hūsn ü cemālı
Bularuñ ya‘nı her dürlü kemālı
- 1753 Bular Hāq' dan olur mecmū‘a şadır
Ki Hāq' dan özge yoqdur fi‘ile qādir
- 1754 Bulardan görinen gönül alan ol
Mişnet odına hūlqı şalan ol
- 1755 Hāq' a lāyıkdur ancaq bālik
Ki şirketden münezzehdür hudālik

- 1756 Ne olsun gönlini halkuñ bu şehvet
Ki şehvetden kopandur kibr ü nahvet
- 1757 Mü'essir Haq' durur her bir eşerde
Bu yirde gökde şems ü kamerde
- 1758 Kilimünce uzatgıl ayagun
Ayagundan sıyıрмаğıl bagunı

Bu su'al anı beyân eyler kim ne cüz'üdür ol kim külden ziyâdedür vü dağı ol
cüz' yine aşlına rücû' eyleyincek ü vechile rücû eyler

- 1759 Sa'adet farkınuñ ser-tâcısın sen
Haqıkat ka'besinde hâcısın sen
- 1760 Açılmış gönül gözi şafadan
Derünü şüfî şâfisün Hudâ' dan
- 69a 1761 Müşerref olsun ol zât-ı şerîfuñ
Ki yokdur 'aşır içinde harîfuñ
- 1762 Vücuduñdur cihânda 'ilm-i kâni
'Amel hürşid tekerrür âsumânî
- 1763 Hüner ser-çeşmesin hilm-i kühı
Toyurduñ hün ü luğf her gürühı
- 1764 Senüñdür şadr u qadr u dersâne
Ki qâdirsin bu taqrir-i beyâna
- 1765 Qapuñda baş qodı felekler
Tapuñdan 'ilm öğrenür melekler
- 1766 Getürgil 'ilm deryâsını mevce
Kim anuñ talqaları ire evce
- 1767 Ma'âni şahidinüñ şal niqâbıñ
Su'al itsem gerek buyur cevâbıñ
- 1768 Ne cüz'dür ol kim ol küllendür efzün
Ne dimekdür buyurgıl bunu mevzün
- 1769 Cevâbın vir baña anuñ haqıqı
Anuñ gitmeginüñ nedür tariki

1770 Temiz eyle bu cüz' hâlini külden
Ki fehm eylesün işinden gönülden

Bu cevâb oldur kim cüz' didikleri vâcibüñ vücûdına dirler küll didikleri mümkinîñ vücûduna dirler kim ikisi iki şıfatdur ki bu mümkinîñ vücûdı anuñla kâ'îmdür.

- 1771 Elâ iy fâlib-ı genc kadîmi
Eser senden bu gülzârüñ nesîmi
- 1772 Ötersin tûfî gibi bu kafaşdan
Dökersin incüler şîrîn nefesden
- 69b 1773 Refîkûñ halvetüñde derde beñzer
Nazîrûñ zevc içinde ferde beñzer
- 1774 Çü şaldıñ araya bu şeb çerâğı
Temiz itmeğiçün karadan ağı
- 1775 Vücûd ol cüz' dürür ferd ü yegâne
Ki küllendür füzün ol cavidâne
- 1776 Degül mevcûd küll beñzer hayâle
Müşâbihdur anuñ şekli mişâle
- 1777 Bu cüz' mevcûddurur ma'dümdurur küll
Ne keyfiyyetlûdür ma'lûmdurur küll
- 1778 Görinür zâhire mevcûd keşret
Velîkin bâtımdur 'ayn-ı vahdet
- 1779 Hemân bu cüz'î vahdet var bu küllde
Ki seyr eyler şu gibi berg-ı gülde
- 1780 Cüz' oldı keşret ile küll muşavver
Velî kâdr içre cüz'den oldı kemler
- 1781 Bu cüz' peydâ olañdan meşhedinde
Olur her küll anuñ tahtı yedinde
- 1782 Vücûd-ı vâcib oldur haqîkat
Ki küll hükminededür anuñ zarûret

halvetüñde A. 69b- 1773a.
taht A. 69b- 1781b.

- 1783 Bu cüz' olur külle her lahza feyz
Küll olupdur bu cüz üstüne 'arız
- 1784 Bu küll cüz'den alıpdurur vücudı
Küllüñ ol cüz'dürür deryâ-yı cüdi
- 1785 Bu dirlikden olan varlık 'arazdur
Anınçün lâzım-ı mevt marazdur
- 1786 'Araz bi'z-zât müsrifdür zevâle
Ki bir demde döner biñ dürlü hâle
- 70a 1787 Bu küllden her ne cüz' kim ol kim olur
'Ademden küll vücudı var hem olur
- 1788 Cihân ol küll durur kim tarfetü'l-'ayn
'Adem olur "yebka hü" zamânın
- 1789 Yine peydâ ider Hâk bir cihânı
Yaradur bu zemîn ü âsumânı
- 1790 Cihânı köhne yirüñ hâlin işit
Ki her bir demde ölür biñ yigit
- 1791 Key aña bu cihâmı köhne yiri
Olur her dem bunuñ haşr ile neşri
- 1792 İki demde cihâna nesne gelmez
Kim ol çoğduğı demde yine emmez
- 1793 Bunu sen ol kıyâmet günü şanma
Bunu oldur diyenlere inanma
- 1794 Buña yevm-i 'amel dirler hemîndür
Bu aña beñzemez ol yevm-i dîndür
- 1795 Bu günden ol günü fark eyle zinhâr
Olur bilmez olan küfre giriftâr
- 1796 Bu tafşil ü bu icmâle nazar kııl
Bu rûzı bu mâh ü sâle nazar kııl
- 1797 Ki her sâ'atde ölür ü dirilür
Gehî tağulur ü gâhî dirilür

1798 Cihān yaradıgıñdan hāli budur
Ki her küll olanıñ emşali budur

Bu temşil anı beyān eyler kim üç dürlü ölmek vardur vü üç dürlü dirilmek var
biri ihtiyār ölmek vü birisi ıztırarı ölmekdür biri her nefesde ölmekdür.

1799 Bu temşil itdügim tefhīm-içündür
‘Ukūl-ı etfālına ta’lim içündür

70b 1800 Bu şahrāda vü tağda bîşeler var
Peleng ü berden endîşeler var

1801 Kağan arslānlar ger aşup segerler
Bu bîşe cān-verlerin göreler

1802 Bularuñ nicelerine olan tuş
Halaş olmaz ger olursa uçar kuş

1803 Bu şahrāda koyun gibi urulduñ
Öküş aşığa yukarı sürüldiñ

1804 Kōlaylu kōlayumuza yayıldıñ
Görüp gelenimüzi ürküp yıldıñ

1805 Kaça kaça dirile vü tağıla
Ecel kırdından uş girdüñ ağıla

1806 Aña beñzer bu dirilmek bu ölmek
Ki bağlana bir ipde iki ilmek

1807 Senüñçün Haq yaratdı cism ü cānı
Senüñçün kodı merg ü zindegānı

1808 Cihān bir şahş-ı veküldür mu‘ayyen
Sen aña cān gibisin ol saña ten

1809 Ne kim yaratdı-y-ısa Haq cihānda
Kodı anuñ mişālın cümlesinde

1810 Olur insanuñ üç dürlü memātı
Bir oldur kim ölü her demde zātı

1811 İkincisi ölümdür ihtiyārı
Üçüncüsü ölümdür ıztırārı

- 1812 Ölümçün dirlige oldı muķābil
Olur üç dirligi üç menzilde hāşıl
- 71a 1813 Görürsin işbu üç dürlü memātı
Muķābil aña üç dürlü hayātı
- 1814 Cihānuñ ihtiyār-ı mergi olmaz
Bu cennetden cihānuñ bergi olmaz
- 1815 Senüñdür ihtiyār-ı merg-i tenhā
Saña hāş itdi anı Hāķ Te‘alā
- 1816 Cihān her laħzda olur mübeddel
Kim āhır olısar mānend-i evvel
- 1817 Kaçan cān nez‘ine kim düşe insān
Görür āhval-ı hāşri tende yeksān
- 1818 Beden vaķtı kim müsrif ola mevte
Düşer ol dem küdüret ħarf ü şavta
- 1819 Baş olur gök gibi vü yir gibi ten
Görürsin öldügin vaķtın bunı sen
- 1820 Sitāreler gibi hissler görünür
Bilür ol demde bu şüret urınur
- 1821 Güneş gibi görünür cān çıkıncaķ
Cān ardınca beden gözi baķıncaķ
- 1822 Sünüklerüñ taġa beñzer bedende
Cihānda var-ısa ne oldı sende
- 1823 Biten kıllar teniñde taġta taġta
Nebāta beñzer eġrafi dıraġta
- 1824 Beden ditrer ölümden bir nedāmet
Nitekim ditredür yiri kıyāmet
- 1825 Dimāġ-āşüfte vü cān neyyire olur
Heves encüm gibi hep nire olur
- 1826 Meşāmmüñ dürrden olur mişl-i deryā
Sen anda ġarķ olursın Süreyyā

- 71b 1827 Ki cān virmekde hāluñ buña beñzer
Süñüklerüñ atılmış yüne beñzer
- 1828 Çün ölüm şerbetin içüre sākī
Tolaşdurasın ol-dem sākī sākī
- 1829 Ölenler cümle bu cān içinden
Çamu ayru düşerler münisinden
- 1830 İrişür Hāq' dan ol dem cāna fermān
Ki bilgil bir tenden ayrıla cān
- 1831 Düşer cān yirlerine lerze-i bett
Olurlar kāk u şaf şafların hep
- 1832 Bu resm-ile olur aḥvāl-i 'ālem
Ki sen sende görürsün anı ol-dem
- 1833 Beḳā Hāq' uñdurur mecmū' fānī
Beyān eyler bunı seb'ül meşānī
- 1834 İşidenlere bu sözden haber vir
Ki "külli menā aleyhā fān"bunı dir
- 1835 Bu halkuñ hāli çün Hāq viripdi
Bu ma'nide "lefi halkın cedidi"
- 1836 Rübūde olma naḳşına bu evüñ
Yaradılmağı yoḳ olmağı kernüñ
- 1837 Beşer fānī olup ḳopmaḳ gibidür
Hemān yıḳmak gibi yapmaḳ gibidür
- 1838 Hemişe yaradılır halk bigi
Ne eksük boyı ne yanı bigi
- 1839 Bu halk üzre sürilür Hāq' uñ emri
Görinür uzun uzaḳ gibi 'ömri
- 1840 Hemişe feyz-i fazlı Hāq Ta'ālī
Çıılır kendü şümında tecellī
- 72a 1841 Cihān her laḳzada olduḳça tebdīl
İrer Hāq' dan aña icād ü tekmiñ

- 1842 Cihān hōd dünyā tūrundan yaşanır
Varur ol ‘āleme cümle taşınır
- 1843 Beḳā bulur bu küll kim ‘ālemiydi
Bu vechilen kim ol cüz’den yeg-idi
- 1844 Cihānda her ne kim meşhūr-ısa hep
Eger maḳbūl eger merdūd-ise hep
- 1845 Bularuñ her biri iki cihāndur
Biri peydādur u biri nihāndur
- 1846 Biri dünyādur ü birisi ‘uḳbā
Biri şüretdürür birisi ma’nā
- 1847 Firāk irer çü evvelki visāle
Döner bu gördüğüñ hāl özge hāle
- 1848 Olur kaçansa bu vaşlıñ firākı
Olur ol vaşl ‘indü’l-Allah bākı
- 1849 Mazāhirden çü peydā oldı zāhir
Muvāfiḳ düşdi añā bu mazāhir
- 1850 Ki her mazhar bir ayetdür müevvel
Görindi ‘ayn-ı aḫir anda evvel
- 1851 Bu didüğüñ mazāhirdür ḫalāyık
Ki bunlara düşüpdür muvāfiḳ
- 1852 Ger evvelde şaḳı oldıysa kişi
Şeḳāvetden ḫaber virir her işi
- 1853 Sa’fīd-ise sa’ādetden ‘alāmet
Vücūdından görünür bī-nedāmet
- 1854 Şoñı ḫayr-ısa şerr sözleri hep
Ulaşmaz andan añā özler hep
- 72b 1855 Şoñı ger şerr-ise ḫayrı kesilür
Za’fī olur ol şerrī başılır

peyzā A. 71b-1845b.

Ki ḫaḳ bunlara düşmişdür muvāfiḳ B. 71a-1851b

- 1856 Beyân itdüm saña bu hâl-ı vâfir
Budur ol evvel olan ‘ayn-ı âhîr
- 1857 Beķā adı vücūda koyulupdur
Fenā yokluğu andan bulupdur
- 1858 Ki bu mümkinde ol mümkin gibidür
Egerçi seyr ider sākin gibidür
- 1859 Ne iş kim sende var bi’l-ķuvve dā’im
Senüñ zātuñladur her laħza ķā’im
- 1860 Kāmu bi’l-fi’l ol ‘ālemde yārā
Olısdur haķıķat āşikārā

Bu ķā’ide anı bildürür kim her ķavl u fi’il ādemden şadır olur Haķ Ta’āla anı ādemüñ nefesinde gizlüdür tā kim āhiretde āşikāre ola vü dađu ittikād neyse rūh-ı yārın anuñ şüretinde zāhir olısar fi’il vü ‘amel neyse cism-i yārın ol şüretde peydā olısar vü dađu haşr olıcaķ beden odıla yıldız olısar vü tağıla şu bedende mađlūb olısar beden neyle rüşen olısar kim cennetde ay u güneş hācet olmayısar.

- 1861 Yine bir fā’ide ķodum bu hāle
Bu hāli eyledüm aña havāle
- 1862 Saña dükkān gibi virildi bu ten
Ki bunda reñç-berlik idesin sen
- 1863 Bu dükkānı ki sen alduñ kirāyla
Saķın issine tapşurma kirāyla
- 73a 1864 Çıkarurlar kaçan kim irse va’de
Ne vaķt-i naħsa baķarlar ne sa’de
- 1865 Bu va’de ‘ömrüdür kim āhîr olur
Havāle mevtdür kim hāzır olur
- 1866 Bu dükkānuñ kim alduñ künc vardur
Bu künc içinde anuñ genc vardur
- 1867 Elüñdeyken kara görgil bu künci
Çıkarıgörgil içindeki genci
- 1868 Çıkarımasunlar anı sen çıkıncaķ
Nedāmet irsin ardınca baķıncaķ

- 1869 Hax' ı bu tende iken bil dimekdür
Haxıkat sende iken bil dimekdür
- 1870 Her iş kim senden evvel oldı şadır
Nice kez olduñ ol iş üzre qadır
- 1871 Eger ol fi'ıl nef'i olsun eger darr
Senüñ nefsiñde olur ol müddağar
- 1872 Olur ol haller hū 'adet-ile
Olur hoş bu yimişler müddet-ile
- 1873 Bu şan'atlar ki vardurur hezārān
Qamusın andan itdi hāşıl insān
- 1874 Çü dürlü pişe tertib itdi andan
Öküş endişe tertib itdi andan
- 1875 Qamu eff'aluñ aqvāluñ ki vardur
Müddağar sende her haliñ vardur
- 1876 Qamu maşerde peydā olısardur
Kimine qatre deryā olısardur
- 1877 Çü 'üryān ola ten ü cān göñliñden
Ola 'ayb u hūner ol demde Rüşen
- 73b 1878 Ola cismüñ velikin bī-küdūret
Duru şu gibi göstere şuret
- 1879 'Anāşır şıqletin qomaz gözinden
Leqāfet kesb ider cān menzilinden
- 1880 Bu ten āyine gibi şekil urınır
Kim uçmaq u şamu anda görünür
- 1881 Hep anda rüşen olısar zama'ir
Bunı dir āyeti bütli sarāyın
- 1882 Kişide eyü yavuz hun vardur
Şamu uçmaq nişānları bulardur

duru A., şuru B. 73b- 1878b.
uçmaq A., uçmaq B. 73b- 1880b.

- 1883 Bu hular olısar yarın muşavver
Mükedder kimisi kimisi münevver
- 1884 Kamu ahlāk u endām olısdur
Kamu eşhāş u ecsām olısdur
- 1885 Nitekim bunda ‘unsur-ı kuvvetinden
Bu üç mevlüd toğdı şüretinden
- 1886 Bu resme tāmuda uçmağda bayıķ
Beden olur maķāmına muvāfıķ
- 1887 Kamu ahlākı her bir şahşa nisbet
Tutar cān ‘āleminde naķş-ı şüret
- 1888 Kimine nürdan bir şüret olur
Kimine nārdan bir kisvet olur
- 1889 Olur āyıneler şāfi yüzinden
Ta‘ayyün görilür varlık yüzinden
- 1890 Bu hāl üzre kalur eşyāda bālın
Ne alçaqlıķ kalur ne hod yücelik
- 1891 Gehı dār-ı āhıret dār-ı hayvān
Boyanur bir renge ten ü cān
- 74a 1892 Olur ‘Azrā’ıl anda ölüm olmaz
Kılur bunda ölüm ol ile gelmez
- 1893 Dile gelür tağ ü taş ü nebātı
Ölür cisminde kamunuñ hayātı
- 1894 Olur baş ayak u göz niyet-i dil
Çü zulmetden urınur şüret-i gil
- 1895 Kılur Haķ nūrı Haķ üzre tecellı
Görinür bı-cihet Teñri Te‘alı
- 1896 Görinür Haķ tolu ay gibi yārın
Kıomaz cān göñülde şübhe vü zārın
- 1897 Naşıb olur eger görürsün anı
Urursın birbirine dü cihānı

Boyanur anda bu renge ten ü cān B. 73b- 1891b.

- 1898 Hâk' uñ çün görsin anda liķāsın
Ne dâ'im kim ne esrüklik kılasın
- 1899 Temāşa bākī dīdār bākī
Şarāb ü 'ayş bākī Rabb bākī
- 1900 "Sekāhüm Rabbühüm" kim Hâk buyurdu
Şorarlar-ise ma'nisin buyurdu
- 1901 Tahūr-ile Hâk ögdi evvel şarābı
Ki nūş itmekdedür anuñ sevābı
- 1902 Budur şarāb budur lezzet ü zevk
Budur hayret budur şöhet budur şevk
- 1903 Dem ol-demdür ki biri hoş olavuz
Ġanī vü muflak derviş olavuz
- 1904 Ne dīn ne 'aql ne taqva vü idrāk
Yıķılmış mest-i hāk üstine bak
- 1905 Behişt-i hūr ol cennetde şıgmaz
Kim ol biğāne bu şöhetde şıgmaz
- 74b 1906 Yüzin gör bāde nūş it iy humārı
N'olursa ola andan şöra bārı
- 1907 Vişālī bādesin içdüñ öñinde
Humār itdi uş esrüklik şöñinde
- 1908 Bu 'aql ağlar u cān maħrüm olupdur
Bu endişede dil bir hūn olupdur
- 1909 Meded isterüz uş kalduğ medetsüz
Umular umaruz andan 'adedsüz

Bu su'al anı bildürür kim bu 'ālem Hâk'dan ne vechle mā'rifet buldı ki buña
'ālemdür didiler vü aña Hâk' dur dirler bunuñ cevābın nedür?

- 1910 'Ademde gölgeye beñzer bu 'ālem
Velī hāricdeyidi varlığı kim
- 1911 Karañulıķ sarāy-ıdı harāba
Vücüdü öykünür-ıdı sarāya

- 1912 Hevā gibiydi şahrā-yı ‘ademde
Velikin aşlı var-idi qademde
- 1913 Ezel ‘ilminde var-idi vücūdı
Bu vaz‘ile rūsūmı vü hūdūdı
- 1914 Ledün bahrında şankim şebnem-idi
Anuñ mevcıyle her dem hem-dem-idi
- 1915 Hāq’uñ ‘ilminde ‘ālem zāhir-idi
Yaratmağa bunı Hāq kādır-idi
- 1916 Bu ‘ālem Hāq’-ile birlikde iken
Ölümsüz mülkiñde vü dirlikde iken
- 1917 Nice bu ‘ālem ayrı düşdi
Fenā adın dakındı şayru düşdi
- 75a 1918 İkilik rengiyle tutdı revnaq
Buña ‘ālem didiler aña Hāq
- 1919 Beyān eyle me’ālın bu sū’ālın
Bana bildirgil aşlın bu hayālin
- 1920 Bu yüzden bize göstere āşinālıq
Didiler āşinālıq rüşenālıq

Bunuñ cevābı oldur kim bu ‘ālem didükleriniñ vücūdı sarāya beñzer haqıqatde vücūd-ı haqıqı Hāq’ uñdur vü dağı Hāq Ta‘ālā kendü şan‘ından ayru degüldür.

- 1921 Beqā iqlimine yoqdur nihāyet
İşit ol memleketden bir hikāyet
- 1922 Bu evzā‘ u bu elvān u bu eşkāl
Ki baqıncaq görünür saña fi’l-hāl
- 1923 Bu eczā‘ ü bu tafşıl ü bu terkīb
Bu aqvāl ü bu ahvāl ü bu tertīb
- 1924 Dağı ‘ālemde yoğ-iken üç taş
Buları Hāq bulırdı cümle yaş yaş
- 1925 Hāq’ uñ ‘ilminde ma‘lūm itdi ‘ālem
Velī bu resme ma‘dūm itdi ‘ālem

Nice Hāq’ dan bu ‘ālem ayru düşdi B. 74b- 1917a.

- 1926 Ma'ânide öküş vardur zühürât
Kim aña göre anda görünür zât
- 1927 Bu 'âlem yoğ-iken Hâk anda idi
Ne 'âlemde ne ins ü cânda-idi
- 1928 Resûl' e şorarlar kim şâh-ı 'âlem
Yaradılmamış-iken işbu 'âlem
- 1929 Neredeyidi buyur Hâk Te'âlî
Cemâlî kanda eylerdi tecellî
- 75b 1930 Didi kim Hâk olur-idi 'amâda
Anuñ zâtı hemîşedür beğâda
- 1931 Yoğ-idi taht fevkinde hevâ hiç
Degüldi münkat'ı feyz-i 'ağâ' hiç
- 1932 'Amâ ol bu kaçuk buluda dirler
Ki gizlüdür bu sözde dürlü sırlar
- 1933 Şıfâtında idi zâtî dimekdür
Dağı ilerü varma bunda dekdür
- 1934 Öküş 'âlemler issi ol Hudâ' dur
Aña ta'îl olmağ ne revâdur
- 1935 Hemân evvelki gibidür bu 'âlem
Hâk' a nisbet budur Allahü'l-âlem
- 1936 Hâk' uñ hod varlığındadır beğası
Buña Hâkkanî 'ayn-ıla bağası
- 1937 Bu 'âlem müstağîl-ı kâ'im degüldür
Vücûdı kendüden kâ'im degüldür
- 1938 Bunı teşbih itmişdür hıredmend
Ki bu 'âlemdürür 'ançaya mânend
- 1939 Cihân Hâk' suz kuru bir ad ü şandur
Bunuñ varlığı var dimek yalandur

Resûl' e şorarlar kim şâh-ı 'âzam B. 75a- 1928a
hoz A. 75a- 1936a.
kâ'im A., dâ'im B. 75b- 1937b.

- 1940 ‘Adem mevcūd olmaz hiç demde
Vücūdı ḥod muḳarrerdür ‘ademde
- 1941 Ḥaḳ' uñ hergiz vücūdı zā'il olmaz
Buña imānlu kişi ḳā'il olmaz
- 1942 Vücūdı görünür varlık yüzinden
Münezzehdür cenābı ḥaḳk yüzinden
- 1943 Getür bu ma'niye iḳrār u imān
Ki bu müşkiller olsun insān
- 76a 1944 Ne ol bu olur ü ne bu olur ol
Nice yirde diledi bu saña bul
- 1945 Cihānuñ dilde vardur ad u şanı
Kim anda 'itibār eylerler anı
- 1946 Hemān bir nokḫta bigidür mişāli
Ki devr itmekde olurdur ḥāli
- 1947 Ḳaçan devr eyleyicek şüretinden
Ḳopar dāire anuñ şüretinden
- 1948 Nitekim bu şāğışlar bî-'adeddür
Hemān ma'dūd arada eḫaddur
- 1949 Vücūdın her eḫad olur eḫaddan
Keşir olmaz eḫad hergiz 'adedden
- 1950 Eger birdür eger ondur eger yüz
Şāğışlar cümle birdür birdedür söz
- 1951 Saña ol ḥāşıl oldu bu meşelden
Ki 'ālem varlığıdur bu ḳıbleden
- 1952 Ḳo Ḥaḳ' dan ḡayrı kim işbu cihāndur
Ki varlığı bunuñ reyb ü gümāndur
- 1953 Gel imdi fark eyle bunı andan
Temiz eyle Ḥaḳ' ı ya'ni cihāndan
- 1954 Kim 'ālem varlığı beñzer ḥayāle
Ki bir demde döner biñ dürlü ḥāle

- 1955 Diledi nice kez işbu maqālat
Ki birlikde ikilikdür çalālet
- 1956 ‘Adem varlık gibidür çün olur yektā
Kamu keşret sebebden oldı peydā
- 1957 Boyanıpdur bu ‘ālem dürlü renge
Çekilmişdür velī her bir renge
- 76b 1958 Zuhūrat-ıla keşret ihtilāfi
Olur bu ‘ālem olduğunca şāfi
- 1959 Bu kevn ü levne eşyā ü āşār
Nedür zann u hayāl vehm-i pindār
- 1960 Vücūdı her birinün oldı vāhid
Haq’uñ birligine olmağa şahid
- 1961 Bir işit bir gör ü bir söyle bir bil
Görünmeden saña dağ gibi bir kıl
- 1962 Göñül şandūğı içinde bu rāzı
Nihān eyle vü ço dürd-i rāzı

Bu su’āl anı beyān eyler kim evliyā zülf ü ruḥ u haṭṭ u ḥāl çeşm ü leb dedikleri midür bu halkuñ dedikleri midür yoksa bir özge nesne midür vü dahı gice şıfat eyle ılduzlar vaşfin bildürmekdedür Allah’ül ‘ālem

- 1963 Temāşā eylegil hoş ‘aşıkāre
Ki ber-naqş yañadandur bu ḥāre
- 1964 Ser-ā-pā dutılmışdur dü rengi
Biri rūmī-şıfatıdur bir rengi
- 1965 Tutar ol rengi zerrīn tutar elinde
Dizilmiş incüler sağ ü şolında
- 1966 Görüp rengīn libāsa ḥüb nāzūk
Geçürmiş bilgesüz bir bilezūk
- 1967 Geyür aynalu yılduzlu cevşen
Atı na’linden olduğun rüşen

- 1968 Yağar bezminde bir şem'î şeb-efrüz
Kim andan qadr alur 'ıyd-ı-nevrüz
- 77a 1969 Kaçan mevc ursa deryâ-yı siyâhî
Güherler tutar ağızıyla mâhî
- 1970 Habeş' den leşkeri eller alur
Kuşadur tağı taşu yollar alur
- 1971 Ki olur meyz-i dîn bağlar beline
Gehî taş alur altundan eline
- 1972 Düşürür zevkını gâh kenâra
Gehî şalar orağın sebze-zâru
- 1973 Gehî Ka'be bigi olur-ısa boş
Cihân ki tolar andan gâh olur boş
- 1974 Bu perdelerdeki dürlü nuqûşa
Gelür bağan kişinüñ gönü cûşa
- 1975 Heves ehlin çeker dâ'im hevâya
Şanasın irgürür derdin devâya
- 1976 Bu naqşuñ bir âdem şüretidür
Ki her bir şüretüñ bu zînetidür
- 1977 Bu şüretde yazılmışdur hatt-ı hâl
Elâ gözü kara kaşı yañaq al
- 1978 Anuñ kim 'ilmi başmış ola cehli
Maqâm ehli ola vü hâl ehli
- 1979 Gelür bu resme bunlardan 'ibâret
Olur zülfi ü hattı hâle işâret
- 1980 Bular remz itdigi ne çeşm ü lebdür
Bu leb bu çeşmi-ise yükü 'acebdür
- 1981 Bana bildürüvirgil bu rumüzü
Ki nedür bu tılısmâtuñ künüzü

Anuñ cevâb budur kim aşılta bu 'ibârât kim koyulupdur ma'nî içündür soñra bu maşsüsâta dedikleri mecâzdur haqîqat degüldür vü dağı şıfat rüz beyân eylemekdedür.

bezminde A., şem'inde B. 76b- 1968a.

tutar A., dutar B. 77a- 1969b.

- 77b 1982 Çü ser-be-ser oldı bergi lâciverdî
Cihân bağına zînetin virdürdi
- 1983 Semen şu'lelü vü la'lin 'araqlu
Münev ver säyelü zerîn varaqlu
- 1984 Muraşşa' örtülü beñzer 'arüsa
Nuḡ içinde bürür büse büse
- 1985 Nigäre sîm ü sâ'id zer-feşândur
Çemende seyri der dâmen-keşândür
- 1986 Dem'i ḡāvusa beñzer cilve-gerdür
Güzellik deñizinden bir güherdür
- 1987 Kızıl yapraqlu vü semîn 'alemlü
Mübârek çehrelü rüşen ḡademlü
- 1988 Likâsı rûmı vü türki ḡafâsı
Ten ü cânuñ anuñla var şafâsı
- 1989 ḡarañulıḡ çerâḡıdur vücûdı
Bir âteşdür ki yoḡdur hiç düdı
- 1990 Güneş vaşf eyler-iken ḡañı ḡaldum
Gerildim ay bigi vü ḡañı ḡaldum
- 1991 Sû'al itdüñ baña alḡıl cevâbı
İrişdür bu ḡanelere bu cevâbı
- 1992 Çü ḡoḡdı ol cihânuñ âfiḡâbı
Bu 'âlem oldı anuñ 'aks-ı tâbı
- 1993 Bu 'âlem cümle şüretdür dizilmiş
Bularda zülf ü ḡâl u ḡaḡḡ yazılmış
- 1994 Kimi ḡürşid-çehre kim meh-rü
Leb-i şîrin nâzük çeşmi ebrü
- 1995 Ḥaḡ' uñ vardur cemâlî vü celâlî
Anuñ bu zülf-ile rüḡdur mişâli
- 78a 1996 Cemâlin celâli gizler anuñ
Görmeye cemâlin gözler anuñ

- 1997 Mişālidür celāluñ zūlf-i serkeş
Ki pinhān olur andan naşibî
- 1998 Bu ruhsār u bu zūlfūñ var habibi
Haq' uñ luft-ıla qahrundan naşibî
- 1999 Çü bildūñ zūlf-ile ruhsār aşlın
Yüzü yüzine var zūlfinden aşlın
- 2000 İşit iy bāğ-ı serv-ı āzād
Bu elfāzı ki ol vāz' etti şād
- 2001 Görüp işitdügün elfāz-ı mecmū'
Bu masnū'āt çün olundu mevzū'
- 2002 Ki ma'ni 'ālemidür bî-nihāyet
Bulmaz hiç bu lafza gāyet
- 2003 Ne ma'ni zevkin kim oldu zāhir
Aña bir lafz gerekdürür ahir
- 2004 Kim ol lafz-ıla tağyir ola andan
İşiden kişi ma'ni bula andan
- 2005 Dağı taḥkik işit maḥreminden
Ki maḥsūsāt ma'ni 'āleminden
- 2006 Haqıkatde hemān sāye gibidür
Bu tıfla beñzer ol dāye gibidür
- 2007 Bu ḥarf lām u zı vü fı ki vardur
Leb için işbu lām u ni ki vardur
- 2008 Ezelde ma'ni için koyılıpdur
Bu maḥsūsāta andan yayılıpdur
- 2009 Mecāzidür bu elfāz uş bularda
Bu müşgîn zūlfde vü o la'l-i terde
- 78b 2010 Qalanı bunları göre kıyās it
Bunı bāki qalanlara esās it
- 2011 Adandı ma'ni işbu lafz-ıla oñ
Añıldı ḥatt u ḥāl ol lafz-ıla soñ

- 2012 Kaçan kim eyleseñ bu lafzı te'vîl
Olur ma'nî bu te'vîl-ile tebdîl
- 2013 Bu maħsûsâta ħâş olduğı ya'nî
Bu 'örf-i 'amm içindedür bu ma'nî
- 2014 Kõdı maħsûsa bu lafzı bu nâmı
Ne bilsün kim nedür ma'nîsi 'âmı
- 2015 Ol aç göz söze beñzer yalnız ol
Devâ didüğünü şomun şanar ol
- 2016 Bu elfâzı ma'âniden alıp hep
Bu maħsûsâta kõdılar müretteb
- 2017 Görindi bunlara 'aqlıñ cihâı
Budur didiler elfâz-ı ma'ânî
- 2018 Kaçan kim lafz-ı ma'ânî oldu nâzil
Tenâsüb gözledi vü durdu 'âkı
- 2019 Kim ide yirlü yirinde ri'âyet
Bunuñ sa'yinde ceħl itdi beğâyet
- 2020 Degül teşbîh-i küllî ħiç mümkin
Ol anı cüstü cü itmekde sâkin
- 2021 Kimesne bunda saña tutmazıduğ
Ki kamu nesne-i Ħađ durur Ħađ
- 2022 Velikin şer' ide her ne 'ibâret
Gelürse eylemek gerek ri'âyet
- 2023 Nice kim sen senüñ-ile bilesin
Mebâdâ kim bir ayruksı olasın
- 79a 2024 Şakın kim şer' izinden sapmayasın
Ħađ' ı køvup hevâya tapmayasın
- 2025 Viripdür şer' üç ħâletde ruħşat
Olursa vâħ'i ol ħâlin zârüret
- 2026 Ne şâdır olsa andan 'afv ederler
Dirilüben ânî yola giderler

- 2027 Biri bu kim kişi olsa fenāda
Vücūdı maḥv olur ḥükm-i Ḥudā' da
- 2028 Fenā oldur kim anuñ iḥtiyārī
Ḥaḳ' uñ ola ḳamu vech-ile yārī
- 2029 İkincisi bu kim sālik 'ibādet
Kılurken vāḳ'ī olsa iş ü ḥālet
- 2030 Ki mest ola vü gide vü ṭolına
Bir özge 'ālem içinde bulına
- 2031 Muḥālif ḳavl fi'ıl olursa andan
Ḥabersüz olsa aṣşı vü ziyāndan
- 2032 Yok ol ḥāletde anuñ ḥasārı
Ḥaḳ emrindedür anuñ cümle varı
- 2033 Üçüncüsü budur kim Ḥaḳ ḳulına
Ne vechilen kim olursa biline
- 2034 Seve Ḥaḳ anı maḥbüb idine
Ṭadandura anı raḥmet sūdine
- 2035 Bile ol ḳul daḫı kim Ḥaḳ Te'ālī
Muḥabbetden aña eyler tecellī
- 2036 Muḥabbet ola arada muḥaḳḳaḳ
Ḥaḳ'uñ ola ol vü anuñ ola Ḥaḳḳ
- 2037 Ḥaḳ' a nāz ide ol gözinden
Ne kim peydā ola anuñ sözinden
- 79b 2038 İçi ḥām-iken uşanmış tışını
Ḳurutmuş cehl odiyla yaşını
- 2039 Yaş-iken içi taşı tırmalamış
İçin şanmış taşın ḳarmalamış
- 2040 Kimüñ kim içinüñ ola gedügi
Erenlerüñ budur nāḳış didügi
- 2041 Bunuñ gibi olan eren server olmaz
Bu yola varmağa ol rehber olmaz

- 2042 Meger kim ol bir ulu sâlik ola
Hâk' uñ emlâkı üzre mâlik ola
- 2043 Riyâzât-ıla tışı kanı yara
İçin kim puhte olmuşdur çıkara
- 2044 Çün oldı puhte iç çıkmak gerekdür
Ki bu şüretde böyle yigrekdür
- 2045 Gerek 'ârif aña degin dürişe
Ki kendünün yakın-ise irişe
- 2046 Bu resme şahş-ı maqarr puhte olur
Ger uşadursa qabun nağz olur
- 2047 Vücüdı olmaz anuñ bu cihānda
Gider bundan varıban qalır anda
- 2048 Eger anda qalursa ol mü'ebbed
Ki bu mülk anı itmeyeler redd
- 2049 Aña olmaz ol istihkaq kim ol
Hâk' uñ qullarına yol göstere yol
- 2050 Meger kim göndereler anı andan
Gele ol bu cihāna ol cihāndan
- 2051 Gele bir dürlü şüretten görine
Meded eyleye her bir yol erine
- 80a 2052 Özine şüret ide cism ü cānıñ
Ola her ne anuñ vaşf-ı nişānı
- 2053 Şeh olınsa ancılayın qolla uz
Anı qullarına eyler qulağuz
- 2054 Gözüğü gerçi kim yüzi görünür
Bu yüzlerden aña bir yüz görünür
- 2055 Elindedür güşadı cümle bâbıñ
Görür nürın bulutdan âfitâbıñ
- 2056 Olur bu âb u gilden bir dıraht ol
Döker yidinci gökde berk-ı raht ol

- 2057 Dutar yapraqları iki cihānı
Bürür zıllı zemīn ü āsumānı
- 2058 Hemān dānedür kim ol dökildi
Budaklandı vü pürlendi çekildi
- 2059 Yimişidür anuñ evvelki dāne
Ki dikdiler anı bu būsītāna
- 2060 Hem ol bir dānedür kim yek geldi
Biri on onı yüz yüzi biñ oldı
- 2061 Nitekim ḥabbe seyr eyler şecerde
Görinür āḥir ola mār ol şemerde
- 2062 Olur kāmīl bu dāīrede sālīk
Bu resme kaḫ'ı eyler ol mālīk
- 2063 Temāşā eyler ol varlık eline
Çün āḥir noḫḫa irer evveline
- 2064 Yine bir daḫı ol pergār gibi
Döner dāīrede devvār gibi
- 2065 Çü mey reng-ile zengīn oldı şīşe
Yine meşgūl ola evvelki işe
- 80b 2066 Bu söz üstine söz olsun maḫarr
Ki vāḫ'ide budur ḫand-ı mükerrer
- 2067 Ger olursa 'ināyet Ḥaḫ celbinden
İşāretler idelüm çeşm ü lebden
- 2068 Buyurmuşdur meger bir 'aşk piri
Ki vardurur Ḥaḫ' uñ ism-i başiri
- 2069 Ḥaber ver ol bu ḡāmız ma'rifetden
Kitābet bil bu cismü ol şıfatdan
- 2070 Muḫaḫḫıklar kelāma leb diyipdür
Kelāma leb adın bunlar ḫoyupdur
- 2071 İki leb gibidür bu kāf bu nūn
Bulardan zāḥir olur dürr-i meknūn

ḫaber ver A, ḫaberdār ol B. 80b- 2069

- 2072 Bular iki şıfatdur Hâk'da bayık
Ahâdîş ü tefâsire muvâfık
- 2073 Bu iki vaşfi kodum aşıl saña
Kim oına bu iki faşlı saña
- 2074 Berü gel imdi ol çeşme nazar kııl
Velî kirpügi oından hazer kııl
- 2075 Görinen kimdür ol şâhid görenden
Ki yürekler yanar anuñ gözinden
- 2076 Ri'âyet kııl anı yirlü yirince
Edebsüzlik idip anı yirince
- 2077 Bu şehlâ çeşme dürlü ol kıandan
Ki kıopar şayruluk sarhoşlık andan
- 81a 2078 Bu 'âlem yoqluğa kim meyil olur
Anuñ lâ'l-i lebinden hâşıl olur
- 2079 Gözinden cümle diller oldı maşmür
Lebinden oldı cânlar kıamu mestür
- 2080 Olur çeşminde anuñ sine pür-hün
Şifa için okur lebleri efsün
- 2081 Göremez çeşmine bu 'âlemi hep
Velî ki ne keremler eyler o leb
- 2082 Yüregi çeşm-ile şad-bâr eyle
Lebi bî-çarelere çäre eyle
- 2083 Girişmeyle virür cân âb u hâka
Dem-ile od vurur eflâk-ı bâka
- 2084 Hem andan eger nür gamze-i şühı
Anuñ gışinden atar kirpik oşı
- 2085 Kıodı her gamzede ol dâm u dâne
Kıafaş düzetdi çeşmin mürğ-i câna
- 2086 Anuñ ol çeşmi çeşminden olupdur
Ki her bir küşe meyhâne tulpdur

- 2087 Cihānı ğamzesiyle kıl-ısa ğāret
Lebiyle düz eyler ‘imāret
- 2088 Anuñ çeşminden eyler sīneler hoş
Anuñ la‘linden olur ‘aklı medhüş
- 2089 Bu çeşmüñ ğamzesi ol dil-rübādur
Ki mekründen yağan tır-i Hūdā'dur
- 2090 Anuñ la‘l-ı lebidür rûḥ-efzā
Kim andan āb-ı hayvān oldu peydā
- 2091 Leb ü çeşminden isterseñ kenārı
Dil ü cān-ıla andan iste Bār'ı
- 81b 2092 Rızā virür lebi vü çeşmi yoḥdur
Kime kim ğamzesi oḳ ursa oḳdur
- 2093 Cihānuñ düzer işün ğamzesinden
Kıvanur cān u gönül büsesinden
- 2094 Eger bir ğamze olur-ısa andan
Hemān geçmek gerek cān u cihāndan
- 2095 Ger andan virmek olur-ısa büse
Hemān bizdendür almak gerekir ise
- 2096 Gözinüñ māḥīsidür cedd-i ‘ālem
Lebinüñ nefḥasıdur rûḥ-ı ādem
- 2097 “Kelāmin bi‘l- başardur “ beyānı
“Nefḥatü'l fihī min rûḥi” yā‘nī
- 2098 Anuñ ‘aynına gelmez cümle hestī
Anuñçün yoḳdur anda ḥāb-ı mestī
- 2099 Leb ü çeşminde çok endişe oldu
Buña tapmaḳlık andan pişe oldu
- 2100 Bize ğālibdürür esrükliĝi ḥāb
Münezzehdür bulardan Rabbü'l-erbāb
- 2101 Taĝıtdı ‘aklını bunda senādur
Ki “lā-taşni‘ ‘alī” ‘ayn-ı kemādur

2102 Buña dek çeşm ü leb şefid ü şâfi
Bu deñlü söylemekdür bunda kâfi

İy qarındaş zülf ism- i ruħ dedikleri cemâlinüñ mazharıdur.

2103 Celâlin zülf-ile vaşf itdüm anuñ
Ki kaç' eylesin vaşf-ı gümânuñ

2104 Çü cānān zülfi oldı halka halka
Perişanlık düşürdi cümle halka

82a 2105 Ne vaşf eyleyim ol zülf-i dırazı
Ki gizlüdür kamunuñ anda rāzı

2106 Çü zenciridür ol dīvānelerüñ
Dağı hem dām oldur dānelerüñ

2107 'Aceb serkeşdürür ol zülf-i berçin
Kim oldur cān u dil bāgına perçin

2108 Boyundan toğrısı bir söz didüm dün
Baña zülfi ucından geldi bir ün

2109 Ki ol irmez katup gūşiş eyle
Elüñden geldükçe būşiş eyle

2110 Bu güzellik toğruluk üstine gālib
Olupdur andan anlar-ısa tālib

2111 Bu sevdāya taleb ehli olundu
Tolaşık yollara düşdi tolandı

2112 Kaçankim zülfi götürdi anuñ el
Gökler oldı andan hep müselsel

2113 Mu'allak şad hezārān gönül ü cān
Olup ser-nigün peydā vü pinhān

2114 Şalar dāireler müşg'in selāsil
Yok anuñ halkından taşar bir dil

2115 Çözerise gayrın zülfini berçin
Cihānda kılma bir nefes kāfir

- 2116 Çü fitne dâ'im anuñ çenberidür
Çamu serkeşlerüñ ser-leşkeridür
- 2117 Kesildiyse anuñ zülfi n'ola
Gice gitdiyse gündüz rüşen ola
- 2118 Revân olduqda 'ağduñ kârvanı
Bularuñ yolların urdı revanı
- 82b 2119 Eliyle dutdı bunda bırağdı
Boyunlarına ğam ipini dağdı
- 2120 Anuñ zülfinde yoğdur bir dem ārām
Gehi şubğ eyler ü gehi kıılır şām
- 2121 Rūh u zülfinden ol rüz u şeb eyler
Yüzinde zülfi qalbi 'ağreb eyler
- 2122 Anuñ zülfinde dürlü dünlar olur
İçinde bü'l-'aceb oyunlar olur
- 2123 Gelürdi koğu adem toprağından
Meger ol zülfi sünbül yaprağından
- 2124 Kıtup balçıgun eylerken sirişte
Koğudan mest olmuşdı firişte
- 2125 Mu'attar oldu anuñ hāk andan
Şabā müşğın dem oldu ol zemāndan
- 2126 Göñülde vardur ol zülfüñ nişanı
Ki sâkin olmağa yoğdur İmānı
- 2127 Çü zülfi vaşfını başdan dutaram
Anuñ ucından üşde tārümāram
- 2128 Ser-encām uş budur bu küll bitirdüm
Ki cānımdan bu göñlümü bitirdüm
- 2129 Göñül zülfinden anuñdur müşevveş
Nedür yā Rāb bu sevdā-yı keşākeş
- 2130 Göñül göreli ol ruhsār-ı bāzı
İçün taşın yağıpdur 'aşğ hārı

- 2131 Anuñ zülfin dirsem söz üze söz
Taleb eyler gönül cânı üze söz
- 2132 Bu perde-yi zülf sözün pend itdüm
Şikeşte dillere peyvend itdüm
- 83a 2133 Kim anuñ zülfidür didüm celālī
Giderme hatırından bu mişālī

Bu haţţ didikleri dâ'ire-yi vâcib dirler kim muhîţ-i mecmû' oğu.

- 2134 alem aldı eline dest-i kudret
Ki yaza âdemüñ vechinde şüret
- 2135 ü yazdı yirlü yirinde cem'ın
ulağında odı ismi Sem'ın
- 2136 'Aa kim virdi her bir isme Hâlik
Başır ismin gözine ıldı lâyı
- 2137 Bu şüret nasını hûb ıldı
amu şüretlere maĥbûb ıldı
- 2138 'Aceb âyine-i şüret-nümâdur
Ki nûr-ı pertev-i vech-i Hüdâ' dur
- 2139 Hâıat yüzünüñ bu yüz yüzidür
Güneşdür ol bu anuñ yılduzıdur
- 2140 Bu şüret aĥsen-i takvîm oldu
Anuñ şânına bu ta'zîm oldu
- 2141 açankim ĥüsn-i Raĥmân' ı bilürdi
Ten ü cân anı gördi vü delirdi
- 2142 Hümâ-veş gölgesini şaldı cihâna
Bu şüret oldu aña âşiyâne
- 2143 Bu şüretde ruĥ anuñ mażharıdur
Temâşa-gâhıdur hem manzarıdur
- 2144 Bu haţtı kim gösterür devr-i bişâret
Cenâb-ı Kibriyâ' dandur 'ibâret

- 2145 Bu ruḥ kim ḥaṭṭ çekipdür ḥublıḳda
Naḫiri yoḳ ıdur maḥbüblikda
- 83b 2146 Ki meh-rular bastum bu demden
Degül taṣra çü ḥüriler iremden
- 2147 Bu ḥaṭṭdur lâciverdi bir ḥatire
Ki ḥavlıdur bu ḥüsn bi-nâzire
- 2148 Bu ḥaṭṭ içinde olan yanuḡ yüz
Ay ağılında ol resme ki yılduz
- 2149 Güzeller gülleridür işbu bâḡuñ
Şu'âidur ḫamu ol bir çerâḡuñ
- 2150 Bu ḥaṭṭdur cân gülünüñ sebze-dârı
Bu ḥaṭṭdur ḥüsn ilinüñ nevbahârı
- 2151 Bu ḥaṭṭdan ḥurrem oldı cennet-i cân
Ḳodılar ḥaṭṭuñ adın dâr-ı Rızvân
- 2152 Gice gündüzi zülfinden yüzinden
Ṭaleb eyle vü çıḫmaḡıl sözinden
- 2153 Anuñ ḥaṭṭından al mihr ü nebâti
Ṭaleb it Hızır-vâr âb-ı ḫayâtı
- 2154 Bu ḥaṭṭ devrinde sürgil 'ıyş-ı bâḫi
Ki oldur ḫavz-ı Kevşer üzre sâḫi
- 2155 Ḥaṭ-ı leb fevt cândur rûḫ üzere
Yeşil ḥaṭṭdur kıızıl yâḫut üzere
- 2156 Çü ḥaṭṭ kim bu şüretten görindi
Bu vaḫdetdür ki keşretten görindi
- 2157 Bu ḥaṭṭ-ıla rûḫa kim olsa maḫrem
Bilür bu keşreti vaḫdetden ol dem
- 2158 Çü zülfi ḥüsninüñ ser-leşkeridür
Dil ü cân milki anuñ kişveridür

Ki meh-rular benem bu dâ'iremden 83b- 2146a.
ḫurrem A. 83b- 2151 a

- 2159 Eger ol zülfden var-ısa nişānuñ
Bilürsin hilesin her bir cihānuñ
- 84a 2160 Anuñ sende var-ısa hüsñ ü nāzı
Anuñ haţtınıñ her şemsesinden
- 2161 Meger ruşsārıdur seb'ül-mesānı
Ki her bir baħrıdur ħarf-i ma'ānı
- 2162 Anuñ ol haţtınıñ her şemsesinden
Hezārān baħrı var sır 'āleminden
- 2163 Ki 'ilmüñ baħrıdur her mevc anuñ
Bu deryādan eger varsa nişānuñ
- 2164 Eyü añla bu sözi ġāmızından
Ki cānlar cānı haţt-ı 'ārızından
- 2165 Şu üzre oldı ħalb 'arş-ı Raħmān
Ne dimekdür anı gelür süħandān
- 2166 Beni bu yerde kim açuk olur göz
Du'ā idüp yüzü göze siligör
- 2167 Şol el zāħir saġ el bāţın gibidür
Bu didügüm saña ħavl-ı nebıdür
- 2168 Ĥaħıħat vechine mazħar bu yüzdür
Bu yüz evvel veche ya'nı gözdür
- 2169 Şu ur yüzüne arı abdest al
Ki naħş oldı şu üzre sūrūra evvel
- 2170 Du'āda zāħir-ile bāţın-ıla
Dün ol veche ikisiyle bile
- 2171 Dilersiñ kim du'āñ maħbül ola
Bunlar içüñi taşını yola
- 2172 Ĥaħ' a bu vech-ile eyle 'ibādet
Ki reşk eyleye saña ehl-i sa'ādet
- Ĥāl didikleri mevcūdātıñ yoġluġ cihetine dirler varlık vechinde zāħir olur.
- 84b 2173 'Adem varlık yüzinde ħāle beñzer
Budur söz ħalanı izlāle beñzer

- 2174 Nazar kıl nokta-yı hāl-i basite
Ki merkez oldu deryā-yı muhīte
- 2175 Bu hāluñ noktasından şād u hurrem
Yazıldı cümle haṭṭ devr-i ‘ālem
- 2176 Bu kalbūñ haṭṭı nefsūñ haṭṭı pāre
Kamu andan alupdur āşikāre
- 2177 Tolu kandur yürek ol hāl içünden
Kara günler görür ol hāl içünden
- 2178 Yürekdeki kara kandur süveydā
Ki ‘aksinden bu hāluñ oldu peydā
- 2179 Ger ol hāli şorarsañ hūmidur ol
Oda yanmış ciger tütümidür ol
- 2180 Siyeh dillik bu hāluñ irilmez
Bu menzilden kadem taşra irilmez
- 2181 Anuñ bigi degüldür ‘ayn-ı vahdet
Ki raqş ura anuñ devrinde keşret
- 2182 Degül vahdetde iki nokta mevcūd
İkilik olmaz ol birlikde maqşūd
- 2183 Göñül ‘aksi ola mı hāli anuñ
Ki hāline beñzer hāli anuñ
- 2184 Bu hāliñ kim göñül ‘aksi olupdur
Siyeh-kār oldığı andan kalıpdur
- 2185 Göñül yüzinde midür yā Rāb anuñ
Göñül midür yiri ol hāl-i cānuñ
- 2186 Dil endām olur yā anda bu dil
Baña rüşen degüldür işbu müşkil
- 85a 2187 Küll ‘aks eyledi ise o hāl
Niçün göñül olupdur muhtelif hāl
- 2188 Gehī gözi gibi maḥmūr olur
Gehī yüzi gibi pür-nūr olur

Ki dil hālına beñzer hāli anuñ B. 84b- 2183b

- 2189 Gehî zülfi gibidür ıztırâbı
Gehî çeşmi gibidür mest-i hâbı
- 2190 Geh iki yañağı gibi safâdur
Gehî hâl bigi anuñ qaradur
- 2191 Gehî mescid olur geh kilîse
Gehî dūzağ olur geh huld-ı zibā
- 2192 Gehî ‘alā olur fevķü’l-‘alādan
Gehî esfel olur taht-ı serādan
- 2193 Gehî zāhid olur şāhib vera‘dur
Gehî başdan ayağa pür tama‘dur
- 2194 Temāşā eyledük yüzde hālı
Ķo ħursun bu maħallda bu maħallı
- 2195 Ki bu aħvāllerü hāl ehlinüñdür
Velikin şūreti ķāl ehlinüñdür
- 2196 Fenā ehli bunı böyle görüpdür
Cevabın şūretüñ şöyle virüpdür
- 2197 Ki sözler gösterevüz dürlü dürlü
Bu söz ķalsun bu defterde mühürlü

Bu su‘āl anı beyān eyler kim meşāyiĥ- i şarāb vü şem‘i ü şāhid didikleri vü daĥı ħarābāt didikleri ne dimek olur anı eydivirgil.

- 2198 Elā iy server-i bezm-i Hüzā'yı
Ki bu meyħāneye ķıldıñ şalāyı
- 85b 2199 Ħaberdār oldı cümle rind ü ķallāş
Ki sırrı oldı bu meyħānenüñ fāş
- 2200 Şerī‘at ehline ğavġā düşirdüñ
Oġul balına arular üşürdüñ
- 2201 Ħalāyıķ olmaz oldı zühd-i rāġıb
‘İbādet örtüsin şuya bıraġıp
- 2202 Meta‘-ı dīni şaldılar fesāda
Ķamu tã‘atlerin virdi fesāda

- 2203 Bu sevdādan maražlar oldı ‘arız
Çü terk olundı envā‘-i ferā’iz
- 2204 Hevā atına nefis oldı süvāre
Kaçan ola bu bî-çāreye çāre
- 2205 Ne dimekdür bu elfāz-ı ‘ibārāt
Şarāb ü şāhid ü sem‘ ü ħarābāt
- 2206 Kadehdür sākī vü meclisdürür mey
Rebāb u ‘ūd u şeş-tā vü def vü ney
- 2207 Bularuñ her birinüñ vir cevābın
Ĥaťāsın gider vü göster şavābın
- 2208 Kulağ uranlar işbu işlāħa
Teveccüh eylemez oldı şalāħa
- 2209 Veli “raĥmeten-lil-‘ālemin” dūr
Emīn-i evvelīn ü aĥirīndūr
- 2210 Muĥakkıkda mecāzī ĥāl olmaz
Bular pūr-fitne vü bize al olmaz
- 2211 Güneş göster cihānı rüşen eyle
Bu oddan oĥa şudan cüşen eyle
- 2212 Su’ālım āĥire irdi tamāmet
Buyurğıl sen cevābından kerāmet
- 86a 2213 Elā iy nokĥa-yı per-kār-‘ālem
Mekān u kār-ı gevher cār-ı ādem
- 2214 Şifā in‘ām ider şirīn-zebānuñ
Kı pūr-ķand olsun ol ĥonca dehānuñ
- 2215 Kemālāt-ı vücūduñ ķābil olmuş
Kemāl-i ehl ķatında kāmīl olmuş
- 2216 Şadefden sem‘e irgürdün cevāhir
Kı var mıdur bu ķande kimse māhir
- 2217 Bile ķaşdın u remzin evliyānuñ
Ĥarīki üzre ola enbiyānuñ

- 2218 Hâk ehlinüñ işitgil hürdesinden
Gözet ma'nî yüzün söz perdesinden
- 2219 Şarâb-ı şem'î-i şâhiddür şetâret
Bulardur 'ayn-ı ma'nine işâret
- 2220 Bu ma'nâyı çün izhâr itdi Mevlî
Ki her şüretten eyleye tecellî
- 2221 Heves ser-hoşlığına bâde dirler
Dağı hem şem'a nür-ı sâde dirler
- 2222 Hâkîkatdur bu söz yalan degildür
Ki şâhid kimseden pinhân degildür
- 2223 Şarâb-idi zücâc şem'ine mışbâh
Nedür şâhid-i şu'â nür-ı ervâh
- 2224 Göründi bir şerer şâhid yüzünden
Hemân-dem gitdi Mûsî kendüzinden
- 2225 Çü toldı Hâk nîdâsıyla şem'î
Şecer oldı hemân-dem anda şem'î
- 2226 Şarâbı sevgisinüñ âteş oldı
Yitürdi kendüzini ser-hoş oldı
- 86b 2227 Şarâb ü şem'idür hem nür-ı esîri
İşit şâhid nedür âyât-ı kibri
- 2228 Eger rindâne şâhid yazasın gel
Özüñi bu ilâhî meclise şal
- 2229 Bu manzûresini dek eyle nâzire
Şarâb u şem'î şâhid cümle hâzire
- 2230 Çü sensizlik şarâbın içesin sen
Ola kim kendüziñden geçesin sen
- 2231 Bunu hodlık şarâbın içe görgil
Vücüduñ kaçresin bahre ururgıl
- 2232 İç ol meyden ki câmı cân yüzidir
Kadeh virici mestâne gözidür

- 2233 Taleb eyle iç ol meyden piyâle
Ki fâriğdir kamu şâgirden ol mey
- 2234 İçer sâķisin ol mey mey deyince
Ne şâgir ķor bu meclis hey deyince
- 2235 Bu ĥamrdür piyâle vech-i bâķi
“Sekâhüm Rabbehüm” dur aña sâķi
- 2236 Tahür adına dırler ol şarâbuñ
Kim andan ĥamr olur ‘ayn-ı şarâbuñ
- 2237 İçerseñ andan içgil kim arıdur
Seni senlik ĥudütından arıdur
- 2238 Mülevveşiniden ol-dem pāk olursun
Cemī‘ ķordan bī-pā olursun
- 2239 İkilige düşersin hest oluncaķ
Bir-ile bir olursın mest oluncaķ
- 2240 İlahi ĥamr-ile Ĥaķ bilişi ol
Bu ĥalk içinde hep eyü kişi ol
- 87a 2241 Şarâb-ı kerem-nüş itse ölince
Düriş merd ana ol nâ-merd olunca
- 2242 Degül Ĥaķķ’âni esrükden ayıķın
Ayıķ yüriyen âdemden uyuķın
- 2243 Cüdâ düşen kişi Ĥaķ Ĥazretinden
Peşimânlık ķeker çok firķatından
- 2244 Yek ana nürdan zulmet-i ĥicâbı
Şol ucu olur anuñ fetĥ-ı bâbı
- 2245 Ki âdem buldı zulmetden hidâyet
‘İnâyet irdi aña bī-nihâyet
- 2246 Velikin nürdan iblis-i mel’ün
Cüdâ düşdi vü Ĥaķ’ dan oldu mağbün
- 2247 Gönül âyİnesin görmedi şâfi
Özin gördi ü andan oldu câhi

- 2248 Özin nûrı görïben tapanan
Bunuñ gibi kişidür oda yanan
- 2249 Gönül âyînesine bir nazar kııl
Hem andan görinen nûrı Hâk' uñ bil
- 2250 Gözet bu nûrı ol gönül evinden
Toğıncağ şu'le anuñ pertevinden
- 2251 Şarâb-ı 'aşğ ol-dem cüş eyler
Cihân ü cânı hep medhüş eyler
- 2252 Kabarcıklar düşürür ol şarâba
Kim anuñ şüreti beñzer habâba
- 2253 Cenâb-ı evliyânuñ habbesidür
Ki Hâk' uñ her birisi kubbesidür
- 2254 Cihân-ı cändurur anuñ hayâlî
Ki Hâk hasîbinüñ anlardur kıyâsî
- 87b 2255 Bu meyden akl-ı küll sekrân olupdur
Harâb ü bî-heşş hayrân olupdur
- 2256 Bu mey çok itdi 'aql-ı küll kınasın
Kulağında kodı kulluğ libâsın
- 2257 Bu meyden deng ü hayrândur melekler
Bu meyden mest ü şeydâdur felekler
- 2258 Bu meydendür hîred mest ü revân mest
Bu meydendür dil mest ü cân mest
- 2259 Bu meydendür ser-â-pâ vü serâ mest
Bu meydendür zemîn mest ü hevâ mest
- 2260 Feriştelere göründi bu bâde
Bu şâğardan ki key-idi vü şâda
- 2261 Melek nüş eyler-iken cür'asından
Yire bir kaçre tımdı kaçresinden
- 2262 Çü tımdı cüz'den ol bâde arına
Anı içdi vü bî-hüş oldu bu hâk

- 2263 ‘Anāşır oldı ol bir cür’adan mest
Özin şaldı da bî-pâ’ u bî-dest
- 2264 Melekden kendüzin işbu tūrāba
Gehî oda düşer ü gehî āba
- 2265 Çün ol meyden döküldi ü tırdı ‘arza
Sirāyet itdi tül-i ‘umq-i ‘arza
- 2266 Cihān tıldırdı ol meyden serāyı
Behişt ol meyden aldı reng ü būyı
- 2267 Çün ol meyden dökildi yire ol-dem
Yaradıldı anuñ būyından ādem
- 2268 Çü hākıdan anuñ bu koqu koqıdı
Yaradıldı vü girden göge çıqıdı
- 88a 2269 Çü ‘aksi ol koqunuñ çeşme düşdi
Şanasun cism-i cān ol resme düşdi
- 2270 Şu‘āından anuñ cān yaradıldı
Neminden āb-ı hayvān yaradıldı
- 2271 Bu halk u bu cihān ser-geşte andan
Tuta dehr biri bir ser-rişte andan
- 2272 Geçipdür her birisi hānumāndan
Hābersüzlerdürür cān u cihāndan
- 2273 Birisi dōrt içdi ‘āqıl oldı
Birisi şāfi içdi nāqıl oldı
- 2274 Birini itdi yarım cūr’a şādık
Şurāhi rengi birin kıldı ‘āşık
- 2275 Biri içdi bir ağızda müretteb
Mey-i meyhāneyi vü sākı hep
- 2276 Biri himmet digeri ağızın açdı
Yiri vü gögi cümle yidi içdi
- 2277 Ekābir loqma oldı baħr-i sākıl
Zehî deryā gönüllü merd-i kāmıl

- 2278 Şanasın yimedi vü içmedi hiç
Boğazından yiyecek geçmedi hiç
- 2279 Kāmu varlığı içdi uğurda
Çü bulundu bu devletlü uğurda
- 2280 Geçip ikrardan inkārdan ol
Ferāgat ‘ālemine buldı hoş yol
- 2281 Kafasına düşürdi zūhd-i huşkı
Riyā-yı tā’ati yudı sirişki
- 2282 Selāmet ehlinūñ içinde içdi
Harābāt ehlinūñ içine düşdi
- 88b 2283 Etegin tutuban pir-i muğānuñ
Kodu lezzetlerini cān ü cihānun

Bu ara harābāt bildürür ü anuñ ehlinūñ ahvālın bildürür Allah’ül ‘ālem

- 2284 Az vü çok it sözi yeter çoğ eyle
Ne varlıguñ var hep yoğ eyle
- 2285 Beşer vaşfindan ol bî-küll-i şāfi
Ki Hāq evşāfinuñ budur hilāfi
- 2286 Bu halkuñ huyı vü hulķı helakdur
Bular mecmū’ beyhūde felakdur
- 2287 Bu halkuñ lezzeti dürlü zevķi
Ferahlanduğı vü ‘iys u zevķi
- 2288 Hevāya nefsedür cümle ta’alluķ
Zehī müşkil-şifat çirkin ta’alluķ
- 2289 Bir eylük itdiginde yüz ‘arz var
Aza çok sağlığında çün maraz var
- 2290 Bular bu cifenūñ kuzgunlarıdur
Kāmu halkuñ bular azgunlarıdur
- 2291 Ne tā’at kim ‘ibadet kim iderler
Hevāya nefse bindiler giderler
- 2292 Kōmaz elden dilekleri belā kın
Ayaklara şalarlar Hāq dilegin

- 2293 Ȧaparlar cümle nefsün hoşluğına
Ȧapılmışlar cihānuñ boşluğına
- 2294 Ȧabersüzlerdürür cân ȦaȦ' dan nebīden
Uşaqdur uşda 'avret ü şabīden
- 2295 Yaradılmadı bunlar mütteki çün
Anuñçün ȦulluȦ itmezler ȦaȦ için
- 89a 2296 Degüldür diri bunlar ölülerdür
Degüldür uşlu bunlar delülerdür
- 2297 Bu Ȧalkuñ kim didüm evşāfidur bu
Bu arada bu deñlü kāfidür bu
- 2298 Ȧarāb it kendüziñi bu şıfatdan
Erit ilüğüñ süñükden etden
- 2299 Vücūduñdan bu Ȧular hep yoyulsun
Anuñ yerine hoş Ȧular Ȧoyulsun
- 2300 Ȧarābāt ehlidür böyle ölenler
Ölümden öñ bulardur ol ölenler
- 2301 Şerā'it bunlaruñ Ȧavli ü fi'ili
Degüldür dünje ehlinüñ ca'ili
- 2302 Ȧarābāti aña dirler meşāyiȦ
Ki yolında muȦkem ola rāsiȦ
- 2303 Ȧalāş eyleye özin kendüzinden
Ayağın irmeye kāmil izinden
- 2304 Bularda kendülikdür küfr-i bayıȦ
Nice meh ger olursa bār-ı sālik
- 2305 Ȧarābātuñ işit nām u nişānın
Saña vaşf eyleyelüm anuñ sanın
- 2306 OȦur bu mışra'ı ehl-i Ȧarābāt
Ki "el-tevhīd ü esfātü's-safāt"
- 2307 İzāfāt işbu ȦalȦ bu cihāndur
Esmā'-ı şıfātı olan hemāndur

- 2308 Bulardur ğayr adıyla adanan
Hak' ı birleyemez buña dadanan
- 2309 Buları cümle birlik bahırına at
Ki sana rüşen ola 'ayn-ı vaḥdet
- 89b 2310 Hārābāt ilinüñ olmaz mişālī
Ol ilün 'āşıkıdur lā'übālī
- 2311 Hārābāt iline ol lāyık olur
İçi ma'sūk ü taşı 'āşık olur
- 2312 Hārābāt ilidür bir āşiyāna
Bedenden ayrılıncaḥ mürġ-i cāna
- 2313 Hārābāt ās-mānı lā-mekāndur
Hārābatuñ zemīni bu zamāndur
- 2314 Hārābātı hārāb itmekdür özin
Tārīķinde türāb itmekdür özin
- 2315 Hārābatuñ fezāsında bu 'ālem
Nitekim berg-i gül üstinde şebnem
- 2316 Hārābātı ne dūr var ne nihāyet
Ne evvel vardurur aña ne ğāyet
- 2317 Eger yeg bilürseñ ol hevāda
Kuş olup ger uçarsañ ol hevāda
- 2318 Ne özüni bilinür ve ne 'aynı
Ne ayruġı bulursun ne sini
- 2319 Göresin birlik bī-pā u bī-ser
Düşüpdür anda ne mü'min ü ne kāfir
- 2320 İçüpdür cümle bī-ḥodlık şarābın
Virüpdür almadan şor ḥisābın
- 2321 Geçipdür cümlesi her ḥayr u şerden
Halāş olmışdurur her derd ü şerden
- 2322 Çü bī-ḥodlık şarābın içdi bunlar
Recā vü ḥavfdan hep geçdi

- 2323 Ol içmekde ne leb vardur ne hod-gām
Ne nāmūs ne ‘ırz ü tentün ü nām
- 90a 2324 Hādışinde bularuñ yoğ cedel hiç
Bināsında bularuñ yoğ ħalel hiç
- 2325 Bularuñ yoğdurur gōñlinde bi’z-zāt
Ĥayāl-i ħalvet ü nūr-ı kerāmet
- 2326 Bularda ne ögünmek var ne da’vı
Bularuñ şüretidür ‘ayn-ı ma‘nı
- 2327 Kōparıpdur bular şüret kōpusun
Eliñden ‘ışk dār-ı dīnün kōhusun
- 2328 Alıpdur mest yoğluğ lezzetinden
Ferāgatdur ikilik şirketinden
- 2329 Bular nüş itdi varlığını “‘alā errik”
Ne seccāde ne teşbih ü ne ibrik
- 2330 Kāmusun rehn itdiler bu ħamre
Bedel diler bu ħükme vü bu emre
- 2331 Şuda balçığda tura düşe ħayrān
Gözinden yaş irine dökilüp kōn
- 2332 Açarlar her dem aña ‘āleme rāz
Ki serkeşlikden olurlar ser-efrāz
- 2333 Gehı saht olur gehı olur bezm
Gehı yüz kōralıđundan ider şerm
- 2334 Gehı yüzün urur divāra ağlar
Gehı yollarun kōnlu yaş bağlar
- 2335 Gehı yüzü kızılığundan iy yār
Rıza virdi kim ola sünbüle ber-dār
- 2336 Gehı cānān semā‘inde urur çarĥ
İdüp terk-i dil ü cān ne ev barĥ
- 2337 Gehı bı-pā düşer bı-‘ağl ü bı-hüş
Gehı güyā olur ü gāh ħāmüş

- 90b 2338 Ne muṭribden ki bir nağme irişdür
Şafâsı Şem'in anda işidür
- 2339 Bilür ol sâzı kim sâzdur ol
Ėaķikî perdelerde râzdur ol
- 2340 Semâ'-ı cân dimezler Ėarf-ı Şavta
Ki her bir perde sır var naşfete
- 2341 Mücerred ehline ol cân Ėarîbdür
Hezârân Ėırķadan baş Ėıķarupdur
- 2342 Olupdur ol mücerred cümle Ėüdan
Müberrâdur cemî'-i reng ü būdan
- 2343 Ki yüz her rengi ol mürevvaķ
Ne esved Ėor ne aķmer Ėor ne erzâķ
- 2344 Bir ayıķ içdi Ėün ol sâfi meyden
Kelâm-ı Şekerin işid neyden
- 2345 Şafâda Őüfilikden oldı Ėün Şâfi
Vücūdında yuyuldı cümle evřâfi
- 2346 El urdı pir-i Ėumâr etegine
Kim itse anı ol bekler begine
- 2347 Bilür kim rind-ile vü bâkîdür hep
Bu sözler bunlaruñ ağvâlidur hep
- 2348 Mürîd ü ŐeyĖ olmaķdan geÇipdür
Bu tuzakları özîdür içîpdür
- 2349 Ėü yüz gösterdi aña pîr-ı Ėammâr
Mürîd ü ŐeyĖlikden oldı peydâ
- 2350 Bu Ėayduñ dilemez kim ola Őaydı
AnuñĖün terk itdi ol bu Ėaydı
- 2351 Düşüpdür Ėâr ü ĖâŐek arasına
Ėeker bu Ėâl ol varıncasına
- 91a 2352 Tıtuıpdur dilin ol söz bildiginden
Dimez Ėalka birin yüz bildiginden

- 2353 İrürdi gâyetine cedd-i cehdi
Ki kayd olmadı uşbu ‘ilm ü zühdi
- 2354 Eger bu halkdan yaña yüregi
Tutarsañ ne dîn eylersiñ özüni
- 2355 Kabādan çıkıban girersiñ bu talğa
İçüñ taşñ bunı olursa halkğa
- 2356 Yüri var nûrı ço nâr ihtiyâr it
Kemer kuşana zünnâr ihtiyâr it
- 2357 Bu zünnâr u bu ter-sâlik budur bes
Yüri var bu nefesden nefsiñi kes
- 2358 Yönel Hağ'dan yaña halkı gözetme
Sözi az eyle vü inen uzatma

Bu su’âl anı beyân eyler kim büt ü zünnâr tersâ kim ehl-i Allah diyüpdür diler
bular hoz zahire bes ne gördüñ te’vîl nicedür Allah’ül ‘alem

- 2359 Tutup dîn yolını İmāna geldüñ
Gehi İslām'a geh ihsāna geldüñ
- 2360 Resül'e Hağğ'a Qur'an'a inanduk
Şirât ü haşre mizāna inanduk
- 2361 Gözin itdüñ peygamberler tariķin
Begendüñ ehl-i firķātuñ fariķin
- 2362 Güneh bildük gönülde her günâhı
Anuñçün kıluruz her gün âhı
- 2363 Şevâb adın didük yine şevâba
Hağâ adını dağmaduk şavâba
- 91b 2364 Temîz itdüñ helâlî vü harâmı
Niçün bed-nâm idelüm nîk-nâmı
- 2365 Cemî‘ şüpheleri şibh bildük
Heläle yönelip andan egildük
- 2366 Ne dehri i’tikâd ü ne mubâhı
Gönülde severüz ehl-i şalâhı

- 2367 Ne lafzı kim yirinde kodı vâz'ı
Ne vechilen ki ta'bir itdi şâr'i
- 2368 Dilümüz ol 'ibâret üstinedir
Belürmez ol beşâret üstinedir
- 2369 Velî nedür bu remz bu işâret
Bu elfâz-ı muhâlif bu 'ibârat
- 2370 Bular Hâk dîn için kim gam yiyipdür
Büt ü zünnârı ü tersâ diyipdür
- 2371 Bular hod küfrdür te'vilsüz hep
Nedür gamze virmez tünd-i müberred
- 2372 Nedür bunlar biri bir eydivirgil
Dil ü cândan bu gavgâyı götürgil
- 2373 Bu ma'nî üzre kalmasın 'ibâret
Kim ola sine-i vîrân 'imâret
- 2374 Su'âlîmdan cevâbum yigîn olsun
Saña diken viren ehline gülün

Cevâb oldur kim büt ü zünnâr u tersâ demek her biri bir nesneden kinâyedür
zâhir ma'nîsi degüldür yirlü yirinde ma'lûm ola .

- 2375 Elâ iy ehl-i sünnet muqtedâsı
Saña durur cemâ'at iqtidâsı

- 92a 2376 Muşavver zühd ü taqvâdur vücûduñ
Münevver ser-a-serdür şühûduñ
- 2377 Şerî'at ü semî'in 'ilm-i cem'î
Hemîşe rüşen itsün Hâk bu şem'î
- 2378 Neķâ'izden selâmet oldur zâtuñ
Medârı oldı çün şavm ü şalâtuñ
- 2379 'İbâdetde kıyâmuñ kılsa kâmet
Feriştelere eylersin imâmet
- 2380 Ferâ'iz gibidür saña nevâfil
Basîret üzre 'âlemeyn 'âmil

muhâlif A., muhâlif B. 91b- 2369b.
hoz A. 91a- 2371a.

2381 Kelāmuñdan aķar ķand ü melāhat
Cibillidür lisānuñdan faşāhat

2382 Çü feth itdüñ tılışmāt ü kunūzı
İşit bu iştlāhāt u rumūzu

Büt didükleri ehl-i Allah'uñ ne dimekdür anı bildürür Allah'ül 'alem

2383 Büt ü tersā vü zünnarı şorduñ
Ne dimekdür diyü bunları şorduñ

2384 Nedür büt cisimdür kim yaradılmış
Beden gibi kim 'unşurdan idilmiş

2385 Cemād-ı cismi vardur cānı yoķdur
Bu sözüñ rāstıdur yalan yoķdur

2386 Hāķ'uñ her nesnede bir varlığı var
Ki her nesne anuñladur muşavver

2387 Eger Hāķ varlığı bunlardan olsa
Bular Hāķ varlığısuz şöyle kılsa

2388 Hemān sā'at yoķ olur cümle 'ālem
Yaradılmamışa döner hemān-dem

92b 2389 Bular esbāb-ı aletdür muhāķķak
Götürüpdür buları cūşa Hāķ

2390 Bularuñ aşlı yoķdur kendüzinden
Bular āyinedür şüret yüzinden

2391 Bu dürlü gözgülerdeki şüret
Hāķ' uñ nūrı cemālidur hāķıķat

2392 Velikin zātı bunlardan münezzeħ
Hāķıķat ehlidür bu sözden āgeh

2393 Çü büt daħı bu eşyādan biridür
Bu hāķuñ ol daħı ider Hāķ nūrın izhār

2394 Hāķ'uñ anuñla daħı varlığı var
Kim ol daħı ider Hāķ nūrın izhār

2395 Kālan maħlūķ gibidür hem ol da
Kāmu mezhebde vü hem kāmu yolda

- 2396 Bu kâfirler ki Hâk yoldan haberler
Büte Hâk' dur diyübenin taparlar
- 2397 Hâk ancak bütüdedür dirler cihânda
Hâk' uñ varlığını isterler anda
- 2398 Qalan eşyâyı Hâk' dan nef'i iderler
Ten ü cânlarda ola yola yirler
- 2399 Kâmu nesnede Hâk vardur diseler
Bu imân üzre özlerin qosalar
- 2400 Bulara şer'i dimez-idi tersâ
Eger bu i'tikâd üstüne derse
- 2401 Büt üzre bağladılar i'tikâdı
Bularuñ kopdı haşrundan fesâdı
- 2402 Qalan eşyâ gibi bilsün bunu sen
Gönülde bağlasıñ bu niyyeti sen
- 93a 2403 Ki cümle mazhara Hâk'dur haqıqat
Bu eşyâdur Hâk'uñ 'ilmine şüret
- 2404 Hâk' uñ nûrı bularda zâhir olur
Hâk' a inanmayanlar kâfir olur
- 2405 Çü min-vechin bulara Hâk bulunur
Bularuñ her birinde Hâk bulunur
- 2406 Hâk' uñ şey'i ki büt mazharıdur
Muqaddes zâtı bunlardan biridür
- 2407 Bular büt mazhar-ı dil-dâde dirler
Dağı bel bağlamak zünnâra dirler
- 2408 Hâk' uñ imân getirgil hazretine
Belüñi bağla anuñ hizmetine
- 2409 Ki küfr-i dîn beşerden zâhir olur
Bu iki hayr u şerden zâhir olur
- 2410 Bu küfr-i dîn gehi 'âlemde dâ'im
Olur varlığı-ıla her lahza qâ'im

- 2411 Puta tapan bütü ta'zîm eyler
Ten ü cânîñ aña teslîm eyler
- 2412 Hâk'ı her nesnede sen de ulula
Ulularsan yine sini ulula
- 2413 Hemân kâfir Hâk'ı bütde ulular
Anuñçün aña kâfirdür ulular
- 2414 Diledi Hâk kim eşyâyı yarada
Özinden özge qomagıl arada
- 2415 Ki 'âlemde tapanlar aña tapan
Her eşyâdan görine halkı kopar
- 2416 Ki halk ihsâna vü hüsne kapılır
Yıkuq gönül buların-ile yapılır
- 93b 2417 Hâkikatde Hâk' uñdur hüsñ ü ihsân
Ne yirde kim kapılır aña insân
- 2418 Eger büt gibi her nesne-yi tersâ
Hâk' uñ mazharlarıdur döne tursa
- 2419 Getürdi Hâk' a İmân hemân-dem
Anuñ İmânı olurdu müselleme
- 2420 Çü eşyâ varlığa oldı mezâhir
Bular uş birisi bütüdür aqır
- 2421 Bu ma'nide eyü endişeler kıl
Gönül gözün aç iy mihr-i 'âkıl
- 2422 Ki büt bâtil degül varlık yüzünden
Kimesne yaradılmaz kendüzünden
- 2423 Putuñ da hâlikidür Hâk Te'âlâ
Ki ziyâdan gelendür cümle ziyâ
- 2424 Cemî' maḥza aña vücûdı
Ki vardur Hâk' uñ anda luḥ ü cûdı

tapan, kopar A. , tapan, kopa B. 93a- 2415a-b.
Bulardan uş birisi bütüdür aqır B. 93b- 2420b.

- 2425 Vücüdü cümle yirde hayrdan bil
Veger şerr-ise anı gayrdan bil
- 2426 Ki aıla bu sözi iy merd-i reh-bîn
Müselmân ger bileydi kim nedür dîn
- 2427 Büte kâfir nice taparsa bayık
Kim ol bütdür hemân bir şun'-i Hâlik
- 2428 Müselmân dağı görür gibi Hâk' ı
'İbâdet eylesün bulsun teraqqî
- 2429 Hâk' ı görmeyiben itmek 'ibâdet
Çü ger İmândur ol 'ayn-ı sa'âdet
- 2430 Velî Hâk' ı görüp kulluk edenler
Degül ol görmeyenler gibi bunlar
- 94a 2431 Emîrû'l-mü'mîn ol şîr-i Dâver
Münevver sine-i rûh-ı mazhar
- 2432 Dimiş kim görmedüğim Tengri' yi ben
Cihânda hiç kulluk eylemezven
- 2433 Eger müşrik Hâk' ı bütten göreydi
Hemân-dem Hâk' a imân getüreydi
- 2434 Anuñ dîninde gümreh olmayaydı
Büte tapmaqlık andan gelmeyeydi
- 2435 Bütî ol Hâlik görür şöyle zâhir
Bu 'illetden dir aña şer'i kâfir
- 2436 Ki degül revâ maqlûka tapmaq
Koyup Hâk yolın özge yola şapmaq
- 2437 Eger sen dağı Hâk' ı anda pinhân
Degül dirseñ saña şer'i müselmân
- 2438 Müselmân dimez andan ötrü bayık
Eger yok dirseñ anda sırr-ı Hâlik
- 2439 Luğatda küfr diyü setre dirler
Hâk'ı örtenlere gel perde dirler

- 2440 Hâk' ı hâlk-ıla kâfir her-dem örter
Kaşuñ hat bunlara yüziñi yırtar
- 2441 Olar kim sa'y itdi güşişe itdi
Hâk' uñ nür-ıla hâlkı püş itdi
- 2442 Hâkîkat ger bileydi küfri kâfir
Aña ol-dem olurdu Hâk zâhir
- 2443 Hâk' ıla hâlkı pinhân eylemege
Bu keşretleri yeksân eylemege
- 2444 Hâkîki küfr buña dir meşâyih
Gerek mest bu meyden gerek ayih
- 94b 2445 Çü küfr-i dîndendür 'ışk-ı 'alâ
Ne durur 'ışk sırr-ı Hâk Te'âlâ
- 2446 Yakîn şekk ü küfri vü dîni
Bu 'aqluñdur didiler hem başını
- 2447 Sülükinde irişür aña sâlik
Ki gayrı görür cümle hâlik
- 2448 Geçer ol 'aklı gibi bu yir cihândan
Tolnur cümle peydâ vü nihândan
- 2449 Bilür küfr-ile dîn ardınca anuñ
Olur aşlı yakîn-ile gümânuñ
- 2450 Olur cümle cihânuñ ser-güzini
Anuñ olmaz mecâzı küfr ü dîni
- 2451 İçinde her bütüñ cân gizlenipdür
Çü küfr altında îmân gizlenipdür
- 2452 Hemîşe küfrde tesbîh-i Hâk var
"Ve in min şey'in" diyicek ne dek var
- 2453 Ki Qur'an dir bunu taşrih eyler
Ki her şey dîne tesbîh eyler
- 2454 Dalâlet zulm-ıla perverde olur
Aña küfr-ile zulmet-perde olur

- 2455 Anuñ oldur şırâṭ-ı müştakîm
Qabul eyler ‘azâb-ı cehennem
- 2456 Şarılır bunlara hükmede hilâfi
Ki bunların cehennemdür me‘âlî
- 2457 Bütî yaratdı Hâk düzdi koşdı
Büt ehlüñî kamu iblise koşdı
- 2458 Çevürmezler yüzün bütünden alurlar
Hemîn bâṭıl dîn üstüne ölürler
- 95a 2459 Önermez kimse Hâk özdürdüğünü
Yaramaz kimse büzdürdüğünü
- 2460 Ne kim iderse itsün iş anuñdur
Eger bayıdur ger dervîş anuñdur
- 2461 Gören ol işiden ol hem ol eyler
Eyü eyler eyü dir eyü söyler
- 2462 Anı bir gör vü bir söyle vü bir bil
Gehî bir tensin ü bir cânsın bir dil
- 2463 Temâm it sözinde iy süḥandân
Bunuñ üzredür aṣl-ı fer‘i-imân
- 2464 Kelâmullah ile gönlüñ avut
Ki vardur halk Raḥmân' da tefâvüt
- 2465 Bu yirde muhtaşar olsun ‘ibâret
Bu kez zünnâra idelüm ‘işâret
- ‘Aqd u zünnâr demek ne dimekdür anı beyân eyler
- 2466 Haberdar ol bu ma‘niden haberdâr
Kaçan kim vaz‘ı oldu ‘aqd-ı zünnâr
- 2467 Ki belde ola ol hizmet nişânı
‘İbâdet ehli sana gören anı
- 2468 Hemîn hizmetdürür zünnârdan
Mülâkâtunuñ keser ehl-i nârdan

- 2469 Belüñ bağla erenler gibi erüñ
Belâ oğlarına her dem siperüñ
- 2470 Zerre eylen özüñe cidd ü cehdi
Delil eyleyü ben afv u bi'ahdi
- 2471 Vefâ-dâr ol Hâk' uñ 'ahdinde her dem
Kim âzâde olasın hem müselleme
- 95b 2472 Hemîşe 'ilm atına süvâr ol
'Amel meydânına ger üstüvâr ol
- 2473 Ki çevgân-ı sa'âdet var elünde
'Înâyet kuşağı bağı belünde
- 2474 'Amel meydânına 'ilm atını dep
Ara yirden 'ibâdet tönü kap
- 2475 Yaradılduñ 'ibâdet itmegiçün
Bu yolda terk-i 'âdet itmegiçün
- 2476 Egerçi halk-ı Hâk çok yaradılıpdur
Velî yollu yoluna yidilipdür
- 2477 Ana 'ilm hem ana oldu 'amâl
Oğuldur kıretü'l-'ayn olan ahvâl
- 2478 Atasuz kimesne olmadı peydâ
Meger 'îsî ola 'âlemde tenhâ
- 2479 Nedür bu nezahât u lâf ü lâmet
Hayâl ü nür esbâb u kerâmet
- 2480 Bular yol erlerin redd eyleyendür
Hâk'uñ bu yollarını sedd eyleyendür
- 2481 Kerâmâtuñ senüñ Hâk kulluğıdur
Gice gündüz 'ibâdet yolluğıdur
- 2482 Girü kalan riyâ vü 'ucb dürür hep
Velî olmak dilersenñ Tengri' ye tap
- 2483 Kõ gitsün kibr ü 'ucb u türrehât
Dağı da'va-yı lâf-ı bî-bişât

- 2484 Ne kim esbābı kemer-ise temāmu
‘Aşā vü t̄ac hırķanuñ nāfi
- 2485 Bulardur sālikin bey-hūde fikri
Қo bu esbāb-ı istidārī aç mekri
- 96a 2486 Ki şeytāndur la‘īn-i bī-sa‘ādet
Gelür andan hezārān hırķa-yı ‘ādet
- 2487 Gehī divārdan girip ider yol
Gehī t̄amdan uçup eve gider ol
- 2488 Gehī gönül kapusunda oturur
Hezārān vesvese dūrer getirür
- 2489 Gehī kan bigi seyr eyler t̄amarda
Hakemdür görünür ‘ayn-ı nazarda
- 2490 Yürür içiñde vü taşınıda nihān
Düridür sende küfr ü fışk u ‘isyān
- 2491 Eger rāzı olur-ısañ bu hāle
Saña iblisi H̄aķ eyler havāle
- 2492 Bu hāl içinde dīn yolun k̄oparsın
Hemān-dem varup iblise uyarsın
- 2493 Olur iblis imāmuñ heyı diyince
Hemīn gidersin anuñ didiyince
- 2494 Ululuğundan uyarsun uluya
Қaçıp yağmurdan uğrarsın t̄oluya
- 2495 Қılursın anda H̄aķ' a irmezsin
Dağı devlet yüzüni görmezsin
- 2496 Kerāmet sen seni göstermeg-ise
Қamudan seni ulu görmeg-ise
- 2497 Budur fir‘avun gibi h̄od-nümālīķ
Kim ‘azab ide da‘vī-yı H̄udālīķ
- 2498 H̄aķ-ıla aşınālīķ eyleyen er
İçin taşın s̄ıdķ eyler mūnevver

- 2499 Buradan ğod-nümâlık hiç gelmez
Cihânda Hâķ' dan özgeye gelmez
- 96b 2500 Nice kim ğalkadur meyli derünüñ
Şikârisun hümâyiseñ erintün
- 2501 Bu mekr bu ğileden saķın iy yâr
Bu yanda kendünü etme giriftâr

Tersâ dimek ma'nisini beyân eyler.

- 2502 Nedür tersâ dimek bu mağallda
'Araz baĝrında olmaĝdur meşelde
- 2503 Çü ursın nefsi tecridden sen
Ğoş azad olasın taĝlidden
- 2504 Ta'alluĝdan çün ğalbün ola tecrid
Ğuşuşâ zâhir gide ola tefrid
- 2505 Muĝaddesdür Cenâb-ı vaĝdet-i Hâķ
Ki rûĝuñ deyri andadur muĝaĝķaķ
- 2506 Beĝâ simurĝunuñdur ol yuvası
Ğaķıĝatdur anuñ evc-i hevâsı
- 2507 Anuñ kim zâhir-i pinhâmi vardur
Bedende Hâķ'dan anuñ câmi vardur
- 2508 Anuñ kim vardurur cisminde câmi
Anuñ ĝuddüsden vardurur nişâmi
- 2509 Çü rûĝu'llah'dan oldı bu hüveydâ
Kim ol rûĝu'l-kudüsden oldı peydâ
- 2510 Eger maĝlûb olursa nefsi-nâsüt
Yirün ola Cenâb-ı ĝuds-i lâhüt
- 2511 Mücerred diyü Hâķ kim anı oña
Bu rûĝu'llah gibi çıkar õñine
- 2512 Saña temşil ideyüm bu kelâmi
Ki bu ma'nisi bilesin temâmi

97a 2513 Şıfatlanısa bu cān vaşfiyla ten
Bu ten ü cān gibi olur cür'et-i rüşen

2514 Laţif olur bu ten ü rûh-ı melekden
'Urüc eyler geçer heftüm felekden

Merātib istidā' vü istikrār bildürür vü dağı aḫvāl 'ālā'ik 'āvā'ik bildürür vü mūrāi şāhları bildürür vü ten ü müridler beyān eyler tā kim şādık talebler ma'lüm ola vü kāmil mürşid ḫālm beyān eyler vü envā'ı merātibi eḫādış aḫbārlarıyla Allah'ül 'alem

2515 Neyidün sen ezelde bir ḫaḫikat
Ḫaḫikat üzre rûhuñ oldur şüret

2516 Bu şüret oldı şaña 'akl-ı evvel
Kim andadur cihān 'aks-ı müşekkel

2517 Tenezzül itdün etden nefse geldün
Muşavver nefs-i külldesin bildün

2518 Çü 'arşa kürsiye göklere irdün
Buları seyr itdün cümle gördün

2519 Yedi kat gökleri gördün ü indün
Hümā bigi bu yir yüzine ḫondun

2520 Nebāta ma'dene ḫayvāna geldün
Hem anlardan geçüp insāna geldün

2521 Gelüp insāndan çün loḫma olduñ
Ana raḫmine düşdüñ nuḫfe olduñ

2522 Çü şulbdan ananıñ raḫmine düşdüñ
Hemān-dem anda ḫan olduñ işdüñ

2523 Süñük olduñ deri olduñ et olmış
Dökülmiş ḡonca bigi kat kat olmış

97b 2524 Bu cisme çünki Ḫaḫ emri irildi
Ölü gibi-yiken cismün dirildi

2525 Anadan toḡduñ ü geldün cihāna
Tenüni itdiler şüret bu cāna

2526 Çü sen olduñ tıfl gibi şir-i ḫāre
Saña ḫabs oldı ol-dem kehvāre

- 2527 İlükten bāliġ olduñ et olduñ
Erişeñ etiñ-ile ħumret olduñ
- 2528 ‘Anāşır oldu saña ümm-i süflî
Sen oġlısın atadur saña ‘ulvî
- 2529 Didi ‘İsî ki mîr-i muħteremdür
Feleklere giderem kim atamdur
- 2530 Atañdan yaña git iy baba cânı
Ki qalmaz bâķî uşbu mülk-i fâni
- 2531 Revân oldu yola yoldaşlaruñ hep
Atañ u anañ u qardaşlaruñ hep
- 2532 Dilersin kim olasın mürġ-i pervâz
Şikâruñ ola cümle ördek qaz
- 2533 Cihân-ı cıfeyi gerekseler vir
Bu fâni ‘âlemi nâķıslara vir
- 2534 Denî vü dūn durur dünyâ-yı ġaddâr
Kim it yimeġe lâyıkdur murdâr
- 2535 Nesebden geq taleb eyle münâsib
Qo bunları vü olġıl Haq’a tâlîb
- 2536 Bu yoqluq baħrına her kim batdı
Ĥudâ’dan özünü cümle unudı
- 2537 Çü Haq’dan yaña vaqtı baqdı anuñ
“Felâ ensâb” oldu naqdı anuñ
- 98a 2538 Ne şehvetden ki qopdı dürlü nisbet
Ne ħâşıl oldu andan girü naħvet
- 2539 Eger düşmese şehvet bu miyâna
Neseblere cümle olurdı fesâna
- 2540 Arada Qâruñ oldu cünün-ı şehvet
Ata ana çıqa geldi zarüret
- 2541 Nedür ata ana bu şüret-ile
Ki bunlaruñ ne diril ‘izzet-ile

- 2542 Kõduñ bir naķıñın adını cevâhir
Laķab daķduñ ĥusûd adın birâder
- 2543 ‘Adûñı sen senûñ ferzend dirsın
Yâd olanlara ĥıñâvend dirsın
- 2544 Olur kim emr-ise ĥâl-i ģamdur
Bulardan ĥâşıl olan derd ü ģamdur
- 2545 Deĥiler kim saña yoldaşlık eyler
Senûñle sevişür ķandaşlık (eyler)
- 2546 Senûñle ger bular ondur ger biş
Bulardur hezl yolında saña rıñ
- 2547 Bularuñ anca olduñ hemişe
Yitürdüñ bunlaruñ içinde dînini
- 2548 Bular efsâne vü efsûn durur hep
Ticâretde bular maģbûn durur hep
- 2549 Kelâmullah Ĥaķ için ‘izzet için
Resûl’uñ âb-ı rûyı hürmet için
- 2550 Ki bunlar saķala ģülmekdür ancaķ
Ĥaķ’a gidenlere irmekdür ancaķ
- 2551 Erenler gibi ķurtul er gibi ol
Düriş terk-i sirâyet server gibi ol
- 98b 2552 Düriş yoluñda herģiz ķoma şâni‘
Velî Ĥaķ’ın ĥalkuñ kılma zâ‘nî
- 2553 Mücerred ol mücerred ol mücerred
Ĥabul it Ĥaķ’ı ĥalkı eylegil red
- 2554 Ĥamu ķayd-ı mezâhibden beri ol
Ĥamu reh-revleruñ ser-defteri ol
- 2555 Seni şayd itmesûn ķayd-ı mezâhib
Gire ol dîn deyrine mânend-i râhib
- 2556 Bu yirde dir dîn ü cân milketidür
Kim ol iki cihânuñ devletidür

- 2557 Çü götürüle gözünden şüret-i gayr
Saña mescid gibi ola kamu deyr
- 2558 Tabandan yir yüzi hep zâhir olur
Saña Hâk cümle yirde zâhir olur
- 2559 Ne hâl-ıla kim ol vaqtın olasın
Bu nefsuñ hîlesinden kurtulasın
- 2560 Çıkar bu nefis içinden reh-i hilâfi
Ki Hâk yolındadır saña bu kâfi
- 2561 Bulardan ‘İsî vü Meryem gibi geç
Cihân-ı hânumanı Hâk için saç
- 2562 ‘Avâm-ıla oturma mesh olursın
Ne mesh olmak ki külli nesh olursın
- 2563 ‘Avâmuñ mezhebidür resm ü ‘âdet
Karışmaz bunlara ehl-i sa‘âdet
- 2564 ‘Avâm-ıla kim olsa hem-dem ü yâr
Şekâvetden özini eyler nigünsâr
- 2565 Bu ömr-i nâzenini tap telef et
Bu hayvânlara tap anı ‘alef et
- 99a 2566 Geçürdüñ her zerre ile rüzgârı
Bu yolda zâyi‘ oldı ‘ömr-i varı
- 2567 Koduñ teşvişe cem‘iyyet-i laqabı sen
Koduñ dürlü heves adın taleb sen
- 2568 Öziydün ölü bir câhil-i hammârı
Yimek için cihânuñ zehr-i mârı
- 2569 Çü serverlik adı cihâna düşdi
Anuñçün halk müşkil hâle düşdi
- 2570 Zuhûra gelmedin Deccâl ü kâfir
Cihânda piş-verler kıldı zâhir
- 2571 Hâk isteyenler imdi az dururlar
Olanı dağı bunlar ezdürürler

- 2572 Bularda zenler olmakda ne şekkdür
Bu yollu şeyh Deccāl'e eşiddür
- 2573 Tışına geydiler köhne pelāsı
İçi toptoludur Tengri belāsı
- 2574 Cihānı dem eylerler hemişe
İdindiler bunu va'zında pişe
- 2575 Kabāhatlar şalarlar mülklerle
Ki kıya halk anı kendülerile
- 2576 Şalātı dāne şavm dām iderler
Bunuñ-ıla halk gönüller rām iderler
- 2577 Dimāguñ dilin il içün kırıdur
Temiz içmez ü biz-zātlar düridür
- 2578 Yüktün hursı vü yolın ince gibi
Yarımca bu'de yir qarınca gibi
- 2579 Geçerler şadre şayrular gibi hep
Baş aşağı ayrular gibi hep
- 99b 2580 Zinālar giz gözi şişesinde
Olupdur gurre vü cāh endişesinde
- 2581 Dimāgunda tolu kibr ü riyāset
Mürāilikde fikr ü firāset
- 2582 Ver'a ehli gibidür halk içinde
Velī dīn yıkcıdur delik içinde
- 2583 Bularuñ içi taşu bir degüldür
Bular cāhildür ehl-i sır degüldür
- 2584 Diridür nefsi cānları ölüpdür
Bulara iki sır hoşluk olupdur
- 2585 Biri bu kim soqarlar nefse temren
Hevesden nüş ideler cehli hamren
- 2586 İkinci bunları esritdi dünyā
Açıncaq dünyedür bunlaruñ dīni

Zinālar gizlü gözi şişesinde B. 99b- 2580a

- 2587 omuşlar adların dervif u şufi
Bükülmifler nitelim kâf ü küfi
- 2588 Bularuñ taşradadur řufi adı
Velikin halvetindedür fesadı
- 2589 Haıatde bular dîn dufmenidir
Ki dũnyâ sevici dũn u denidür
- 2590 aparlar halka ü dîni severler
Cihânda nefis hoşluğını kavarlar
- 2591 Peyember kim amulardan uludur
Bulara didi kim irkin hulvdur
- 2592 Bular dîn yolunuñ dikenleridür
řeyâtinuñ bular ereñleridir
- 2593 ılurlar Ha yolına halkı da'vet
Mürid kim ü oğlân kim ü 'avret
- 100a 2594 Kimi şöyle dirilür kimi Başrı
Kimi ger hayy dirilür kimi Mışrı
- 2595 Kimi da'vî ılır nür-ı kerâmet
Kimisi 'ayb söyler bî-nedâmet
- 2596 Kimi kezzâb ü kimi iftirâcı
Kimi ulmaş ü kimisi aracı
- 2597 arañu içleri albi füsürde
Bular beñzerdi oyun başlı urda
- 2598 amusı öykünür ehl-i temîze
'İbâdetleri beñzer eski yire
- 2599 Cemî' terk idüp kesb-i halâli
olanurlar giyüp bir eski şalı
- 2600 amu loma perest muırr hũra
Mükedder sine vü dil seng-i hâra
- 2601 amu hengâme kibr ü zer sâlũs
Ne bunlarda edeb vardur ne nâmũs

- 2602 Yanar dîn ehlinüñ göñlü vü cāmı
Ki bid'at ehli tıtdı bu cihāmı
- 2603 Müselmānlık ki beñzer bir ağıla
Gerek kim anda dîn ehli yığıla
- 2604 Dirilüp ol ağılı yaqdı bunlar
Dālālet bārsına çıqdı bunlar
- 2605 Fesāda virdiler hālını bu halkuñ
Yimek içmek için mālun bu halkuñ
- 2606 Virüp şeyh itdiler birini temizi
Ki Hāq dergāhınuñ oldur temizi
- 2607 Çün ululadılar ol bu fuzūlî
Ki ne Teñgri bilür ne Resül' ı
- 100b 2608 Götürdi şer'î dīvarın aradan
Ne umsun kişi ol yüzi qaradan
- 2609 Didi Tengri Resül' e ol zamānda
Qoyacaq dürlü bid'atları cihānda
- 2610 Benüm ümmetlerümden kangı ümmet
Anuñ gibi zamānda tıtsa senet
- 2611 El-ile odı ü közi tıtmaq gibidür
İnanuñ ki bu söz qavl-ı nebîdür
- 2612 Bu bid'atdan kim uşda dîn yaqılır
Ne el yaqmak ki cān ü dil yaqılır
- 2613 İşitgil Muşafā' dan bu beyānı
Diriken kıssa-i āhır zamānı
- 2614 Nice yirlerde itmişdür işāret
Ki fi'ilidür bularuñ hep feşāret
- 2615 Dirīğa gör ü gel çübān olupdur
Oyunlar aña ser-gerdān olupdur
- 2616 'Aceb virdük 'aceb āhır zamāna
Ki çıqdı dîn ü 'ilm-i āsitāne

- 2617 Dönüpdür 'aksine aḥvālına 'ālem
Ki cāhillikden itmez şerm ādem
- 2618 Ne kıldı şerm arada ne şefkat
Edeb perdeleri yırtıldı kat kat
- 2619 Cihānda düzetdi dürlü mürāviz
Ki şeytānlara olmuşdur kılavuz
- 2620 İçi taşıdur anuñ tağa lāyık
Hemān iblis gibi la'ine lāyık
- 2621 Cihānda şeyḫ kat olmuşdur andan
Muşavver cehl almışdur yalandan
- 101a 2622 Ki Hızır oldurdi ol tıfl-ı caḥimi
Kim anuñ itsey-idi nā'imi
- 2623 Diler kim Hızır' a teşbih ide özin
Ki ya'ni Hızır izine başa izin
- 2624 Şalıpdur kendüzin dürlü fesāda
Perişānlık düşürdi i'tikāda
- 2625 Bunu ol şeyḫ adının gözsüzi gör
Yā buña şeyḫ olan ol yüzüsüzi gör
- 2626 Ne bunda ḥayr var ne etde devlet
Ne dīn bunda ne anda şeri'at
- 2627 Çün ol fark eylemez bahrı yirden
Nice virsün ḥaber saña sırdan
- 2628 Toludur gönül anuñ ḥār ü ḥāşek
Adı bilmez seni senlikden ol pāk
- 2629 Kerem bulsa İzid başına ḳāl
Ḳaçan eyler senüñ ol müşkilin ḥāl
- 2630 Bularuñ zemm-i ma'şiyet degüldür
Müfāhir-i ḡaynı ḡaybet degüldür
- 2631 Ḳaḫ' a nihān iderler bunlar ancak
Ḳalife eyleyüpdür nebī Ḳaḫ

- 2632 Bu yolda hāşā Allah ehl-i cife
Kim ola halk üstine halife
- 2633 Velî girçek olur yalancı olmaz
Göñülden bay olan dilenci olmaz
- 2634 Halife yirde gögde hâkim olur
Elinde olur anuñ her kim olur
- 2635 Bularuñ kendine vardur ‘alâmet
Ki degüldür bular ehl-i selâmet
- 101b 2636 Ki korkarlar bu dünya beglerinden
Çıkarmazlar bu havfi eklerinden
- 2637 Şişürüp kendüzin köpdürmek ister
Kime olsa elin yudurmak ister
- 2638 Ünin çıkarmaz ol âheste söyler
İşidenler şanın kim haste söyler
- 2639 Diler kim eydeler bimâr olupdur
Bu dîn devrinde zerd ü zâr olupdur
- 2640 Tuğanın depredür halk içre ya‘nî
Ki zikr eyler diyeler merd-i ma‘nî
- 2641 Anuñçün koyupdur tılsım anı
Ki ‘âlemdür şanalar halk anı
- 2642 Yuğun ipden giyecekler geyerler
Murakka‘lar idip göge boyarlar
- 2643 Görenler aña zâhiddür disünler
Aña geydügi şâhiddür disünler
- 2644 Bu halka gösterür ol beñz-i sâzın
Kim eydeler kılurmuş dün namâzın
- 2645 Tuğanın kemrelendürmiş ol ucdan
Kimi eydeler nedendür ol oruçdan
- 2646 Başı aşğa kaygulu her dem
Kim eydeler bu dînden ötrü bir gam

- 2647 Kemer belinde boynunda ridâsı
Kolında boğça elinde ‘aşâsı
- 2648 Adımı mesih-vâr dir gözinde
Kışacuk geyecekleri dizinde
- 2649 Yürür halk içre bu keşretde bayık
Tahâret ehli şansun dir halâyık
- 102a 2650 Şovuk âh eyler ü başını şalar
Ki vahdet eyler disünler ol kıalanlar
- 2651 Yalana remz eyler mühmele işâret
İşitmiş bir nice kıurı ‘ibâret
- 2652 Virür halka hikâyetler haberler
Kim eydeler idüpdür çok seferler
- 2653 Nazar almış diyeler pırlerden
Ġanidür hocalardan pırlerden
- 2654 Cihânda iki dürlü mürâyi
Kim oldur bular yoğlu bayı
- 2655 Birisi yürür eski kisvet-ile
Ki zâhidler olur bu şüret-ile
- 2656 ‘Avâmü’n-nâsı bunlar yaymak ister
Bularıyla işitmek dimek ister
- 2657 Geyerler köhne pâre pâre câme
Diler kim vire sevdâlar ‘avâma
- 2658 Yeñi ton gey diseñ geymezi olunca
Bu didüğüñ söze onamaz olar
- 2659 Ki ya‘nî dîni terk itsün disünler
Cihândan nefsi ürkütmüş disünler
- 2660 Kılanursa şaramaz şakalın
Ki disünler unutmuş kendü hâlin
- 2661 Disünler kim Hâk'a meşgûl olupdur
‘Avâm içinde bu maqbûl olupdur

yoğlu bayı A., yoğsul u bayı B. 102a- 2654b.

- 2662 İkinci bu durur ehl-i riyānuñ
İşit imdi ‘alāmetlerin anuñ
- 2663 Bular ardınca dā’ım bil nāmuñ
Diler maqbül ola hāş u ‘āmuñ
- 102b 2664 Diler kim gire sultān şöhetine
Dağı varur hatunlar katına
- 2665 Eger köhne geyerse kendüzine
Uşanur hor ola sultān gözine
- 2666 Eger yiñi geyer-ise ‘avāmı
Uşanur münker ola dir temāmı
- 2667 Bahālu şüf olur begdurur anca
Muṭavvaq gösterür dikdürür ince
- 2668 Yine bir fetvā olur hoş mūnaqaş
İmāma şarınur şarıkdur fāş
- 2669 Bunuñ neyiki halkuñ neykinedür
Şalāh ehli libāsı rengi nedür
- 2670 Ki sultānlar haķāret itmeyeler
Yaķıp gönüllerin ürkütmeyeler
- 2671 Ziyāret eyleyüp ‘izzet kılalar
Du‘āsın alalar hizmet kılalar
- 2672 Kılasın kandadur bunuñ riyāsı
‘Avāmü’n-nāsı görse bu libāsı
- 2673 Hemān-dem dir ki bu kıymetlü olur
Buña uyan kişi devletlü olur
- 2674 Görürler bunu ta‘zım iderler
Öñine ardına düşip giderler
- 2675 Haķ ehlinden ger bir kişi kopsa
Nazar kılsa anuñ geydügi elbise

Ƙıyās kandadur bunuñ riyāsı B. 102b- 2672a
Bunu giyen kişi devletlü olur B. 102b- 2673b.

- 2676 Dise bir ton dağı gey çıkar anı
Çıkarmaz ger teninden çıkısa cânı
- 2677 Riyâsı tozun eyler ol ri'âyet
Anuñ için kim ol korkan begâyet
- 103a 2678 Dimesünler dir baña halk yeksân
Ki zâhidlikden olmuştur insân
- 2679 Ol eyle getüremez aña tākāt
Riyâsı kılmışdur anı kat kat
- 2680 Geyer dîn ehl her lebse-i helâle
Hak-ıçün çü hayy u şüfi-i şâla
- 2681 Riyâ olur 'ibâdet ü sözde
Bedende vü geyecekde vü yüzde
- 2682 'İbâdetde riyâ şirk-i hafidür
Riyâ gaflet deñizintün kefidür
- 2683 İştidiñ hâlini ehl-i riyānuñ
Kim anlar müşrikidür Kibriyâ' nuñ
- 2684 Hemân taleblere bunu dimekdür
'Arz-ı dîn ehliyiçün gam yimekdür
- 2685 Hak ehlinün işitgil vaşf-ı hâlin
Ki bunlar 'arz iderler Hak' a kemâlin
- 2686 Libâsı gâh tâc u ki 'ibâdetdür
Gehî destârdurur ki kabâdur
- 2687 Degül maşşūs bunlar bir libâsa
Kabâya şâla vü yâhüd pelâsa
- 2688 Olup bunlaruñ nefsi müselmân
Kamu fi'ili ü kavli dîn ü imân
- 2689 'Arazdan şüpheden pâk u mazhar
İçi vü taşî şeri'atla mestür
- 2690 Şun' ilinün içindedür felekler
Feleklerde ne kim var-ısa melekler

- 2691 Şol elinde tutar yiri temâmet
Anuñdur yirde vü gögde imâmet
- 103b 2692 Hızır gibi kuruda yaşda hazır
Hak'ıñ kulları üzre şöyle nâzır
- 2693 Kim andan fevt olmaz bir daqıka
Elindedür anuñ cümle daqıka
- 2694 Anuñ hükmindedür kaygu vü şadı
Muradı durur anuñ Hak muradı
- 2695 Hak anı kullara eyler vesîle
Ki rahmet ide halka anuñ-ıla
- 2696 Anuñ elinden irişür temâmet
Bu halka rızq koyunca kıyâmet
- 2697 Ne kim varsa veliler ol zamânda
Eli altındadır anuñ cihânda
- 2698 Cihânda gaflet olmaz aña târî
Kim unutturan aña gird-i gârî
- 2699 Ne yirde kim koyar Hakânî taleb
Hak' a ırgürür anuñ elin alup
- 2700 Götürür gönül gözinden hicâbı
Temiz eyler bulutdan âfitâbı
- 2701 Nazar kılmaz cihânda mülk ü mâla
Ne tañı vardur anuñ keşf-i hâle
- 2702 Başında var anuñ Rabbânî tâcı
Bu halka yoqdur anuñ ihtiyâcı
- 2703 Anuñ bir himmeti vardur cihânda
Ki bir zerre degüldür kevineyn anda
- 2704 'Ulüm-ı evveline vü âşirine
Olupdur sinesi anuñ hazîne
- 2705 Aña ikrâr u inkârı bu halkuñ
Hakikat bil ki her kârı bu halkuñ

- 104a 2706 Cemî' lu'beta hem levhe beñzer
Hâṭāya zanna mekre şehvete beñzer
- 2707 Maḳāmı yok anuñ 'ālemde ma'lūm
Ten ü tenhâ yürür miskîn ü mazlūm
- 2708 Adı ḥalk içre derviş-i gedādur
Velî ma'ni yüzinden pâdiřāhdur
- 2709 Yürür bir gün toḳ ü bir gün bir aç
İçin şaşın idüpdür 'ışḳ tārāc
- 2710 Hāḳ anı nūr-ıla nihān idüpdür
Egerçi şürete insān idüpdür
- 2711 Anı zîr-i gölgeyle kimse bilmez
Hevāsına toyanlar anı bulmaz
- 2712 Musahḥardur aña şeyṭān hemişe
Şalar ḳullıḳcı gibi anı bilmez
- 2713 Bu evřāf u kemālāt u menākib
Derūnındadır anuñ cümle ğayib
- 2714 Yok anuñ zāhirinde işbu ḥālet
Kim uluğına ḳıla delālet
- 2715 Kime şüretinden nesne tuymaz
Anuñçün ekşeri ḥalk aña uymaz
- 2716 'Avāmü'n-nās gibidür şıfatda
Yimek içmekde vü beñizde tende
- 2717 El irmez anuñ ayağı tozına
Ki sürme ola cān ü dil gözine
- 2718 Meger Hāḳ bildüre anı ḳulına
Ḳaçan bu perdelerden ol biline
- 2719 Aña ḥalk-ıla olmaḳ řüretādur
Ma'ānide bu 'ālemden atadur
- 104b 2720 Aṭasıdur bu ḥalkuñ ol ḥāḳiḳi
Kim eyler tertib her bir raḳiḳi

- 2721 Ne oğulda kim atanuñ nişanı
Bilünürse sever ol ata anı
- 2722 Ata nür oğul nür olsa meşhür
Cihānda uşbudur nür(un) ‘ala nür
- 2723 Oğul kim atanuñ devletlüsüdür
Oğullaruñ kamu şefkatlüsüdür
- 2724 Atadan naqdı var ol bunuñ bahtuñ
Ki şirîn meyve-i sırrıdur dirāhtuñ
- 2725 Ne hāsıl dünyede ol kulavuzdan
Ki fark itmeye eyü ü yavuzdan
- 2726 Kaçan ol dîn içinde mürşid olur
Aña uyan kişiler mülhid olur
- 2727 Mürid anuñcün olur şeyhe teslim
Kim aña ide dîn ‘ilmin ta‘lîm
- 2728 Yağa gönül çerāğın dîn odından
Ki gören utana anuñ odından
- 2729 Öltiye kimse ‘ilm öğretmemişdür
Ölü ardınca ulu gitmemişdür
- 2730 Kimesne yakmadı külden çerāğı
Ki temiz eyleye qaradan ağı
- 2731 Yağar dîn ehli bu devre bu çağa
Ki yakdı şer‘i müfidler dirîğa
- 2732 Cihān toptolu oldu bid‘ât-ıla
‘Amel itmezler oldu sünnet-ile
- 2733 Hāsîs olmak şeriñ elinüñ
Nişanıdur bular āhir zamānuñ
- 105a 2734 Çü ezkâra bu dünyeyi olmak şoñ
Kopısardur öküş Deccâller öñ
- 2735 Bulardan şoñra kopar ulu Deccâl
Şalışardur cihāna fitne vü al

- 2736 Tıtsar yir yüzün fişk ü necâset
Tolısar ‘aleme küfr ü dâlâlet
- 2737 Hâk' uñ her bir işinde hikmeti var
Her ismüñ hükmi vü bir devleti var
- 2738 Celâlınden gehî hikmet kıabarur
Cemâlınden gehî rahmet kıabarur
- 2739 Anuñçün bu zamânda Hâk tutulmaz
Kim eylelere hergiz duñulmaz
- 2740 Meseldür işbu her bir dâsıtânda
İşin başı gerekdür bu şanda
- 2741 Cihânda olmaya süpürgeciler
Necisden ergirdi erkeçiler
- 2742 Kıovan arusınuñ yoldaşı da var
Toñuzdan kıurduñ dağı issi var
- 2743 Ok için oldısa kıartal yelegi
Gümüşlenür ‘aşiler kıurd añası
- 2744 Necesden ötürü olmışdur sökeller
Necâset kıanda var-ısa anı bekler
- 2745 Hümâr için gerekdür hamr ü meste
Toñuz eti yaraşur büt-pereste
- 2746 Eşek erişir geçerken şuda turur
Şanup ağısı vardurur giderür
- 2747 Gire hoş vakit olur sünbül gerçek
Eşek kıarşı varur kıurdi göricek
- 105b 2748 Deliklerde örümcek düzer olur
Alamaz kıazı ordan sinek olur
- 2749 Velî bu hikmet eyler nazâra
Anuñçün dağıil eylemez bu kara
- 2750 Dilerse küfr ü fişk ehli geçürür
Ki bir el taş bigi kıuzgun uçurur

- 2751 Bu gâflet perdesin gir kim çekilmiş
Dalâlet tohumu tenlerde ekilmiş
- 2752 Sakın tezvîr ü telbîsden sen
Uğurla bir nefsi iblisden sen
- 2753 Ki şeytânı geçer ekşer nefisler
Tutupdur her yanımı dürlü sükker
- 2754 Ger iblise var-ısa ittiḥâduñ
Şanasın başdan ayaga qaraduñ
- 2755 Çü şeytân-ıla evvelde bulışdıñ
Fesâd işlerde anuñla bilişdiñ
- 2756 Her işde itdi saña ketḥüdâlık
Ne tñan itdürse davî'-yi Ḥüdâlık
- 2757 Bu düzgünü vü düzenleri boz
Ki ḥuramaz künbet üzre ancak koz
- 2758 Biliş bilişi görincek görışür
Sürer sır vaktına anuñ irişür
- 2759 Öğüt virtür anı îmânsuz eyler
Bu cismi Ḥaḫ kim anda cânsuz eyler
- 2760 Ger ol demde irişmezse 'inâyet
Hemân-dem aksîne döner ḥimâyet
- 2761 Veger şeytân degül-ise bilişüñ
Şoñucu ḥayr olısardur bilişüñ
- 106a 2762 Çün evvel yüzine baḫmaduñ anuñ
Çürük işlerine ummaduñ anuñ
- 2763 Ger aḥirde gelürse ol ḫayırmaz
Seni hergiz ol îmândan ayurmaz
- 2764 Kişi dutmaz sözini bed kişinüñ
Ṭutar sözün hemişe bilişinüñ
- 2765 Bilişi mü'minüñ olur ferişte
Kim eylükler görür andan her işde

- 2766 Her âdem bu terâzûda çekilür
Bu eylik-ile her bir bû dökilür
- 2767 Hâzer it şer-'i Hâk' uñ zâyi' itme
Güneh tohmı biten yirlerde yatma
- 2768 Vücûduñ kal'asında päs-bân ol
Koyun gibi ger 'azâñuñ çubân ol
- 2769 Saķın nâ-ehle hem şöbet olma
Bularuñ-ıla murdâr olup ölme
- 2770 Cihânda terk-i 'âdet eyleyügör
Hâk' a hâliş 'ibâdet eyleyügör
- 2771 Var eyle terk-i 'âdet kıl 'ibâdet
Ki cem' olmaz 'ibâdet-ile 'âdet
- 2772 'İbâdet nice kim eylerseñ iy yâr
Görinirse gözüge yâr aġyâr
- 2773 Tolanmazsa gözünden şüret-i ġayr
Hemân-demde saña mesciddürür dir
- 2774 Degülse tã'atuñda ġayr hâzır
Olursın cümle yirde Hâk' a nâzır
- 2775 Büt ü zünnâr ü tersâ vü nâküs
Nedür bu cümle terk-i nâm ü nâmüs
- 106b 2776 Bular hep resm-i 'âdet durur ayıra
Eger añladuñ-ısa sözi kılayın
- 2777 Yüz düşmendürür bu nefsi-i kâfir
Ki bid'atlar kıılır başında zâhir
- 2778 Rızâ virme bu resm-i dîne hergiz
Bunuñla rüşen olmaz sine hergiz
- 2779 İy nice küfr vardır iy müselmân
Hemân-dem toġar andan nür-ı imân
- 2780 Görincek küfri imân nürü artar
Karañulıġın öñüñ ol-dem örter

- 2781 Dilersiñ kim olasıñ sende hâşş
Gerek kim ola sende şıdķ ü ihlās
- 2782 Özüñi kırtarıvir kendülikden
Yiter başuñı çıkar bir delikden
- 2783 Günāhuñ ala hālvette iñile
Hemişe şıdķıla imān yiñile
- 2784 Riyā vü süm‘a içre kıalma hayrān
Müselmān ol müselmān ol müselmān
- 2785 Kıo tācı hırķa ü zünnārı bağla
Geyip zünnārı hālvetlerde ağla
- 2786 Yüri hırķa vü tāc bādeyi vir
Dil ü cānuñ tersā-zādeyi vir
- 2787 Gehi tersā-zādedür nūr-ı ilāhī
Budur imān göginüñ bedr-i māhı
- 2788 Anuñ küfrinde ol kim fenādur
Ki dir ol bunuñ mülk-i beķādür
- 2789 Ki ma‘nī bu arada hātem olsun
Kimi fāş ü kimisi ketm olsun

Hātem kitābda muşannif kendüñüñ Hāķ' a vāsıl olduğın söyler vü keşfinde Hāķ Ta‘āla bu kitaba Gülşen-i Rāz diyü ad virdiğin beyān eyler.

- 107a 2790 Muşannif āhır itdükde kitābın
Buyurur kendüzinün fetķ-i bābın
- 2791 Beyān itmiş özinün keşf-i hālın
Hem izhār eylemek için kemālın
- 2792 Kıomış hasbī kıomış nefis ü hayālī
İdip cān milkiñde eşğalı
- 2793 Göñül iķlimine urmış kıadem ol
Vücüdün eylemiş anda ‘adem ol
- 2794 Güzer kıalmış tabi‘at zulmetinden
Hālāş olmuş ikilik şevketinden

- 2795 İkilikden geçüp birlige binmiş
Hâk olmuş Hâk-ıla halkı yinmiş
- 2796 İrişmiş bezm-i sultânına ol-dem
Yakınlık hâşıl olmuş şad ü hurrem
- 2797 Cenâbına Hâk'ıñ çün vâşıl olmuş
Delikler dürlü dürlü hâşıl olmuş
- 2798 Çekilmiş gözine nürâni sürme
Bu ma'niye ki Hâk'dan gayr görme
- 2799 İçü ü taşu nür-ıla tonanmış
Hâk'ıñ rahmetlerin görmüş gönenmiş
- 2800 Çekilmiş 'aynına kuşl-ı cevâhir
Hâk'ı görmüş gönül göziyle zâhir
- 2801 Muheyyâdır dir ol Hâk'dan meclis
Ġanı olur aña irerse müflis
- 107b 2802 Refîk itmişler aña bir huzûrı
Ki her yüzde ger virür Sübhân-ı nûrı
- 2803 Büt ü tersâ nice ol nûra dirler
Hem ol minzar dağı manzûr dirler
- 2804 Zuhûra gelse ol Hâk hazretinden
Görinür mâh olur şüretinden
- 2805 Ne meh-rûlar ki her yirde görinür
Egerçi dürlü şüretler bürinür
- 2806 Anuñdur bezm-i bâki 'ışk-ı bâki
Gehi muṭrib olur vü gâh sâki
- 2807 Zehi muṭrib ki bir sâz eyleyecek
Hudâ'yı hoş ser-âgâz eyleyecek
- 2808 Şalar zâhidlerüñ od hizmetine
Düşürür şu'leler cân ü tenine
- 2809 Zehi sâki şunarsa bir piyâle
İçerse zâhid dü hefte sâle

- 2810 Olur beyhüde dağı kendi gelmez
Bitürür kendüzini dağı bilmez
- 2811 Eger ol nür girse hân-kağa
Düşerler şüfiler feryād u āha
- 2812 Düşerler hep harāb u mest olurlar
Çamu bî-bā vü hem bî-dest olurlar
- 2813 Eger mescidlere girse seher-gāh
Cemā'atden çomaz bir kimse āgāh
- 2814 Girür çün ders-gāh mest ü meshür
Faķihe andan olur bî-çāre maħmür
- 2815 Çamu biçāredir 'ışkından anuñ
Çamu āvāredür 'ışkında anuñ
- 108a 2816 Çamu gözden şalıpdur hānmānı
Anuñçün terk idüpdür cism ü cāmı
- 2817 Lebindendür anuñ meyħāne ma' mür
Yüzindendür mesācid cümle pür-nür
- 2818 Kimin mü'min kimin kāfir ol eyler
Cihānda dürlü şüriş ol eyler
- 2819 Bu hāl-ile görmişdür muşannif
Ėaber bu resm virmişdür muşannif
- 2820 Ki baña andan irişdi bu devlet
Bu nefis üzre zafer buldum nuşret
- 2821 Benüm andan irişdi zulme dād
Ki kāfir nefis elinden ol-dem āzād
- 2822 Ne kim gönlümde var-ısa fikr-i dāniř
Ėicāb olmış göñül gözi bürünmiş
- 2823 Çamu telbīs 'aceb naħv imiş
Çamusu derdimizüñ şasret-imiş
- 2824 Gice gitdi vü oldu çün seher-gāh
Çapumdan girdi ol büt şöyle nā-gāh

- 2825 Uyardı beni gaflet uyhusundan
Halâş itdi ikilik qorqusından
- 2826 Yüzinden halvet-i cân oldu rüşen
Anuñla beni bildüm kim kimim ben
- 2827 Çü gösterdi cemâlin baña ol câh
Hemân-dem cân ü dilden eyledim âh
- 2828 Baña didi ki iy şeyyâd-ı sâlûs
Nice yâdñ bunuñ nâm ü nâmûs
- 2829 Bu şanıyla ‘ömrin irdi başa
Şanurlar şişesin ur seng ü taşa
- 108b 2830 Bu zühd ü ‘ilm ü ‘ucb kibr ü şehvet
Ucuñda bağlayıpdur dürlü şüret
- 2831 Ger aħir seni nelerden koyupdur
‘Ameller itdigüni hep yayıpdur
- 2832 Nazar kılmak aña kim hûb-rûdur
Hezârân saña ta‘atdan eyüdür
- 2833 Hemân-dem ol cemâl ‘âlem-i ârayı
Baña ‘arz eyledi bigi sarâyı
- 2834 Nebî gösterdi baña kimim ben
Kimine gösterem kimden kimim ben
- 2835 Yüzi cânumuñ ol-dem oldı qara
Cehâletden dil oldı yara yara
- 2836 Anuñçün oldı baña bu cehâlet
Kim olmuş fevķ-ı eyyâm-ı baġâlet
- 2837 Bu ‘ömrüm ol baġâletde çürimiş
Şuya buz bigi düşmüş irimiş
- 2838 Hâcel olduğum ol büt Tengri gördi
Baña doldurdu bir peymâne virdi
- 2839 Bir od düşdi baña şuyundan anuñ
Ki şavķı göge çıķdı cism ü cânuñ

- 2840 Çü görindi baña ol vech-i hırşid
Hemân kesdüm ten ü cânundan ümid
- 2841 Didi bu bâdedür bî-renk ü büyü
Bu varlık naqşını anuñ ıla yuy
- 2842 Ki varlık toħminuñ kessün qalbini
Gidersin senden ikilik yükini
- 2843 Çü nüş eyledim ol peymâne-yi bâķi
Ten ü cân yoqsın eyledüm ħâķi
- 109a 2844 Hemân-dem ħâka düşdüm mestlikden
Şanasın ħâk oldum perestlikden
- 2845 Bu dem kimim bende ne yoğum ne varım
Ne huşyârım ne mestim ne ħumârım
- 2846 Gehî hestî gibiyim mest ü serĥoş
Gehî zülf gibiyim uş müşevveş
- 2847 Şafa buldum cemâl-ı rûşeninden
Anuñ bir şemm oldum gülşeninden
- 2848 İrişdi Ĥazret-i Ĥaķ' dan bir âvâz
Ki ķo ol şemm adını Gülşen-i Râz
- 2849 Kitâbın ĥatem itmiş kendü şöyle
İlâhî âķibeti Muĥammed eyle
- 2850 Gehî ĥüyumla ben külĥandayım uş
Ki anuñ luţfila gülşendeyim uş
- 2851 Anuñ râz-ı gülinden bitdi güller
Ki kendülerini unutdı güller
- 2852 Öküş güller açılır bu çemenden
Velî gül bigi bitmedi bunda
- 2853 Buña dikenle uş aĥir zamândur
Söz ehline bu ma'niler 'ayândur
- 2854 Düzilmedi bunuñ bigi gülistân
Cihânda gerçi Ĥaķ'dur bâğ ü büstân

- 2855 Zübānı süsinüñ cümle gūyā
‘Uyunı nergisinüñ cümle binā
- 2856 Taḥammül it öñünden şoñuna dek
Ki götürüle gönülden şüphe ü şekk
- 2857 Kāmu menkūl ü ma‘kūl u ḥaḳāyık
İçinde münderic ‘ilm ü daḳāyık
- 109b 2858 Bana münkerlik-ile baḳmağıl ḥūr
Kim oḳumaya gözünde gülleri ḥār
- 2859 Kimin kim Ḥaḳ olubdur āşināsı
Ḥaḳ'a budur anuñ ḥamd ü şipāsı
- 2860 Ki sırrı bilmeyen ḥamd ü şipāsın
Budur dirler neşāt u āşināsın
- 2861 Bu sözlerden ğaraż budur ḥaḳıḳat
Kim oḳurken bunı bir ehl-i devlet
- 2862 Cān u dili anuñ ola şafālu
Dili tatlu ola ağızı du‘ālu
- 2863 Ögerse bizi bir kez şefḳat-ile
Sevündürsün Ḥaḳ anı raḥmet-ile
- 2864 Ki bunı ḥaḳ için düzetmedüm ben
Bununçün aḳça pül gözetmedüm ben
- 2865 İki bin çün sekiz yüzden tamāmet
Ki yetmiş beyti dürc ettik selāmet
- 2866 Ḥaḳ için niyet itdüm Ḥaḳ'da her dem
Tamām itdüm sözi vallahü'l-a'lem
- 2867 Tamāmü'l kitāb-i bi'avnillāhi
Melikü'l-a'lā sene 983

6. BÖLÜM DİZİN

A

- āb (F.): Su, 32b - 805,63a - 1617, 66b - 1701, 66b - 1702, 13b - 311, 30a - 739, 41b - 1043, 80a - 2056, 26b - 653, 81a - 2083, 13a - 309, 63a - 1616
ā. -a 87b - 2264
ā. -ın 1b - 2, 2a - 20
a. -ı hayāt 60a - 1538, 83b - 2153, 42a - 1058, 50a - 1266
ā. -ı hayvān 12b - 297, 88a - 2270, 81a - 2090, 12b - 296
ā. -ı rüyı 98a - 2549
- ābād (F.): Mâmur, şen, bayındır. 45b - 1149
- āb-dār (F.): Su veren hizmetçi; nükteli; parlak.
(nuḡk-ı ā.-ı) 68b - 1749
- ‘abeş (A.): Boş saçma(şey), 54b - 1378
ef‘āl-ı ‘.a.-den 49a - 1242
‘a. -dür 44a - 1102
- ‘abîr (A.): Bir ilaç terkibi (Bu terki b: Beyaz sandal, sünbül kökü, kırmızı gül, turunç ve iğde çekirdekleri, nârenc gibi güzel kokulu bazı otlarla bir miktar dövülmüş miskten meydana gelir.)
48a-1211
- abdest (F.): Namaz vs. için din icabına göre el, ağız, burun, yüz, dirseklere kadar kolları ve aşık kemiği üstüne kadar ayakları yıkama ve kulaklara, boyuna ve başa mesetme. 84a - 2169
- ‘acā‘ib (A.): Çok tuhaf şey, anlaşılmaz. 28b- 706
- ‘acā‘iz (A.): Koca karılar 16a- 389
- ‘aceb (A.): Acabā, hayret, gariplik, şaşılacak şey 108a - 2823, 27a - 667, 51b - 1311, 56b - 1444, 61b - 1572,82a - 2107, 83a - 2138, 100b - 2616, 55a -1390, 100b - 2616, 55a - 1396
‘a. -dir 77a - 1980
‘a. -dür 55b - 1408
- ‘acib (A.): Tuhaf
‘a. -i (şekl-i ‘a.) 19b - 469
- acı : Acı, 39b - 993,
a. -dur 29a - 713
a. -sı 53a- 1341
- ‘aciz (A.): Aciz, güçsüz, elinden bir şey gelmeyen 16a - 381, 56a - 1419
‘ā. ol- 58b - 1494
- ‘acz (A.): Beceriksizlik, 16a - 383
‘a. -ine 22b - 544
- aç- : Açmak; bir şeyin kapağını veya örtüsünü kaldırmak, bir şeyi kapalı durumdan kurtarmak; çözmek; ferahlatmak; başlamak
a. 78b - 2015, 50a - 1270, 93b -2421, 21a - 511, 13b - 320, 43b - 1100, 95b - 2485, 61b - 1578, 104a - 2709
a. -ar 23a - 561,61a - 1564
a. -alar 46b - 1181
a. -arlar 90a - 2332
a. -alum 61a- 1560
a. -arsın 62a - 1584
a. -dı 1b - 4, 3a - 50, 4b - 82, 47b - 1202, 88a - 2276
a. -dılar 6a - 120
a. -duñ 50a - 1266
a. -ğıl 49a - 1243
a. - incağ 99b - 2586
a. -mak 94a - 2436
- açıl- : Açılmak
a. -dı 5b - 108, 8a - 185
a. -ıpdur 1b - 9
a. -miş 38a - 955, 68b - 1760

- a. -mişdur 57a - 1455
- a. -sun 8a - 186, 65a - 1664
- a. -ur 27b - 680, 52b - 1334, 48a- 1213, 109a - 2852
- a. -ursa 52a - 1320

açlık : Açlık 45a - 1127

açuk : Açık 84a - 2166

- ad : Ad, ün, şöhret 23b - 574,38a - 956, 39a - 974, 41a - 1032, 42b - 1063, 75b - 1939, 76a - 1945
- a. -i 5b - 113, 6a - 132, 7a - 158, 9a - 204, 9a - 206, 18a - 429, 26b - 644, 30b - 751, 35a - 872,35a - 874,45a - 1139, 45a - 1139, 63a - 1608, 72b - 1857, 99a- 2569, 99b - 2588, 101a - 2628, 104a - 2708
- a.- dur 9a - 209, 56b - 1434
- a. -ıdurur 61a - 1561
- ad -ıla 18a - 430
- a. -ım 5a - 96,19a - 451,21a - 507,22b - 542, 46a - 1157,74b - 1917, 80b- 2070, 83b - 2151, 91a - 2363, 98a - 2542, 99a - 2567
- a. -ına 5a - 99, 7a - 159, 86b - 2236
- a. -ımı 91a - 2363, 98a - 2542,109a - 2848
- a. -ının 101a - 2625
- a. -ıyla 89a - 2308
- a. -lar 39a - 974
- a. -ların 99b - 2587
- a. -uñ 26a - 634,38b - 957

ada- (adımak): Ad vermek, adlandırmak

- a. -dı 18a - 430

adan- : Ad almak, ad takınmak

- a. -an 89a - 2308
- a. -dı 39a - 974, 78b - 2011

aded (A.): Sayı

- ‘a. -den 76a - 1949
- ‘a. -idür 38b - 961
- ‘a. -süz 74b - 1909

a’dād (A.): Sayılar 2b - 28

- a. -a 13b - 315

adālet (A.): Hakka riāyetkārlik, hak tanırlik, haklılık, doğruluk 65a-1669, 66a - 1694

Ādem (A.): Dūnyadan ilk yaratılan adam; ilk peygamber; adam 6b - 135, 14a - 335, 21a - 505, 21a - 513
21b - 514, 32b - 805, 36a - 904, 42b - 1072, 49a - 1244, 57b - 1460, 63a - 1613, 77a - 1976, 82b - 2123, 87a - 2245, 87b - 2267, 100b - 2617, 106a - 2766

ā. (cān-ı ā.) 86a - 2213

ā.- de (evlād-ı ā.) 26b - 654

ā. (feyz-i ā.) 2a - 11

ā. (İcād-ı ā.) 14b - 340

ā. (rūh-ı ā.) 81b - 2096

a. -i pāk 14a - 329

ādem eyle 19b - 468

ā. -de 31a - 763, 21b - 520

ā. -den 87a - 2242

ā. -i 21b - 519

ā. -ile 31b - 778

ā. -uñ 50b - 1279,83a - 2134

‘adem (A): Yokluk, bulunmama 13b - 310, 13b - 312,13b - 316, 13b - 318, 24b -598, 40b - 1019, 40b - 1020, 70a - 1788, 75b - 1940, 76a - 1956, 84b - 2173, 107a - 2793

‘a. -de 74b - 1910, 74b - 1912, 75b - 1940,

‘a. -den 2a - 14, 40b - 1021, 57b - 1473, 70a - 1787

‘a. -dür 21a - 512, 41a - 1027,43a - 1081, 55b - 1412, 63b - 1622

- adım : Adım , 45a - 1135
adım at- 45a - 1135
a. -dur 24b - 601
a. -eyler 24b - 604
a. -ı 101b - 2648
- ‘Aden : Arap yarımadasının güney batısında Yemen kıyılarında bir şehir.
(dürr-i ‘a.) 7b - 168
- ‘âdet (A): Görenek, usul, tabiat, alışkanlık 50a - 1267, 98b - 2563, 106a - 2771
‘âdet (hırka-yı ‘â) 96a - 2486
‘âdet (resm-i ‘â.) 106b - 2776
‘âdet (terk-i ‘â.) 95b - 2475, 106a - 2770, 106a - 2771
‘â -ile 73a - 1872
- ‘adl (A): Doğruluk 65b - 1684, 66a - 1685, 66a - 1691
‘adl-i hâkikî 47b - 1197
‘adl-içün 66a - 1692
‘adlin (dîn-i ‘.) 58a - 1485
‘a. -dür 65b - 1675
‘a. -ı 6b - 139
‘a. -ıla 33b - 830
‘a. -uñ 66a - 1685
- ‘âdil (A.): Doğruluk gösteren, doğru, adil, adaletli
‘â. (şah-ı ‘â) 67b - 1725
- adlu : Adli, 67b - 1734, 35b - 885
- ‘adü (A.): Düşman
‘a. -fı 98a - 2543
‘a. -nuñ 6a - 123, 6a - 124
- ‘adüvv (A.): Düşman, yağ, hasım 46b - 1177
- âfâk (A.): Ufuklar, gök kenarları, gök ile yerin birleşir gibi görüldüğü yerler
â. (ilm-i â.) 64b - 1657
- âf-tâb (F.): Güneş 16b - 396
â. -ı 10a - 236, 10b - 242, 13a - 304, 13b - 311, , 40a - 999
â. -ın 2a - 20
- âfitâb (F.): Güneş
â. -a 19a - 460
â. -ı 49b - 1257, 77b - 1992, 103b - 2700
â. -ı (Çerâğ-ı â.) 50a - 1265
â. -ıñ 80a - 2055
â. -uñ 30a - 738
- Afrikiye : Afrika 35a - 870,
a. -den 35a - 876
a. -dür 35a - 873
a. -nüñ 35a - 877
- ‘afv (A.): Af, suçunu bağışlama 95a - 2470
‘a. et- 79a - 2026
‘a. eyle- 57b - 1462
- ağ : Ak, beyaz; aklık
a. -ı 7b - 164,,51a - 1292, 69b - 1774,104b - 2730
a. -ında 36b - 913
a. -um 7b - 164
- ag sunuqur : Ak doğan 4b - 86
- ağ : Ağ (tuzak)
a. -a 60a - 1528, 61a - 1563
a. -ı 36b - 917
- âgâh (F.):Bilgili, haberli, uyanık 15a - 353, 107b - 2813
- ağaç : Ağaç 4b - 90, 14a - 337, 29a - 708
a. -dur 63b - 1621

- a. -ma 61a - 1560
a. -ufl 59b - 1522
ağ- : Yükselmek, çıkmak
a. -ar 41b - 1039, 61a - 1562
a. -arlar 18a - 437
a. -dı 6b - 147, 54a - 1366
āğaz (F.) ("ga" uzun okunur.): Başlama
āğāz kı1- 4a - 73
āgeh : Bkz. Āgāh 92b - 2392
ağıl : Ağıl, koyun ve keçi sürülerinin gecelediği, çit ya da duvarla çevrili yer.
a. -a 70b - 1805
ağıl : Aynın ve güneşin çevresinde görülen beyaz halka , hale
a. -a 100a - 2603
a. -ı 100a - 2604
a. -ında 83b - 2148
ağılan- : Ay harmanlamak, halelenmek
a. -dı 43b - 1092
ağırla- : Saygı göstermek, ululamak, yüceltmek
a. -ya 34b - 859
ağız : Ağız 24b - 608
a. -da 88a - 2275
a. -dan 61b - 1576
a. -ı 61b - 1565, 109b - 2862
a. -m 88a - 2276
a. -ma 61b - 1565
a. -mı 61b - 1578
a. -ıyla 77a - 1969
a. -un 61a - 1564
a. -unda 61b - 1566
ağla- : Ağlamak 106b - 2785
a. -r 74b - 1908, 90a - 2334
ağu : Zehir 36a - 901
a. -sı 105a - 2746
ağulu : Zehirli, 36a - 901
ağyar (A.): Başkaları, yabancılar 53b - 1355, 106a - 2772
a. -ı 55b - 1416
āh (F.): Ah
ā. -a 107b - 2811
ā. -ı 91a - 2362
āh eyle- 45b - 1148, 102a - 2650, 108a - 2827
ahādīs (A.): (eḥādīs)Peygamberimizin sözler; haberler , sözler 80b - 2072
ahbār (A.): Haber, ortada dönen söylentiler 11a - 256, 46b - 1174, 37a - 926
‘ahd (A.): Söz verme; and, yemin 50b - 1284
‘ahdi bozalar 36b - 914
‘ahd-beste 50b - 1285
‘ahd-ı evvel 50b - 1287
‘a. -inde 95a - 2471
āheste (F.): Yavaş, ağır, yavaş yavaş 101b - 2638
ahīr (A.): Son, sonraki, en son 3a - 46,3b - 52,10a - 232,17b - 423,21a - 504, 21a - 506, 27a - 665, 28a - 684, 33b - 828, 39a - 975, 41a - 1036, 42b - 1065, 47a - 1193, 48a - 1216, 78a - 2003, 80a - 2061, 80a - 2063, 93b - 2420, 100b - 2616, 104b - 2733
ahīr-ı nokta 27a - 663, 30a - 746
ahīr-i emr 30a - 744
ahīr (‘ayn-ı a.) 22b - 553, 72a - 1850
āhīr (kıssa-i ā.) 100b - 2613
āhīr-i rāh 3b - 56

- āhīr ol.- 71a - 1816, 73a - 1865
ā. -(‘ayn-ı ā.) 72b - 1856, 3b - 55
a. -de 106a - 2763
a. -i 28b - 698
- āhīrīn (A.): Sonlar, sonrakiler
ā. -e 103b - 2704, 85b - 2212
a. -dür 85b - 2209
- aḥiret (A.): Öbür dünya, öteki dünya 15a - 358, 31b - 773
āhīret (dār-ı ā.) 73b - 1891
ā. -de (Ma‘āş-ı ā.) 51b - 1304
ā. -dür (ilm-i ā.) 63a - 1610
- aḥkām (A.): Hükümler, emirler
aḥkām-ı kevākibdür 67b - 1724
- aḥlāk (A.): İnsanda bulunan ruḥī ve zihnī haller 64a - 1638, 68a - 1744, 73b - 1884
aḥlāk (ḥub-ı a.) 64b - 1657
aḥlāk-ı ferīşte 8b - 193
aḥlāk-ı zemīme 49a - 1244, 66a - 1689
a. -ı 24a - 594, 73b - 1887
a. -ıla 66b - 1700
- Aḥmed (A.): Erkek adı; Hz. Muhammed 3b - 53
Aḥmed'den (mīm-i A.) 3b - 53
- aḥmer (A.): Kırmızı 90b - 2343
- aḥsen (A.): (daha, en veya) pek güzel
aḥsen-i ṭakvīm 83a - 2140
- aḥşām : Akşam 31b - 776
- aḥter (F.): Yıldız 16b - 396
- aḥvāl (A.): Oluşlar, bulunuşlar, durumlar 75a - 1923
aḥvāl-i ‘ālem 71b - 1832
āḥval-ı ḥaşri 71a - 1817
aḥvāl ol- 95b - 2477
a. -m 4a - 73, 51b - 1305
a. -ma 47a - 1185, 100b - 2617
a. -i 2b - 37, 63b - 1625
a. -idür 90b - 2347
a. -lerü 85a - 2195
- aḥvel (A.): Bir şeyi iki gören, şaşı
aḥvel (‘ayn-ı a.) 11a - 259
aḥvel (çeşm-i ā.) 15b - 374
- aḥ : Beyaz 29a - 708, 65a - 1664
aḥ- : Akmak
a. -a 17a - 405, 60a - 1536
a. -ar 92a - 2381
a. -dı 6b - 146, 43b - 1097
a. -dufı 50b - 1277
- ‘aḥab (A.): Arka, art
‘a. -mca 9b - 215
- aḥça : Para 22a - 536, 35b - 888, 109b - 2864
a. -lar 61b - 1569
- ‘aḥd (A.): Bağ, bağlama, düğüm; sözleşme
‘a. -uñ 82a - 2118
‘aḥd-ı zünnār 95a - 2466
- aḥdāḥ (A.): Kadehler, bardaklar 23b - 579
- āḥibeti (A.): Nihayet, son
ā. -i 109a - 2849

‘ākıl (A.): Akıllı kimse 88a - 2273

‘ākıl (‘aql-ı ‘ā.) 51b - 1304

‘ākıl (mihr-i ‘.) 93b - 2421

‘aql (A.): Akıl, us 9a - 207, 10a - 235, 11a - 257, 12b - 291, 12b - 292, 13a - 308, 17a - 413, 21b - 525, 26a - 631, 24a - 582, 42b - 1066, 50b - 1276, 51a - 1296, 51a - 1297, 51a - 1299, 51b - 1305, 74a - 1904, 74b - 1908, 78b - 2018

‘aql-ı ‘ākıl 51b - 1304

‘aql-ı enver 16b - 396, 97a - 2516

‘aql-ı ħarābı 10a - 236

‘aql-ı insān 9a - 209

‘aql-ı kāmīl 12b - 298

‘aql-ı nūrı 65a - 1663

‘aqla (mīzān-ı ‘.) 11a - 256

‘aqluñ (ehl-i a.) 20a - 478

‘a. -a 11a - 258

‘a. -dan 60b - 1544

‘a. -ı 9b - 218, 11a - 251, 81a - 2088, 94b - 2448

‘a. -ıla 23a - 561, 44a - 1106

‘a. -ıñ 78b - 2017

‘a. -ıñı 81b - 2101

‘a. -uñ 12b - 290, 51a - 1295, 67a - 1710

‘a. -uñı 5a - 94, 9b - 217

‘a. -uñdur 94b - 2446

Akreb : Semanın kuzey yarımküresinde görülebilen büyük bir burç 18b-450,19a- 457

akreb eyle- 82b - 2121

‘aks (A.): Çarpma, çarpıp geri dönme

‘aks-i dindār 21b - 519

‘aks-i muşavver 21b - 515, 38b - 960

‘aks-ı müşekkel 97a - 2516

‘aks-ı nūruñ 21b - 517, 21b - 518, 38b - 965,

‘aks-i sāye 2a - 23

‘aks-i (şüret-i ‘a.müsemmā) 22b - 548

‘aks-ı tābı 10b - 242,13b - 311, 77b - 1992

‘aks-i vüçüda 21b - 514

‘aks eyle- 85a - 2187

‘aks ol- 13b - 312, 84b - 2184

‘a. -i 13b - 313, 21b - 517,21b - 520, 21b - 521, 38b - 959, 84b - 2183, 88a-2269

‘a. -idür 13b - 318

‘a. -in 37b - 943, 38b - 961

‘a. -inden 84b - 2178

‘a. -ine 25b - 626, 100b - 2617

‘a. -ini 21b - 516

‘a. -üñ 13b - 318, 13b - 319

‘aksı (A.): Ters, zıt

‘a. -ne 105b - 2760

akıt- : Akıtmak

a. -dı 33a - 809

akvāl (A.): Sözlər, lakırdılar 75a - 1923

a. -uñı 73a - 1875

al : Hile ,düzen 32a - 790, 85b - 2210, 105a - 2735

al : Kırmızı 77a - 1977

al- : Almak

a. 8b - 198,16b - 393,17a - 408, 38b - 959,48a - 1216,51a - 1299,60a - 1526, 64b - 1651, 83b - 2153, 84a - 2169

a. -a 2a - 22, 37a - 920,45b - 1146, 47a - 1196, 106b - 2783

- a. -alar 35b - 882, 35b - 888, 36b - 910, 102b - 2671
- a. -amaz 105b - 2748
- a. -an 25a - 615, 68b - 1754
- a. -dı 32b - 795, 38b - 969, 52a - 1314, 83a - 2134, 87b - 2266
- a. -duğı 6a - 133
- a. -duğ 72b - 1863, 73a - 1866,
- a. -dufısa 8a - 180
- a. -đıl 77b - 1991
- a. -ıban 54a - 1375, 54a - 1376
- a. -ınan 50b - 1285
- a. -ıp 78b - 2016
- a. -ıpdur 62b - 1602, 90a - 2328
- a. -ıpdurur 69b - 1784
- a. -ısardur 41a - 1036
- a. -ma 5a - 105, 11b - 274
- a. -madan 89b - 2320
- a. -mağa 33b - 833
- a. -mak 44a - 1110, 81b - 2095
- a. -masun 61a - 1555
- a. -mayıpdur 61a - 1555
- a. -mazlar 33a - 815
- a. -mış 102a - 2653
- a. -mışdur 100b - 2621
- a. -up 8a - 180, 67a - 1707, 103b - 2699
- a. -updur 19a - 456, 44b - 1117, 84b - 2176
- a. -ur 6a - 129, 6b - 143, 7a - 148, 9a - 204, 57b - 1473, 76b - 1968, 77a - 1971, 77a 1970
- a. -urlar 60a - 1530, 61b - 1569, 94b - 2458
- a. -urlardı 22a - 536

‘ala (A.): Büyüklük, yücelik, ululuk 18a - 425, 56a - 1431, 64b - 1654, 85a - 2192, 104b - 2722,
‘alā (‘ışk-ı ‘a.) 94b - 2445

‘alāmet (A.): İşaret, iz, nişan 65a - 1667, 72a - 1853, 101a - 2635

‘a. -den 35a - 869

‘a. -lerin 102a - 2662

ālāt (A.): Aletler, araçlar

(mevkuf-ı ā.) 22a - 531

alçağ : Yüksek olmayan, 65b - 1674

alçağlığ : Alçağlığ 73b - 1890

aldan- : Aldanmak

a. -duğ 64b - 1649

‘alef (A.): Hayvan yemi; ot, saman, yulaf 98b - 2565

‘ālem (A.): Dünya; insanlar, halk 2b - 29, 2b - 36, 8a - 184, 10b - 237, 10b - 245, 12a - 283, 14a - 335,
15b - 372, 16a - 381, 17a - 413, 18a - 428, 21a - 505, 24b - 598, 33b - 823, 38b - 964, 38b - 970,
42b - 1072, 42b - 1072, 47b - 1207, 56b - 1441, 57a - 1446, 64a - 1637, 68a - 1746, 74b - 1910,
74b - 1915, 74b - 1916, 74b - 1917, 75a - 1918, 75a - 1925, 75a - 1927, 75a - 1928, 75b - 1935,
75b - 1937, 76a - 1951, 76a - 1954, 76a - 1957, 76b - 1958, 77b - 1992, 77b - 1993, 79a - 2030,
81a - 2078, 89b - 2315, 92a - 2388, 100b - 2617

‘ālem (ahvāl-i ‘.) 71b - 1832

‘ālem (cedd-i ‘.) 81b - 2096

‘ālem (devr-i ‘.) 31a - 767, 84b - 2175

‘ālem (eczā-i ‘a.) 42a - 1057

‘ālem (mecmū-i ‘a.) 31b - 780

‘ālem (Serāy-ı ‘a.) 6a - 128

‘ālem (řāh-ı ‘a.) 75a - 1928

‘ālem eyle 19b - 468

‘ālem-ārāy (cemāl-ı ‘a.) 27b - 673

‘ālem-i ārāy 108b - 2833

- 'âlem-i hâk 12b - 299
 'âlem-i nâs 34b - 853
 'âlem-i pâk 12b- 299
 'âlem-nümâdur (âyîne-yi 'â.) 38a - 950
 a. -de 39a - 983, 49a - 1239, 57a - 1449, 63a - 1608, 63a - 1612, 72b - 1860, 75a - 1924, 75a - 1927, 93a - 2410, 93a - 2415, 95b - 2478, 104a - 2707
 'a. -den 12a - 283, 14a - 331, 104a - 2719
 'â. -dür 28a - 690, 101b - 2641
 'â. -dürür 75b - 1938
 'â. -e 72- 1842, 90a - 2332, 105a - 2736a
 'â. -i 81a - 2081, 97b - 2533
 'â. -dür 78a - 2002
 'a. -iñ 62a - 1583
 'â. -inde 52a - 1316, 68a - 1746, 73b - 1887
 'â. -inden 66b - 1703, 78a - 2005
 'â. -ine 88a - 2280
 'â. -iydi 72a - 1843
 'a. -ler 36b - 906, 75b - 1934
 'â. -lerine 45a - 1138
 'â. -ün 12a - 285
 'â. -üñ 40b - 1017
 'a. -üfidür 60b - 1546
 'âlemeyn (A.): İki âlem (dünya ile ahiret) 92a - 2380
 'âlemlü (T. 'âlemlü A.): Alâmetli, bayraklı . 77b - 1987
 âlet (A.): Araç 53a - 1346, 53b - 1350, 57a - 1453, 57a - 1455, 62a - 1590, 66a - 1688
 â. -dür (esbâb-ı a.) 92b - 2389
 â. -e 22a - 532
 'Âlî (A.): Ebu Talib'in oğlu ve Peygamberimizin damadı ve dördüncü halife 3b - 62
 'âllî (A.): Yüce, ulu 7a - 150
 'âllî (der-gâh-ı 'â.) 7a - 157
 'âlim (A.): Çok okumuş, bilgin 5a - 102, 62b - 1597, 63a - 1614
 'âlîme (taqdîr-i '.) 19a - 461
 'âlim-i rabbânî 63a - 1611
 'â. -in 62b - 1593
 'â. -ler 32b - 799
 'â. -üm 62a - 1585
 Allah (A.): Allah 16b - 398, 23b - 570, 40b - 1016, 101a - 2632, 24a - 592, 55a - 1390
 Allahü'l-âlem 75b - 1935
 a. -a 40b - 1018, 53a - 1343
 a. -uñ 5a - 99, 33a - 819, 34b - 862
 alma : Elma
 a. -sı 29a - 709
 altı : Altı sayısı 19a - 452, 46b - 1170
 alt : Alt
 a. -ında 15a - 355, 20a - 486, 68b - 1750, 94b - 2451
 a. -ındadır 103b - 2697
 altmış : Altmış sayısı 46b - 1170
 altun : Altın 8a - 183, 22a - 536, 35b - 888, 45b - 1142,
 a. -dan 31a - 760, 31a - 758, 77a - 1971
 âlü (F.) : Erik, şeftali.
 a. -sı 52b - 1329
 'amâ (A.): Körlük, görmezlik, bilgisizlik 34b - 851, 75b - 1932,
 'a. -da 75b - 1930
 'amâl (A.): İşler 95b - 2477
 'a. -i 63b - 1625

- amān (A.): Bağış, bağışlama; emnlik, korkusuzluk. 47a - 1196
- ‘amel (A.): İş; niyet 63a - 1615, 63a - 1616, 63a - 1618, 63a - 1619, 63a - 1620, 63b - 1622, 69a - 1762, 95b - 2472, 95b - 2474
- ‘amel (yevm-i ‘a.) 70a - 1794
- ‘amel it- 104b - 2732
- ‘amel kı1 49a - 1241
- ‘a. -dür 63a - 1610
- ‘a. -ler 108b - 2831
- ‘a. -süz 63b - 1621
- ‘āmil (A.): Sebep; işleyen 5a - 102, 92a - 2380
- ‘ā. -dür 33b - 823
- ‘ā. -ler 63a - 1614
- ‘āmm (A.): Umumi, genel; herkese ait
- ‘āmm (rahmet-i ‘a.) 31a - 769
- ‘āmı (cebri-yi ‘a.) 56b - 1434
- ‘āmm (‘örf-i ‘a.) 78b - 2013
- ‘ā. -ı 25b - 627, 78b - 2014
- ‘ā. -uñ 102a - 2663
- ‘ammā (A.): Ama, fakat, lakin, ancak, 11b - 267
- ‘amme (A.): Umuma mahsus
- ‘a. -dür57b - 1463
- afi- : Anlamak; hatırlamak; söztünü etmek
- a. 50b - 1275
- ana, aña : Ona (bk. Ol)
- ana : Anne
- a. -dan 11a - 262, 20b - 493, 51b - 1300, 51b - 1303, 51b - 1304, 97b - 2525
- a. -dur 40a - 1003
- a. -fi 97b - 2531
- a. -nıñ 97a - 2522
- a. -sı 105a - 2743
- a. -ya 21a - 503
- añaru : Öte, ileriye doğru, öbür, taraf
- a. -dur 35a - 876
- ‘anāşır (A.): Elemanlar, öğeler 20b - 492, 67b- 1728, 68a - 1736, 68a - 1739, 73b - 1879
- ‘a. ol- 87b - 2263, 97b - 2528
- ‘a. -dan 67b - 1731, 68a - 1738
- ‘a. -ı (yük.) 67b - 1721
- ‘anālu (T. ‘anā A.) : Zahmet, güçlük çeken.
- ‘a. -ya 6b - 140
- ‘anber (A.): Ada balığının bağırsaklarında toplanan yumuşak, yapışkan ve misk gibi kokan , kül renginde bir madde; güzel koku. 11b - 275
- ‘andelīb (A.): Bülbül
- ‘a. -i (İyelik) 39b - 995
- ‘a. -iseñ 49b - 1254
- ‘a. -tiñ 2b - 24, 7b - 169
- anca : Onca, o kadar, öyle (bkz ol)
- ancağ : Ancak 24a - 592, 24a - 591, 43a - 1077, 68b - 1755, 98a - 2550, 92b - 2397, 101a - 2631, 105b 2757
- ancılayın : Onun gibi, öyle, onun kadar (bk. Ol)
- anda : Onda; orada; o zaman (bk. Ol)
- andan : Ondan; onun için, ondan ötürü; sonra; oradan (bk. Ol)
- anı : Onu (bk. Ol)
- añıl- : Anılmak
- a. -dı 78b - 2011
- a. -ur 48b - 1223
- āñı (A.) : Olmuş, kemale ermiş 12b - 293, 34a - 838, 50a - 1265, 79b- 2026

‘Ankâ (A.): İsmi olup cismi olmayan bir kuş, zümürdüanka kuşu

‘a. -ya 75b - 1938

‘a. -yiseñ 59a - 1509

añla- : Anlamak

a. 11b - 270, 15b - 365, 18b - 450, 21a - 511, 21b - 522, 40b - 1011, 49b - 1252, 50b - 1283, 53a - 1338, 56a - 1424, 56a - 1425, 70a - 1791, 84a - 2164, 93b - 2424, 93b - 2426

a. -duğun 55a - 1398

a. -duñısa 106b - 2776

a. -ğıl 21b - 527, 22b - 549

a. -maduñ 64b - 1647

a. -rısa 82a - 2110

a. -sun 59b - 1523

a. -yana 13b - 323

a. -yıp 43a - 1088

añlad- : Anlatmak

a. -ır 51a - 1294

a. -ıvir 44a - 1105

añlan- : Anlaşılmak.

a. -ur 53a - 1342

añlar : Onlar (bk. Ol)

ansuz : Onsuz (bk.ol)

añuñ : Onun(bk. Ol.)

ara : Mahal, mevki, yer ; esna, vakit, sıra; orta, meydan ; bazan, vakit vakit, ara sıra; aralık, mesafe 24b - 597, 50a - 1263, 58b - 1488, 95b - 2474

a. -da 9a - 208, 13b - 322, 16a - 382, 16a - 378, 18a - 427, 18b - 443, 24a - 589, 24a - 593, 25a - 611, 27b - 681, 31a - 766, 39b - 988, 43a - 1087, 49b - 1262, 76a - 1948, 79a - 2036, 89a - 2297, 93a - 2414, 98a - 2540, 100b - 2618 , 106b - 2789

a. -dadur 27a - 665

a. -dan 23a - 563, 24b - 597, 36a - 892, 40b - 1013, 49b - 1250, 52b - 1328, 58b - 1496, 100b - 2608

a. -dandur 49a - 1238

a. -larında 51a - 1293

a. -sı 32a - 788

a. -sıdur 29a - 718

a. -sına 90b - 2351

a. -sında 19b - 472, 20b - 494, 34a - 848, 36b - 913

a. -sındaydı 32b - 805

a. -ya 20a - 489, 31a - 758, 31a - 760, 31b - 775, 32b - 804, 34b - 857, 68a - 1740, 69b - 1774

ārā (F.): Sūsleyen, bezeyen

ārāyı (‘ālem-i ā.) 108b - 2833

ārā-yı yāra 43a - 1089

A‘rāf (A.): Cennet ile cehennem arasındaki bir yer 15a - 359

‘araqlı (T. ‘arağ A.) : Köklü, damarlı 77b - 1983

ārām (F.): Rahat, huzur, dinlenme; karar kılma. 18a - 432, 82b - 2120

ārāyiş : Sūs, bezek, ziyet 27a - 667

ārāyiş-i nakş-ı çemen 3b - 62

‘araz (A.): İşaretler, alamet 40b - 1023, 69b - 1786, 96b - 2502

‘araz-ı taḥkik-ķanıdur 39a - 980

‘a. -dan 39a - 980, 103a - 2689

‘a. -dur 69b - 1785

ard : Ard

a. -ı 21b - 515

a. -ına 54a - 1376, 102b - 2674

a. -ınca 27a - 662, 37a - 922, 46b - 1180, 71a - 1821, 73a - 1868, 94b - 2449, 102a - 2663, 104b - 2729

arı : Arı, temiz, pak, saf 84a - 2169

- arid- : Temizlemek
a. -ur 6a - 129,86b - 2237, 86b - 2237
- arın- : Temizlemek
a. -a 25b - 621, 25b - 622, 87b - 2262
a. -ur 26b - 655,87b - 2262
- ‘arız (A.): Gelen; tesadüfi vaka; dağ, bulut ve saire gibi görmeye mani olan her şey; yanak 69b – 1783
‘arız ol- 85b - 2203
‘ā. -ından (haftı-ı ‘ā.) 84a - 2164
- ‘arif (A.): Bilen, bilgili, irfan sahibi 29b - 728,47b - 1206, 49b - 1251,79b - 2045,
‘arif (kalb-i ‘ā.) 48a - 1219
‘arif ol- 40b - 1021
‘ā -i 49b - 1261
- ‘arif-âne (A.): Arif olana yakışacak surette; ortaklaşa, örfâne, adet olduğu üzere. 21a – 503
- arğa : Arka
a.-fidan 64a – 1636
- armud : Armut
a. -uñdur 29a - 710
- arslân : Arslan
a-lar 70b – 1801
- ‘arş (A.): Dokuzuncu gök 5b - 109, 18a - 430, 26a - 631, 67a - 1708, 67b - 1730
‘arş-ı muhîl 18a - 433
‘arş-ı rahmân 17b - 419, 18a - 429, 84a - 2165
‘a. -a 97a - 2518
‘a. -da 18b - 446
‘a. -ı 18b - 439, 67a - 1709
‘a. -ıla 18a - 437
‘a. -uñ 18a - 434
- art- : Artmak
a. -ar 10b - 245,42a - 1057,106b - 2780
- artır- : Artırmak
a. -ur 13a - 309
- artuğ : krş artuğ 15b - 364
- artuğ : Başka, gayri; fazla, ziyade; - den fazla; bir bütünün büyük bir kısmı 38b – 957
- aru : Arı
a. -da 14a - 332
a. -lar 85b - 2200
a. -sınuñ 105a - 2742
- ‘arūs (A.): Gelin
‘a. -a 77b - 1984
- ‘arz (A.): Bir büyüğe sunma, gösterme, bildirme, önüne koyma 88b – 2289, 39a - 982, 40b - 1024
‘arzü'l-sübhanü'l-celâli 12a – 285
‘arza (tül-i ‘umk-i ‘arza) 87b – 2265
‘arz-ı dîn 103a - 2684
‘arz eyle- 13b - 313, 25a - 618, 45b – 1150, 108b - 2833
‘arz it 8b - 189 , 33b – 834, 103a - 2685
‘arz ol- 23b – 575
‘a. -a 87b - 2265
‘a -ı 40b - 1023
- arzula- : Arzulamak, istemek
a. -duñ 46a - 1160
- ‘aşā (A.): Değnek, sopa; dervişlerin taşıdıkları sopa 95b - 2484
‘a. -sı 101b - 2647
‘a. -sın 54a - 1376
‘a. -sıyla 54b - 1377
- āsān (F.): Kolay 54b – 1383
- āşar (A.): İzler, nişaneler, alametler 19b - 470, 76b - 1959

aşıl : krş. Aşl 2b - 32, 65a - 1669, 65b - 1674, 80b - 2073

‘aşıl (A.): Ahlakı bozuk, ahlaksız, çapkın

‘aşıl ol- 57b - 1466

‘aşıl (A.): Karşı gelen, şaki , haydut

‘a. -ler 105a - 2743

āsītāne (A.): Dergah, tekke

(‘ilm-i ā.) 100b - 2616

aşıl (A.): Asıl, kök, dip, temel, esas, kaide, kural; hakikat, soy, nesep, bir şeyin belli başlı kısmı; başlangıç;

baş, yer. 62a - 1586

aşıl-ı fer‘i-imān 95a - 2463

aşıl-ı tenzīh 11a - 260

aşılın (fıkr-i a.) 50b - 1276

a. -a 38b - 969

a. -ı 2b - 29, 39a - 984, 40a - 1005, 74b - 1912, 92b - 2390

a. -dan 2b - 25, 25b - 620

a. -ıdır 66a - 1687

a. -ın 2a - 17, 43b - 1101, 75a - 1919, 78a - 1999

a. -ına 2b - 34, 14a - 324, 19b - 467, 42a - 1056

a. -ufla 21a - 502

a. -um 38b - 968

aşlā (A.): Hiçbir vakit 66b - 1700

aşlī (A.): Asla mensup, hususi, seçkin 94b - 2449

ās-mān (F.): Gök, sema 18b - 448

ās-māni (zemīn-i ā.) 30a - 740

ā. -ı 89b - 2313

asma : Asma

a-sına 44b - 1123

aşşı : Yarar, çıkar, taraf; 79a - 2031

a. -eyle 51b - 1303,

a. -it- 16a - 378,

āsumān : Bk ās-mān 15b - 374, 21b - 525

āsumāni (devr-i ā.) 46b - 1179

ā. -a 21b - 518

ā. -da 20a - 477

ā. -dan 43a - 1082

ā. -ı 14a - 333, 17b - 420, 70a - 1789, 80a - 2057

ā. -i 69a - 1762

ā. -ufl 39b - 985

‘aşr (A.): Yüzyıl 69a - 1761

‘aşr-ı evvel 31b - 776

aş-: Aşmak

a. -up 70b - 1801

aşağa : Aşağı 16a - 380, 20a - 484, 61a - 1563, 70b - 1803, 99a - 2579, 101b - 2646

a. -iken 41b - 1039

‘āşık (A.): āşık 44b - 1120, 50a - 1263

‘āşık kıl- 88a - 2274

‘āşık ol- 89b - 2311

‘ā. -ıdır 89b - 2310

‘ā. -larufl 9b - 216

aşıla- : Aşılamak

a. -yalum 61a - 1560

āşikāre (F.): Belli, meydanda. 14a - 327, 51b - 1310, 64a - 1635, 76b - 1963, 84b - 2176

āşikāre ol- 44b - 1126

āşikārā 72b - 1860

āşinā (F.): Bildik, tanıdık.

ā. -sı 109b - 2859

- ā. -sın 39b - 989
ā. -sun 109b - 2860
āşinâlık (T.,āşinâ F.): Tanıdıklık. 75a - 1920
āşinâlık eyle- 96a - 2498
āşinâlık kıl- 40b - 1013
āşiyân (F.): Yuva, mesken.
ā. -e 89b - 2312,83a - 2142
‘aşk (A.): Sevgi 32b - 801, 80b - 2068, 82b - 2130
‘aşk (Şarâb-ı ‘.) 87a - 2251
āşüfte (F.): Meftun, şeydâ; karışık, perişan 16a - 380
Dimâğ-āşüfte 71a - 1825
at : At 36a - 899
a. -dur 60a - 1533
a. -ı 76b - 1967
a. -ına 33b - 832, 36a - 895, 85b - 2204, 95b - 2472
a. -ından 36a - 899
a. -ını 95b - 2474
a. -ınıdır 68b - 1749
a. -lara 36a - 896
a. -lardadır 19a - 458
at- : Atmak 89a - 2309
a. -ar 81a - 2084
ata : Baba; ata 98a - 2540, 104b - 2722, 98a - 2541, 104b - 2721
a. -dan 104b - 2724
a. -dur 97b - 2528, 104a - 2719
a. -mdur 97b - 2529
a. -ñ 97b - 2531
a. -fidan 97b - 2530
a. -nuñ 104b - 2721, 104b - 2723
a. -sıdır 104b - 2720
a. -ya 21a - 503
atasuz: Babasız, öksüz. 95b - 2478
‘afâ (A.): Bahşiş, bağışlama,ihsan 67b - 1734, 83a - 2136
‘afâ’ (feyz-i ‘a.) 75b - 1931
‘afâlar eyle- 6b - 143
āteş (F.): Ateş 49b - 1255, 66b - 1702, 86a - 2226
ā. -dür 77b - 1989
ā. -idür 40a - 1002
ā. -in 52b - 1330
ā. -inden 14b - 346
atıl- : Atılmak
a. -mış 71b - 1827
atlu : Atlı 36a - 895
a. -lar 36b - 914
āvâre (F.): Avare, serseri, aylak
ā. -dür 107b - 2815
‘avâm (A.): Herkes, genel halk 102a - 2661
‘avâmü’n-nâs 102a - 2656, 102b - 2672, 104a - 2716
‘avâm-ı şâz 34a - 843
‘a. -a 102a - 2657
‘a. -ı 102b - 2666
‘a. -ıla 98b - 2562, 98b - 2564
‘a. -uñ 98b - 2563
āvâz (F.): Ses 8a - 185, 109a - 2848
ā. -uñ 37b - 931
āvâze (F.): Yüksek ses, şöhet, ün.
ā. -ler 8a - 184

avla- : Avlamak

- a. -dılar 60a - 1527
- a. -ısañı 60a - 1533
- a. -rısañı 60a - 1533

‘avret (A.): Kadın, zevce, avrat 16a - 388, 88b - 2294, 99b - 2593

- ‘a. -ler 16a - 384

avuç : Avuç 7a - 148

avun- : Avunmak

- a. -dı 43b - 1093

avut - : Avutmak 95a - 2464

Ay : Ay, dünyanın uydusu. 3b - 60, 10b - 243, 27b - 673, 43b - 1092, 67b - 1731, 74a - 1896, 77b - 1990, 83b - 2148

- a. -a 10b - 245, 33a - 810, 35a - 874, 53a - 1345
- a. -a (bedr-i a.) 48a - 1212
- a. -da 10b - 242, 61a - 1561
- a. -ıdur 3b - 64
- a. -ı (yük.) 49b - 1258,
- a. -ı (iyelik eki) 64b - 1653
- a. -ın 6a - 120
- a. -un 61a - 1561

ayağ : Ayak 20b - 497

- a. -a 14b - 344, 16a - 387, 18a - 435, 28a - 687, 85a - 2193, 105b - 2754
- a. -ı 32a - 791, 65a - 1665, 104a - 2717
- a. -ın 89a - 2303
- a. -ından 62b - 1604
- a. -uñı 16a - 380, 16a - 388, 56a - 1423, 60a - 1529, 60a - 1530, 68b - 1758
- a. -uñdan 60a - 1532, 68b - 1758

ayağ : Ayak 16a - 382, 53a - 1347, 74a - 1894

- a. -lara 88b - 2292

ayağ : Kadeh, Tas, çanak

- a. -ı (iyelik eki) 20a - 488

‘ayān (A.): Apaçık, belli 12b - 296

- ‘ayān ol. 12b - 297, 21a - 506
- ‘a. -dur 109a - 2853
- ‘a. -uñı 66b - 1699

āyāt (A.): Ayetler

- āyāt (evzāh-ı ā.) 46b - 1173
- āyāt-ı kibri 86b - 2227
- āyāt-ı kübrā 17a - 406
- āyātu’l-vuquf 17a - 414
- āyāt (Kur’ān-ı ā.) 42b - 1074
- ā. -dan 12a - 282
- ā. -ı 12a - 282

ayaz : Açık, bulutsuz

- a. -uñı 19b - 465

‘ayb (A.): Ayıp, kusur 49a - 1235, 100a - 2595

- ‘ayb ol- 73a - 1877
- ‘a. -ı 49a - 1236, 59b - 1523
- ‘a. -ıñı 25b - 624

‘aybet (A.): Ayıp, kusur

- ‘aybet it- 33b - 834

aydın : Işıklı, aydınlık; ışık, nur, aydınlık; açık, belli, aşık. 10b - 238, 12b - 294, 13a - 301

- a. -ıyuz 23b - 578

aydınlık : Aydınlık 65a - 1664

- a. -ı 23b - 577
- a. -dur 32a - 787

āyet (A.): Ayet, surelerin bölümler 7a - 154, 17b - 416, 17b - 419, 27b - 676, 51b - 1300, 67b -- 173

āyet'el kürsi 17b - 419

āyetü'n-nür 17b - 418

ā. -dür 17b - 421

ā. -i 73b - 1881

ā. -ini 27b - 679

ā. -ler 17b - 422

ayıq : Bkz. ayık 94a - 2444

ayık : Ayık, akli başında. 87a - 2242, 90b - 2344

a. -in 87a - 2242

ayıl- : Ayılmak.

a. -a 43a - 1087

ayır- : Ayırmak.

a. -a 106b - 2776

a. -asın 14a - 328

āyine (F.): Ayna 14a - 326, 38b - 961, 44b - 1117, 73b - 1880

āyine-i şüret-nümādur 83a - 2138

āyine-vār 21b - 519

āyine-veşdür 10b - 243

āyine-yi 'ālem-nümādur 38a - 950

āyine ol- 21b - 514

ā. -de 30b - 754

ā. -dür 13b - 310, 13b - 318, 44b - 1117, 92b - 2390

ā. -ler 73b - 1889

ā. -nüf 31b - 772

ā. -sidür 33a - 822

ā. -sin 87a - 2247

ā. -sine 87a - 2249

ā. -sintüf 50a - 1273

'ayn (A.): Göz; aslı, kendisi, bir şeyin tıpkısı; kaynak, pınar ; Osmanlı alfabesinin yirmi birinci harfi 13b - 319, 24b - 599, 40b - 1023

'ayn-ı āhır 3b - 55, 22b - 553, 72a - 1850, 72b - 1856

'ayn-ı ahvel 11a - 259

'ayn (devlet-i 'a.) 44b - 1116

'ayn-ı ebed 14b - 340

'ayn-ı evvel 27a - 665

'ayn-ı gevheri 28b - 699

'ayn-ı heybet 45a - 1139

'ayn-ı kemā 81b - 2101

'ayn-ı keşret 24b - 606

'ayn-ı ma'nî 90a - 2326, 86a - 2219

'ayn-ı ma'la' 4b - 82

'ayn-mezāhir 22b - 553

'ayn-ı nazar 96a - 2489

'ayn-ı noqşān 41a - 1030

'ayn (nokta-i 'a.) 24b - 600

'ayn-ı nūr 21a - 510, 45a - 1132

'ayn-ı sa'adet 93b - 2429

'ayn-ı selsebîl 39b - 994

'ayn-ı şarāb 86b - 2236

'ayne'l-yaqîn 48b - 1225

'aynı (zulm-i 'a.) 58a - 1486

'ayn-ı tecellî 30b - 755

'ayn-ı vahdet 24b - 606, 69b - 1778, 84b - 2181, 89a - 2309

'ayn-ıla 6b - 146, 75b - 1936

- ‘a. -ı 13a - 304,13b - 318, 13b - 319, 21b - 527, 89b - 2318
‘a. -ına 44a - 1103, 81b - 2098, 107a - 2800
‘a. -nuñ 24b - 600
‘a. -nuñdur 38b - 962

ayrı : Ayrı.

ayrı düş- 74b - 1917

ayrıl- : Ayrılmak.

- a. -a 36b - 907, 71b - 1830
a. -ıncaç 89b - 2312

ayru : Ayrı. 71b - 1829

- a. -dur 11b - 266
a. -lar 99a - 2579

ayruğ : Başka, diğer, gayri, maada; artık, bundan sonra, bir daha. 11a - 258

a. -ı (yük.) 89b - 2318

ayruğsı : Ayrıksı, başka, başka türlü, farklı. 78b - 2023

‘ayş (A.): Yaşama 74a - 1899

‘ayş-ı neşâta 65b - 1680

‘ayyüka (A.): Semanın en yüksek yeri 6b - 147

ayur- : Ayırmak

a. -maz 106a - 2763

ayva : Ayva 5a - 105

az : Az 22a - 528, 39a - 978, 40a - 998, 44a - 1107, 88b - 2284, 91a - 2358, 99a - 2571

a. -a 35b - 890, 88b - 2289

‘azâb (A.): İşkence, keder

‘azâb-ı cehennem 94b - 2455

‘azâb it- 96a - 2497

azâd (F.): Kurtulmuş, serbest olan, kimsenin kölesi olmayıp istediği gibi hareket eden 58b - 1497, 108a - 2821

â. (bâñg-ı serv-ı âzâd) 78a - 2000

a. ol- 34a - 843, 96b - 2503

a. -ından 34b - 862

a. -ları 39b - 991

âzâde (F.): Hür, serbest 27a - 661

âzâde ol- 95a - 2471

a‘zam (A.): En büyük

(çarç-ı a.) 18b - 440, 18a - 428, 31b - 776

a‘zâ (A.): Organlar, üyeler 22a - 531

‘a. -ñuñ 106a - 2768

‘a. -sıdur 40a - 1001

azğun : Sapkın.

a. -larıdur 88b - 2290

azlık : Azlık 44b - 1126,45a - 1127

‘azm (A.): Kasıt, niyet, karar

‘azm eyle- 41b - 1046

‘azm-i eflâk 26b - 656

‘Azrâ’il (A.): Ölüm meleği 74a - 1892

B

bâb (F.): Kapı.

feth-i b. 5b - 108,7a - 166, 44a - 1112, 87a - 2244, 107a - 2790

bâb-ı fütühüñ 67a - 1710

b. -ıñ 40b - 1019, 80a - 2055

b. -uñ 30a - 738

baba : Baba. 97b - 2530

bâd (F.): Yel, rüzgar 66b - 1702

b. -ı (yük.) 36a - 896, 52b - 1330

- bādām (F.): Badem. 29a - 713
b. -ıla 29a - 712
- bāde (F.): Şarap, içki. 74b - 1906, 86a - 2221, 87b - 2260, 87b - 2262
b. -dür 108b - 2841
b. -sin 74b - 1907
b. -yi 106b - 2786
- bādem (F.): Badem. 29a - 716
bādem (kand-ı b.) 29a - 711
bādemlik 29a - 720
- bāğ (F.): Bağ, bahçe. 3b - 58, 109a - 2854
bāğ-ı (berg-i b. zinde-gāni) 50a - 1265
bāğ-ı (hüsn-i b. büstāni) 2a - 10
bāğ-ı bāından 2a - 22
bāğ-ı cennet 6a - 121
bāğ-ı serv-ı āzād 78a - 2000
b. -a 38b - 966
b. -ı 1b - 7, 35a - 875
b. -ıfı 56a - 1423
b. -m (vaşl-ı b.) 27a - 667
b. -ma 2a - 18, 56b - 1437, 77b - 1982, 82a - 2107
b. -nda 1b - 8
b. -muft 2b - 29
b. -ufl 3a - 47, 25a - 613, 39b - 995, 83b - 2149
b. -uflı 68b - 1758
- bağ : Demet, bağlam.
b. -ıyla 64b - 1650
- bağışla- : Bağışlamak, armağan etmek; affetmek.
b. -dı 5a - 100
b. -r 7a - 149, 26b - 649, 58b - 1498
- bağla- : Bağlamak. 12a - 276, 93a - 2408, 95a - 2469, 106b - 2785
b. -dı 24b - 599, 60b - 1540
b. -dılar 92b - 2401
b. -dum 10b - 237
b. -mağ 93a - 2407
b. -mıssın 16a - 383
b. -r 60a - 1529, 77a - 1971, 90a - 2334
b. -sifi 92b - 2402
b. -yıpdu 64b - 1650, 108b - 2830
- bağlan- : Bağlanmak.
b. - a 70b - 1806
- bağlu : Bağlı. 16a - 382, 95b - 2473
- bağır : Göğüs, ciğer, sine.
b. -ına 54a - 1368
- bahādır (F.): Bahadır, Yiğit
bahādır ol- 34b - 852
- bahā (F.): Kıymet, bedel, değer 102b - 2667
b. -sı 35b - 888
- bahālu (T. Bahā F.) : Kıymetli, bedelli, değerli. 102b - 2667
- bahār (F.): Kışla yaz arasındaki mevsim. 20a - 488
b. -ıdı 5a - 92
bahārī (mürğ-ı b.) 8a - 179
- bağıl (A.): Hasisi, cimri, tamahkar. 34b - 851
- bağr (A.): Deniz.
bağr-ı (ser-çeşme-i b.ma'āni) 8b - 191
bağr-ı cūduñ 28b - 699
bağr-ı safādan 63b - 1633

- baħr-i sâhil 88a - 2277
baħr-i pūr-ħün 42b - 1062
baħr-ı zâhir 32b - 806
b. -e 59b - 1516, 86b - 2231
b. -ı (iyelik) 32b - 807, 40a - 1002, 84a - 2162
b. -ı (yük.) 101a - 2627
b. -ıdur 42b - 1062, 84a - 2163, 84a - 2161
b. -ına 8b - 196, 89a - 2309, 97b - 2536
b. -ınuñ 5a - 104, 61a - 1556
b. -ında 74b - 1914, 96b - 2502
b. -uñ 61a - 1562
- baħş (A.): Bahis, konuşulan şey, söz. 67b - 1722
b. -i (iyelik) 23a - 557
- baħt (F.): Talih, kader, kısmet.
b. -uñ 6b - 138, 104b - 2724
- baħtlu (T. Baħt F.): Talihli, kısmetli.
b. -dur 47b - 1203
- ba‘id (A.): Uzak, ırak. 44b - 1122
- bâk (F.): Korku; sakınma; kaygı.
b. -a (eflâk-ı b.) 81a - 2083
- bâkî (A.): Daima, kalıcı 31a - 764, 40b - 1016, 58b - 1501, 72a - 1848, 74a - 1899, 78b - 2010, 97b - 2530
bâkî (‘ışk-ı b.) 107b - 2806
bâkî (‘ıyş-ı b.) 83b - 2154
bâkî (bezm-i b.) 107b - 2806
bâkî (peymâre-i b.) 108b - 2843
bâkî (vech-i b.) 37b - 936, 47a - 1195, 86b - 2235
bâkî kal- 42b - 1072
b. -dür 56a - 1420, 90b - 2347
- bal : Bal. 43b - 1097, 24b - 608
b. -a 23a - 562
b. -ına 85b - 2200
- bâl (F.): Kanat. 68a - 1745
bâl-ı zerrîn 4b - 86
b. -m 4b - 83, 12b - 290, 73b - 1890
b. -ıñ 48a - 1215
- bâlâ (F.): Yüksek, yüce. 42a - 1055
b. -sı 28a - 690
- balçağ : Kılıç sapı. 19b - 474
- balçık : Balçık.
b. -un 82b - 2124
b. -da 90a - 2331
- bâliğ (A.): Büluğa eren; erişmiş, yetişen. 68b - 1755
b. -ol- 40a - 1007, 40a - 1008, 97b - 2527
- balğ ur- (balkımak): Parlamak, parıldamak, ışık saçmak. 52a - 1316
- baña : Bana bkz. Ben.
- bağ- : Bakmak.
b. 2a - 13, 13b - 320, 15b - 365, 40b - 1015, 44b - 1117, 53b - 1353, 59a - 1508, 74a - 1904
b. -a 13b - 320, 47a - 1185, 60a - 1538
b. -an 77a - 1974
b. -ar 28a - 685
b. -arlar 22a - 540, 73a - 1864
b. -arsafı 14a - 330
b. -ası 75b - 1936
b. -dı 2b - 27, 6b - 146, 97b - 2537
b. -duñ 54b - 1387, 55a - 1396
b. -duñısa 54b - 1387

- b. -ıncak 28b - 700, 45b - 1143, 65a - 1660, 71a - 1821, 73a - 1868, 75a - 1922
b. -ıncak 10b - 244
b. -madufl 106a - 2762
b. -mağıl 109b - 2858, 109b - 2859
- Bār (F.):** Yük; Allah, Tanrı.
bār-ı sālîk 89a - 2304
b. -a 61b - 1568, 64a - 1635
b. -ı (yük.) 22a - 530, 60a - 1534, 74b - 1906, 81a - 2091
b. -ısına 100a - 2604
- bārān (F.):** Yağmur. 42b - 1064, 60b - 1543, 61a - 1561
b. -ıla 41b - 1043
- bār (F.):** Hiç olmazsa, bir kere, hasılı. 22a - 530
- bārī (A.):** Yaratan, yaratıcı. 56b - 1438
- barmağ :** Parmak
b. -ında 6b - 137
- barh :** Ev, bark. 90a - 2336
- baş :** Basmak.
b. -a 65a - 1666, 101a - 2623
b. -dı 43b - 1093, 54a - 1368, 67b - 1721
b. -mı 77a - 1978
b. -tum 83b - 2146
- başar (A.):** Göz; görme.
başarū'l-kerem 12b - 293
başardan (nūr-ı b.) 12b - 295
b. -dur 81b - 2097
- başıl- :** Basılmak.
b. -a 36b - 908, 65b - 1674
b. -ur 72b - 1855
- başır (A.):** Görüp, anlayan. 83a - 2136
başırı (ism-i b.) 80b - 2068
başır ol- 22b - 551
- başrı :** Basralı. 100a - 2594
- başret (A.):** Önden görüş, sezis. 92a - 2380
- başite (A.):** Döşeme, minder; düz yer, arz; yükseklik ölçmeye yarayan yayvan güneş saati. 85a - 2193
başit (şekl-i b.) 66a - 1697
başite (nokta-yı hāl-i başite) 84b - 2174
- baş :** Baş 16a - 386, 36b - 915, 47b - 1207, 64a - 1637, 67a - 1714, 69a - 1765, 71a - 1819, 74a - 1894, 90b - 2341, 99a - 2579
baş ço- 68a - 1741
b. -a 108a - 2829
b. -da 36a - 904
b. -dan 14b - 344, 16a - 387, 18a - 435, 28a - 687, 82b - 2127, 85a - 2193, 105b - 2754
b. -ı (iyelik) 62b - 1604, 101b - 2646, 105a - 2740
b. -ımdan 33b - 831
b. -iñ 67a - 1708
b. -ına 18b - 438, 28a - 693, 30b - 752, 101a - 2629
b. -ında 49b - 1261, 103b - 2702
b. -ından 10b - 237, 36a - 899
b. -ını 94b - 2446, 102a - 2650
b. -ufl 16a - 380
b. -ufla 60a - 1529
b. -uflıdan 60a - 1532
b. -uflı 67a - 1711, 106b - 2782
- başla- :** Başlamak.
b. -dum 7a - 161
b. -r 36b - 907

- b. -yalum 61a - 1560
başı : Başlı. 100a - 2597
başılu: krş başlı. 18b - 438
bağālet (A.): İşsizlik, avarelik; cesaret, kahramanlık.
bağālet (fevk-ı eyyām-ı bağālet) 108b - 2836
b. -de 108b - 2837
bat- : Batmak.
b. -dı 97b - 2536
bāıl (A.): Boş, beyhude, yalan, çürük 9a - 200, 11a - 261, 19a - 463, 19a - 462, 19b - 464, 93b - 2422,
94b - 2458
b. -dur 55b - 1411
b. -ı (iyelik) 9a - 199
bāın (A.): İç yüz; gizli, görünmeyen nesne; içteki. 3b - 52, 22b - 553, 62b - 1606, 84a - 2167
b. -dan (bāğ-ı b.) 2a - 22
b. -uñda (Hūzūr-ı b.) 5a - 94
b. -a 56b - 1441
b. -da 106b - 2777
b. -dadur 22a - 528
b. -ı (iyelik) 28b - 698
b. -ıdur 69b - 1778
b. -ıla 84a - 2170
bāını (A.): Dahili, sır ve hakikatle ilgili. 33a - 822
bay : Zengin; ulu, kibar, soylu. 101a - 2633
b. -ı (yük.) 102a - 2654
b. -ıdur 95a - 2460
Bāyezid (cedd-i B.) : Yıldırım Bayezid Osmanlı padişahı. 5b - 117
bayık : Açık, belli, gerçek, kuşkusuz, kesinlikle 50b - 1278, 73b - 1886, 80b - 2072, 93b - 2427, 94a -
2438, 101b - 2649
bayık (küfr-i b.) 89a - 2304
baylık : Zenginlik. 58b - 1498
bāzī (A.): Beğenmeyen.
ruşsār-ı b. 82b - 2130
bāzū-beste (F.): Kolun omuz ile dirsek arasındaki kısım.
b. -sı 63a - 1617
b. -ye 23b - 569
Becā : O dönemde bir yer ismi.
b. -dan 47b - 1207
b. -ya 35a - 874, 35b - 879
bed (F.): Fena, yaramaz, çirkin. 22b - 554, 106a - 2764
bed-hāl 51b - 1303
bed-nām 91b - 2364
bedel (A.): Karşılık, karşı; bir şeyin yerine verilen ve yerini tutan şey. 90a - 2330
beden (A.): Gövde, vücut, cisim, ten 63b - 1626, 67a - 1708, 68a - 1741, 71a - 1818, 71a - 1821, 71a -
1824, 73b - 1886, 92a - 2384
beden ol- 42a - 1051
b. -de 45a - 1132, 71a - 1822, 96b - 2507, 103a - 2681
b. -den 63b - 1625, 55a - 1391, 63a - 1618, 89b - 2312
b. -dür 63a - 1617
bedr (A.): Ayın on dördüncü gecesi, dolunay.
bedr-i aya 48a - 1212
bedr-i mähı 106b - 2787
beg : Bey.
b. -durur 102b - 2667
b. -ine 90b - 2346
b. -ler 6b - 145
b. -lerinden 101b - 2636

- beglü : Beyli. 56b - 1442
- beğayet (A.): Pek çok aşırı, son derecede, pek ziyade 10b - 249, 12b - 300, 45b -1144, 61a - 1552, 78b - 2019, 102b - 2677
- begen- : Beğenmek
b. -düñ 46a - 1162, 91a - 2361
- begendür- : Beğendirmek.
b. -mezsiñ 60a - 1534
- behîme (A.): Dört ayaklı hayvan. 26a - 639, 49a - 1244
- behişt (F.): Cennet, uçmak. 54a - 1369, 64a - 1638, 87b - 2266
behişte (ehl-i b.) 8b - 193
behişt-ı hür 74a - 1905
b. -e 24a - 594, 58b - 1491
- beğa (A.): Devam, sebat, evvelki hal üzere kalmak, bakilik 6b - 141, 24b - 602, 25a -609, 28b - 697, 40b - 1017,48a - 1213,48a - 1214,71b - 1833, 72a - 1843,72b - 1857, 75a - 1921, 96b - 2506, 43a - 1081, 42b - 1075
beğā bul- 28a - 691
b. -da 75b - 1930
beğādür (mülk-i b.) 106b - 2788
b. -nuñ 28a - 694,41b - 1038
b. -sı 2b - 25, 75b - 1936
b. -sına 4a - 79
b. -yı 22b - 552
- bekār (A.): Hiç evlenmemiş, ergen kimse. 60a - 1536
- bekle- : Beklemek 65a - 1663
b. -r 43b - 1095, 67a - 1717, 90b - 2346, 105a - 2744
- bel : Bel.
b. -inde 101b - 2647
b. -ine 77a - 1971
b. -üñ 95a - 2469
b. -üñi 93a - 2408
b. -üñde 95b - 2473
- bel bağlamak : Önem vermek, azmetmek, hazırlanmak. 93a - 2407
- belā (A.): Bela, gam, keder, kötülük. 88b - 2292, 95a - 2469
b. -lara 20b - 498
b. -sı 99a - 2573
- belde (A.): Şehir, kasaba, memleket. 95a - 2467
- bellî (F.): Evet 17b - 415, 50b - 1278
- bellîg (A.): Fasih, düzgün, söz söyleyen.
sa'ý-ı b. 22b - 543
- bellü : Belli.
b. -dür 53a - 1342
b. -ler 41a - 1032
- belür- : Belirmek.
b. -e 36b - 913
b. -mez 15a - 352, 91b - 2368
- belürsüz : Belirsiz. 42b - 1069, 36a - 898
- ben : Ben 2a - 19, 22a - 534, 23a - 564, 23b - 571, 23b - 572, 23b - 573, 23b - 574, 23b - 575, 24a - 584, 24a - 585, 24a - 593, 24b - 596,24b - 597,36b - 919, 37b - 931, 39b - 988, 40a - 1007, 41a - 1028, 46a - 1161, 54b - 1389, 55a - 1390, 56b - 1440, 55b - 1405, 57a - 1449, 95a - 2470, 108a - 2826, 108b - 2834, 109a - 2850, 109b - 2864
b. -de 62a - 1585, 109a - 2845
b. -dedür 47b - 1207
b. -den 23a - 564, 40b - 1022
b. -em 46a - 1161, 55a - 1394,55b - 1409
b. -i 3a - 39, 3a - 40, 8b - 188, 56a - 1427, 84a - 2166, 108a - 2825, 108a - 2826
b. -üm 7a - 152, 38b - 968, 100b - 2610,108a - 2821
bana 23b - 575, 39b - 996,75a - 1919, 77a - 1981, 109b - 2858

- baña : Bana. 8b -189,11b - 274,23a - 564,38a - 947, 40a - 998, 40a - 1009, 44a - 1108, 48b - 1223, 53b - 1357,54a - 1369, 54b - 1387, 60a - 1537,69a - 1769, 77b - 1991, 82a - 2108, 84b - 2186, 103a - 2678, 108a - 2820,108a - 2828, 108b - 2833, 108b - 2834,108b - 2836, 108a - 2827, 108b - 2838, 108b - 2839, 108b - 2840
- bend (A.): Bağ, yular, rabıta, bağlama. 56a - 1423
bend (sağn-ı b.) 61b - 1576
- benefşe (F.): Menekşe.
benefşe-müşg-büdur 3b - 61
- bengâh (F.): Emirlere ve büyük rütbeli kimselere mahsusçadır 19a - 458
- benî (A.): Oğullar.
benî-güneş 27b - 673
- beñiz : Beniz, yüz rengi, yüz.
beñiz-i sâzın 101b - 2644
b. -de 59b - 1517, 104a - 2716
b. -den 49a - 1237
b. -ini 53a - 1341
- beñizlen- : Renklendirmek.
b. -mez 49a - 1237
- benlik : Benlik. 46a - 1168
b. -i (iyelik) 23b - 575
- beñze- : Benzemek.
b. -dügi 65b - 1681
b. -düfi 26a - 639
b. -mez 63b - 1623, 70a - 1794
b. -r 10b - 245, 24a - 594, 31a - 760, 33a - 810, 36a - 901, 40b - 1017, 49a - 1244, 53a - 1345, 55a - 1401, 65b - 1679, 65b - 1679, 65b - 1680, 67a - 1707, 69b - 1773, 69b - 1776, 70b - 1806, 71a - 1823, 71a - 1822, 71b - 1827, 74b - 1910, 76a - 1954, 77b - 1984, 77b - 1986, 78a - 2006, 78b - 2015, 87a - 2252, 84b - 2183, 84b - 2173, 100a - 2598, 100a - 2603, 104a - 2706
b. -rdü 100a - 2597
b. -ridi 42a - 1057
b. -ye 8a - 184
- beñzedür- : Benzetmek.
b. 53a - 1345
- ber (F.): Üzere, üstüne, üstünde, üzerine, üst. 25a - 612, 42b - 1064
ber-mürde ol- 2b - 26
ber-naķş 76b - 1963
b. -den 70b - 1800
- berâber (F.): Beraber, birlikte, bir arada. 32b - 796, 36a - 902, 38b - 964
- berçin (A.): Toplayıcı. 82a - 2115
berçin (zülfi b.) 82a - 2107
- ber-dâr (F.): Asılmış. 90a - 2335
ber-dâr (Mansür-ı b.) 52b - 1326
- berg (F.): Yaprak. 30a - 739
berg-ı gülde 69b - 1779
berg-i bâğ-ı zinde-gâni 50a - 1265
berg-i gül 89b - 2315
berg-i nebâti 3a - 38
berg-i rahtı 2a - 18
b. -i 71a - 1814, 77b - 1982
- beri : Beri , bu yana, bu tarafa. 98b - 2554
- berk (A.): Şimşek. 60a - 1529
berk eyle- 9a - 199
berk-ı raht 80a - 2056
b. -e 67a - 1707
- berü : Beri, bu yana, bu tarafa. 31a - 758, 35a - 871, 47b - 1199,61b - 1578, 80b - 2074
b. -dür 35a - 876

- b. -ki 37a - 920
berzah (A.): Can sıkıcı yer; ölümlerin ruhlarının kıyamete kadar bulunacakları yer. 24a-593
bes (F.): Yeter, elverir; çok, çok fazla; elbette, doğrusu 10a - 233, 37b - 931, 37b -933, 41a - 1029, 55b - 1416, 91a - 2357
b. -dür 58a - 1487
b. -i 68a - 1746
besâf (A.): Düz yer; kazan, tencere gibi yayvan kap.
b. -a 12a - 276
beşâret (A.): Müjde, muştı. 91b - 2368
b. -lerüñ 43a - 1084
beşer (A.): İnsan. 42a - 1052, 71b - 1837, 88b - 2285
b. -de 9b - 222, 42a - 1052, 58a - 1480, 68a - 1748
b. -den 42a - 1051, 55a - 1390, 93a - 2409
beşinci : Beşinci. 19a - 453
bett (A.): Tiftikden yapılmış şal, sof. 71b - 1831
bey^ç (A.): Satma, satış, satılma, satın alma. 62b - 1599
beyân (A.): Anlatma, açık söyleme, bildirme.
beyâna (takrir-i b.) 69a - 1764
beyân it- 34a - 838, 52b - 1327, 60b - 1551, 72b - 1856, 107a - 2791
beyân kııl 47b - 1208
b. -a 37a - 930, 45a - 1130
b. -dur 35a - 873
b. -ı (yük.) 46b - 1174, 40b - 1024, 100b - 2613
b. -ı (iyelik) 81b - 2097
beyni : Beyin.
b. -si 36a - 904
beyt (A): Mesken, hane, ev, oda, oba. 47b - 1205
beyt-i Esed 19a - 457
b. -i (yük.) 109b - 2865
beze- : Bezemek, süslemek, donatmak, tezyin etmek.
b. -e 11b - 272
bezen- : Süslenmek.
b. -miş 5a - 92
bezeklü : Süslü, ziynetli 48a - 1211
bez : Kumaş parçası.
b. -ine 8a - 184
bezl (A.): Bol bol verme, saçma.
b. -i (in'âm-ı b.) (iyelik) 6b - 140
b. -ile 33b - 830
bezm (A.): İçkili, eğlenceli meclis, dernek. 27b - 669
b. -(server-i b. Hüzâ'yı) 85a - 2198
bezm-i bâki 107b - 2806
bezm-i sulţân 107a - 2796
b. -ol- 90a - 2333
b. -inde 47b - 1204, 76b - 1968
bıfır : Pınar, çeşme.
b. -ı (yük.) 10b - 237
b. -ın 33a - 809
bırak- : Atmak, koymak; çıkarmak, salmak. 38a - 949
b. -ıp 85b - 2201
b. -dı 82b - 2119
b. -duñ 54b - 1387
bî-'ahdi (F. 'ahd A.): Yeminsiz, andsız. 95a - 2470
bi'l-fi'l (A.): Hakiki olarak, gerçekten. 26a - 636, 26a - 639, 72b - 1860
bi'l-kuvve (A.): Tasavvufi olarak, düşünce halinde. 72b - 1859
bî-şeker (F. Şeker F.): Şekersiz. 48b - 1233
bî-'aded (F. 'aded A.): Hesapsız.

- b. -dür 61b - 1573, 76a - 1948
- bî-'aql (A.): Akılsız. 90a - 2337
- bî'ât (A.): Kabul, tasdik muâmelesi. 34a - 848
- bî'avni (A.): Yardımıyla.
bî'avnilâhi (kitâb-i b.) 109b - 2867
- bî-bahâne (F.): Bahanesiz, ebebsiz. 20a - 476
- bî-bey'at (da'va-yı lâf-ı bî-biğât) (F.bk. Biât A.): Kabulsuz, anlaşmasız. 95b - 2483
- bî-cân (F.): Cansız, ruhsuz. 26b - 644
- bî-cihet (F. Cihet A.): Tarafsız, yönüstü,; sebepsiz, ilgisiz. 74a - 1895
- bî-çare (F.): Biçare, çaresiz, zavallı. 7a - 152, 107b - 2814
b. -dir 107b - 2815
b. -lere 81a - 2082
b. -ye 85b - 2204
- bid'at (A.): Sonradan meydana çıkan şey; peygamber zamanından sonra dinde meydana çıkan şey 100a - 2602
b. -dan 100b - 2612
b. -ıla 104b - 2732
b. -lar 106b - 2777
b. -ları (1. Yükleme) 100b - 2609
- bî-dâr (F.): Uyanık, uyumayan, uykusuz. 15b - 373
- bidâyet (A.): Başlama, başlangıç. 13b - 315, 26a - 642, 30b - 757
- bî-deff (F. Deff A.): Çalgısız, tefsiz. 27b - 670
- bî-dest (F.): Elsiz. 87b - 2263
bî-dest ol.- 107b - 2812
- bî-gâne (F.): Kayıtsız, ilgisiz. 39b - 989, 74a - 1905
b. -sin 40b - 1014
- bigi : Gibi 3b - 58, 24b - 598, 24a - 589, 25a - 612, 42b - 1067, 45a - 1134, 46a - 1168, 57a - 1446, 65b - 1682, 66a - 1695, 66b - 1705, 66b - 1699, 71b - 1838, 77a - 1973, 77b - 1990, 84b - 2181, 85a - 2190, 96a - 2489, 97a - 2519, 97a - 2523, 105b - 2750, 108b - 2833, 108b - 2837, 109a - 2852, 109a - 2854
b. -dür 76a - 1946
b. -sin 43a - 1086
- bî-heşş (F. Heşş A.): Şensiz, keyifsiz. 87b - 2255
- bihîşt : Bkz. Behîşt. 15a - 359
- bî-hüde (F.): Boşuna, boş yere, beyhude. 88b - 2286, 95b - 2485, 107b - 2810
- bî-hüş (F.): Deli, şaşkın. 90a - 2337
bî-hüş ol.- 87b - 2262
- bî-kadem (F. Kadem A.): Ayaksız.
b. -dür 63b - 1622, 41a - 1027
- bî-kibâr (F.kibâr A.): Terbiyesiz, kibar olmayan. 14b - 345
- bikr eyler (A.): Dokunulmamış, kız oğlan kız, genç kız.
b. -eyle- 51a - 1297
- bî-küdûret (F. Küdûret A.): Gamsız, kaygısız. 73b - 1878
- bî-küll (F. Küll A.): Tam olmayan.
bî-küll-i şâfî 88b - 2285
- bil- : Bilmek
b. 12b - 296, 13a - 301, 15b - 368, 29a - 714, 32a - 793, 37b - 939, 42b - 1067, 43a - 1078, 46a - 1156, 49a - 1239, 50a - 1270, 50b - 1276, 51b - 1304, 52a - 1317, 55b - 1415, 56a - 1425, 56b - 1440, 56b - 1441, 60b - 1540, 61a - 1559, 66b - 1699, 67b - 1723, 73a - 1869, 76b - 1961, 80b - 2069, 93b - 2425, 87a - 2249, 95a - 2462, 102a - 2663, 103b - 2705
b. -di 48a - 1216
b. -diginden 91a - 2352
b. -dügi 11b - 266, 24a - 581, 48b - 1224
b. -dügin 11b - 265
b. -dügün 16a - 378
b. -dük 39a - 978, 40b - 1024, 91a - 2362, 91b - 2365

- b. -düm 108a - 2826
- b. -düf 62a - 1586, 66a - 1685, 78a - 1999, 97a - 2517
- b. -eler 34a - 847
- b. -esin 15b - 373, 43a - 1088, 78b - 2023, 96b - 2512
- b. -eydi 93b - 2426, 94a - 2442
- b. -gil 71b - 1830
- b. -meseyidi 38a - 948
- b. -meyen 109b - 2860
- b. -mez 4a - 76, 70a - 1795, 101a - 2628, 104a - 2711, 104a - 2712, 107b - 2810
- b. -sün 10a - 233, 59b - 1521, 63a - 1619, 78b - 2014, 92b - 2402
- b. -üfse 49b - 1252

bildüklü : Tanıdığı, bildiği olan. 11b - 265

bildür- : Bildirmek.

- b. -diler 58b - 1493
- b. -gil 75a - 1919
- b. -e 104a - 2718
- b. -iser 34a - 842
- b. -mez 24a - 582
- b. -se 34a - 846
- b. -ür 12b - 298, 24b - 605, 42b - 1069, 48b - 1224, 48b - 1224, 50a - 1272, 51b - 1306, 54b - 1380, 62a - 1583, 62b - 1606, 64a - 1637, 65a - 1662, 71a - 1820, 83b - 2157, 90b - 2339, 90b - 2347, 94b - 2449, 100a - 2607
- b. -ürdi 47b - 1201, 83a - 2141
- b. -üriz 42b - 1069
- b. -ürsefi 37b - 931, 89b - 2317
- b. -ürsin 22b - 552, 50a - 1271, 51b - 1312, 83b - 2159
- b. -ürsün 59b - 1517, 61a - 1553
- b. -üvirgil 77a - 1981

bilen : Bilen. 24b - 607, 42b - 1069, 43a - 1079, 50a - 1272, 55a - 1393, 42b - 1069, 49b - 1260, 49b - 1262, 63a - 1608

b. -dür 35a - 868

bilin- : Bilinmek.

- b. -di 22b - 548, 60a - 1539, 66a - 1685, 68a - 1739
- b. -e 31b - 772, 47b - 1198, 58b - 1498, 60a - 1531, 64b - 1657, 79a - 2033, 104a - 2718
- b. -mez 10a - 230
- b. -ür 31b - 779, 89b - 2318

bilün- : Bilinmek.

b.ürse 104b - 2721

bilinen : Bilinen. 46b - 1171, 49b - 1260

bilād (A.): Ülkeler, şehirler.

b. -ı eyle- 36b - 909

bile : İle; birlikte, beraber 8a - 181, 18a - 436, 34b - 861, 41b - 1047, 56a - 1431, 56b - 1432, 64a - 1643, 79a - 2035, 84a - 2170, 86a - 2217

b. -dür 14b - 339, 53a - 1335

bilezük : Bilezik. 76b - 1966

bilgesüz : Bilgisiz. 76b - 1966

bilış : Bildik, tanıdık, dost, aşına; marifet. 2b - 28, 38a - 956, 05b - 2758

b. -i 86b - 2240, 105b - 2758, 106a - 2765

b. -inüfi 106a - 2764

bilış- : Tanışmak.

b. -diñ 105b - 2755

bilışlik : Tanışıklık. 24a - 583

b. -üfi 105b - 2761

bilmek : Bilmek.

b. 4b - 81, 15a - 357

b. -e 47b - 1206

b. -de 11b - 266

bı-mağām olsun (F. Mağām A.): Makamsız. 5a - 101

bimār (F.): Hasta, sayrı. 101b - 2639

bi-mehl (F. Mehl A.): Vakitsiz, vadesiz. 57b - 1472

bī-muḥābā (F. Muḥāba A.): Korkusuz, çekinmeden 12a - 280

bif : Bin sayısı 15a - 360, 18b - 445, 22a - 529,30a - 743, 34b - 861, 69b - 1786, 70a - 1790, 76a - 1954, 80a - 2060, 109b - 2865

bin- : Binmek.

b. -diler 88b - 2291

b. -e 33b - 832

b. -eler 36a - 895, 36a - 896

b. -miş 107a - 2795

binā (A.): Yapı, ev 109a - 2855, 14a - 336

b. -sında 90a - 2324

bī-nāzīr (F. Nāzīr A.): Eşsiz, eşi bulunmayan.

b. -e 31a - 761, 83b - 2147

bī-nedāmet (F. Nedāmet A.): Pişmanlık duymayan. 72a - 1853, 100a - 2595

bī-nihāyet (F. Nihāyet A.): sonsuz, tükenmez. 26a - 642, 78a - 2002, 87a - 2245

bī-pā (F.): Ayaksız. 87b - 2263, 89b - 2319, 90a - 2337, 107b - 2812

bī-pā ol- 86b - 2238

bir : Bir 2a - 22,2b - 24,2b - 30,2b - 31,2b - 32,2b - 36,3a - 42,3a - 44,3a - 45,3a - 47,3a - 49,4a - 74,4a - 77,4a - 78,4a - 79,5a - 93,5a - 95,5a - 99,5b - 114,6b - 142,7a - 148,7a - 153,7b - 163,7b - 167,7b - 170,7b - 174,7b - 175,8a - 185,9a - 202,9a - 205,9a - 209,10b - 239,10b - 243,10b - 247,11a - 260,11b - 265,13a - 301,13a - 305,13b - 310,13b - 312,13b - 323,14a - 327,14a - 328,14a - 329,14a - 332,14a - 333,14a - 336,14a - 336,14b - 341,14b - 342,14b - 343,15a - 352,15a - 357,15b - 364,15b - 364,15b - 371,16a - 382,17a - 404,17b - 415,17b - 421,18a - 427,18a - 430,18a - 432,18a - 434,18b - 438,19b - 473,20a - 483,20a - 489,20b - 491,21b - 515,21b - 519,22a - 536,22b - 545,23b - 567,23b - 578,24a - 587,24a - 588,24a - 590,24b - 596,24b - 599,24b - 603,25b - 619,26b - 645,26b - 652,27a - 659,27a - 666,27b - 670,28a - 686,28a - 691,28b - 696,28b - 706,29b - 725,29b - 734,30a - 737,30a - 739,30a - 743,30a - 747,30b - 754,30b - 755,31a - 758,31a - 760,32a - 783,32b - 804,33a - 817,33a - 821,33b - 824,33b - 831,34b - 863,35a - 865,35a - 872,35a - 874,35b - 885,35b - 890,36b - 912,36b - 918,37a - 920,37a - 921,37a - 930,37b - 931,37b - 937,37b - 942,38a - 956,38b - 957,38b - 959,38b - 961,38b - 963,38b - 966,38b - 970,39a - 973,39a - 974,39a - 976,39a - 978,40a - 998,40a - 1007,41a - 1031,41a - 1032,42b - 1062,42b - 1065,42b - 1067,43a - 1076,44a - 1102,44a - 1104,44a - 1108,44b - 1125,45a - 1135,45b - 1144,46b - 1177,46b - 1180,47a - 1184,47b - 1197,47b - 1205,47b - 1207,47b - 1207,47b - 1208,48a - 1210,48b - 1229,49b - 1251,49b - 1256,49b - 1258,50a - 1269,50b - 1282,51b - 1306,51b - 1307,51b - 1309,52b - 1333,53b - 1362,54a - 1374,54b - 1377,55a - 1392,55a - 1399,56a - 1426,57a - 1447,57a - 1450,59b - 1514,59b - 1517,60a - 1530,60b - 1551,61b - 1565,62b - 1596,63a - 1617,63a - 1619,63b - 1632,64b - 1654,64b - 1654,65b - 1681,66a - 1695,66a - 1696,66a - 1698,68a - 1735,68a - 1740,68b - 1757,69b - 1786,70a - 1789,70a - 1790,70b - 1806,70b - 1808,70b - 1810,71a - 1824,71b - 1830,72a - 1850,72b - 1861,73b - 1887,73b - 1888,73b - 1891,74b - 1908,75a - 1921,75b - 1939,76a - 1946,76a - 1954,76a - 1957,76b - 1961,76b - 1964,76b - 1966,76b - 1968,77a - 1976,77b - 1986,77b - 1989,78a - 2003,78b - 2023,79a - 2030,79b - 2042,79b - 2051,80a - 2054,80a - 2056,80a - 2060,80a - 2064,80b - 2068,81a - 2086,81b - 2094,82a - 2108,82a - 2108,82a - 2114,82a - 2115,82b - 2120,83a - 2136,83b - 2147,83b - 2149,83b - 2159,84a - 2161,86a - 2224,86b - 2239,87a - 2249,87b - 2261,87b - 2263,88a - 2271,88a - 2275,88b - 2289,89b - 2312,90b - 2338,90b - 2340,90b - 2344,91b - 2372,92a - 2386,93b - 2427,95a - 2462,97a - 2515,98a - 2542,99a - 2568,99b - 2583,100a - 2599,100a - 2603,101b - 2646,102a - 2651,102b - 2668,102b - 2675,102b - 2676,103a - 2687,103b - 2693,103b - 2703,104a - 2709,104b - 2720,105a - 2737,105a - 2740,105b - 2750,105b - 2752,106a - 2766,106b - 2782,107b - 2802,107b - 2807,107b - 2809,107b - 2813,108b - 2838,108b - 2839,109a - 2847,109a - 2848,109b - 2861,109b - 2863,

b. -de 24b - 605

b. -dedür 76a - 1950

b. -dür 13b - 315, 58b - 1501, 76a - 1950, 41a - 1034, 76a - 1950, 55b - 1407, 66a - 1685

b. -i (iyelik) 3a - 49, 9a - 210, 11a - 252, 11b - 265, 13b - 314, 14a - 337, 17b - 421, 20a - 483, 20a - 484, 22a - 531, 24b - 602, 30a - 743, 29a - 707, 32b - 808, 32b - 797, 33a - 820,

36a - 902, 36a - 903, 44a - 1105, 33a - 809, 34b - 856, 35b - 880, 36b - 916, 39a - 974,
42a - 1060, 44a - 1104, 54b - 1382, 54b - 1382, 54b - 1382, 56a - 1422, 56a - 1428, 56a
- 1428, 56b - 1438, 61a - 1558, 66a - 1697, 72a - 1845, 72a - 1845, 74a - 1903, 88a -
2275, 88a - 2276, 88a - 2271, 91b - 2372, 99b - 2585

b. -idür 11a - 252, 93a - 2406, 92b - 2393

b. -ile 66a - 1697, 66a - 1698, 86b - 2239

b. -in : Bir kelimesinin eksiz yükleme durumu 14b - 347, 19a - 451, 22a - 539, 44a - 1104, 88a
- 2274, 91a - 2352,

b. -inde 20b - 490, 93a - 2405, 43a - 1086

b. -ine 36a - 902, 36a - 903, 44a - 1105, 29a - 707, 57a - 1450

b. -ini 63b - 1624, 88a - 2274, 33b - 831, 63b - 1624, 100a - 2606

b. -inüf 15a - 352, 14a - 337, 19b - 466, 42a - 1056, 56b - 1434, 76b - 1960, 85b - 2207,

b. -isi 7a - 151, 19a - 455, 20a - 487, 33b - 826, 57a - 1451, 72a - 1846, 87a - 2253, 88a - 2272,
93b - 2420, 88a - 2273, 102a - 2655,

b. -iyle 20a - 489, 35b - 880, 36b - 916

b. -ler 55b - 1406

birbirine 6a - 126, 74a - 1897

birbirinedür 28b - 700

birâder (F.): Erkek kardeş, kardeş ; mec, dost. 9b - 213, 98a - 2542

bî-renk (F.): Renksiz. 108b - 2841

b. -ile 30a - 748

birîş- : Pişirmek; olgunlaştırmak.

b. -di 43b - 1091

birle : İle 61a - 1555, 65a - 1668

birle- : Birliğini kabul etmek, şirk koşmamak; tevhid

b. -yemez 89a - 2308

b. -yemezsin 55b - 1405

birlik : Bir olma hali, vahdaniyet 3a - 41, 40a - 1002, 46a - 1160, 47b - 1206, 49b - 1250, 59a - 1506,
89b - 2319, 37b - 938, 55a - 1402, 55b - 1404, 59a - 1502, 89a - 2309

b. -de 27a - 668, 37b - 944, 76a - 1955, 16a - 384, 52b - 1333, 74b - 1916, 84b - 2182

b. -den 20b - 492, 59a - 1502

b. -e 107a - 2795

b. -i (yük) 37b - 938, 59a - 1502

b. -i (iyelik) 20a - 489, 20a - 489, 52b - 1333, 55a - 1400

b. -in 55b - 1406, 59a - 1504

b. -iñ 55a - 1400, 55a - 1401

b. -iñde 55a - 1403

b. -ine 76b - 1960

b. -ün 55b - 1405

b. -üñ 55b - 1404

b. -ünde 58b - 1501

bî-sa'âdet (F. sa'âdet A.): Mutsuz.

la'îñ-i b. 96a - 2486

bî-ser (F.): Başsız 89b - 2319

bisyâr (F): Çok.

bisyâr-ı sâle 6a - 122

biş : Beş 34b - 855, 98a - 2546

bişâret (A.): Müjde, muştı.

bişâret (devr-i b.) 83a - 2144

bişe (A.): Orman, meşelik, sazlık 70b - 1801

b. -ler 70b - 1800

bit- : Meydana gelmek, hasıl olmak, çıkmak, ; mahvolmak, iflas etmek.

bitmek ol- 43a - 1085

b. -di 30a - 743, 109a - 2851

b. -düñ 8a - 181

b. -er 26b - 643, 42a - 1048, 48a - 1214

b. -medi 109a - 2852

- b. -mek 2b - 33
b. -memiş 62b - 1605
b. -mez 9b - 216
b. -sün 13a - 306
biten : Biten 71a - 1823, 106a - 2767
biti : Yazılmış şey mektup.
b. -dür 65a - 1662
bitik : Bk .Biti 50b - 1281
bitir- : Peyda etmek, hasıl etmek, meydana getirmek; bitişmek, kaynaştırmak.
b. -düm 82b - 2128
bitür- : Bk bitirmek.
b. -di 2a - 14
b. -diler 59a - 1504
b. -ür 29a - 708, 29a - 711, 48b - 1234, 60a - 1535, 107b - 2810
bî-ḥad (F. Ḥadd A.): Hadsiz, Sınırsız, pek çok.
b. -dur 7b - 162
bî-ḥürr (F. -ḥürr A.): Esir, serbest olmayan 18b - 441
bî-ḥaber (F.ḥaber A.): Habersiz, bilgisiz, vurdumduymaz.
b. -sin 64a - 1644
bî-ḥodhık (F.): Kendinden geçmişlik, çılgınlık 89b - 2320, 89b - 2322
biz : Biz 23b - 577, 43b - 1090
b. -den 46a - 1165
b. -dendür 81b - 2095
b. -e 5a - 100, 52b - 1327, 56b - 1445, 75a - 1920, 81b - 2100, 85b - 2210
b. -i 109b - 2863
bizen : Bezenmek
b. -di 8b - 194
bi'z-zāt (A.): Kendi, kendisi 13b - 316 ,52a - 1318, 55b - 1411, 69b - 1786, 90a - 2325
b. -lar 99a - 2577
Boğaz : Boğaz.
b. -ından 88a - 2278
boḥça : Boḥça, büyük çıkım 101b - 2647
bol- : Olmak 12b - 288
b. -dı 2a - 17
boncuḡ : Boncuk 59b - 1521
boş : Boş 13a - 306, 44b - 1124, 61b - 1565, 77a - 1973, 74a - 1894
b. -iken 61b - 1565
boşluk : Boşluk.
b. -ına 88b - 2293
boya- : Boyamak.
b. -r 64b - 1658
b. -rlar 101b - 2642
b. -sun 43b - 1099
boyan- : Boyanmak.
b. -dı 4b - 87, 54b - 1386
b. -ıpdur 76a - 1957
b. -ırdı 54a - 1363
b. -ur 66a - 1696, 73b - 1891
boy : Beden, vücut.
b. -ı (iyelik) 71b - 1838
boyun : Boyun.
boyun eg- 64a - 1640
b. -unda 101b - 2647
b. -undan 82a - 2108
b. -larına 82b - 2119
boz- : Bozmak 105b - 2757
b. -alar 36b - 914

b. -dı 68a - 1747

böyle : Böyle 29b - 727,38a - 945,43a - 1077,43a - 1079,50a - 1272,55b - 1406, 67b - 1722,79b - 2044,85a - 2196,89a - 2300

b. -dür 29a - 719, 53a - 1348

bu : Bu

b. zamir 5b - 364,15b - 364,23b - 572,23b - 573,23b - 573,39b - 996,41a - 1027,41b - 1047,42b - 1068,43a - 1080,,43a - 1080,44a - 1107,44a - 1107,45a - 1134,46a - 1156,54b - 1383 55a - 1398,55a - 1399,55b - 1405,,56b - 1438,57b - 1472,58a - 1486,60b - 1551,65b - 1680,66a - 1685,66a - 1698,68b - 1751,70a - 1794,76a - 1944,,76a - 1944,76a - 1944,79a - 2027,79a - 2029,83a - 2139,84a - 2167,99b - 2585,102a - 2658

b. sıfat 1b - 3, 2a - 15,2a - 23, 2b - 27,2b - 29,2b - 37,3a - 39,,3a - 39,3a - 42,3a - 42,3a - 47,3a - 51,3b - 52,3b - 52,3b - 58,3b - 58,3b - 64,,4a - 66,4a - 67,4a - 76,4b - 81,5a - 93,6b - 142,7a - 149,7a - 157,7b - 162,7b - 163,,7b - 168,7b - 169,8a - 176,8a - 176,8a - 176,8a - 177,8b - 188,8b - 189,8b - 196,8b - 196,,8b - 198,9a - 203,9a - 208,9a - 209,9a - 210,9a - 211,9a - 212,9b - 214,9b - 214,9b - 215,,9b - 215,9b - 216,9b - 217,10a - 227,10a - 229,10a - 234,10a - 235,10b - 238,10b - 245,10b - 247,,11a - 255,11a - 257,11b - 268,11b - 270,11b - 274,12a - 276,12a - 276,12a - 277,12b - 297,12b - 298,,12b - 300,13a - 301,13a - 302,13a - 303,13a - 303,13a - 305,13a - 306,13a - 307,13b - 313,13b - 318 ,13b - 319,13b - 321,13b - 322,13b - 323,14a - 326, 14a - 329,14a - 330,14a - 331, 14b - 341,14b - 343,14b - 351,15a - 354,15a - 356,15a - 356,15b - 366,15b - 369,15b - 370,15b - 373, 16a - 377,16a - 385,16a - 390,16b - 396,16b - 398,16b - 400,17a - 404,17a - 405,17a - 407,17a - 408, 17a - 410,17b - 416,17b - 418,17b - 419,17b - 422,17b - 422,18a - 424,18a - 425 ,18a - 430, 18a - 431,18a - 431,18a - 432,18a - 434,18a - 435,18a - 437,18b - 439 ,18b - 442,18b - 446,19b - 472,20a - 476,20a - 483,20a - 488,20a - 489,21a - 503,21a - 507,21a - 510,21a - 511,,21a - 512,21b - 520,21b - 521,21b - 526,21b - 526,22a - 529,22a - 532,22b - 542,23a - 557,23a - 558,,23a - 559,23a - 560,23a - 562,23a - 565,23b - 575,23b - 576,23b - 577,23b - 579,24a - 581,24a - 583,,24a - 585,24a - 588,24a - 591 24b - 595,24b - 601,24b - 603,24b - 605,24b - 607,25a - 609,25a - 611,25a - 612,25a - 613,25a - 615,25b - 619,25b - 627 ,25b - 628,26a - 630,26a - 632, 26a - 634,26a - 640,26b - 643,26b - 645,26b - 651,26b - 653,27a - 668 ,27b - 669,27b - 669,27b - 672,27b - 673,28a - 685,28a - 691,28b - 702 ,29a - 707,29a - 718,29a - 719,29b - 724, 29b - 727,29b - 729,29b - 730,29b - 731,29b - 733,30a - 737,30a - 739,30a - 742,30a - 745,30a - 745,30b - 751,30b - 752,30b - 753,30b - 754,30b - 755,30b - 756,30b - 757,31a - 758,31a - 761,,31a - 768,31a - 769,31b - 772,31b - 773,32a - 786,32b - 795,32b - 804,32b - 807,32b - 808,33a - 812,33a - 815,33b - 824,33b - 825,33b - 827,33b - 830,35a - 867,35a - 868,35a - 873,35a - 876,35a - 877,,35b - 878,35b - 880,36a - 895,36a - 902,36b - 912,36b - 914,36b - 918,37a - 923,37a - 926,37b - 931,,37b - 934,37b - 937,37b - 940,37b - 940,37b - 944,38a - 945,38a - 948,38a - 949,38a - 951,38a - 953,,38b - 966,38b - 967,38b - 968,39a - 972,39a - 972,39a - 972,39a - 973,39a - 973,39a - 974,39a - 977,39a - 982,39a - 982,39a - 983,39b - 987,39b - 990,39b - 991,39b - 991,39b - 992,39b - 992,39b - 995,,40a - 998,40a - 1000,40a - 1002,40a - 1006,40a - 1010,40b - 1011,40b - 1012,40b - 1013,40b - 1018,40b - 1022,41a - 1026,41a - 1028,41a - 1030,41a - 1032,41b - 1041,41b - 1042,41b - 1043,42a - 1048,42b - 1063,42b - 1066,42b - 1066, 42b - 1068,42b - 1070,42b - 1072,42b - 1074,43a - 1077,43a - 1078,43a - 1079,43a - 1083,43a - 1087,43a - 1089,43b - 1090,43b - 1091,43b - 1098,43b - 1099,43b - 1100,44a - 1102,,44a - 1104,44a - 1105,44a - 1106,44b - 1113,44b - 1114,44b - 1119,44b - 1120,44b - 1121,44b - 1126,45a - 1128,,45a - 1132,45a - 1136,46a - 1163,46a - 1165,46a - 1167,46a - 1167,46a - 1168,46b - 1169,46b - 1172,46b - 1174,,46b - 1180,47a - 1185,47a - 1188,47a - 1188,47a - 1189,47a - 1189,47a - 1193,47a - 1194,47b - 1200,47b - 1200,,47b - 1201,47b - 1202,47b - 1203,47b - 1204,47b - 1207,47b - 1208,48a - 1212,48b - 1222,48b - 1226,48b - 1227,48b - 1228,48b - 1230,48b - 1234,49a - 1236,49a - 1237,49a - 1239,49a - 1240,49a - 1241,49a - 1241,,49a - 1245,49a - 1247,49a - 1248,49b - 1253,49b - 1254,49b - 1262,50a - 1263,50a - 1264,50a - 1269,50a - 1271,50b - 1278,50b - 1281,50b - 1282,50b - 1287,51a - 1292,51a - 1294,51a - 1297,51a - 1299,51b - 1305,51b - 1309, 51b - 1313, 52a - 1315,52a - 1316,52a - 1317, 52a - 1318,52a - 1320,52a - 1323,52a - 1324,52b -

1326,52b - 1327,52b - 1328,52b - 1329,52b - 1331,52b - 1332, 52b - 1333,52b -
1333,52b - 1334,53a - 1335,53a - 1337,53a - 1338,53a - 1341,53a - 1344,53a -
1345,53a - 1346, 53a - 1348,53b - 1350, 53b - 1351,53b - 1353,53b - 1354,53b - 1355,
53b - 1356,53b - 1356 ,53b - 1359,54b - 1378,54b - 1386,55a - 1396,55a - 1398,55a -
1400,55a - 1401,55b - 1404,55b - 1406,55b - 1410,55b - 1412,55b - 1413,56a -
1426,56a - 1427,56a - 1428,56b - 1441,56b - 1443,57a - 1451,57a - 1452,57b -
1468,57b - 1469,57b - 1472,58a - 1474,58a - 1477,58a - 1481,58a - 1487,58a -
1487,,58b - 1492,58b - 1493,58b - 1494,58b - 1495,58b - 1496,58b - 1500,59a -
1507,59a - 1507,59a - 1512,59b - 1516,59b - 1518,59b - 1519,59b - 1520,59b -
1523,59b - 1524,60a - 1532,60a - 1538,60a - 1539,60b - 1540,60b - 1541, 60b -
1542,60b - 1543,60b - 1546,60b - 1546,60b - 1547,61a - 1552, 61a - 1556,61a -
1556,61a - 1557,61a - 1558,61b - 1571,61b - 1573,61b - 1578,62a - 1580,62a -
1580,62a - 1582,62a - 1583,,62a - 1590,62b - 1593,62b - 1593,62b - 1596,62b -
1601,62b - 1606,63a - 1611, 63a - 1612, 63a - 1617,63b - 1631,63b - 1633,64a -
1636,64a - 1637, 64a - 1640,64a - 1641,64a - 1642,64a - 1644,64a - 1645,64a -
1646,64b - 1658,65a - 1662,65a - 1662,65b - 1682,65b - 1683,65b - 1683,66a -
1688,66a - 1689, 66b - 1700, 66b - 1702, 66b - 1705,67a - 1714,67a - 1715,67a - 1716,
67a - 1720,67b - 1722,67b - 1727,67b - 1730,68a - 1737,68a - 1739, 68a - 1741,68a -
1742,68a - 1743,,68b - 1756,68b - 1757,69a - 1764,69a - 1770,69a - 1771,69a -
1772,69b - 1774,69b - 1777,69b - 1779, 69b - 1781,69b - 1783,69b - 1784,69b -
1785,70a - 1787,70a - 1789,70a - 1791,70a - 1795,70a - 1796, 70a - 1799,70b -
1800,70b - 1801,70b - 1803,70b - 1806,70b - 1806,71a - 1814,,71a - 1820,71b -
1829,71b - 1832,71b - 1834,71b - 1835,71b - 1836,71b - 1839,72a - 1843, 72a -
1847,72a - 1848,72a - 1849,72a - 1851,72b - 1856,72b - 1858,72b - 1861,772b -
1862,72b - 1863,,73a - 1865,73a - 1866, 73a - 1867,73a - 1869,73a - 1872,73a -
1873,73b - 1880,73b - 1883,73b - 1885,,73b - 1886,73b - 1890,74a - 1905 ,74b -
1908,74b - 1910,74b - 1913,74b - 1916,74b - 1917,75a - 1919,75a - 1920,75a -
1922,75a - 1922,75a - 1923,75a - 1925,75a - 1927,75b - 1932, 75b - 1935,75b -
1937,75b - 1938,75b - 1943, 76a - 1948,76a - 1951, 76a - 1957,76b - 1958,76b -
1959,76b - 1962,76b - 1963,77a - 1974,77a - 1976,,77a - 1976,77a - 1977,77a -
1979,77a - 1980,77a - 1981,77a - 1981,77b - 1991,77b - 1992,,77b - 1993,77b -
1995,78a - 1998, 78a - 2000,78a - 2001,78a - 2002,78a - 2006,78a - 2007,78a -
2008,78a - 2009 ,78b - 2012 ,78b - 2013, 78b - 2014,78b - 2014,78b - 2016, 79b -
2041,79b - 2044,79b - 2046,79b - 2047,79b - 2048,79b - 2050,80a - 2054,80a -
2056,80a - 2059,,80a - 2062, 80b - 2066,80b - 2069, 80b - 2071,80b - 2073 ,80b -
2077,81a - 2078,81a - 2081,81a - 2089,81b - 2102,82a - 2110,82a - 2111,82b -
2128,82b - 2128,82b - 2129,82b - 2132,,83a - 2133,83a - 2137,83a - 2139,83a - 2140,
83a - 2142,83a - 2143,83a - 2144,83a - 2145,83b - 2146,83b - 2147,83b - 2147,83b -
2148,83b - 2150,83b - 2150,83b - 2151,83b - 2154,83b - 2156,83b - 2156,83b -
2157,,83b - 2157,84a - 2163,84a - 2164,84a - 2166,84a - 2168,84a - 2168,84a -
2172,84b - 2175,84b - 2176,84b - 2178,,84b - 2180, 84b - 2184,84b - 2186,85a -
2194,85a - 2195,85a - 2197,85a - 2197,85a - 2198,,85b - 2199,85b - 2203,85b -
2204,85b - 2205,85b - 2211,86a - 2216,86a - 2220,86a - 2222,86b - 2228,86b -
2229,,86b - 2234,86b - 2235,86b - 2240,87a - 2250,87b - 2255,87b - 2256,87b - 2257
,87b - 2258, 87b - 2259, 87b - 2260,87b - 2262,87b - 2268,88a - 2271, 88a - 2279,88b -
2286,,88b - 2287,88b - 2290,89a - 2297,89a - 2298,89a - 2299,89a - 2306,,89a -
2307,89b - 2313,89b - 2315,90a - 2330, 90b - 2347,90b - 2348,90b - 2350, 90b -
2351,91a - 2353,91a - 2354,91a - 2355,91a - 2357, 91a - 2357,91b - 2369, 91b -
2372,91b - 2373,92a - 2377,92a - 2382,92a - 2385,92b - 2391,92b - 2392,92b -
2393,92b - 2393,,92b - 2396,92b - 2399,92b - 2400,92b - 2402,93a - 2403,93a -
2409,93a - 2410,93b - 2421,93b - 2426,94a - 2435,,94a - 2443,94a - 2444,94b -
2446,94b - 2448,95a - 2465, 95a - 2466,95b - 2475,95b - 2479,95b - 2480,95b -
2485,96a - 2491,96a - 2492,96b - 2501,96b - 2502,96b - 2509,96b - 2511,96b -
2512,,96b - 2512,97a - 2513, 97a - 2514,97a - 2516,97a - 2519,97b - 2524,97b -
2525,97b - 2533,97b - 2536,98a - 2539,98a - 2541,98b - 2556,98b - 2559,98b - 2560,
98b - 2565 ,99a - 2566,99a - 2572,100a - 2602,100a - 2605, 100a - 2607,100b -
2611,100b - 2612,100b - 2613,101a - 2632,101b - 2636, 101b - 2639,101b - 2644,101b -
2646,101b - 2649,102a - 2655,102a - 2661,102a - 2662,102b - 2672,102b - 2673,103b

- 2696,103b - 2702,103b - 2705,104a - 2713,104a - 2718,104a - 2719,104b - 2720,104b - 2731,105a - 2734,106b - 2777,106b - 2778,106b - 2789,107a - 2798,108a - 2819,108a - 2820,108a - 2829,108b - 2830,108b - 2836,108b - 2837,108b - 2841,109a - 2845,109a - 2852,109a - 2853,109b - 2861
- b. -dur 3b - 55,5b - 113,7a - 157,9a - 207,11a - 252,11b - 275,11b - 275,12a - 285,12b - 297,15a - 357,18b - 444,23a - 563,29b - 723,30b - 755,35a - 869,38b - 958,39b - 985,43a - 1080,46b - 1171,46b - 1173,46b - 1175,47a - 1190,51a - 1290,56a - 1430,56b - 1441,57b - 1467,62b - 1595,63a - 1613,66a - 1690,67b - 1732,70a - 1798,70a - 1798,72b - 1856,74a - 1902,74a - 1902,74a - 1902,74a - 1902,74a - 1902,75b - 1935,78b - 2017,79a - 2033,79b - 2040,80b - 2066,82b - 2128,84b - 2173,88b - 2285,91a - 2357,96a - 2497,106b - 2787,109b - 2859,109b - 2860,109b - 2861
- b. -lar 3b - 60,5b - 119,14b - 345,14b - 346,14b - 349,14b - 349,15a - 352,18a - 432,18b - 447,20a - 479,33a - 810,33a - 813,33a - 819,34b - 862,34b - 862,37b - 932,38a - 946,42b - 1075,44a - 1104,45a - 1137,49a - 1240,52a - 1318,53a - 1342,56a - 1421,56a - 1422,58b - 1490,59a - 1503,62b - 1600,66a - 1687,66a - 1688,67a - 1710,67a - 1719,67b - 1730,68b - 1753,77a - 1980,80b - 2072,85b - 2210,88b - 2286,88b - 2290,88b - 2290,90a - 2327,90a - 2329,91b - 2370,91b - 2371,92a - 2387,92b - 2389,92b - 2390,93a - 2407,93b - 2420,95b - 2480,98a - 2546,98a - 2548,98a - 2548,99b - 2583,99b - 2589,99b - 2592,99b - 2592,100a - 2597,101a - 2635,102a - 2654,102a - 2663,104b - 2733,106b - 2776
- b. -lara 3a - 50, 4a - 75, 14b - 348, 18a - 426, 20a - 481, 20a - 488, 33a - 816, 67b - 1734, 92b - 2400, 93a - 2405, 99b - 2584, 99b - 2591
- b. -larda 2a - 13, 77b - 1993, 78a - 2009, 89a - 2304, 90a - 2326, 93a - 2404, 99a - 2572
- b. -lardan 15b - 363, 17b - 422, 18b - 447, 20b - 492, 26a - 633, 26a - 638, 53a - 1348, 59a - 1505, 68a - 1735, 68b - 1754, 80b - 2071, 81b - 2100, 98a - 2544, 98b - 2561, 105a - 2735
- b. -lardur 3b - 64, 40a - 1005, 40a - 1005, 58b - 1491, 65a - 1669, 67a - 1711, 73b - 1882, 86a - 2219, 89a - 2300, 89a - 2308, 95b - 2485, 98a - 2546
- b. -lari 5a - 92, 20a - 485, 20b - 490, 48b - 1226, 64a - 1641, 75a - 1924, 89a - 2309, 92b - 2389, 97a - 2518
- b. -laruñ 6a - 121,11b - 265,11b - 266,18b - 444,19a - 451,19a - 455,20b - 494,33a - 811,35b - 883,36b - 913,39a - 974,41a - 1033,41a - 1033,44a - 1105,44b - 1121,45b - 1146,49a - 1239,54b - 1382,58b - 1489,59a - 1503,66a - 1687,68a - 1742,68b - 1752,70b - 1802,72a - 1845,82a - 2118,85b - 2207,90a - 2324,90a - 2324,90a - 2325,90a - 2326,92b - 2390,92b - 2401,93a - 2405,98a - 2547,99b - 2583,99b - 2588,100b - 2614,101a - 2630,101a - 2635
- b. -larım-ile 16b - 397, 93a - 2416, 106a - 2769
- b. -larıñla 102a - 2656
- b. -ña 15b - 368, 19a - 463, 23a - 557, 31b - 780, 41a - 1032, 43a - 1083, 46b - 1172, 49b - 1253, 54a - 1372, 56b - 1439, 56b - 1443, 62b - 1601, 70a - 1794, 71b - 1827, 75a - 1918, 75b - 1936, 75b - 1941, 81b - 2099, 81b - 2102, 89a - 2308, 94a - 2444, 101a - 2625, 102b - 2673, 109a - 2853
- b. -nca 3b - 63
- b. -nda 9b - 221, 11b - 270, 11b - 272, 12a - 277, 15b - 371, 16a - 378, 24b - 604, 47b - 1206, 50b - 1288, 60b - 1540, 60b - 1551, 61a - 1557, 72b - 1862, 73b - 1885, 74a - 1892, 75b - 1933, 78b - 2021, 81b - 2101, 81b - 2102, 82b - 2119, 101a - 2626, 101a - 2626, 109a - 2852
- b. -ndan 23b - 577, 29b - 730, 33b - 825, 38b - 957, 45a - 1135, 46a - 1159, 48a - 1209, 59b - 1520, 79b - 2047
- b. -nı 12b - 300, 13a - 308, 37a - 927, 38a - 954, 42b - 1069, 43a - 1079, 43a - 1089, 44a - 1108, 46b - 1170, 50a - 1272, 53b - 1361, 54b - 1379, 56b - 1444, 60b - 1551, 61a - 1553, 61a - 1555, 63b - 1623, 67b - 1723, 67b - 1732, 68a - 1743, 70a - 1793, 71a - 1819, 71b - 1833, 73b - 1881, 74b - 1915, 75b - 1938, 76a - 1953, 78b - 2010, 85a - 2196, 86b - 2231, 91a - 2355, 92b - 2402, 94b - 2453, 99a - 2574, 101a - 2625, 102b - 2674, 103a - 2684, 109b - 2861, 109b - 2864
- b. -nla 37a - 927
- b. -nlar 3a - 50, 11b - 266, 16b - 390, 18b - 445, 20a - 478, 20a - 480, 22b - 543, 35b - 882, 36b - 912, 37b - 932, 45a - 1128, 60b - 1549, 60b - 1550, 80b - 2070, 84a - 2171, 88b - 2295,

- 89a - 2296, 89a - 2296, 89b - 2322, 91b - 2372, 93b - 2430, 98a - 2550, 99a - 2571,
100a - 2604, 101a - 2631, 102a - 2656, 103a - 2685, 103a - 2687
- b. -nlara 39a - 974, 56a - 1421, 62a - 1581, 67b - 1728, 72a - 1851, 78b - 2017, 94a - 2440, 94b
2456, 98b - 2563
- b. -nlarda 100a - 2601
- b. -nlerden 45b - 1146, 68a - 1744, 77a - 1979, 92b - 2392, 93a - 2406, 92a - 2387
- b. -nlerdir 68a - 1736
- b. -nleri 66a - 1686, 78b - 2010, 92a - 2383, 97b - 2535, 99b - 2586
- b. -nlerin 99b - 2586
- b. -nlerin 20a - 485, 39a - 971, 5 8b - 1500, 62a - 1579, 89a - 2301, 90b - 2347, 94b - 2456,
98a - 2541, 98a - 2547, 103a - 2688
- b. -nu 44a - 1106, 69a - 1768
- b. -nuñ 15a - 360, 18a - 429, 22b - 542, 23a - 558, 28a - 692, 29b - 724, 33b - 824, 37a - 922,
37b - 943, 42b - 1074, 44a - 1102, 46b - 1180, 47b - 1205, 57a - 1446, 62b - 1595, 62b -
1595, 70a - 1791, 75b - 1939, 76a - 1952, 78b - 2019, 79b - 2041, 87a - 2248, 95a -
2463, 102b - 2669, 102b - 2672, 104b - 2724, 106b - 2788, 108a - 2828, 109a - 2854
- b. -nunçün 109b - 2864
- b. -nuñ-ıla 99a - 2576
- b. -nuñla 31a - 767, 106b - 2778
- bu'd (A.): Uzaklık.
- bu'd-ı muñlak 4a - 70
- b. -e 99a - 2578
- büd (F.): Varlık 63a - 1618
- b. -ı (iyelik) 12b - 291, 55b - 1413
- b. -ma 12a - 279
- budağ : Dal, ağaç dalı.
- b. -ı (iyelik) 29a - 711
- b. -ın 2a - 22
- b. -lar 43b - 1097
- b. -ları 5a - 105
- b. -uñ 23b - 578
- budağlan- : Dalkanmak, dal vermek.
- b. -dı 2a - 19, 30a - 741, 80a - 2058
- bugün : Bugün 38b - 966, 51a - 1289, 62b - 1604
- buhl (A.): Cimrilik, pintilik 26a - 638
- buñâr (A.): Buñu 42b - 1064
- b. -ı 41b - 1039, 61b - 1571
- bul- : Bulmak 13a - 305, 16a - 377, 16b - 401, 76a - 1944
- b. -a 6b - 141, 37b - 934, 56b - 1432, 78a - 2004
- b. -am 10a - 236
- b. -an 49a - 1247, 62b - 1601
- b. -dı 11a - 263, 28b - 702, 42b - 1063, 87a - 2245, 88a - 2280
- b. -dılar 15a - 353
- b. -duğı 55b - 1408
- b. -dum 108a - 2820, 109a - 2847
- b. -ıcağ 16a - 380
- b. -ımaz 11a - 254, 12b - 288, 24a - 582, 40b - 1023, 78a - 2002
- b. -ırdı 75a - 1924
- b. -lar 47b - 1203
- b. -madı 47b - 1200
- b. -mak 44a - 1106
- b. -maz 28a - 691, 37b - 938, 104a - 2711
- b. -mazsa 23b - 567
- b. -muşlardı 22a - 535
- b. -up 4a - 72
- b. -pdur 41a - 1030, 72b - 1857
- b. -lur 14b - 344, 27b - 682, 44a - 1104, 66a - 1697, 72a - 1843

- b. -sa 101a - 2629
b. -sun 93b - 2428
b. -urdu 31a - 765
b. -urdufi 24b - 600
b. -urlar 7a - 150
b. -ursun 22b - 552, 89b - 2318
b. -ufl 21a - 509
- bulun- : Bulunmak. (krş. Bulun-)
b. -a 29a - 719, 79a - 2030
b. -an 46b - 1171
b. -maz 55a - 1403
b. -ur 65b - 1684, 93a - 2405,
- buluş- : Buluşmak.
b. -difi 105b - 2755
- bulud : Bulut 61a - 1562
b. -a 75b - 1932
b. -un 23a - 561
- bulut : Bulut 36a - 900, 41b - 1038, 41b - 1040
b. -dan 6a - 120, 30a - 738, 40a - 999, 80a - 2055 ,103b - 2700
- bulun- : Bulunmak.
b. -dı 88a - 2279
b. -difi 24a - 589
b. -dufi 24a - 589, 26a - 632
b. -mağ 24b - 603
- bür (A.): Dünya ve ahirete hayrı olmayan kimse 55a - 1399
- buradan : Buradan 96a - 2499
- burdan : Buradan 40a - 1006
- burun : Burun.
b. -ña 59a - 1513
- burüc (A.) (aşlı burç): Güneşin ayrıldığı on iki kısımdan her biri
b. -a 19a - 455
b. -ifi 18b - 448
- bū (F.): Koku 106a - 2766
b. -dan 90b - 2342
- būse (F.): Öpme, öpücük 77b - 1984, 81b - 2095
b. -sinden 81b - 2093
- būstān (F.): Gül ve çiçek kokarının çok olduğu yer, bahçe. 109a - 2854
būstāni (hūsn-i bāğ-ı . būstāni) 2a - 10
b. -a 3a - 49, 30a - 742, 80a - 2059
- būşiş (F.): Şapırtılı öpüş.
būşiş eyle 82a - 2109
- būy (F.): Koku.
būy-ı vaşlın 2a - 17
b. -ı (iyelik) 87b - 2266, 108b - 2841
b. -ından 87b - 2267
- buyur- : Buyurmak, emretmek 69a - 1767, 75a - 1929
b. -dı 53b - 1357, 54a - 1365, 59a - 1503, 74a - 1900
b. -dı-ısa 34a - 844
b. -duklarıdur 46b - 1169
b. -ğil 59b - 1520, 69a - 1768, 85b - 2212
b. -mişdur 56a - 1426, 80b - 2068
b. -updur 37a - 927
b. -ur 107a - 2790
- buyuran : Buyuran 37b - 935
- buz : Buz 108b - 2837
- bū'l-‘aceb (A.): Çok acayip, çok tuhaf, çok şaşılacak şey 82b - 2122

- bük-** : Bükmek
b. -di 4b – 84
- bükül-** : Bükülmek
b. -mişler 99b - 2587
- bülbül (A.):** Güzel öten kuş. 2b - 37, 3a - 48, 25a - 612
b. -i 1b - 6
b. -leri 1b - 9
b. -leridir 3a - 47
b. -ler-ile 8a - 181
b. -üfi 3a - 47
- bülend (F):** Yüksek, yüce 47a - 1184
- bünyād (F.):** Asıl , esas, temel 58a - 1486
- bürhān (A.):** Delil, ispat 26b - 647, 53b - 1357
bürhān ol- 54b - 1383
bürhān-ı yakîni 26b - 650
b. -ıdur 42b - 1074
- bür-** : Krş. bürümek, Örtmek, sarmak
b. -di 68a - 1737
b. -miş 50b – 1286
- bürin-** : Bürünmek, giyinmek 41b - 1038
b.-ür 12b - 294, 37b - 942, 107b - 2805
- bürka^c (A.):** Yaşmak, peçe 4b - 82, 29a - 718, 60a- 1532, 61b - 1576
- bürün.-** : Giyinmek
b. -di 3b - 53, 42b - 1063
b. -miş 108a - 2822
- bürü-** : Krş. Buri- Örtmek, sarmak.
b.- r 30a - 740, 41b - 1040, 80a - 2057, 77b - 1984
- büt (F.):** Put (krş. Put) 91b - 2370, 92a - 2383, 92a - 2384, 92b - 2393, 92b - 2401, 93a - 2406, 93a - 2407, 93b - 2418, 93b - 2422, 94b - 2457, 106a - 2775, 107b - 2803, 108a - 2824, 108b - 2838
b. -de 93a - 2413
b. -dedür 92b - 2397
b. -den 94a - 2433, 94b - 2458
b. -dür 93b - 2420, 93b - 2427
b. -e 92b - 2396, 93b - 2427, 94a - 2434
b. -i 93a - 2411, 94a - 2435, 94b - 2457
b. -ler 6a - 130
- bütli** : Put ile dolu 73b - 1881
- büt-pereste (F.):** Puta tapma 105a - 2745
b. -üfi 24a - 584, 94b - 2451
- büyüt** : Bkz. beyt.
b. -i 19a - 456
- büyük** : Büyük 14a - 331
- büz-** : Burmak.
b. -e 19b - 475
- büzdür-** : Büzmek,
b.- düğini 95a - 2459
- büzil-** : Büzülmek.
b.-ür 42b - 1068, 62b - 1599
- büzürg (F.):** Büyük, ulu.
büzürg-i server-i ehl-i Ğorāsān 7b – 171

C

- Cābülsa (F.):** En uzak Batı'da bulunana, bin kapısı olan efsanevi bir şehir; tas. İnsan gayretinin son hedefi; burada mutlak ile mevsuf (Allah ile insan birleşir.)
c. (milk-i C.) 15b - 362
c. (şehir-i C.) 15b - 362
- cābir (A.):** Cebreden, zorlayan
c. -hārici 36b - 918

- cāh (A.): İtibar, makam 6b - 138, 99b - 2580, 108a - 2827
 c. -in (ḥabs-i c.) 48b - 1228
 cāh-ı kevneyn 17a - 409
 c. -ı 17a - 410
- cāhī (A.): Açık, aşikar.
 cāhī ol.- 87a - 2247
- cāhil (A.): Bilgisiz ; genç, tecrübesiz 34b - 851
 cāhil-i hammārī 99a - 2568
 c. -dür 99b - 2583
- cāhillik (T. Cāhil A.): Bilgisizlik.
 c. -den 100b - 2617
- caḥīm (A.): Cehennem, tamu.
 tıfl-ı c. 101a - 2622
- caʿl (A.): İşleyen, yapan.
 c. -i 89a - 2301
- cāʿiz (A.): İşlenilmesinde cevaz olan; olabilir, olur. 16a - 389
- caʿli (A.): Sahte, yapmacıklı.
 dürr-i c. 61a - 1558
- cāme (F.): Elbise, çamaşır 102a - 2657
- cām (F.): Cam; bardak, kadeh.
 c.-ı 50b - 1285, 86b - 2232
- cāmiʿ (A.): Derleyen, toplayan; içine alan, içinde bulunduran .
 cāmiʿ ol- 28b - 703
- cān (F.): Can, ruh; hayat, yaşayış; gönül 1b - 1,2a - 10,3b - 59,3b - 59,7a - 153,8b - 195,13a - 307,13b - 318,20b - 493,20b - 499,21b - 525,23a - 565,24a - 584,26a - 634,26b - 653,30a - 735,40a - 1003,42a - 1049,44a - 1109,44b - 1119,45b - 1145,46a - 1156,46a - 1164,47a - 1196,47b - 1199,49a - 1248,51a - 1296,51b - 1309,52b - 1331,53b - 1350,63a - 1607,63a - 1609,63a - 1617,63b - 1623,65a - 1670,66b - 1700,66b - 1703,66b - 1704,67b - 1733,68a - 1736,68a - 1739,68a - 1741,68a - 1741,68a - 1742,70b - 1808,71a - 1817,71a - 1821,71a - 1821,71a - 1825,71b - 1827,71b - 1829,71b - 1830,71b - 1831,73a - 1877,73b - 1879,73b - 1887,73b - 1891,74a - 1896,74b - 1908,81a - 2083,81b - 2093,81b - 2094,82a - 2107,82a - 2113,83a - 2141,83b - 2150,83b - 2158,86b - 2232,87b - 2258,88a - 2269,88a - 2270,88a - 2272,88b - 2283,88b - 2294,90a - 2336,90b - 2341,94b - 2451,97a - 2513,97a - 2513,98b - 2556,100b - 2612,104a - 2717,107a - 2792,107b - 2808,108a - 2827,108b - 2843,109b - 2862
 cān-ı ādem 86a - 2213
 cān- (Cemāl-ı c.-fezā-yı cān-ı cānān) 15a - 355
 cān (cennet-i c.) 83b - 2151
 cān (cism- i cān) 88a- 2269
 cān-ı dil 25a - 613
 cān-fezā 3b - 57
 cān (ḥalvet-i c.) 108a - 2826
 cān-ı ʿilm 62b - 1600
 cāne (mürg-i c.) 81a - 2085
 cān (Semāʿ-ı c.) 90b - 2340, 89b - 2312
 cān-ı şîrin 29a - 710
 c. -a 21b - 518, 23a - 559, 24a - 585, 46a - 1163, 65a - 1660, 68a - 1740, 71b - 1830, 97b - 2525
 c. -da 1b - 9, 75a - 1927
 c. -dan 20b - 499, 26b - 645, 91b - 2372
 c. -dur 44b - 1119, 83b - 2155
 c. -durur (Cihān-ı c.) 87a - 2254
 c. -ı (iye.) 21b - 517, 22b - 545, 53b - 1359, 54a - 1371, 82b - 2131, 84a - 2164, 92a - 2385, 96b - 2507, 96b - 2508, 97b - 2530, 100a - 2602, 102b - 2676
 c. -ı (yük.) 14a - 333, 17a - 407, 21b - 523, 42b - 1066, 70b - 1807, 87a - 2251, 108a - 2816
 c. -ı (Cihān-ı c.) (iyelik) 50a - 1267
 c. -ıdur 3b - 59, 6a - 128
 c. -ıla 57a - 1449, 81a - 2091
 c. -ıla (Şuʿā-ı c.) 66b - 1705

- c. -ımdan 82b - 2128
c. -ıñ 66b - 1706, 80a - 2052, 93a - 2411
c. -lar 8b - 194, 16a - 386, 36b - 907, 81a - 2079, 84a - 2164
c. -larda 92b - 2398
c. -ları 99b - 2584
c. -sın 38a - 953, 95a - 2462
c. -umdan 108b - 2840
c. -umuñ 108b - 2835
c. -uñ 9b - 226, 15b - 370, 17a - 413, 25a - 618, 26a - 632, 40a - 1002, 40a - 1005, 45a - 1140, 66a - 1693, 68b - 1752, 77b - 1988, 106b - 2786, 108b - 2839
cānun (vaşf-ı c.) 66b - 1699
cānuñ (hāl-i c.) 84b - 2185
cānān (F.): Sevgili, gönül verilmiş; tas. Allah 81b - 2104, 90a - 2336
cānān (Cemāl-ı cān-fezā-yı cān-ı c.) 15a - 355
c. -a 44b - 1119
cānlu (T.cān F.): Canlı 54b - 1380
cānsuz (T.cān F.): Cansız 105b - 2759
cān-ver (F.): Zararlı hayvan; canavar 42b - 1064, 47a - 1196
c. -den 42a - 1051
c. -lerin 70b - 1801
c. -ler 36a - 899
cārī (A.): Akan, yürüyen, 1b - 8
cārüb (F.): Süpürge 48b - 1232
cāvīd (F): Dāimī kalacak olan, sonrasız, ebedī 56a - 1418
cavidāne : Bkz. Cāvīd 69b - 1775
cāvidānī : Bkz. Cāvīd 62a - 1592
c. -ı 50b - 1288
cāzim (A.): Cezmeden, karar veren, kestirip atan.
c. -idür 57a - 1454
cebr (A.): Zor, zorlama, düzeltme ;mat. Cebir.
cebri-yi ‘āmı 56b - 1434
c. -den 50a - 1269
c. -üñ 56a - 1428
cebrī (A.): Zorla, zor altında 56b- 1434, 56b - 1442
cedd (A.): Dede, büyük baba, soy.
cedd-i ‘ālem 81b - 2096
cedd-i Bāyezid 5b - 117
cedd-i cehdī 91a - 2353
cedel (A.): Sert münakaşa, tartışma 90a - 2324
cedī (A.): Astr. Oğlak 18b - 450, 19a - 456
cefā (A.): Ezizet, incitme 11a - 251, 33b - 831
cefā kıl.- 20b - 498
cehālet (A.): Cahillik, bilmezlik 62a - 1590, 108b - 2836
c. -den 108b - 2835
cehd (A.): Çalışma, çabalama.
cehd kıl.- 50b - 1284
c. -i (iyelik) 95a - 2470
c. -i (cedd-i c.) 91a - 2353
Cehennem (A.): Ahirette, günahkar kulların gideceği azap yeri, tamu 64a - 1636
cehennem (‘azāb-ı c.) 94b - 2455
c. -dür 94b - 2456
cehlr (A.): Yüksek sesle, açık olarak söylenen 15b - 375
cehl (A.): Bilmezlik 16a - 385, 16a - 389, 29b - 721, 57b - 1472, 79b - 2038, 100b - 2621
cehl it.- 78b - 2019
c. -i (yük) 77a - 1978, 99b - 2585
c. -ile 55b - 1410
c. -üñ 23a - 561

- cehül (A.): Pek cahil.
 c. -ol- 21a - 508
 c. -ı (yük.) 21a - 511
 c. -uñ 21a - 509
- celâl (A.): Büyüklük, ululuk.
 c. -i 78a - 1996
 c. -in 81b - 2103
 c. -inden 105a - 2738
 c. -uñ 78a - 1997
- celâli (A.): Allah' a ait 77b - 1995, 83a - 2133
- celb (A.): Çekme, çekiş; kendine çekme; yazı ile çağırma.
 c. -inden 80b - 2067
- cellil (A.): Büyük, ulu.
 c. -üñ 16b - 394
- cem' (A.): Toplama, yığma; birden fazla insan, hayvan ve eşyayı gösteren isim 106a -2771
 c. eyle 5a - 95
 c. it- 20b - 490
 c. ol- 14a - 335, 21b - 523, 31a - 766, 31a - 758, 32b - 804, 44a - 1104, 50b - 1279
- cemî' (A.): Hep, bütün 3a - 51, 3b - 57, 15b - 370, 20a - 478, 20b - 499, 22a - 532, 33a - 814, 34b - 861, 53b - 1353, 53b - 1359, 86b - 2238, 91b - 2365, 93b - 2424, 100a - 2599, 104a - 2706
 c. ('ilm-i c.) 92a - 2377
 cemî'-i reng 90b - 2342
 c. (Maķâm-ı c.) 3b - 57
 c. -fi 27b - 669, 83a - 2135
 c. -ne 68a - 1743
 c. kı- 22b - 544
- cemâ'at (A.): İnsan toplulukları 91b - 2375
 c. -den 107b - 2813
- cemâd (A.): Taş gibi cansız olan şey 20b - 493, 47a - 1196
 cemâd-ı cismi 92a - 2385
 cemâd ur.- 20b - 497
 c. -ı (yük.) 53b - 1358
- cemâl (A.): Yüz güzelliği 108b - 2833
 cemâl-ı 'âlem-ârây 27b - 673
 cemâl-ı cân- fezâ-yı cân-ı cânân 15a - 355
 cemâl-ı gülistân 2a - 10
 cemâl-ı gonca 7a - 160
 cemâl-ı pertev 10b - 248
 cemâl-ı rüşen 109a - 2847
 cemâl-i şem'i 3b - 57
 c. -in 48b - 1231, 78a - 1996, 108a - 2827
 c. -i (iyelik) 68b - 1752
 c. -idur 92b - 2391
 c. -inden 29a - 717, 40a - 999, 105a - 2738
 c. -üm 54b - 1388
- cemâlî (A.): Güzellikle, ksursuzlukla ilgili 75a - 1929, 77b - 1995
- cem'iyet (A.): Topluluk.
 cem'iyet-i laķabı 99a - 2567
- cenâb (A.): "Şeref, onur ve büyüklük" terimi olarak kullanılır, hazret.
 cenâb-ı evliyâ 87a - 2253
 cenâb-ı Kibriyâ 57b - 1469, 83a - 2144
 cenâb-ı kıblet-i hâcât-ı âdem 6b - 135
 cenâb-ı kıuds-i lâhût 96b - 2510
 cenâb-ı vahdet-i Hâķ 96b - 2505
 c. -a 55b - 1407
 c. -ı 75b - 1942
 c. - in 40b - 1019

- c. -ına 7a - 150, 107a - 2797
c. -ından 58b - 1498
- ceng (F.): Savaş, vuruşma 36b - 916
ceng ol.- 36b - 911, 35b - 879
c. -üñ 36b - 918
- cennet (A.): Uçmak. 34a - 844
cennet (bâğ-ı c.) 6a - 121
cennet-i cān 83b - 2151
c.-de 29a - 707, 74a - 1905
c.-den 71a - 1814
c.-ile 9b - 219
- cesâret (A.): Cesurluk, yiğitlik, yüreklilik 36b - 909
- cevâb (A.): Sorulan şeye verilen karşılık 8b - 198
c. ol- 44b
c.-a 12a - 280, 44a - 1110
c. -ı (iyelik) 8a - 176, 77b - 1991
c. -ın 7b - 175, 23a - 566, 25a - 613, 43a - 1082, 48a - 1215, 50a - 1264, 52b - 1328, 54b - 1379, 69a - 1769, 85a - 2196, 85b - 2207
c. -ıñ 23a - 565, 69a - 1767
c.- ına 25a - 616, 47b - 1205, 59b - 1524
c.-ından 8a - 186, 25a - 611, 47b - 1208, 85b - 2212
c.- um 91b - 2374
c.-uñ 40a - 1010
- cevâhir (A.): Cevherler, elmaslar, kıymetli taşlar 8a - 183, 86a - 2216, 98a - 2542
cevâhir (kuhl-ı c.) 107a - 2800
c.-ler 8a - 186
- cevârih (A.): Cerheden, yaralayan 22a - 531
- cevher (A.): Maya, öz 33a - 817
cevher ol.- 39a - 980
c.-dür 17a - 414
c.-süz 40b - 1023
- cevr (A.): Haksızlık, eza, eziyet 58a - 1487
- cevşen (F.): Örme zırh, vaktiyle giyilen savaş elbisesi 76b - 1967
- cevzâ' (A.): Astr.İkizler burcu 18b - 449
- ceybî (A.): Sinüsle ilgili 44a - 1109
- cezâ (A.): Ceza, karşılık, azap. 66a - 1692
c.-dur 58a - 1475
c.-sı 57a - 1456, 62b - 1595, 62b - 1595
- cezbe (A.): Ruhun hayret ve sevince kapılarak sanki cesetten hariç bulunuyormuş gibi olması, heyecana gelmesi; 16b - 403, 27b - 681
cezbe-i Hâk 26b - 646
c.-si 26b - 649
- cibillî (A.): Yaratılıştaki olan,
c.-dür 92a - 2381
- cidd (A.): Bir işi gerçekten çalışıp işleme, ciddilik 95a - 2470
- cîfe (A.): Leş 63b - 1628
cîfeyi (Cihân-ı c.) 97b - 2533
cîfe (ehl-i c.) 101a - 2632
c.-nüñ 88b - 2290
- ciger (F.): Ciğer, bağır 29a - 709,
c.-den (hün-ı c.) 84b - 2179
- cihân (F.): Dünya, alem 2a - 10, 2a - 18, 2a - 23, 3b - 54, 4b - 91, 5a - 98, 10b - 248, 13b - 323, 14a - 336, 14b - 344, 21b - 525, 24a - 586, 27b - 670, 28a - 691, 31b - 779, 33b - 834, 38a - 952, 38b - 970, 42b - 1073, 47a - 1195, 47a - 1196, 59a - 1502, 62b - 1597, 64b - 1649, 64b - 1650, 70a - 1788, 70a - 1798, 70b - 1808, 71a - 1816, 72a - 1841, 72a - 1842, 75b - 1939, 77a - 1973, 77b - 1982, 87a - 2251, 87b - 2266, 88a - 2271, 97a - 2516, 104b - 2732
cihân-ı cānı 50a - 1267, 87a - 2254

- cihān-ı cīfe 97b - 2533
cihān-ı hānūmanı 98b - 2561
cihān (Ḥuzāvend-i c.) 10b - 248
c.-a 11a - 254, 16a - 387, 27b - 670, 28b - 697, 29b - 733, 32b - 795, 52a - 1323, 70a - 1792, 79b - 2050, 83a - 2142, 97b - 2525, 99a - 2569, 105a - 2735
c.-a (dürr-i c.) 11a - 253
c.-a (ecsām-ı c.) 67b - 1724
c.-a (Ḥuzāvend-i c.) 14a - 334
cihānçün 64b - 1655
c.-da 3a - 46, 15a - 356, 19a - 462, 21b - 523, 26b - 644, 29b - 730, 31a - 765, 33b - 825, 34b - 855, 42b - 1075, 46a - 1161, 47b - 1197, 55b - 1417, 57a - 1452, 69a - 1762, 70b - 1809, 71a - 1822, 72a - 1844, 79b - 2047, 82a - 2115, 92b - 2397, 94a - 2432, 96a - 2499, 99a - 2570, 99b - 2590, 100b - 2609, 100b - 2619, 100b - 2621, 102a - 2654, 103b - 2697, 103b - 2698, 103b - 2701, 103b - 2703, 104b - 2722, 105a - 2741, 106a - 2770, 108a - 2818, 109a - 2854
c.-dan 15a - 357, 15b - 371, 21a - 506, 29b - 733, 32b - 798, 47a - 1194, 68a - 1745, 76a - 1953, 79b - 2050, 81b - 2094, 88a - 2272, 94b - 2448, 102a - 2659
c.-dur 13b - 323, 17b - 415, 20a - 476, 72a - 1845, 76a - 1952, 89a - 2307
cihāndur (şāh-ı c.) 33b - 826
c.-ı 2b - 24, 2b - 28, 10b - 250, 18b - 440, 21a - 502, 21a - 504, 21b - 517, 24a - 586, 26a - 636, 30a - 740, 32b - 796, 33b - 829, 33b - 830, 42b - 1066, 52a - 1314, 68a - 1741, 70a - 1789, 70a - 1790, 70a - 1791, 74a - 1897, 78b - 2017, 80a - 2057, 81a - 2087, 85b - 2211, 99a - 2574, 100a - 2602
cihānı (mülk-i c.) 5b - 114
cihānı (hāl-ı c.) 51b - 1306
c.in 16a - 379, 25a - 618
c.-uñ 2a - 15, 3b - 59, 6a - 128, 13b - 320, 15a - 360, 15b - 370, 25a - 618, 28b - 698, 31b - 771, 34a - 849, 39a - 984, 39b - 985, 41a - 1028, 41a - 1029, 41a - 1035, 41a - 1036, 51a - 1296, 66b - 1706, 68a - 1747, 71a - 1814, 71a - 1814, 76a - 1945, 77b - 1992, 81b - 2093, 83b - 2159, 88b - 2283, 88b - 2293, 94b - 2450, 98b - 2556, 99a - 2568
cihānuñ (zāt-ı c.) 42a - 1058
cilve-gāh (A. cilve . F): Cilve yeri.
c.-in 48b - 1228
c.-uñ 8a - 182
cilve-ger (A. cilve . F): Cilve yapma, cilve etme.
c.-dür 77b - 1986
Cin (krş. Cinn): Gözle görünmez, latif cisimlerden ibaret bir yaratık.
c.-den 39a - 984
cins (A.): Çeşit, türlü, soy 20b - 500
c.-dendür 39a - 984
c.-üñ 20b - 500
cirm (A.): Cisim, hacim, oylum 17b - 420
cirm-āb-ı mevlüd 17b - 422
cirm-i -‘anāşır 17b - 421
c.-inden 10b - 240
cism (A.): Beden, gövde 14a - 333, 21b - 517, 25a - 618, 30a - 735, 39a - 982, 42b - 1066, 44b - 1119, 45a - 1140, 53b - 1350, 66b - 1705, 68a - 1735, 70b - 1807, 80a - 2052, 108a - 2816, 108b - 2839
cism-i cān 88a - 2269
cism-i oğumı 59a - 1512
cism (ta‘rif-i c.) 40b - 1024
cism-i zibā 42a - 1053
c.-dür 41a - 1028, 92a - 2384
c.-e 39a - 981, 42a - 1053, 44a - 1109, 46a - 1163, 97b - 2524
c.-i (iyelik) 22b - 545, 39a - 983, 50b - 1278, 68a - 1741, 80b - 2069, 105b - 2759
cismi (Cemād-ı c.) 92a - 2385
cism-ile 40a - 1005

- c.-inde 74a - 1893, 96b - 2508
c.-üñ 39a - 983,68a - 1736,73b - 1878,97b - 2524
c.-üñdür 61b - 1570
c.-üñfe 26a - 634
- cū (F.): Akarsu, ırmak, çay 78b - 2020
- cūd (A.): Cömertlik, elaçıklığı.
c.-uñ (bañr-ı c.) 28b - 699
c -ı (deryā-yı c.) 69b - 1784
cūd (ma⁴den-i c.) 32a - 794
c.-ı (iyelik) 93b - 2424
- cüş (F.): Coşma, kaynama 32b - 807
cüş eyle- 67a - 1716, 87a - 2251
cüşa gel- 5a - 92, 32b - 807, 77a - 1974, 92b - 2389
- cüşen : Bkz. Cevşen 85b - 2211
- cüy : Bkz. Cū 7b - 170
- cümle (A.): Bütün, hep, birikiş 3a - 49,3b - 54,3b - 60,7a - 150,9a - 200,9a - 212,14a - 325,17a - 410,18a - 436,18b - 443,20b - 501,21a - 504,21a - 505,22b - 548,24b - 598,28a - 690,30a - 738,30b - 755 31b - 779,32a - 794,33b - 833,34a - 849,34b - 863,35b - 878,35b - 880,35b - 882,36b - 909 41a - 1033,42b - 1071,43b - 1092,44b - 1113,46b - 1169,47a - 1192,47b - 1197,48b - 1223, 49a - 1236,51b - 1302,54b - 1388,56a - 1418,56a - 1429,56b - 1443,59a - 1503,65b - 1677,66b - 1703,71b - 1829,72a - 1842,75a - 1924,76a - 1950,77b - 1993,79a - 2032,80a - 2055,81a - 2079 81b - 2098,81b - 2104,84b - 2175,85b - 2199,86b - 2229,88a - 2276,88b - 2288,88b - 2293 89a - 2309,89b - 2320,90b - 2342,90b - 2345,92a - 2388,93a - 2403,93b - 2423,93b - 2425,94b - 2447,94b - 2448,94b - 2450,97a - 2518,97b - 2532,97b - 2536,98a - 2539,98b - 2558,103b - 2693,104a - 2713,106a - 2774,106a - 2775,108a - 2817,109a - 2855,109a - 2855
c.-si 89b - 2321
c.-sinde 70b - 1809
- cünbiş (F.): Kınıldama, hareket
c.-de olur 14b - 351
c.-dedür 18a - 432
c.-e 26a - 635
- cünün (A.): Delirme, çıldırma, delilik; tas. Aşkın galip gelmesi.
cünün-ı şehvet 98a - 2540
- cür'a (A.): Yudum, içim 88a - 2274
c.-dan 87b - 2263
c.-sından 87b - 2261
- cür'et (A.): Cesaret, yiğitlik.
cür'et-i rüşen 97a - 2513
- cürm (A.): Suç
c.-ine 52a - 1324
- cüst (A.): Arama, araştırma 48b - 1226
c.-ü (iyelik) 78b - 2020
- cüvân-merd (F.): Cömert, eli açık.
cüvân-merd ol- 34b - 853
- cüz' (A.): Kısım, parça, bölük 4a - 74, 69a - 1770, 69b - 1775, 69b - 1777, 69b - 1780, 69b - 1781, 69b - 1783, 70a - 1787
cüz-bağşı 43a - 1087
cüz-i esfel 46a - 1159
cüz' (ihtiyār-ı c.) 56b - 1439
c.- asın 63a - 1612
c.-den 87b - 2262
c.-de 9a - 200
c.-den 69b - 17840, 69b - 1784,72a - 1843
c.-dürür 69b - 1784
c.-dür 69a - 1768
c.-i (yük.) 27a - 658, 42a - 1051
c.-iyi 24b - 607

c.-idür 14b - 345
c.-ifi 24a - 582
c.-ler 66a - 1697
c.-leridür 33a - 812
c.-ü 31a - 768
c.-üfi 14a - 329

cüzâ (F.): Uzak, ayrı (krş. Cüdâ) 87a - 2243, 87a - 2246

cüzâlık (T. cüzâ F.): Ayrılık 40b - 1013

cüz'î (A.): az, pek az 69b - 1779

c.-lik 14b - 348

cüz'iyâta (A.): Az, pek az, az miktarda 26a - 637

Ç

çağ : Çağ, devir, yaş.

ç.-a 104b - 2731

ç.-im 7b - 164

çâlâk (F.): Çevik, eline ayağına çabuk, tez canlı olan; adam öldüren hırsız 48b - 1226

çalap : Tanrı 36a - 893, 58b - 1501

ç.- dan 32a - 789, 58b - 1492

çağ : Tam, ta, tamam; sırf, sade, yalnız, saf 20a - 476

çağ eyle- 58a - 1478

çak- : İyice anlatmak, bildirmek, tanıtmak.

ç.-arsın 51b - 1308

ç.-dı 53a - 1337

çâr (F.): Dört 20a - 486, 67b - 1733

çâre (F.): Çare, ilaç 85b - 2204

çâre eyle- 13a - 305, 81a - 2082

çâre kııl- 16a - 377

çarh (F.): Felek; gök, tekerlek; devreden, dönen 19b - 471, 19b - 474, 20a - 482, 90a - 2336

çarh-ı 'azam 18a - 428, 18b - 440, 31b - 776

çarh ol- 4b - 85

ç.-m 19b - 474

ç.-uñ 18b - 439

çâşnî (F.): Çeşni, lezzet, tat; tadımlık 15b - 371

çāvüş (F.): Ask. Çavuş, onbaşidan sonra gelen erbaş.

çāvüş-ı hâni 5b - 111

çeçek (F.): Gül.

ç.-ler 2a - 14

ç.-lerden 2a - 17

ç.-leri 2b - 26

çehre (F.): Yüz 1b - 4

ç.-sinden 4b - 82

çehrelü (T. Çehre F.): Çehreli 77b - 1987

çek- : Çekmek; uğramak, katlanmak; bir yerden bir başka yere götürmek; bir suçun veya hatanın karşılığı olan cezayı ödemek; boya sürmek;(silah) çekmek; (baş) kaldırmak, (asker) sevk etmek.

ç. 54b - 1384

ç.-di 52a - 1314

ç.-eler 36a - 893

ç.-er 11a - 256, 77a - 1975, 87a - 2243, 90b - 2351

ç.-ipdür 83a - 2145

ç.-me 45a - 1136

ç.-se 26b - 647

çekil- : Çekilmek.

ç.- di 30a - 741, 80a - 2058

ç.-miş 3a - 45, 24a - 588, 25a - 610, 107a - 2798, 105b - 2751, 107a - 2800

ç.-mişdür 76a - 1957

ç.-ür 6a - 123, 6a - 127, 106a - 2766

çekirdek : Çekirdek 60a - 1535

ç.- lerde 29a - 713

çekirge : Çekirge 12a - 279

çekürdek : Bkz. Çekirdek

ç.- de 14a - 337

çemen (F.): Yeşil ve kısa otlarla örtülü yer, çimen 2a - 13, 4b - 88, 8a - 181

ç.-de 2b - 33, 49b - 1254, 77b - 1985

ç.-den 109a - 2852

ç.-dür 3b - 62

çember (F.): Tahtadan veya demirden yapılan daire veya halka, kasnak

ç.- idür 82a - 2116

çerâğ (F.): Fital , mum 63a - 1607

çerâğ-ı âfitâbı 50a - 1265

çerâğ-ı dil 26b - 654

ç.-m 104b - 2728

ç.-ı (iyelik) 1b - 7, 7a - 153, 19a - 459, 33a - 818, 51a - 1292, 65a - 1665, 69b - 1774, 104b - 2730

ç.-ıdur 77b - 1989

ç.-ıla 49b - 1257

ç.-üfi 23b - 578, 83b - 2149

çeri : Asker, savaş.

ç.-leri 6a - 130

ç.-si 6a - 125, 36b - 917

ç.-sine 36b - 909, 46b - 1176

çeşm (F.): Göz 12b - 292, 63a - 1607, 77a - 1980, 80b - 2067, 81b - 2102

çeşm-i ahvel 15b - 374

çeşm-i huffâş 12a - 286

ç.-e 80b - 2074, 80b - 2077, 88a - 2269

ç.-i (iyelik) 77b - 1994, 81b - 2092, 81a - 2086, 85a - 2189

ç.-ise 77a - 1980

ç.-ile 81a - 2082

ç.-in 81a - 2085

ç.-inde 81a - 2080, 81b - 2099

ç.-inden 81a - 2088, 81a - 2086, 81a - 2091

ç.-ine 81a - 2081

ç.-üfi 81a - 2089

çeşme (F.): Pınar, su kaynağı.

ç.-den 2b - 30

ç.-si 7b - 170

ç.-sinden 25b - 628

çevgân (F.): Cirit oyununda kullanılan ucu eğri değnek.

çevgân-ı sa'âdet 95b - 2473

çevür- : Çevirmek.

ç.- gil 44b - 1114

ç.-dün 64b - 1647

ç.-mezler 94b - 2458

ç.-üpdür 28a - 689

ç.-ür 19b - 474

çık- : Çıkmak; yükselmek, peyda olmak, meydana gelmek; bir şeyden olmak, kaybetmek; ulaşmak, erişmek; yenmek, mücadele vermek; ayrılmak ; tutan, bağlayan bir şeyden kurtulmak; içeriden ya da kapalı bir yerden dışarı uğramak, varmak.

ç. 24a - 586, 16b - 392

ç.-ar 61b - 1568

ç.-a 14a - 328, 36b - 918, 41b - 1046, 58b - 1501, 60a - 1536, 98a - 2540

ç.-dı 22b - 549, 87b - 2268, 100a - 2604, 100b - 2616, 108b - 2839

ç.-duğı 37a - 924

ç.-duğınuñ 46b - 1174

ç.-duğı 35a - 867

ç.-iban 91a - 2355
ç.-ınca 5b - 118, 37a - 923
ç.-ınca 45b - 1143, 71a - 1821, 73a - 1868
ç.-mağıl 83b - 2152
ç.-sa 102b - 2676
ç.-sun 51b - 1308

çıkan : Çıkan 47a - 1191

çıkar- : Çıkarmak; yükseltmek.

ç. 8a - 182, 29a - 717, 32b - 806, 61a - 1562, 61a - 1564, 61b - 1576, 98b - 2560, 96b - 2511,
102b - 2676, 106b - 2782
ç.-a 29b - 726, 36a - 901, 79b - 2043
ç.-asın 58b - 1496
ç.-dum 7b - 167
ç.-ğıl 48b - 1229, 62b - 1603
ç.-igörgil 73a - 1867
ç.-masunlar 73a - 1868
ç.-maz 101b - 2638, 102b - 2676
ç.-rmazlar 101b - 2636
ç.-sañ 29a - 714
ç.-sun 47b - 1207
ç.-updur 90b - 2341
ç.-urlar 60a - 1532
ç.-rurlar 73a - 1864

çıkmaq : Çıkmak 29b - 727, 79b - 2044

çi (F.): Ne 11b - 267, 57b - 1471

çiçekleri : Bkz çeçek

ç.-leri 29a - 711

çig : Çiğ 62b - 1605

çirkin (F.): Çirkin 88b - 2288, 99b - 2591

çoğ : Krş. çok 13b - 314

çoğ eyle 88b - 2284

ç.-ı (iyelik) 62b - 1600

çoğluğ : Çokluk

ç.-uñ 13b - 314

çok : Çokluk 3a - 42, 9b - 215, 10a - 234, 15b - 363, 15b - 364, 24b - 604, 26a - 629, 32b - 808, 35b -
890, 38b - 957, 39a - 978, 42b - 1063, 44a - 1107, 81b - 2099, 87a - 2243, 87b - 2256, 88b -
2284, 88b - 2289, 95b - 2476, 102a - 2652

çoklık : Çokluk 3a - 42, 44b - 1126, 45a - 1127

çokra- : Kaynamak, fokurdamak.

ç.-ya 36a - 904

çöz- : Çözmek.

ç. -erise 82a - 2115

çubān (F.): Çoban 43b - 1095, 100b - 2615, 106a - 2768

çün : Gibi, mademki, çünkü, nasıl, nice, niçin 11b - 267

çü (F.): Çünkü; mademki; gibi; -diğı için, -diğı zaman, -ınca/-ince 1b - 6, 2a - 14, 2a - 17, 2b - 27, 3a -
41, 3a - 51, 4a - 77, 4a - 78, 4b - 83, 5b - 107, 6b - 137, 8b - 196, 9b - 213, 9b - 225, 11a - 260,
11b - 270, 12a - 280, 12b - 294, 13b - 313, 14b - 342, 20b - 492, 20b - 493, 20b - 496, 23b - 573,
24a - 592, 24b - 596, 26a - 639, 27a - 662, 28a - 685, 28b - 702, 30a - 748, 32a - 784, 32a - 785,
33a - 818, 35b - 884, 35b - 891, 36a - 902, 36b - 911, 39a - 978, 39b - 989, 42a - 1056, 42b -
1062, 42b - 1071, 43a - 1087, 46a - 1159, 46a - 1160, 46a - 1162, 46a - 1165, 49b - 1249, 50a -
1267, 50a - 1269, 52a - 1314, 58a - 1481, 58a - 1486, 58b - 1494, 59a - 1502, 60b - 1542, 60b -
1550, 62a - 1591, 63a - 1609, 63a - 1612, 64b - 1652, 64b - 1654, 65a - 1662, 65a - 1665, 65b -
1671, 65b - 1679, 66a - 1685, 67a - 1714, 69b - 1774, 72a - 1847, 72a - 1849, 73a - 1874, 73a -
1877, 74a - 1894, 77b - 1982, 77b - 1992, 78a - 1999, 80a - 2065, 81b - 2104, 82a - 2106, 82a -
2116, 82b - 2127, 83a - 2135, 83b - 2146, 83b - 2156, 83b - 2158, 85b - 2203, 86a - 2225, 86b -
2230, 87b - 2262, 87b - 2268, 88a - 2269, 88a - 2279, 89b - 2322, 90b - 2349, 92a - 2382, 92b -
2393, 93a - 2405, 93b - 2420, 93b - 2429, 94b - 2445, 94b - 2451, 96b - 2503, 96b - 2509, 97a -

2518, 97a - 2522, 97b - 2526, 97b - 2537, 98b - 2557, 99a - 2569, 103a - 2680, 105a - 2734, 105b - 2755, 108a - 2827, 108b - 2840, 108b - 2843

çün (F.): Çünkü; mademki; gibi; -dığı için, -dığı zaman, -ınca/-ince 1b - 4, 2a - 11, 2a - 20, 4b - 82, 4b - 86, 8a - 185, 9a - 204, 9a - 210, 10a - 233, 10b - 243, 11b - 268, 13a - 306, 13a - 307, 13b - 312, 15b - 375, 16a - 376, 17a - 407, 17b - 417, 17b - 423, 19a - 461, 21b - 514, 21b - 518, 21b - 520, 23b - 574, 23b - 575, 26a - 630, 26a - 635, 26a - 642, 26b - 651, 26b - 655, 26b - 656, 27a - 659, 27a - 661, 27a - 663, 27b - 679, 29b - 727, 30a - 746, 31a - 765, 31a - 767, 31a - 769, 32b - 802, 32b - 807, 34a - 849, 36a - 896, 37a - 924, 38b - 969, 41b - 1044, 42a - 1051, 42a - 1052, 44b - 1118, 46a - 1167, 46b - 1174, 46b - 1177, 47a - 1193, 49a - 1239, 49a - 1240, 50a - 1266, 54a - 1366, 54a - 1369, 54a - 1370, 55a - 1402, 55b - 1414, 57a - 1447, 57a - 1456, 57b - 1460, 57b - 1464, 57b - 1465, 57b - 1471, 58a - 1475, 58b - 1497, 59a - 1503, 61b - 1566, 61b - 1567, 61b - 1575, 62a - 1581, 62b - 1596, 64a - 1641, 64a - 1643, 64a - 1644, 64b - 1655, 65b - 1680, 66a - 1691, 66b - 1701, 67a - 1717, 68a - 1739, 68a - 1742, 68a - 1747, 69b - 1774, 71b - 1828, 71b - 1835, 74a - 1898, 76a - 1956, 78a - 2001, 79b - 2044, 80a - 2063, 86a - 2220, 87b - 2265, 87b - 2267, 88b - 2289, 88b - 2295, 90b - 2344, 90b - 2345, 92a - 2378, 95b - 2475, 96b - 2504, 97a - 2521, 100a - 2607, 101a - 2627, 106a - 2762, 107a - 2797, 107b - 2814, 108a - 2824, 109b - 2865

çünki (F.): Çünkü 13b - 319, 46a - 1157, 51b - 1308, 58a - 1483, 97b - 2524

çünkim (T. çün F.): Çünkü 6a - 124, 9a - 208, 28b - 704, 37b - 937, 66b - 1702

çürü- : Çürümek

ç.-miş 108b - 2837

ç.-sün 59b - 1514

çürü- : Kırç çürü- Çürümek.

ç.-r 2b - 24

çürük : Çürük 106a - 2762

D

da : Da, dahi (bkz.de) 14a - 336, 16a - 380, 29a - 720, 93b - 2423, 105a - 2742

dadın- : Yarar, çıkar amacı ile veya alışkanlıkla bir yere sık sık uğramak; tadını aldığı, hoşlandığı bir şeyi sık sık istemek.

d.-an 89a - 2308

dād (F.): Adalet, doğruluk 45b - 1149, 108a - 2821

d.-durur 58a - 1486

d.-ın 62b - 1606

dağ : Dağ 76b - 1961

d.-ı 107b - 2803

dağı : Dahi ; da, de; bundan başka, aynı zamanda; ve; başka, diğer; artık 5b - 118, 9a - 205, 9b - 214, 10b - 246, 13a - 305, 14b - 343, 15b - 363, 16a - 385, 16b - 401, 18a - 430, 18b - 449, 20b - 493, 25a - 615, 25a - 616, 25b - 627, 26b - 643, 28b - 698, 29a - 720, 30a - 747, 31a - 765, 33b - 824, 35a - 875, 36b - 913, 37b - 942, 38b - 957, 38b - 967, 39a - 978, 40a - 1000, 40a - 1007, 41a - 1027, 41a - 1031, 43b - 1090, 45a - 1129, 45b - 1142, 45b - 1143, 47a - 1194, 49a - 1243, 50b - 1279, 50b - 1288, 51a - 1292, 57a - 1449, 59b - 1514, 60a - 1532, 60a - 1534, 61a - 1556, 63b - 1622, 63b - 1624, 67b - 1727, 75a - 1924, 75b - 1933, 78a - 2005, 79a - 2035, 80a - 2064, 82a - 2106, 86a - 2221, 92b - 2393, 92b - 2394, 93a - 2407, 93b - 2428, 94a - 2437, 95b - 2483, 96a - 2495, 99a - 2571, 102b - 2664, 102b - 2676, 105a - 2742, 107b - 2810

dahil (A.): Yabancı, sığıntı, sığınan, sığınmış 105b - 2749

dāhil (A.): İç, içeri, içinde, içeri girmiş 67b - 1725

d.-dur 67b - 1731

da'im (A.): Devamlı, sürekli 6b - 144, 53b - 1356, 72b - 1859, 74a - 1898, 77a - 1975, 82a - 2116, 93a - 2410, 102a - 2663

dā'im (tesbîh-i d.) 22b - 547

dā'ir (A.): Ait, ilgili; devreden, dönen 14b - 342, 24b - 598

dā'ire (A.): Çember 24a - 589, 24a - 590, 52a - 1315, 76a - 1947

d.-de 30a - 745, 30a - 747, 80a - 2062, 80a - 2064

d.-ler 82a - 2114

dā'ire-vār : Daire gibi 52a - 1314

daç- : Takmak, kuşanmak.

- d.-alar 35a - 877
d.-dı 82b - 2119
d.-duñ 46a - 1157, 98a - 2542
d.-maduñ 91a - 2363
- dağayıñ (A.): İnce, anlaşılması güç ve dikkate muhtaç olan şey 109a - 2857
dağayıñ (envā^c-ı d.) 8a - 177
- dağıl- : Takılmak.
d.-ur 38a - 956
- dakın- : Takılmak.
d.-a 7a - 159
d.-an 59b - 1521
- dağılğa (A.): Bir saatlik zamanın altmışta biri; ince düşünce 11b - 270, 103b - 2693
- dakın- : Takılmak
d.- dı 74b - 1917
- dağālet (A.): Doğru yoldan sapma 37b - 944, 76a - 1955, 94b - 2454, 100a - 2604, 105a - 2736, 105b - 2751
- dal (A.): Osmanlı alfabesinin onuncu harfi.
d.-ı 3b - 54
- dal- : Dalmak.
d.-mayıpdur 61a - 1555
- dām (F.): Tuzak, ağ 81a - 2085, 82a - 2106
dām it- 99a - 2576
d.-ıñda 19b - 464
- dāmen (F.): Etek.
dāmen-keşāndür 77b - 1985
- dānā (F.): Bilen, bilici, bilgiç 42a - 1054
dānā (merd-i d.) 10a - 233
- dāne (F.): Tohum; çekirdek 14a - 331, 30a - 742, 40a - 1003, 80a - 2059, 81a - 2085, 99a - 2576
d.-den 2b - 32
d.-dür 30a - 741, 30a - 743, 80a - 2058, 80a - 2060
d.-lerüñ 82a - 2106
d.-ye 14a - 330
- dāniş (F.): Biliş, bilgi, ilim.
dāniş (ehl-i d.) 8b - 189
dāniş (fıkr-i d.) 108a - 2822
- darr (A.): Zarar. 73a - 1871
- dār (A.): Ev; yer; yurt.
dār-gır 53a - 1339
dār-ı āhiret 73b - 1891
dār-ı dīnün 90a - 2327
dār-ı hayvān 73b - 1891
dār-ı Rıdvan 83b - 2151
- dāsītān (F.dāstān): Destan.
d.- da 105a - 2740
- daş : Taş
d.-ı (iyelik) 60b - 1542
- da'vā (A.): Mesele; bir mesele üzerinde hususi bir fikir sahibi olma, iddia 36b - 919
d. (d. lāf-. bī-biṣāṭ) 95b - 2483
- da'vet (A.): Çağırma, çağrı; ziyafet; dua 33b - 834, 47a - 1188, 99b - 2593
- da'vī (A.): Bir kimsenin hakkını araması 90a - 2326
da'vī kıl- 100a - 2595
davP-i Hüdālik 96a - 2497, 105b - 2756
- Dāver (F.): Cenab- ı Hakk'ın adı 94a - 2431
- dāye (F.): Çocuğa bakan dadı 78a - 2006
- de : De, dahi (bkz. Da) 11a - 264, 14a - 336, 27b - 676, 34b - 851, 37b - 934, 64b - 1650, 93a - 2412

- de- : Demek(bkz. Di-)
d.-rim 44a - 1103
d.-rler 41b - 1037
d.-se 92b - 2400
d.-yince 36b - 918, 74a - 1903,86b - 2234
- Deccāl (A.): Kıyametten az evvel çıkacak ve Hz. İsa tarafından öldürülecek olan yalancı ve zararlı şahıs,
yalancı Mesih 99a - 2570, 105a - 2735
d.-e 99a - 2572
d.-ler 105a - 2734
- dedüğü(i) : Dediğin, söylediğin 49a - 1241
- def (F.): Tef (bkz . Deff) 85b - 2206
- def (A.): Öteye itme, savma, savulma; verme, ortadan kaldırma.
def'i id- 65a - 1663
def'i-çün 49a - 1239
- define (A.): Yere gömülmüş altın ve saire gibi değerli eşya; kıymet ve değeri olan kimse veya mal 59b - 1516
- defter (A.): Dikilmiş kağıt mecmuası 50b - 1282
d.-de 85a - 2197
d.-idür 66a - 1685
d.-in 7b - 163
d.-ler 8b - 194
- deg- : Değmek, eşdeğer olmak, bedel olmak, bedelinde olmak, değerinde olmak.
d.-er 48b - 1225, 62b - 1595
- değil : Değil; isim cümlesinde yükleme veya başka ögelere olumsuz anlamı veren kelime. 37b - 932, 61a - 1558, 61b - 1572, 62b - 1600
d.-dür 24b - 601, 86a - 2222
d.-sün 46a - 1156
- degin : Değın, dek, kadar 5b - 118, 23a - 557, 29a - 716, 29b - 728, 58b - 1494, 79b - 2045
d.-dür 49b - 1253
- degme : Her, her bir, her hangi bir 23b - 567
- degül : Krş.Değil 9b - 216, 12b - 295, 24a - 585, 32a - 791, 37b - 938, 40b - 1018, 41a - 1026, 41a - 1026, 55b - 1407, 58a - 1478, 58a - 1487, 66a - 1698, 66b - 1699, 66b - 1700, 67a - 1720, 69b - 1776, 78b - 2020, 83b - 2146, 84b - 2182, 87a - 2242, 93b - 2422, 93b - 2430, 94a - 2436, 94a - 2437, 103a - 2687
d.-di 75b - 1931
d.-dür 12b - 299, 13b - 321, 13b - 321, 15b - 364, 15b - 364, 35b - 886, 38a - 946, 42a - 1058, 53b - 1360, 61a - 1556, 61a - 1556, 67a - 1719, 67a - 1719, 75b - 1937, 75b - 1937, 84b - 2181, 84b - 2186, 89a - 2296, 89a - 2301, 99b - 2583, 99b - 2583, 101a - 2630, 101a - 2630, 101a - 2635, 103b - 2703
d.-ise 105b - 2761
d.-se 106a - 2774
d.-sin 15b - 368, 39b - 989
- degürmen : Değürmen.
d.-iñde 19b - 473
- deh (F): On 24a - 592
- dehān (F.): Ağız
d.-ından 4b - 85
d.uñ 86a - 2214
- dehr (A.): Dünya; zaman, devir 88a - 2271
d.-i (iyelik) 91b - 2366
- dek : Dek, kadar, değin 18a - 435, 25b - 625, 43a - 1089, 81b - 2102, 109a - 2856
- dek : Tek, sadece, yeter ki, hiç olmazsa, yalnız 86b - 2229, 94b - 2452
d.-dür 56b - 1443, 75b - 1933
- delālet (A.): Gösterme, yol gösterme, kılavuzluk; iz, işaret.
delālet eyle- 65a - 1667
delālet it- 3b - 54
delālet kıl- 104a - 2714

- delik : Delik 99b - 2582
d.-de 20a - 483
d.-den 106b - 2782
d.-ler 107a - 2797
d.-lerde 105b - 2748
- delil (A.): Yol gösteren, kılavuz; belge , tanık 54b - 1383
delil eyle- 95a - 2470
d.-i (iyelik) 12b - 287
d.-idür 3b - 56
- delir- : Delirmek.
d.- di 83a - 2141
- delü : Deli
d.-lerdür 89a - 2296
- Dely (A.): Astr. On iki burçtan birinin adı olup, Güneş, eski ocak ayının sekizinci günü bu burca girer.
18b - 450, 19a - 456
- dem (F.): Soluk, nefes; içki; an, vakit, saat, zaman. 4a - 69, 4a - 74, 14b - 349, 16a - 377, 16b - 402, 24b - 598, 31b - 780, 33b - 832, 33b - 836, 35a - 865, 36b - 910, 37a - 920, 37a - 923, 38a - 953, 42a - 1048, 42a - 1048, 47a - 1185, 47a - 1186, 48b - 1221, 50b - 1279, 55a - 1392, 58a - 1476, 60a - 1531, 60b - 1545, 61a - 1564, 64b - 1656, 70a - 1791, 71a - 1818, 71b - 1828, 71b - 1830, 74a - 1903, 74b - 1914, 82b - 2120, 83b - 2157, 86b - 2238, 87a - 2251, 87b - 2267, 90a - 2332, 94a - 2442, 95a - 2469, 95a - 2471, 97b - 2526, 99a - 2574, 101b - 2646, 106b - 2780, 107a - 2796, 108b - 2835, 109a - 2845, 109b - 2866
d.- de 15b - 373, 24b - 597, 43a - 1076, 53a - 1340, 69b - 1786, 70a - 1790, 70a - 1792, 70a - 1792, 70b - 1810, 71a - 1820, 73a - 1877, 75b - 1940, 76a - 1954, 105b - 2760
d.-den 40b - 1018, 53b - 1355, 83b - 2146
d.-dür 36b - 918, 74a - 1903
d.-ile 81a - 2083
dem ol- 14b - 349, 82b - 2125
dem ur- 53b - 1355
- demî (A.): Gözyaşı ile ilgili 65a - 1666, 77b - 1986
- dem-beste (F.): Nefesi bağlanmış, susmuş, soluğu kesilmiş.
dem-beste kıl- 3a - 40
- demek : Demek 58a - 1480
- demür : Demir
d.-de 51b - 1307
d.-i(yük.) 51b - 1308
- deng (F.): Hayran, şaşkın, ahmak, serser; iki kat şeyin tokuşmasından meydana gelen ses.10a - 229, 87b - 2257
- denî (A.): Alçak, rezil, soysuz 97b - 2534
d.-dür 99b - 2589
- deñiz : Deniz 41b - 1039, 60b - 1540, 61b - 1566, 61a - 1564,
d.-de 42b - 1071, 49a - 1236, 49a - 1237, 59a - 1508, 59b - 1517
d.-dedür 49a - 1237
d.-den 4a - 68, 49a - 1237
d.-dendür 60a - 1539
d.-idür 60b - 1540
d.-zinde 4a - 68, 20a - 487, 42b - 1068
d.-inden 33a - 821, 77b - 1986
d.-ine 60a - 1538
d.-inüfî 103a - 2682
d.-ler 42a - 1059
d.-üfî 60b - 1541
d.-ünden 61b - 1570
- deñlü : Denli, kadar 14a - 331, 81b - 2102, 89a - 2297
- dep- : Hücum etmek, saldırmak, atı ileri sürmek 95b - 2474
d.- düfî 64b - 1649
- depin- : Şiddetle hareket etmek, çırpınmak, tepinmek 22a - 537
d.-e 22a - 537

- depred- (krş depretmek): Kımıldatmak, sarsmak, harekete geçirmek
d.-ür 101b - 2640
- de- : Konuşmak.
d.-r 77b - 1985
- derc (A.): Sokma, arasına sıkıştırma; toplama, biriktirme 58a - 1482
derc eyle 5a - 97
- derd (F.): Dert, tasa, kaygı, keder 89b - 2321, 98a - 2544
d.-e 15a - 354, 69b - 1773
d.-imizüñ 108a - 2823
d.-in 77a - 1975
d.-üñe 16a - 377
- derece (A.): Basamak, rütbe, miktar.
d.-ler 48a - 1213
d.-leriyüz 23b - 577
- dergâh (F.): Tekke.
d.- ı (yük.) 57b - 1470
der-gâh-ı ‘alî 7a - 157
dergâh-ı selâma 12b - 289
d.-muñ 100a - 2606
- dergeh : Krş dergâh.
d.-ine 63a - 1613
- der (F.): -de içinde.
der-hiç 14b - 348
der-i râz 8a - 185
- deri : Deri 97a - 2523
d.-ñ 67a - 1708
d.-sin 29a - 715
d.-sini 22a - 538
- deril- : Derilmek.
d.-di 3a - 49
d.-üp 61b - 1569
d.-ür 42b - 1068
- dermen : Demren.
d.-i (iyelik) 23b - 568
- ders-gâh (A): Ders verilen yer 107b - 2814
- dershâne (A. Hâne F.): Ders yeri 69a - 1764
- derün (F.): İç, içeri, dahil; gönül, kalb, yürek.
d.-ı (iyelik) 53b - 1361, 68b - 1760
d.-ma 33a - 821
d.-ında 33a - 817
d.-ındadur 104a - 2713
d.-uñ 96b - 2500
- derviş (F.): Allah için alçakgönüllüğü ve fıkrahı kabul eden veya bir tarikata bağlı bulunan kimse; fakir ve ihtiyaçlı kimse 68b - 1750, 74a - 1903, 95a - 2460, 99b - 2587
derviş-i fakîrem 7a - 152
derviş-i gedâ 104a - 2708
- deryâ (F.): Deniz 36a - 895, 42b - 1065, 49b - 1258, 59b - 1518, 61b - 1572, 73a - 1876, 88a - 2277
deryâ-yı cüdî 69b - 1784
deryâ (ğavvâş-ı d.) 61b - 1567
deryâ (mişl-i d.) 71a - 1826
deryâ-yı Muñte 84b - 2174
deryâ-yı siyâhî 77a - 1969
d.- da 8b - 188, 25b - 619, 42b - 1070, 61b - 1567
d.-dan 32b - 808, 42b - 1063, 59b - 1519, 84a - 2163
deryâdan (ka’r-ı d.) 61b - 1568
d.-dandur 60b - 1546
d.-dur 59b - 1518

- d.-lar 14a - 328, 61b - 1571
d.-nıfıdur 33b - 827
d.-nuflı 60b - 1543, 60b - 1547, 61b - 1571, 61b - 1573
d.-sı 42b - 1071, 50a - 1273, 61a - 1554
d.-sını 69a - 1766
d.-ya 33a - 810, 59b - 1519, 60a - 1537, 60b - 1542, 61b - 1567
d.-yı 53a - 1344
- destār (F.): Sarık, tülbent.
d.-durur 103a - 2686
- dest (F.): El.
desti (zir-i d.) 28a - 690
dest-i kudret 83a - 2134
d.-ine 52a - 1314
- dest-res (F.): Zenginlik 5a - 98
- devā (A.): İlaç, çare, tedbir 78b - 2015
d.-ya 77a - 1975
- devā'ir (A.): Daireler 14b - 342
- devekuşu : Devekuşu.
d.-ysaflı 59a - 1511
- devir- : Devirmek.
d.-gil 44b - 1114
- devlet (A.): Devlet; mutluluk; baht, talih, kut; büyük, rütbe, mevki 1b -2, 5a -100, 6b -137, 6b -146, 53b
1350, 60a -1538, 64b -1653, 96a -2495, 101a -2626, 108a -2820
devlet (ehl-i d.) 34a - 848, 109b - 2861
devlet-i 'ayn 44b - 1116
d.-i (iyelik) 105a - 2737
d.-i (Kemāl-i d.) 7a - 160
d.-idür 98b - 2556
d.-inüflü 35b - 879
- devletlü : Devletli 6a - 132, 7a - 159, 88a - 2279, 102b - 2673
d.-sidür 104b - 2723
- devlüflüğeç : Çaylak türünden alıcı bir kuş.
d.-den 60a - 1534
- devr (A.): Dönme, bir şeyin etrafını dolaşma; 14b - 339, 14b - 341, 14b - 342, 20a -482, 31b - 776, 46b -
1170
devr-i 'âlem 31a - 767, 84b - 2175
devr-i âsumâni 46b - 1179
devr-i bişâret 83a - 2144
devr-i zamân 35b - 890, 46b - 1179
d.-den 10a - 231
devr eyle- 20a - 483, 35b - 891, 46a - 1159, 76a - 1947
devr it- 31a - 765, 46b - 1179, 76a - 1946
d.-e 19b - 473, 104b - 2731
d.-i (iyelik) 18b - 440, 18b - 442, 46a - 1159
d.-inde 3b - 55, 83b - 2154, 84b - 2181, 101b - 2639
d.-ine 18b - 439
d.-ünde 18a - 434
- devrân (A.): Dünya, felek, zaman, kader, devir 35b - 891
- devşir- : Derlemek, toplamak, bir araya getirmek 61b - 1578
devşür (*aqluflı devşür) 5a - 94
- devvâr (A.): Devreden, çok, dönen 30a - 747, 80a - 2064
- dehi (F.): Halis altın.
d.-ler 98a - 2545
- deyr (A.): Manastır, kilise; insanlık alemi, bu dünya 98b - 2557
d.-i 96b - 2505
d.-ine 98b - 2555

- dıraht (F.): Ağaç 80a - 2056
 dıraht-ı sidre 67a - 1713
 dıraht-ı nâr 9b - 219
 dıraht-ı şâhı 2a - 16
 d.-a 29a - 716, 71a - 1823
 d.-ı (iyelik) 2a - 18, 48a - 1214
 d.-uñ 104b - 2724
- dırâz (F.): Uzun.
 dirâzi (fıkr-i d.) 51b - 1313
 dirâzi (zülfi-i d.) 82a - 2105
- di- : Demek krş de-
 d. 16b - 397,39b - 986, 88a - 2273
 d.-r 46b
 d.-di 4a - 69, 7b - 170, 10a - 234, 10b - 246, 18a - 430, 39b - 993, 40a - 1007, 52a - 1321, 54a - 1369, 63b - 1634, 75b - 1930, 97b - 2529, 99b - 2591, 100b - 2609, 108a - 2828, 108b - 2841
 d.-diyince 96a - 2483
 d.-düm 39b - 988, 40b - 1024, 41a - 1028, 52a - 1316, 55a - 1390, 82a - 2108, 83a - 2133, 89a - 2297
 d.-düñ 15a - 357, 48a - 1216, 52b - 1329, 56b - 1439
 d.-dük 91a - 2363
 d.- dügi (iyelik) 29b - 723,79b - 2040
 d.- dügin 51a - 1291,
 di.-digüñ 44a - 1107
 d.-digüm 16a - 390, 35a - 873, 35a - 876, 35a - 877, 37b - 931, 41a - 1026, 63a - 1617, 67b - 1723, 72a - 1851, 84a - 2167
 d.-dügün 34b - 859
 d.-dügünüñ 44a - 1102,44a - 1107,102a - 2658
 d.- dügüni 78b - 2015
 d.- dükleri 61b - 1574
 d.- diler 18b - 446, 39b - 996, 40a - 1007, 40a - 1010, 49b - 1259, 64b - 1648, 75a - 1918, 75a - 1920, 78b - 2017, 94b - 2446
 d.-rem 58a - 1487
 d.-medi 49b - 1259
 d.-medim 38a - 947
 d.-mesünler 103a - 2678
 d.-mez 43a - 1083, 91a - 2352,94a - 2438
 d.-mez-idi 92b - 2400
 d.-mezler 11a - 255, 90b - 2340
 d.-mezüz 30b - 754
 d.- miş 8b - 189, 46b - 1175, 94a - 2432
 d.-r 10a - 236, 11a - 254, 29a - 719, 35a - 865, 38b - 968, 39b - 995, 43b - 1101, 45b - 1152, 71b - 1834, 73b - 1881, 94a - 2435, 94a - 2444, 94b - 2453, 95a - 2461, 98b - 2556, 101b - 2648, 101b - 2649, 102b - 2666, 102b - 2673, 103a - 2678, 106a - 2773, 106b - 2788, 107a - 2801
 d.-riken 100b - 2613
 d.-rler 25b - 620, 25b - 621, 30b - 757, 35a - 870, 54b - 1379, 55b - 1406, 58b - 1495, 58b - 1495, 62b - 1601, 62b - 1601, 63a - 1611, 63b - 1626, 68a - 1743, 68a - 1748, 70a - 1794, 75b - 1932, 86a - 2221, 86b - 2236, 89a - 2302, 92b - 2397, 93a - 2407, 94a - 2439, 107b-2803, 109b - 2860
 d.-riseñi 53b - 1357
 d.-rse 34a - 837
 d.-rsem 82b - 2131
 d.-rseñi 14a - 331, 94a - 2437, 94a - 2438
 d.-rsin 19b - 472,62a - 1585, 98a - 2543
 d.-rsün 62a - 1585
 d.-se 102b - 2676
 d.-seler 92b - 2399

- d.-señ 13b - 321, 102a - 2658
d.- ye 47a - 1190
d.- yeler 101b - 2640, 102a - 2653
d.- yellüm 25a - 616
d.- yesin 49b - 1256
d.- yesün 24a - 585
d.- yeydi 19a - 462
d.- yicek 94b - 2452
d.- yince 96a - 2493
d.- yipdür 80b - 2070, 91b - 2370
d.- yü 7b - 166, 41a - 1032, 46a - 1161, 50b - 1284, 51b - 1308, 54a - 1376, 92a - 2383, 94a -
2439, 96b - 2511
d.-yübenin 92b - 2396
d.-yüpdür 11b - 265, 52a - 1322
d.-sünler 101b - 2643, 102a - 2650, 102a - 2659, 102a - 2660, 102a - 2661
didâr (F.): Yüz, çehre 16b - 399, 74a - 1899,
dide (F.): Göz.
d. (nür-ı d.) 26b - 654, 57a - 1447
diğer : Diğer.
diğeri 88a - 2276
dik- : Dikmek, doğrultmak, yöneltmek 38b - 962
d.-diler 30a - 742, 80a - 2059
d.-er 60a-1528
d.-señ 60a - 1535
dikdür- : Diktirmek.
d.-ür 102b - 2667
diken : Diken 38a - 946, 43b - 1094, 91b - 2374
d.-den 65a - 1664
d.-le 109a - 2853
d.-ler 9b - 215
d.-leri 48b - 1231
d.-leridür 99b - 2592
dikil- : Dikilmek.
d.-di 30a - 741
dikkat (A.): İncelik, doğruluk, ehemmiyet verme, ince eleme.
d.-den 59b - 1523
dil (F): Gönül 1b - 1, 2a - 10, 3b - 59, 20b - 499, 53a - 1347, 53a - 1347, 60b - 1542, 60b - 1544, 74b -
1908, 81a - 2091, 82a - 2107, 82a - 2114, 83b - 2158, 84b - 2186, 84b - 2186, 87b - 2258, 91b -
2372, 95a - 2462, 100a - 2600, 100b - 2612, 104a - 2717, 106b - 2786, 108b - 2835
dil (Çerâğ-ı d.) 26b - 654
dil (habbe-yi d.) 14a - 334
dil (mesken-i d.) 21b - 524
dil (niyet-i d.) 74a - 1894
dil (terk-i d.) 90a - 2336
dil-dâde (mazhar-ı d.) 93a - 2407
dil-i tâb 13a - 309
dilden ("ilm-i d.) 63a - 1616
dilden (cân-ı d.) 25a - 613
d.-de 9a - 204, 76a - 1945
d.-den 26b - 653, 108a - 2827
d.-i 109b - 2862
d.-ile 63a - 1607
d.-in 36a - 901, 59b - 1515, 91a - 2352, 99a - 2577
d.-inde 17a - 405, 68b - 1749
d.-ler 8b - 194, 44b - 1118, 81a - 2079
d.-lere 82b - 2132
d.-ümüz 91b - 2368

- d.-üfiden 45a - 1133
d.-üffe 64b - 1651
- dile- : Dilemek, istemek.
d. 43a - 1087, 59a - 1504
d.-di 54a - 1373, 76a - 1955, 76a - 1944, 93a - 2414
d.-düfî 26a - 629
d.-mez 45b - 1151, 90b - 2350
d.-r 19b - 475, 45b - 1149, 45b - 1151, 57b - 1471, 57b - 1471, 58a - 1485, 61a - 1563, 63a - 1611, 67a - 1715, 90a - 2330, 101a - 2623, 101b - 2639, 102a - 2657, 102a - 2663
d.-rse 57b - 1468, 105b - 2750
d.-rler 40a - 1004
d.-rsefi 13a - 304, 17a - 408, 17a - 411, 54b - 1383, 95b - 2482
d.-rsiñ 84a - 2171, 97b - 2532, 106b - 2781
d.-rüm 45b - 1153
- dile gel- : Önce söylemezken söylemeye başlamak.
d. gel- 60b - 1551, 74a - 1893
- dilek : Dilek.
d.-in 7a - 150, 88b - 2292
d.-den 63b - 1630
d.-ler 44a - 1111, 64a - 1643
d.-leri 88b - 2292
- dileklü : Arzusu, isteği olan 7a - 150
dillik : Gönüllü 84b - 2180
dilenci : Dilenci 101a - 2633
dil-güşâ (F.): Gönül açan, kalbe ferahlık veren.
d.-dur 3b - 57
- dil-ğaste (F.): Gönül isteği, gönül dileği.
dil-ğaste kıl- 3a - 40
- dil-rîş (F.): Gönül kapan, gönül alan.
d.-ol- 11a - 251
- dil-rübâ (F.): Gönül kapan, gönül alan.
d.-dur 81a - 2089
- dil-teng (F.): Yüreği dar, kederli, sıkıntılı 36b - 916
- dimâğ (A.): Beyin; akıl, şuur.
dimağ-âşüfte 71a - 1825
d.-unda 99b - 2581
d.-a 11b - 275
d.-in 47b - 1199
d.-uñ 16a - 380, 99a - 2577
- dimek : Demek, söylemek. 5b - 117, 23b - 572, 23b - 573, 37b - 943, 55b - 1409, 75b - 1939, 96b - 2502, 102a - 2656
d.-den 24b - 608
d.-dür 23a - 564, 30b - 749, 44a - 1106, 69a - 1768, 73a - 1869, 73a - 1869, 75b - 1933, 84a - 2165, 85b - 2205, 92a - 2383, 103a - 2684
- Dimişk (A.): Şam 47a - 1184
- dîn (A.): Allah' a bağlanma ve inanma 6a - 120, 6a - 129, 11b - 265, 33b - 835, 34a - 839, 34b - 856, 52b - 1329, 56b - 1439, 57b - 1464, 59a - 1507, 59a - 1507, 63a - 1608, 63a - 1610, 63b - 1623, 74a - 1904, 91a - 2354, 91a - 2359, 91b - 2370, 93b - 2426, 94b - 2449, 94b - 2458, 96a - 2492, 98b - 2555, 98b - 2556, 99b - 2582, 99b - 2589, 99b - 2592, 100a - 2602, 100a - 2603, 100b - 2612, 100b - 2616, 101a - 2626, 101b - 2639, 103a - 2680, 103a - 2688, 104b - 2726, 104b - 2727, 104b - 2728, 104b - 2731
dîn ("Arz-ı d.) 103a - 2684
dîn-i 'adlin 58a - 1485
dîn-i nüşesine 64a - 1640
dîn-i tarîki 33a - 811
dîn ("ilm-i d.) 63b - 1631
dîn (küfr-i d.) 93a - 2409, 93a - 2410

- dîn (meyz-i d.) 77a - 1971
dîn (Mu'în-i d.) 5a - 102
d.-den 101b - 2646
d.-dendür (küfr-i d.) 94b - 2445
d.-dür 16b - 390
d.-dür (yevm-i d.) 70a - 1794
d.-e 5b - 106, 33b - 832, 33b - 833, 63a - 1607, 94b - 2453
d.-e ('ilm-i d.) 63a - 1609
d.-e (ehl-i d.) 64b - 1658
d.-e (resm-i d.) 106b - 2778
d.-i 15a - 358, 47a - 1189, 63b - 1627, 94b - 2446, 94b - 2450, 99b - 2586,-99b - 2590, 102a - 2659
d.-i (Meta'î d.) 85b - 2202
d.-ile 47a - 1189
d.-inde 94a - 2434
d.-ine 47a - 1188
d.-ini 98a - 2547
d.-ûn (dâr-ı d.) 90a - 2327
dînüñ (ehl-i d.) 6b - 134
- dindâr (F. Din A.): Allah' a inanmış ve bağlanmış olan kimse.
dindâr ('aks-i d.) 21b - 519
- diñle- : Dinlemek.
d. 8a - 176, 23a - 565, 48a - 1215
d.-gil 8a - 187
d.-medüñ 64b - 1647
- diñilen- : Dinlenmek.
d.-ûp 30b - 750
- dib : Dip.
d.-ine 61b - 1566
- direk : Direk 54a - 1366, 54a - 1369, 54a - 1370
d.-e 53b - 1362
d.-i (yük.) 54a - 1368
d.-üñ 54a - 1371
- diri : Canlı 89a - 2296
d.- dür 99b - 2584
d.- sün 59b - 1514
- dirîga (F.): Yazık, eyvahlar olsun 100b - 2615, 104b - 2731
- diril- : Yaşamak, ömür sürmek; geçinmek, imtizaç etmek.
d. 98a - 2541
d.-di 97b - 2524
d.-ir 70a - 1797
d.-üben 79a - 2026
- diril- : Toplanmak, (krş. derilmek)
d.-e 70b - 1805
d.-ûp 100a - 2604
d.-ür 100a - 2594
- dirilmek : Yaşamak 70b - 1806
- diriş- : Derlemek, toplamak, bir araya getirmek.
d.- e 46b - 1176
- dirlik : Yaşayış, hayat, sağlık, geçim 24b - 602, 47b - 1204, 55a - 1402
d.-e 70b - 1812
d.-i 20a - 489, 52b - 1333, 70b - 1812
d.-in 30b - 752
d.-ifide 55a - 1403
d.-inden 59a - 1506
d.-üñ 55b - 1404
d.-de 74b - 1916

- d.-den 69b – 1785
ditre- : Titremek.
d.-r 71a - 1824
ditred- : Titretmek.
d.-ür 71a - 1824
dīv (F.): Dev; şeytan; cin 14a - 336, 26a - 639
dīvāne (F.): Deli, budala, alık.
d.-lertif 82a - 2106
divār (F.): Duvar.
d.-a 90a - 2334
d.-dan 96a - 2487
d.-ın 100b - 2608
diyār (A.): Memleket, ülke.
diyārı 28b - 701, 64a - 1642
diyār-ı Mısr'a 35b - 881
d.-ın 35b - 884
diyen : Diyen, söyleyen. 16a - 389, 46a - 1156, 50b - 1278, 52a - 1322, 52a - 1325
d.-e 32a - 781
d.-lere 70a - 1793
diz- : Dirmek.
diz- 8a - 183
dizil- : Dizilmek.
d.-miş 76b - 1965, 77b - 1993
dizül- : Krş.dizilmek.
di.-miş 61a - 1554
diz : Diz.
d.-inde 101b - 2648
dolab : Dolap 18b - 441
doldur- : Doldurmak.
d.-dı 108b - 2838
dök- : Birakmak, terketmek, atmak; sarfetmek, harcetmek.
d.-di 1b - 2, 2a - 18, 68a - 1746, 68a - 1745
d.-er 30a - 739, 60b - 1544, 80a - 2056
d.-ersin 69a - 1772
dökil- : Döktülmek.
d.-di 80a - 2058, 87b - 2267
d.-e 36b - 907
d.-üp 90a - 2331
d.-ür 6a - 123, 6a - 127, 106a - 2766
d.-di 87b - 2265
dökül- : Döktülmek.
d.-e 36a - 905,
d.-miş 97a - 2523
dön- : Değişmek, bozulmak, bir halden başka bir hale geçmek; vazgeçmek, feragat etmek
d.-di 4b - 87, 43b - 1096
d.-dükçe 18a - 436
d.-e 35b - 890, 93b - 2418
d.-er 18b - 441, 19b - 472, 21b - 517, 30a - 747, 42a - 1059, 4a - 1060, 42b - 1072, 48b - 1225,
69b - 1786, 72a - 1847, 76a - 1954, 80a - 2064, 92a - 2388, 105b - 2760
d.erler 18a - 436, 18a - 437, 18b - 438, 18b - 439
d.-se 4a - 78
d.-üben 19a - 461
d.-üpdür 100b - 2617
dönmeği : Dönmesi 18b - 438
d.-yle 18a - 436
d.-memek 13a - 302
dönen : Dönen 34a - 837
dördinci : Dördüncü 19a - 453, 41b - 1042

- dördüncü : Dördüncü 49a - 1245,67a - 1714
dört : Dört 18b - 445, 20b - 493, 49a - 1239, 49a - 1240, 68a - 1736, 88a - 2273
d.-i 17b - 419
d.-inde 19a - 454
d.-inden 49a - 1247
d.-üfî 20a - 489
- döşe- : Yaygın halde vermek; sermek, yaymak, açmak.
d.- di 4b - 86
- döşen- : Döşemek, yere yaysak, sermek; serilmek, yayılmak.
d.-miş 67a - 1708
- döymemek : Dayanamamak, katlanamamak, tahammül edememek.
d.-mez 11a - 257, 12a - 286
- du'â (A.): Allah' a yalvarma, niyaz.
du'â it- 84a - 2166
d.- da 84a - 2170
d.- lar 6b - 143
d.-üfî 84a - 2171
d.-sm 102b - 2671
d. -yıla 8a - 178
- du'âlu (T. du'â A.): Dualı 109b - 2862
- düd (A.): Kurt, böcek.
d.-i (yük.) 77b - 1989
d.-üfî 39b - 991
- dün (A.): Aşağı, aşağılık; alçak, soysuz kimse 97b - 2534, 99b - 2589
dünü (dünyâ-yi d.) 15a - 361
d.-lar 82b - 2122
- dür : Uzak 44b - 1122, 89b - 2316, 65b - 1671
- dür-endiş (F.): İlerisini düşünmem, tedbirli, akıllı.
dür-endiş ol- 11a - 251
- dur- : Durmak.
d.-acağ 48a - 1217
d.-dı 54b - 1377
d.-du 78b - 2018
d.-miş 20b - 497
d.-updur 6b - 144
d.-urlar 18b - 445, 99a - 2571
- duru : Duru 73b - 1878
- durur : Ek fiilin geniş zamanının üçüncü teklik kişisi 9b - 216, 10b - 244, 11a - 253, 11b - 271, 13b - 320, 14a - 325, 15b - 364, 15b - 364, 16b - 401, 18a - 435, 18b - 446, 19a - 459, 20b - 494, 20b - 496, 21a - 510, 23a - 558, 23b - 572, 23b - 573, 23b - 579, 24b - 604, 25a - 617, 27b - 673, 28b - 699, 32b - 797, 35a - 872, 37b - 931, 37b - 943, 41a - 1029, 41a - 1035, 52a - 1316, 53a - 1344, 58a - 1486, 58b - 1490, 61a - 1557, 61a - 1561, 66b - 1705, 69b - 1777, 69b - 1784, 70a - 1788, 71b - 1833, 72a - 1846, 73a - 1873, 75b - 1938, 78b - 2021, 81b - 2100, 82a - 2107, 85b - 2206, 89b - 2316, 91b - 2375, 94b - 2445, 96b - 2508, 97b - 2534, 98a - 2548, 102a - 2662, 102b - 2667, 103b - 2694, 105a - 2746, 106a - 2773, 106b - 2776, 106b - 2777
- dut- : Tutmak; saymak, addetmek, kabul etmek; beğenmek, tasvip etmek, kıymet vermek; bağlamak, meydana getirmek, oluşturmak; zaptetmek, istila etmek, kaplamak; uymak, itaat etmek; saklamak, muhafaza etmek.
d.- ar 20a - 479, 30a - 740, 80a - 2057
d.-aram 82b - 2127
d.-dı 82b - 2119
d.-maz 106a - 2764
- dutıl- : Tutulmak; sayılmak, kabul etmek.
d.-mişdur 76b - 1964
d.-maz 105a - 2739
- dutur- : Alıkoymak, zaptetmek, istila etmek.
d.-alar 35b - 889

- düzağ (F.): Cehennem, tamu 15a - 359, 24a - 593, 85a - 2191
- dü (F.): İki 18a - 428, 63a - 1608, 74a - 1897, 76b - 1964, 107b - 2809
dü-pare 14a - 327
- Dügün : Dügün.
d.-e 62a - 1589
- dükkân (A.): İçinde öteberi satılan oda, yer 72b - 1862
d.-ı (yük.) 72b - 1863
d.-uñ 73a - 1866
- Düldül (A.): Hz. Muhammed' in Hz. Ali' ye verdiği kır katır.
d.-inüñ 65b - 1672
- dün : Dün, dünkü gün 62a - 1588, 82a - 2108, 84a - 2170, 101b - 2644
- düni gün : Gece gündüz. 16b - 394, 18b - 440, 22b - 554
- dünyâ (A.): İçinde yaşadığımız alem, yer yuvarlağı 4b - 87, 5a - 102, 19a - 454, 62a - 1592, 62b - 1593, 62b - 1598, 72a - 1842, 99b - 2589
dünyâ-yı ğaddâr 97b - 2534
dünyâ-yi dünı 15a - 361
d.- da 62b - 1595
d.- dadur 62a - 1591
d.- dur 72a - 1846
d.-ya 47a - 1194, 62a - 1590, 62a - 1591
- dünye (A.): Dünya (krş. Dünyâ) 89a - 2301, 99b - 2586, 101b - 2636
d.-de 104b - 2725
d.-dür 99b - 2586
d.-yi 105a - 2734
- düpdüz : Baştan başa, tamamıyla 3a - 50, 18b - 447, 20a - 484, 36a - 898, 36a - 903
- dürc (A.): Kutu, kutucuk, hokka; sandık, cevahir kutusu; hokka gibi olan ağız 7b - 168, 109b - 2865
- dür- : Bükme, katlamak, tomar haline getirmek; toplamak, devşirmek; buruşturmak.
d.-di 4b - 83
d.-er 96a - 2488
- dürd (F.): Tortu, çöktünlü.
dürd-i razi 76b - 1962
- düri- : Türemek, peyda olmak, zuhura gelmek
d.- dür 96a - 2490, 99a - 2577
- düril- : Peyda olmak, zuhura gelmek.
d.-e 46b - 1179
- düriş- : Çalışmak, çabalamak; karşı karşıya gelmek, çarpışmak, mücadele etmek.
d. 63a - 1607, 87a - 2241, 98a - 2551, 98b - 2552
d.-di 63a - 1609
d.-e 29b - 728, 79b - 2045
d.-ür 27a - 664
- dürlü : Türlü, çeşit 2a - 14, 4b - 87, 4b - 90, 5a - 92, 8a - 183, 15b - 369, 19b - 465, 20a - 476, 20a - 483, 20b - 498, 29b - 734, 36a - 897, 40a - 1004, 42b - 1067, 43a - 1086, 44b - 1118, 46b - 1180, 48a - 1219, 49a - 1240, 55a - 1401, 67a - 1718, 68b - 1752, 69b - 1786, 70b - 1810, 71a - 1813, 73a - 1874, 75b - 1932, 76a - 1954, 76a - 1957, 77a - 1974, 79b - 2051, 80b - 2077, 82b - 2122, 85a - 2197, 88b - 2287, 92b - 2391, 98a - 2538, 99a - 2567, 100b - 2609, 100b - 2619, 101a - 2624, 102a - 2654, 105b - 2753, 107a - 2797, 107a - 2797, 107b - 2805, 108a - 2818, 108b - 2830
- dürr (A.): İnci 61a - 1558, 61b - 1566, 61b - 1574,
dürr-i 'Adendür 7b - 168.
dürr-i ca'li 61a - 1558
dürr-i cihâna 11a - 253
dürr-i meknün 7a - 155, 80b - 2071
d.-den 71a - 1826
d.-i (iyelik) 4a - 72, 61a - 1556
d.-i (yük.) 7b - 167, 14a - 327
d.-ine 61b - 1575
d.-inüñ 50a - 1273
d.-ler 60b - 1544

dürrsüz (T. Dürr A.): İncisiz 33a - 815

dürü- : Krş. Düri- Türemek, peyda olmak
d.-r 64a - 1637, 69b - 1775 , 95b - 2482

dürüst (F.): Doğru, düzgün; sağlam
dürüst ol- 38a - 948

düş- : Düşmek; uygun olmak, münasip olmak; yakalanmak, tutulmak; tesadüf etmek, rast gelmek;
yakışmak; ait olmak; inmek.

d.- di 3a - 41, 9a - 208, 21b - 518, 23b - 579, 26a - 642, 54a - 1376, 59a - 1502 59a - 1502, 67b -
1734, 72a - 1849, 74b - 1917, 74b - 1917, 82a - 2111, 87a - 2246, 88a - 2269, 88a -
2269, 88a - 2282, 99a - 2569, 99a - 2569, 108b - 2839

d.-düm 109a - 2844

d.-düş 46a - 1160, 62a - 1584, 97a - 2521, 97a - 2522

d.-e 36b - 906, 36b - 909, 36b - 916, 50b - 1287, 52b - 1331, 67a - 1715, 71a - 1817, 90a - 2331

d.-er 23b - 568, 41b - 1037, 42a - 1053, 52a - 1317, 59a - 1512, 62a - 1582, 62a - 1589, 62b -
1599, 66b - 1703, 67a - 1714, 68a - 1740, 71a - 1818, 71b - 1831, 87b - 2264, 90a -
2337

d.-erler 20a - 481, 32b - 800, 71b - 1829, 107b - 2811, 107b - 2812

d.-ersin 86b - 2239

d.-icek 53a - 1339

d.-ip 102b - 2674

d.-ipdür 18a - 433

d.-mese 98a - 2539

d.-mez 49a - 1238

d.-miş 10a - 235, 60a - 1528

d.-müş 108b - 2837

d.-se 23b - 569, 31b - 774

d.-üpdür 72a - 1851, 89b - 2319, 90b - 2351

düşin- : Düşünmek.

d.-gil 21a - 503

düşir- : Avlamak, vurup yere sermek.

d. 8a - 184, 44b - 1113

d.-di 27b - 670, 59a - 1505

d.-düş 85b - 2200

düşen : Düşen 87a - 2243

düşmân (F.): Düşman, yağı.

d.-larını 45b - 1145

düşmen (F.): Düşman krş. 6a - 126, 33b - 836,

düşmen-keş (Şeh-i d.) 6b - 136

d.-e (Şikest-i d.) 46b - 1178

d.-durur 106b - 2777

d.-i (yük.) 65a - 1666

d.-idir 99b - 2589

d.-ler 7a - 148

düşmenlik (T.düşmen F.): Düşmanlık.

d.-in 40a - 1006

düşür- : Düşürmek.

d.-di 2a - 22, 4b - 85, 21b - 518, 81b - 2104, 88a - 2281, 101a - 2624

d.-düşür 59a - 1513

d.-düş 8b - 192

d.-eler 41b - 1043

d.-ür 23a - 562, 55a - 1401, 57a - 1459, 61b - 1568, 77a - 1972, 87a - 2252, 107b - 2808

düşvâr (F.): Güç, zor 12a - 278

d.-in 26b - 647

düt- : Tütmek.

d.-düm 28a - 686

düz : Düz 58b - 1493

düz eyle- 81a - 2087

- düz- : Yapmak, imal etmek; süslemek, donatmak; düzenlemek, tertip etmek; sıralamak; dizmek.
d.-di 94b - 2457
d.-e 19b - 475
d.-er 19b - 473, 81b - 2093
d.-er ol- 105b - 2748
d.-miş 38a - 952
d.-mişidi 4b - 90
- düzen : Tertip, nizam.
d.-leri 105b - 2757
- düzet- : Meydana getirmek, tanzim etmek, düzenlemek, yaratmak.
d.-di 81a - 2085, 100b - 2619
d.-düm 7a - 156
d.-gil 5a - 99
d.-medüm 109b - 2864
- düzgün : Tertip, tertibat, intizam hali.
d.-i (yük.) 105b - 2757
- düzil- : Yapılmak, tertip olunmak, tanzim olunmak. (bk. Düzül-)
d.-medi 109a - 2854
- düzme : Düzen, hile, uydurma söz .
d.-meye 48a - 1217
- düzül- : Tertip, tanzim olunmak, hazırlanmak; dizilmek, sıralamak.
d.-di 17b - 416

E

- ebed (A.): Sonu olmayan gelecek zaman.
e.-dür ('ayn-ı e.) 14b - 340
- ebrâr (A.): Hayır sahipleri, iyiler; dindarlar, özül sözü doğru olanlar.
e.-a 26b - 652
- ebrü (F.): Kaş 77b - 1994
- Ebü Bekr (A.): İlk halife Hz. Ebu Bekir 3b - 61
- ecel (A.): Muayyen olan, vade, ömrün sonu, hayatın son demi.42a - 1055, 42b - 1071, 44b - 1113, 70b - 1805
- ecr (A.): Bir iş, hizmet karşılığında verilen şey; ahrete ait mükafat, sevap; ücret.
ecr-i maḥbûs 10a - 231
- ecrâm (A.): Cansız olan cisimler
ecrâm-ı semâvât 42b - 1066
- eccsâm (A.): Gövdeler, bedenler.
eccsâm-ı cihâna 67b - 1724
eccsâm ol- 73b - 1884
- eczâ' (A.): Parçalar, kısımlar.
eczâ' (terklb-i e.) 66a - 1698, 66b - 1700
eczâ'-i 'âlem 42a - 1057
eczâ' 75a - 1923
e.-sı 24a - 584, 66a - 1695, 66a - 1696
e.-sın 39b - 989
- edeb (A.): İyi terbiye, naziklik, usululuk, zariflik 1b - 2, 100a - 2601, 100b - 2618,
edeb ol- 14a - 335
- edepsüzlik (T. Edeb A.): Terbiyesizlik.
edepsüzlik it- 80b - 2076
- eden : Eden, yapan.
e.-ler 93b - 2430
e.-r 53a - 1344
e.-ler 79a - 2026
- ef'âl (A.): İşler, ameller.
ef'âl-ı 'abeşden 49a - 1242
e.-ından 26a - 641
e.-ine 57b - 1471
e.-uñ 66a - 1694, 73a - 1875

- eflāk (A.): Felekler, gökler; bahtlar, talihler 19b - 472, 19b - 467
eflāk ('azm-i e.) 26b - 656
eflāk-ı bāka 81a - 2083
e.-de 27a - 661
- efsāne (F.): Efsane, masal; boş söz. 98a - 2548
- efsün (F.): Büyü, sihir 81a - 2080, 98a - 2548
- efsürde (F.): Donmuş; donuk; mec. Kansız, gayretsiz, duygusuz.
efsürde ol- 2b - 26
- efzün (F.): Fazla, çok, yukarı, aşkın 69a - 1768
- eg- : Eğmek.
e.-dün 64a - 1640
- eger (F.): Eger 7b - 169, 10b - 239, 14a - 327, 14a - 328, 14a - 329, 14a - 330, 14b - 343, 14b - 347, 15b - 367, 17a - 412, 19a - 462, 21a - 510, 23a - 559, 26b - 643, 26b - 645, 29b - 731, 31b - 776, 38a - 948, 39a - 984, 43b - 1098, 45a - 1140, 46a - 1158, 48a - 1215, 49b - 1260, 50b - 1281, 50b - 1288, 51a - 1290, 52a - 1323, 52a - 1325, 55a - 1397, 56b - 1432, 59a - 1509, 59a - 1512, 59b - 1517, 60a - 1533, 72a - 1844, 73a - 1871, 74a - 1897, 76a - 1950, 79b - 2048, 81a - 2084, 81b - 2094, 83b - 2159, 84a - 2163, 86b - 2228, 89b - 2317, 91a - 2354, 92a - 2387, 92b - 2400, 93b - 2418, 94a - 2433, 94a - 2437, 94a - 2438, 95a - 2460, 96a - 2491, 96b - 2510, 98a - 2539, 102b - 2665, 102b - 2666, 106b - 2776, 107b - 2811, 107b - 2813
- egerçi (F.): Gerçi, her ne kadar, ise de 13b - 315, 14b - 347, 24b - 604, 29a - 720, 37b - 942, 39a - 971, 39a - 984, 51a - 1293, 51a - 1297, 55a - 1397, 59b - 1525, 67b - 1730, 72b - 1858, 95b - 2476, 104a - 2710, 107b - 2805
- egil- : Eğilmek.
e.-dük 91b - 2365
- egri : Eğri 49b - 1259
- eḫad (A.): Tek, ilk sayı 3b - 53, 76a - 1949
e.-dan 76a - 1949
e.-dur 76a - 1948
- ehl (A.): Ehl; sahip; bir işten anlayan; mensup 12a - 278, 103a - 2680
ehl-i akl 20a - 478
ehl-i behište 8b - 193
ehl-i cife 101a - 2632
ehl-i dāniş 8b - 189
ehl-i devlet 34a - 848, 109b - 2861
ehl-i dīn 6b - 134, 64b - 1658
ehl-i fāl 11b - 271
ehl-i firḳāt 91a - 2361
ehl-i fevāyid 9a - 202
ehl-i ḫālīñ 50a - 1264
ehl-i ḫarābāt 89a - 2306
ehl-i ḫayra 61a - 1559
ehl-i ḫikmet 22a - 535
ehl-i hūner 7a - 149
ehl-i 'ıyāl 35b - 883
ehl-i iflās 34b - 853
ehl-i kerāmāt 48a - 1220
ehl-i mahāret 49a - 1240
ehl-i murādı 6a - 132
ehl-i müselmān 35b - 891
ehl-i nārdan 95a - 2468
ehl-i riyā 102a - 2662, 103a - 2683
ehl-i sa'adet 84a - 2172, 98b - 2563
ehl-i şalāḫı 91b - 2366
ehl-i selāmet 101a - 2635
ehl-i sır 99b - 2583
ehl-i şipās 50a - 1270

- ehl-i sünnet 91b - 2375
ehl-i tarikat 50a - 1272
ehl-i temize 100a - 2598
ehl-i teşbih 11a - 260
ehl-i zâhir 11a - 263
ehl-i zindân 16a - 382
ehl (Büzürg-i server-i e. Hôrāsân) 7b - 171
ehl (Kemâl-i e.) 86a - 2215
e.- i (iyelik) 9a - 207, 13a - 308, 34a - 844, 34a - 845, 34b - 857, 35b - 888, 53b - 1360, 53b - 1361, 59b - 1520, 63a - 1614, 77a - 1978, 77a - 1978, 82a - 2111, 85a - 2196, 95a - 2467, 99b - 2582, 100a - 2602, 100a - 2603, 101b - 2649, 102b - 2669, 105b - 2750
e.-idür 89a - 2300, 92b - 2392
e.-in 77a - 1975
e.-ifî 63b - 1624
e.-inden 102b - 2675
e.-ine 56a - 1420, 64a - 1638, 85b - 2200, 90b - 2341, 91b - 2374, 109a - 2853
e.-inedür 9a - 212
e.-ifî 33b - 833
e.-inüfî 8b - 195, 18b - 444, 32a - 793, 33b - 831, 33b - 836, 35b - 887, 36a - 894, 86a - 2218, 88a - 2282, 88a - 2282, 89a - 2301, 100a - 2602, 103a - 2685
e.-inüfidür 85a - 2195
e.-iyiçün 103a - 2684
e.-iyiseñ 15b - 367
e.-üfî 94b - 2457
ehliyyet (A.): İşe yarar halde bulunuş, bir işi hak edebilecek durumda bulunuş, yetki. 57b - 1472
ehvemen (F.): Zerdüşterin inandıkları kötülük ve karanlık tanrısı; şeytan, dev.
e.-dür 56b - 1444
ejdehâ (F.): Büyük yılan, kotkrnç ve hayali bir hayvan
e.-ya 53a - 1339
ekâbir (A.): Rütbece, görgü ve faziletçe büyük olanlar, devlet ricali 88a - 2277
ekber (A.): Daha, (en pek) büyük.
e.-dür 56b - 1444
eken : Eken 65a - 1662
ekil- : Ekilmek.
e.-miş 105b - 2751
ekin : Buğday 59a - 1510
ekinlik : Ekilmiş yer, üzerinde arpa, buğday gibi şeyler bitmiş olan yer; ekecek kadar yer. 15b - 364
ek : Oynak yeri, hüküm yeri, eklem, bitişik iki şey arasındaki çizgi
e.-lerinden 101b - 2636
ekmel (A.): Daha kamil, mükemmel ve kusursuz olan, en uygun, en eksiksiz
ekmel ol- 32b - 802
ekşer (A.): En çok, daha ziyade 34a - 844, 105b - 2753
ekşerî (A.): Eksere mensup, çok defa, çoğu 104a - 2715
eksil- : Eksilmek.
e.-ür 43b - 1099
eksük : Eksik 71b - 1838
e.-in 7a - 158
ekvân (A.): Varlıklar, alemler, dünyalar 14a - 326
el : El 11b - 274, 84a - 2167, 100b - 2611, 100b - 2612
e.- de 39b - 992
e.-den 16a - 385, 88b - 2292
e.-dür 53a - 1346
e.-i (iyelik) 60a - 1529, 103b - 2697
e.- idür 33b - 826
e.-in 7a - 148, 62b - 1593, 101b - 2637, 103b - 2699
e.-inde 55b - 1411, 55b - 1411, 56a - 1421, 76b - 1965, 101a - 2634, 101b - 2647, 103a - 2691

- e.- indedür 30a - 738, 80a - 2055, 103b - 2693
e.-inden 22b - 543, 103b - 2696, 108a - 2821
e.-ifiden 59a - 1506, 90a - 2327
e.-ine 9b - 218, 30a - 746, 44b - 1113, 46a - 1164, 60a - 1531, 61a - 1555, 77a - 1971, 80a - 2063, 83a - 2134 ,
e.-inüfî 104b - 2733
e.-iyle 16a - 383, 38a - 952, 82b - 2119
e.-ler 77a - 1970
e.-ün 62b - 1606
e.-üfîde 95b - 2473
e.-üfîden 82a - 2109
e.- üfîdeyken 73a - 1867
e.- üfîde 38b - 959, 64b - 1651
e.-üfîi 9b - 218
e.-üfîile 46a - 1157
- el bir it- : Elbirliği yapmak 46b - 1177
el bir eyle- : Bkz el bir it- 34b - 863
el götür- : Eline almak, 82a - 2112
el ir- : Vakit, fırsat bulmak, gücü yetmek 104a - 2717
el ur- : El atmak, el uzatmak, el sürmek, dokunmak. 28a - 683, 90b - 2346
el vir- : Yardım etmek, fırsat vermek. 11b - 274
el : El, ülke, memleket (bkz. il) 105b - 2750
elâ (A.): Başlama ve tenbih edatıdır; nazımda ve sözün başında kullanılır; bunda sonra "ey! " nidası gelir.
50a- 1265, 69a - 1771, 77a - 1977, 85a - 2198, 86a - 2213, 91b - 2375
elbet (A.): Kat'î olarak, mutlaka; nihayet, eninde sonunda 18a - 434
elbise (A.): Esvaplar, libaslar 102b - 2675
elest (A.): Allah' ın ruhları yarattıktan sonra: "elestü bi- rabbiküm = ben sizin.Rabbiniz değil miyim?" dediği zaman, insanların yaradılış başlangıcı.
e.-üfî 50b - 1277
- elfâz (A.): Kelimeler, sözler 7b - 174, 78a - 2009
elfâz-ı 'ibârât 85b - 2205
elfâz-ı ma'ânî 78b - 2017
elfâz-ı mecmû' 78a - 2001
elfâz-ı muhâlif 91b - 2369
e.-a 52b - 1331
el.-ı (yük.) 78a - 2000, 78b - 2016
- elif (A.): Arap alfabesinin ilk harfi 3b - 58
elli : Elli sayısı.
e.- ye 7b - 164
- elvân (A.): Renkler, çeşitler; rengarenk, alacalı 14a - 326, 75a - 1922
el- (A): Arapça "harf-i tarif" olup kelimelerin başında bulunur ve ismin manasını tarif ve tayin etmeye yarar.
el-ḥādīṣ 37a - 926
el-Ḥaqq 23b - 572, 39b - 986
- emek : Emek.
e.-dür 44a - 1106
- emîn (A.): Emniyet sahibi, korkusuz; birine emniyet eden, güvenen; kendisine güvenilen 49a - 1243
emîn-i evvelîn 85b - 2209
- emînlik (T. Emîn A.): 45a - 1135
- emîr (A.): Bir kavmin, bir şehrin başı, beyi, 36b - 919, 46b - 1175, 50a - 1264
nefstü'l- e. 34a - 838
emîrü'l-mü'mîn 94a - 2431
e.-i 34b - 856
- emlâk (A.): Ev, tarla, bağ, bahçe vesaire gibi sahip olunan mal ve mülk
e.-ı (iyelik) 29b - 725, 79b - 2042
- em- : Emmek.
e.-mez 70a - 1792

- emr (A.): İş buyurma, buyruk, buyrultu; iş, şey; husus, vakıa, hadise 41b - 1041, 54a - 1364
 emr (âhır-i e.) 30a - 744
 emr-i 'itibârı 44b - 1125
 emr-i Mevlâ 20b - 494
 emr ol- 5b - 112, 40b - 1016
 e.-e 90a - 2330
 e.-i (yük.) 19b - 473, 21b - 521, 56a - 1421, 57b - 1465, 57b - 1466, 97b - 2524, 71b - 1839
 e.-ile 41b - 1040, 61a - 1563
 e.-in 67a - 1709, 67b - 1725
 e.-inde 10b - 246
 e.-indedür 56a - 1423, 79a - 2032
 e.-ine 18b - 441, 19b - 467, 20b - 499, 34a - 841
 e.-ise 98a - 2544
 e.-iyle 32a - 785, 66b - 1702
- emşâl (A.): Nümuneler, örnekler.
 e.-i 70a - 1798
- emvâc (A.): Dalgalar
 e.-dur 61b - 1572
- efî : En, daha, sıfatların önüne gelerek onların en üstün derecede olduğunu gösterir. 21a - 505
- en'âm (A.): At, deve, sığır ve koyun gibi hayvanlar; hayvan gibi insanlar.
 e.-dan 26b - 643
- enbâr (A.): Dolu, yığın, küme 14a - 332
- enbiyâ (A.): Müstakil şeriat sahibi olmayan peygamberler, yalvaçlar 3a - 47, 3a - 51
 e.-dur 31a - 762
 e.-nuñ 86a - 2217
- encâs (A.): Pislikler.
 encâs-ı hâdes 49a - 1242
- encüm (A.): Yıldızlar 42b - 1070, 71a - 1825
- endâm (F.): Vücut, beden, insanın azası, biçim 73b - 1884, 84b - 2186
- endîş (F.): Düşünen, ölçülü davranan.
 endîş ol- 11a - 252
- endîşe (F.): Düşünce, vesvese, kaygı; gam, keder 73a - 1874
 endîşe eyle- 5a - 94, 46a - 1155
 endîşe ol- 81b - 2099
 e.-de 74b - 1908
 e.-ler 70b - 1800
 e.-sinde 99b - 2580
 e.-ler kıl 93b - 2421
- ene (A.): Ben.
 ene'l Allah 16b - 398, 4a - 69, 37b - 935, 39b - 986, 52a - 1321, 52a - 1322, 53a - 1343, 53b - 1353, 55a - 1390
 ene'l Hâkk 4a - 60, 37b - 935, 39b - 986, 52a - 1321, 52a - 1322, 53a - 1343, 53b - 1353
- enfes (A.): Daha, çok değerli.
 enfes ('ilm-i e.) 64b - 1657
- enhâr (a.): Nehirler, ırmaklar 4b - 89
- envâ' (A.): Çeşitler, türlüler.
 envâ'-ı dağâyık 8a - 177
 envâ'-ı garâ'ib 28b - 706
 envâ'-ı mezâhir 32b - 806
 envâ'-ı ferâyiz 85b - 2203
- enver (A.): Daha, nurlu, çok ve pek parlak, çok güzel.
 enver ('aql-ı e.) 16b - 396
 enver (hürşid-i e.) 31b - 777
- er : Yiğit, bahadır 16b - 392, 26b - 652, 28a - 688, 28a - 691, 28a - 692, 29b - 724, 34b - 861, 36b - 918, 43a - 1083, 65b - 1682, 96a - 2498, 98a - 2551
 e.-dür 25b - 619, 28a - 693

- e.-i (iyelik) 65b - 1680
e.-idür 26b - 651
e.-inden 34b - 852
e.-ine 24b - 601, 29b - 734, 79b - 2051
e.-inüfî 63b - 1631, 96b - 2500
e.-isefî 97b - 2527
e.-ler 34b - 852
e.-leri 6a - 126
e.-lerin 95b - 2480
e.-lerinüfî 6a - 127
e.-üfî 95a - 2469
erdür- : Ulaştırmak, yetiştirmek. 25a - 616
eren : Erkek, kahraman yiğit, erler, yiğitler; Allah' a ermiş kimseler 79b - 2041
e.-ler 16b - 391, 36a - 899, 95a - 2469, 98a - 2551
e.-lere 25a - 609
e.-leridir 99b - 2592
e.-lerüfî 29b - 723, 79b - 2040
eren : Ulaşan, yetişen.
e.-dür 24b - 607
e.-e 25b - 622
ergir- : Bkz. İrtirmek.
e.-di 105a - 2741
erin- : Tembellik etmek, üşenmek, gevşek davranmak.
e.-ür 62b - 1599
eriş- : Uğraşmak, sataşmak, münakaşa etmek; şakalaşmak.
e.-ir 105a - 2746
e.-üp 25a - 615
erit- : Eritmek.
e. 89a - 2298
eri- : Erimek.
e.-ye 45b - 1141
erkân (A.): Esaslar, destekler, direkler, sütunlar 67b - 1733
erkân-ı tabâyi^c 17b - 424
e.-a 31a - 766
e.-i (iyelik) 65b - 1676
erkeci : Üç yaşını bitirmiş erkek keçi.
e.- ler 105a - 2741
erlik : Erkeklik; yiğitlik, kahramanlık; tarikatta bir aşama.
e.-ile 109b - 2859
ermağân (F.): Armağan, hediye.
e.-i 25a - 617
ertü- : Erimek.
e.-di 58a - 1483
ervâh (A.): Canlar, hayatın cevherleri 23b - 579
ervâh (nür-ı e.) 86a - 2223
erzâk (A.): Yiyecek, içecek, yenilecek, içilecek şeyler, azıklar 90b - 2343
esâs (A.): Asıl, temel, dip, kök; doğruluk, gerçek
esâs it- 78b - 2010
esbâb (A.): Vâsıtalar 95b - 2479
esbâb-ı istidarı 95b - 2485
esbâb-ı alet 92b - 2389
e.-i (iyelik) 95b - 2484
es- : Esmek.
e.-düfî 50b - 1277
e.-er 69a - 1771
e.-mezse 23b - 567
esed (A.): Arslan.
e.-de (beyt-i E.) 19a - 457

- e.-dür 18b - 449
- eşer (A.): Nişan, iz; hadis-i şerif; bir kimsenin meydana getirdiği şey; tesir. 53a - 1338, 56a - 1422
e.-de 68b - 1757
- esfel (A.): En sefil, pek aşağı, çok bayağı.
esfel (cüz-i e.) 46a - 1159
esfel (nokta-ı e.) 26a - 640
esfel ol- 85a - 2192
e.-den 18a - 425
- esir (A.): Savaşta düşman eline düşen kimse, tutsak; kul, köle; düşkün, vurgun.
esiri (nür-i e.) 86b - 2227
esir eyle- 35b - 882, 35b - 883
e.-in 35b - 887
- eski : Eski 100a - 2598, 100a - 2599, 102a - 2655
- esmä' (A.): Adlar 22b - 548, 61b - 1572
esmä' (hüsn-i e.) 68a - 1738
esmä'-i nesebden 45a - 1128
esmä' (sırr-ı e.) 17a - 406
esmä'-ı şifâti 89a - 2307
e.-dan 30b - 755
- eşkal (A.): Daha, en ağır; en çirkin 45a - 1136
- esrâr (A.): Gizlenen ve bilinmeyen şeyler; aklın eremeyeceği işler 51b - 1309
- esrit- : Sarhoş etmek.
e.-di 99b - 2586
- esrük : Sarhoş, meczup, deli, kızgın, öfkeli.
e.-den 87a - 2242
- esrüklik : Sarhoşluk 74b - 1907
e.-i (iyelik) 47b - 1200, 81b - 2100
- esrüklik : Bkz esrüklik 43a - 1087, 74a - 1898
- estâfirullah (A.): "Allah' dan mağrifet (afv) dilerim, rica ederim; hiçbir zaman; mahcub ediyorsunuz, hâşâ, bir şey değil" anlamlarında kullanılır. 40b - 1022
- esved (A.): Siyah, kara 90b - 2343
- eşbâh (A.): Şahıslar, cisimler, vücutlar, gövdeler 23b - 579
- eşek : Eşek 105a - 2746, 105a - 2747
- eşğal (A.): Daha, meşgul, çok işi olan
e.-i (iyelik) 107a - 2792
- eşhâş (A.): Adamlar , kişiler 73b - 1884
- eşid : Eşit.
e.-dür 99a - 2572
- eşit : Krş. Eşid 67a - 1711
- eşkâl (A.): Biçimler, tarzlar 14a - 326, 20a - 480, 42b - 1074, 75a - 1922
- eşyâ (A.): Nesnelere, mevcut olan şeyler, 2b - 34, 10a - 232, 19a - 463, 54b - 1381, 76b - 1959, 92b - 2402, 93b - 2420
e.-da 73b - 1890
e.-dan 10a - 229, 54b - 1388, 92b - 2393, 93a - 2415
e.-dur 93a - 2403
e.-nuñ 53b - 1359, 53b - 1361
e.-yı (yük.) 17a - 410, 28b - 700, 38a - 947, 92b - 2398, 93a - 2414
- et : Et 97b - 2527, 97a - 2523, 98b - 2565
e.-de 55b - 1416, 101a - 2626
e.-den 97a - 2517, 89a - 2298
e.-i (yük.) 105a - 2745
e.-iñ 67a - 1708
e.-iñile 97b - 2527
e.-iñi 22a - 538
- etek : Etek.
e.-in 3b - 59, 59a - 1506, 88b - 2283
e.-ine 10a - 235, 90b - 2346, 28a - 683

eṭfāl (A.): Çocuklar.

eṭfālına (‘Uḡül-ı e.) 70a - 1799

et- : Etmek.

e.-me 96b - 2501

e.-ti 78a - 2000

e.-tik 109b - 2865

eṭraf (A.): Taraflar, yanlar.

e.- ı (iyelik) 4b - 91, 71a - 1823

ev : Ev 90a - 2336

e.-de 63b - 1634

e.-den 16b - 392

e.- e 63b - 1634, 96a - 2487

e.-idür 19a - 457

e.-idürür 19a - 459

e.-in 10a - 227

e.-in(i) 49a - 1241

e.-inde 64a - 1635

e.-inden 10b - 241, 48b - 1229, 87a - 2250

e.-ine 49a - 1238, 62a - 1589

e.-inüfî 65a - 1665

e.-üñ 71b - 1836

evc (A.): En yüksek nokta, en yüksek tepe, doruk 20a - 481

evc-i gedānuñ 6b - 142

evc-i hevāsı 96b - 2506

e.-e 69a - 1766

e.-i (yük.) 59a - 1508

evlā (A.): Daha iyi 13a - 302

evlād (A.): Çocuklar; oğul, kız; sülale, nesil.

evlād-ı ādemde 26b - 654

evlād-ı ümmetde 31b - 770

e.-ından 34b - 862

evlen- : Evlenmek.

e. 40a - 1007

evliyā (A.): Keramet sahibi olanlar; Allah' a daha yakın bulunanlar

e.-nuñ 86a - 2217

e.-nüñ (Cenāb-ı e.) 87a - 2253

e.-sı 3b - 65

evşāf (A.): Sıfatlar, kaliteler 104a - 2713

evşāf-ı zemîme 26a - 639

e.-ıdur 89a - 2297

e.-ma 2a - 13

e.- ı (yük.) 90b - 2345

ev.-ınuñ 88b - 2285

evvel (A.): Önce, ilk, başlangıç 3a - 46,3b - 52,3b - 55,8a - 187,9a - 204,9b - 222, 21a - 504,26a -

631,27a - 664,28a - 683,28a - 688,31a - 763,35a - 869, 39a - 975, 42b - 1065,46a - 1159,47a -

1193,49a - 1242,50b - 1275, 72a - 1850,72b - 1856, 73a - 1870, 74a - 1901, 84a - 2168, 84a -

2169, 89b - 2316, 106a - 2762

evvel (‘aşr-ı e.) 31b - 776

evvel (‘ahd-ı e.) 50b - 1287

evvel (‘akl-ı e.) 97a - 2516

evvel (‘ayn-ı e.) 27a - 665

evvel (mānend-i e.) 71a - 1816

e.-de 17b - 417,25b - 626,27a - 663,72a - 1852,105b - 2755

e.-den 2a - 20

e.- i (iyelik) 28b - 698

e.-idür 35a - 871

e.-inde 5b - 113

- e.-ine 30a - 746, 80a - 2063
e.-sini 38a - 953
evveline (°Ulüm-ı e.) 103b - 2704
- evvelin (A.): Evvelkiler, evvel gelen insanlar, eski zaman adamları.
evvelin ü ahırın : Eskiler ve yeniler.
evvelin ü ahırindür (Emîn-i e.) 85b - 2209
- evvelki (T. Evvel A.) 22b - 553,28a - 684,30a - 742,30a - 748,30b - 749,72a - 1847,75b - 1935,80a - 2059,80a - 2065
- evzâ° (A.): Haller, vaziyetler, tavırlar, duruşlar 75a - 1922
- evzâh (A.): Daha, çok açık, besbelli.
evzâh-ı âyât 46b - 1173
- eyâ (A.): "Ey, hey!" manasına gelen ve Arapça kelime ve terkiplere giren nida edatıdır. 8b - 191, 10b - 246, 19a - 460, 22b - 550, 57b - 1472, 63a - 1607
- eyt- : Söylemek, demek, anlatmak.
e.-eler 34b - 864, 101b - 2639, 101b - 2644, 101b - 2645, 101b - 2646, 102a - 2652
e.-eyim 56b - 1440
e.-ivereyim 22a - 534, 23b - 571
e.-ivirgil 91b - 2372
e.-ür 4a - 73
e.-ürler 24a - 587, 68a - 1748
- eyin : Sırt, arka.
e.-ine 44b - 1117
e.-ifide 28b - 705
- eyle : Öyle 30b - 750, 34a - 844, 51b - 1302, 58a - 1487, 103a - 2679
e.-lere 105a - 2739
- eyle- : Eylemek, etmek ; yapmak, inşa etmek; yardımcı eylem.
e. 5a - 94,5a - 95,5a - 96,5a - 97,8a - 179,8a - 186,9a - 201,11b - 269,12a - 276,13a - 305, 16b - 394,16b - 401,17a - 407,19b - 468,23a - 565,24a - 591,25a - 610,25b - 628,38a - 953,40a - 999,40a - 1010,43a - 1077,44a - 1108,44a - 1109,44b - 1115,45a - 1133,46a - 1155,46a - 1166,47b - 1199,48a - 1211,48a - 1212,48b - 1228,51a - 1298,59b - 1515,64b - 1648,69a - 1770,70a - 1795,75a - 1919,76a - 1953,76b - 1962,81a - 2082,82a - 2109,83b - 2152,84a - 2172,85b - 2211,86b - 2229,86b - 2233,88b - 2284,91a - 2358,97b - 2535,106a - 2771,109a - 2849
e.- di 2a - 20,5b - 111,13b - 313,14b - 347,21a - 507,22b - 543,26a - 632, 26a - 63544b - 1120,46a - 1159,57b - 1460,57b - 1461,85a - 2187,108b - 2833
e.-diler 4a - 66, 4b - 80,9a - 203, 52b - 1326,54a - 1365
e.-dim 108a - 2827, 108b - 2843
e.-dük 85a - 2194
e.-düm 7b - 166, 7b - 167, 27a - 667, 54b - 1389, 72b - 1861,108b - 2843
e.-dün 46a - 1162
e.-gil 9b - 224,11b - 274,17a - 410,18a - 427,38b - 967,44b - 1116,49a - 1242,59a - 1509,76b - 1963,98b - 2553
e.-me 65a - 1666
e.-meye 33b - 833
e.-megil 3a - 38
e.-mez 11a - 255, 85b - 2208, 101a - 2627, 105b - 2749
e. mezven 94a - 2432
e.-miş 7b - 175, 10a - 230, 19a - 453,20a - 485, 107a - 2793
e.-mişdür 2b - 30
e.-r 1b - 9,6b - 143,6b - 143,6b - 145,7a - 148,7a - 148,9a - 209,9b - 221,10a - 231,13a - 302,18b - 447,19b - 470,19b - 470,20b - 501,24a - 588,24b - 604,25a - 614,25a - 618,25a - 618,25b - 625,26b - 653,27a - 658,27a - 664,28a - 693,30a - 736,30a - 744,30a - 745,30a - 746,33a - 816,38b - 968,38b - 968,39b - 995,41b - 1046,41b - 1046,42a - 1049,42a - 1052,42a - 1054,42b - 1071,42b - 1071,45b - 1144,45b - 1147,45b - 1147,45b - 1148,45b - 1148,45b - 1150,48b - 1231,48b - 1231,49b - 1250,51a - 1294,51a - 1297,51a - 1297,51b - 1303,52a - 1318,54b - 1378,56a - 1426,57b - 1462,57b - 1470,58a - 1478,61b - 1576,63b - 1623,65a - 1667,67a - 1716,67a -

1716,67b - 1732,69b - 1779,71b - 1833,79a - 2035,80a - 2053,80a - 2061,80a -
2062,80a - 2063,81a - 2081,81a - 2087,81a - 2088,82b - 2120,82b - 2121,82b -
2121,82b - 2131,87a - 2251,87a - 2251,93a - 2411,93a - 2411,94b - 2453,94b -
2453,94b - 2455,95a - 2461,95a - 2461,96a - 2489,96a - 2491,96a - 2498,97a -
2514,98a - 2545,98a - 2545,98b - 2564,101a - 2629,101b - 2640,102a - 2650,102a -
2650,102a - 2651,102b - 2677,103b - 2695,103b - 2700,104b - 2720,105b - 2749,105b -
2759,105b - 2759,108a - 2818,108a - 2818

e.-rdi 54a - 1371, 75a - 1929

e.-rem 5b - 114

e.-riken 54a - 1375, 77b - 1990, 87b - 2261

e.-riseñ 22a - 530

e.-rken 82b - 2124

e.-rler 76a - 1945, 99a - 2574

e.-rse 12b - 288, 26b - 646

e.-rsen 64b - 1659

e.-rseñ 106a - 2772

e.-rsin 92a - 2379

e.-rsiñ 91a - 2354

e.-señ 38a - 954, 78b - 2012

e.-seydi 19a - 462

e.-sin 81b - 2103

e.-stün 5b - 112,5b - 115, 69a - 1770, 93b - 2428

e.- ye 15b - 375,29b - 734,33b - 831,35a - 875,35b - 891,36b - 915,45b - 1145,45b - 1146,47a -
1187,49a - 1245,51a - 1292,62a - 1590,79b - 2051,84a - 2172,86a - 2220,89a - 2303

104b - 2730

e.-yecek 107b - 2807

e.-yeler 34b - 863, 35b - 882, 35b - 883,36a - 894, 36b - 909

e.-yelüm 89a - 2305

e.-yesün 62a - 1581

e.-yicek 2b - 34, 10b - 241, 76a - 1947

e.-yim 82a - 2105

e.-yü 95a - 2470

e.-yügör 106a - 2770

e.-yüp 27a - 663, 102b - 2671

e.-yüpdür 101a - 2631

eyleme : Eylemek

e.-ye 33b - 833

eyleyici : Eyleyici, yapan. 6b - 139, 6b - 140

eyleyen : Eyleyen 96a - 2498

e.-dür 95b - 2480

eylemek : Eylemek.

e. 78b - 2022, 107a - 2791

e.-e 7a - 161, 54a - 1373, 94a - 2443

e.-çün 37a - 924

e.-dür 9a - 199, 66a - 1686

eylen- : Eylemek; yapılmak, hazırlanmak; edinmek.

e. 95a - 2470

e.-dür 95b - 2480

e.-me 21a - 502

e.-miş 10a - 236

eyledük : Eyledik.

e.-ñ 9a - 206

eylik : Bkz. Eylük 58b - 1498

e.-ile 106a - 2766

eylük : İyilik 66a - 1693, 88b - 2289

e.-ler 106a - 2765

Eymen : Musa Peygamberin Tur dağında , Tanrı tecellisine mazhar olduğu yer

Vādī-i Eymen 9b - 218, 55a - 1391

eyt : Söylemek, demek, anlatmak.

e. 40b - 1022, 47b - 1205

eytgil 23b - 571

eyü : İyi 9a - 201,24a - 594,28b - 704,40a - 998,51a - 1298,52b - 1329,52b - 1329,55b - 1414,58a - 1483,65a - 1667,65b - 1676,65b - 1677,73b - 1882,84a - 2164,86b - 2240,93b - 2421,95a - 2461,95a - 2461,95a - 2461,104b - 2725

e.-dür 108b - 2832

e.-sinden 26b - 655

eyyâm (A.): Günler, gündüzler.

eyyâm-ı (fevk-ı e.ba'âlet) 108b - 2836

ezdür- : Ezdirmek.

e.-ürler 99a - 2571

ezel (A.): Başlangıcı olmayan geçmiş zaman, öncesizlik 1b - 2,14b - 340, 39b - 995,47b - 1204,57b - 1472,74b - 1913

e.-de 34b - 864,50b - 1282,57a - 1448,57a - 1452,78a - 2008,97a - 2515

e.-den 11a - 261

ezhâr (A.): Çiçekler

ezhâr (reng-i e.) 4b - 89

ezkâr (A.): Anmalar, hatırlamalar, bildirmeler, söylemeler.

e.- a 105a - 2734

F

fâ'ide (A.): Fayda, menfaat, kazanç 55b - 1414, 72b - 1861

fâ'ik (A.): Fevkinde bulunan, mânevî olarak üstünde olan 43a - 1083

fâ'il (A.): İşleyen, yapan 11a - 255

fa'îhe (A.): Yemiş, meyva 107b - 2814

fakîr (A.): Zengin olmayan, yoksul, parasız, züğürt

f.-in 35b - 887

f.-em (dervîş-i f.) 7a - 152

f.-den 20b - 497

fâl (A.): Uğur, talih, deneme; kahve fıncanına, iskambile bakmak gibi bir takım garip usullerle insanın talihine ait şeyler söyleme.

f.-ım 52a - 1320

f.-ufl (ehl-i f.) 11b - 271

fâni (A.): Ölümlü, geçici 62a - 1592, 64a - 1646,71b - 1833, 97b - 2533

fâni (gûlzâr-ı f.) 2b - 24

fâni (mülk-i f.) 97b - 2530

fâni ol- 47a - 1195, 59a - 1505, 67b - 1729, 71b - 1837

fâni kııl- 2b - 36

fâriğ (A.): Vazgeçmiş, çekilmiş; rahat, asude.

f.-dir 86b - 2233

fârîk (A.): Fark eden, ayıran

f.-ın 91a - 2361

f.-i 33a - 811

farq (A.): Ayrılık, başkalık; iki veya daha çok şey arasındaki ayrılık 4a - 68, 36b - 906, 104b - 2725

farq eyle- 4a - 68, 70a - 1795, 76a - 1953, 101a - 2627

farq it- 63b - 1624

farq ol- 10b - 241, 62b - 1604

f.-ına 28a - 695, 36a - 897

f.-ınıfl 68b - 1759

farz (A.): Bir netice elde etmek için ihtimalli veya gerçek olarak kabul edilen bir tahminde bulunma, sayma, tutma 38a - 954

faşâhat (A.): Güzel ve açık konuşma, iyi söz söyleme kabiliyeti 68a - 1744, 68a - 1748, 92a - 2381

faşl (A.): Mevsim.

faşl-ı peydâdur 2b - 32

faşl-ı semenden 1b - 7

- f.-1 (iyelik) 80b - 2073
- fâş (F.): Meydana çıkma, duyulma, açığa vurma, dile vermek 64a - 1637, 85b - 2199, 102b - 2668, 106b 2789
- Fâşma (A.): Hz. Peygamberin ilk zevceleri Hz. Hatice' den dünyaya gelen, dört kızının en küçüğüdür. 33b - 827
- fâtiha (A.): Başlangıç, giriş; Kur'an-ı Kerim' in birinci süresi 17b - 415
- fażl (A.): Fazla, ziyade, artık; fazlalık; üstünlük; iyilik, erdem.
fażlı (feyz-ı f.) 71b - 1840
fażlin (in'âm-ı f.) 58a - 1485
fażl ol- 32b - 802
- fehmi (A.): Anlama, anlayış.
fehmi eyle 9a - 201, 43a - 1077, 69a - 1770
fehmi it- 4a - 78, 12a - 280
- felâk (A.): Sabah aydınlığı.
f.-dur 88b - 2286
- felek (A.): Gökyüzü, gök; dünya; talih, baht, kader, alın yazısı 4b - 82, 4b - 86
f.-de 10b - 245, 10b - 247, 20a - 483, 20a - 485, 67a - 1712
f.-den 64b - 1654, 67a - 1714, 97a - 2514
f.-ler 5a - 103,5b - 115,42a - 1059,46b - 1181,69a - 1765,87b - 2257,103a - 2690
f.-lerde 103a - 2690
f.-lerden 26a - 632, 67a - 1715
f.-lere 97b - 2529
- felsefe (A.): Hikmet bilgisi, filozofi; musibete, felakete sabretme, dayanma ve Allah' tan geldiğine inanarak boyun eğme.
f.-sidür 10a - 229
- felsefi (A.): Felsefeye mensup, felsefe ile ilgili 11a - 252, 11a - 254
f.- nüfi 11a - 259
- fenâ (A.): Yok olma, yokluk, geçip gitme; kötü, iyi olmayan, uygunsuz, fena şey. 43a - 1081,53a - 1336, 72b - 1857, 74b - 1917, 79a - 2028, 85a - 2196
fenâ ol- 42b - 1075
f.-da 79a - 2027
f.-dur 106b - 2788
f.-nufi 28a - 694
f.-sına 41b - 1038
f.-sından 28a - 694
- fenni (A.): Nevi, çeşit, sınıf, tabaka; hüner, marifet, sanat, ilim.
f.-de 9b - 214
fenni eyle- 19b - 470
f.-üfi 9a - 209
- fer'i (A.): Dal, budak; tomurcuk; bir aslın neticesi 2b - 29, 62a - 1586
fer'i-imân (aşl-ı f.) 95a - 2463
f.-dür 33a - 813
- ferâ'îz (A.): Farz, Allah' in emri; lazım, vacip, gerek; borç, vazife 92a - 2380
envâ'c-i f. 85b - 2203
- ferâğat (O.): Vazgeçme, el çekme; istirahat etme 88a - 2280
ferâğat ol 25b - 628, 45a - 1138
f.-dur 90a - 2328
- ferâğ (A.): Gönül açıklığı, sevinç, sevinme.
f. -dur 27a - 668
- ferâğlan- (T.ferâğ A.): Sevinmek, mutlu olmak.
f.-duğı 88b - 2287
- ferd (A.): Tek, yalnız olan şey; eşi bulunmayan; şahıs, kişi 69b - 1775
f.-e 69b - 1773
- ferişte (A.): krş. Firişte: Melek 5b - 108, 14a - 336, 24a - 594, 46b - 1182, 58b - 1491, 63b - 1629, 63b - 1631, 63b - 1632, 63b - 1634, 67a - 1709, 106a - 2765
ferişte (ahlâk-ı f.) 8b - 193
f.-lere 87b - 2260, 92a - 2379

- f. -nüf 12b - 290
- fermān (A.): Ferman, buyruk 71b - 1830
f.-in 67b - 1724
- fer (F.): Parlaklık, aydınlık.
fersüz (nür-ı f.) 63b - 1621
- ferş (A.): Döşeme, yayma; halı, taş vs. yaygı, şilte, seccade, hasır 67a - 1708
- feryād (F.): Yardım istemek için çıkarılan yüksek ses, bağırışma; sızlanma, şikayet 107b - 2811
feryād kı1- 2b - 37
- ferzend (F.): Oğul, çocuk 98a - 2543
ferzend ol- 9b - 213
- fesād (A.): Bozukluk 105b - 2755
f.-a 85b - 2202, 101a - 2624
fesāda vir- 100a - 2605
f.-ı (iyelik) 92b - 2401, 99b - 2588
- fesān (F.): Bileği taşı; hikaye, masal.
f.-a 98a - 2539
- feşāret (F.): Sıkıcı, 100b - 2614
- feth (A.): Açma, açılma.
feth-ı bābı 5b - 108, 7b - 166, 44a - 1112, 87a - 2244, 107a - 2790
feth it- 5b - 119, 35a - 866, 92a - 2382
feth ola 8b - 192, 23a - 559, 34b - 860, 53b - 1361
- fetret (A.): İki peygamber veya padişah arasında peygambersiz veya padişahsız geçen zaman; iki vak' a arasında geçen zaman 36b - 913
- fetvā (A.): Müfüt tarafından verilen şer'î hüküm veya karar.
fetva ol- 102b - 2668
- fevā'id (A.): Menfaatler, faydalar, kazançlar 9a - 202
fevā'id (ehl-i f.) 9a - 202
- fevā'ih (A.): Meyvalar, yemişler 29a - 707
- fevc (A.): Bölük, takım, cemaat 42b - 1071
- fevk (A.): Üst, üst taraf, yukarı 6a - 123
fevk-ı eyyām-ı ba'talet 108b - 2836
f.-inde 75b - 1931
- fevkü'l-'alā (A.): Adetin üstünde, duyulmadık, görülmedik, olağanüstü.
f.-dan 85a - 2192
- fevt (A.): Bir daha ele geçmemek üzere kaybetme, elden çıkarma, kaçırma 83b-2155
fevt eyle- 65a - 1666
fevt ol- 60b - 1549, 103b - 2693
- feyiz (A.): Bolluk, verimlilik; bağış, ihsan 69b - 1783
feyz-ı fazlı 71b - 1840
feyz-i Hāk 61b - 1571
feyz-i 'a'tā' 75b - 1931
feyz-i ādem 2a - 11
feyz it- 12b - 295
f.-ine 58b - 1499
- fezā (A.): Ucu bucağı bulunmayan boşluk, dünyanın sonsuz olan genişliği.
f.-sında 89b - 2315
- fezā (F.): Artıran, çoğaltan.
fezā-yı cān-ı cānān 15a - 355
- fir fir : Döne döne 44a - 1108
- fisk (A.): Hak yolundan veya hak yoldan çıkma, Allah' a isyan etme; sefāhate dalma; hānlik; dinsizlik
33b - 829, 96a - 2490, 105a - 2736, 105b - 2750
f.- a 57a - 1453
- fī (A.): Fiyat, baha, değer 78a - 2007
- fidā (A.): Feda, kurban, gözden çıkarma, uğruna verme.
fidā it- 25b - 622

- fiġān (A.): Baġırıp, çağırma, inleme.
fiġān eyle- 45b - 1148
f.-ı (yük.) 54a - 1371
- fi'l-hāl (A.): Bu anda, hemen, şimdi 75a - 1922
- fi'il (A.): İş, amel; zamanla ilgili mânâya yol açan kelime 56a - 1431, 56b - 1445, 73a - 1871, 79a - 2031
f.-e 68b - 1753
f.-i (yük.) 54b - 1378, 56b - 1433
f.-i (iyelik) 89a - 2301, 103a - 2688
f.-idür 100b - 2614
f.-in 56a - 1425
f.-ine 53a - 1346, 58a - 1478
f.-inüft 57a - 1456
f.-üfi 57a - 1446
- fıkr (A.): Fikir, düşünce; idrāk; zihin, akıl 11b - 273, 99b - 2581
fıkr eyle- 19a - 462, 51a - 1297
fıkr-i aşı 50b - 1276
fıkr-i daniş 108a - 2822
fıkr-i dirāzı 51b - 1313
fıkr it- 9b - 225, 12a - 281
f.-i (yük.) 11b - 272, 12a - 280, 51a - 1297
f.-i(iyelik) 95b - 2485
f.imde 16a - 384
f.-üfi 10a - 227
f.-üftü 67a - 1710
- fıkrat (A.): Bkz. Fıkr 9a - 206
- fı'āvun (F.): Eski zamanlarda Mısır hükümdarlarına verilen unvan; Allahlık iddiasında bulunduğu için Hz. Musâ'nın mücâdele ettiği Mısır hükümdarı 96a - 2497
- fırāk (A.): Ayrılık, ayrılma; sevişenlerin ayrılığı 72a - 1847
f.-ı (yük.) 51a - 1294
f.-ı (iyelik) 72a - 1848
- fırāset (A.): Yiğitlik, mertlik 99b - 2581
- fırdevs (A.): Cennet 4b - 91
f.-inde 5a - 103
- firişte (F.): Bkz, ferişte; melek 82b - 2124
firişte ol- 50b - 1279
- fırkat (A.): Dostlardan ve saireden ayrılık, ayrılış.
f.-ından 54a - 1366, 87a - 2243
f.-inden eyler 45b - 1150
f.-ufl (ehl-i f.) 91a - 2361
- fitne (A.): Bela, mihnet, sıkıntı; ayartma, azdırma; fesat, arabozma, karışıklık, ihtilal; dinsizlik 82a - 2116, 105a - 2735
- frenk (F.): Krş. Firenk Anglosakson, Cermen ya da Latin ırkından olan kimse 35b - 89, 36b - 915, 36b - 910
- fuzül (A. Fuzul'den): Boşuna, yersiz, lüzumsuz; haksız; boşboğaz, lüzumsuz işlerle uğraşan; kendisinde düşmeyen sözler söyleyen. 11a - 252, 100a - 2607
- furşat (A.): Uygun zaman, elverişli durum, faydalanma sırası, elden kaçırılmayacak faydalı vakit, hal ve münâsebet; nöbet. 65a - 1666
- fuccār (A.): Günahkârlar, fenâ huylular.
f.-ufl 26b - 651
- fünün (A.): Fenler.
f.-a 10a - 234
- füsürde (F.): Donmuş. 100a - 2597
- fütüh (A.): Zafer, galibiyet, üstünlük; açma; açılma, ferahlanma, gönül ferahlığı.
f.-ı 23a - 560
f.-ufl (bâb-ı f.) 67a - 1710
- füzün (F.): Çok, fazla 69b - 1775

G, Ğ

- ğaddâr (A.): Çok gadreden, zulmeden, hâin, merhametsiz, kıyıcı; çok pahalı mal satan, soyucu.
ğ. (dünyâ-yı ğ.) 97b - 2534
- ğâfil (A.): Gaflette bulunan, ihmâl eden, ilerisini iyi düşünmeyen; dikkatsiz, ihtiyatsız, dalgın, tembel.
34b - 851
- ğaflet (A.): Gafillik, boş bulunma, dalgınlık, dikkatsizlik, ihtiyatsızlık; ihmâl, endişesizlik. 50b-1286,64b-1650,64b-1656,103a-2682,103b-2698105b-2751, 108a-2825
ğ.-ile 7b - 162
- ğâh (F.): Zaman zaman 16b-401, 17a-404, 77a-1972, 77a-1973, 103a-2686, 107b-2806
ğ...ğâh 16b-401
- ğahl (F.): Bazen, arasıra 9b-216, 11b-272, 14b-351, 42a-1057, 42a-1057, 43a-1084, 70a-1797, 90a-2337
gehl...ğ 14a-335, 18a-437
- ğâhvâre (F.): Beşik.
ğâhvâre ol- 40a - 1000
- ğâ'ib (A.): Görünmeyen, hazır olmayan, yok olan, kayıp; üçüncü şahıs, o. 55a -1397, 26a - 629
ğ.-idüf 26a - 629
- ğâlib (A.): Galebe eden, galebe çalan, üstün gelen, yenen; daha kuvvetli. 40b -1016, 56a - 1421, 67b - 1728, 82a - 2110
ğâlib ol- 46b - 1178
ğ.-dürür 81b - 2100
- ğam (A.): Keder, tasa, kaygı, dert. 16a-383, 27a-668, 27a-668, 55b-1417, 59b-1520, 82b-2119, 91b-2370, 101b-2646, 103a-2684
ğ.-dur 98a - 2544
ğ.-dur (hâl-i ğ.) 98a - 2544
- ğâmîz (A.): Anlaşılması güç olan, anlaşılmaz, karışık, kapalı. 80b - 2069
ğ.-ından 84a - 2164
- ğamm-gin (A.): Kederli, tasalı, hüzünlü. 35b - 885
- ğamm : Bkz. Ğam.
ğ.-ıdur 56b - 1439
- ğamz (A.): Kaşla, gözle işaret, göz kırpması; münafıklık etme, koğulama.
ğamz eyle- 38b - 968
ğamz it- 15b - 367
- ğamze (A.): Süzgün bakış, çene veya yanak çukurluğu. 81b - 2094,91b - 2371
ğamze-i şühi 81a - 2084
ğ.-de 81a - 2085
ğ.-si 81a - 2089, 81b - 2092
ğ.-sinden 81b - 2093
ğ.-siyle 81a - 2087
- ğanî (A.): Zengin, varlıklı, bol, doygun; Allah'ın adlarından biri. 2b - 35, 57b -1470, 74a - 1903
ğanî ol- 34b - 853, 43b - 1094, 59b - 1521, 107a - 2801
ğ.-dür 32a - 792, 102a - 2653
ğ.-sin 35b - 887
ğ.-ye 23a - 556
- ğanimet (A.): Çalışmaksızın elde edilen şey, emeksiz kazanç; düşmandan alınan mal, tesadufi ve faydalı durum; beklenmeyen kazanç. 36b - 912
ğ.-ler 36b - 910
- ğarâ'ib (A.): Tuhaf, şaşılacak şeyler.
ğarâ'ib (envâ'-ı ğ.) 28b - 706
- ğarâret (A.): Harar, büyük kıl çuval. 41b - 1045
- ğarâz (A.): Hedef, gaye, maksat, meyil, istek. 109b - 2861
ğarâzu'l-'arâb 17a - 414
- ğarb (A.): Güneşin battığı taraf, günbatısı, batı; memleketimizin yönüne göre Avrupa
ğarb it- 63b - 1624
ğarb ol- 32b - 796

- ğ.-a 67a - 1707
- ğaret (A.): Çapul, yağma, akın, düşman toprağına yağma için yapılan saldırı. 36b -909, 81a - 2087
ğaret it- 35b - 883, 35b - 884
- ğār (A.): Mağara, in.
ğārı (gird-i g.) 103b - 2698
- ğārīb (A.):Kimsesiz, zavallı; gurbette kendi memlektinin dışında bulunan, yabancı.
ğ.- e 64a - 1642
ğ.-m 7a - 152
- ğārīķ (A.): Gark olmuş, suya batmış, suda boğulmuş; su içine dalmış.
ğārīķ-ı rahmet 6a - 121
- ğarķ (A.): Suyu batma, batma, batırma boğulma, boğma. 9a - 206, 16a - 387, 20a - 487
ğarķ eyle- 42b - 1071
ğarķ ol- 4a - 68, 47a - 1183, 71a - 1826
ğarķ it- 8b - 188, 28a - 689, 50a - 1267
ğ.-dan 47a - 1183
ğ.-dur 32a - 789
- ğarşu : Karşı.
ğ.-sından 36a - 899
- ğavğā (F.): Kavga, döğüş, vuruşma.85b - 2200
ğ.-yı 91b - 2372
- ğavvāş (A.): Dalgış, denizin dibine inen kimse.
ğavvāş-ı deryā 61b - 1567
ğ.-iseñ 59b - 1517
ğ.-ı 61b - 1573
- ğayb (A.): Gizli olan, gözle görünmeyen şey. Belirsiz, bilinmeyen şeyler.55a -1396, 55a - 1397, 55a - 1398, 55b - 1408
ğ.-dan 52b - 1330
ğ.-uñ 2a - 21
- ğaybet (A.): Aleyhinde bulunma, arkasından söyleme, çekişirme, dedikodu yapma 101a - 2630
- ğāyet (A.): Gayet, çok, fazla, son derece, çokluk, fazlalık. 78a - 2002, 89b - 2316
ğ.-i 62b - 1596, 91a - 2353
- ğayib (A.): Kayıp, görünmeyen, hazır olmayan, yok olan. 104a - 2713
- ğayn (A.): Osmanlı alfabesinin yirmi ikinci harfi olup, "ebced" hesabında 1000 sayısının karşılığıdır.
ğaynı (Müfāhir-i ğ.) 101a - 2630
- ğayr (A.): Ayır, başka, diğēr. 37b-936, 41a-1031, 43a-1078, 45b-1154, 55a-1394, 89a-2308, 106a-2774, 107a-2798
ğayr (şüret-i ğ.) 3a - 43, 49a - 1246, 106a - 2773, 98b - 2557
ğayr ol- 37b - 940
ğayr-ı 'unşur 67b - 1730
ğayr-ı şüret 64b - 1652
ğayr-ı maħbūs 14b - 347
ğayr-ı müns 21a - 508
ğayr-ı Hāķ 37b - 941
ğayr-ıla 56a - 1430
ğ.-ın 82a - 2115
ğ.-uñdur 38b - 962
ğ.-dan 55b - 1413, 93b - 2425
- ğayret (A.): Gayret, çalışma, çabalama, kıskanma, çekememe.
ğ.-den 48b - 1227
ğ.-in 53a - 1341
- ğayrı (A.): Ayır, başka, artık, diğēr.3a - 39, 48b - 1227, 76a - 1952, 94b - 2447
- ğazā (A.): Din uğruna savaş.
ğ.-ya 6a - 126

ğazab (A.): Dargınlık, kızgınlık, darılma, kızma, hiddet, öfke. 26a - 638
ğazap eyle- 45b - 1144

ğāzī (A.): Gaza eden, savaşan, savaştan sağ ve muzaffer dönen. 5b - 118

gebr (F.): Mecusi, ateşe tapan.

g.-e 56a - 1427

gece : Gece 36b - 912

g.-dür 45a - 1134

geç : Geçmek, gitmek; gelip gitmek, elden gitmek, elde kalmamak, tükenmek, sona ermek, bitmek; bir yandan girip öbür yandan çıkmak; bir yandan öbür yana gitmek, yerini bırakıp başka yer almak; yok olmak, zamanla ortadan kalkmak, bir sınırı bir ölçüyü aşmak, etkisi olmak, tesir etmek; yaşamak; gözden çıkarmak; vazgeçmek, istememek; akmak, gitmek; kendini saymak. 5a-93, 12b-295, 42a-1049, 45b-1152, 63b-1630, 63b-1630, 97b-2535, 98b-2561

g.-di 32b - 798, 89b - 2322

g.-düñ 26a - 633, 26a - 631

g.-eler 35b - 878

g.-er 14b - 351, 94b - 2448, 97a - 2514, 99a - 2579, 105a - 2746, 105b - 2753

g.-esin 86b - 2230

g.-ince 65b - 1682

g.-ip 35b - 881, 88a - 2280

g.-ipdür 88a - 2272, 89b - 2321, 90b - 2348

g.-medi 88a - 2278

g.-mez 45a - 1133

g.-üp 97a - 2520, 107a - 2795

g.-üpdür 48b - 1222

geçmek : Geçmek 24b - 602, 81b - 2094

geçmek eyle- 45b - 1147

geçil- : Geçilmek.

g.-mez 65b - 1683

geçür- : Vazgeçirmek; feragat etmek; geçiştirmek; affetmek, bağışlamak; saplamak, çakmak.

g. 41b - 1042, 50a - 1265

g.-düñ 99a - 2566

g.-miş 76b - 1966

g.-üp 35b - 884

g.-ür 42a - 1059, 105b - 2750

gedā (F.): Dilenci, yoksul 64a - 1639

gedādan (ta'at-ı g.) 16b - 403

gedādur (derviş-i g.) 104a - 2708

gedānuñ (evc-i g.) 6b - 142

gedāyı (merd-i g.) 49b - 1262

gedük : Eksik, noksan, ihtiyaç; çatlak, yarık, gedik.

g.-i (iyelik) 29b - 723, 79b - 2040

geh (F.): Bazen, arasıra 27b - 672, 32b - 806, 60b - 1544

g...gāhī 11b - 272

g. (g...gehī.) 20a - 481, 85a - 2190

g. (g...g.) 10b - 245, 11b - 273, 43a - 1085, 85a - 2191

g.(gehī...g.) 14b - 350, 91a - 2359

gehī (F.): Bazen, arasıra 11b - 274, 18a - 434, 37a - 928, 73b - 1891, 77a - 1972, 77a - 1973, 90a - 2335, 90a - 2336, 93a - 2410, 96a - 2488, 96a - 2489, 95a - 2462, 103a - 2686, 106b - 2787, 109a - 2850

g...gāhī 14a - 335, 14b - 351, 18a - 437, 43a - 1084, 70a - 1797, 77a - 1971

g...gāh 107b - 2806

g...g 10a - 231, 14b - 350, 20a - 481, 23b - 580, 31b - 778, 43a - 1085, 82b - 2120, 85a - 2188,

85a - 2189, 85a - 2191, 85a - 2192, 85a - 2193, 87b - 2264, 90a - 2333, 90a - 2334, 90a - 2337,

96a - 2487, 105a - 2738, 109a - 2846

geh...g. 14b - 350, 20a - 481, 85a - 2190

gel- : Gelmek, naklolunmak, hikaye edilmek; geçmek, varit olmak.

g. 5a - 93,9a - 205,12a - 280,12b - 295,31a - 75838b - 959,47b - 1199,49b - 1255,50b - 1275,59a
- 1509,61b - 1578,76a - 1953,80b - 2074,86b - 2228,94a - 2439,100b - 2615

g.-di 1b - 5,2a - 18,2a - 23,3a - 41,5a - 92,8a - 179,13b - 313,13b - 316,24a - 584,30a - 743,31a -
763,31a - 769,46a - 1165,54b - 1386,58b - 1501,68a - 1744,80a - 2060,82a - 2108,98a -
2540

g.-dükçe 82a - 2109

g.-düm 23a - 558

g.-dügi 32a - 782, 42a - 1060

g.-dügin 22b - 543

g.-düñ 26a - 633, 38b - 966, 46a - 1163, 46a - 1167, 48a - 1210, 59b - 1524, 60b - 1551, 64a -
1641, 64a - 1642, 91a - 2359, 97a - 2517, 97a - 2520, 97b - 2525

g.-e 29b - 733, 29b - 734, 79b - 2050, 79b - 2051

g.-eler 35b - 881

g.-esin 58b - 1494

g.-icegez 20a - 489

g.-ip 31a - 765, 54a - 1368

g.-ipdür 30b - 753, 47b - 1206

g.-ir 62a - 1589

g.-iser 47a - 1192

g.-incek 25a - 617, 31a - 760, 34b - 852, 43a - 1086, 68a - 1748

g.-medin 99a - 2570

g.-mege 26a - 630, 50b - 1282

gelmek ol- 43a - 1085

g.-meyeydi 94a - 2434

g.-meyiserdür 47a - 1195

g.-mez 33b - 824, 45a - 1130, 63b - 1629, 70a - 1792, 74a - 1892, 81b - 2098, 96a - 2499, 107b -
2810

g.-se 16b - 392, 40b - 1021, 55b - 1408, 107b - 2804

g.-sün 55a - 1391

g.-üben 60b - 1548, 68a - 1745

g.-üp 43b - 1094, 97a - 2521

g.-ür 14b - 338, 14b - 338, 14b - 349, 21b - 514, 28a - 685, 28b - 697, 39b - 994, 42a - 1051, 45b -
1147, 48b - 1230, 55a - 1398, 60b - 1545, 60b - 1548, 66a - 1693, 74a - 1893, 77a - 1979,
84a - 2165, 96a - 2486

g.-ürdi 47b - 1201, 82b - 2123

g.-ürler 7a - 150, 61b - 1569

g.-ürse 64b - 1651, 78b - 2022, 106a - 2763

gelen : Gelen 41a - 1034, 55b - 1407

g.-dür 21a - 504, 93b - 2423

g.-e 3b - 58

g.-imüzi 70b - 1804

genc (F.): Hazine, define 7b - 171, 23a - 559, 73a - 1866

genc-i hâne 23a - 559

genc (tâlib-ı g.) 69a - 1771

genci (yük.) 73a - 1867

g.-in 52b - 1327

g.-üñ 38a - 945

geñezlik : Kolaylık, stihulet.

geñezlik-ile 65b - 1683

ger (F.): Eğer, " eğer" kelimesinin kısaltılmışı 3a - 43,7a - 158,9b - 214,12a - 279,12a - 285,14a -
324,16b - 400,17a - 409,19b - 474,22b - 555,24a - 588,29b - 729,30b - 754,39a - 972,39b -
987,49b - 1254,53b - 1352,53b - 1358,54a - 1371,57a - 1453,57a - 1455,60a - 1533,61a -
1559,70b - 1801,70b - 1802,72a - 1852,72b - 1855,79b - 2046,80b - 2067,81b - 2095,84b -
2179,89a - 2304,89b - 2317,93b - 2426,93b - 2429,94a - 2442,95a - 2460,95b - 2472,100a -
2594,102b - 2675,102b - 2676,105b - 2754,105b - 2760,106a - 2763,106a - 2768,107b -
2802,108b - 2831

g...g 9b - 222, 98a - 2546

- gerçek : Doğru, dürüst, sahih; doğruluk; muhakkak, mutlaka 105a – 2747
gerçi (F.): Gerçi, her ne kadar; ise de 12b - 289,18a - 437,23b - 579,30a - 737,41a - 1034, 46b - 1173, 80a - 2054, 109a - 2854
gerdân (F.): Dönen, dönlücü 18a - 433
gerek : Mutlaka, her halde, muhakkak; lazım, muktazi 27b - 676,29b - 728,34a - 837,34a - 838,34a - 846,39a - 978,49a - 1240,53b - 1358,54a - 1372,69a - 1767,78b - 2022,79b - 2045,81b - 2094,100a - 2603,106b - 2781
g.-kim 9b - 225
g...g 38b - 961, 42a - 1049, 46b - 1172, 55a - 1392, 94a - 2444
g.-dür 60a - 1537,4b - 81,13a - 307,34a - 845,105a - 2740,105a - 2745,65a - 1668,65a - 1668,29b - 727,79b - 2044
g.-ir 81b - 2095
g.-ise 56b - 1437
g.-se 39a - 978, 56b - 1442, 56b - 1442, 39b - 986, 46b - 1172, 56b - 1442, 56b - 1442,
g.-seler 97b - 2533
gereksiz : Gereksiz 44a - 1110
gereklü : Lüzumlu.
g.-lüdür 35a - 867
geril : Gerilmek.
g.-dim 77b - 1990
getir- : Nakletmek, hikaye etmek, rivayet etmek; tercüme etmek; çevirmek.
g.-e 8a - 183
g.- gil 93a - 2408
getiren : Getiren 12a - 278
getür- : Bkz. Getir-
g. 75b - 1943
g.-dü 26a - 635, 59a - 1503, 93b - 2419
g.-diler 34a - 849, 59a - 1504
g.-düfî 50a - 1268
g.-e 45b - 1151
g.-emez 103a - 2679
g.-eydi 94a - 2433
g.-gil 69a - 1766
g.-mek 54a - 1372
g.-imez 12a - 284
g.-mez 13a - 306
g.-üp 19b - 474,
g.-ür 7a - 151, 27a - 660, 29a - 708,48b - 1234, 96a - 2488
g.-ürler 67a - 1709
gevher (F.): Elmas, cevher; değerli taş; bir şeyin aslı, esası 4a - 72, 60b - 1542
gevher (kân-ı g.) 86a - 2213
gevher eyle- 7a - 148
gevher ol- 33a - 821, 59b - 1519
g.-idür (*ayn-ı g.) 28b - 699
g.-dür 8b - 188
g.-i (yük.) 59b - 1517, 59b - 1521
g.i (iyelik) 60a - 1539
g.-idür 5a - 104
g.-lerinden 33b - 827
gey- : Takınmak, takmak; kuşanmak; giymek, giyinmek.
g. 102a - 2658, 102b - 2676
g.-diler 99a - 2573
g.-dügi (iyelik) 101b - 2643
g.-eler 36a - 898
g.-er 103a - 2680
g.-erise 102b - 2666
g.-erler 101b - 2642, 102a - 2657
g.-erse 102b - 2665

- g.-ip 106b - 2785
g.-mez 102a - 2658
g.-üpdür 28a - 695
g.-ür 76b - 1967
- geycek : Giysi.
g.-in 54a - 1375
g.-de 103a - 2681
g.leri 101b - 2648
- gez- : Gezmek.
gezer kıl 67b - 1726
g.-gil 62b - 1603
- gez : Okun giriş geçecek gediği.
g. in 23b - 568
- ğidâ' (A.): İnsanı besleyen şeyler, besi; yiyip içilen şeyler; mec. Zihni ve ahlakı olgunlaştırmaya yardım eden şey 42a - 1050, 42a - 1051
ğidâ' eyle- 42a - 1049
- ğılâf (A.): Kılıf, kın, mahfaza
ğ.-ı (iyelik) 60b - 1547
- ğiybet (A.): Kaybolma; aleyhinde bulunma, arkasından söyleme, çekiştirme, dedikodu yapma.
ğ.-den 3a - 41
- gibi : Gibi 4b - 89,6b - 147,8a - 182,11a - 262,14a - 337,16a - 384,16a - 388,16b - 398,16b - 402,17a - 414,22a - 532,22b - 551,24b - 603,25b - 622,26a - 636,26b - 656,27a - 660,27a - 661,27b - 673,28a - 686,28a - 692,29b - 724,30a - 747,31a - 765,33b - 824,36a - 895,36a - 900,36a - 901,36a - 902,36a - 903,38a - 946,38a - 952,38a - 955,40a - 1001,41b - 1037,41b - 1038,41b - 1042,42a - 1061,42b - 1070,43b - 1092,44b - 1113,44b - 1116,44b - 1118,45a - 1136,47a - 1183,48b - 1224,49a - 1236,49a - 1248,49b - 1255,49b - 1257,50b - 1277,50b - 1285,53b - 1351,53b - 1354,55b - 1414,59a - 1508,59a - 1512,60a - 1536,62a - 1589,62a - 1592,62b - 1595,62b - 1596,62b - 1598,62b - 1599,63b - 1628,64a - 1639,66a - 1698,66b - 1706,67a - 1708,69a - 1772,69b - 1779,70b - 1803,71a - 1819,71a - 1820,71a - 1821,71a - 1825,71b - 1837,71b - 1839,72b - 1862,73b - 1878,73b - 1880,74a - 1896,76b - 1961,79b - 2041,80a - 2064,85a - 2188,85a - 2190,87a - 2248,92a - 2384,92b - 2402,93b - 2418,93b - 2428,93b - 2430,94b - 2448,95a - 2469,96a - 2497,96b - 2511,97b - 2526,98a - 2551,98b - 2557,98b - 2561,99a - 2578,99a - 2579,100b - 2610,100b - 2620,103b - 2692,104a - 2712,106a - 2768
g.-dür 2b - 28,3a - 44,11a - 260,14a - 326,15b - 371,24a - 593,24a - 594,26b - 644,31a - 768,38b - 964,38b - 970,39a - 971,41a - 1033,47b - 1208,51b - 1304,55b - 1409,61b - 1574,62b - 1605,63b - 1621,65b - 1676,67a - 1713,67a - 1720,71b - 1837,72b - 1858,75b - 1935,76a - 1956,78a - 2006,80b - 2071,84a - 2167,85a - 2189,92a - 2380,92b - 2395,99b - 2582,100b - 2611,104a - 2716
- g.-dürür 20b - 496
g.-sin 24a - 589, 70b - 1808
g.-ydi 4b - 88, 74b - 1912
g.-yidi 4b - 91
g.yiken 97b - 2524
g.-yim 109a - 2846
g.-yiseñ 59a - 1510
- gic : Geç 55a - 1392
- gice : Gece 36b - 912 16b - 393,16b - 395,18a - 434,18b - 441,19b - 472,34b - 851,34b - 863,34b - 864,36a - 903,43b - 1091,82a - 2117,83b - 2152,95b - 2481,108a - 2824
g.-de 19a - 459
g.-den 31b - 774, 44b - 1115
g.-dür 13a - 301
g.- yi 16b - 395
- gider- : Uzaklaştırmak, çıkarmak, yok etmek, kaldırmak, defetmek.
g.-gil 48b - 1227
g.-erdüñ 50a - 1266
g.-me 83a - 2133
g.-sin 108b - 2842

- g.-ür 105a - 2746
g.-ürler 60a - 1532
giden : Giden 53a - 1342
g.-lere 98a - 2550
gil (F.): Balçık, su ile ıslanmış toprak, lüleci çamuru 32b - 805, 47b - 1207,63a -1617, 66b - 1701
gil (şüret-i g.) 74a - 1894
g.-den 30a - 739, 26b - 653, 63a - 1616, 80a - 2056
gir- : Girmek
g. 5a - 95, 31a - 758, 50b - 1276, 105b - 2751
girçek : Gerçek 101a - 2633
gir : Tutan, tutucu.
g.-den 87b - 2268
gird (F.): Yuvarlak, çevre, değirmi.
gird-i gârı 103b - 2698
gir- : Girmek.
g.-di 27b - 670, 108a - 2824
g.-dûñ 8b - 196, 70b - 1805
g.-e 35a - 866, 98b - 2555, 102b - 2664, 105a - 2747
g.-elüm 43b - 1090
g.-en 58b - 1491
g.-ersin 91a - 2355
g.-içek 23b - 568
g.-incek 45b - 1142
g.-ip 96a - 2487
g.-iserler 34a - 841
g.-mez 63b - 1634
g.-miş-idi 4b - 90
g.-se 107b - 2811, 107b - 2813
g.-señ 14b - 343
g.-üñ 15b - 362
g.-ür 22b - 549, 107b - 2814
giriftâr (F.): Tutulmuş, yakalanmış, esir; düşkün, uğramış, tutkun. 70a - 1795
giriftâr etme 96b - 2501
giriş (F.): Düşüm, bağ. 59b - 1520
girilmez : Girilmez 10b - 238
girişme (F.): Naz, işve, cilve, gamze, kaş ve gözle işaret.
g.-yle 81a - 2083
girü : Karşılığı gerü 59b - 1516, 95b - 2482, 98a - 2538
giş (F.): Yürek, kalp.
g.-inden 81a - 2084
git- : Yürümek, yürürlükte bulunmak; geçmek; kaybolmak.
g. 40a - 1006, 43a - 1089, 97b - 2530
g.-di 25b - 626, 59a - 1505, 86a - 2224, 108a - 2824
g.-dise 30b - 750
g.-diyse 82a - 2117
g.-dügi 54b - 1382
g.-dûñ 26a - 631
g.-e 3a - 49,25b - 624, 79a - 2030, 96b - 2504
g.-er 29b - 730,33a - 811,37b - 941,48b - 1226,49b - 1250,59a - 1506,62a - 1592,62b - 1597,62b
- 1597,62b - 1598,62b - 1598,62b - 1603,79b - 2047,85b - 2207,96a - 2487
d.-erem 97b - 2529
g.-erise 26b - 645
g.-erler 54b - 1381, 64b - 1648,79a - 2026, 88b - 2291, 102b - 2674
g.-ersin 96a - 2493
g.-esin 49b - 1249
g.-icegez 40b - 1013
g.-incegez 25b - 626
g.-incek 48b - 1230

- g,-me 51a - 1290
g,-memişdür 104b - 2729
g,-meyince 49a - 1236
g,-mez 30b - 750, 54b - 1382
g,-se 9a - 200
g,-señ 61a - 1553
g,-sün 95b - 2483
gitmek : Gítmek 2b - 33
gitmek ol- 43a - 1085
g,-inüñ 69a - 1769
giyâh (F.): Nebat, bitki, taze ot.
giyâh it- 8a - 181
g,-ı (yük.) 9b - 216, 36a - 894
g,-uñ 8a - 182
giyecek : Giyecek, elbise.
g,-er 101b - 2642
giyeh (F.): krş. Giyâh.20b - 497
giy- : Giymek.
g,-üp 100a - 2599
giz : Giz 99b - 2580
g,-ler 78a - 1996
gizle : Gizlemek
g. 35a - 867, 49b - 1258
g,-miş 7b - 174
g,-mişdi 7b - 173
gizlen- : Gizlenmek.
g,-ipdür 94b - 2451
gizlü : Gizli 27b - 676, 51b - 1307
g,-de 27b - 676
g,-dürür 14a - 332
g,-dür 48a - 1219, 67a - 1717, 75b - 1932, 82a - 2105
gonca (F.): Tomurcuk, açılmamış çiçek 3b - 63, 86a - 2214, 97a - 2523
goncası (Cemâl-ı ğ.) 7a - 160
göç- : Göçme; ölmek, yok olmak. 59a - 1511
göğcek : Güzel, sevimli, hoş. 45b - 1143
gök : Gökyüzü rengi, mavi 15b - 366,20a - 486,42b - 1070,43b - 1093,71a - 1819
gök eyle 19b - 468
g,-de 19a - 452,19a - 453,30a - 739,51a - 1297,68b - 1757,80a - 2056, 101a - 2634, 103a -
2691
g,-deki 21b - 516
g,-den 15b - 366, 41b - 1042, 46b - 1180, 46b - 1181
g,-e 61a - 1562,61a - 1563,87b - 2268,101b - 2642,108b - 2839
g,-i (yük) 45b - 1150, 88a - 2276
g,-idür 18b - 444
g,-inde 1b - 2, 3a - 43, 19a - 454
g,-ine 67b - 1729
g,-inüñ 106b - 2787
g,-ün 33b - 828
g,-ünde 18b - 445, 64b - 1653
g,-ler 18a - 436, 18a - 437, 82a - 2112
g,-lerde 18b - 447, 36a - 898
g,-lere 97a - 2518
g,-leri 97a - 2519
göğercin : Güvercin
g,-ile 60a - 1527
gölge : Gölge; sınımlan, koruyucu, kayırıcı güç, himaye 31b - 780,32a - 781,32a - 784,43b - 1093
gölgeyle (zir-i g.) 104a - 2711
g,-nüñ 31b - 773

- g.- fiden 45a - 1136
g.-sini 83a - 2142
g.-siydi 32b - 798
g.-ye 74b - 1910
- gönder- : Göndermek.
g.-eler 29b - 733, 79b - 2050
- göndür- : Uğurlamak, teşyi etmek; göndermek.
g.-ür 42a - 1055
- göndüril- : Uğurlanmak, gönderilmek.
g.-ildi 64a - 1646
- gönen- : Nimete, refaha kavuşmak, yararlanmak, sevinmek, sevgi bağlamak.
g.-miş 107a - 2799
- gönül- : Yönelmek, teveccüh etmek, istikamet almak, yüzünü döndürmek.
g.-üp 61a - 1553
- göñül : Göñül 1b-9,3a-43,4a-69,8b-195,9a-199,9b-224,9b-225,12a-276,16a-379,16a-379,18a-426,23a-562,39a-981,39b-991,,44b-1116,44b-1117,45a-1138,45a-1139,48b-1227,49a-1238,49a-1241,50a-1270,50a-1273,53a-1335,55a-1393,61a-1554,61b-1574,,63b-1626,64a-1635,64b-1651,64b-1653,65a-1660,65a-1665,65a-1670,68b-1754,68b-1760,76b-1962,81b-2093,82a-2113,82b-2129,82b-2130,82b-2131,84b-2183,84b-2184,84b-2185,84b-2185,85a-2187,87a-2247,87a-2249,87a-2250,93a-2416,93b-2421,96a-2488,101a-2628,103b-2700,104b-2728,107a-2793,107a-2800,108a-2822
g.-de 9b-223, 14a-335, 17a-412, 45a-1132, 50b-1280, 51a-1295, 58b-1499, 63b-1627, 64a-1635, 64b-1650, 64b-1652, 65a-1663, 74a-1896, 82b-2126, 92b-2402
g.-di 46a - 1167
g.-den 5a-99, 8a-187, 17a-410, 17a-411, 18b-448, 23a-565, 38a-954, 44a-1109, 63b-1625, 69a-1770, 91a-2362, 91b-2366, 101a-2633, 109a-2856
g.-dür 7a - 153, 55a - 1391
g.-ler 99a - 2576
g.-lerin 102b - 2670
g.-inde 90a - 2325
g.-ifden 73a - 1877
g.-ini 68b - 1756
g.-ü (iyelik) 77a - 1974, 100a - 2602
g.-ümde 108a - 2822
g.-ümü 82b - 2128
g.-üñ 10a - 227,39b - 987,64b - 1653,95a - 2464
g.-üñe 50b - 1287, 52b - 1330, 62a - 1582
- gönüllü : Gönüllü 88a - 2277
g.-üñ 18b - 442
- gönülsüz : Gönülsüz 63a - 1618
- gör- : Görmek, bakmak; tanımak, müşahee etmek; "görmek" yardımcı fiili.
g. 1b-2, 17b-421, 18a-428, 19a-451, 21a-504, 38b-960, 43b-1101, 44b-1116, 50b-1283, 51a-1289, 60a-1536, 60a-1536, 65a-1666, 74b-1906, 76b-1961, 95a-2462, 100b-2615, 101a-2625, 101a-2625
g.-di 1b - 3,2b - 24,2b - 28, 5a - 92, 32a - 784, 58b - 1488,68a - 1739,68a - 1742,83a - 2141,87a 2247,108b - 2838
g.-dügi 4a - 66, 10a - 229
g.-düñ 3a-39,15a-356,15b-362,22a-529,46a-1161,46a-1162,55a-1396,55a-1396,55b-1417,97a-2518,97a-2519
g.-düñ-ise 50b - 1288
g.-e 15a-355,16a-376,19b-474, 28a-684,28a-685,34a-849, ,38b-958, 50a-1274
g.-eler 34a - 847,47a - 1187,70b - 1801
g.-emez 10b - 238,12b - 292,81a - 2081
g.-emezsin 37a - 929
g.-en 13b-321,13b-321,13b-322,14a-325,19b-465,59b-1515,66a-1696,95a-2461,95a-2467,104b-2728
g.-enden 80b - 2075
g.-enler 25a - 609, 101b - 2643

- g.-esifî 8a - 179,
g.-esin 14a - 328,17a - 410,45a - 1133,51a - 1289,89b - 2319
g.-eydi 94a - 2433
g.-eli 82b - 2130
g.-gil 73a - 1867, 86b - 2231
g.-iben 87a - 2248
g.-icek 105a - 2747
g.-incek 38a - 955,42b - 1067,53b - 1351,105b - 2758,106b - 2780
g.-me 107a - 2798
g.-mege 53a - 1347
g.-medügi 51a - 1299
g.-medügim 94a - 2432
g.-medi 21b - 521, 87a - 2247
g.-medüñ 15a - 361, 38b - 963
g.-mek 13a - 307
g.-mekise 96a - 2496
g.-mekde 24a - 590
g.-meye 78a - 1996
g.-meyiben 93b - 2429
g.-meyiser 13a - 304
g.-mez 13a - 307, 19b - 471, 40b - 1019
g.-mezsın 96a - 2495
g.-miş 107a - 2799, 107a - 2800
g.-mişdür 108a - 2819
g.-se 102b - 2672
g.-sin 74a - 1898
g.-üben 54a - 1367
g.-üp 19b - 469, 21b - 520, 34b - 857, 70b - 1804, 76b - 1966, 78a - 2001, 93b - 2430
g.-üpdür 85a - 2196
g.-ür 2b-37, 9b-223, 28b-700, 30a-738, 37b-936, 48a-1213, 58b-1491, 59b-1523, 65b-1682, 71a-1817, 80a-2055, 84b-2177, 93b-2428, 94a-2435, 94b-2447, 106a-2765
g.-ürler 22a - 539,53b - 1361,60b - 1548,102b - 2674
g.-ürse 8a - 183, 15b - 370
g.-ürsin 10b - 244, 41a - 1032, 50b - 1288, 53b - 1351, 60a - 1528, 71a - 1813, 71a - 1819
g.-ürsün 16a - 389, 71b - 1832, 74a - 1897
göre : Göre edatı. 4a-79,22a-541,75a-1926,78b-2010
göril- : Görülmek.
g.-ür 73b - 1889
görin- : Görünmek.
g.-di 31a - 763, 31b - 778, 53b - 1350, 72a - 1850, 78b - 2017, 83b - 2156, 108b - 2840
g.-dün 40a - 1009
g.-e 14a - 329, 16b - 399, 19b - 466,29b - 734, 32a - 781, 79b - 2051, 93a - 2415
g.-mez 10b - 249
g.-se 30b - 754
g.-ür 9a-200,9b-222,11a-263,12b-293,12b-294,13a-308,14a-326,14b-341,15b-371,21b-522,23b-577,24b-598,30a-737,30a-737,30a-744,30b-755,31b-780,37a-929,37b-942,38a-946,38b-965,45a-1129,45a-1129,48b-1221,48b-1223,53a-1348,54b-1388,61b-1567,65a-1660,65a-1670,68b-1751,69b-1778,71a-1820,71a-1821,71b-1839,72a-1853,73b-1880,74a-1895,74a-1896,75a-1922,75a-1926,75b-1942,80a-2054,80a-2054,80a-2061,96a-2489,107b-2804,107b-2805
g.-ürdi 3a - 44
g.-ürse 106a - 2772
görüş : Görüş.
g.-ün 14a - 324
görüş- : Görüşmek
g.-ür 105b - 2758
görmeyen : Görmeyen.
g.-ler 93b - 2430

görün- : Görünmek.

g.-di 3a-42, 3a-42, 3b-53, 10b-242, 13b-311, 31b-778, 42b-1063, 43b-1092, 53b-1350, 68a-1738, 86a-2224, 87b-2260

g.-meden 76b - 1961

g.-mezdi 3a - 43

g.-se 13b - 322

g.-sün 18a - 426

g.-ür 22a - 528, 26b - 655

g.-ürler 60b - 1548

g.-ündügi 27b - 677, 38a - 946

görünen : Görünen. 10b - 244, 14a - 325, 32a - 783, 68b - 1754, 80b - 2075, 87a - 2249

göster- : Göstermek 85b - 2207, 85b - 2211

g.-di 90b - 2349, 108a - 2827, 108b - 2834

g.-e 17a - 412, 29b - 732, 47a - 1189, 58a - 1485, 73b - 1878, 75a - 1920, 79b - 2049

g.-em 108b - 2834

g.-esün 52b - 1327

g.-evüz 85a - 2197

g.-gil 38a - 947

g.-megise 96a - 2496

g.-mek 57a - 1457

g.-se 13a - 309, 14a - 329

g.-ür 13b - 311, 15b - 375, 18a - 431, 26b - 650, 27b - 680, 83a - 2144, 101b - 2644, 102b - 2667

g.-ürsin 50a - 1268

göstermeyen : Göstermeyen.

g. 52a - 1319

götrül- : Yukarı kaldırılmak; kaldırılmak, bertaraf edilmek; toplanmak.

g.-dügin 51a - 1298

g.-düginimiş 15b - 373

g.-dügün 15a - 360, 41b - 1042, 66b - 1700, 72a - 1847

g.-ecek 15a - 354

g.-iser 34a - 839

g.-se 43a - 1078

g.-ür 24b - 597

götür- : Ortadan kaldırmak, bertaraf etmek; ayırmak, uzaklaştırmak, kaldırmak; dayanmak, yüklenmek, taşımak; yukarı kaldırmak; toplamak.

g. 29a - 717, 40a - 999, 54b - 1385, 59a - 1511, 59a - 1513, 61b - 1571

g.-di 82a - 2112, 100b - 2608

g.-diler 5b - 108, 5b - 119

g.-düm 15b - 367

g.-eler 36a - 892

g.-gil 91b - 2372

g.-miş 7b - 174

g.-sün 52b - 1328

g.-üpdür 92b - 2389

g.-ür 26b - 653, 103b - 2700

g.-ürler 67a - 1709

götüren : Götüren.

g.-en 67a - 1711

g.-enler 58b - 1488

götüril- : Götürülmek.

g.-cek 24b - 595, 49a - 1246

g.-e 64b - 1656

götürül- : Götürülmek.

g.-e 98b - 2557, 109a - 2856

gövde : Gövde, vücut

g.-sin 54a - 1375

göz : Göz 4b-84, 10b-238, 11a-258, 12b-294, 13a-305, 13a-307, 13b-321, 13b-322, 19b-471, 26b-650, 45b-1143, 52a-1319, 53a-1347, 74a-1894, 78b-2015, 84a-2166

- g.-den 13a - 304,13a - 305,44b - 1113,51a - 1299,108a - 2816
g.-dür 13b - 321, 84a - 2168
g.-e 13b - 322, 26b - 650, 84a - 2166
g.-i 11a - 257, 13b - 320, 68b - 1760, 71a - 1821, 85a - 2188, 99b - 2580, 108a - 2822
g.-idür 86b - 2232
g.-ile 2b - 27, 13a - 306
g.-in 47b - 1202,91a - 2361,93b - 2421
g.-iñ 11a - 263,13b - 320,53b - 1349
g.-inde 101b - 2648
g.-inden 5a-100, 15a-354, 15b-365, 37b-941, 49a-1246, 73b-1879, 79a-2037, 80b-2075, 81a-2079, 90a-2331, 103b-2700
g.-ine 3a-43, 10a-230, 15b-369, 25a-610, 83a-2136, 102b-2665, 104a-2717, 107a-2798
g.-iñe 21a - 502, 21b - 522
g.-ini 30b - 756
g.-inüñ 81b - 2096
g.-iyle 8b - 195,18a - 426,107a - 2800
g.-ler 62a - 1587, 78a - 1996
g.-lerin 50a - 1270
g.-lerüñe 18a - 426
g.-ü 77a - 1977
g.-üğe 106a - 2772
g.-üñ 43b - 1100
g.-ünde 109b - 2858
g.-ünden 98b - 2557, 106a - 2773
g.-üñden 64b - 1656
g.-üñe 16b - 399
g.-üñi 60a - 1528
- gözbebegi** : Gözbebeği.
g.-dür 13b - 320
g.-niñ 13b - 320
- gözet** - : Gözetlemek; korumak; beklemek, ummak; uymak, riayet etmek, göz önünde bulundurmak. 13a - 301,14a - 333,21b - 526,86a - 2218, 87a - 2250
g.-gil 63b - 1625
g.-me 91a - 2358
g.-medüm 109b - 2864
- gözgü** : Ayna.
g.-den 23b - 580, 53b - 1349
g.-lerdeki 92b - 2391
- gözle** : Gözetmek; riayet etmek; gözetlemek, bakmak, tecessüs etmek, beklemek, intizar etmek. 8b - 195,14b - 344,59a - 1508
g.-di 4b - 84, 78b - 2018
g.-düñ 62a - 1584
g.-dür 16b - 391, 62a - 1588
g.-ye 63a - 1612
- gözlü** : Kalp gözü gören, basiretli.
g.-sin 24a - 590
- gözlülük** : Gözlülük.
g.-den 11a - 260, 11a - 261
- gözsüz** : Kör 11a - 262, 51b - 1303, 51b - 1304
g.-i 51b - 1300, 101a - 2625
- gözügü** : Ayna (Bkz. Gözgülü) 30a - 737, 38b - 959, 38b - 962, 80a - 2054
g.-ler 38b - 965
g.-nüñ 21b - 515
g.-sünde 65b - 1675
g.-ye 38b - 963
- gözüñgü** : Ayna.(bkz. Gözgülü) 38b - 964
g.-den 38b - 965

- ğurāb (A.): Karga.
ğurāb-ı şeb 4b - 83
- ğubār (A.): Toz
ğ.-ı 61b - 1570
- ğulğul (A.): Gürültü şamata; bağırsıp çağırışma. 2b - 37
- ğulğule (A.): Gürültü şamata; bağırsıp çağırışma. 21b - 518
- ğüne (F.): Türlü, gidiş, tarz, yol; sıfat. 2b - 27
- ğurbet (A.): Gurbet.
ğ.-inden 44b - 1114
- ğurre (A.): Aklık, parlaklık; 99b - 2580
- ğusl (A.): Cünüblük, hayız ve nifas hallerinden sonra din gereğince yıkanma, arınma.
ğusl eyle- 54a - 1373
ğusl ol- 54a - 1373
- ğüş (F.): Kulak; işitme, dinleme. 32b - 807, 41b - 1037
g.-ına 3b - 54
- ğüşe (F.): Küşe, bucak. 5a - 92
g.-sine 64a - 1640
- ğüşiş (F.): Çalışma, çabalama.
ğüşiş eyle 82a - 2109
ğüşişe it- 94a - 2441
- ğüyā (F.): Top, yuvarlak şey; söyleyen, söyleyici. 2b - 35,3a - 40,19a - 463, 22b - 551, 68a - 1735, 90a - 2337
- ğüyā : Güya, sanki, diyelim ki 42a - 1053, 109a - 2855
- ğüze (F.): Koza 19b - 475
- ğüç : Güç, zor, çetin. 66a - 1686
g.-ümüz 7a - 161
g.-üñ 16a - 377,16a - 378,46a - 1166,60a - 1526
- ğüft (F.): Söz, lakırdı; dedi, söyledi.
ğüft-ğüyı 12b - 287
- ğüher (F.): krş. Gevher. 4b - 86
ğüherdür rüşen-g. 25b - 619
ğühersin (rüşen-i g.) 64a - 1644
g.-dür 77b - 1986
g.-ile 60b - 1547
g.-ler 60b - 1543, 61b - 1573, 77a - 1969
- ğül (F.): Gül, gül ağacı; çiçek. 1b-7,2a-11,2a-13,2a-17,3a-38,5a-92,8a-181,8a-182,25a-612,38a-955,43b-1094,61a-1560,109a-2852
ğül (şu-yı g.) 47a - 1183
ğül (berg-i g.) 89b - 2315
ğül (Tamm-ı g.) 47a - 1183
ğülde (berg-ı g.) 69b - 1779
ğülinden (rāz-ı g.) 109a - 2851
g.-de 47b - 1200
g.-dür 2a - 16, 38a - 946
g.-dürse 34a - 846
g.-e 2b - 37
g.-inüñ 83b - 2150
g.-ler 65a - 1664,67a - 1717,109a - 2851,109a - 2852
g.-leri 3b - 64, 109b - 2858
g.-leridür 83b - 2149
g.-sün 91b - 2374
- ğülmek : Gülmek.
g.-dür 98a - 2550
- ğülistān (F.): Gül bahçesi, gül tarlası. 109a - 2854
ğülistānı (cemāl-ı g.) 2a - 10
- ğülsitān (F.): Gül bahçesi, gül tarlası.
g.-a 3a - 49

- g.-ı 3a - 48
g.-uñ 2a - 15
gülsüz : Gülsüz 25a - 612
gülşen (F.): Gül bahçesi 8a - 182
gülşen eyle- 48b - 1231
g.-deyim 109a - 2850
g.-de 2b - 37, 25a - 612
g.-i 1b - 6
g.-i rāz 1b - 9, 5a - 96, 109a - 2848
g.-indedür 3b - 65
g.-inden 109a - 2847
g.-iyle 8b - 197
gülzār (F.): Gül bahçesi, gül tarlası.
gülzār-ı fāni 2b - 24
gülzār-ı ḥaḳāyık 8a - 177
g.-a 3b - 58
g.-ı 2a - 21, 4a - 66, 8a - 179, 9b - 215
g.-ına 39b - 995
g.-uñ 69a - 1771
güm (F.): Kayıp, yitik. 42b - 1070
gümān (F.): Zan, sanma, sezme.
gümānuñ (vaşf-ı g.) 81b - 2103
g.-dur 76a - 1952
g.-i (yük.) 59a - 1505
g.-um 8b - 190
g.-uñ 33b - 828, 45a - 1140, 55b - 1408, 94b - 2449
gümānsuz (T.gümān F.): 28a - 691
gümüş : Gümüş 29a - 708
g.-den 31a - 759, 31a - 761
gümreh (F.): Yolunu şaşırmiş, doğru yoldan ayrılmış.
gümreh ol- 94a - 2434
gümüş : Gümüş
gümüşlen- : Gümüşlenmek.
g.-ür 105a - 2743
gün : Güneş 6b-147,16b-394,22b-554,36b-916,37a-920,55b-1415,62a-1588,64a-1637,66b-1705,91a-
2362,104a-2709,104a-2709,
g.-de 18b - 440
g.-den 55b - 1415, 70a - 1795
g.-i (iyelik) 15a - 360, 70a - 1795
g.-inde 54b - 1387, 57b - 1464
g.-ler 36b - 912, 84b - 2177
g.-ü (iyelik) 70a - 1793
günāh (F.): Allah'ın emirlerine aykırı olarak görülen iş, dini suç.
g.-ı (iyelik) 57b - 1462, 91a - 2362
g.-ım 7b - 163
g.-m 57b - 1462, 58b - 1498
g.-lardan 57b - 1463
g.-uñ 106b - 2783
gündüz : Gündüz 16b - 393, 16b - 395, 18b - 441, 19b - 472, 36a - 903, 45a - 1134, 82a - 2117, 95b -
2481
g.-de 13a - 301, 18a - 434
g.-i (iyelik) 16b - 395, 83b - 2152
g.-ile 43b - 1091
g.-iñi 44b - 1115
güneh : Günah 91a - 2362, 106a - 2767
g.-den 57b - 1466
g.-dür 11b - 272

güneş : Güneş 10b-239, 10b-241, 10b-244, 13a-308, 19a-453, 19a-457, 24b-603,31b-773, 31b-775, 41b-1038, 41b-1042, 41b-1044, 41b-1045, 41b-1047, 43b-1092, 44b-1116, 50a-1268,63b-1621,66b-1706,67a-1714,67a-1719,67a-1720, 67b-1731, 71a-1821, 77b-1990, 85b-2211
g.-de 12b - 291, 36a - 904
g.-den 31b - 780, 32a - 781
g.-dür 3b - 60, 10b - 247, 33a - 810, 83a - 2139
g.-e 10b - 246, 49b - 1256
g.-i (yük.) 3b - 64, 13a - 307
g.-inden 10b - 237
güneş : Güneşi hiç eksik olmayan, güneşe karşı olan yer.
g.-de 1b - 6
gürüh (F.): Cemaaat, bölük, takım.
gürühi 69a - 1763
gürüh-ı küfr 6a - 131
güşād (F.): Açma, açılma, açılış.
g.-ı (iyelik) 30a - 738, 80a - 2055
güşāde (F.): Açılmış, açık, ferah, şen
güşāde ol- 44a - 1111, 59b - 1520
güven- : Övünmek, iftihar etmek.
g.-ür 14b - 350
güzel : Güzel.
g.-ler 83b - 2149
güzellik : Güzellik 68a - 1746, 68b - 1749, 77b - 1986, 82a - 2110
güzer (F.): Geçme, geçiş; geçen, geçici.
güzer eyle- 26a - 632, 49a - 1242
güzer kııl 9a - 205,9b - 217,16b - 392,24a - 591, 107a - 2794
güzİde (F.): Seçkin, seçilmiş, beğenilmiş. 26b - 654, 57a - 1447
güzİde it- 57b - 1461
g.-dür 5a - 103

H, Ĥ, H

hāb (F.): Uyku, rü'ya. 81b - 2100
hābı (mest-i ĥ.) 85a - 2189
hāb-ı mestī 81b - 2098
ĥ.-I 18b - 441
habāb (A.): Su üzerinde olan hava kabarcıkları.
ĥ.-a 87a - 2252
habbe (A.): Buğday, arpa ve saire gibi ufak ve yuvarlak olan şeyler taneler. 30a - 744, 80a - 2061
ĥ.-sidür 87a - 2253
haber (A.): Son ve yeni havadis, bilgi.; ağızdan ağıza dolaşan söz 22a - 534,37a - 927,42b - 1068,60b - 1544,71b - 1834,101a - 2627,108a - 2819
haber al- 8a - 180, 51a - 1299
haber kııl- 23a - 564
haber ver- 80b - 2069, 43b - 1101
haber vir- 4a - 67, 46b - 1170, 72a - 1852
ĥ.-dan 43a - 1078
ĥ.-ler 64b - 1648, 92b - 2396, 102a - 2652
habercilere (T. Ĥaber A.): Haber veren. 64b - 1648
haberdār (A.): Haberli. 22b - 554, 23a - 563, 25b - 620, 48a - 1217, 52b - 1326, 95a - 2466
haberdār ol- 22b - 544, 22b - 555, 43b - 1101,85b - 2199, 95a - 2466
habersüz (T. Ĥaber A.): Haberi olmayan. 79a - 2031
ĥ.-dür 49a - 1237
ĥ.-lerdürür 88a - 2272, 88b - 2294
habeş (A.): Habeşistan, bugünkü Etiyopya halkından olan kimse. Derileri siyah. olduğu için güzelin saçının rengi ve benleri Habeş'e benzetilir.
ĥ.-den 77a - 1970

- ḥabīb (A.): Sevgili, seven dost.
ḥabīb ol- 49a - 1235
ḥ.-i 78a - 1998, 39b - 995
- ḥabl (A.): İp, urgan, halat
ḥabl-i metîni 9b - 223
- ḥabs (A.): Hapis, alıkoyma; tutma,zaptetmek.
ḥabs-i cāhın 48b - 1228
ḥabs it- 17b - 424
ḥabs ol- 97b - 2526
- ḥac (A.): İslam'ın beş şartından biri olan ve muayyen zamanda Mekke'deki Kabe-i Şerife' yi ziyaret etmek üzere yola çıkma farızası 62b - 1598
- ḥacât (A.): İstekler, dâlekler.
ḥacât-ı (Cenâb-ı kıblet-i ḥ. âdem) 6b - 135
- ḥacel (A.): Utanma, utanıp şaşırma
ḥacel ol- 108b - 2838
- ḥacer (A.): Taş 54a - 1376
ḥ.-de 9b - 222
- ḥâcet (A.): İhtiyaç, lüzum, gereklilik, muhtaçlık 13a - 306
- ḥâcî (A.): Hacca giden, Kabe' yi ziyaret eden, hacı.
ḥ.-sın 68b - 1759
- ḥâcib (A.): Kapıcı, perdecî; perde, hail. 44a - 1103
ḥâcib (imkân-ı ḥ.) 10a - 230
- ḥacîl (A.): Utanmış, utancından yüzü kızarmış.
ḥacîl ol- 1b - 3
- ḥadd (A.): Sınır, iki devlet toprağının birleştiği yer, kenar; derece; gerçek değer; şeriatçe verilen ceza; meydana getiren kısımlardan her biri; bir şeyin nihayeti, sonu.
ḥadd-i imkân 14b - 346
- ḥadeş (A.): Yeni olma, yeni peyda olan şey; abdest ve guslün tazelenmesini gerektiren hal; insan pisliği; genç, delikanlı.
ḥadeşden (encâs-ı ḥ.) 49a - 1242
ḥ.-den 55b - 1408
ḥ.-dür 44a - 1102, 55b - 1408
- ḥadış (A.): Peygamberimizin kutsal sözü; hadisten bahseden ilim. 7a - 154, 17a - 408, 35a - 868, 40b - 1020, 58b - 1489 67b - 1732
ḥadışü'l-râhbîndür 16a - 390
ḥ.-i 63b - 1633
ḥ.-ile 46b - 1171
ḥ.-inde 90a - 2324
- ḥafâ (A.): Gizli olma, gizlilik, kapalılık.
ḥ.-dur 27b - 677
- ḥafî (A.): Çok ikram eden, güler yüzle karşılayan; yalınayak yürüten, koşan.
ḥafîdür (şirk-i ḥ.) 103a - 2682
- Ḥaḳ (A.): Allah, tanrı; doğruluk, 3a - 40,4a - 69,5b - 113,6b - 144,9a - 200,9a - 200,9b - 222,10a - 235,10b - 242,10b - 246,10b - 246,12b - 287,13b - 310,13b - 320, 17a - 411,18a - 430,18b - 441,20a - 488,21b - 518,22b - 545,23a - 558,25a - 610,25a - 614,26b - 649,27a - 660,30b - 756,32a - 785,32a - 790,33a - 818,34a - 842,34a - 845,34a - 846,38a - 945,39a - 983, 39b - 986,40a - 1009,41b - 1040,46a - 1167,48b - 1221, 48b - 1222, 48b - 1225,48b - 1227,50a - 1272,51a - 1290,51b - 1310,51b - 1313,52a - 1314,52a - 1317,52a - 1319,53a - 1335,53a - 1344,53a - 1344,53b - 1353,55a - 1391,55a - 1398,56a - 1421,56a - 1421,56a - 1423,56b - 1433,57a - 1448,57b - 1461,57b - 1461,57b - 1467,58b - 1497,58b - 1498,59a - 1504,59a - 1507,61a - 1563,62a - 1581,62a - 1581,63a - 1613,64a - 1635,64b - 1656,65a - 1660,65a - 1667,65b - 1672,68b - 1753,70a - 1789,70b - 1807,70b - 1809,71a - 1815,71b - 1835,71b - 1840,74a - 1895,74a - 1895,74a - 1896,74a - 1900,74a - 1901,74b - 1915,75a - 1918,75a - 1924,75a - 1927,75a - 1929,75b - 1930,78b - 2021,79a - 2032,79a - 2033,79a - 2034,79a - 2035, 79a - 2036, 80b - 2067,86a - 2218,86a - 2225, 86b - 2240,87a - 2243,87a - 2254,88b - 2285,88b

2292,88b - 2295,91b - 2370,92a - 2377,92a - 2387,92a - 2387,92b - 2389,92b - 2393,92b -
 2394,92b - 2396,92b - 2397,92b - 2399,93a - 2405,93a - 2405,93a - 2414,93b - 2423,94a -
 2436,94a - 2442,94b - 2457,95a - 2459,95b - 2481,96a - 2491,96b - 2511,97b - 2524,98a -
 2549,98b - 2558,98b - 2560,98b - 2561,99a - 2571,99b - 2593,100a - 2606,101a - 2631,102b -
 2675,103a - 2685,103b - 2694,103b - 2695,104a - 2710,104a - 2718,105a - 2739,105b -
 2759,107a - 2795,107b - 2804,109b - 2859,109b - 2863,109b - 2866
 Hâk ("ale'l H.) 33a - 813
 Hâk (cezbe-i H.) 26b - 646
 Hâk (ğayr-ı H.) 37b - 941
 Hâk (nesne-i H.) 78b - 2021
 Hâk (sırr-ı H.) 94b - 2445
 Hâk (tesbîh-i H.) 94b - 2452
 Hâk (vaḥdet-i H.) 47b - 1198
 Hâk (halk-ı H.) 95b - 2476
 hâk eyledi 26a - 635
 Hâk (Cenâb-ı vaḥdet-i . Hâk) 96b - 2505
 Hâk'dan (Hâzret-i H.) 109a - 2848
 Hâk'dur (feyz-i H.) 61b - 1571
 Hâk'dur (hulk-ı H.) 64b - 1658
 Hâk'da (Kelâm-ı H.) 51a - 1291
 Hâk'ıñ (şer-'i H.) 106a - 2767
 h.- a 11a - 254, 11a - 255, 12a - 278, 15a - 353, 23b - 572, 34b - 858, 39b - 987, 40a - 997, 49a -
 1248, 53a - 1340, 54b - 1381, 56a - 1429, 57a - 1457, 58a - 1475, 58a - 1479, 68b -
 1755, 75b - 1935, 79a - 2037, 84a - 2172,9 1a - 2360, 93a - 2404, 93b - 2419, 94a -
 2433, 96a - 2495, 97b - 2535, 98a - 2550, 101a - 2631, 102a - 2661, 103a - 2685, 103b -
 2699, 106a - 2770, 106a - 2774, 109b - 2859
 h.-da 80b - 2072, 109b - 2866
 h.-dan 4a-67, 5b-110, 9a-199, 11b-266, 17a-411, 23b-574, 25b-624, 26a-629, 31b-770, 39a-978,
 39b-989, 40a-1004, 41a-1028, 41a-1031, 41b-1041, 54b-1386, 56a-1422, 56a-1431,
 58a-1487, 66b-1701, 68b-1753, 71b-1830, 72a-1841, 76a-1952, 87a-2246, 88b-2294,
 91a-2358, 92b-2398, 96a-2499, 96b-2507, 97b-2537, 107a-2798, 107a-2801
 h.-dur 34a - 838, 34a - 844, 56b - 1443, 68a - 1738, 92b - 2396, 93a - 2403, 109a - 2854
 h.-durur 68b - 1757
 h.-ı 11b-266, 27b - 679, 50a-1271, 37a - 922, 40b - 1012, 50a-1272, 73a-1869, 76a-1953, 79a-
 2024, 89a-2308, 93a-2412, 93a-2413, 93b-2428, 93b-2429, 93b-2430, 94a-2433, 94a-
 2437, 94a-2439, 94a-2440, 98b-2553, 107a-2800
 h.-ıla 21a-508,22b-552,25a-610,74b-1916,94a-2443,96a-2498,107a-2795
 h.-ılan 50b - 1285
 h.-ın 98b - 2552
 h.-ına 48b - 1225
 h.-ında 37b - 939
 h.-ısa 49b - 1260, 50a - 1263, 52a - 1325
 h.-içün 63a - 1613, 103a - 2680
 h.-la 12a - 286
 h.-suz 75b - 1939
 h.-ıñ 11b-269,10a-232,11a-257,11a-259,11b-267,12a-281,12a-284,12b-290,12b-291,12b-
 292,15b-365,16a-386,19a-463,19b-467,19b-471,20b-499,21b-518,23b-572,40b-
 1011,41a-1031,43a-1081,44b-1121,44b-1123,44b-1123,45a-1128,45b-1145,45b-
 1146,48b-1223,48b-1224,50a-1270,50a-1271,52b-1333,52a - 1318, 53a-1346,53b-
 1349,55b-1409,56b-1435,56b-1441,57b-1471,58b-1499,65a-1660,66b-1702,67a-
 1709,71b-1839,74a-1898,74b-1915,75a-192575b-1936,75b-1941,76b-1960,77b-
 1995,78a-1998,79a-2028,79a-2036,79b-2042,79b-2049,80b-2068,87a-2249,87a-
 2253,92a-2386,92b-239192b-2394,92b-2397,93a-2403,93a-2404,93a-2406,93a-
 2408,93b-2418,93b-2424,94a-2441,95a-2471,95b-2480,103b-2692,105a-2737,107a-
 2797,107a-2799
 h.-ıñdur 42b - 1075, 93b - 2417

- h.-uñdurur 71b - 1833
- h  ke'1-yakine : Gerçekliğine hiç şüphelenmeyen.48b - 1225
- h  k-şin  s (A.): Hakka riayet eden, hakkı tanıyan. 50a - 1270
- h  k (F.): Toprak 14a- 329 , 19b-472,32a-793,33b-831,42a-1055,82b-2125,87b-2262
- h  k ('  lem-i h.) 12b - 299
- h  k (mest-i h.) 74a - 1904
- h  k (nokta'-i h.) 14b - 339
- h  k eyleyeler 36a - 894
- h  k oldum 109a - 2844
- h  kuñ (müşt-i h.) 49b - 1261
- h.-a 35b - 890, 42a - 1055, 81a - 2083, 109a - 2844
- h.-dan 5b - 110
- h.-ı 7a - 148
- h.-ıdan 87b - 2268
- h  k   (A.): Toprak rengi, toprakla ilgili.
- h  k   50b - 1279
- h  k   eyle- 108b - 2843
- h  k  ret (A.): Hakirlik, hor g  rme, incitme, k  ç  k d  ş  rme.
- h  k  ret it- 102b - 2670
- h  kem (A.): İki hasım tarafın, aralarındaki anlaşmazlığı halletmek   zere, hakim olarak seçtikleri kimse; futbol, g  reş, boks ve sair spor oyunlarını başından sonuna kadar idare eden kimse.
- h.-d  r 96a - 2489
- h  k  yik (A.): Doğru olan asıllar, şüphesiz bulunan şeyler, hakikatler gerçeklikler 5a - 95, 109a - 2857
- h  k  yik (g  lz  r-ı h.) 8a - 177
- h  k  yik (kalb-ı h.) 43a - 1083
- h.-dan 7b - 173
- h  k  m (A.): Alim, bilgin herşeyi bilen; tabiatı inceleyen; felsefeci; tabip, doktor. 10a - 229
- h.-i 41a - 1026
- h  k  kat (A.): Bir şeyin aslı ve esası, mahiyeti; gerç  k, doğru; gerçekten, doğrusu; sadakat, doğruluk, bağlılık, kadirbilirlik; mecaz karşılığı, esas olarak kullanılan. 48a-1219,2a-15,3a-44,3a-45,3b-65,10b-247,11b-270,15b-375,16b-391,16b-401,24b-599,28b-702,29a-718,38a-949,45a-1139,48b-1225,49b-1251,50a-1272,92b-2392,93a-2403,94a-2442,97a-2515,97a-2515,103b-2705,109b-2861
- h  k  katde ol- 37b - 944
- h.-de 2b-32, 3a-42, 10b-245, 21a-508, 37b-932, 39a-973, 39a-979, 41a-1030, 41a-1034, 43a-1080, 44b-1124, 56b-1445, 67b-1732, 78a-2006, 93b-2417, 99b-2589
- h.-dur 86a - 2222, 96b - 2506
- h  k  k  l (A.): Hakikate mensup, gerç  k; sahici; doğru, gerç  k; gerçekten. 3a - 48,48b - 1224,69a - 1769,90b - 2339,94a - 2444,104b - 2720
- h  k  k  l ('adl-i h.) 47b - 1197
- h  k  k   (mehdi-yi h.) 37a - 922
- h  k  kan   (A.): Hak ve adalete uygun. 28b-696,8b-192,9a-205,12a-276,28a-685,34a-.847,34a-849,46a-1155,65a-1663,75b-1936,87a-2242,103b-2699
- h  k  m (A.): H  kmeden, yargıç
- h  k  m ol- 101a - 2634
- h  k  r (A.): İtibarsız, değersiz, aşağı, bayağı. 56a - 1419
- h  k  k   (A.): Hakeden, m  h  r vesaire kazıyan kimse. 61a - 1555
- h  l (A.): Durum, oluş, bulunuş, s  ret, keyfiyet 8b - 198, 11b-274, 10b-239, 11a- 253, 14b-339, 17a-408, 36b-912, 72a-1847, 77a-1978, 85a-2195, 90b-2351, 96a-2492, 101a-2629, 101a-2629
- h  l ('ilm-i h.) 63b - 1626
- h  l (nokta-ı h.) 39a - 973
- h  l ol- 30b - 756, 85b - 2210
- h  l   (vaşf-ı h.) 44a - 1105
- h  l-ı cih  m 51b - 1306

- hāl-ı kāl 51a - 1293
hāl-ı vāfir 72b - 1856
hālın (vaşf-ı h.) 44b - 1121
hāl-i (nokta-yı h.basfite) 84b - 2174
hāle (keşf-i h.) 103b - 2701, 107a - 2791
hālın (vaşf-ı h.) 103a - 2685
h.-e 49a - 1241, 69b - 1786, 72a - 1847, 72b - 1861, 76a - 1954, 96a - 2491, 99a - 2569
h.-i (yükleme) 16a - 385, 28a - 684, 37b - 934, 39b - 985, 51a - 1294, 72b - 1861
h.-i (iyelik) 71b-1835, 4a-75, 7b-175, 11a-262, 35a-867, 38a-948, 66a-1693, 70a - 1798, 76a-1946, 84b - 2183
h.-idür 39a - 976
h.-ıla 14b - 351,30b - 751,53b - 1360,98b - 2559,108a - 2819
h.-in 18b - 442, 34a - 849
h.-den 63a - 1615
h.-ifinden 56a - 1425
h.-ini 69a - 1770, 100a - 2605, 103a - 2683
h.-im 46a - 1158
h.-iñ 73a - 1875
h.-in 70a - 1790, 79a - 2025, 102a - 2660
h.-uñ 71b - 1827
h.-üñi 56a - 1424
h.-ler 73a - 1872
- hāl (F.): Vücutta husule gelen ben, nokta. 73b-1890, 20a-480, 77b-1993, 78b-2011, 84b-2177, 84b-2177, 85a-2187, 85a-2187, 85a-2190
hāl-i cānuñ 84b - 2185
hāl-i ğamdur 98a - 2544
hāl (hañ-ı h.) 77a - 1977
hālîñ (ehl-i h.) 50a - 1264
h.-e 77a - 1979,84b - 2173
h.-i 4a - 75, 53a - 1348
h.-i 66b - 1705, 84b - 2179, 85a - 2194
h.-in 42b - 1067
h.-iñ 84b - 2184
h.-ine 84b - 2183
h.-inî 58b - 1489
h.-uñ 84b - 2175, 84b - 2178,84b - 2180
- hālâ'îk (A.): Mahluklar, yaratıklar, insanlar; halayık, satın alınan hizmetçi kadın. 50a - 1263
- hālâş (A.): Kurtulma, kurtuluş
hālâş eyle 17a - 407, 45a - 1133,89a - 2303
hālâş it- 108a - 2825
hālâş ol- 28a - 694, 70b - 1802, 89b - 2321, 107a - 2794
h.-a 38a - 949
- hālâl (A.): Dostluk; iki nesne arası açık olma.
hālâli (kesb-i h.) 100a - 2599
- hālâyık : Bkz. Hālâ'îk 4a - 78,48a - 1209,72a - 1851,85b - 2201,101b - 2649
- Haleb (A.): Şehir adı.36b - 911
- halel (A.): İki şey aralığı, boşluk; bozma, bozukluk, eksiklik. 90a - 2324
halel bul- 14b - 344
- hâlet (A.): Hal, durum.37b - 944, 79a - 2029, 104a - 2714
hâlet (rişt-i h.) 57a - 1453
h.-de 79a - 2025, 79a - 2032
- Hâlik (A.): Yaratıcı, yoktan var eden, yaratıcı, Allah 10a-228,19b-473,32a-786,50b-1278,58b-1500,67b-1734,83a-2136,94a-2435
hâlik (mülk-i H.) 15b - 363

- hâlik (şun-i H.) 93b - 2427
hâlik (sırr-ı H.) 94a - 2438
h.-den 40a - 1006
h.-idür 93b - 2423
h.-uñ 50a - 1269
- hâliş (A.): Halis, karışık olmayan, katıksız, som 45b - 1142, 106a - 2770
hâlişdür (nef'-i h.) 29a - 709
h.-dur 33b - 835, 34a - 839
- hâlife (A.): Halife 31b - 770, 101a - 2631, 101a - 2632, 101a - 2634
- hâlik : Helak olan; mikinlik içinde ölen 37b - 936, 94b - 2447
hâlik (mecnû'-ı h.) 62b - 1598
- halk (A.): Yaratma, yaratılma. 3a-46, 7a-159, 30b-752, 32a-792, 37a-924, 40a-997, 47a-1186, 47a-1187, 52a-1316, 52b-1334, 53a-1344, 53a-1346, 54b-1382, 56b-1436, 99a-2576, 99b-2582, 101a-2632, 101b-2640, 101b-2641, 101b-2649, 103a-2678, 104a-2708, 104a-2715, 109b-2864
halk (Rikâb-ı secde-gâh-ı h. 'âlem) 6b - 135
halka (hâ-yı h.) 3b - 54
halka eyle- 47a - 1187
halk-ı Hağ 95b - 2476
halkuñ (Vücüd-ı h.) 42a - 1058
h.-a 3b-54, 4a-72, 24a-587, 28a-685, 30b-753, 40a-1010, 40a-1010, 40b-1011, 40b-1014, 47a-1189, 50a-1269, 50a-1269, 52b-1334, 62a-1580, 62a-1586, 62b-1593, 103b-2696, 103b-2702
h.-adur 96b - 2500
h.-dan 91a - 2354
h.-ı 4a-67, 12a-286, 18a-427, 25b-624, 33b-830, 33b-834, 40a-1006, 44b-1113, 46b-1175, 47a-1188, 58b-1500, 91a-2358, 93a-2415, 94a-2441, 94a-2443
h.-ıla 44b - 1121, 52b - 1333, 53a - 1335, 53a - 1348, 94a - 2440, 104a - 2719
h.-in 28a - 685, 35b - 882, 71b - 1835
h.-ına 5a - 98, 33b - 834
h.-ında 12a - 281
h.-ından 82a - 2114
h.-uñ 4a-74, 10b-240, 30b-751, 32a-792, 38a-945, 43a-1081, 52a-1317, 52b-1333, 53a-1345, 53a-1348, 56b-1443, 57a-1451, 57b-1469, 62a-1588, 68b-1756, 103b-2705, 104b-2720
- halka (A.): Ortası boş, yuvarlak şekil, daire biçiminde olan şey. 52b - 1334
h.-agümân 19b - 464
- hâlîl (A.): İçten dost, samimi dost.
h.-üñ 16b - 394
- hâlî (A.): Çözme, çözümlenme.
h.-ine 8b - 196
- hâlvâ : Helva.
hâlvâya (şeker-i h.) 43b - 1096
- hâlvet (A.): Yalnız, yalnız kalma, yalnızlık.
hâlvet (Hayâl-i h.) 90a - 2325
hâlvet-i cân 108a - 2826
hâlvet-serâda 27b - 681
h.-de 106b - 2783
h.-i (iyelik) 27b - 680, 48b - 1227, 51a - 1295
h.-inde 9b - 225
h.-indedür 99b - 2588
h.-inden 48b - 1227
h.-lerde 106b - 2785
h.-üñde 69b - 1773
- hâm (F.): Pişmemiş, olmamış, çiğ; işlenmemiş, üzerinde çalışılmamış; boş nafîle beyhude. 65a - 1662
h.-iken 29a - 714, 29b - 721, 79b - 2038

- h.-ı 29a - 713
- hamâ'il (A.): Kılıç bağı, kılıç kayışı; nusha, muska, tılsım.
hamâ'il it- 7a - 159
- hamd (A.): Hamd, Tanrı'ya olan şükran duygularını bildirme. 109b - 2859, 109b - 2860
- hâme (F.): Kalem
hâme eyle- 5b - 112
h.-sin 50b - 1281
- hamel (A.): Astr. Semanın kuzey yarımküresinde Sevr burcu ile Süreyya anzumesinde yakınlarında ulunan bir burç ki Güneş buraya mrtın dokuzunda dahil olur. 19a - 457
h.-dur 18b - 449
- hâmîd (A.): Hamdeden, şükreden.
h.-e 64a - 1638
- hamle (A.): Atılış, atılma, saldırış, saldırma.
hamle eyle- 33b - 833
hamle kıl- 12a - 279
- hâmlık (T. Hâm F.): Hamlık 29a - 720
- hammâr (A.): Şarap yapan veya satan, şarapçı, meyhaneci; tas. Mürşit, kılavuz.
hammâr (pîr-i h.) 90b - 2349
hammârı (câhil-i h.) 99a - 2568
- hamr (A.): Şarap 105a - 2745
hamr ol- 86b - 2236
h.ile 86b - 2240
h.-dür 86b - 2235
h.-e 90a - 2330
hamren 99b - 2585
- hamrâ' (A.) (daha, en, pek, çok): Kırmızı, kızıl 23b - 579
- hâmüş (F.): Susmuş, sessiz 90a - 2337
- hân (F.): Hükümdar, hakan.
hân (çävüş-i h.) 5b - 111
hân (padişah-ı h.) 36b - 919
h.-a 5b - 118
- handân (F.): Gülen, gülüctü, güler, sevinçli.
handân ol- 38a - 955
- hâne (F.): Ev
hâne-be-hâne 48a - 1213
h.-lere 77b - 1991
- hân-kâh (A.): Tekke.
h.-a 107b - 2811
- hânman (F.): Ev, bark, ocak.
h.-ı 108a - 2816
- hânumân (F.): Ev, bark.
h.dan 88a - 2272
hânumanı (Cihân-ı h.) 98b - 2561
- hâr (F.): Diken 48b - 1226, 90b - 2351, 101a - 2628, 109b - 2858
hâra (seng-i h.) 100a - 2600
h.-ı (iyelik) 82b - 2130
- harâb (A.): Yıkık, viran 87b - 2255, 107b - 2812
harâb it- 89a - 2298, 89b - 2314
harâb ol- 42b - 1073
h.-a 74b - 1911
harâbı ('aql-ı h.) 10a - 236
- harâbat (F.): Harabeler, viraneler; meyhaneler, 89b-2311, 85b-2205, 88a-2282, 89a-2300, 89b-2310, 89b-2312, 89b-2313
harâbat (ehl-i h.) 89a - 2306

- h.-i 89b - 2314, 89b - 2316
h.-uñ 89a - 2305, 89b - 2313, 89b - 2315
- h ar ab ati (F.): Harabata mensup olan, vaktini meyhanade geçiren 89a - 2302
- h ar ac (A.): Vaktiyle M usliman olmayan teb'adan alınan vergi; harac mezat satılıĝa çıkarma
h ar ac al- 33b - 833
- h ar am (A.): Őeriate, dince yasak edilmiş Şey
h.-i 91b - 2364
- h ar aret (A.): Sıcaklık; susuzluk; ateş yanma 41b - 1045, 41b - 1046
- h arc (A.): Vergi, sarf, gider;bir iş için kullanılan madde 2b - 29
h arc eyle- 5a - 97
h.-uñ 19a - 459
- h are (F.): MeneviŐli kumaş; sert, kaya 16a - 376, 76b - 1963
h are (Şir-i h.) 97b - 2526
- h arf (A.): Alfabeysi meydana getiren iŐaretlerden her biri, bu iŐaretlerden birini g steren madeni k  k matbaa kalıbı; s z, lakırdı 60b-1548, 78a-2007, 60b-1547, 61b-1575, 62a-1579, 71a-1818
h arf-i me' ani 84a - 2161
h arf ol- 60b - 1542
h arf-ı Şavta 90b - 2340
h.-ila 60b - 1549
- h aric (A.): Dış, dışarı çıkan, dıŐarda, dıŐa 47a - 1190
h.- deyidi 74b - 1910
h.-dur 67b - 1725
- h arif (A.): MeslekdaŐ, sanat arkadaŐı.
h.-uñ 69a - 1761
- h arim (A.): Biri için kutsal olan Şeyler; harem dairesi, harem.
h.-i (iyelik) 1b - 1
- h arir (A.): İpek; hararetili ateş.
h arir ol- 43b - 1094
h.-e 40a - 1001
- h arq (A.): Yarıp yırtma, yırtılma; su akacak yarık.
h arq it- 50a - 1267
- h arr (A.): Hararet sıcak.
h.-i 56a - 1428
- Hasan : Peygamberimizin torunu.
h.-dur 3b - 63
- h as ar (A.): Zarar, ziyan.
h.-i 79a - 2031
- h asbi (A.): KarŐılıksız, parasız, bedava.107a - 2792
- h asen (A.): G znel 7b - 168
h.-d r 7b - 168
- h aŐil (A.): Peyda olan, olan, ıkan, t reyen, t reyen, biten. 23a-556,17b-417,29a-714,32b-800,43a-1076,66b-1704,70b-1812,104b-2725
h aŐil it- 59b - 1516, 64a - 1643, 64a - 1638, 73a - 1873
h aŐil ol- 4a-71, 4b-80, 9a-204, 11a-261, 13b-312, 17a-408, 37b-940, 39b-996, 40a-997, 56a-1418, 59b-1519, 63a-1616, 63a-1616, 68b-1751, 76a-1951, 81a-2078, 98a-2538, 107a-2796
h.-idur 47b - 1205
h.-uñ 64b - 1655
- h aŐiyet (A.):  zellik nitelik, iyi  zellik. 51b - 1309
h.-den 51b - 1310
- h aŐm (A.): DıŐman.
h.-uñ 40a - 1005
- h aŐr (A.): Sıkıştırma, dar bir yerin içine alma; hareketten men etme, etrafını çevirme.
h.-undan 92b - 2401

- h aŐ (A.): Seçkin ve ileri gelen sınıf;  zel hususi; katkısız saf.
 h.-1 ol- 57b - 1466
- hasib (A.): Değerli itibarlı, soylu, muhterem, saygın.
 h.-in fi 87a - 2254
- hasir (A.): Zarara ziyana uğrayan.66a - 1690
- hasis (A.): Cimri, pinti; alçak, değersiz, kıymetsiz.
 hasis ol- 104b - 2733
- haşŞ (A.): Mahsus  zel.; Ayet ismi. 25b - 627, 102a - 2663, 106b - 2781
 haşŞ (s re-yi H.) 17b - 415
 haŐ it- 71a - 1815
 haŐ ol- 56b - 1434, 78b - 2013
- hasret (A.): Ele geçirilemeyen veya elden kaçırılan bir nimete uz l p yanma, i çekme, inleme;  z nt , iç sıkıntısı, keder, zahmet.
 h.-imiş 108a - 2823
- haste (F.): Hasta, rahatsız. 101b - 2638
- h s  (A.): Asla, hiçbir vakit Allah g stermesin, uzak olsun.101a - 2632
 h.lar 19b - 464
- h Őek (F.):  p, s pr nt .48b - 1226, 90b - 2351, 101a - 2628
- haşr (A.): Toplama, cem etme;  l leri diriltip mahŐere çıkarma, kıyamet. 70a - 1791
 haŐri ( hval-ı h.) 71a - 1817
 h.-e 91a - 2360
- haŐ  (A.): Yanlış, yanlıŐlık, yanılma; g nah.50b - 1285, 91a - 2363
 haŐadur (mahz-ı h.) 12a - 281
 h.-dan 5a - 95
 h.-sın 85b - 2207
 h.-ya 104a - 2706
- haşar (A.): Tehlike. 23b - 567
- haŐarlu (T. H arar A.): Tehlikeli.
 h.-dur 67b - 1726
- h tem (A.): M h r,  st  m h rl  y z k. 31a - 767, 31a - 767
 hatem it- 109a - 2849
 hatem ol- 106b - 2789
 h.-de 31a - 763
- haŐır (A.): Fikir, zihin; keyif, hak; g nt l
 h.-ıfıdan 83a - 2133
- h tif (A.): Sesi iŐitilip de kendisi g r lmeyen kimse,
 h.-den 8a - 185
- haŐire (A. Krş. haŐire): Etrafında duvar veya it bulunan ağıl, mezarlık ve saire. 31a - 761, 83b - 2147
- hatm (A.): Sona erdirme; bitirme ; Kur'an'ı başından sonuna kadar okuma.
 hatm ol- 3b - 56, 31a - 769, 47a - 1193
 hatm-ı Kur'an 17b - 423
 hatm-ıla 31a - 769
- haŐı (A.): izgi; satır; yol; yazı 3a-45, 3a-46, 4a-75, 77b-1993, 78b-2011, 83a-2145, 83b-2148, 83b-2154, 83b-2156, 84b-2175
 haŐı-ı 'arız 84a - 2164
 haŐı-ı h l 77a - 1977
 haŐı-ı leb 83b - 2155
 haŐı-ı istiv dan 32a - 784
 haŐı-ı vehmi 24a - 588,24a - 591
 haŐ (vehm-i h.) 24a - 589
 h.-dan 83b - 2151
 h.-dur 83b-2147, 83b-2150, 83b-2150, 83b-2155
 h.-ı (y kleme) 83a - 2144,
 h.-ı (iyelik) 77a - 1979, 84b - 2176

- h̄.-ıla 83b - 2157
h̄.-ından 83b - 2153
h̄.-ınıñ 84a - 2160, 84a - 2162
h̄.-uñ 83b - 2151
- h̄atun : Kadın, hanım.
h̄.-lar 102b - 2664
- h̄avāle (A.): Bir işi veya bir şeyi başka birine bırakma, üstüne bırakma 72b - 1861, 73a - 1865, 96a - 2491
- h̄avf (A.): Korku, korkma 45a - 1134, 45a - 1137, 45a - 1138, 45a - 1139
h̄.-dan 89b - 2322
h̄.-ı (yükleme) 101b - 2636
- h̄avl (A.): Yıl, sene; etraf, çevre; güc, kuvvet, takat
h̄.-ı 56b - 1437
h̄.-ıdur 83b - 2147
- h̄avle (A.): bkz. H̄avl
h̄.-si 31a - 759
- h̄avz (A.): Havuz.
h̄avz-ı Kevser 83b - 2154
h̄.-a 39b - 991
h̄.-ma 2a - 23
- h̄āyā (A.): Çalıp eğlenmeden çıkan gürültü 53a - 1339
h̄āy-ı h̄ūy 24a - 592
- h̄ayāl (A.): İnsanın kafasında tasarlayıp canlandırdığı şey 16b - 396, 76b - 1959, 95b - 2479
h̄ayāl-i h̄alvet 90a - 2325
h̄.- e 40b - 1017, 55a - 1401, 69b - 1776, 76a - 1954
h̄.-ı(iyelik) 43a - 1077
h̄.-ın 4b - 83, 15b - 374
h̄.-in 75a - 1919
h̄.-iñ 67a - 1710
h̄.-uñ 15b - 369, 26a - 637
h̄ayāluñ (levh-i h̄.) 11b - 271
- h̄ayālāt (A.): Hayaller 42b - 1074
- h̄ayālī (A.): Hayale mensup, hayal ile ilgili 57b - 1470, 87a - 2254, 107a - 2792
- h̄ayāt (A.): Dirilik, canlılık
h̄ayāta (ab-ı h̄.) 60a - 1538
h̄ayātu ('ömr-i h̄.) 6b - 141
h̄ayātu (āb-ı h̄.) 83b - 2153
h̄ayātuñ (āb-ı h̄.) 42a - 1058, 50a - 1266
h̄.-ı (iyelik) 53b - 1358, 71a - 1813, 74a - 1893
- h̄ā (A.): Osmanlı alfabesinin sekizinci harfi olup, "ebced" hesabında sekiz sayısının karşılığıdır.
h̄ā-yı h̄alka 3b - 54
- h̄ayl (A.): Takım 57b - 1470
- h̄ayli (F.): Epeyce, çokça; oldukça 7b - 173
- h̄ayr (A.): İyi, faydalı, hayırlı, yarar 45b-1154, 56b-1443, 89b-2321, 93a-2409, 101a-2626
h̄ayr ol- 105b - 2761
h̄.-a 6b - 144
h̄ayra (ehl-i h̄.) 61a - 1559
h̄.-dan 93b - 2425
h̄.-ıla 8a - 178
h̄.-ısa 72a - 1854
h̄.-ı (iyelik) 72b - 1855
h̄.-ıya 56b - 1432
- h̄ayrān (A.): Şaşmış, şaşma kalmış, şaşırmış 10a-229 ,22a-533, 56a-1419, 90a-2331, 106b-2784
h̄ayrān ol- 87b - 2255
h̄.-dur 87b - 2257

- hayret (A.): Şaşma, şaşırma 4b - 81, 20a - 487, 74a - 1902
- hayvân (A.): Canlılık, dirilik; canlı şey; insanı da içine alan bütün canlılar 20b - 493, 20b - 498, 26b - 644
 hayvân (âb-ı h.) 12b - 297, 81a - 2090, 88a - 2270
 hayvân (dâr-ı h.) 73b - 1891
 h.-a 26a - 633, 42a - 1050, 97a - 2520
 h.-dan 42a - 1050
 hayvânı (âb-ı h.) 12b - 296
 h.-lara 98b - 2565
- hayy (A.): Allah'ın adlarındandır.; diri, canlı 2b - 35, 22b - 551, 68a - 1737, 86b - 2234, 96a - 2493, 100a - 2594, 103a - 2680
- hazer (A.): Sakınma, kaçınma , korunma
 hazer kıl- 9b - 217, 67b - 1726
 hazer it- 80b - 2074, 106a - 2767
- hazz (A.): Hoşlanma, zevklenme; sevinç, memnurluk; baht, talih, saadet.
 hazz-ı vâfir 48a - 1216
- hazîz (A.): Mutlu, mesut.
 hazîz ol- 20a - 481
- hazır (A.): Huzurda, meydanda, gözönünde olan, bizzat bulunan 55a - 1397, 103b - 2692, 106a - 2774
 hâzır ol- 73a - 1865
- hazîne (A.): Hazine 103b - 2704
 hazîne (kalb-ı h.) 8b - 192
- hâzire (A.): Etrafında duvar veya çit bulunan ağıl, mezarlık ve saire. 86b - 2229
- hazret (A.): Saygı saymak üzere büyüklere verilen unvan.
 hazret-i bāk 42a - 1055
 hazret-i Hâk'dan 109a - 2848
 h.-inden 87a - 2243, 107b - 2804
 h.-ine 7a - 156, 93a - 2408
- hebb (A.): Uykudan uyanma 28b - 698
- hedef (A.): Nişan, amaç, gaye.
 h.-dür 4a - 72
- heft (A.): Yedi 17b - 420
 heft-âsümâni (leşker-i h.) 5b - 111
 h.-e 39a - 973, 107b - 2809
- heftüm (F.): Yedinci 97a - 2514
 heftüm-eflāk 31a - 759
- hekîm (A.): Alim, bilgin, herşeyi bilen, doktor.
 h.-üfî 67b - 1726
- helāk (A.) Mahvolma, ölme; harcanma; çok yorulma.
 helāk eyle- 45b - 1145
 helāk ol- 29a - 715, 37a - 921, 47a - 1191, 67a - 1717
 h.-dur 88b - 2286
- helâl (A.): Kullanılması şer' an caiz olan, dinin hükümleri bakımından kullanılabilen , haram olmayan şey.
 h.-e 91b - 2365,
 helâle (lebse-i h.) 103a - 2680
- helâli (A.): Bir çeşit yerli, buruşuk bez, arışı bürümçük, argacı pamuk olan bez 91b -2364
- hem (F.): Hem, hem de, bir de, da/ de 3b-52,3b-52,6b-134,12b-290,12b-296,14a-328,14b-340,14b-342,14b-342,17a-406,17b-420,18b-44918b-44919a-452,20b-493,21a-512,22b-552,26a-631,26a-641,26a-642,26b-654,28b-698,30a-743,30b-749,30b-753,34a-840,34b-851,34b-853,34b-853,35a-865,37a-925,37b-939,37b-943,38b-969,42a-1055,43b-1092,47a-1186,47a-1193,47b-1198,48a-1209,50a-1263,50b-1280,51a-1293,52a-1318,56b-1441,63a-1610,63a-1613,64b-1658,65a-1668,67a-1707,70a-1787,80a-2060,81a-2084,82a-2106,83a-214386a-2221,86b-2227,87a-2249,92b-2395,92b-2395,94b-2446,95a-2461,95a-2471,95b-2477,97a-2520,104a-2706,106a-2769,107a-2791,107b-2803,107b-2812
- hemân (F.): Hemen, derhal, o an, çabucak, öylece, böylece. 9b-214,13b-322,15a-357,15a-357,15b-371,22b-555,26a-636,26b-644,30a-741,31b-774,32a-782,34a-837,34b-863,35a-866,36b-

918,37b-933,37b-943,38a-945,38b-970,39a-976,40b-1016,41a-1029,42b-1067,43a-1078,44b-1118,49b-1250,53a-1344,56a-1420,57a-1452,62a-1591,62b-1602,63a-1612,64b-1659,67a-1720,69b-1779,71b-1837,75b-1935,76a-1946,76a-1948,78a-2006,80a-2058,81b-2094,81b-2095,92a-2388,93a-2413,93b-2427,100b-2620,103a-2684,108b-2840

h.-dur 13b - 323, 89a - 2307

h.-dem 2b-36, 3b-53, 10b-241, 13b-312, 21a-513, 22a-533, 26b-653, 37b-934, 2b-1073, 49a-1246, 86a-2224, 86a-2225, 92a-2388, 93b-2419, 94a-2433, 96a-2492, 97a-2522, 102b-2673, 105b-2760, 106b-2779, 108a-2827, 108b-2833, 109a-2844

h.-demde 106a - 2773

hemäre (B.): Daima, her zaman. 47b - 1184

hem-dem (F.): Sıkı fıkı, cançığer, dost, arkadaş. 41b - 1043, 41b - 1043

hem-dem ol- 27b - 678, 33a - 820, 40b - 1020

hem-dem-idi 74b - 1914

hemîn (F.): Bunun aynısı, ta kendisi, tam.16b-397,26b-653,38b-968,94b-2458,95a-2468,96a-2493

h.-dur 70a - 1794

hemîşe (F.): Her zaman daima 5a-101, 6b-139, 6b-145, 16b-397, 24b-600, 34b-859, 40b-1022, 51a-1298, 54b-1386, 65b-1672, 71b-1838, 71b-1840, 92a-2377, 94b-2452, 95b-2472, 98a-2547, 99a-2574, 104a-2712, 106a-2764, 106b-2783

h.-dür 75b - 1930

hem-nâm (F.): Adları bir olan adaş.31a - 769

hem-râz (F.): Sıkı fıkı arkadaş, sır arkadaş.

hem-râz ol- 26b - 648

hem-sâye (F.): Komşu.

h.-sidür 31b - 773

hem-tâ (F.): Benzer, taydaş, denk, müsavi. 10a - 233

hengâm (F.): Zaman, sıra, vakit, uygun zaman.

hengâme 100a - 2601

hep (F.): Hep, bütün, daima, her zaman; tamamiyle, bütünüyle, baştan başa. 4b-83,20b-495,22a-541,23b-575,27b-670,31a-768,32b-795,33a-812,33a-818,33b-834,35b-879,35b-881,36a-899,36b-913,45a-1128,45a-1131,46a-1168,53a-1337,53b-1360,57a-1451,57b-1467,58a-1487,59a-1504,71a-1825,71b-1831,72a-1844,72a-1854,73b-1881,78b-2016,81a-2081,82a-2112,86b-2240,87a-2251,88a-2275,88b-2284,89a-2299,89b-2322,90b-2347,90b-2347,91b-2371,95b-2482,97b-2531,98a-2548,98b-2558,99a-2579,100b-2614,106b-2776,107b-2812,108b-2831

her (F.): Her. 3a-47,3a-49,4a-69,4a-77,4a-78,4a-79,5b-106,7a-151,10b-244,11a-256,11b-265,14a-324,14a-329,14a-332,14b-341,14b-342,14b-347,15a-355,15b-369,17b-415,17b-421,18a-427,18a-428,19a-455,19b-466,19b-467,20a-483,20a-484,20a-487,20b-490,20b-491,20b-500,21b-527,22a-531,22a-539,22a-540,22b-549,23a-560,27a-659,27b-682,28a-689,29b-734,30a-735,31b-777,31b-780,32a-783,32a-784,32b-797,32b-800,32b-802,32b-808,33a-809,33a-811,34a-850,34b-856,34b-858,35a-865,35a-866,35b-880,37a-925,38a-956,39a-974,42a-1056,42a-1060,42b-1065,43a-1086,43a-1088,46a-1161,48b-1221,49b-1253,50b-1283,53a-1335,53b-1355,55b-1408,56a-1420,56a-1422, 56a-1423,56a-1431,56b-1435,56b-1438,56b-1445,57a-1450,57a-1451,57a-1452,59b-1517,60a-1538,60b-1543,60b-1545,61a-1559,62b-1604,63a-1619,64b-1654,65b-1675,65b-1684,68a-1743,68b-1750,68b-1751,68b-1752,68b-1757,69a-1763,69b-1781,69b-1783,70a-1787,70a-1790,70a-1791,70a-1797,70a-1798,70b-1810,71a-1816,72a-1841,72a-1844,72a-1845,72a-1850,72a-1852,72b-1859,73a-1870,73a-1875,73b-1887,74b-1914,76a-1949,76a-1957,76b-1960,77a-1976,78b-2022,79b-2051,80a-2052,81a-2085,81a-2086,83a-2136,83b-2159,84a-2160,84a-2161,84a-2162,84a-2163,85b-2207,86a-2220,87a-2253,88a-2272,89b-2321,89b-2321,90a-2332,90b-2340,90b-2343,91a-2362,92a-2386,92a-2386,93a-2405,93a-2410,93a-2412,93a-2415,93b-2418,94b-2451,94b-2453,95a-2469,95a-2471,97b-2536,99a-2566,101a-2634,101b-2646,103a-2680,103b-2705,104b-2720,105a-2737,105a-2737,105a-2740,105b-2753,105b-2756,106a-2765,106a-2766,107b-2802,107b-2805,109b-2866

herbiri : Herbiri.

h.-nûfi 18b - 438

h.-si 52a - 1315

her-dem (F.): Her dakika, her zaman , daima.94a - 2440

hergiz (F.): Asla, hiçbir zaman, hiçbir suretle.11a-254, 11b-267, 13b-315, 16a-381,21a-507, 29a-714, 30b-756, 40b-1020, 43a-1083, 54b-1379, 55b-1417,75b-1941, 76a-1949, 98b-2552, 105a-2739,

- 106a-2763, 106b-2778
- hesāba (A.): Bkz. Hisāb.
h.-a 55b - 1407
- hestī (F.): Var olma, varlık. 81b - 2098, 86b - 2239, 109a - 2846
- hevā (A.): Heves, istek, arzu; sevgi; hoşlanma. 40a-1004, 42a-1048, 52b-1330, 65a-1661, 74b-1912, 75b-1931, 85b-2204, 87b-2259
hevāsı (evc-i h.) 96b - 2506
h.-da 48a - 1214, 59b - 1525, 89b - 2317
hevāda ol- 41b - 1040
h.-da 4b - 84, 23b - 567, 59a - 1508
h.-sı 53b - 1354
h.-sın 2a - 21, 50a - 1274
h.-sına 104a - 2711
h.-ya 41b - 1046, 79a - 2024, 88b - 2288, 88b - 2291
h.-yıla 5a - 93
- heves (A.): Heves, istek, arzu; istek, gelip geçici istek. 65b - 1671, 71a - 1825, 77a - 1975, 86a - 2221, 99a - 2567
heves eyle- 41b - 1046
heves-i fıfl 65a - 1661
h.-de 53b - 1354
h.-den 5a - 93, 99b - 2585
- hey : Hey, ey. 36b - 918
- hey'et (A.): Şekil, suret, kıyafet; görünüş, hal, durum; kurul. 18b - 444, 62a - 1582
h.-den 62a - 1582
- heybet (A.): Heybet, korku ile saygı duygularını birden uyandıran hal veya gösteriş; ululuk. 62a - 1582
heybet ('ayn-ı h.) 45a - 1139
h.-inden 34a - 840, 45b - 1150
- heyūlā (A.): Madde, bütün cisimlerin ilk maddesi olarak varsayılan madde; zihinde tasarlanan şey. 20b - 494, 20b - 496, 41a - 1025, 41a - 1027
h.-da 41a - 1026
h.-ıla 20b - 495
- hezār (A.): Būlbūl; bin; pekçok, 14a - 332
- hezārān (A.): Būlbüller, binler. 14b-341, 42b-1062, 43a-1084, 57a-1457, 60b-1543, 60b-1545, 73a-1873, 82a-2113, 84a-2162, 90b-2341, 96a-2486, 96a-2488, 108b-2832
- hezl (A.): Eğlence, alay, şaka, latife. 98a - 2547
- hınna (A.): Kına 43b - 1097
- hırş (A.): Öfke, kızgınlık; azgınlık: sonu gelmeyen arzu, istek. 63b - 1629
- hırş (A.): Takdir ve kıyas. 26a - 638, 65b - 1671
- hırāset (A.): Ekincilik, çiftçilik. 64b - 1655
- hıred (A.): Akıl, us.
hıredmest 87b - 2258
hı-dür 24a - 581, 61b - 1573
- hıredmend (F.): Akıllı, anlayışlı. 9a - 201, 75b - 1938
- hırmen (F.): Harman; yığın, küme, öbek. 14a - 330
- hırka (A.): Kalın kumaştan yapılmış veya içi pamukla beslenmiş ceket uzunluğunda bir giyecek. 106b - 2785, 106b - 2786
hırka-yı 'ādet 96a - 2486
hı.-dan 90b - 2341
hı.-nuñ 95b - 2484
- hışm (F.): Kızgınlık, öfke.
hışm ol- 47a - 1192
hı.-ı 6a - 133
- Hızır (A.): İçenlere ölmezlik veren ābı hayatı içmiş bulunan ve kul sıkıldığı zaman imdadına yetişmekle meşhur olan peygamber. 101a - 2622, 101a - 2623, 103b - 2692
Hızır-vār 83b - 2153
hı.-'a 101a - 2623

- hicāb (A.): Utanma, sıkılma; perde. 53b - 1360
 hicāb eyle- 3a - 38
 hicāb ol- 108a - 2822
 hicābı (zulmet-i h.) 87a - 2244
 h.-ı 5b - 108, 13a - 304, 58b - 1488, 64b - 1656, 103b - 2700
 h.-uñ 46a - 1158
- Hicāz (A.): Arap yarımadasında, Mekke ve Medine'nin bulunduğu ülke
 h.-ı 46a - 1166
- hiç (F.): Yok denecek kadar az olan; yok olan; ehemmiyetsiz, değersiz. 12b-298, 14b-348, 15a-352, 16a-378, 17b-422, 18a-435, 19a-462, 40b-1020, 40b-1023, 55a-1392, 56b-1435, 58a-1482, 75b-1931, 75b-1940, 77b-1989, 78a-2002, 78b-2020, 88a-2278, 90a-2324, 94a-2432, 96a-2499
 hiçbir 60b - 1545
 h.-de 58a - 1482
- hidāyet (A.): Hak yoluna, doğru yola kılavuzlama. 87a - 2245
 hidāyet-nāmenüfī 6a - 125
- hikāyet (A.): Anlatma; olmuş bir hadise. 35a - 869, 45b - 1144, 75a - 1921
 hikāyet (takrir-i h.) 61a - 1552
 hikāyet kı- 37a - 926
 h.-ler 102a - 2652
- hikmet (A.): Bilgelik; sır, ne olduğu anlaşılabilir sebep ve gerçek; gerçek. 19b - 465, 21a - 511, 34b - 854, 44b - 1119, 65a - 1668, 65a - 1669, 66a - 1686, 105a - 2738
 hikmet (ehl-i h.) 22a - 535
 hikmet-i rabbāni 58b - 1495
 hikmet eyle- 105b - 2749
 hikmet ol- 9a - 203
 h.-den 17a - 405, 21a - 510, 44b - 1120, 58b - 1496, 65a - 1670
 h.-i 105a - 2737
 h.-ile 39a - 981
 h.-isün 62a - 1583
 h.-ler 19b - 466
- hılāf (A.): Karşı, zıt; yalan.
 hılāfı (reh-i h.) 98b - 2560
 h.-a 62a - 1584
 h.-ı 65b - 1684, 88b - 2285, 94b - 2456
- hılāfet (A.): Birinin yerini tutma; halifelik, peygamber vekili olarak islamlığı koruma vazifesi. 30b - 752
 hılāfet (tāc-ı h.) 28a - 693
- hîle (A.): Oyun, aldatma.
 h.-den 96b - 2501
 h.-ler 62a - 1586
 h.-sin 83b - 2159
 h.-sinden 98b - 2559
- hilm (A.): İnsanın tabiatında olan yavaşlık, yumuşaklık.
 hilm-ı kühü 69a - 1763
- hilmî (A.): Yumuşak huylu, nazik, kibar.
 hilmî it- 63a - 1620
- himāyet (A.): Koruma, korunma. 37a - 920, 105b - 2760
- hime (F.): Odun, kütük. 66a - 1689
- himmət (A.): Gayret, emek, çalışma, çabalama; yüksek irade; ermiş kimsenin tesiri 26b - 649, 26b - 651, 88a - 2276
 h.-i 103b - 2703
 h.-inden 5b - 107
- Hire (F.): Bir yer adı. 35b - 885
- hisāb (A.): Hesap, sayma, aritmetik.
 hisāb eyle- 22a - 530

- h.-ı (yükleme) 50b - 1286, 58b - 1488
h.-ın 89b - 2320
- hiss (A.): Duyuma kuvveti, duygu. 16b - 396
h.-ler 71a - 1820
- hışävend (F.): Akraba, soysop. 98a - 2543
- hişab (A.): Bir veya birçok kimselere ağızdan veya yazı ile söyleme; Kur'an 50b-1277
hişab-ı müsteşabı 9b - 220
hişab ol- 5a - 93
h.-ı 9b - 220, 64b - 1656
- hişmet (A.): İş, işgörmeye, vazife, memurluk. 95a - 2467
hişmet kıl- 102b - 2671
h.-dürür 95a - 2468
h.-ine 93a - 2408, 107b - 2808
- hoca (A.): Hoca, efendi. 58a - 1476, 58a - 1477
h.-dan 58a - 1476
h.-iken 28a - 692
h.-lardan 102a - 2653
- hod (F.): Kendi. 2b - 32, 11a - 264, 15a - 360, 3b - 62, 19a - 457, 28b - 702, 37b - 932, 40b - 1023, 41a - 1025, 43a - 1079, 44a - 1102, 57b - 1463, 58b - 1488, 65b - 1673, 72a - 1842, 73b - 1890, 75b - 1936, 75b - 1940, 91b - 2371
- hod-gām (F.): Kendini beğenmiş, bencil. 89b - 2323
- hodlık (T. Hōd F.): 86b - 2231
- hod-nümālık (T. Hōd-nümā F.): Gösterişe meraklı olan. 96a - 2497, 96a - 2499
- hoķķa (A.): Hokka.
h.-da 7b - 168
- hor (F.): Ehemmiyetsiz, değersiz, bayağı. 56a - 1419
hor ol- 33b - 835, 102b - 2665
- Horāsān (F.): İran'ın doğusunda bulunan geniş arazinin ismi. 7b - 171
- hoş (F.): Güzel; iyi, tatlı. 5a-98, 6b-145, 18b-442, 18b-448, 38a-950, 51b-1309, 51b-1311, 53b-1351, 61a-1564, 61b-1565, 64a-1638, 64b-1658, 68a-1735, 7 3a-1872, 76b-1963, 88a-2280, 89a-2299, 96b-2503, 105a-2747, 107b-2807
hoş eyle- 2b - 30, 11b - 274, 81a - 2088
hoş ol- 26b - 656, 66a - 1693, 74a - 1903, 102b - 2668
h.-dur 51a - 1293
h.-liğını 99b - 2590
h.-luğına 88b - 2293
h.-mücellā 13b - 310
h.-şande-rüdur 3b - 61
- hořluķ (T. Hōř F.): Tatlı, güzel, hoş
hořluķ ol- 99b - 2584
- hū (F.): Tabiat, mizaç, ahlak. 73a - 1872
h.- dan 90b - 2342
h.-lar 65b - 1677, 73b - 1883, 89a - 2299
h.-laruñ 64a - 1636, 66a - 1687
- hūb (F.): Güzel, hoř, iyi 7a - 155, 32a - 783, 47a - 1184, 61a - 1552, 76b - 1966
hūb-ı aēlāķ 64b - 1657
hūb-rüdur 108b - 2832
hūb kıl- 83a - 2137
- hūblik (T. Hūb F.): Güzellik 83a - 2145
- Hudā (F.): Tanrı, Allah. 23b - 569, 37b - 935
Hudā (nūr-ı H.) 6b - 142, 32a - 787
Hudā'dan 33a - 815, 37b - 935, 68b - 1760, 97b - 2536
Hudā'da (hük-m-ı H.) 79a - 2027
Hudā'dur (nūr-ı pertev-i vech-i Hūzā) 83a - 2138

- Һudā'dur (tīr-i H.) 81a - 2089
 Һudā'dur (vech-i Һ.) 3a - 48
 Һudā'yı (merd-i Һ.) 22b - 552, 52a - 1323
 Һ.-dur 27b - 669, 39a - 979, 75b - 1934
 Һ.-sın 55a - 1393, 63a - 1612
 Һ.-nuñ 17a - 413
 Һ.-ya 12b - 300, 55a - 1394
 Һ.-yı 8a - 182, 9b - 223, 49b - 1260, 49b - 1262, 55a - 1396, 61a - 1558, 85a - 2198, 107b - 2807
 Һ.-yıla 22b - 552
 Һ.-yısı 49b - 1262
 Һudālık (T. Һudā F.): Allahlık 58a - 1478, 58b - 1500, 68b - 1755
 Һudālık (da'vī-yı Һ.) 96a - 2497, 105b - 2756
 Һudāyī (F.): Allahlık. 8a - 185, 9b - 223
 Һudāvend (F.): Allah, Tanrı; efendi, sahip; hükümdar.
 Һudāvend-i cihān 10b - 248, 14a - 334
 Һuddām (A.): Hizmetçiler
 Һ.-ıdur 48a - 1220
 Һudūd (A.): Sınırlar, uçlar, bucaklar.
 Һ.-ı (iyelik) 74b - 1913
 Һ.-ından 86b - 2237
 Һuffāş (A.): Yarasa, gece kuşu.
 Һuffāş (çesm-i Һ.) 12a - 286
 Һulāşa (A.): Bir şeyin , bir sözün özü 38a - 949
 Һuld (A.): Sürüp giden, sonu olmayan varlık; bitmeyen, devamlılık.
 Һuld-ı zibā 85a - 2191
 Һulq (A.): Huy, tabiat 65b - 1680, 66a - 1689
 Һulq-ı Һağ'dur 64b - 1658
 Һulq ol- 65a - 1667
 Һ.-ıla 28b - 704, 63b - 1632, 64b - 1658
 Һ.-ı (iyelik) 68b - 1754, 88b - 2286
 Һ.-uñ 65b - 1676
 Һulle (A.): Cennet elbisesi; belden aşağı ve belden yukarı olmak üzere iki kısımdan. ibaret elbise 8a - 184
 Һulül (A.): Gelip çatma; girme; geçme; yavaşma.
 Һulül-ı küfr 37b - 939
 Һulūlī (A.): Tanrılığın tecessümü inanışında bulunan kimse. 11a - 252
 Һ.-nūñ 11a - 253
 Һulv (A.): Tatlı, büzel, bazal.
 Һ.-dur 99b - 2591
 Һumār (A.): İçkiden sonra gelen başağrısı, sersemlik 105a - 2745
 Һumār (pir-i Һ.) 90b - 2346
 Һumār it- 74b - 1907
 Һ.-ı (iyelik) 74b - 1906
 Һ.-ım 109a - 2845
 Һumret (A.): Kırmızılık, kızallık.
 Һumret ol- 97b - 2527
 Һ.-den 1b - 3
 Һün (F.): Kan 42a - 1053, 69a - 1763, 73b - 1882, 74b - 1908
 Һün-ı ciğerden 29a - 709
 Һ.-a 25b - 627
 Һ.-ıdur 84b - 2179
 Һ.-ıla 52b - 1329
 Һür (F.): Güneş 109b - 2858, 109b - 2859
 Һür (A.): Ahu gözlüler, gözlerinin akı karasından çok olanlar.

- hür (Behişt-i h.) 74a - 1905
 hür ol- 9b - 219
 h.-a 100a - 2600
- hurde (F.): Ufak değersiz şey, kırıntı; nükte, dakika.
 h.-sinden 86a - 2218
- Hürî (F.): Cennet kızı; sevgili.
 h.-ler 48a - 1210, 83b - 2146
- hurrem (F.): Şen, sevinçli, gülyüzlü, taze 18b - 440, 36b - 910, 41b - 1043, 42a - 1048, 61a - 1564, 84b - 2175, 107a - 2796
 hurrem (şād-ı h.) 55b - 1417
 hurrem ol- 8b - 197, 83b - 2151
- hurşîd (F.): Güneş 27b - 674, 69a - 1762
 hurşîd (vech-i h.) 108b - 2840
 hürşîd-çehre 77b - 1994
 hurşîd-i enver 31b - 777
 h.-ün 33a - 812
- hurûc (A.): Çıkış, çıkma; dışarı çıkma; ayaklanma.
 hurûc eyle- 35a - 875
 hurûc it- 18a - 425, 46b - 1175
- hurûf (A.): Harfler 17a - 414, 61b - 1577
 hurûf eyle- 61b - 1576
- huşûşâ (A.): Başkaca, ayrıca. 6b - 144, 9b - 220, 36b - 911, 38a - 952, 55b - 1413, 63a - 1614, 96b - 2504
 huşûşâ ol- 48b - 1232
- huşûlî (A.): Üreme, türeme, çıkma. 2b - 29
- huşk (F.): Kuru
 huşkî (zühd-i h.) 88a - 2281
 huşk-ı sâhil 4a - 71
 huşk-ı zâhid 4a - 76
 huşk (Türâb-ı h.) 9b - 216
 h.-ı (yükleme) 67b - 1721
- huşyâr (F.): Akli kendisine yar olan, yarayan, akıllı 53b - 1355
 h.-ım 109a - 2845
- hüt (A.): Astr. Balık burcu 18b - 450
 h.-ı 19a - 456
- huţbe (A.): Cuma namazlarından evvel, bayram namazlarından sonra hatibin minberde halka verdiği dini öğüt 54a - 1363, 54a - 1364
 h.-de 6a - 132
- hüy (F.): Huy, tabiat 53a - 1339
 hüy (hây-ı h.) 24a - 592
 h.-ı (yükleme) 88b - 2286
 h.-umla 109a - 2850
- huzûr (A.): Hazır bulunma.
 huzûr-ı bâtinuñda 5a - 94, 55a - 1397, 55a - 1398
 h.-a 3a - 41
 h.-ı (iyelik) 45a - 1132, 65a - 1663, 107b - 2802
 h.-um 7b - 162
- hüccet (A.): Senet, delil; seçkin alimlere verilen unvan 53b - 1357, 54b - 1383
- hücüm (A.): Saldırış, saldırma.
 hüccüm it- 36a - 893
- hükûm (A.): Hükûm, emir 19a - 455, 20b - 490
 hükûm-i Hudâ'da 79a - 2027
 hükûm eyle- 9a - 209
 hükûm it- 24b - 596, 57a - 1448
 h.-de 94b - 2456

- h.-e 90a - 2330
h.-i (iyelik) 62a - 1592, 67b - 1723, 67b - 1725, 105a - 2737
hükmi ol- 47a - 1191
h.-idür 67b - 1728
h.-inde 67b - 1722
h.-indedür 28b - 696, 69b - 1782, 103b - 2694
h.-inden 34a - 840
h.-ine 34a - 841, 62a - 1579
h.-ü (iyelik) 68b - 1750
h.-üne 24b - 595
h.-üne 20b - 501
hükümet (A.): Bir memleketi idare eden vekiller heyeti; devlet 47a - 1188
hümā (F.): Devlet kuşu; saadet, kutluluk 59a - 1508, 97a - 2519
h.-lar 14a - 332
hümā-veş 83a - 2142
h.-yisen 96b - 2500
hüner (F.): Marifet, bilme; ustalık 55a - 1396, 59b - 1523, 69a - 1763, 73a - 1877
h.-den 22a - 536, 38a - 956
h.-ler 38a - 954
hünerler (ehl-i h.) 7a - 149
hünersüz (T. Hüner F.): Bilgisiz, marifetsiz 59b - 1523
hürmet (A.): Saygı; haramlık 98a - 2549
h.-inden 32b - 799
Hüseyn (A.): Hz. Muhammed'in torunu ve Hz. Ali' nin küçük oğlu.
Hüseyn-ile 3b - 63
hüsn (A.): Güzel, iyi; güzellik, iyilik 68a - 1739, 68a - 1747, 68b - 1752, 83b - 2147, 83b - 2150, 84a - 2160, 93b - 2417
hüsn-i bāğ-ı büstānı 2a - 10
hüsn-i esmā 68a - 1738
hüsn-i Raḥmānı 83a - 2141
h.-e 93a - 2416
h.-ile 68a - 1739
h.-inüñ 83b - 2158
hüveydā (F.): Açık, apaçık, belli, besbelli 96b - 2509
hüveydā olsufı 12a - 283, 23b - 580
hüviyyet (A.): Hakikat, asıl, mahiyet 24a - 587

I

- ışılāḥa (A.): İlim sözü, tabir, terim
1.- a 85b - 2208
ışılāḥāt (A.): İlim sözleri, tabirler, terimler 92a - 2382
ıraq : Uzak 31b - 774, 35b - 886, 40b - 1012, 57a - 1459
1.-a 14b - 344
ıraklık : Uzaklık 44a - 1106, 44b - 1124
ıрмаğ : Irmak. 60a - 1537
1.- a 43b - 1097, 60a - 1536
1.-ı 43b - 1097
1.-ıla 33a - 810
1.-lar 32b - 808
ır- : Ayırma, cüda kılmak; ayrılmak, geçmek, uzaklaşmak.
I.-maz 30b - 756
ırz (A.): Şan ve şerefi, namus, iffet 45b - 1146, 89b - 2323
ısmarla- : Tevdi etmek, emanet etmek; tenbih etmek, tavsiye etmek.
1.-dum 5b - 114
ıssı : Sıcaklık, hararet; sıcak 66a - 1689
1.-na 64a - 1637

ışık : Aydınlık, parlaklık.

ı.-lar 36a - 905, 36a - 897

ıışk (A.): Aşk 9b - 218, 24b - 601, 50a - 1263, 90a - 2327, 94b - 2445, 104a - 2709

ıışk-ı 'alā 94b - 2445

ıışk-ı bākī 107b - 2806

ıışk-ı rāz 53a - 1341

ıı.-ında 107b - 2815

ıı.-ından 107b - 2815

ııtlā' (A.): Öğrenme, tanıma, bilme.

ıı.-ı (iyelik) 10b - 240

ııyāl (A.): Bir kimsenin geçindirmek zorunda kalan kimseler; kadın, çocuk.

ııyālın (ehl-i ıı.) 35b - 883

ııyd : Bayram.

ııyd-ı-nevrüz 76b - 1968

ııztırāb (A.): Elem, acı, azap, sıkıntı.

ıı.-ı 85a - 2189

ıı.-ıdur 58a - 1480

ııztırārī (A.): Mecburi 70b - 1811

İ

ıı- : İmek

ıı.-dī 4b - 90, 4b - 91, 5a - 92, 7b - 165, 7b - 172, 13b - 316, 19a - 462, 28a - 683, 31a - 764, 32a - 784, 32b - 805, 33a - 817, 38a - 948, 39a - 983, 40b - 1024, 42a - 1057, 50b - 1278, 52a - 1322, 53a - 1336, 53a - 1337, 54a - 1373, 57a - 1449, 72a - 184

ıı.-dūr 20a - 478, 58a - 1480, 83a - 2145

ıı.-ken 5a - 98, 12b - 293, 16a - 377, 14b - 344, 16b - 400, 28a - 692, 29a - 714, 29b - 721, 29b - 722, 50b - 1275, 50b - 1278, 54a - 1375, 57a - 1449,61b - 1565, 65a - 1666, 65a - 1670, 65b - 1674, 73a - 1869, 74b - 1916, 75a - 1924, 75a - 1927, 75a - 1928, 77b - 1990, 79b - 2038, 79b - 2039, 87b - 2261, 97b - 2524

ıı.- miş 15b - 373, 108a - 2823

ıı.-se 8a - 179, 8a - 180, 8a - 182, 14a - 324, 16b - 401, 17a - 409, 26b - 645, 34a - 842, 34a - 844, 34a - 845, 39a - 972, 39b - 987, 44a - 1112, 48a - 1215, 48a - 1216, 49b - 1260, 49b - 1262, 50a - 1263, 50b - 1288, 51b - 1312, 51b - 1312, 52a - 1323, 52a - 1325, 52a - 1325, 52b - 1328, 52b - 1332, 54b - 1387, 56b - 1432, 56b - 1437, 57a - 1455, 57b - 1468, 62b - 1599, 70b - 1809, 71a - 1822, 72a - 1844, 72a - 1854, 72b - 1855, 74a - 1900, 77a - 1973, 77a - 1980, 79b - 2045, 81a - 2087, 81b - 2094, 81b - 2095, 82a - 2110, 82a - 2115, 83b - 2159, 84a - 2160, 85a - 2187, 93b - 2425, 95b - 2484, 96a - 2496, 96a - 2496, 98a - 2544, 103a - 2690, 105a - 2744, 105b - 2754, 105b - 2761, 106b - 2776, 108a - 2822

ıı.-señ 15b - 367, 16b - 392, 22a - 530, 49b - 1254, 50a - 1271, 53b - 1357, 59a - 1509, 59a - 1510, 59a - 1510, 59a - 1511, 59b - 1517, 60a - 1533, 61a - 1559, 63b - 1630, 96a - 2491

ııbādet (A.): İbadet, Tanrı buyruklarını yerine getirme, tapma, tapınma 52a - 1324, 79a - 2029, 85b - 2201, 88b - 2291, 95a - 2467, 95b - 2474, 95b - 2475, 95b - 2481, 103a - 2681, 106a - 2770, 106a - 2772

ııbādet eyle- 93b - 2428

ııbādet it- 93b - 2429

ııbādet kıl- 106a - 2771

ıı.-de 92a - 2379, 103a - 2682

ıı.-dūr 103a - 2686

ıı.-ile 106a - 2771

ıı.-leri 57a - 1458, 100a - 2598

ııbārāt (A.): İbareler, cümleler, paragraflar 5a - 97, 21a - 509, 91b - 2369

ııbārāt (elfāz-ı ıı.) 85b - 2205

ııbārāt (lafz-ı ıı.) 23b - 573

ııbāret (A.): Söz, kelime, deyim. 77a - 1979, 78b - 2022, 83a - 2144, 91b - 2368, 91b - 2373, 102a - 2651

ııbāret ol- 39b - 986, 95a - 2465

ıı.-de 23b - 574

- iblis (A.): Şeytan 14a - 335, 46a - 1162, 57a - 1457, 96a - 2493, 100b - 2620
iblis-i mel'ün 21b - 521, 87a - 2246
i.-den 105b - 2752
i.- e 94b - 2457, 96a - 2492, 105b - 2754
i.-i (yükleme) 96a - 2491
- ibn (A.): Oğul.
ibn-i Muḥammed 5b - 116
ibnū'l-ʿAbbās 15b - 365
- İbrāhīm : Hz. İbrahim 27a - 659
- İbret (A.): İbret, ders, bir olaydan alınan ders 2b - 27, 9a - 206, 19b - 465
İ.-idür 20a - 478
- İbrîk (A.): Toprak veya madenden yapılmış, kulplu ve emzikli su kabı. 90a - 2329
- İcād (A.): Vücuda getirme, getirilme; yeniden bir şey çıkarma. 72a - 1841
İcād-ı âdem 14b - 340
- icâzet (A.): İzin, ruhsat; diploma. 56b - 1435
- icmāl (A.): İhtisar etme, kısaltma; öz özet
i.-e 70a - 1796
- iç- : İçmek
i. 29b - 727, 43b - 1098, 43b - 1098, 79b - 2044, 86b - 2232, 86b - 2233, 88a - 2273
i.-di 87b - 2262, 88a - 2273, 88a - 2275, 88a - 2276, 88a - 2279, 88a - 2282, 89b - 2322, 90b - 2344
i.-düñ 5b - 107, 74b - 1907
i.-e 86b - 2231
i.-er 86b - 2234
i.-erse 107b - 2809
i.-erseñ 86b - 2237
i.-esin 86b - 2230
i.-gil 86b - 2237
i.-ipdür 90b - 2348
i.-medi 88a - 2278
i.-mez 99a - 2577
i.-üpdür 89b - 2320
- içen : İçen 27b - 672
i.-üñ 39b - 992
- iç : İç
i.-i (iyelik) 7a - 154, 7b - 172, 29b - 721, 29b - 722, 62b - 1605, 79b - 2038, 79b - 2039, 89b - 2311, 99a - 2573, 99b - 2583, 100b - 2620, 103a - 2689
i.-den 29a - 714
i.-idür 14a - 330, 14a - 331
i.-imüzde 27b - 669
i.-in 9a - 206, 29a - 714, 29a - 717, 29b - 722, 29b - 726, 62b - 1602, 62b - 1603, 62b - 1604, 79b - 2039, 79b - 2043, 96a - 2498, 104a - 2709
i.-inde 2b - 28, 3b - 58, 7b - 173, 7b - 174, 13b - 319, 17b - 418, 22a - 535, 22a - 541, 28a - 686, 29a - 720, 30b - 752, 34b - 860, 37a - 921, 45b - 1142, 46b - 1170, 49b - 1258, 51b - 1307, 53b - 1352, 56a - 1418, 61a - 1554, 61b - 1577, 62b - 1605, 69a - 1761, 69b - 1773, 73a - 1866, 76b - 1962, 77b - 1984, 79a - 2030, 82b - 2122, 83b - 2148, 86b - 2240, 88a - 2282, 94b - 2451, 96a - 2490, 96a - 2492, 98a - 2547, 99b - 2582, 99b - 2582, 102a - 2661, 104b - 2726, 109a - 2857
i.-ifde 96a - 2490
i.-indedür 78b - 2013, 103a - 2690
i.-indeki 73a - 1867
i.-inden 26b - 656, 60a - 1539, 71b - 1829, 98b - 2560
i.-indür 67a - 1718
i.-ine 23b - 568, 62b - 1603, 88a - 2282
i.-inüñ 29b - 723, 79b - 2040
i.-leri 100a - 2597
i.-ü 107a - 2799

- i.- ün 99a - 2577
i.-üfi 45a - 1134,67a - 1707, 91a - 2355
i.-ünde 46b - 1170, 47a - 1184, 54a - 1365, 61b - 1574, 63a - 1614
İ.-ünden 14a - 328, 84b - 2177
i.-ündür 70a - 1799
i.-üfi 67a - 1711, 84a - 2171
- ıçir- : İçirmek.**
i.-di 2a - 20
i.-üre 71b - 1828
i.-ürsefi 29a - 716
- ıçmek : İçmek 24b - 602, 100a - 2605**
i.-de 89b - 2323, 104a - 2716
i.-dür 30b - 749
- ıçre : İçerisinde, içinde 17b - 417, 21a - 509, 33b - 823, 37a - 923, 45a - 1135, 46a - 1159, 49b - 1258, 51a - 1296, 53b - 1356, 54a - 1369, 55b - 1404, 65b - 1681, 69b - 1780, 101b - 2640, 101b - 2649, 104a - 2708, 106b - 2784**
i.-dür 11b - 266, 14b - 339
- ıçün : İçin 9a - 207, 11a - 258, 19a - 452, 57a - 1447, 58a - 1486, 61b - 1578, 66a - 1692, 78a - 2007, 78a - 2008, 81a - 2080, 82b - 2130, 88b - 2295,91b - 2370, 95b - 2475, 98a - 2549, 98b - 2561, 99a - 2568, 100a - 2605, 102b-2677, 103a - 2680, 103a - 2684, 105a - 2743, 105a - 2745, 107a - 2791, 109b - 2864, 109b - 2866**
- iden : Yapan, 33b - 835**
i.-i 35a - 868
i.-ler 10a - 234
i.-üfi 53b - 1358
- idil- : Yapılmak, edilmek.**
i.-di 57a - 1446
i.-miş 92a - 2384
- idin- : Yapılmak.**
i.-icek 15b - 374, 53a - 1340, 56a - 1429
i.-diler 99a - 2574
i.-e 79a - 2034
i.-ir 38a - 956
- idrāk (A.): Anlayış, akıl erdirmeye; yetişme, erişme 74a - 1904**
i.-in 13a - 309
- ıffet (A.): Temizlik; namus 65a - 1668, 65a - 1669, 66a - 1686**
ı.-ile 65b - 1671
- ıflās (A.): Bitirme, tüketme**
ıflās (ehl-i i.) 34b - 853
- ıfrād (A.): Müfret, tek olarak söyleme; ayırma.**
i.-una 65b - 1678
- ıftirācı (T. İftirā A.): Suç yükleyen 100a - 2596**
- ıftirāk (A.): Ayrılma, dağılma, perişen olma.**
i.-ı (iyelik) 36a - 892
- ig : Verem, inceağrı. 62b - 1605**
- ıhlāş (A.): Temiz, doğru sevgi; gönülden gelen dostluk, samimiyet; Kur'an-ı Kerim'in 112.nci süresi 17b - 415, 106b - 2781**
- ıhsān (A.): İyilik etme; bağış, bağışlama; iyilik 50b - 1280, 93b - 2417**
ııf-ı kān-ı ıhsān 7b - 171
i.-a 91a - 2359, 93a - 2416
- ıhsās (A.): Üstü kapalı sezdirme, duyurma.**
ıhsās kıl- 26a - 636
- ıhtilāf (A.): Ayrılık, uymayış, uymama, anlaşmazlık, aykırılık.**
i.-ı 76b - 1958
- ıhtiyār (A.): Seçme, seçilme; katlanma 46a - 1163, 55b - 1411, 91a - 2356**
ıhtiyār-ı cüz 56b - 1439
ıhtiyār-ı mergi 71a - 1814

- ihtiyâr-ı merg-i tenhâ 71a - 1815
ihtiyâr eyle- 16b - 394
ihtiyâr it- 91a - 2356
ihtiyâr ol- 58a - 1484
i.-i (iyelik) 55b - 1412, 55b - 1416, 56b - 1438, 56b - 1440, 56b - 1441, 70b - 1811
i.- idur 58a - 1480
i.-uñ 58a - 1481
- ihtiyârî (A.): Red veya kabûlü isteğe bağlı, bırakılmış olan 70b- 1811, 79a - 2028
ihtiyâc (A.): Yokluk, yoksulluk; gereklilik.
i.-i (iyelik) 103b - 2702
- iķâmet (A.): Oturma 32a - 785
- iķlîm (A.): Ülke.
iķlîm-i Rûmı 5b - 119
i.-e 25b - 619, 64a - 1642
i.-ine 75a - 1921, 107a - 2793
i.-ini 25a - 609
i.-üñ 7a - 151
- iķrâr (A.): Saklamayıp söyleme; dil ile söyleme; kabul 20b - 501, 22b - 544, 75b - 1943, 103b - 2705
iķrâr eyle- 11a - 255
i.-dan 88a - 2280
- iķtidâ (A.): Tabi olma, uyma.
i.-sı 31b - 771, 91b - 2375
- iki : İki sayısı 2a - 15, 2a - 15, 2b - 36, 3b - 63, 7b - 163, 9a - 210, 16a - 387, 18a - 432, 24a - 590, 24b - 601, 24b - 604, 30a - 740, 31b - 771, 32b - 804, 33a - 819, 36a - 895, 36a - 902, 38b - 961, 41a - 1028, 46b - 1182, 56a - 1428, 56b - 1437, 56b - 1441, 65b - 1677, 65b - 1679, 70a - 1792, 70b - 1806, 72a - 1845, 80a - 2057, 80b - 2071, 80b - 2072, 80b - 2073, 84b - 2182, 85a - 2190, 93a - 2409, 98b - 2556, 99b - 2584, 102a - 2654, 109b - 2865
i.-den 45a - 1134
i.-dür 49a - 1241
i.-nûñ 29a - 718
i.- si 10b - 246, 36b - 915, 41a - 1027, 41b - 1044
i.-sin 18a - 430
i.-sine 18a - 430
i.-siyle 84a - 2170
- ikilik : İkilik 3a - 41, 14b - 346, 37b - 938, 46a - 1160, 49b - 1250, 55a - 1403, 55b - 1407, 59a - 1502, 59a - 1505, 59a - 1506, 75a - 1918, 84b - 2182, 90a - 2328, 107a - 2794, 108a - 2825, 108b - 2842
i.- e 86b - 2239
i.-i (iyelik) 58b - 1501
i.-de 24b - 596
i.-den 37b - 938, 44b - 1125, 55a - 1399, 55a - 1402, 107a - 2795
i.- dür 37b - 944, 55b - 1405, 76a - 1955
i.-lerin 59a - 1504
- ikinci : İkinci 11b - 268, 17b - 418, 49a - 1243, 56b - 1440, 99b - 2586, 102a - 2662
i.-si 70b - 1811, 79a - 2029
- ikindü : İkinci vakti 47a - 1186
i.- e 49b - 1259
- ikişer : İkişer 66a - 1687
- ıkrâr (A.): Saklayıp söyleme; dil ile söyleme, bildirme; tasdik, kabul 34a - 841
- iktifâ (A.): Yeter bulma, aza kanaat etme, yetinme.
iktifâ it 43b - 1090
- il : Memleket, ülke, yurt, iklim, vilayet; halk, kendisine yabancı olanlar; akraba, dost 35a - 875, 99a - 2577
i.-de 35a - 872
i.-i (iyelik) 35b - 878, 35b - 879
i.- idür 35a - 871, 89b - 2312
i.- in 35b - 882

- i.-inde 24b - 602
i.- ine 9b - 218, 89b - 2311
i.-ifîi 35a - 877
i.-intûñ 35a - 871, 83b - 2150, 89b - 2310, 103a - 2690
i.-lerini 6a - 129
i.-leriyle 35b - 880
i.-ün 89b - 2310
i.-üñ 35a - 870
- ilâhî (A.): Allah'a mensup, tanrı ile ilgili; tanrısal 3a - 45, 5b - 109, 25b - 623, 38a - 947, 60b - 1546, 63a - 1610, 86b - 2228, 86b - 2240, 109a - 2849
ilâhî (zıll-ı i.) 32a - 787
ilâhî (nür-ı i.) 106b - 2787
ilâhî (nuşa-ı nakş-ı ilâhî) 51b - 1311
ilâhî (tac-ı i.) 28a - 695
- ile : İle 2b - 27, 3b - 63, 5a - 93, 5b - 106, 6a - 122, 6a - 127, 6a - 129, 6b - 146, 7b - 162, 8a - 178, 8a - 181, 8b - 194, 8b - 198, 9a - 211, 9b - 219, 11a - 258, 12a - 277, 13a - 306, 14a - 324, 14b - 351, 15b - 375, 18a - 430, 18a - 437, 19a - 456, 20b - 495, 21a - 506, 21a - 507, 21a - 508, 21a - 509, 21a - 511, 21b - 526, 22b - 542, 22b - 552, 23a - 560, 23a - 561, 25a - 610, 27a - 658, 27b - 674, 28a - 694, 28b - 703, 28b - 704, 29a - 712, 29b - 726, 30a - 748, 30b - 751, 31a - 769, 31b - 778, 32a - 790, 32b - 796, 33b - 830, 33b - 834, 34a - 850, 34b - 861, 35a - 870, 37b - 942, 38b - 970, 39a - 981, 39a - 982, 40a - 1005, 41b - 1040, 41b - 1043, 41b - 1047, 43b - 1091, 43b - 1093, 43b - 1095, 43b - 1098, 44a - 1104, 44a - 1106, 44a - 1109, 44b - 1121, 46a - 1157, 46b - 1171, 46b - 1177, 47a - 1188, 47a - 1189, 47a - 1193, 48a - 1211, 48b - 1223, 49b - 1257, 50a - 1271, 51a - 1295, 52a - 1317, 52b - 1329, 52b - 1333, 53a - 1335, 53a - 1340, 53a - 1348, 53b - 1349, 53b - 1353, 53b - 1356, 54a - 1374, 54b - 1379, 54b - 1386, 55b - 1410, 56a - 1424, 56a - 1430, 56b - 1435, 57a - 1448, 57a - 1449, 60a - 1527, 60b - 1547, 60b - 1549, 61a - 1563, 61b - 1575, 62b - 1593, 62b - 1597, 62b - 1601, 63a - 1607, 63b - 1632, 64b - 1658, 65a - 1670, 65b - 1671, 65b - 1683, 66a - 1688, 66b - 1699, 66b - 1700, 66b - 1705, 67a - 1717, 67a - 1719, 68a - 1737, 68a - 1739, 69b - 1780, 70a - 1791, 71b - 1832, 72b - 1863, 73a - 1872, 74a - 1892, 74a - 1901, 74b - 1913, 74b - 1916, 75b - 1936, 76b - 1958, 77b - 1995, 78a - 1998, 78a - 1999, 78a - 2004, 78b - 2011, 78b - 2012, 78b - 2023, 79a - 2028, 79b - 2043, 80a - 2065, 81a - 2082, 81a - 2083, 81a - 2091, 81b - 2103, 83b - 2157, 84a - 2170, 84a - 2172, 86b - 2239, 86b - 2240, 90b - 2347, 93a - 2410, 93a - 2416, 94a - 2440, 94a - 2441, 94a - 2443, 94b - 2449, 94b - 2454, 95a - 2464, 96a - 2498, 97b - 2527, 98a - 2541, 98b - 2559, 98b - 2562, 98b - 2564, 99a - 2566, 99a - 2575, 99a - 2576, 100b - 2611, 102a - 2655, 102a - 2660, 103b - 2695, 104a - 2710, 104a - 2719, 104b - 2732, 105b - 2755, 106a - 2766, 106a - 2769, 106a - 2771, 106b - 2783, 107a - 2795, 107a - 2799, 108a - 2819, 109a - 2850, 109b - 2858, 109b - 2863
- ilen : İle, birlikte, -leyin, -le, -likle 8a - 181, 43a - 1079, 43b - 1099
- ilet- : İletmek, götürmek, eriştirme
i.-e 9b - 218
i.-ür 53b - 1356, 53b - 1360
- ileden : İleten 45a - 1138
- ilerü : Önce, evvel, mukaddem; önceki, eskisi 75b - 1933
- ilerüki : Önceki 22a - 535
- ilhâm (A.): Allah tarafından insanın gönlüne bir şey doğdurulma; peygamberlerin kalblerine gelen ilahi düşünceler; gönüle doğan şey.
ilhâm ol- 8a - 185
- illet (A.): Sakatlık, hastalık. 58a - 1478
'i.-den 94a - 2435
- illiyîn (A.): Cennetin ve gökyüzünün en kutsal, en yüksek tabakası
'i.-e 26b - 652
- ilm (A.): İlim, bilim. 9a - 203, 9a - 212, 22a - 535, 33b - 836, 34b - 854, 44b - 1119, 61b - 1572, 61b - 1574, 61b - 1575, 62a - 1590, 62a - 1591, 62a - 1591, 62a - 1592, 62b - 1598, 62b - 1606, 63a - 1613, 63b - 1621, 63b - 1628, 63b - 1629, 63b - 1631, 64b - 1654, 64b - 1655, 69a - 1765, 69a - 1766, 91a - 2353, 95b - 2472, 95b - 2474, 95b - 2477, 104b - 2729, 108b - 2830, 109a - 2857
'ilm (cân-ı 'i.) 62b - 1600
'ilm (Kernâl-ı 'i.) 66a - 1694

‘ilm-i āfāk 64b - 1657
‘ilm-i āsitāne 100b - 2616
‘ilm-i āḫiret 63a - 1610
‘ilm-i bāḫn 62b - 1606
‘ilm-i cem‘i 92a - 2377
‘ilm-i dād 62b - 1606
‘ilm-i dil 63a - 1616
‘ilm-i dīn 63a - 1607, 63b - 163, 163a - 1609
‘ilm-i enfes 64b - 1657
‘ilm-i ḥāl 63b - 1626
‘ilm-i irādāt 22b - 550
‘ilm-i ḳal 63b - 1626
‘ilm-i kānī 69a - 1762
‘ilm-i ḳiyās 62b - 1600
‘ilm-i ḳīl 62b - 1601
‘ilm-i mantıḳ 9a - 208
‘ilm-i mizān 9a - 209
‘ilm-i taḫḳīḳ 9a - 210
‘ilm-i ten 62b - 1600
‘ilm-i teṣrīḥ 22b - 542
‘ilm-i zāhir 4a - 71
‘ilm-i zan 62b - 1600
‘ilm-i zekāt 62b - 1597
‘ilmī it- 63a - 1620
‘i.-den 24a - 581, 62a - 1590
‘i.-e 61b - 1576, 62b - 1601, 63a - 1611
‘i.-i (yükleme) 63a - 1610, 77a - 1978
‘i.-ile 23a - 561, 57a - 1448, 62b - 1593, 62b - 1597
‘i.-in 62b - 1594, 63a - 1608, 104b - 2727
‘i.-inde 74b - 1913, 74b - 1915, 75a - 1925
‘i.-inden 5a - 97, 27a - 661, 62b - 1606
‘i.-ine 63b - 1626, 93a - 2403
‘i.-inüñ 63a - 1612
‘i.-ün 60b - 1546, 61b - 1574, 62b - 1595, 62b - 1596, 84a - 2163

‘ilimsüz (T.‘ilm A.): İlimsiz, bilgisiz 63b - 1622

ilk : İlk.

i.-inde 45a - 1137

ilmek : Dügüm, ilmik 70b - 1806

ilt- : İletmek.

i.-em 7a - 156

ilük : İlik

i.-üñ 89a - 2298

i.-den 97b - 2527

imām (A.): Namazda, kendisine uyulan kimse; halife olan kimse.

i.-a 102b - 2668

i.-uñ 96a - 2493

imāmet (A.): İmamlık 92a - 2379, 103a - 2691

imāmet eyle- 47a - 1187

İmān (A.): İnanma, inanç 8a - 183, 28b - 703, 54a - 1372, 59a - 1507, 75b - 1943, 92b - 2399, 93a - 2408, 93b - 2419, 94b - 2451, 103a - 2688, 106b - 2780, 106b - 2783

İmān (ḳışsa-ı İ.) 50b - 1280

İmān (nūr-ı i.) 106b - 2779

İmān-ı taṣdīk 67b - 1732

İmān-ı yaḳīni 26b - 650

İmān getür- 94a - 2433

- İ.-a 91a - 2359
 İ.-dan 19b - 469, 106a - 2763
 İ.-dur 93b - 2429
 İ.-ı (iyelik) 28b - 703,82b - 2126, 93b - 2419
 İ.-uñ 6a - 120,
- İmānlu (T. İmān A.): İnançlı 75b - 1941
 İmānsuz (T. İmān A.): İnançsız 105b - 2759
 İmāret (A.): Bayındırlık 81a - 2087, 91b - 2373
 İmāret eyle- 6a - 120
- İmden giri : Bundan sonra, bundan böyle 59b - 1516
 İmdi : Şimdi, artık, o halde, öyleyse. 7b - 169, 9a - 205, 12a - 280, 16a - 377, 21b - 522, 44b - 1121, 48a - 1215, 56a - 1428, 64b - 1651, 76a - 1953, 80b - 2074, 99a - 2571
- İmkān (A.): Olabilecek vaziyette bulunma, olabilirlik 10a - 229,40b - 1015,41a - 1030
 İmkānda (hadd-i i.) 14b - 346
 İmkān-ı hācib 10a - 230
 İ.-dan 10a - 230
- İnābet (A.): Günahlara tövbe edip Hak yoluna dönme.
 İnābet eyle- 57b - 1460
- İnām (A.): Nimet verme, iyilik etme. 29a - 711
 İnām-ı fażl 58a - 1485
 İnām-ı bezli 6b - 140
 İnām it- 86a - 2214
- İnan- : İnanmak.
 İ. 46b - 1172
 İ.-duğ 91a - 2360
 İ.-ma 46b - 1172,70a - 1793
 İ.-maz 51b - 1301
 İ.-uñ 100b - 2611
- İnanmayan : İnanmayan.
 İ.-lar 93a - 2404
- İnāyet (A.): Dikkat, gayret, özenme; iyilik, ihsan 1b - 4, 6a - 124, 6b - 146, 12b - 300, 80b - 2067, 95b - 2473, 105b - 2760
 İnāyet eyle- 6b - 140
 İnāyet ir- 87a - 2245
 İnāyet ol- 26a - 630
 İ.-den 23b - 569
- İnce : Dikkatle, dikkatlice; ince 65b - 1681, 65b - 1682, 99a - 2578, 102b - 2667
 İ.-dür 12b - 300
- İncelik : İncelik.
 İ.-inden 65b - 1683
- İnci : İnci
 İ.-leridür 61a - 1554
 İ.-si 6b - 134
- İncü : İnci
 İ.-ler 69a - 1772, 76b - 1965
- İncin- : İncinmek
 İ.-ürem 54b - 1379
- İncit- : İncitmek.
 İ.-dügin 54b - 1380
- İn- : İnmek
 İ.-di 54a - 1364
 İ.-dügin 47a - 1187
 İ.-dün 64a - 1641, 97a - 2519
 İ.-e 46b - 1180, 47a - 1185, 47a - 1187, 67a - 1715
 İ.-er 41b - 1041, 41b - 1042, 61a - 1563, 61b - 1566
 İ.-erler 18a - 437

- i.-esin 58b - 1493
- indür- : Kısmet vermek, rızık göstermek; alçaltmak, küçültmek.
i.-e 46b - 1181, 46b - 1182
- İnen : Çok, pek, daha, çok, gayet, ziyade. 7a - 154, 7a - 154, 28b - 700, 91a - 2358
- İnildü : İnilti
i.-sin 54a - 1368, 54a - 1370
- İñil- : İnlemek, sızlamak
i.-e 106b - 2783
- İniş : İniş
i.-de 46b - 1182
- İnkâr (A.): Gizleme, yaptığını saklama; reddetme, tanımama.
i.-dan 88a - 2280
i.-ı (iyelik) 103b - 2705
- İñle- : İnlemek
i.-di 54a - 1366, 54a - 1367
- İnkıḩāc (A.): Kesilme; arası kesilme; tükenme, bitme.
i.-ı (yüklenme) 41a - 1036
- İns (A.): İnsan 75a - 1927
i.-dendür 39a - 984
- İnsân (A.): Adam, iyi, olgun, vicdanlı adam. 13b - 318, 13b - 319, 13b - 323, 22a - 528, 26a - 634, 26b - 644, 26b - 647, 29a - 719, 42b - 1064, 63a - 1612, 71a - 1817, 73a - 1873, 75b - 1943, 93b - 2417, 103a - 2678, 104a - 2710
İnsân ('aql-ı i.) 9a - 209
İnsân (nefs-i i.) 17b - 423
İnsân (kalb-ı i.) 18a - 429, 18a - 433
İnsân-ı kâmil 25b - 625, 28a - 691, 30b - 751
İnsân (teşriḩ-i i.) 22a - 533
i.-a 24a - 585, 26a - 633, 42a - 1050, 97a - 2520
i.-dan 97a - 2521
İnsândan (teşriḩ-i i.) 22a - 534
i.-dur 13b - 323
i.-uñ 14b - 345, 22a - 529, 43a - 1088, 51b - 1305, 70b - 1810
- İnsâ (A.): Yapma, yapılma, vücuda, meydana getirme 5b - 112
- İntikâm (A.): Öç alma.
İntiqâm al- 57b - 1473
i.-ın 45b - 1146
- İp : İp
i.-de 70b - 1806
i.-den 101b - 2642
i.-ini 82b - 2119
- İr : Er, erken 42a - 1049
- İrâdât (A.): Dileme, isteme, meram etme.
İrâdât ('ilm-i i.) 22b - 550
İrâdât şâhib-i. 26a - 635
- İrâdet (A.): İrade, isteme; gönül isteği 27a - 660
- İrâdî (A.): İradeye mensup, ihtiyari 22a - 530
- İr- : Ermek, erişmek, ulaşmak, vasıl olmak, varmak.
i.-di 2a - 11, 8a - 185, 23a - 557, 85b - 2212, 87a - 2245, 108a - 2829
i.-düñ 97a - 2518
i.-e 16b - 398, 39b - 990, 49a - 1242, 69a - 1766
i.-er 27a - 663, 30a - 746, 37b - 936, 56a - 1420, 66b - 1701, 72a - 1841, 72a - 1847, 80a - 2063
i.-erse 26b - 645, 107a - 2801
i.-esif 16b - 403
i.-emezsin 37a - 929
i.-ince 22a - 539, 40a - 1008
i.-ipdür 58b - 1490
i.-mediler 14b - 348

i.-mege 7b - 164, 26b - 649, 29a - 712
i.-mekdür 98a - 2550
i.-meye 89a - 2303
i.-mez 11b - 271, 82a - 2109, 104a - 271
i.-mezsın 96a - 2495
i.-se 23a - 556, 31b - 775, 73a - 1864
i.-sın 73a - 1868
i.-ür 6b - 140, 42a - 1050
i.-ürdi 91a - 2353
i.-ürdük 11b - 268

İrem (A.): Âd kavmi zamanında, Şeddad' ın cennete benzeterek yaptırdığı bahçe. Şam' da veya Yemen' de bulunmuş olduğu söylenir.

i.-den 83b - 2146

iren : İren 64b - 1658

İrfân (A.): Bilme, anlama; ilahi bir feyiz olarak kainatın sırlarını bilme kudreti. 53b - 1359

irgir- : Ulaştırmak, eriştirmek.

i.-ür 6a - 132

irgür- : Bkz. irgir-

i.-dün 86a - 2216

i.-ür 65b - 1680, 77a - 1975, 103b - 2699

iril- : Ulaşılmak, erişilmek.

i.-di 97b - 2524

i.-mez 84b - 2180

İri : Kaba, sert, kalın.

i.-si 7a - 151, 19a - 455, 57a - 1451

iri- : Erimek

i.-miş 108b - 2837

i.-ne 90a - 2331

iriş- : Erişmek, ulaşmak, kavuşmak.

i.-di 47b - 1202, 54a - 1376, 63a - 1609, 108a - 2820, 108a - 2821, 109a - 2848

i.-e 79b - 2045

i.-icek 54b - 1377

i.-mez 57b - 1469

i.-mezse 105b - 2760

i.-miş 7b - 175, 107a - 2796

i.-se 52b - 1330

i.-sün 44a - 1111

i.-ür 27a - 664, 27b - 681, 31b - 770, 40b - 1017, 41b - 1041, 41b - 1044, 42a - 1055, 49a - 1246, 56a - 1422, 71b - 1830, 94b - 2447, 103b - 2696, 105b - 2758

i.-düf 26a - 637

irişdür- : Eriştirmek, ulaştırmak.

i. 77b - 1991, 90b - 2338

i.-sün 60a - 1537

i.-ür 23a - 559

irşād (A.): Doğru yola gösterme, uyarma.

i.-a 30b - 753

irüş- : Erişmek, ulaşmak, kavuşmak. 59b - 1515

i.-ince 67b - 1729

i.-ür 16b - 403

İsā (k.a.): İsa Peygamber 26b - 656, 27a - 661, 46b - 1180, 47a - 1193, 95b - 2478, 97b - 2529, 98b - 2561

İsā (Nüzül-ı ʿ.) 14b - 340

İsā'dan 31b - 778

İsbāt (A.): Şahit ve delil göstererek doğrusunu meydana çıkarma.

İsbāt eyle- 52a - 1318

İsbāt it- 46a - 1163

- İshak : İshak Peygamber 34b - 862
issi : Sahip, malik 7b - 171, 59a - 1507, 63b - 1623, 75b - 1934, 105a - 2742
i.-n 38b - 968
i.-ne 72b - 1863
isim (A.): İsim, ad 22b - 546
ism-i basîri 80b - 2068
i.-den 22b - 547
i.-e 83a - 2136
i.-i 23a - 558, 39a - 983, 83a - 2135
i.-dür 22b - 547
i.-n 83a - 2136
i.-nden 22b - 545, 22b - 546
i.-müfî 52b - 1327, 68a - 1736, 105a - 2737
İskender (k.a.): Makedonya kralı Philippe' nin oğlu olup, Aristo' dan ders almış ve yirmi yaşında hükümdar olmuştur.2. Kur'an'da geçen, hem peygamber hem padişah olan İskender-i Zülkarneyn.
i.-se 59a - 1512
İslâm (A.): İslam. 5b - 106
i.-a 33b - 832, 91a - 2359
İsmâ'îl (k.a.): İsmail Peygamber 49a - 1248
isnâd (A.): Bir şeyi birisi için yaptı deme; iftira etme; peygamber sözü olan hadislerin, sırasıyla kimler tarafından söylenegeldiğini bildirme.
isnâd it- 56a - 1429
iste- : Aramak, araştırmak; beklemek, gözetmek, kollamak; sormak , tahkik etmek I a - 258, 14a - 333, 49b - 1257, 51b - 1312, 63b - 1632, 81a - 2091
i.-dî 57a - 1457
i.-fî 21a - 509
i.-r 10a - 235, 58b - 1496, 101b - 2637, 102a - 2656
i. - isen 63b - 1630
i.-rler 92b - 2397
i.-rseñ 13a - 303, 81a - 2091
i.-rüz 74b - 1909
i.-yesin 58b - 1492
isteyen : İsteyen.
i.-ler 99a - 2571
isti'mâl (A.): Kullanma.
isti'mâl-ı mantık 10a - 228
istidârî (A.): Dönerek ve bir daire teşkil edecek olan 95b - 2485
istihkak (A.): Hakkı olma, hak kazanma. 29b - 732, 79b - 2049
istivâ (A.): Denk olma; düz olma, düzlük.
istivâdan (haft-ı i.) 32a - 784
vaqt-ı istivâ " Öğle vakti" 32a - 782
i.-ya 31b - 775
'isyân (A.): İtaatsizlik, emre boyun eğmeme. 96a - 2490
iş : Hal, durum , vaziyet 15a - 356, 57a - 1447, 57a - 1450, 72b - 1859, 73a - 1870, 79a - 2029, 95a - 2460
i.-den 26b - 655
i.-düfî 97a - 2522
i.-e 6b - 652, 30a - 748, 80a - 2065
i.-i 14a - 337, 30b - 749, 57a - 1452, 57b - 1463, 63b - 1623, 72a - 1852
i.-in 105a - 2740
i.-inde 105a - 2737
i.-inden 69a - 1770
i.-ine 63b - 1623
i.-lerde 105b - 2755
i.-lerine 106a - 2762
i.-ün 81b - 2093
i.-üfî 14a - 324, 19b - 467, 21b - 527, 21b - 527

- i.-üñi 16b - 395
- İş (A.): Yaşayış, yaşama; ekmek, gıda 6b - 141
- İ.-i (yükleme) 9b - 216
- işārāt (A.): İşaretler, izler 23b - 573
- işāret (A.): Bir şeyi gösterme. 77a - 1979, 86a - 2219, 91b - 2369, 102a - 2651
- İşāret it- 95a - 2465, 100b - 2614
- i.-ler 80b - 2067
- işbu : Bu, işte bu. 7b - 166, 7b - 167, 11b - 275, 12b - 289, 20a - 482, 21b - 522, 23a - 559, 23a - 563, 34b - 858, 37b - 936, 39a - 983, 39a - 984, 40b - 1015, 53a - 1336, 53b - 1354, 54a - 1371, 56a - 1424, 59b - 1517, 61b - 1572, 68b - 1751, 71a - 181, 71a - 1813, 76a - 1952, 76a - 1955, 78a - 2007, 78b - 2011, 83b - 2149, 84b - 2186, 85b - 2208, 87b - 2264, 89a - 2307, 104a - 2714, 105a - 2740
- işbu sf 75a - 1928
- işde : İşte 3b - 52, 58a - 1477, 65b - 1675, 65b - 1684, 105b - 2756, 106a - 2765
- işit- : İşitmek.
- i. 7b - 169, 9b - 220, 10b - 237, 16b - 397, 18b - 442, 19a - 451, 40b - 1012, 43b - 1101, 44b - 1121, 45b - 1144, 49b - 1252, 51b - 1305, 51b - 1313, 53b - 1353, 54b - 1385, 55a - 1392, 56b - 1437, 67b - 1727, 70a - 1790, 75a - 1921, 76b - 1961, 78a - 2000, 78a - 2005, 86b - 2227, 89a - 2305, 90b - 2344, 92a - 2382, 102a - 2662
- i.-dügün 78a - 2001
- i.-mek 38a - 950, 102a - 2656
- i.-mege 53a - 1347
- i.-dün 18b - 448
- i.-di 54a - 1370, 54b - 1389
- i.-dif 103a - 2683
- i.-difse 25a - 611
- i.-dün 15a - 356, 46b - 1174
- i.-gil 8a - 176, 23b - 571, 35a - 867, 63b - 1633, 86a - 2218, 100b - 2613, 103a - 2685
- i.-medüñ 15a - 361, 51a - 1291
- i.-mez 54b - 1382
- i.-miş 102a - 2651
- i.-en 8b - 194, 44a - 1108, 54a - 1363, 55a - 1391, 55a - 1393, 78a - 2004, 95a - 2461
- i.-enler 101b - 2638
- i.-enlere 71b - 1834
- i.-üp 7a - 149, 51a - 1298
- i.-ür 28a - 692, 55a - 1395, 90b - 2338
- işitmeyen : İşitmeyen 51a - 1299
- işüt- : İşitmek.
- i.-medüñ 54b - 1389
- işle- : Yapmak; imal etmek, yapmak; çalışmak; etkilemek.
- i.-düginden 56b - 1435, 56b - 1436
- i.-mez 54b - 1378
- i.-r 57a - 1452, 57b - 1468, 58b - 1498
- i.-rse 56a - 1431
- İşret (A.): İçki, içki içme, 27b - 672
- İşret eyle- 27a - 667
- işte : İşte 14b - 341
- iştibāhī (A.): Şüphelenme, şüphe etme. 52b - 1328
- iştiyāk (A.): Şevklenme, özleme
- i.-ı 31a - 764
- it- : Etmek, eylemek, yapmak.
- i. 8a - 178, 8b - 189, 9b - 224, 16b - 395, 18a - 425, 23b - 570, 23b - 576, 25a - 613, 25b - 622, 37b - 939, 38a - 954, 38b - 959, 39a - 981, 40a - 1006, 43b - 1090, 43b - 1100, 49b - 1254, 58b - 1499, 63a - 1612, 63b - 1624, 63b - 1629, 74b - 1906, 78b - 2010, 83b - 2153, 88b - 2284, 89a - 2298, 91a - 2356, 95a - 2463, 97b - 2534, 98b - 2553, 106a - 2767, 109a - 2856

- i.-di 2a - 17, 3b - 54, 4a - 67, 4a - 70, 5b - 119, 8b - 188, 20b - 490, 21b - 520, 24b - 596, 25b - 626, 31a - 765, 33a - 818, 39a - 983, 52a - 1321, 53a - 1339, 53a - 1341, 53b - 1349, 57a - 1448, 57a - 1457, 57b - 1460, 57b - 1461, 57b - 1466, 67b - 1734, 68a - 1746, 71a - 1815, 73a - 1873, 73a - 1874, 74b - 1907, 75a - 1925, 78b - 2019, 86a - 2220, 87b - 2256, 87b - 2265, 88a - 2274, 90a - 2329, 90b - 2350, 91b - 2367, 94a - 2441, 105b - 2756, 108a - 2825
- i.-diler 90a - 2330, 97b - 2525, 100a - 2606
- i.-dilerse 57a - 1453
- i.-digi 77a - 1980
- i.-diginde 88b - 2289
- i.-digüni 108b - 2831
- i.-dügi 47a - 1186
- i.-içün 57b - 1465
- i.-dügim 70a - 1799
- i.-dügüm 67b - 1722
- i.-dügüñ 23b - 571
- i.-dükde 107a - 2790
- i.-dük 11b - 268
- i.-düm 15b - 367, 15b - 367, 22b - 542, 25a - 611, 27a - 667, 39b - 990, 72b - 1856, 81b - 2103, 82b - 2132, 109b - 2866
- i.-dün 5b - 107, 8b - 198, 12a - 280, 15a - 356, 25a - 616, 40a - 1009, 46a - 1163, 50a - 1267, 50b - 1284, 62a - 1580, 77b - 1991, 91a - 2361, 91b - 2364, 92a - 2382, 97a - 2517, 97a - 2518
- i.-düñse 59b - 1516
- i.-e 7a - 157, 7a - 159, 14b - 342, 25b - 624, 30a - 735, 33b - 831, 33b - 834, 34b - 858, 37a - 922, 37a - 925, 46b - 1175, 46b - 1179, 47a - 1194, 48a - 1210, 58a - 1485, 58b - 1497, 58b - 1500, 64a - 1643, 64b - 1657, 65a - 1663, 78b - 2019, 79a - 2037, 80a - 2052, 96a - 2497, 101a - 2623, 103b - 2695, 104b - 2727
- i.-eler 34a - 850, 35a - 866, 35b - 884, 35b - 885, 36a - 892, 46b - 1177, 99b - 2585
- i.-elüm 25b - 627, 80b - 2067, 91b - 2364, 95a - 2465
- i.-em 16a - 379
- i.-er 6a - 133, 12b - 295, 28a - 688, 28a - 689, 57b - 1471, 58b - 1489, 61a - 1558, 68a - 1743, 70a - 1789, 72b - 1858, 73b - 1879, 86a - 2214, 90a - 2333, 92b - 2393, 92b - 2394, 96a - 2487
- i.-erler 4a - 77, 22a - 541, 32b - 799, 40a - 1003, 54b - 1381, 88b - 2291, 92b - 2398, 99a - 2576, 101a - 2631, 102b - 2674, 103a - 2685
- i.-erse 95a - 2460
- i.-ersin 62a - 1581, 64b - 1659
- i.-esin 9b - 225, 26a - 629, 72b - 1862
- i.-eyüm 29a - 712, 96b - 2512
- i.-dürse 105b - 2756
- i.-gil 33a - 822, 64a - 1638
- i.-ip 80b - 2076, 101b - 2642, 107a - 2792
- i.-me 9b - 217, 51a - 1290, 55b - 1410, 106a - 2767
- i.-medi 7b - 173
- i.-mek 12a - 281, 34b - 859, 69b - 1774, 93b - 2429, 95b - 2475, 95b - 2475
- i.-mege 23a - 558, 28b - 697, 31a - 764, 60b - 1551
- i.-megini 23a - 562
- i.-mekde 76a - 1946i, 78b - 2020
- i.-mekdedür 74a - 1901
- i.-mekden 16a - 385
- i.-mekdür 89b - 2314, 43a - 1077, 49a - 1248
- i.-mese 3a - 43
- i.-mesün 98b - 2555
- i.-meye 104b - 2725
- i.-meyeler 29b - 731, 79b - 2048, 102b - 2670
- i.-mez 10a - 228, 16a - 378, 18b - 443, 26b - 651, 30b - 750, 57b - 1460, 100b - 2617
- i.-mezler 88b - 2295, 104b - 2732

i.-mezse 52b - 1330
i.-miş 17b - 424, 107a - 2791, 109a - 2849
i.-mişdi 5b - 110
i.-mişdür 75b - 1938, 100b - 2614
i.-mişler 107b - 2802
i.-se 6a - 126,27b - 674,31b - 776,34a - 838,63a - 1620,87a - 2241,90b - 2346
i.-sem 55a - 1390, 69a - 1767
i.-sey-idi 101a - 2622
i.-sün 4a - 78, 52b - 1327, 95a - 2460, 102a - 2659
i.-sün 92a - 2377
i.-ün 8a - 181, 22b - 555, 26a - 629, 57a - 1446
i.-üp 31b - 775, 35b - 883, 36a - 893, 47a - 1188, 84a - 2166,90a - 2336, 100a - 2599
i.-üpdür 20a - 482, 30b - 753, 53b - 1355, 56a - 1427, 102a - 2652, 104a - 2709, 104a - 2710,
108a - 2816

iğâat (A.): Boyun eğme, alınan emre göre davranma. 37a - 924, 57a - 1457

îtibâr (A.): İtibar, saygı gösterme; önem verme; şeref; ibret alma.

îtibâr eylerler 76a - 1945

îtibârî (emr-i 'i.) 44b - 1125

'i.-a 41a - 1034

'i.-ı 41a - 1033

i'tidâl (A.): Orta oluş, ortalama, aşırı olmama.

i'tidâl olsa 66b - 1704

i.-ı 66a - 1693

i'tikâd (A.): Dügümlenip kalma, bir şeye bağlanma; inanma, gönülden tasdik ederek inanma 91b - 2366,
92b - 2400

i.-a 101a - 2624

i.-ı 37b - 939, 92b - 2401

i.-ından 67b - 1726

i'tirâz (A.): Bir fikri, bir hükmü kabul etmeyip çürümeye kalkışma.

i.ı 58a - 1476

itlik : İtlik

i.-den 63b - 1630

i'tizâl (A.): Bir tarafa çekilme; işten çekilme.

i.-ı 11a - 262

ittifâk (A.): Birleşme, sözleşmeler, uyuşmalar. 47a - 1195

ittifâkî (A.): Birleşmeye, sözleşmeye veya uyuşmaya ait.

ittifâkî it.- 36a - 892

ittiḥâd (A.): Bir olma, birleşme, aynı fikirde olma.

i.-uñ 105b - 2754

i.-dı 37b - 939

izhâr (A.): Gösterme, meydana çıkarma. 92b - 2394

izhâr eyle- 107a - 2791

izhâr it- 86a - 2220

izâfet (A.): İki şey arasındaki bağ, ilgi

İzâfet it 9b - 224

izâfi (A.): İzafetle ilgili, bağlı bulunduğu şey ile değişen. 66b - 1699, 66b - 1701

iy : Ey 3a - 38, 4a - 73, 8a - 179, 9a - 201, 9a - 208, 9b - 213, 13a - 303, 13a - 307, 13b - 318, 14b - 345,
18b - 438, 22a - 529, 24b - 595, 25b - 620, 27b - 673, 48a - 1217, 50a - 1265, 52b - 1329, 59b -
1522, 67b - 1733, 69a - 1771, 74b - 1906, 78a - 2000, 85a - 2198, 86a - 2213, 90a - 2335, 91b -
2375, 93b - 2421, 93b - 2426, 95a - 2463, 96b - 2501, 97b - 2530, 106a - 2772, 106b - 2779, 108a -
2828

iyile- : Eylemek.

i.-lediler 6a - 120

'iyn (A.): İyi ve güzel gözlüler. 24b - 600

izâfât (A.): Dünya ile olan bağlar, ilgiler 89a - 2307

izdivâc (A.): Evlenme, birbirine eş olma.

i.-ı (iyelik) 68a - 1742
izhâr (A.): Gösterme, meydana çıkarma. 92b - 2393
İzid (A.): Allah 101a - 2629
iz : İz.
i.-in 16b - 391, 101a - 2623
i.-inden 53a - 1342, 79a - 2024, 89a - 2303
i.-ine 42a - 1060, 101a - 2623
i.-ini 8b - 195
izlâl (A.): Gölge verme, gölgelendirme.
i.-e 84b - 2173
izle- : İzi sıra gitmek, takip etmek, izinde yürümek. 8b - 195
i.-diler 16b - 391
‘izz (A.): Değer, kıymet. 6b - 138, 34b - 854, 62a - 1587
‘izzet (A.): Değer, kıymet; yücelik, ululuk; kuvvet, kudret. 98a - 2549
‘izzet kııl- 102b - 2671
‘i.-ile 98a - 2541

J

jâle (A.): Kırığı, çiğ 41b - 1037
j.-dir 41b - 1047
j.-sinüñ 2b - 25
j.-ye 42a - 1048

K, K

Ka’be (A) : Kâbe. 17a - 409, 24b - 598, 77a - 1973
k.-de 37a - 925, 61a - 1553
k.-sidür 48a - 1219, 61b - 1574
k.-sinde 68b - 1759
kabâ (A.): Cübbe, kaftan, elbise.
k.-dan 47b - 1207, 91a - 2355
k.-dur 103a - 2686
kabarcık : Kabarcık.
k.-lar 87a - 2252
k.-ya 103a - 2687
kabâr- : Büyümek, şiddetlenmek.
k.-ur 105a - 2738
kabâhat (A.): Çirkin, hareket, uygunsuz iş, kusur.
k.-lar 99a - 2575
kab : Kap; kabuk.
k.-dan 29a - 715
k.-ın 29a-715, 29a-717, 29b-726, 29b-729, 62b-1602, 62b-1603, 68a-1741
k.-un 79b - 2046
k.-uñ 46a - 1158
kâbil (A.): Kabul eden, kabul edici; olan , olabilir.
kâbil ol- 86a - 2215
k.-dür 52a - 1318
kabl (A.): Ön, önce, evvel, evvelki
k.-e 58b - 1490
kabûl (A.): Alma, içeri alma; razı olma; alıp kullanma.
kabûl eyle- 57b - 1461, 94b - 2455
kabul it 7a - 157, 49b - 1253, 53a - 1348, 98b - 2553
kabza (A.): Tutacak, tutamak yeri, sap 23b - 568
kaç- : Koşmak, seğırtmek.
k. 37a - 920, 54b - 1377
k.-a 70b - 1805
k.-alar 35b - 878
k.-dı 54a - 1375

- k.-ip 35b - 881, 96a - 2494
 kaçan : Ne zaman, nasıl, -dığı zaman 3a-44, 9a-200, 9a-203, 9a-207, 9a-211, 10b-242, 12a-282, 12a-283, 12a-284, 13a-309, 15b-362, 23a-556, 26a-634, 37a-924, 40b-1015, 47a-1194, 63a-1620, 65b-1684, 66a-1693, 66b-1704, 67b-1733, 68a-1740, 71a-1817, 73a-1864, 76a-1947, 77a-1969, 78b-2012
 k. kim 43a - 1078, 44b - 1126, 60a - 1531, 82a - 2112, 83a - 2141
 kaçansa : Bkz. Kaçan 72a - 1848
 kaçuk : Eğri, çarpık. 75b - 1932
 kadar : Az, biraz, azıcık. 34b - 855
 kadeh (A.): Kadeh, bardak, içki bardağı. 27a - 668, 86b - 2232
 k.-dür 27a - 668, 85b - 2206
 kadem (A.): Ayak; adım; kibir, gurur, büyüklük 84b - 2180
 kadem ur- 13a - 303, 40b - 1015, 107a - 2793
 k.-de 74b - 1912
 k.-den 2a - 14, 40b - 1021
 k.-ler 36b - 906
 kademlû (T. Kadem A.): Gururlu. 77b - 1987
 kader (A.): İnanılması İslami iman esaslarından olmak üzere insanların başına gelecek her türlü işlere dair Allah'ın ezeli hüküm ve takdiri 56a - 1425
 k.-den 56a - 1424
 kadim (A.): Eski; öncesini bilir kimse bulunmayan, öncesi bilinmeyen şey. 2b - 35, 4a - 73, 11a - 254
 k.-dür 57b - 1473
 k.-e 40b - 1020
 k.-i 41a - 1026, 69a - 1771
 kâdir (A.): Kudret sahibi; kuvvetli, güçlü; Allah 2a - 12, 2b - 35, 56a - 1431, 68a - 1737, 68b - 1753, 73a - 1870
 k.-idi 74b - 1915
 k.-sin 69a - 1764
 kadr (A.): Değer, itibar; onur, şeref, haysiyet; meziyet.
 kadr 69a - 1764, 69b - 1780, 76b - 1968
 kadrül-ı-Kahhâr 54b - 1385
 kadr-i kifâfa 59a - 1509
 kadr ol- 55b - 1415
 k.-ı 62a - 1587
 k.-uñ 67a - 1712
 kâf (A.): Kef harfinin başka bir okunuşu. 2a - 13, 80b - 2071
 k.-ına 2a - 13
 kâf (A.): Masallarda, zümürd-i anka kuşunun yaşadığı rivayet olunan dağ. 99b - 2587
 küh-i Kâf 15a - 359, 59a - 1509
 kafaş (A.): Kafes 81a - 2085
 k.-dan 69a - 1772
 k.-ı (iyelik) 77b - 1988
 kafa (A.): Kafa, baş.
 k.-sına 88a - 2281
 k.-ya 4b - 83
 kafes (A.): Kafes biçiminde olan, çubuk
 k.-den 4a - 69,
 kâfi (A.): Elveren, yetişen; yeter, yetecek. 81b - 2102, 98b - 2560
 k.-dür 89a - 2297
 kâfir (A.): Hakkı tanımayan, bilmeyen; Allah'ın varlığına ve birliğine inanmayan. 6a - 129, 8a - 183, 14b - 338, 36b - 917, 82a - 2115, 89b - 2319, 93a - 2413, 93b - 2427, 94a - 2435, 94a - 2440, 94a - 2442, 99a - 2570, 108a - 2818, 108a - 2821
 kâfir (nefs-i k.) 47b - 1197, 106b - 2777
 kâfir ol 93a - 2404
 k.-den 14b - 338

- k.-dür 58a - 1475, 93a - 2413
k.-ler 92b - 2396
k.-lere 6a - 133
- kaftan** : Kaftan; eskiden kullanılan, çoğu ipekli bir çeşit uzun ve hafif üstlük elbise.
kaftan-ını 54a - 1374
- kañür (A.)**: Uzak Doğu'da yetişen bir çeşit taflandan elde edilerek hekimlikte kullanılan, beyaz ve saydam kolaylıkla parçalana, çok ıtrılı bir madde.
kañür 39b - 993
- kağan** : Kızmış, kükremiş , çok öfkeli aslan, kaplan. 70b - 1801
- kañir (A.)**: Kahreden, zorlayan; üstün gelen, ezen; yok eden, ortadan kaldıran. 2b - 35
kañir (luñf-ı k.) 58a - 1479
- kañr (A.)**: Zorlama, zorla iş gördürme; üstün gelerek mahvetme, batırma, ezme.
kañr-ı (iyelik) 6a - 133, 46b - 1177
kañr-ından 56b - 1432
kañr-undan 78a - 1998
- kañide (A.)**: Esas, temel, usul, niizam. 37a - 930
- kañil (A.)**: Söyleyen, diyen; razı olmuş, boyun eğmiş. 56a - 1427
kañil ol- 75b - 1941
kañilür 31b - 780
- kañim (A.)**: Ayakta duran, ayakta bulunan; birinin yerini tutan, birinin yerine geçen; .namaz kılan, vaktini namaz kılarak geçiren. 6b - 144, 10b - 250, 53b - 1356, 72b - 1859, 75b - 1937, 93a - 2410
kañim (müstakıl-ı k.) 75b - 1937
kañim (şahş-ı k.) 22b - 547
- kañ-** : İtmek, tepmek; saptamak. 59a - 1513
kañ-ırsın 51b - 1308
- kañnüs (F.)**: Adı, şark masallarında geçen gayet iri bir kuş olup, çok delikli olan gagasından , rüzgar estikçe türlü sesler çıkarırmış. 59a - 1512
- kañl (A.)**: Söz, laf. 12b - 287, 51a - 1293, 62b - 1601, 85a - 2195, 101a - 2629
kañl-ı k. 63b - 1626
kañl-dan 63a - 1615
kañl-ı (yük.) 35a - 867
kañl-ile 53b - 1360
- kañ'a (A.)**: Kale, hisar.
kañ-sında 106a - 2768
- kañal-** : Bağlanmak, kapılmak, değer vermek, itibar göstermek, bakmak.
kañal-a 35b - 890
kañal-dı 15b - 369
kañal-dum 77b - 1990
kañal-duğ 74b - 1909
kañal-ıpdur 14b - 346, 22a - 532, 84b - 2184
kañal-ma 106b - 2784
kañal-masın 91b - 2373
kañal-masun 23b - 576
kañal-maya 47b - 1197
kañal-maz 28a - 687, 39b - 992, 62a - 1592, 97b - 2530
kañal-mış 10a - 231
kañal-mışdı 53a - 1338
kañal-mışidi 31a - 764
kañal-sun 60b - 1551, 85a - 2197
kañal-ur 9a - 200, 22a - 538, 22a - 538, 24a - 592, 24b - 595, 24b - 598, 29b - 730, 42a - 1052, 42b - 1070, 42b - 1070, 42b - 1072, 73b - 1890, 73b - 1890, 79b - 2047
kañal-ursa 26b - 643, 29b - 731, 79b - 2048
- kañalan** : Öbür , öteki, başka, geri kalan, sonraki. 18a - 436, 62b - 1596, 92b - 2395, 92b - 2398, 92b - 2402, 95b - 2482

-  .-dur 40b - 1016
  .-ı 78b - 2010, 84b - 2173
  .-lar 102a - 2650
  .-lara 78b - 2010
-  alb (A.): Y rek, g n l; mec. Her Şeyin ortası, ehemmiyetli, alıcı nokta. 63a - 1619,63a - 1620, 84a - 2165
  alb-i  arif 48a - 1219
  alb-i  ak yık 43a - 1083
  alb-i  az ne 8b - 192
  alb-i ins n 18a - 429, 18a - 433
  alb-i Őafl 56a - 1430
  .-e 18a - 431, 63b - 1628
  .-i (iyelik) 82b - 2121, 100a - 2597
  .-ini 108b - 2842
  .-ufl 38a - 949
  .- fl 84b - 2176, 96b - 2504
-  aldır- : Kaldırmak.
  .-a 36b - 915
-  aldur- : Kaldırmak.
  .-ur 67a - 1714
-  alem (A.): Kalem. 83a - 2134
-  alk- : Kalkmak.
  . 8b - 196
  .-r 41b - 1047
-  all Ő (A.): Kalles, kancık, hilebaz, d nek. 85b - 2199
-  al  : Bela 67b - 1731
-  amaŐ- : KamaŐmak.
  .-ur 45b - 1143
-  amer (A.): Ay. 19a - 454, 19a - 459
  .-de 68b - 1757
-  amet (A.): Boy. 32a - 785
  amet  ıl- 92a - 2379
  .-den 38b - 969
  .- fl 4a - 79
-  am (F.): A zın  st , damak; emel, istek, arzu.
 k.-ı 25b - 627
-  amiŐ : KamiŐ.
 k.-in 58a - 1483
-  amil (A.): B t n, tam; noksansız , eksiksiz; olgun, kemale ermiş. 29a - 719, 56a - 1427, 80a - 2062, 89a - 2303
 k mil ( aql-ı k.) 12b - 298
 k mil (insan-ı k.) 25b - 625
 k mil (merd-i k.) 19a - 462, 40b - 1018, 88a - 2277
 k mil ol- 30a - 745, 50b - 1276, 63a - 1614, 86a - 2215
 k mild r (insan-ı k.) 28a - 691, 30b - 751
-  amu : B t n, hep, her; herkes
  . 2b - 26,2b - 30,2b - 31,2b - 32,2b - 34,3a - 46,3b - 62,4a - 66,4b - 91,10a - 232,11b - 265,12a - 278,12a - 283,14a - 337,14b - 339,14b - 345,17a - 413,20a - 480,20b - 501,23b - 579,24b - 605,26b - 647,28a - 690,28b - 705,31a - 768,32a - 793,34a - 845,35b - 880,35b - 881,39a - 977,39a - 979,39a - 979,42a - 1056,42b - 1065,42b - 1075,43a - 1088,46a - 1158,48b - 1223,48b - 1231,53b - 1350,53b - 1354,53b - 1359,54b - 1381,55a - 1397,56a - 1421,56b - 1433,57a - 1446,60b - 1540,64a - 1637,64b - 1649,65a - 1661,65b - 1671,66a - 1696,66a - 1698,71b - 1829,72b - 1860,73a - 1875,73a - 1876,73b - 1884,73b - 1887,76a - 1956,78b - 2021,79a - 2028,81a - 2079,82a - 2116,83a - 2137,83b - 2149,84b - 2176,85b - 2202,86b - 2233,88a - 2279,88b - 2290,92b - 2395,92b - 2395,92b - 2399,94b - 2457,98b - 2554,98b - 2557,

100a - 2600, 100a - 2601, 103a - 2688, 104b - 2723, 107b - 2812, 107b - 2815, 108a - 2816, 108a - 2823, 109a - 2857,
k.-dan 32b - 805, 46b - 1173, 96a - 2496
k.-dandur 28b - 705
k.-lardan 99b - 2591
k.-muz 23b - 578
k.-nufl 21b - 523, 31b - 771, 53b - 1354, 74a - 1893, 82a - 2105
k.-sı 15a - 353, 18b - 446, 39a - 971, 52a - 1315, 56a - 1419, 56a - 1419, 100a - 2598, 108a - 2823
k.-sın 73a - 1873
k.-sından 9b - 223
k.-sıyla 33a - 816
k.-su 57a - 1448
k.-sun 90a - 2330

kān (F.): Maden ocağı, maden kuyusu, bir şeyin menbaı kaynağı.

kān-ı (luṭf-ı k.iḥsān) 7b - 171

kān-ı gevher 86a - 2213

kān-ı saḫāvet 32a - 794

kān-ı vefādan 33a - 814

kan : Kan. 46b - 1172, 90a - 2331, 96a - 2489, 97a - 2522

k.-a 16a - 387

k.-dan 80b - 2077

k.-dur 84b - 2177, 84b - 2178

k.-ıla 53a - 1340

k.-lar 36b - 907

kanā'at (A.): Kanaat, azla yetinme, fazlasını istememe.

kanā'at eyle- 59a - 1509

kanaca : Nereye 16a - 387

kanad : Kanat. 3a - 50, 4b - 84

kanatlan- : Uçmak.

k.-ıp 59a - 1511

kand (A.): Şeker. 92a - 2381

kand-ı bādem 29a - 711

kand-ı mükerrer 80b - 2066

kand-ı nebātuñ 50a - 1266

k.-e 49b - 1254, 58a - 1479, 63b - 1629, 86a - 2216

kanda : Nerede, nereye 75a - 1929, 105a - 2744

k.-dur 102b - 2672

kandaşlığ : Kan kardeşliği. 98a - 2545

kanı : Hangi 100b - 2610

kanı : Hani, nerede. 15a - 359, 15b - 363, 16b - 400, 79b - 2043

k.-ya 15a - 358

kānī (A.): Dokunaklı iğneli söz söyleyen.

kānī ("ilm-ı k.) 69a - 1762

kanlı : Kanlı 90a - 2334

kan- : Kanmak.

k.-ma 46b - 1172

kankı : Hangi. 63b - 1634

kānūn (A.): Kural, kaide. 8a - 176

kap- : Kaplamak, istila etmek; kapmak. 95b - 2474

kapıl- : Kapılmak.

k.-mışlar 88b - 2293

k.-ur 93a - 2416, 93b - 2417

kapu : Kapı.

- ķ.-dadur 52b - 1334
- ķ.-dan 16a - 388, 22b - 549, 52b - 1334
- ķ.-larmı 46b - 1181
- ķ.-mdan 108a - 2824
- ķ.-fida 69a - 1765
- ķ.-sı 44a - 1111
- ķ.-sın 18a - 425
- ķ.-sında 6b - 137
- ķ.-sun 90a - 2327
- ķ.-sunda 96a - 2488

ķar : Kar 62b - 1602

- ķ.-dan 62b - 1602

ķara : Kara, siyah; ayıp, zenci 7b - 163, 7b - 164, 29a - 708, 35a - 865, 36a - 902, 43b - 1096, 65a - 1664, 73a - 1867, 77a - 1977, 84b - 2177, 84b - 2178, 108b - 2835

- ķ.-dan 51a - 1292, 51b - 1301, 69b - 1774, 100b - 2608, 104b - 2730

- ķ.-duñ 105b - 2754
- ķ.-dur 51b - 1302, 85a - 2190
- ķ.-sı 32a - 788
- ķ.-sın 4b - 84
- ķ.-sında 36b - 913

ķaracı : Yağmacı, gönül alan; iftiracı; gözcü, gözetleyici; falcı, bakıcı. 100a - 2596

ķaralık : Karalık 12b - 296, 12b - 298, 32a - 786

- ķ.-undan 90a - 2333

ķarañiluk : Karanlık 12b - 295

ķarañu : Karanlık 13a - 301, 100a - 2597

- ķ.-da 11a - 264, 12b - 297, 15a - 356

ķarañulik : Karanlık 12b - 294, 12b - 294, 21a - 513, 65a - 1661, 74b - 1911, 77b - 1989

- ķ.-ın 106b - 2780

ķarañuluk : Karanlık 26b - 645

- ķ.-a 36a - 897, 65a - 1664

ķarañu : Karanlık.

- ķ.-sı 66b - 1706

ķarār (A.): Durma; rahat; devamlılık, süreklilik; tahmin; neticeye bağlama.

- ķarār eyle- 42a - 1052

- ķarār it- 35b - 885

- ķ.-a 15a - 352

- ķ.-ı (iyelik) 20a - 485

ķarar- : Kararmak.

- ķ.-dı 7b - 164

ķarcaş- : Karışmak, birbirine girmek, karmakarışık olmak.

- ķ.-up 35b - 880

ķardaş : Kardeş

- ķ.-laruñ 97b - 2531

ķār (F.): İş, güç, kazanç

- ķ.-ı (yükleme) 16a - 384, 103b - 2705

ķarı : İhtiyar, yaşlı; eski köhne; kadın.

- ķ.-laruñ 16b - 391

ķarınca : Karınca 99a - 2578

ķarındaş : Kardeş. 12a - 286

ķarış- : Karışmak.

- ķ.-a 46b - 1176

- ķ.-alar 36a - 903

- ķ.-dı 2a - 11, 43b - 1091

- k.-ıban 20b - 500
 k.-up 98b - 2563
 k.-maz 35b - 880
 k.-ur 41b - 1044
- karıb (A.): Yakın, yakın olan, uzak olmayan; soyca yakın. 44b - 1122
 karıb ol- 17a - 404
 k.-dür 90b - 2341
- karmala- : Şurasından, burasından kavramak; avuç içine alıp tutmak.
 k.-miş 29b - 722, 79b - 2039
- karr (A.): Soğuk geçme; karar
 k.-uñ 48a - 1215
- karşu : Karşı. 2b - 37, 46a - 1160, 105a - 2747
- kartal : Kartal 105a - 2743
- kâruñ (A.): Beni İsrail' de zenginliğiyle meşhur olan bir insan, Krezüs; çok zengin kimse. 98a - 2540
- kârvân (F.): Kervan, yolcu katarı, kabile. 64a - 1641
 k.-ı 25a - 617
 k.-e 3a - 51
 k.-ı (iyelik) 82a - 2118
- kaır (A.): Çukur şeyin dibi, dip, nihayet; derinlik.
 kaır-ı deryâ 61b - 1568
- kaşd (A.): Niyet, kurma; bile bile yapma; bir işe bilerek, isteyerek girişme.
 kaşd eyle- 42b - 1071
 k.-ı (iyelik) 11b - 271
 k.-in 86a - 2217
- kâse (F.): Çiniden fağfurdan, billurdan, porselenden, madenden veya topraktan yapılmış çanak; 4b - 90,
 19b - 475, 58a - 1476
 k.-si 39b - 992
- kaş : Eyerin ve semerin önünde ve arkasında olan yükseklikler; ufuk.
 k.-ı 77a - 1977
 k.-uñ 94a - 2440
- kat : Nezd, yan, huzur, ön. 36a - 896, 97a - 2519, 97a - 2523, 100b - 2618, 103a - 2679
 k.-ına 102b - 2664
 k.-ında 9a - 207, 12b - 291, 32b - 803, 36b - 911, 50a - 1268, 51b - 1302, 53b - 1360, 86a - 2215
 k.-ından 54a - 1366, 40a - 1009
 k.-undadur 12a - 278
 kat ol- 97a - 2523, 100b - 2621
- kaıf (A.): Kesme, kesilme, biçme; halletme, karar verme; sona erdime.
 kaıf-ı menzil 4b - 80
 kaıf eyle- 27a - 663, 28a - 693, 30a - 745, 80a - 2062, 81b - 2103
 kaıf it- 26a - 629, 30b - 753
- kaıfâ (A.): Hiçbir vakit, asla 66a - 1695
- katre (A.): Damla, damlayan şey. 42b - 1063, 42b - 1067, 49a - 1236, 49b - 1258, 60b - 1545, 61b - 1565,
 61b - 1566, 73a - 1876, 87b - 2261
 katre ol- 42b - 1070
 k.-dür 42b - 1065
 k.-si 42a - 1058
 k.-sin 86b - 2231
 k.-sinden 87b - 2261
 k.-i 14a - 328
- kat- : Katmak, eklemek.
 k.-up 82a - 2109, 82b - 2124
- kavânın (A.): Kanunlar.
 kavânın-i rüsümü 5b - 119
- kavı (A.): Kuvvetli, güçlü; güvenilir, sağlam.

- ķ.-dür 10b - 248, 19a - 457
- ķavl (A.): Lakırdı, söz. 79a - 2031
- ķavl (şadıķ-ı ķ.) 35a - 868
- ķavlallahu 56b - 1441
- ķavl-ı nebîd 84a - 2167, 100b - 2611
- ķ.-i (yükleme) 56b - 1437, 56b - 1440, 89a - 2301,
- ķavlî (A.): Söz ile ilgili, söz olarak, sözde.103a - 2688
- ķavm (A.): İnsan topluluğu
- ķ.-uñ 40a - 1005
- ķavs (A.): Yay, keman. 18b - 450, 60a - 1536
- ķ.-ıla 19a - 456
- ķavseyn (A.): İki kavis. 17a - 409, 24a - 588
- ķaya : Kaya.
- ķ.-lardan 60a - 1536
- ķayd (A.): Düşünce, endişe, emel, arzu; iş, güç.
- ķayd ol- 91a - 2353
- ķayd-ı mezâhib 98b - 2554, 98b - 2555
- ķ.-ı (yükleme) 90b - 2350
- ķ.-uñ 90b - 2350
- ķayđu : Üzüntü, tasa, endişe 103b - 2694
- ķayır- : İlgilenmek, önem vermek; kaygılanmak, tasalanmak
- ķ.-maz 106a - 2763
- ķaz : Kaz. 97b - 2532
- ķ.-ı (yükleme) 105b - 2748
- ķazâ (A.): Olacağı ezelden Cenab-ı Hak tarafından takdir olunan şeylerin vukua gelmesi; istemeden yapılan ve elden çıkan kötü iş. 58b - 1499
- ķ.- sına 58b - 1499
- ķ.-sında 24b - 603
- ķ.-yıla 56a - 1424
- ķâzımâne (A.): Büyük şehir 20a - 476
- ķef (A.): Osmanlı alfabesinin yirmi beşinci harfi.
- ķ.-dür 9a - 210
- ķef (F.): Köpük
- ķ.-idür 103a - 2682
- ķeffâret (A.): Bir günaha karşı tutulmak üzere yapılan veya tutulan şey. 52a - 1324
- ķeĥĥâl (A.): Göz hekimi; göze sürme süren kimse.
- ķeĥĥâl (kuĥl-ı k.) 51b - 1303
- ķehrübâ (F.): Kehlîbar. 16b - 401
- ķehvâre (F.): Beşik. 97b - 2526
- ķelâm (A.): Söz, lakırdı; söyleyiş, nutuk; Allah' dan ve Allah' ın birliğinden bahseden ilim.
- ķ.-a 80b - 2070
- ķ.-ı (iyelik) 4a - 77, 59b - 1518
- ķ.-ı (yükleme) 11b - 268, 18b - 444, 23b - 576, 96b - 2512
- ķelâm-ı şekerin 90b - 2344
- ķelâm-ı Hâķ 51a - 1291
- ķ.-ıdur 19a - 463
- ķ.-ın 11a - 253
- ķ.-uñ 49b - 1253, 50b - 1276
- ķ.-uñdan 92a - 2381
- ķ.uñıla 8b - 194
- ķelâmullah (A.): Kur'an 98a - 2549, 95a - 2464
- ķelâmî (A.): Kelama, söze ait, sözle ilgili
- ķ.-ler 11a - 264
- ķelb (A.): Köpek.
- ķ.-e 63b - 1628

- kelim (A.): Söz söyleyen, konuşan.
k.-ünde 61b - 1573
- kem (F.): Az eksik. 14a - 331, 16b - 402, 27a - 658, 55b - 1413
kem ol- 10b - 245, 42a - 1057
k.-den 57b - 1473
k.-dür 55b - 1412
k.-ler 69b - 1780
- kemā (A.): Gibi, misilli, olduğu üzere gibi benzetme edatıdır.
k.-dur ('ayn-ı k.) 81b - 2101
- kemā-hī (A.): Olduğu gibi. 17a - 410, 28b - 700, 38a - 947, 52b - 1328
- kemāl (A.): Olgunluk, yetkinlik, eksiksizlik 56a - 1418, 63a - 1614
kemāl-i ehl 86a - 2215
kemāl-i devlet 7a - 160
kemāl-i 'ilm 66a - 1694
kemāl-i zāt 38b - 958
k.-e 16b - 403
k.-ı (yükleme) 7a - 157
k.-ı (iyelik) 28a - 684, 31a - 763, 38b - 958, 49b - 1253, 53a - 1348, 68b - 1752
k.-ında 41a - 1031
k.-ın 103a - 2685, 107a - 2791
k.-ında 27b - 675, 44b - 1123
k.-üm 54b - 1388
- kemālāt (A.): İnsanın bilgi ve ahlak güzelliği bakımından olgunluğu. 104a - 2713
kemālāt-ı vücūd 86a - 2215
- kemān (F.): Yay.
k.-a 23a - 566
- kemer (F.): Bele takılan kuşak, kayış; don, pantolon, şalvar gibi şeylerin bele rastlayan kısmı; 91a - 2356, 101b - 2647
k.-ise 95b - 2484
- kemī (A.): Yiğit, kahraman; savaşçı.
k.-ler 36a - 898
- kemrelendür- : Kabuk bağlamak.
k.-miş 101b - 2645
- kenār (F.): Kıyı, çevre; deniz kıyısı.
k.-a 61b - 1568, 77a - 1972
k.ı (iyelik) 39a - 976, 59b - 1518, 60b - 1541, 61b - 1570, 81a - 2091
- kendi : Kendi 107b - 2810
k.-ne 101a - 2635
- kendü : Kendi. 15a - 353, 25b - 620, 37b - 934, 38b - 958, 40b - 1023, 45a - 1133, . 46a - 1157, 55a - 1393, 55a - 1395, 55b - 1406, 56a - 1425, 71b - 1840, 102a - 2660, 109a - 2849
k.-ñe 40b - 1014
k.-de 38b - 958
k.-den 10b - 250, 38b - 969, 58a - 1482, 75b - 1937
k.-dendür 44a - 1112
k.-dür 55a - 1393
k.-lerile 99a - 2575
k.-lerinden 15a - 353
k.-lerini 109a - 2851
k.-ñ 46a - 1162, 46a - 1163, 62a - 1583
k.-ñde 21a - 504
k.-ñi 46a - 1162, 96b - 2501
k.-nüñ 27a - 661, 29b - 728, 79b - 2045
- kendülük : Varlık, mevcudiyet.
k.-inden 24b - 602
k.-den 106b - 2782
k.-dür 89a - 2304

- kendüye : Kendisine 4a - 73
kendüzi : Kendisi, zâtı, şahıs, nefis.
k.-n 15a - 354, 87b - 2264, 101a - 2624, 101b - 2637
k.-nden 25b - 621, 37b - 934, 37b - 941, 53a - 1338, 86a - 2224, 86b - 2230, 89a - 2303, 92b -
2390, 93b - 2422
k.-fiden 58b - 1497
k.-ne 102b - 2665
k.-ni 53a - 1340, 86a - 2226, 107b - 2810
k.-fi 44b - 1115, 60a - 1528, 89a - 2298
k.-nün 107a - 2790
k.-nüf 53a - 1338,
k.-ni 26b - 652
- kenz (A.): Hazine, define, yeraltında saklı değerli eşya.
kenz-i mahfi 13b - 316
- kerāmāt (A.): Keremler, bağışlar.
kerāmāt (ehl-i k.) 48a - 1220
k.-uñ 95b - 2481
- kerāmet (A.): Kere, bağış; ikram, ağırlama; velilerin lüzumu anında gösyerdikleri hal. 58a - 1480, 85b -
2212, 95b - 2479, 95b - 2481, 96a - 2497
kerāmet (nür-i k.) 90a - 2325, 100a - 2595
kerāmet şāhib-k. 27a - 660
- kerem (A.): Asalet, asillik, soyluluk, cömertlik, elaçıklığı, lütuf, bağış. 33a - 814, 40a - 1001, 67b - 1721
keremden (nür-i k.) 1b - 7
kerem-nüş (Şarāb-i k.) 87a - 2241
kerem bul- 101a - 2629
k.-dür 57a - 1456, 57b - 1463
k.-ler e 33a - 816, 81a - 2081
- keremlü (T. Kerem A.): Soylu, asil. 6b - 145
- kerīm (A.): Kerem sahibi, cömert; ulu, büyük; 5a - 102, 57b - 1463
- ker (F.): Sağır; kuvvet, kudret; meram.
k.-nüñ 71b - 1836
- kerpüç : Kerpiç.
k.-leri 31a - 762
- kes- : Kesin sonuca bağlamak; ayırmak, uzaklaştırmak, koparmak; bir bedel üzerine uyusmak. 37b - 931,
64a - 1636, 91a - 2357
k.-di 54a - 1370, 54a - 1368
k.-düm 108b - 2840
k.-er 12b - 290, 65b - 1682, 95a - 2468
k.-sün 108b - 2842
- kesād (A.): Yokluk, kıtlık.
kesād it- 61a - 1558
- kesb (A.): Çalışıp kazanma.
kesb-i halāli 100a - 2599
kesb eyle- 7b - 167
kesb it- 73b - 1879
- kesil- : Ayrılmak, uzaklaşmak, ilgiyi kesmek, vazgeçmek.
k.-diyse 82a - 2117
k.-e 36b - 907
k.-ür 65a - 1665, 72b - 1855
- keşir (A.): Çok çok olan, bol
keşir ol- 76a - 1949
- kesir (A.): Kırılmış.
k.-üdür 33b - 828
k.-üñ 38b - 962
- keşret (A.): Çokluk, bolluk, ziyadelik. 26a - 641, 39a - 977, 39a - 978, 69b - 1778, 69b - 1780, 76a - 1956,
76b - 1958, 84b - 2181

- k.-den 13b - 313
keşret ('ayn-ı k.) 24b - 606
keşret ol- 26a - 642
k.-de 101b - 2649
k.-dedür 38a - 945
k.-den 83b - 2156
k.-i (iyelik) 83b - 2157
k.-leri 94a - 2443
k.-sin 24b - 606
- keşâkeş (F.): Çekişme, münakaşa; gam, tasa, kaygı
keşâkeş (sevdâ-yı k.) 82b - 2129
k.-den 20a - 482
- keşf (A.): Açma, meydana çıkarma; gizli bir şeyi bulma; Allah tarafından ilham olunma 53b - 1361
keşf-i Rabbânîyle 34a - 847
keşf-i hâle 103b - 2701, 107a - 2791
keşf it- 35a - 868, 37a - 925
keşf ol- 37b - 937
k.-i (iyelik) 25b - 623
k.-iyle 46b - 1171
- ketm (A.): Bir sözü , bir haberi, bir sırrı saklama, gizli tutma.
ketm ol- 106b - 2789
- kevâkib (A.): Yıldızlar. 20a - 479 , 67a - 1720 , 67b - 1728
kevâkibdür (aḥkâm-ı k.) 67b - 1724
- kevkeb (A.): Yıldız.
kevkeb-i dūrri 61a - 1556
k.-dür 67b - 1723
- kevn (A.): Olma; var oma, varlık, vücut. 24a - 586, 76b - 1959
- kevneyn (A.): Cismanî ve ruhanî alem; dünya ve ahiret. 103b - 2703
kevneyn (câh-ı k.) 17a - 409
kevneyn (sırr-ı k.) 2a - 12
- kevsür (A.): Cennet' de bir havuzun adı; maddi ve manevi çokluk. 4b - 89
kevsür (havz-ı K.) 83b - 2154
- key : Çok, pek, gayet, pek çok; iyi, iyice, hakkıyla; uygun , layık, muvafık, 11b -270, 12a - 281, 21b -
527, 22b - 549, 44a - 1106, 70a - 1791
k.-idi 87b - 2260
- keyf (A.): Sağlık, afiyet; hoşlanma, memnunluk; gönül açıklığı; neşe, hafif, sarhoşluk. 57b - 1473
- keyfiyyetlü (T.keyfiyyet A.): Nitelikli.
k.-dür 69b - 1777
- kez : Defa, kere. 18b - 442, 73a - 1870, 76a - 1955, 95a - 2465, 109b - 2863
- kezzâb (A.): Çok yalan söyleyen, pek yalancı. 100a - 2596
- Ḳible (A.): Namaza başlarken yönelinen taraf, Mekke tarafı. 32a - 789
ḳ.-den 76a - 1951
ḳıblet-i (Cenâb-ı ḳ.ḥacât-ı âdem) 6b - 135
- ḳıdem (A.): Kadim olma, eskilik, bir işte kesiklik; zamanca, memuriyetçe, rütbece.eskilik; başlangıcı
olmayacak kadar eskilik 44a - 1103
ḳ.-de 41a - 1027
ḳ.-dür (zât-ı ḳ.) 21a - 512
ḳ.-dür 43a - 1081
ḳ.-e 19a - 461
- ḳıl - : Yapmak, etmek, eylemek.
ḳ. 4a - 73,5a - 96,9a - 205,9a - 205,9b - 217,9b - 217,9b - 226,11b - 269,13a - 304,16a - 377,16b -
392,16b - 392,17b - 421,18a - 428,21a - 502,21b - 516,23a - 564,23a - 564,24a - 591,24a -
591,31a - 761,41b - 1038,46a - 1166,47b - 1208,48b - 1228,49a - 1239,49a - 1241,49a -
1241,52b - 1332,56a - 1425,65b - 1682,67b - 1726,67b - 1726,70a - 1796,70a - 1796,76b -
1961,80b - 2074,80b - 2074,80b - 2076,84b - 2174,87a - 2249,93b - 2421,106a - 2771
ḳ.-a 12b - 300, 36b - 916, 36b - 919, 37a - 920, 104a - 2714

- ķ.-alar 102b - 2671
ķ.-alum 51a - 1292
ķ.-am 37a - 926
ķ.-an 25b - 619
ķ.-andur 57b - 1467
ķ.-ar 42a - 1056
ķ.-asın 74a - 1898, 102b - 2672
ķ.-ayın 106b - 2776
ķ.-dı 1b - 5, 2a - 19, 3a - 40, 4b - 84, 5a - 100, 13b - 310, 32a - 785, 32a - 790, 54a - 1367, 56a - 1418, 83a - 2136, 83a - 2137, 88a - 2274, 99a - 2570, 100b - 2618
ķ.-dılar 22a - 533, 22b - 544
ķ.-dum 7b - 163, 7b - 163, 7b - 164, 27a - 666, 28b - 706
ķ.-duñ 26a - 636, 50b - 1284, 50b - 1284, 85a - 2198
ķ.-ısa 81a - 2087
ķ.-sar 33b - 835, 34a - 839
ķ.-ısarlar 34a - 841, 34a - 848
ķ.-ma 18a - 424, 82a - 2115, 98b - 2552
ķ.-mamış 47a - 1186
ķ.-maķ 108b - 2832
ķ.-maz 27a - 657, 103b - 2701
ķ.-mazdı 12a - 279
ķ.-mazlar 18a - 432
ķ.-mış 107a - 2794
ķ.-mışdur 13a - 308, 103a - 2679
ķ.-sa 3a - 44, 26b - 647, 92a - 2379, 92a - 2387, 102b - 2675
ķ.-sañ 14a - 327, 41a - 1030
ķ.-sıñ 19b - 467
ķ.-up 20b - 498
ķ.-ur 2b - 36,2b - 37,6a - 133,18b - 440,19b - 475,21b - 517,26b - 656,27a - 658,27a - 659,27a - 662,41a - 1031,51b - 1313,71b - 1840,74a - 1892,74a - 1895,82b - 2120,100a - 2595,106b - 2777
ķ.-urdu 4b - 88
ķ.-urken 79a - 2029
ķ.-urlar 19a - 455, 60a - 1530, 99b - 2593
ķ.-urmuş 101b - 2644
ķ.-ursañ 14a - 324
ķ.-ursın 40b - 1013, 64b - 1655, 96a - 2495
ķ.-uruz 91a - 2362
ķılavuz: Kılavuz 100b - 2619
ķılıç : Kılıç 53a - 1341, 65b - 1682
ķ.-ı (iyelik) 34a - 840
ķ.-ın 6a - 124
ķ.-lar 36a - 900
ķ.-ıla 33b - 834
ķılın- : Yapılmak, edilmek.
ķ.-dı 68a - 1739
ķıl : Saz teli
ķ.-lar 71a - 1823
ķına- : Ayıplamak, suçlandırmak, itham etmek; cezalandırmak.
ķ.-sın 87b - 2256
ķın : İşkence, ceza, eziyet, felaket.
ķ.-ın 36a - 900
ķır- : Öldürmek, yok etmek, imha etmek.
ķ.-a 47a - 1190

ķ.-arsafı 29a - 715

ķırķıl : Saçına, sakalına ak dūşmūş, kıranta; yarısı ak, yarısı siyah olan saç, sakal; saç a sakala ak dūşme.
42a - 1054

ķıřsa (A.): Vaka, macera; fikra, hikaye.

ķıřsa-ı İmān 50b - 1280

ķıřsa-i āķir 100b - 2613

ķıřacak : Kusacık 101b - 2648

ķıřm (A.): Bōlūk, parça, takım; çeřit,nevi. 22b - 546, 39a - 982

ķ.-a 39a - 981

ķ.-ı(iyelik) 22b - 545

ķıřmet (A.): Bōlme, pay etme, hisselere ayırma; talih, nasip, kader.

ķıřmet ol- 57b - 1464

ķıřvan- : Sevinmek, gūvenmek, ōvūnmek; haz duymak, heveslenmek.

ķ.-ur 81b - 2093

ķıřyām (A.): Ayaĝa kalkma, ayakta durma; ayaklanma.

ķ.-uñ 92a - 2379

ķıřyāmet (A.): Dūnyanın sonu, bütūn ōlūlerin dirilerek mahşerde toplanacakları zaman 42b - 1073, 47a -
1192, 54b - 1387, 56b - 1436, 70a - 1793, 71a - 1824, 103b - 2696

ķıřyāmet (şubħ-ı ķ.) 15b - 372

ķıřyās (A.): Bir şeyi başka başka bir şeye benzeterek hükūm verme, bu yolda verilen hükūm, bir tutma.

ķıřyās it 33a - 822, 40a - 1006, 78b - 2010

ķ.-ı(iyelik) 57b - 1469

ķıřyāsu ('ilm-i ķ.) 62b - 1600

ķıřyāsī (A.): Umumi kaideye uygun olan; tatbik veya benzetme ile olanlar. 87a - 2254

ķıřymet (A.): Deĝer, bedel, baha, tutar.

ķ.-in 61a - 1559

ķıřymetlū (T. Ķıymet A.): Deĝerli.

ķıřymetlū ol- 102b - 2673

ķızār- : Kızarmak.

ķ.-ır 29a - 709

ķızıl : Altın, bakır. 28a - 687, 29a - 715, 51b - 1301, 77b - 1987, 83b - 2155

ķızılıķ : Bkz. ķızılıķ

ķ.-undan 90a - 2335

ķızılıķ : Kıtılıķ, pahalılıķ 45a - 1127

Ki : (F.) Ki 1b - 9, 2a - 12, 2b - 24, 2b - 28, 3a - 42, 3a - 49, 4a - 76, 4a - 79, 5a - 93, 5a - 94, 5b - 106,
5b - 112, 5b - 113, 5b - 114, 5b - 117, 5b - 119, 6b - 142, 6b - 146, 7a - 152, 7b - 166, 8a - 177,
8a - 183, 8a - 184, 8a - 186, 8b - 188, 8b - 190, 8b - 198, 9a - 202, 9a - 204, 9a - 212, 9b - 226,
10a - 227, 10a - 230, 10a - 234, 10a - 235, 10b - 244, 10b - 245, 11a - 253, 11b - 271, 12a - 286,
12b - 292, 12b - 297, 12b - 298, 12b - 299, 13a - 302, 13a - 308, 13b - 317, 13b - 320, 15a - 360,
15b - 369, 15b - 373, 16a - 378, 16a - 389, 16b - 390, 17a - 407, 17b - 421, 17b - 422, 18a - 427,
18a - 432, 18b - 438, 18b - 443, 18b - 444, 18b - 445, 18b - 447, 19a - 457, 19a - 460, 19a - 463,
19b - 465, 19b - 471, 20a - 478, 20a - 483, 20a - 488, 21a - 507, 21a - 510, 21b - 516, 21b - 524,
21b - 526, 21b - 527, 22a - 529, 22b - 542, 22b - 548, 22b - 549, 22b - 553, 23a - 558, 23a - 564,
23b - 570, 24a - 583, 24b - 606, 24b - 606, 25a - 611, 25b - 619, 26a - 640, 26b - 651, 26b - 652,
27a - 666, 27b - 672, 27b - 676, 28a - 686, 28a - 692, 28a - 693, 28b - 696, 28b - 699, 28b - 700,
28b - 706, 29a - 716, 29b - 727, 29b - 728, 29b - 731, 30a - 735, 30a - 742, 31a - 765, 31a - 766,
31b - 772, 31b - 780, 32a - 783, 32a - 789, 32a - 792, 32b - 805, 33a - 815, 33b - 832, 34a -
844, 34b - 857, 34b - 858, 35a - 865, 35a - 869, 35a - 870, 35a - 873, 35a - 874, 35b - 885, 36a -
894, 36a - 896, 36a - 897, 36a - 898, 36a - 901, 36a - 903, 36a - 904, 37a - 926, 37a - 930, 37b -
935, 37b - 936, 37b - 944, 38a - 950, 38a - 954, 38b - 958, 39a - 971, 39a - 977, 39a - 983, 39b -
988, 39b - 990, 39b - 996, 40a - 997, 40a - 1002, 40a - 1010, 40b - 1015, 40b - 1024, 41b - 1046,
42b - 1065, 42b - 1069, 42b - 1074, 43a - 1076, 43a - 1079, 43b - 1099, 44a - 1112, 44b - 1122,
44b - 1122, 45b - 1145, 45b - 1149, 45b - 1152, 45b - 1153, 46a - 1167, 46b - 1171, 46b - 1174,
47a - 1190, 47b - 1202, 47b - 1204, 47b - 1206, 47b - 1208, 48a - 1209, 48a - 1212, 48a - 1217,

48b - 1229, 48b - 1230, 49a - 1235, 49a - 1245, 49a - 1248, 50b - 1279, 50b - 1287, 51a - 1289, 51a - 1292, 51b - 1309, 52a - 1315, 52a - 1316, 52a - 1317, 52a - 1318, 52b - 1333, 52b - 1334, 53a - 1336, 53a - 1338, 53a - 1339, 53a - 1341, 53a - 1342, 53a - 1343, 54a - 1364, 54a - 1374, 54a - 1376, 54b - 1380, 54b - 1386, 55a - 1392, 55a - 1394, 55a - 1401, 55b - 1407, 55b - 1411, 55b - 1413, 55b - 1415, 55b - 1417, 56a - 1418, 56a - 1423, 56b - 1440, 56b - 1443, 57a - 1446, 57b - 1470, 57b - 1472, 58a - 1475, 58a - 1476, 58a - 1479, 58b - 1492, 58b - 1493, 58b - 1496, 59b - 1519, 59b - 1520, 60b - 1540, 60b - 1543, 61a - 1554, 61a - 1557, 61a - 1559, 61b - 1570, 61b - 1571, 61b - 1572, 61b - 1573, 62a - 1581, 62a - 1590, 62b - 1595, 62b - 1606, 63a - 1608, 63a - 1612, 63a - 1617, 63b - 1623, 63b - 1629, 63b - 1631, 64a - 1635, 64a - 1643, 64a - 1644, 64a - 1646, 65a - 1663, 65b - 1681, 66a - 1685, 67a - 1709, 67a - 1717, 67a - 1718, 67b - 1722, 67b - 1724, 67b - 1728, 68a - 1735, 68a - 1736, 68a - 1738, 68a - 1743, 68b - 1751, 68b - 1752, 68b - 1753, 68b - 1755, 68b - 1756, 69a - 1761, 69a - 1764, 69a - 1770, 69b - 1775, 69b - 1779, 69b - 1782, 69b - 1786, 70a - 1790, 70a - 1797, 70a - 1798, 70b - 1806, 71b - 1827, 71b - 1830, 71b - 1832, 71b - 1834, 72a - 1850, 72a - 1851, 72b - 1858, 72b - 1862, 72b - 1863, 73a - 1873, 73a - 1875, 74a - 1901, 74a - 1903, 75a - 1922, 75b - 1932, 75b - 1938, 75b - 1943, 76a - 1946, 76a - 1951, 76a - 1952, 76a - 1954, 76a - 1955, 76b - 1963, 77a - 1971, 77a - 1973, 77a - 1976, 77a - 1981, 77b - 1989, 78a - 1997, 78a - 2000, 78a - 2002, 78a - 2005, , 78a - 2007, 78b - 2021, 79a - 2030, 79b - 2044, 79b - 2045, 79b - 2048, 80a - 2059, 80b - 2066, 80b - 2068, 80b - 2075, 80b - 2077, 81a - 2081, 81a - 2086, 81a - 2089, 81b - 2101, 81b - 2103, 82a - 2105, 82a - 2109, 82b - 2126, 82b - 2128, 83a - 2134, 83a - 2138, 83b - 2146, 83b - 2147, 83b - 2148, 83b - 2154, 83b - 2156, 84a - 2161, 84a - 2163, 84a - 2164, 84a - 2169, 84a - 2172, 84b - 2174, 84b - 2178, 84b - 2181, 84b - 2183, 85a - 2195, 85a - 2197, 85a - 2198, 85b - 2199, 86a - 2214, 86a - 2216, 86a - 2220, 86a - 2222, 86b - 2232, 86b - 2233, 87a - 2245, 87b - 2260, 87a - 2253, 87a - 2254, 88b - 2285, 89a - 2302, 89a - 2306, 89a - 2309, 90a - 2332, 90b - 2338, 90b - 2340, 90b - 2343, 91a - 2353, 91b - 2367, 92a - 2386, 92b - 2396, 93a - 2403, 93a - 2406, 93a - 2409, 93a - 2415, 93a - 2416, 93b - 2422, 93b - 2423, 93b - 2424, 93b - 2426, 94a - 2436, 94b - 2447, , 94b - 2453, 94b - 2456, 95a - 2464, 95a - 2467, 95b - 2473, 96a - 2486, 96b - 2505, 96b - 2512, 97b - 2529, 97b - 2530, 98a - 2538, 98a - 2541, 98a - 2550, 98b - 2560, 98b - 2562, 99a - 2575, 99b - 2589, 100a - 2602, 100a - 2603, 100a - 2606, 100a - 2607, 100b - 2611, 100b - 2612, 100b - 2614, 100b - 2616, 100b - 2617, 100b - 2619, 101a - 2622, 101a - 2623, 101a - 2635, 101b - 2636, 101b - 2640, 101b - 2641, 102a - 2650, 102a - 2655, 102a - 2659, 102a - 2660, 102b - 2670, 102b - 2673, 103a - 2678, 103a - 2685, 103a - 2686, 103a - 2686, 103b - 2695, 103b - 2703, 103b - 2705, 104a - 2717, 104b - 2724, 104b - 2725, 104b - 2728, 104b - 2730, 104b - 2731, 105b - 2750, 105b - 2753, 105b - 2757, 106a - 2771, 106b - 2777, 106b - 2788, 106b - 2789, 107a - 2798, 107b - 2802, 107b - 2805, 107b - 2807, 108a - 2820, 108a - 2821, 108a - 2828, 108b - 2839, 108b - 2842, 109a - 2848, 109a - 2850, 109a - 2851, 109a - 2856, 109b - 2860, 109b - 2864, 109b - 2865

kibr (A.): Büyüklük, ululuk; büyüklük taslama, yüksekte bakma (birisine) 9b - 226, 57a - 1459, 68b - 1756, 95b - 2483, 99b - 2581, 100a - 2601, 108b - 2830

kibri (âyât-ı k.) 86b - 2227

Kibriyâ (A.): Büyüklük, ululuk; Allah.

k.-dan 9b - 226, 57a - 1459

k.-dandur (Cenâb-ı K.) 83a - 2144

k.-nufî 103a - 2683

k.-sı (Cenâb-ı k.) 57b - 1469

k.-sından 58a - 1478

kici : Bkz. Kiçi Küçük.

k.-dür 14a - 331

kiçi : Küçük 7a - 154

kiçik : Küçük.

k.-ise 14a - 334

kicilik : Küçüklük.

k.-den 63a - 1609

kifâf (A.): Kefeler, terazi gözleri.

kifâfa (kâdr-i k.) 59a - 1509

kîl (A.): Söz. 51a - 1293

kîl ('ilm-i k.) 62b - 1601

k.-i (yükleme) 12b - 287

ķil-ile 62b - 1601

kilit : Anahtar.

k.-in 23a - 561

kilim : Kilim

k.-ũfice 68b - 1758

killsalar (F.): Kilise. 6a - 130

killse (F.): Kilise. 85a - 2191

kim : Ki bağlaç 1b - 4, 2a - 12, 2a - 16, 2a - 19, 2a - 22, 3a - 38, 3a - 46, 3b - 55, 3b - 63, 4b - 80, 5b - 110, 6a - 122, 6a - 127, 6b - 147, 7a - 153, 7a - 156, 9a - 203, 9a - 206, 9a - 209, 9a - 211, 9b - 218, 9b - 221, 10a - 228, 10b - 242, 10b - 247, 10b - 248, 11a - 251, 11a - 254, 11a - 261, 11b - 273, 12a - 284, 12b - 287, 12b - 288, 13b - 322, 14a - 334, 14b - 340, 14b - 349, 15a - 352, 15a - 354, 15b - 366, 15b - 370, 15b - 371, 15b - 372, 15b - 375, 16a - 378, 16b - 391, 16b - 398, 16b - 399, 17a - 411, 17b - 416, 18a - 428, 18b - 446, 19a - 459, 19b - 469, 20a - 485, 20b - 494, 21a - 504, 21a - 506, 21b - 515, 21b - 519, 21b - 523, 22a - 533, 22b - 545, 22b - 546, 22b - 551, 23a - 556, 23a - 557, 23a - 566, 23b - 572, 24a - 581, 24a - 587, 24b - 601, 24b - 604, 25b - 620, 25b - 621, 25b - 622, 25b - 626, 26a - 634, 26b - 655, 27a - 665, 27b - 669, 27b - 677, 27b - 680, 27b - 682, 28a - 684, 28a - 688, 29a - 707, 29a - 713, 29a - 719, 29b - 723, 29b - 725, 29b - 726, 29b - 732, 29b - 733, 30a - 737, 30a - 741, 30a - 743, 30b - 757, 31a - 761, 31a - 762, 31a - 766, 31b - 773, 31b - 777, 32a - 781, 32a - 786, 32a - 788, 32a - 793, 32b - 795, 32b - 797, 32b - 798, 32b - 799, 32b - 803, 32b - 807, 33a - 817, 33a - 819, 33a - 820, 33a - 822, 33b - 835, 34a - 837, 34a - 838, 34a - 839, 34a - 842, 34a - 844, 34a - 845, 34b - 864, 35a - 871, 35a - 873, 35a - 876, 37a - 924, 37b - 934, 38a - 947, 38a - 951, 38a - 953, 38b - 967, 39a - 975, 39b - 989, 40a - 1007, 40b - 1014, 41a - 1025, 41a - 1032, 41a - 1036, 41b - 1041, 41b - 1042, 41b - 1047, 42a - 1057, 42b - 1063, 42b - 1073, 43a - 1077, 43b - 1091, 44a - 1102, 44a - 1103, 44a - 1111, 44b - 1119, 44b - 1125, 45a - 1131, 45b - 1148, 45b - 1149, 45b - 1151, 45b - 1152, 46a - 1161, 46b - 1173, 46b - 1175, 47a - 1194, 47b - 1201, 47b - 1206, 47b - 1207, 48a - 1210, 48a - 1216, 48a - 1219, 48b - 1232, 48b - 1234, 49a - 1244, 49b - 1261, 50a - 1264, 50a - 1274, 51a - 1295, 51b - 1305, 51b - 1306, 51b - 1310, 52a - 1321, 52a - 1324, 53a - 1345, 53b - 1349, 53b - 1350, 53b - 1351, 53b - 1358, 54a - 1364, 54a - 1365, 54a - 1369, 54b - 1378, 54b - 1383, 55a - 1399, 55b - 1404, 55b - 1405, 55b - 1408, 55b - 1412, 55b - 1416, 55b - 1417, 56a - 1422, 56a - 1426, 56a - 1430, 56a - 1431, 56b - 1438, 56b - 1439, 56b - 1444, 57a - 1451, 57a - 1452, 57a - 1459, 57b - 1462, 58a - 1479, 58a - 1480, 58a - 1482, 58a - 1485, 58a - 1487, 58b - 1490, 58b - 1494, 58b - 1495, 58b - 1500, 59a - 1504, 59b - 1518, 59b - 1522, 60a - 1530, 60a - 1534, 60a - 1538, 60b - 1545, 61a - 1563, 62b - 1593, 62b - 1594, 62b - 1604, 63a - 1615, 63a - 1616, 63a - 1618, 63a - 1619, 63b - 1627, 63b - 1629, 63b - 1634, 64b - 1648, 64b - 1658, 65b - 1677, 65b - 1683, 65b - 1684, 66a - 1687, 66a - 1688, 66a - 1690, 67a - 1715, , 67b - 1723, 67b - 1730, , 67b - 1733, 68a - 1740, 69a - 1766, 70a - 1787, 70a - 1788, 70a - 1792, 70b - 1809, 70b - 1810, 71a - 1816, 71a - 1817, 71a - 1818, , 72a - 1843, 72a - 1844, 72b - 1859, 73a - 1865, , 73a - 1866, 73a - 1870, 73b - 1880, 74a - 1898, 74a - 1900, 74a - 1905, 75a - 1926, 75a - 1928, 75b - 1930, 76a - 1945, 76a - 1952, 76a - 1954, 76b - 1968, 77a - 1978, 77b - 1994, 78a - 2003, 78a - 2004, 78b - 2012, 78b - 2014, 78b - 2018, 78b - 2019, , 78b - 2023, 79a - 2024, 79a - 2027, 79a - 2028, 79a - 2029, , 79a - 2033, 79a - 2035, 79a - 2037, 79b - 2040, 79b - 2042, 79b - 2043, 79b - 2049, 79b - 2050, 80a - 2054, 80a - 2058, 80a - 2060, 81a - 2078, 81a - 2090, 81b - 2092, 82a - 2107, 83a - 2133, 83a - 2136, 83a - 2144, 83a - 2145, 83b - 2156, 83b - 2157, 84a - 2166, 84a - 2171, 84b - 2184, 86b - 2230, 86b - 2236, 86b - 2237, 87a - 2252, , 88b - 2291, 89a - 2297, 90a - 2335, 90b - 2339, 90b - 2346, 90b - 2347, 90b - 2350, 91b - 2367, 91b - 2370, 91b - 2373, , 92a - 2384, 92b - 2394, 93a - 2414, 93b - 2417, 93b - 2426, 93b - 2427, 94a - 2432, 94a - 2441, 95a - 2460, 95a - 2466, 95a - 2471, 95b - 2484, 96a - 2497, 96b - 2500, 96b - 2507, 96b - 2508, 96b - 2509, 96b - 2511, 97a - 2516, 97b - 2529, 97b - 2532, 97b - 2534, 98a - 2544, 98a - 2545, 98b - 2556, 98b - 2559, 99b - 2585, 99b - 2591, 99b - 2591, 99b - 2593, 99b - 2593, 100a - 2603, 100b - 2612, 101a - 2622, 101a - 2623, 101a - 2632, 101b - 2638, 101b - 2639, 101b - 2644, 101b - 2646, 102a - 2652, 102a - 2654, 102a - 2661, 102b - 2664, 102b - 2677, 103a - 2683, 103a - 2690, 103b - 2693, 103b - 2697, 103b - 2698, 103b - 2699, 104a - 2714, 104b - 2720, 104b - 2721, 104b - 2723, 104b - 2727, 105a - 2739, 105b - 2751, 105b - 2759, 106a - 2765, 106a - 2772, 106b - 2788, 108a - 2822, 108a - 2826, 108b - 2832, 108b - 2836, 109b - 2858, 109b - 2859, 109b - 2861

kim : Kim zamir.

k.-im 2a - 19, 108a - 2826, 108b - 2834, 109a - 2845

k.-in 2b - 30, 18b - 450, 19b - 475, 108a - 2818, 109b - 2859

- k.-ün 57b - 1462
k.-üñ 11a - 262, 12b - 287, 23a - 560, 29b - 723, 79b - 2040
k.-ven 23a - 564, 23b - 571
- kimi : Kimi bazısı, kimisi 4a - 67, 4a - 68, 4a - 70, 4a - 72, 4a - 73, 4a - 76, 5a -105, 100a - 2594, 100a - 2595, 100a - 2596
k.-di 50b - 1278, 52a - 1322
k.-dür 17b - 415
k.-e 4a - 71, 57a - 1450, 58a - 1479, 73a - 1876, 73b - 1888, 108b - 2834
k.-ni 4a - 74, 4a - 75, 19b - 475
k.-nüñ 4a - 72
k.-si 4a - 70, 39a - 975, 57b - 1465, 73b - 1883, 100a - 2596, 106b - 2789
- kimse : Kimse 33b - 824, 49b - 1259, 86a - 2216, 95a - 2459, 104a - 2711, 104b - 2729, 107b - 2813
k.- den 86a - 2222
k.-er 58a - 1475
k.-nüfidür 38a - 951
- kîn (F.): Gizli düşmanlık, garaz. 88b - 2292
- kirâ (A.): Kira, bir şeyin kullanılmasına bedel olarak verilen ücret.
k.-yla 72b - 1863
- kiriş : Kiriş.
k.-ler 36b - 908
- kirpik : Kirpik 81a - 2084
- kirpük : Kirpik
k.-i (iyelik) 80b - 2074
- kisvet (A.): Elbise; hususi kıyafet.
kisvet ol- 73b - 1888
kisvet-ile 102a - 2655
- kîş (F.): Din, mezhep.24b - 595
- kişi : İnsan, adam, kimse; erkek; sahip 41a - 1026, 44a - 1108, 47a - 1191, 49a - 1247, 52b - 1326, 54a - 1363, 55a - 1393, 56a - 1427, 59a - 1507, 63b - 1623, 66a - 1696, 72a - 1852, 75b - 1941, 78a - 2004, 79a - 2027, 86b -2240, 87a - 2243, 100b - 2608, 102b - 2673, 102b - 2675, 106a - 2764
k.-de 73b - 1882
k.-dür 28a - 692, 87a - 2248
k.-ler 34a - 837, 104b - 2726
k.-nüñ 13a - 309, 24a - 593, 77a - 1974, 106a - 2764
- kiş-zâr (F.): Ekinlik, ekin tarlası.
k.-ın 33a - 809
- kişver (F.): İklim, memleket, ülke.
k.-idür 83b - 2158
- kişver-güşâ (F.): Memleket, ülke açıcı, açan, cihangir.
k.-dur 6b - 136
- kitab (A.): Kitap. 17b - 417, 17b - 418, 22a - 541
kitâb-i bi'avnillâhi 109b - 2867
k.-a 5a - 95, 17b - 416
k.-ı (yükleme) 7a - 161, 7b - 166, 8a - 176, 50b - 1286
k.-ıdur 17a - 413
k.-ın 107a - 2790, 109a - 2849
k.-uñ 5a - 96
- kitâbet (A.): Yazı yazma, bir maddeyi kaidelerine uygun şekilde kaleme alma. 80b - 2069
- ko- : Bırakmak, terketmek; izin vermek, müsaade etmek, serbest bırakmak, salıvermek; alıkoymak; tesir etmek, etkilemek.
k.- 5a - 96, 9b - 218, 12a - 286, 24a - 586, 40a - 1006, 51b - 1313, 53a - 1335, 60a - 1526, 76a - 1952, 76b - 1962, 85a - 2194, 91a - 2356, 95b - 2483, 95b - 2485, 97b - 2535, 106b - 2785, 109a - 2848
k.-dı 16a - 386, 19b - 465, 20b - 494, 21b - 520, 38a - 945, 47b - 1200, 54a - 1374, 68a - 1741, 69a - 1765, 70b - 1807, 70b - 1809, 78b - 2014, 78b - 2016, 81a - 2085, 83a - 2135, 87b - 2256, 88b - 2283, 91b - 2367
k.-dılar 22b - 542, 78b - 2016, 83b - 2151

ķ.-dum 23a - 566, 37a - 930, 72b - 1861, 80b - 2073
ķ.-duñ 23b - 574, 26a - 631, 98a - 2542, 99a - 2567, 99a - 2567
ķ.-ma 16b - 395, 17a - 411, 64b - 1652, 98b - 2552
ķ.-magıl 93a - 2414, 59a - 1506
ķ.-maz 24b - 600, 73b - 1879, 74a - 1896, 88b - 2292, 107b - 2813
ķ.-mış 11a - 264, 107a - 2792
ķ.-muşlar 99b - 2587
ķ.-salar 92b - 2399
ķ.-dı 87b - 2268

ķoķ- : Kokmak.

ķ.-ar 49b - 1255

ķoķu : Koku.

ķ.-sun 90a - 2327

ķoķu : Koku 27b - 670

ķ. 47b - 1200, 47b - 1201, 82b - 2123, 87b - 2268

ķ.-nuñ 88a - 2269

ķ.-yı 47b - 1200

ķ.-dan 47b - 1203, 82b - 2124

ķ.-ur 47b - 1202

ķ.-lar 47b - 1204

ķ.-sı 39b - 994

ķ.-sın 8a - 182

ķ.-sudur 47b - 1204

ķ.-ya 49b - 1255

ķ.-yı 47b - 1203

ķ.-yla 47b - 1199

ķoķula- : Koklamak 47b - 1199

ķolay : Mũsait, elverişli iş, uygun şey

ķ.-ını 21b - 527

ķ.-umuza 70b - 1804

ķ.-uñ 60a - 1526

ķolaylı : Kolay ve gereğince iş gũren. 70b - 1804

ķolaylıķ : Kolaylık 20b - 500

ķol : Taraf, yan, cihet; el.

ķ.-ında 101b - 2647

ķ.-larına 43b - 1097

ķolla- : Kollamak. 80a - 2053

ķoltuķ : Koltuk.

ķ.-ına 46b - 1182

ķon- : Konmak, uķan şeyler bir yere inmek.

ķ.-duğun 60a - 1526

ķ.-dun 97a - 2519

ķonıl- : Konulmak.

ķ.-dı 5b - 110, 46a - 1165, 46a - 1167, 57a - 1451, 57a - 1452

ķonuķla- : Misafir edip ağırlamak.

ķ.-duñ 52b - 1329

ķonuķ : Misafir.

ķ.-ları 34b - 859

ķop- : Ayağ a kalmak, haşrolmak; meydana çıkmak, zuhur etmek, çıkmak; harekete geķmek, fırlamak, kalkmak.

ķ.-an 55a - 1402

ķ.-andur 68b - 1756

ķ.- ar 80b - 2077

ķ.-arsın 96a - 2492

- ķ.-updur 90a - 2327
ķ.-arur 46a - 1168
ķ.-aruruz 42b - 1073
ķ.-dı 26a - 638, 26a - 641, 31a - 764, 44b - 1124, 44b - 1125, 92b - 2401, 98a - 2538
ķ.-dığı 27a - 664
ķ.-duğı 15a - 357
ķ.-ısdur 105a - 2734
ķ.-maq 71b - 1837
ķ.-sa 102b - 2675
- ķopar- : Koparmak
ķ.-arsafı 19b - 464, 28b - 706, 32b - 799, 41b - 1039, 45a - 1128, 51b - 1310, 55a - 1399, 56b - 1436, 57a - 1459, 76a - 1947, 93a - 2415, 105a - 2735
ķ.-ardur 19b - 470
- ķor : Kor, ateş. 86b - 2234, 90b - 2343
ķ.-dan 86b - 2238
- ķork- : Korkmak.
ķ.-an 102b - 2677
ķ.-arlar 101b - 2636
- ķorku : Korku.
ķ.-uğı 45b - 1141
ķ.-sından 34a - 840, 108a - 2825
- ķoştantiniye : İstanbul 34b - 860
- ķoş- : Koşmak; kucaklamak, sarılmak; nazmetmek.
ķ.-dı 94b - 2457
- ķoşul- : Katılmak (bir işte) birbirne katılmak.
ķ.-dı 43b - 1093, 64a - 1643
- ķovan : Kovan. 105a - 2742
- ķov- : Takip etmek, izlemek, kovalamak; koşturmak.
ķ.-arlar 99b - 2590
ķ.-up 79a - 2024
- ķovla- : Gammazlık etmek, münafıklık etmek.
ķ.-dılar 60a - 1527
- ķoy- : Bkz. Komak.
ķ.-a 25b - 624, 58a - 1477, 64a - 1635, 99a - 2575
ķ.-acaķ 100b - 2609
ķ.-an 14a - 325, 67a - 1711
ķ.-ar 80b - 2077, 103b - 2699
ķ.-madiğı 16a - 385
ķ.-sun 89a - 2299
ķ.-unca 103b - 2696
ķ.-up 24b - 607, 35b - 878, 54a - 1375, 64a - 1642, 94a - 2436
ķ.-updur 9a - 202, 9b - 215, 11b - 265, 20a - 488, 80b - 2070, 101b - 2641, 108b - 2831
- ķoyıl- Koyulmak, bırakılmak.
ķ.- updur 78a - 2008
- ķoyul-: bkz. Koyıl-
ķ.- updur 72b - 1857
- ķoyun : Koyun. 7b - 165, 70b - 1803, 100a - 2597, 106a - 2768
ķ.-ı (yükleme) 43b - 1095
- ķoz : Ceviz. 105b - 2757
- ķöħne (F.): Eski, eskimiş. 70a - 1790, 70a - 1791, 99a - 2573, 102a - 2657, 102b - 2665
- ķök : Kök
ķ.-lerini 64a - 1636
- ķöpdür- : Kabartmak.
ķ. 22a - 536

- k.-mek 101b - 2637
köşk (F.): Köşk.
k.-leri 48a - 1211
kötü : Kötü. 58b - 1489
köy : Köz, kor, yanık; azap, ıstırap. 35b - 885, 35b - 886
köz : Kor, ateş koru, kızıl ateş parçası. 28a - 687
k.-i (yükleme) 100b - 2611
kuç- : Kucaklamak, sarılmak, bağırına basmak.
k.-mağa 48a - 1210
kubbe (A.): Yarım küre veya kümbetimsi yapılan bina damı. 28b - 705
k.-sidür 87a - 2253
kuddüs (A.): Temiz, pak; Allah adlarındandır.
k.-den 96b - 2508
kudret (A.): Kuvvet, takat, güç; Allah' ın ezeli gücü; varlık, zenginlik; Allah yapısı 2a - 14, 13b - 313,
26a - 635, 38a - 952, 52a - 1314
kudret (Zuhür-ı k.) 22b - 550
kudret (dest-i k.) 83a - 2134
k.-i (iyelik) 27a - 658
k.-ile 57a - 1448
k.-ine 11b - 269
k.-inüfî 20a - 478
kuds (A.): Temizlik, paklık, arılık ;kutsallık, mübareklik.
kuds-i Cenâb-ı k. lâhüt 96b - 2510
küfi (A.): "Kufe" şehrine mensup bu şehirle ilgili olan; mensubi adı da verilen yazı tipi. 99b - 2587
küh (F.): Dağ. 4b - 87
küh-ı Kâf 15a - 359, 59a - 1509
k.-ı (hilm-ı k.) 69a - 1763
k.-in 17a - 404
k.-isa 16b - 401
kuhl (A.): Göze çekilen sürme; göz ilacı.
kuhl-ı cevâhir 107a - 2800
kuhl-ı kehhâl 51b - 1303
kul : Köle, kul, 22a - 536, 37b - 943, 47b - 1208, 79a - 2035
k.-da 56b - 1438, 58a - 1481
k.-durur 37b - 943
k.-ıdur 33a - 819
k.-ına 58a - 1485, 79a - 2033, 104a - 2718
k.-lara 103b - 2695
k.-ları 103b - 2692
k.-larına 29b - 732, 30a - 736, 79b - 2049, 80a - 2053
k.-larıña 29b - 732
k.-larını 6b - 145
k.-uñ 37b - 941, 56b - 1438, 56b - 1440, 58a - 1481
k.-undan 58a - 1476
k.-uñdur 58a - 1477
k.-uyam 50b - 1284
kulağuz : Kılavuz, rehber. 3a - 50, 30a - 736, 80a - 2053
kulağ : Kulak 53a - 1347
k.-ın 23a - 562
k.-ında 83a - 2135, 87b - 2256
k.- inîda 40a - 1010
k.-ını 39a - 981, 53a - 1335
k.-ıyla 23a - 565
k.-laruñ 62a - 1584
k.-uñ 43b - 1100

- ķ.-uşdan 54b - 1384
ķulaķ aē : Dinlemek.21a - 511
ķulaķ ur- : Kulak vermek, dinlemek. 55a - 1394, 85b - 2208
ķulavuz : Bkz Őulaēuz 30a - 736
ķ.-dan 104b - 2725
ķulhķcı : Maiyet memuru, hizmetkar, cariye; bekēi, nōbetēi. 104a - 2712
ķulluķ : Hizmet, hizmetēilik; kula gerek olan hizmet, ibadet, tapınma. 28a - 692, 40a - 1003, 45b - 1151,
87b - 2256, 88b - 2295, 93b - 2430, 94a - 2432
ķ.-ıdur 95b - 2481
ķulmaş : Aldatıcı, hileci, sahteci, kalleş, terbiyesiz. 100a - 2596
ķum : Dalga, fırtına.
ķ.-uyuz 38b - 961
ķur'an : Kuran. 50b - 1287, 53b - 1357, 94b - 2453
ķur'an-ı āyāt 42b - 1074
ķur'an (ħatm-ı Ő.) 17b - 423
ķur'an'a 91a - 2360
ķur'an'dan 51b - 1300, 67b - 1727
ķurb (A.): Yakın olma, yakınlık, yakın bulunma. 4a - 70
ķurb ol- 17a - 409, 43a - 1076
ķ.-unda 37b - 936
ķurbān (A.): Allah' ın rızasını kazanmaēa vesile olan Şey. 53a - 1340
ķurbet (A.): Yakınlık; hısnılık, akrabalık; Allah' a yakınlık.
ķurbet eyle- 2a - 20
ķurd : Kurt 43b - 1095, 105a - 2743
ķ.-a 100a - 2597
ķ.-ı 43b - 1094, 105a - 2747
ķ.-ından 70b - 1805
ķ.-uç 105a - 2742
ķurı : Kuru 4a - 72, 102a - 2651
ķ.-dur 99a - 2577
ķurıl- : Kurulmak.
ķ.-ur 6a - 131, 56b - 1436
ķurretīl'-ayn (A.): Gōz nuru. 49b - 1249, 95b - 2477
ķurtar- : Kurtarmak.
ķ.-ıvir 106b - 2782
ķurtul- : Kurtulmak. 98a - 2551
ķ.-asın 98b - 2559
ķuru : Kuru. 29a - 708, 62a - 1584, 63b - 1627, 75b - 1939
ķ.-da 59b - 1516, 103b - 2692
ķurul- : Kurulmak.
ķ.-dı 5b - 109
ķurut- : Kurutmak.
ķ.-mış 29b - 721, 79b - 2038
ķuşūr (A.): Eksiklik, ayıp; saktlık, ōzūr, yersiz hareket; suē kabahat.
ķ.-um 7b - 162
ķūs (F.): Kōs, eski savaşlarda, alaylarda deve veya arba ūstünde taşınarak ēalınan būyūk davul.
ķūs-ı (nevbet-i k.ĭlāhī) 5b - 109
ķ.-lar 36b - 906
ķuş : Kuş. 59b - 1515, 70b - 1802, 89b - 2317
ķ.-ın 4a - 69
ķ.-lar 3a - 49
ķ.-u-iseñ 59a - 1510
ķuşad- : Kuşatmak.
ķ.-ur 77a - 1970

kuşak : Kuşak.

ķ.-ı 95b - 2473

kuşan- : Silahlanmak; yeltenmek, meyletmek, yapmaya girişmek.

ķ.-a 91a - 2356

ķ.-ur 6a - 124

kuşat- : Kuşatmak.

ķ.-ur 6a - 130

küşe (F.): Küşe, bucaķ. 81a - 2086

kuvvat (A.): Güç, kudret, takat, sıhhat, sağlamlık; bir hükümetin askeri gücü. 12a - 279, 26b - 649

ķ.-i (iyelik) 22a - 529, 23b - 569

ķ.-inden ('unsur-ı ķ.) 73b - 1885

ķ.-inüñ 22a - 530

ķ.-ler 22a - 532

kuşgun : Kuzgun. 105b - 2750

ķ.-larıdur 88b - 2290

kuızı : Kuzu.

ķ.-yıldı 7b - 165

kübrā (A.): Daha büyük olan.

kübrā (āyāt-ı k.) 17a - 406

küdüret (A.): Bulanıklık; gam , tasa, kaygı. 64b - 1652, 67b - 1734, 71a - 1818

küffār (A.): Kafirler, hak dinini inkar edenler. 36b - 916

küfr (A.): Allah' a ve dine ait şeylere inanmama, Cenab-ı Hakk' a ortak koşma; dinsizlik, imansızlık;

İslam dinine uymayan inanışlarda bulunma. 11a - 261, 33b - 833, 34b - 857, 94a - 2439, 94a - 2444, 94b - 2450, 94b - 2451, 96a - 2490, 105a - 2736, 105b - 2750, 106b - 2779

küfr-i bāyık 89a - 2304

küfr-i dīn 93a - 2409, 93a - 2410, 94b - 2445

küfr (Hulūl-ı k.) 37b - 939

küfr-i kühen 37b - 943

k.-de 94b - 2452

k.-dür 91b - 2371

k.-e 70a - 1795

k.-i (yükleme) 94a - 2442, 94b - 2446, 106b - 2780

k.-ile 28b - 703, 94b - 2449, 94b - 2454

k.-inde 106b - 2788

küfrüñ (Gürüh-ı k.) 6a - 131

küfür : Bkz. Küfr.

k.-den 6a - 129

kühen (F.): Eski, yıpranmış, modası geçmiş.

kühendür (küfr-i k.) 37b - 943

kül : Kül 45b - 1146

k.-den 104b - 2730

k.-ifiden 59b - 1514

küll (A.): Hep, bütün, çok. 24b - 602, 59b - 1514, 69b - 1776, 69b - 1777, 69b - 1780, 69b - 1781, 69b - 1782, 69b - 1783, 69b - 1784, 70a - 1787, 70a - 1788, 70a - 1798, 72a - 1843, 82b - 2128, 85a - 2187

küll (nefs-i k.) 17b - 418, 43a - 1087

küll-bağş 43a - 1087

küll-i muṭlak 9a - 200

k.-de 27a - 658, 45b - 1154, 69b - 1779

k.-den 4a - 74, 69a - 1770, 70a - 1787

k.-dendür 69a - 1768, 69b - 1775

küllüdesin (nefs-i k.) 97a - 2517

külldür ('ağl-ı k.) 2a - 16, 17b - 416

k.-e 69b - 1783

k.-i (yükleme) 31a - 768, 98b - 2562

k.-üñ 69b - 1784

- küllî (‘aql-ı k.): Her şeyi kavrayan akıl 2a - 17,2a - 18,17b - 417,87b - 2255,87b - 2256
 küllî (A.): Umumi, bütün; çok.
 küllî (teşbih-i k.) 78b - 2020
 külliyyât (A.): Eski bir şeyin bütünü, hepsi.
 k.-a 26a - 637
 külliye : bkz.Küllî 14b - 348, 24b - 607
 külliyye (Zuhûr-ı k.) 31a - 767
 külhan (F.): Çapkın, serseri; okşama ile azarlama sözü 64a - 1640
 k.-dayım 109a - 2850
 kümmel (A.): Kâmiller, olgunlar. 58b - 1490
 künbet : Künbet. 105b - 2757
 künc (F.): Köşe, bucak. 73a - 1866
 k.-i (yükleme) 73a - 1867
 künüz (A.): Hazineleler.
 k.-ı (yükleme) 77a - 1981, 92a - 2382
 küp : Küp.
 k.-ine 22a - 537
 kürk : Kürk.
 k.-üfî 44b - 1114
 kürsî (A.): Oturulacak yüksekçe yer; taht; makam, vazife. 18b - 444, 18b - 445, 26a - 631, 67b - 1729,
 67b - 1730
 kürsî²-i nûrânî 5b - 110
 k.-den 67a - 1712
 k.-dür 17b - 419
 k.-dür (şekl-i k.) 67b - 1730
 k.-ye 67a - 1712, 97a - 2518
 küy- : Beklemek, sabretmek; çevreyi gözetlemek.
 k.-elîm 25a - 616
 k.-me 16b - 393

L

- lâ (A.): Olumsuzluk edatıdır. 68a - 1745
 lâ²-ı-nefy 48b - 1232
 lâ-büdd (A.): Elbette, mutlaka, gerek, gerekli 51b - 1308
 lâciverdî (F.): Laciverti renkte.77b - 1982, 83b - 2147
 lâf (F.): Lakırdı, söz. 978a - 2003, 5b - 2479
 lâf-ı (da²va-yı l. bî-bişât) 95b - 2483
 lâf-i zeffî 62a - 1585
 l.-a 62a - 1584
 lafz (A.): Söz.
 lafz-ı ‘ibârât 23b - 573
 lafz-ı me‘ânî 78b - 2018
 lafz-ı sâfî 60b - 1547
 l.-a 78a - 2002
 l.-ı (yükleme) 15a - 357,78a - 2002,78b - 2012,78b - 2014,91b - 2367
 l.-ı (iyelik) 24a - 585
 l.-ıla 78a - 2004, 78b - 2011
 lahz (A.): Göz ucu ile bakma.
 l.-a 18a - 432, 28a - 691,69b - 1783,72b - 1859,93a - 2410
 l.-da 17a - 404, 71a - 1816, 72a - 1841
 lâhût (A.): Ulûhiyyet alemi
 Cenâb-ı kıuds-i lâhût 96b - 2510
 la²in (A.): Kovulmuş; nefret kazanmış; istenilmeyen.
 l.-e 100b - 2620
 la²in-i bî-sa‘âdet 96a - 2486
 laqab (A.): Bir kimseye, kendi asıl adından başka takılan ad. 98a - 2542
 l.-dur 5b - 117

- l.-ı (cem'iyet-i l.) 99a - 2567
- la'l (A.): Kırmızı, al. ; kırmızı ve değerli bir stis taşı; dudak.
 la'l-i terde 78a - 2009
 la'l-i leb 81a - 2090
 l.-in 4b - 89, 48a - 1212, 77b - 1983
 lā'lı (yaqūt-ı l.) 61a - 1558
 lā'lı-i lebinden 81a - 2078
 l.-inden 81a - 2088
- lāle (F.): Lale 4b - 88, 41b - 1037
 lāle-şifāt 3b - 61
 l.-sinüfî 2b - 25
- lām (A.): Osmanlı alfabesinin yirmi altıncı harfidir. 78a - 2007
- lā-mekān (A.): Mekansız, yersiz, yere ihtiyacı olmayan; Allah.
 l.-a 2a - 22, 48a - 1213
 l.-dur 89b - 2313
 l.-ıfî 25a - 617
- lāmi' (A.): Parlayan, parıldayan; parlak.
 lāmi' (ma'nî-i l.) 61b - 1577
- lā'n (A.): Lanetleme, ilenç
 lā'n-ı zulmet 66a - 1692
- lā'net (A.): Allah' ın mağrifetinden mahrumluk; beddua, ilenç; fena, kötü , uğursuz 33b - 829
 la'net ol- 57a - 1458
- la'tif (A.): Allah adlarındandır; yumuşak, hoş, güzel; nazik 7a - 155, 42a - 1053, 61a - 1552
 la'tif ol- 97a - 2514
- lā'übālî (A.): İlişiksiz, kayıtsız, saygısız, senli benli . 57b - 1470, 89b - 2310
- lāyık (A.): Yakışan, yaraşır, yakışık. 55b - 1407, 58a - 1478, 58a - 1479, 63a - 1613, 100b - 2620
 lāyık kıl- 83a - 2136
 lāyık ol- 89b - 2311
 l.-dur 58b - 1495, 68b - 1755, 97b - 2534
- lāzım (A.): Gerek.
 lāzım-ı mevt 69b - 1785
 lāzım ol- 4a - 75, 37b - 940
 l.-ıdur 57a - 1454
- leb (F.): Dudak 77a - 1980, 78a - 2007, 80b - 2070, 80b - 2070, 80b - 2071, 81a - 2081, 81a - 2091, 81b - 2099, 81b - 2102, 89b - 2323
 leb (Hâş-ı l.) 83b - 2155
 la'l-ı l. 81a - 2078, 81a - 2090
 leb-i şîrin 77b - 1994
 l.-den 80b - 2067
 l.-dür 77a - 1980
 l.-i (iyelik) 81a - 2082, 81b - 2092
 l.-inden 81a - 2079
 l.indendür 108a - 2817
 l.-inüfî 81b - 2096
 l.-iyle 81a - 2087
 l.-leri 81a - 2080
- lebs (A.): Giyecek şey; iki şeyi bir birinden ayrt edememe.
 lebs-e-i helāle 103a - 2680
- ledün (A.): Allah yanı 5a - 97, 74b - 1914
- lehv (A.): Oyun, eğlence, faydasız iş. 56b - 1445
 lehv-bāzı 41a - 1035
- lerze (F.): Titreme, titreyiş. 71b - 1831
- leşker (F.): Asker. 35a - 866, 36a - 893, 36a - 895, 36a - 902, 46b - 1175
 leşker-i heft-āsümānî 5b - 111
 l.-i (iyelik) 6a - 124, 36b - 908, 77a - 1970
 l.-inüfî 5a - 104

- leṭāfet (A.): Latiflik, hoşluk; güzellik 73b - 1879
l.-den 41b - 1040, 61a - 1562
- let (F.): Dayak, kötek, çarpma.
l.-dür 60a - 1533
- levḥ (A.): Yassı, düz üzerine resim, yazı gibi şeyler yazılabilen nesne.
levḥ-i ḥayāluñ 11b - 271
l.-ini 64b - 1651
l.-e 104a - 2706
- levn (A.): Renk, boya; sıfat.
l.-e 4b - 91, 76b - 1959
- levḥa (A.): Bir yere asılmak üzere yazılmış veya yapılmış yazı veya resim. 39b - 990
- leyl (A.): Gece. 3b - 64
l.-i (yükleme) 7b - 173
l.-üñ 52b - 1332
- lezzet (A.): Tat, çeşni. 74a - 1902
l.-i 88b - 2287
l.-inden 90a - 2328
l.-lerini 88b - 2283
- lī (A.): İçin, ötürü, dolayı , yüzünden manasına gelen arapça edat. 27b - 674
- libās (A.): Esvap.
libās-ı paç-şāhī 28a - 695
l.-a 4b - 90, 76b - 1966, 103a - 2687
l.-i (iyelik) 4a - 79,65b - 1675,102b - 2672,102b - 2669,103a - 2686
libāsı ol- 34b - 854
l.-in 87b - 2256
l.-uñ 8b - 193
- līk (F.): Lakin, fakat, amma, ancak. 38a - 946
- likā (A.): Görme, rast gelip kavuşma; yüz, çehre.
l.-sın 74a - 1898
l.-sı 77b - 1988
- lisān (A.): Dil , Konuşulan dil
l.-i 34a - 838
l.-uñdan 92a - 2381
- loḳma : Lokma 88a - 2277, 97a - 2521, 100a - 2600
- luḳbet (A.): Oynayan, oynanılan şey; oyuncak; herkesi hayrete düşüren şeyi hal.
l.-e 104a - 2706
- luḡat (A.): Kelime, söz; her milletin konuştuğu dil ve bu dilin her kelimesi ; sözlük
luḡat-ı naḥv-ı maʿānī 62a - 1579
l.-da 94a - 2439
- luḡf (A.): Hoşluk, güzellik; iyi muamele; iyilik. 1b - 7, 69a - 1763, 93b - 2424
luḡf-ı kāhir 58a - 1479
luḡf-ı kān-ı iḥsān 7b - 171
luḡf-ı şerbetinden 5b - 107
luḡf-ı vefā 1b - 8
luḡf (Sezā-yı l.) 58a - 1486
luḡf it- 58a - 1485
l.-dur 29a - 711, 57a - 1456
l.-i (iyelik) 7a - 149, 57b - 1463
l.-ıla 78a - 1998, 109a - 2850
- lūbb (A.): İç, öz.
l.-ifde 29a - 719

M

- maʿād (A.): Dönülen, dönüp gidilecek yer; ahiret; dönüş, geri gidiş;tas. Gaye, amaç, ulaşılabilecek yer. 22b - 546

- ma'āni (A.): Anlamlar, manalar. 5a - 97,7b - 166,7b - 170,8b - 191,25a - 617,60b - 1548,60b - 1549,60b -
1549,62a - 1584,69a - 1767
- ma'ānī (elfāz-ı m.) 78b - 2017
- ma'ānī (ḥarf-i m.) 84a - 2161
- ma'ānī (lafz-ı m.) 78b - 2018
- ma'ānī (Lügat-ı naḥv-ı m.) 62a - 1579
- ma'ānī ol- 52b - 1331
- m.-ide 75a - 1926, 104a - 2719
- m.-den 78b - 2016
- m.-ye 60b - 1550
- ma'ārif (A.): Bilimler, marifetler; bilgi , kültür. 5a - 96, 8b - 197, 48a - 1219
- ma'āş (A.): Yaşayış, dirlik; geçinecek şey.
- ma'āş-ı āḥiretde 51b - 1304
- mā- (A.): O şey ki, şu nesne. , ...daki
- mā-beka 62a - 1583
- mā-beyn (A.): Aradaki iki şeyin arası.
- mā-beyn-ise 63a - 1618
- ma'būd (A.): Kendisine ibadet olunan tapınılan; Allah. 21a - 513
- mācerā (A.): Cereyan eden, geçen, olup geçen şey.
- m.-dan 23a - 563, 49a - 1245
- mācid (A.): Şan ve şeref sahibi olan 2b - 28
- mā-dām (A.): Madem, çünkü, değil mi ki; devam ettikçe, süresince. 18a - 432
- ma'den (A.): Maden
- ma'den-i cūd 32a - 794
- m.-e 26a - 633, 97a - 2520
- māder (F.): Anne, ana. 9b - 213
- ma'dūd (A.): Sayılı, sayılmış; muayyen, belli. 17b - 422, 76a - 1948
- ma'dūm (A.): Yok olan, mevcut olmayan. 41a - 1025, 69b - 1777, 75a- 1925
- ma'dūm it- 75a - 1925
- m.-dur 41a - 1029
- mağarib (A.): Garplar, batılar; akşamlar. 15b - 363
- mağbūn (A.): Alış verişe aldanmış olan; şaşkın, şaşırılmış. 98a - 2548
- mağbūn ol- 66a - 1690, 87a - 2246
- mağlūb (A.): Galebe edilmiş, kendisine üstün gelinmiş, yenilmiş, yenilen (kimse) 56a - 1421
- mağlub ol- 36b - 916, 96b - 2510
- mağrib (A.): Garb, batı tarafında memleketler, Afrika'nın Mısır ötesindeki şimal (kuzey) kısmı, İspanya, Portekiz. 4b - 84,32a - 788,35a - 869,35a - 871, 35a - 871, 46b - 1175
- m.- den 24b - 603, 35a - 875
- mağz (F.): Beyin, dimağ; anat. İlik.
- m.- ina 43b - 1093
- māh (F.): Astr. Ay; senenin on ikide bir kısmı , ay. 1b - 4,16b - 396,27b - 674,70a -1796,107b - 2804
- māhı (bedr-i m.) 106b - 2787
- māh-ı nisān 61a - 1561
- māh-ıla 15b - 375
- m.-uñ 28b - 701
- maḥabbet (A.): Sevgi 7b - 172
- maḥall (A.): Yer.26a - 637, 63a - 1619
- maḥall kıl- 49a - 1241
- m.-da 11b - 275, 85a - 2194, 96b - 2502
- m.-dur 53a - 1346
- m.-ı (yüklem) 12a - 285, 85a - 2194
- maḥallī (A.): Bir yere mahsus; yerli.
- m.-dur 38b - 965
- mahāret (A.): Mahirlik, ustalık, beceriklik, el uzunluğu.
- mahāret (ehl-i m.) 49a - 1240

- maḥbūb (A.): Muhabbet olunmuş, sevilmiş, sevilen, sevgili. 35a - 874, 58a - 1484
maḥbūb it- 79a - 2034
maḥbūb ol- 27b - 681, 48b - 1232
maḥbūb kııl- 83a - 2137
- maḥbūblık (T. Maḥbūb A.): Sevgi, dostluk.
m.-da 83a - 2145
- maḥbūs (A.): Hapsolunmuş, bir yere kapatılmış. 14b - 347
maḥbūs (ecr-i m.) 10a - 231
maḥbūs (ğayr-ı m.) 14b - 347
maḥbūs eyle- 14b - 347
- maḥfi (A.): Gizli, saklı.
maḥfi (kenz-i m.) 13b - 316
- māhī (A.): Balık 77a - 1969
m.-sidür 81b - 2096
- māhir (A.): Maharetli, hünerli, elinden iş gelir, becerikli. 86a - 2216
- maḥlūk (A.): Yaratık; yaratılmış. 40b - 1018, 92b - 2395
m.-a 39b - 996, 94a - 2436
- maḥmūr (A.): Sarhoşluğun verdiği sersemlik; uyku basmış, ağırlaşmış göz, baygın göz. 81a - 2079, 107b - 2814
maḥmūr ol- 85a - 2188
- maḥrem (A.): Haram, şeriatın yasak ettiği şey; çok samimi, içli dışlı olan; gizli olan, herkese söylenmeyen.
maḥrem ol- 8b - 197, 27b - 678, 33a - 820, 40b - 1020, 83b - 2157
m.-inden 78a - 2005
- maḥrūm (A.): Bahtsız, nasipsiz; istyediğini, dilediğini elde edemeyen.
maḥrūm ol- 16a - 381, 74b - 1908
- maḥsūs (A.): Hissedilen, beş duyudan biriyle duyulan, anlaşılan, duyulur.
m.-a 78b - 2014
- maḥsūs (A.): Hususileşmiş; başkasında bulunmayan, yalnız bir kimseye ait olan. 4a - 585, 103a - 2687
- maḥsūsāt (A.): Gözle görülür şeyler. 78a - 2005
m.-a 78a - 2008, 78b - 2013, 78b - 2016
- maḥşer (A.): Haşrolunacak, toplanılacak yer; kıyamette ölülerin dirilip toplanacakları yer.
m.-de 73a - 1876
- maḥv (A.): Yok etme, ortadan kaldırma; harabetme, perişan etme, batma, bitme, yok olma.
mawv ol- 79a - 2027
- mahz (A.): Su katılmamış, halis süt; halis, katkısız, sade; tam, ta kendisi, aslı.
mahz-ı ḥaḫa 12a - 281
- maḥza (A.): Ancak, yalnız, tek, sade; halis, katkısız tam. 93b - 2424
maḥza ol- 9b - 214
- maḥzen (A.): İçinde eşya saklanacak yer, yer altı, bodrum.
maḥzen-i rāz 22a - 528
- maḥāl (A.): Söz, lakırdı.
m.-ı (yüklem) 8a - 187, 25a - 611, 40b - 1011
- maḥālat (A.): Sözler 76a - 1955
- maḥām (A.): Kıyam edilen, durulan, durulacak yer; durak. 77a - 1978
maḥām-ı cem'î 3b - 57
maḥām-ı rükn 34a - 848
m.-a 12b - 289, 27b - 682, 35b - 889, 43b - 1090, 64a - 1646
m.-ı (iyelik) 4a - 71, 5a - 101, 18b - 444, 28b - 702, 48a - 1218, 49b - 1253
m.-ı (yüklem) 4a - 77
m.-ıdur 5a - 103
m.-ına 73b - 1886
m.-uñ 4a - 77, 17a - 409, 49b - 1253, 64b - 1654
- maḥāmāt (A.): Makamlar. 48a - 1220
m.-uñ 45a - 1137

- maḳarr (A.): Karar edilen, durulan yer, karagah; oturulan yer. 80b - 2066
maḳarr (şahs-ı m.) 79b - 2046
- maḳbül (A.): Kabul olunmuş, alınmış, alınan. 72a - 1844
maḳbül ol- 84a - 2171, 102a - 2661, 102a - 2663,
- maḳdem (A.): Gelme, dönüp gelme
m.-inde 68a - 1746
- maḳhür (A.): Bozguna uğratılmış, yenilmiş; kahrolmuş.
maḳhür eyle- 57b - 1470
- maḳşüd (A.): İstenilen şey, dilek. 32b - 800, 84b - 2182
- maḳkül (A.): Akıllıca, akla uygun, akıllıca iş gören, anlayışı, mantıklı. 109a - 2857
- maḳkūs (A.): Aks olunmuş, tersine çevrilmiş, başaşağı olmuş.
maḳkūs (sayr-ı m.) 10a - 231
- māl (A.): Bir kimsenin tasarrufi altında bulunan değerli ve gerekli şey; varlık, servet para, nakit, gelir. 6b
- 138, 62b - 1594
m.-a 11b - 268, 62b - 1594, 103b - 2701
m.-ı (iyelik) 62b - 1597
m.-ın 34a - 849, 35b - 883
m.-un 100a - 2605
- Mālik (A.): Yedi cehennemın hakimi ve kapıcısı olan melek, zebanileri idare eden melek. 21b - 520
- mālik (A.): Sahip, bir şeye sahip, bir şeyi olan 24b - 604, 80a - 2062
mālik ol- 29b - 725, 79b - 2042
- maḳlūm (A.): Bilinen, belli, 9a - 212, 69b - 1777, 104a - 2707
maḳlūm it- 35a - 868, 75a - 1925
m.-durur 41a - 1029
- maḳmūr (A.): Bayındır, şenlikli. 108a - 2817
maḳmūr ol- 58a - 1484
- maḳnā (A.): Anlam, mana; iç, iç yüz; rüya, düşünüş; akla yakın sebep. 72a - 1846
m.-dan 52b - 1326
m.-yı 86a - 2220
- mānend (F.): Benzer, eş. 61b - 1576, 67a - 1712, 75b - 1938
mānend-i evvel 71a - 1816
mānend-i rāhib 98b - 2555
m.-e 66a - 1697
m.-isin 8b - 193
- maḳnevī (A.): Madde dışı olan, manaya ait; ruha ve içe ait olan.
maḳnevī (Nigāh-ı m.) 68a - 1740
- maḳnī : Bkz. maḳnā 11b - 269, 11b - 274, 15a - 358, 17a - 412, 18a - 431, 23a - 561, 27b - 682, 30b - 756,
31b - 772, 31b - 773, 37b - 942, 40a - 999, 40a - 1009, 42b - 1068, 48a - 1209, 48b - 1233, 50b -
1287, 53a - 1336, 57b - 1468, 58a - 1487, 59a - 1507, 61a - 1554, 63b - 1627, 78a - 2002, 78a -
2003, 78a - 2004, 78a - 2005, 78a - 2008, 78b - 2011, 78b - 2012, 78b - 2013, 86a - 2218, 91b -
2373, 104a - 2708, 106b - 2789
maḳnī (ʿayn-ı m.) 90a - 2326
maḳnī-i lāmiʿ 61b - 1577
maḳnī (mecnūʿ-ı m.) 4b - 80
maḳnī (merd-i m.) 101b - 2640
maḳnī (ğayr-ı m.) 21a - 508
m.-de 4b - 81, 30b - 754, 43a - 1083, 47b - 1208, 54b - 1378, 56a - 1426, 71b - 1835, 93b - 2421
m.-den 8b - 189, 40b - 1022, 49a - 1240, 95a - 2466
m.-ler 109a - 2853
m.-ne (ʿayn-ı m.) 86a - 2219
m.-nūñ 14b - 343
m.-si 56a - 1428, 78b - 2014, 96b - 2512
m.-sin 44a - 1110, 74a - 1900
m.-sini 21a - 509
m.-ye 21a - 503, 61b - 1577, 75b - 1943, 107a - 2798
m.-yi 41a - 1028

- mān'ī (A.): Men'eden , geri bırakan, alıkoyan, engel olan.
mān'ī ol- 60b - 1541
- Manşūr (A.): Ünlü mutasavvıf Hallac-ı Mansur. " Ene'l Hak: Ben Tanrırım." dediği için 922' de asılarak öldürülmüştür. 52a - 1325, 53b - 1354, 53a - 1336
manşūr-ı Hāllāc 52a - 1321
manşūr-ı ber-dār 52b - 1326
m.- isa 52a - 1323
m.-ufl 53a - 1342
- manşūr (A.): Nasrolunmuş, Allah' ın yardımıyla galib, üstün gelmiş.
manşūr-ı mü'ebbed 5b - 116
- manṭıḳ (A.): Söz; hakikatı ararken yapılan zihni muamelelerden hangilerinin doğru ve hangilerinin yanlış yola çıktığını gösteren ilim.
manṭıḳ ('ilm-i m.) 9a - 208
manṭıḳ (isti'māl-i m.) 10a - 228
m.-isün 62a - 1583
- manzar (A.): Nazar edilen, bakılan , görünen yer; görünüş; çehre yüz.
m.-idur 83a - 2143
- manzūm (A.): Nazmolunmuş, dizilmiş, düzenlenmiş, sıralanmış.
manzūm eyle- 7b - 166
m.-umuzdan 7a - 155
- manzūr (A.): Nazar olunan, bakılan, bakılmış, görünen, görülmüş. 107b - 2803
- manzūre (A.): Noksan, kusuru olan, ayıplanacak kadın.
m.-sini 86b - 2229
- mār (F.): Yılan 4b - 85, 80a - 2061
m.-a 36a - 901
māri (zehr-i m.) 99a - 2568
- marāz (A.): Hastalık 88b - 2289
m.-dur 69b - 1785
m.-lar 85b - 2203
- ma'rifet (A.): Herkesin yapamadığı ustalık; her şeyde görülmeyen hususiyet, ustalık olan şey. 8b - 195, 7b - 170, 25a - 617
ma'rifet ol- 9b - 223
m.-den 68b - 1751,
m.-dür 63a - 1610
- ma'rūf (A.): Herkesçe bilinen, tanınmış, belli. 28b - 704
ma'rūf ol- 49b - 1251
- mā-şadaḳ (A.): Tasdik edilen,oluna husus, uygun, tıpkı.
m.- dur 61b - 1571
- maşāff (A.): Harb, savaş.
maşāffı ol- 56a - 1430
- mā-sivā (A.): Birşeyden başka şeylerin hepsi; Allah'tan maada bütün varlıklar; dünya ile ilgili şeyler.
m.-dan 49a - 1245
- ma'şiyet (A.): Asilik, itaatsizlik; isyan, günah. 11b - 273
ma'şiyet (zemm-i m.) 101a - 2630
ma'şiyet it- 57b - 1460
m.-den 49a - 1243
- masnū'āt (A.): Sanatla yapılmış şeyler; uydurma , düzme şey. 78a - 2001
- maşrıḳ (A.): Güneş' in doğduğu taraf, doğu. 4b - 83, 32a - 788
- ma'şūk (A.): Sevilen, sevilmiş, 50a - 1263, 89b - 2311
- maṭla' (A.): Doğacak yer; Güneş ve sair yıldızların doğması.
maṭla' ('ayn-ı m.) 4b - 82
- maṭlūb (A.): Talebedilen, istenilen, aranan şey.
m.-a 47b - 1202
m.-ufl 51b - 1312
- māye (F.): Maya, asıl ve lüzumlu madde, asıl , esas 38b - 969, 39a - 971, 55b - 1415

- m.sidür 59a - 1507
- maẓāhir (A.): Bir şeyin görüldüğü çıktığı yerler; şereflenmeler. 72a – 1849, 93b- 2450
 maẓāhir ‘ayn-m. 22b - 553
 maẓāhir (envā-ı m.) 32b - 806
 m. den 72a - 1849
 m.-dür 72a - 1851
- maẓhar (A.): Bir şeyin görüldüğü, çıktığı yer. 48b - 1230,72a - 1850,84a - 2168,103a - 2689
 maẓhar-ı dil-dāde 93a - 2407
 maẓhar (sīne-i rüh-ı.m.) 94a - 2431
 maẓhar ol- 33a - 821, 93b - 2420
 m.-a 93a - 2403
 m.-ıdur 31b - 777,83a - 2143,93a - 2406
 m.-ısın 37b - 933
 m.-larıdur 93b - 2418
- maẓlüm (A.): Zulüm görmüş; sessiz, sakin. 104a - 2707
- māzi (A.): Geçmiş zaman 39a - 972, 39a - 975, 39a - 976
- me’āl (A.): Meydana gelen şey, netice, mana, kavram.
 m.-ın 50b - 1283, 75a - 1919
 m.-ı 94b - 2456
- mebādā (F.): Sakın, olmaya ki 78b - 2023
- mebde’ (A.): Evvel, başlangıç, prensip, ilk unsur; ilmin ilk kısmı.
 mebde’ ol- 22b - 546
- mecāl (A.): Güç, kuvvet, takat; fırsat, imkan.
 m.-ın 12b - 290
- mecāz (A.): Yol, geçecek yer; hakikatın gerçeğin zıddı. ; ed. Kendi öz manasıyla kullanılmayıp, benzerlikle, benzetme yolu ile başka bir manada kullanılan söz.
 mecāz ol- 39a - 979
 mecāzı 41a - 1035,56b - 1445, 94b - 2450
 m.-idür 78a - 2009
- mecāzî (A.): Mecaza ait, mecazla ilgili olan. 85b - 2210
- meclā (A.): Çıkma yeri, görünme yeri.
 m.-ya 13a - 303
- meclis (A.): Oturulacak yer; görüşülecek mesele için bir araya gelmiş insan topluluğu. 7a - 153, 43b – 1094, 86b - 2234, 107a - 2801
 m.-de 27a - 668
 m.-dürür 85b - 2206
 m.-e 86b - 2228
- mecmū’ (A.): Cem olunmuş, toplanmış, bir araya getirilmiş şey, top, tüm. 59b - 1518, 71b - 1833, 88b – 2286
 mecmū’-ı ‘ālem 31b - 780
 mecmū’ (elfāz-ı m.) 78a - 2001
- mecmū’a (A.): Toplanıp biriktirilmiş, tertip ve tanzim edilmiş şeylerin hepsi.68b-1753
 mecmū’-ı hālik 62b - 1598
 mecmū’-ı kâ’im 53b - 1356
 mecmū’-ı ma’nî 4b - 80
 mecmū’-ı mümkin 14b - 351
 mecmū’-ı şāfi 66b - 1701
 mecmū’a kııl- 51b - 1313
 m.-sın 51b - 1311
- mecnün (A.): Deli, divane.
 mecnün (mest-i M.) 42b - 1062
- mecüb (A.): Cevap.
 m.-ufl 51b - 1312
- mecūsi (A.): Mecus dininde bulunan, atşe tapan kimse veya mecus dinine mensup, bu dinle ilgili olan.
 m.-ler 46a - 1168

- medār (A.): Bişeyin döneceği, devredeceği i, üzerinde hareket edeceği yer, etrafında dönülen nokta.
m.-ı (yüklenme) 92a - 2378
- meded (A.): Yardım, imdat. 74b - 1909
meded eyle- 29b - 734, 79b - 2051
- medetstüz (T. Meded A.): Yardımsız 74b - 1909
- medhüş (A.): Dehşete uğramış, şaşırılmış; korkmuş, ürkmüş.
medhüş eyle- 87a - 2251
medhüş ol- 81a - 2088
- Medîne : Medine şehri. 37a - 923
- mefhüm (A.): Anlaşılması; sözden çıkarılan mana, kavram. 9a - 212
- meger (F.): Meğer, ancak, yoksa, halbuki. 1b - 5, 3a - 44, 3b - 59, 7b - 170, 8b - 192, 8b - 193, 9a - 208,
12b - 300, 16a - 380, 18a - 433, 20b - 496, 29b - 725, 29b - 733, 31b - 772, 32b - 797, 39b - 993,
40a - 1007, 48a - 1210, 54a - 1364, 54a - 1373, 56a - 1429, 79b - 2042, 79b - 2050, 80b - 2068,
82b - 2123, 84a - 2161, 95b - 2478, 104a - 2718
- meh (F.): Ay.3b - 63, 14b - 339, 39a - 973, 89a - 2304
- mehābet (A.): Azamet, ululuk, korkunçluk. 45b - 1150, 65b - 1672
- mehdī (A.): Hidayete eren, doğru yolu tutan; Şiilerin itikadına göre yaşamakta olup.kıyamete
beklemektedir. 37a - 923, 37a - 926, 46b - 1174, 51a - 1291
mehdī-yi zamān 33b - 826, 36b - 919
mehdī-yi hāklīki 37a - 922
m-nüfi 35a - 867, 46b - 1179
- mehīr (F.): Ay. 15b - 375
- meh-rū (F.): Ay yüzlü, güzel. 77b - 1994
m.-lar 83b - 2146, 107b - 2805
- mekān (A.): Yer, mahal; ev 24a - 586, 86a - 2213
m.-a 56a - 1422, 64a - 1641
m.-da 20a - 477
m.-dur 19a - 452
- meknün (A.): Dizilmiş inci.
meknün (dürr-i m.) 7a - 155, 80b - 2071
- mekr (A.): Hile, düzen . 96b - 2501
m.-e 104a - 2706
m.-i(iyelik) 95b - 2485
m.-ünden 81a - 2089
- mektüb (A.): Yazılmış.
m.-ı (yüklenme) 50b - 1283
- melāhat (A.): Güzellik, yüz güzelliği. 68a - 1748, 92a - 2381
m.-dür 68a - 1745
- melā'ik (A.): Melekler 21b - 520
- melek (A.): Allah' ın halleri diğer canlılara benzemeyecek şekilde nurdan yarattığı varlıklar 12b - 288,
14a - 336, 27a - 665, 27a - 665, 87b - 2261
m.-den 64b - 1654, 87b - 2264
melekden (rūh-ı m.) 97a - 2514
m.ler. 5b - 115,46b - 1181,64a - 1643,69a - 1765,87b - 2257,103a - 2690
m.lerden 64b - 1653
- meleklık (T. Melek A.): Meleklık. 63b - 1630
- melik (A.): Padişah, hükümdar.
melik-zādesin 64a - 1639
- mel'un (A.): Lanetlenmiş, kovulmuş. 57b - 1471
mel'un-cimri 57b - 1465
mel'un (iblis-i m.) 21b - 521, 87a - 2246
mel'un ol- 21b - 521
- memāt (A.): Ölüm.
m.-ı (yüklenme) 70b - 1810
- memdüh (A.): Övülmüş, övülecek.
memdüh ol- 18a - 427

- memleket (A.): Ülke, devlet toprağı.
m.-den 75a - 1921
- me'men (A.): Emin, güvenilir, sağlam yer; sığınılacak yer.
m.-dür 35a - 874
- me'mür (A.): Emir almış olan kimse. 10b - 246
- men' (A.): Yasak etme, bırakmama; durdurma; esirgeme, vermeme, önleme.
men' ol- 5a - 95
- menā (A.): Ölüm haberi 71b - 1834
m.-ı (iyelik) 67a - 1718
- menākib (A.): Övünülecek vasıflar. 104a - 2713
- menār (A.): Nur, ışık yeri
m.-uñ 47a - 1185
- menāre (A.): Minare, ışık kulesi. 47a - 1184
- menāsik (A.): İbadet yerleri. 62b - 1598
- menāzil (A.): Menziller, duraklar, konak yerleri. 19a - 460, 25b - 625
- menfā'at (A.): Fayda, çıkar, yarar. 48a - 1209
- menķül (A.): Nakledilmiş, bir yerden bir yere taşınmış, taşınan. 109a - 2857
- mensüb (A.): Bir kimseye , bir şeye nisbeti olan, bir şeyle ilgisi bulunan.
mensüb ol- 62a - 1591
- menşür (A.): Neşrolunmuş, dağıtılmış, yayılmış. 28b - 696
- menzil (A.): Konak yeri; ev; bir günlük yol.
menzil (kaç-ı m.) 4b - 80
menzil al- 25a - 615
menzil ol- 14a - 334, 21b - 524
m.-de 25a - 609, 30b - 757, 70b - 1812
m.-den 24a - 591, 84b - 2180
m.-dür 49b - 1253
m.-e 4a - 78, 40b - 1015
m.-idür 27b - 672
m.-inden 25a - 614, 73b - 1879
- merātib (A.): Rütbeler, dereceler. 26a - 629, 32a - 791, 40a - 1004, 56a - 1420
merātib ol- 32a - 781
m.-de 32a - 791
- merci' (A.): Dönlülecek yer, müracaat olunacak , başvurulacak yer.
merci' ol- 30b - 757
- merd (F.): Adam, insan.
merd-i dānā 10a - 233
merd-i gedāyi 49b - 1262
merd-i kāmīl 19a - 462, 40b - 1018, 88a - 2277
merd-i ma'nī 101b - 2640
merd-i reh-bīn 93b - 2426
merd-i sūḫan-dān 9a - 201
merd-i Ḥudā'yı 52a - 1323
- merdüd (A.): Kovulmuş; geri döndürülmüş, geri çevrilmiş.
m.-ise 72a - 1844
- merg (F.): Ölüm. 70b - 1807
mergi (iḫtiyār-ı m.) 71a - 1814
merg-i (iḫtiyār-ı m.tenhā) 71a - 1815
- mergüb (A.): Beğenilmiş, herkesçe sevilip aranılmış; istenilen , sevilen. 62a - 1591
- merḫamet (A.): Acıma, birini esirgeme.
m.-dür 58a - 1487
- merhem (A.): Deriye içirilerek veya sürülerek kullanılan tereyağı kıvamında yağlı ilaç; mec. Acıyı , sertliği giderecek ve avunduracak olan sebep. 58a - 1474
merhem ur- 4a - 74
m.-dür 56b - 1433

- Merih (A.): Dünya'dan sonra Güneş'e en yakın olan gezegen. 19a - 453
m.-üfî 19a - 457
- merhûm (A.): Allah'ın rahmetine kavuşmuş, ölmüş, ölü
merhûm it- 57b - 1471
- merkez (A.): Yuvarlak bir çizginin her noktasından aynı uzaklıkta bulunan nokta; işler yer; şekil, yol. 14b
- 342, 18a - 433, 84b - 2174
m.-inde 20a - 487, 20b - 491
m.-ine 42a - 1060
- merre (A.): Defa, kere.
merr-i vakt 26b - 646
- mertebe (A.): Derece, basamak. 56a - 1420
m.-ler 31b - 779
- Meryem (A.): Hz. İsa'nın annesi. 98b - 2561
- mesâcid (A.): Mescidler. 108a - 2817
- mesâfât (A.): Aralar. 30b - 753
mesâfet eyle- 28a - 693
- mesâlik (A.): Tutulan yollar. 12a - 277, 30a - 745
- meşânî (A.): Bir şeyin tekrarı 71b - 1833
meşânî (süretü'l-seb'â-i m.) 17b - 420
- mescid (A.): Secde edilecek, namaz kılınacak yer. 6a - 131, 54a - 1365, 85a - 2191, 98b - 2557
m.-dürür 106a - 2773
m.-lere 107b - 2813
- meşel (A.): Örnek, benzer, nümune.
m.-de 96b - 2502
m.-den 76a - 1951
m.-dür 105a - 2740
- meşelsüz (T.meşel A.): Benzersiz 60b - 1550
- mesele (A.): Sorulup karşılığı istenen şey. 67b - 1723
- meş (A.): Silme, sığama; bir şeyi el ile sığama,
meş ol- 98b - 2562
- meshûr (A.): Sihirlenmiş, sihire uğramış, büyülenmiş, büyüle gibi tutkun. 107b - 2814
- Mesih (A.): Hz. İsa
mesih-vâr 101b - 2648
m.-i 46b - 1181
- mesken (A.): Oturulacak yer, oturulan yer, ev. 16a - 384, 20a - 486
mesken-i dil 21b - 524
- mest (F.): Sarhoş. 27b - 671, 53b - 1355, 87b - 2257, 87b - 2258, 87b - 2259, 87b - 2263, 90a - 2328, 94a
- 2444, 107b - 2814, 109a - 2846
mest ol- 79a - 2030, 82b - 2124, 86b - 2239, 107b - 2812
m.-e 105a - 2745
mestî (hâb-ı m.) 81b - 2098
mest-i Mecnûn 42b - 1062
mest-i hâbî 85a - 2189
mest-i hâk 74a - 1904
m.-im 109a - 2845
- mestâne (F.): Sarhoşa yakışacak şekilde, sarhoşca, sarhoşcasına. 86b - 2232
- mestlikden (T. Mest F.): Sarhoşluk. 109a - 2844
- meştür (A.): Örtülü, kapalı gizli; açık saçık gezmeyen. 17b - 418, 28b - 705, 30b - 751, 81a - 2079,
meştür ol- 65b - 1671
- meşamm (A.): Burun, koku alacak yer.
m.-ında 58a - 1481
m.-üfî 71a - 1826
- meşâriğ (A.): Doğular. 15b - 363
- meşâyih (A.): Şeyhler 89a - 2302, 94a - 2444
- meşgûl (A.): Bir ile uğraşan, iş görmekte olan; dalgın.
meşgûl ol- 30a - 748, 47b - 1205, 64a - 1646, 80a - 2065, 102a - 2661
m.-de 24b - 605

- m.-e 13a - 302
m.-nde 69b - 1781
- meşhüd (A.): Gözle görülmüş, görülen.
meşhüd ol- 49b - 1251
- meşhür (A.): Şöhretli, şöhret kazanmış, ün almış, ün salmış. 30b - 751
meşhür ol- 104b - 2722
m.-ısa 72a - 1844
- meşreb (A.): İçecek yer, yaradılış, tabiat, huy, ahlak.
m.-de 7b - 169
m.-den 27b - 672
m.-e 52b - 1332
- metâ' (A.): Satılacak mal, eşya
m.-ı (yükleme) 41a - 1036
meta'-ı dîni 85b - 2202
- metâ'ib (A.): Yorgunluklar. 25a - 618
- metîn (A.): Sağlam, dayanıklı.
metîni (ḥabl-i m.) 9b - 224
- mevşûf (A.): Vasıflanmış.
mevşûf ol- 28a - 694, 28b - 704
- mevâ (A.): Yurt, mesken, ev. 66a - 1691
- mevâni' (A.): Engeller, maniler. 49a - 1238, 49a - 1239
- mevc (A.): Dalga. 42b - 1062, 42b - 1071, 60b - 1543, 60b - 1545, 84a - 2163
mevc-i taḥayyür 8b - 188
mevc ur- 41b - 1039, 77a-1969
m.-e 69a - 1766
m.-i 4a - 68, 59a - 1508
m.-ine 15b - 369
m.-iyle 74b - 1914
- mevcüd (A.): Var olan, bulunan. 32a - 794, 39a - 982, 69b - 1776, 69b - 1778, 84b - 2182,
mevcüd ol- 21a - 513, 75b - 1940
m.durur 69b - 1777
- mevcudât (A.): Var olan şeyler, mahluklar.
m.-a 55a - 1396
m.-ı(yükleme) 53b - 1351, 53b - 1353
- meveddet (A.): Sevme, sevgi. 1b - 8
- mevķûf (A.): Durdurulmuş, alıkonmuş.
mevķûf ol- 22a - 532
mevķuf-ı âlât 22a - 531
- Mevlâ (emr-i M.) (A.): Allah 20b - 494, 86a - 2220
- mevlüd (A.): Yeni doğmuş çocuk. 20b - 492, 73b - 1885
mevlüd (cirm-âb-ı m.) 17b - 422
- mevt (A.): Ölüm.
mevt (lâzım-ı m.) 69b - 1785
m.-dür 73a - 1865
m.-e 71a - 1818
- mevzi' (A.): Bir şey konulacak yer.
m.-inden 67b - 1726
- mevzû' (A.): Konu. 78a - 2001
m.-n 69a - 1768
- mey (F.): Şarap. 27a - 668, 27a - 668, 27b - 670, 27b - 671, 85b - 2206, 86b - 2233, 86b - 2234, 87b - 2256
mey-i meyḥâne 88a - 2275
mey-renk 54b - 1386
m.-den 39b - 992, 53b - 1355, 86b - 2232, 86b - 2233, 87b - 2255, 87b - 2257, 87b - 2257, 87b - 2265, 87b - 2266, 87b - 2266, 87b - 2267, 90b - 2344, 94a - 2444
m.-dendür 87b - 2258, 87b - 2259

- meydān (A.): Geniş, düz yer, alan.
m.-ına 95b - 2472, 95b - 2474
- meyl (A.): Eğilme, akıntı 61a - 1559
meyl-i dini 63b - 1627
meyil ol- 81a - 2078
meyl it 49b - 1254
meyl ol- 65b - 1677
m.-i (iyelik) 96b - 2500
m.-üñ 52b - 1332
- meyve (F.): Meyva, yemiş.
meyve-i sırr 104b - 2724
- meyhâne (F.): Şarap, içki içilen ve satılan yer.81a - 2086, 108a - 2817
m.-nüñ 85b - 2199
m.-ye 85a - 2198
meyhāneyi (Mey-i m.) 88a - 2275
- mezāhib (A.): Mezhepler, tutulan yollar. 34a - 839
mezāhib (kayd-ı m.) 98b - 2554, 98b - 2555
- mezheb (A.): Gidilen, tutulan yol; felsefe çıkışı; din; bir dinin şubelerinden her biri. 24b - 595
m.-üfidür 67b - 1723
m.-de 92b - 2395
m.-idür 98b - 2563
- mezîd (A.): Artma, artırma, çoğalma; çoğaltılmış, artırılmış.
mezîd ol- 6b - 139
- mısbāh (A.): Kandil, çıra, meşale, az ışıklı kandil.
m.-dan 23b - 580
- Mışr (A.): Mısır şehri 35b - 887, 35b - 888, 36a - 894,48b - 1228
m.-a 35b - 886
Mışr'a (Diyār-ı M.) 35b - 881
Mışr'a (şehr-i M.) 35b - 886
Mışr'uñ 35b - 882,35b - 884, 36b - 908, 36b - 909,
- mışra'ı (A.): Mısra. 89a - 2306
- Mışrî (A.): Mısırlı 100a - 2594
- mi : Soru edatı 15a - 361, 16a - 385, 16b - 391, 21a - 505, 24b - 608, 44a - 1104, 46a - 1164, 51a - 1291,
64b - 1649, 61b - 1572, 67b - 1733, 84b - 2183
m.dur 55a - 1390, 57a - 1454,84b - 2185, 86a - 2216
- micmer (A.): Buhurdan içinde tütsü yakılan kap.
m.-de 49b - 1255
- miftāh (A.): Anahtar; şifre cetveli
miftāh ol- 23a - 560
m.-ıdur 67a - 1710
- miḥnet (A.): Zahmet, eziyet; gam, keder, sıkıntı, dert. 68b - 1754
- mıhr (F.): Güneş 3b - 63, 52b - 1330, 83b - 2153
mıhr-i 'aқıl 93b - 2421
mıhr-i tābān 14a - 327
m.-den 20b - 497
m.-e 1b - 4
mıhre (tāb-ı m.) 12a - 286
m.-i (iyelik) 1b - 4
m.-üñ 50a - 1274
m.-ünden 56b - 1432
- mıḳdār (A.): Parça, kısım, bölük.
m.-i (iyelik) 57b - 1464
- milḥ (A.): Tuz 63a - 1620
- milk (A.): Birinin tasarrufu altında bulunan şey. 34b - 856, 35b - 883
milk-i Cābirkā'yı 15b - 362
m.-e 40b - 1015, 0b - 1282

- m.i (iyelik) 83b - 2158
m.-inde 45a - 1137, 45a - 1139
m.-ifde 107a - 2792
m.-inden 28b - 697, 35a - 869
- mim (A.): Osmanlı alfabesinin yirmi yedinci harfidir.
mîm-i Aḥmed 3b - 53
m.-inüfî 3b - 55
- min (A.): -den, denberi 53b - 1357, 81b - 2097, 94b - 2452
- minber (A.): Camilerde hatibin çıkıp hutbe okuduğu merdivenli kürsü. 6a - 131, 54a - 1364, 54a - 1365, 54a - 1369
m.-e 54a - 1366
- minḳâr (A.): Yırtıcı kuş gagası; taşçı kalemi.
m.-ıfı 59a - 1513
- minvâl (A.): Çulhaların tezgah aletlerinden üstüne bez sardıkları ağaç; tarz, şekil, suret. 10b - 239
- min-vechin (A.): Bir bakımdan 93a - 2405
- minzar (A.): Ayna 107b - 2803
- mîr (F.): Amir, baş, kumandan, bey
mîr-i muḫterem 97b - 2529
- mi'râc (A.): Merdiven; göğce çıkma 32a - 781
- mirât (A.): Ayna. 17a - 414
- mişâl (A.): Örnek; masal; rüya, düş.
m.-e 69b - 1776
m.i (iyelik) 38b - 958, 66b - 1705, 68a - 1745, 76a - 1946, 77b - 1995, 83a - 2133, 89b - 2310
m.- idür 15b - 370, 78a - 1997
m.-in 42b - 1067, 70b - 1809
- misk (A.): Misk.
m.-ile 43b - 1095
- miskîn (A.): Zavallı, beceriksiz, hareketsiz. 58a - 1484, 104a - 2707
- mişl (A.): Benzer, kat; miktar; ön, yan, huzur.
mişl-i deryâ 71a - 1826
- mişkât (A.): İçinde kandil, lamba gibi şeyler koymak için duvarda yapılan oyuk, hücre
m.-ına 23b - 576
- miyân (F.): Orta; ara, aralık; bel, kemer yeri.
m.-a 65b - 1677, 65b - 1680, 98a - 2539
m.-da 65b - 1678
- mizâc (A.): Bir şeyle karıştırılmış olan başka şey; huy, tabiat.
m.-ı (iyelik) 39b - 993
m.-ına 67a - 1720
- mizâḫ (A.): Şaka, latife, eğlence.
- mizân (A.): Terazî, ölçü, alet; astr. Terazî burcu. 18b - 449, 19a - 458, 56b - 1436
mîzân (‘ilm-i m.) 9a - 209
mîzân-ı ‘aḳla 11a - 256
m.-a 91a - 2360
m.-ı (iyelik) 68a - 1742
- mu'abber (A.): Tabir edilmiş, yorulmuş düş. 4b - 89
- mu'allâḳ (A.): Asılmış, asılı; havada, boşta duran; bağlı 19b - 472, 82a - 2113
- mu'âmil (A.): Muamele, iş. 61a - 1559
- mu'anber (A.): Anberleşmiş, güzel kokulu, güzel kokan. 8a - 187
- mu'arref (A.): Tarif edilmiş, etrafla bildirilmiş; bildik, belli, bilinen
m.-dür 9a - 211
- mu'aḫḫal (A.): Tatil edilmiş, bırakılmış, kullanılmaz, battal. 11a - 259
- mu'aḫḫar (A.): İtirlî, güzel kokulu
mu'aḫḫar ol- 1b - 1, 82b - 2125
- mu'ayyen (A.): Belli, belirli 2a - 19, 14b - 341, 32a - 783, 38b - 970, 51a - 1289, 70b - 1808
mu'ayyen ol- 21b - 526, 57a - 1450
m.- dendür 40b - 1011

- mu'azzam (A.): Kocaman, koca, ulu, koskoca
nüş-ı m. 35a - 872
- mubâh (A.): İşlenmesinde sevap ve günah olmayan şey.
m.-ı (iyelik) 91b - 2366
- mubâhât (A.): Günahı, sevabı olmayan, işlemesi ne haram, ne de helal olan şeyler.
mubâhât (serâ-vâr-ı m.) 49a - 1247
- mu'cizât (A.): Mucizeler.
m.-ıdur 54a - 1372
- muğân (F.) : Ateşe tapanlar.
muğânunî (pir-i m.) 88b - 2283
- muğannî (A.): Şarkıcı. 27b - 671
- muhabbet (A.): Sevgi. 1b - 6, 17a - 412
Muhabbet ol- 79a - 2036
m.-den 79a - 2035
- muhâlif (A.): Aykırılık gösteren, uymayan, uygun olmayan; birinin düşüncesine zıt düşüncede bulunan.
18b - 439, 20b - 490, 23b - 567, 79a - 2031
muhâlif (elfâz-ı m.) 91b - 2369
- muhakkağ (A.): Tahkir olunmuş, hor ve hakir görülmüş. 36a - 892, 52a - 1322, 56a -1421, 57b - 1461,
79a - 2036, 92b - 2389, 96b - 2505
muhakkağ (şüret-i m.) 41a - 1025
- muhakkağ (A.): Tahkik eden, gerçeği arayıp meydana çıkararak.
m.-lar 55b - 1406, 80b - 2070
m.-da 85b - 2210
- Muhammed (A.): Bir çok defalar hamd ü sena olunmuş, tekrar tekrar övülmüş manasına gelen bu kelime, Peygamberimizin adıdır. 32b - 803, 47a - 1189, 57b - 1472, 109a - 2849
- Muhammed (A.): Çelebi Sultan Mehmet
Muhammed (İbn-i M.) 5b - 116
- muharret (A.): Yazılmış, yazılı. 68b - 1750
- muhâtab (A.): Kendisine söz söylenen
muhâtab ol- 61b - 1577
- muhdeş (A.): Sonradan meydana gelmiş, eskiden olmayan. 4a - 73
- muhiş (A.): Etrafını çeviren, kuşatan
muhiş (*arş-ı m.) 18a - 433
muhiş (deryâ-yı M.) 84b - 2174
m.-i (yüklem) 18a - 428
- muhkem (A.): Sağlam kılınmış, sağlam, 33b - 836, 39a - 974
muhkem eyle- 23a - 565
muhkem ol- 89a - 2302
- muhtâr (A.): Seçilmiş, seçkin. 11a - 255, 58a - 1484
- muhtaşar (A.): Kısaltılmış, kısa, kısaltma.
muhtaşar ol- 95a - 2465
- muhtelif (A.): İhtilaf eden , birbirine uymayan, zıt; türlü, çeşit. 85a - 2187
muhtelif ol- 20a - 480
m. -dur 10b - 247
- muhterem (A.): İhtiram olunmuş, saygıdeğer, sayın.
mîr-i m. 97b - 2529
- mu'în (A.): Yardımcı. 23b - 574
mu'în-i dîn 5a - 102
- muqâbil (A.): Karşı karşıya gelen, bir şeyin karşısında bulunan. 19a - 460, 26a -640, 32b - 800, 52a -
1317, 71a - 1813
muqâbil düş- 26a - 642
muqâbil ol- 13b - 312, 27b - 674, 70b - 1812
- muqaddem (A.): Takdim edilen, sunulan; önde olan, önde giden. 32b - 805
m.-dür 9b - 213

- muḳaddes (A.): Temiz, kutsal, takdis edilmiş.93a - 2406
m.-dür 96b - 2505
- muḳallid (A.): Bir şeyi takan, kuşatan, boynuna asan.
m.-ler 33b - 836
- muḳārin (A.): Takrir eden, birlikte bulunduran.
m.-dur 40b - 1011
- muḳarreb (A.): Yaklaşmış, yakın.
m.-ler 39b - 992
- muḳarrer (A.): Kararlaştırılmış; şüphesiz, sağlam; anlatılmış, bildirilmiş. 54b - 1380
muḳarrer it- 68a - 1747
m.-dür 75b - 1940
- muḳayyed (A.): Kayıtlı, bağlı, bağlanmış 4a - 67
muḳayyed it- 9b - 217
muḳayyed ol- 11a - 256
- mukırr (A.): İkrar eden, doğruyu söyleyen, kabahatini gizlemeyen. 100a - 2600
- muḳtedā (A.): Örnek tutulan; önde bulunan, kendisine uyulan.
m.-sı 31b - 771, 91b - 2375
- mū'nis (A.): Alışılan, yadurğanmaz, i alışılmış; cana yakın, sevimli.
mū'nis ol- 63b - 1632
m.-inden 71b - 1829
- munṭazır (A.): Gözleyen, bekleyen.
munṭazır ol- 44a - 1110
- Murād : Osmanlı padişahı II.Murad 5b - 116
- murād (A.): Arzu istek, maksat, meram.
m.-a 6a - 132, 29a - 712, 44a - 1111
m.-i (iyelik) 5b - 113, 103b - 2694
murādi (ehl-i m.) 6a - 132
m.-in 21a - 507
m.-ina 25a - 615
m.ıyla 27a - 658
m.-umuz 21a - 512
m.-ufı 17a - 411
- murakka' (A.): Yamanmış, yama vurulmuş, yamalı.
m.-lar 101b - 2642
- muraşsa' (A.): Kıymetli taşlarla bezenmiş 77b - 1984
- murdār (F.): Kirli, pis. 97b - 2534
murdār ol- 106a - 2769
- muşahḫar (A.): Ele geçirilmiş. 19b - 471
m.-dur 19b - 467, 104a - 2712
muşahḫar ol- 20b - 499
- muşannif (A.): Müellif, kitap yazan; düzenleyici, donatıcı. 107a - 2790, 108a - 2819
- muşavver (A.): Resimli, tasarlanmış, düşünülmüş. 32b - 797, 69b - 1780, 73b - 1883, 92a - 2386, 97a - 2517, 100b - 2621
muşavver (*aks-ı m.) 21b - 515, 38b - 960
- muşayḳal (A.): Cilalı, parlak, yaldızlı 10b - 243
- Musı (A): Musa Peygamber. 16b - 398, 27a - 660, 86a - 2224
m.-den 31b - 778
m.-ye 54a - 1373, 54b - 1389
- Muştafa (A.): Hazreti Muhammed. 3a - 50, 27a - 662, 33a - 816,
m.-nufı 46b - 1169
m.-da 33a - 817
Muştafa'da (şer'-i M.) 47a - 1190
m.-dan 33a - 814, 63b - 1633, 100b - 2613
m.-dur 3a - 48,27b - 669,31a - 762,32a - 783
m.-nufı 33a - 813
m.-suz 33a - 815

- m.-ya 32a - 782
- muşt (F.): Avuç.
m.-ı (yükleme.) 7a - 148
- muṭābık (A.): Uyan, uygun. 44b - 1120, 52b - 1331
m.-dur 53b - 1362
- muṭavvaḳ (A.): Boynu halkalı, zincirli; boynuna gerdanlık ve saire takılmış. 102b-2667
- muṭlaḳ (A.): Kayıtsız, şartsız; yalnız, tek. 17a - 411, 20b - 496, 23b - 572, 33a - 813, 41a - 1025, 57a - 1448, 74a - 1903
muṭlaḳ (bu'd-ı m.) 4a - 70
muṭlaḳ (küll-i m.) 9a - 200
muṭlaḳ (pāk-ı m.) 49b - 1260
muṭlaḳ (vech-i m.) 47b - 1198
muṭlaḳ (Vücūd-ı m.) 48b - 1221
m.-ısa 52a - 1325
- muṭrib (A.): Çalgı çalan, çalgıcı. 107b - 2807
muṭrib ol- 107b - 2806
m.-den 90b - 2338
- muvāfık (A.): Uygun, yerinde. 4a - 78, 19b - 473, 23b - 569, 48a - 1209, 52b - 1331, 68a - 1742, 72a - 1849, 72a - 1851, 73b - 1886, 80b - 2072
- muvaḥḥidililig (T. Muvahḥid A.): Allah' ın birliğine inanmak.
m.-üñ 48a - 1218
- muzaffer (A.): Zafer, üstünlük kazanmış, üstün.
muzaffer-fer 5b - 116
- mübārek (A.): Bereketli, feyzli. 47a - 1183, 61a - 1561, 77b - 1987
- mübeddel (A.): Değişmiş, değiştirilmiş.
mübeddel ol- 15b - 374, 71a - 1816
- müberrā (A.): Temize çıkmış, aklanmış.
m.-dur 45a - 1130, 90b - 2342
- müberred (A.): Soğutulmuş.
müberred (tünd-i m.) 91b - 2371
- mücāhid (A.): Cihad eden, din düşmanlarıyla savaşılan; savaşılan, uğraşılan, savaşçı 13a - 303
- mücellā (A.): Parlak, parlatılmış.
m.ur- 10b - 243
- mücerreb (A.): Tecrübe olunmuş, denenmiş, sınanmış. 39a - 980
- mücerred (A.): Soyulmuş, çıplak; tek yalnız; karışık, katışık olmayan. 4a - 67, 24a - 582, 45a - 1130, 63a - 1615, 90b - 2341, 90b - 2342, 96b - 2511, 98b - 2553
mücerred ol- 98b - 2553
mücerred kııl- 9b - 226
- müdüām (A.): Devam eden, süren, sürekli. 2a - 21
- müddāḥar (A.): Biriktirilmiş, toplanıp saklanmış. 73a - 1871, 73a - 1875
- müddet (A.): Zaman, vakit; bir şeyin uzayıp sürdüğü zaman. 35b - 890
m.-ile 73a - 1872
- müdevver (A.): Döndürülmüş. 19b - 471
m.dür 10b - 243
- müdrık (A.): anlayan, anlamış, akli ermiş.
müdrık ol- 45a - 1130
- mü'ebbed (A.): Edebe kadar süren, sonsuz; ömür boyunca süren. 29b - 731, 79b - 2048
mü'ebbed (manşür-ı m.) 5b - 116
- mü'essir (A.): İz bırakan; işleyen; dokunan, dokunaklı, 68b - 1757
- müevvel (A.): Başka mana verilmiş , kaçamaklı, tabir edilmiş. 72a - 1850
- mü'ezzin (A.): Ezan okuyan.
mü'ezzin ol- 33b - 832
- müfāhir (A.): Övünen
müfāhir-i gaynı 101a - 2630
- müfid (A.): İfade eden, anlatan, manalı.
m.- ler 104b - 2731

- müflis (A.): Parasız , züğürt. 43b - 1094, 107a - 2801
- müftî (A.): Fetva veren. 62a - 1585
- müheyyâ (A.): Hazırlanmış.
m. dir 107a - 2801
müheyyâ eyle- 27a - 667, 48b - 1228
müheyyâ ol- 66a - 1691
- mühmele (A.): Boşlanmış, bırakılmış, bakılmamış. 102a - 2651
- mühre (F.): Cam boncuk, deniz böceği kabuğu; bir çeşit yuvarlak şey.
mühre (Şuâ'-i m.) 1b - 4
m.-sin 4b - 85
- mühürlü (T. Mühr F.): Mühürlü 85a - 2197
- mükedder (A.): Bulanık, bulandırılmış; kederli, üzüntülü 21b - 515, 56a - 1428, 73b - 1883, 100a - 2600
mükedder ol- 56a - 1429
- mükerrer (A.): Tekrarlı, tekrarlanmış.
mükerrer (qand-ı m.) 80b - 2066
- mül (F.): Şarap.
m.-de 47b - 1200
- mülâkât (A.): Kavuşma, buluşma, birleşme.
m.- ufü 95a - 2468
- mülâzım (A.): Bir yere veya kimseye sarılıp ayrılmayan, tutunup kalan. 20a - 487
- mülevves (A.): Kirlî, pis; karışık.
m.-ifden 86b - 2238
- mülk (A.): Ev, dükkan, arazi gibi taşınmaz ve gelir getiren mal. 6b - 138, 29b - 731,57b - 1467, 79b - 2048, 103b - 2701
mülk-i bekadür 106b - 2788
mülk-i cihânı 5b - 114
mülk-i fânî 97b - 2530
mülk-i Hâlık 15b - 363
m.-e 26a - 630, 33b - 824
m.-i (iyelik) 42b - 1073
m.-ifde 74b - 1916
m.-iffe 15b - 365
m.-inüfi 8b - 191
m.-lerile 99a - 2575
m.-ün 48a - 1213
- mülhid (A.): Dinsiz, imansız.
mülhid ol- 104b - 2726
- mümeşşel (A.): Misal getirilmiş, misal olarak söylenmiş ; basılmış. 42b - 1065
- mü'min (A.): İman etmiş , İslam dinine inanmış. 14b - 338, 45b - 1152, 54a - 1372, 45b - 1147, 89b - 2319, 108a - 2818
mü'min ol- 43a - 1079
m.-den 14b - 338
m.-dür 56b - 1444
m.-üfi 106a - 2765
- mümkün (A.): Mümkün, olabilir, olabilen. 12b - 298, 40b - 1015, 44a - 1102, 44a - 1104, 72b - 1858, 78b - 2020
mümkün (mecnû'-ı m.) 14b - 351
mümkün ol- 43a - 1079
m.-de 10a - 234, 72b - 1858
- münâfık (A.): İkiyüzlülük eden, iki yüzlü
m.-dan ola 45b - 1149
- münakaşa (A.): Çekişme, tartışma 102b - 2668
- münāsib (A.): Uygun yerinde; yakışık, yaraşık. 9a - 208, 67a - 1720
münāsib eyle- 97b - 2535
- münderic (A.): İçinde bulunan, yer almış. 109a - 2857
- müneccim (A.): Falcı.
müneccim ol- 62a - 1582

- m.-üñ 19b - 469
- münevver (A.): Aydınlatılmış, ışıklı, nurlandırılmış. 73b - 1883, 77b - 1983, 92a -2376, 94a - 2431
 münevver (şekl-i m.) 38b - 960
 münevver eyle- 96a - 2498
- münezzeh (A.): Temiz, arı, uzak. 10b - 249, 45a - 1128, 52a - 1325, 92b - 2392
 m.-dür 54b - 1388, 57b - 1469, 68b - 1755, 75b - 1942, 81b - 2100
- münîr (A.): Işık veren, parlak, nurlandıran.
 münîre (şems-i m.) 21b - 516
- münkalib : Bkz munkalib
 münkalib ol- 8b - 190
- münkat'ı (A.): Kesilen, kesilmiş, kesik, aralıklı; arkası gelmeyen, son bulan 75b-1931
- münker (A.): Kabul ve tasdik edilmeyen, reddedilen; şeriatçe yapılması caiz görülmeyen.
 münker ol- 102b - 2666
- münkerlik (T. Münker A.): Münkerlik
 m.-ile 109b - 2858
- münşe'ât (A.): Kaleme alınan şeyler, nesir yazılar, mektuplar.
 m.-ufi 8b - 196
- müntehâ (A.): Nihayet bulmuş, bir şeyin varabildiği en uzak yer, son derece, son kerte.
 müntehâ ol- 48a - 1218
 m.-ya 49a - 1246
- mürâî (A.): İki yüzlü
 mürâyi 102a - 2654
- mürâilik (T. Mürâî A.): İki yüzlülük
 m.-de 99b - 2581
- mürekkeb (A.): İki veya daha çok şeylerin karışmasından meydana gelen. 20b - 495, 66a - 1695.
 mürekkeb ol- 39a - 980, 41b - 1044
 m.-den 26a - 637
- müretteb (A.): Dizilmiş, tertibolunmuş, yerli yerine konulmuş. 7a - 155, 20b - 495, 78b - 2016, 88a - 2275
- mürevvağ (A.): Süzölmüş, tortusu giderilmiş. 90b - 2343
 m.-ın 45a - 1136
- mürğ (F.): Kuş.
 mürğ-i câne 81a - 2085, 89b - 2312
 mürğ-zâra 38b - 966
 mürğ-i bahârî 8a - 179
 mürğ-i pervâz 97b - 2532
- mürğ-i seher (F.): Bülbül
 mürğ-i seher-hîz 4b - 88
 m.-den 8a - 180
- mürîd (A.): Buyuran, emreden, bir şeye bağlı olan kimse. 90b - 2348, 90b - 2349, 99b - 2593, 104b - 2727
 mürîd ol- 44a - 1111
 m.-i (iyelik) 68a - 1737
 mürîd-i pîr-perver 53b - 1352
- mürsel (A.): Yolanılmış, gönderilmiş; peygamber. 27a - 665
- mürşîd (A.): Doğru yolu gösteren, kılavuz; tarikat piri, şeyhi.
 mürşîd ol- 104b - 2726
- mürşîdlik (A.): Kılavuzluk
 mürşîdlik it- 28b - 697
- mürüvvet (A.): İnsaniyet, mertlik, yiğitlik; cömertlik, iyilikseverlik.
 mürüvvet-kâni 63b - 1633
- müsâfir (A.): Misafir , yoldan gelen, yolcu.3a - 46, 25a - 614, 25b - 620, 25b - 621
- müsebbeb (A.): Sebeb olunarak meydana getirilen 37b - 932
- müsellem (A.): Teslim edilmiş, verilmiş; su götürmez, doğruluğu, gerçekliği herkesce kabul edilmiş olan.
 95a - 2471
 müsellem ol- 93b - 2419

- müselmān (A.): İslam dininde olan. 32a - 790, 36b - 910, 93b - 2426, 93b - 2428, 94a - 2437, 94a - 2438,
106b - 2779, 106b - 2784
müselmān (ehl-ı m.) 35b - 891
müselmān (nefs-i m.) 103a - 2688
müselmān ol 106b - 2784
m.-ıla 36b - 915
- müselmānlık (T. Müselmān A.): Müslimanlık 100a - 2603
- müselmel (A.): Zincirleme, teselsül eden, ardı ardına. 82a - 2112
- müsemmā (A.): Bir ismi olan, adlanmış, adlı. 68a - 1738
müsemmā (şüret-i 'aks-i.müsemmā) 22b - 548
m.-sın 52b - 1327
- müsilimān (A.): İslam dininde olan
m.lar 34a - 843
- müslimānlık (T. Müselmān A.): Müslimanlık 6a - 125
müslimānlık it- 6a - 133
- müsrif (A.): İsraf eden, malını, parasını boş yere yok eden, tutumsuz, savurgan. 71a-1818
m.-dür 69b - 1786
- müstakbel (A.): Karşılanan, önde bulunan, gelecek, ilerideki. 39a - 972, 39a - 976
müstakbel ol- 39a - 975
- müstakıl (A.): Pazarlığın bozulmasını isteyen
müstakıl-ı kâ'im 75b - 1937
- müstakım (Şıratü'l m.) (A.): Doğru, dik, düz. 54b - 1381
- müstedām (A.): Devamı istenilen; devamlı, sürekli, sürüp giden.
müstedām ol- 5a - 101
- müste'āb (A.): Hoş, güzel bulunan
müste'ābı (hi'āb-ı m.) 9b - 220
- müstümānlar (A.): Müsliman 46b - 1176
m.-ıla 46b - 1177
- müşābih (A.): Benzeyen, benzer. 29a - 707
m.-dur 69b - 1776
- müşāhid (A.): Gören, bakan. 13a - 303
- müşebbek (A.): Şebeke şekline sokulmuş, ağ ve kafes gibi örülmüş olan.
müşebbek ol- 23b - 576
- müşekkel (A.): Şekle konulmuş, şekil verilmiş; şekli, kalıbı, kıyafeti yerinde, gösterişli. 10b - 243
müşekkel ('aks-ı m.) 97a - 2516
- müşerref (A.): Şereflendirilmiş, kendisine şeref verilmiş, şerefli.
müşerref ol- 69a - 1761
- müşevves (A.): Belirsiz, karışık, düzensiz, karmakarışık. 82b - 2129, 109a - 2846
- müşfik (A.): Şefkatli, merhametli, acıyan; seven.
müşfik (yār-ı m.) 9a - 208
- müşg (F.): Misk 11b - 275
müşg-i ter 2a - 11, 8a - 180
m.-ile 44a - 1109, 48a - 1211
- müşgîn (F.): Miskli, misk kokulu; siyah, kapkara şey. 5a - 93, 78a - 2009, 82a -.2114, 82b - 2125
müşgîn (nāfe-yi m.) 47b - 1199
- müşkil (A.): Güç, zor, çetin; engel, güçlük, zorluk, çetinlik. 52a - 1315, 84b - 2186, 99a - 2569
müşkil ol- 12a - 277
müşkil-şifat 88b - 2288
m.-i (iyelik) 11a - 256
m.-in 101a - 2629
m.-inden 25a - 613
m.-ler 75b - 1943
m.-üñ 8b - 198
- müşkilāt (A.): Güçlükler, zorluklar.
m.-uñ 8b - 196
- müşrik (A.): Allah' a şerik, ortak koşanlar. 58a - 1475, 94a - 2433
m.-den 45b - 1149

- m.-idür 103a - 2683
 müşt (F.): Yumruk, muşta.
 müşt-ı hâkuñ 49b - 1261
 müşterî (A.): Astr. Sakıt, Erendiz, Jüpiter, Mars. 19a - 452, 19a - 456
 m.-nüñ 19b - 466
 müttekî (A.): İttika eden, dayanan, dayanmış. 88b - 2295
 müttekî ol- 50a - 1271
 müvecceh (A.): Tevcih edilmiş, yüzü bir tarafa döndürülmüş; herkesin teveccüh ettiği, makbul, münasip,
 uygun. 56b - 1437
 müzeyyen (A.): Süslenmiş, zinetlendirilmiş.
 müzeyyen it- 64b - 1657

N

- nā-binā (F.): Gözü görmez, anadan doğma kör. 11a - 260
 nācüd (F.): Büyük kadeh. 55b - 1413
 nā-çâr (F.): Çaresiz, ister istemez. ; zorunda kalmış. 34a - 841
 nādān (F.): Bilmez; kaba, terbiyesi kıt. 10a - 235
 n.-dur 56b - 1444
 nā-dānlık (T.nādān F.): Kabalık, terbiyesizlik, bilmemezlik 55b - 1410
 nā-ehl (F. Ehl A.): Ehliyetsiz.
 n.-e 106a - 2769
 nāfe (F.): Misk ahusu denilen hayvann göbeğinden çıkarılan bir çeşit misk, koku.
 nāfe-yi müşğın 47b - 1199
 nāfi (A.): Gideren, giderici. 95b - 2484
 nā-gāh (F.): Ansızın, birden bire. 27a - 663, 37a - 921, 46b - 1175, 108a - 2824
 nağme (A.): Ezgi, güzel ses. 27a - 666, 90b - 2338
 nağz (F.): Güzel, iyi, göze hoş görünen. 79b - 2046
 nāhīye (A.): Yan taraf, kenar, yan; çevre civar.
 n.-sinde 36b - 911
 nā-hoş (F.): Hoşa gitmeyen, beğenilmeyen. 2b - 30
 naḥs (A.): Uğursuzluk, yümünlük
 naḥsa (vaqt-i n.) 73a - 1864
 naḥv (A.): Yan, yön, taraf; yol, cihet. ; söz dizimi ; e. Gibi, benzer. 108a - 2823
 naḥv-ı (Lügat-ı n.ma'ānī) 62a - 1579
 naḥvet (A.): Kibir, gurur, büyükleme, ululanma, kurulma, böbürlenme 26a - 638, 68b-1756, 98a - 2538
 nā'im (A.): Taze, körpe, nebat; yumuşak , kemiksiz.
 n.-i (yüklenme) 101a - 2622
 naḥd (A.): Akçe, maden , para.
 n.-ı (iyelik) 32a - 793, 97b - 2537, 104b - 2724
 n.-in 64a - 1645
 nāḥıl (A.): Taşıyan, geçiren, çeviren.
 nāḥıl ol- 88a - 2273
 naḥl (A.): Bir şeyi başka bir yere götürme; taşıma, aktarma, geçirme.
 naḥl-ı rivāyet 46b - 1173
 naḥl eyle- 56a - 1426
 naḥl it- 47a - 1194
 n.-a 11a - 256
 nākis (A.) Başını daima öne eğen adam; alçak, adi, bayağı. 63a - 1619
 naḥş (A.): Noksan, eksik, tam olmayan; kusurlu. 25b - 624
 naḥş 20a - 479, 29b - 723
 nāḥış (A.): Eksik 79b - 2040
 nāḥışātu'l-aḥl 16b - 390
 n.-ıfı 98a - 2542
 n.-lara 97b - 2533
 nāḥıl (A.): Taşıyan; geçiren; çeviren (bir dilden)
 nāḥıldan (naḥş-ı n.) 60b - 1544

- nağş (A.): Resim; duvarlara, tavanara yapılan yağlı veya sulu boya resim, süsleme sanatı.
nağş-ı (ārāyış-i n. çemendür) 3b - 62
nağş-ı şüret 73b - 1887
nağş it- 23a - 558
nağş ol- 84a - 2169
n.- (İyelik) 38a - 952
nağş-ı (nuşa-ı n. ilāhī) 51b - 1311
n.-ına 64b - 1649, 71b - 1836
n.-ını 83a - 2137, 108b - 2841
n.-uñ 77a - 1976
- nākūs (A.): Hristiyanlarda ibadet vaktini bildirmek üzere kilisede çan; çan biçim inde şişe. 106a – 2775
- na'ı (A.): Ayakkabı, pabuç; nal; oturarak yerlerin en aşağısı
n.-inden 76b - 1967
- nām (A.): İsim, ad; ün, lakab 89a - 2305, 89b - 2323, 108a - 2828
nām (terk-i n.) 106a - 2775
n .-ı (yükleme) 28b - 702,64b - 1649,78b - 2014
n .-ı (iyelik) 48a - 1218, 56b - 1434,
n.-ın 45b - 1146
n.-uñ 102a - 2663
- namāz (F.): Namaz.
n.ı (yükleme) 47a - 1186
namāzı kııl- 46a - 1166
n.-ın 101b - 2644
n.-uñ 49b - 1249
- nāme (F.): Mektup; sevgiye ve aşka dair yazılmış mektup. 23a - 557, 64a - 1646
n.-yi 50b - 1281, 64b - 1647
- nā-merd (F.): Merd olmayan, alçak kimse. 87a - 2241
- nāmūs (A.): Kanun, nizam; ar, edep; irz. ; temizlik, doğruluk. 89b - 2323, 100a - 2601, 106a - 2775, 108a - 2828
n.-ı (yükleme) 64b - 1649
- nā-müfehhim (F.): Anlatanı olmayan. 9a - 212
- nān (F.): Ekmek.
n.-ı 9b - 213
- nār (A.): Ateş, od;cehennem. 20a - 482, 91a - 2356
nār (Dıraht-ı n.) 9b - 219
n.-dan 73b - 1888
nārdan (ehl-i n.) 95a - 2468
n.um 45b - 1152, 45b - 1153
- nās (A.): İnsanlar, halk, herkes
nās (ā'lem-i n.) 34b - 853
nās('Avāmū'n-nās) 102a - 2656, 102b - 2672, 104a - 2716
- nā-sezā (F.): Yakışmaz.
n.-dur 58a - 1475
n.-sı 57a - 1456
- naşfet (A.): İnsaf, doğruluk
n.-e 90b - 2340
- naşīb (A.): Pay, hisse; birinin elde ettiği şey ;Allah' ın kısmet ettiği şey.17a - 408, 74a - 1897, 58a - 1481
naşīb eyle- 49b - 1250
n.i (iyelik) 19b - 469, 58a- 148178a - 1998, 78a - 1997
naşībi ol- 24b - 608
n.-uñ 7b - 169, 48a - 1216, 43b - 1098
- nāşr (A.): Yardım; üstünlü; Kur' an' ın 110. süresi. 17b - 423
- naşş (A.): Açıklık, katilik; manasında sarıhlik bulunan.
naşş-ı nağılden 60b - 1544
- nāsūt (A.): İnsanlık, mahlukiyet, insanlığa ait şeyler.
nāsūt (nefs-i n.) 96b – 2510

- nāz (F.): Naz, isteksiz gibi görünme, yapmacıklı çekingen davranış.
nāz it- 79a - 2037
n.-a 1b - 5
n.-ı (yüklenme) 84a - 2160
- nāzar (A.): Bakma, bakış, göz atma. 12b - 295, 14a - 324, 16b - 392, 51a - 1299, 102a - 2653
nāzar eyle- 25a - 610, 38b - 967
nāzar it 26b - 651, 38b - 959, 39a - 981
nāzar kııl- 5a - 100, 9a - 205, 11b - 269, 17b - 421, 18a - 428, 19b - 467, 21a - 502, 21b - 516, 24a - 591, 41a - 1030, 70a - 1796, 80b - 2074, 84b - 2174, 87a - 2249, 102b - 2675, 103b - 2701, 108b - 2832
n.-a 105b - 2749
n.-da 9b - 222
nāzarda (‘ayn-ı n.) 96a - 2489
n.-dan 12b - 292, 12b - 295, 28a - 685, 43a - 1078
nāzarlar eyle- 38a - 954
- nāzarsuz (T. nāzar. A.): Bakışsız, nazarsız. 59b - 1523
- nāzenin (F.): Cilveli, oynak; çok nazlı yetiştirilmiş, şımarık; narin, ince yapılı.
nāzenin (ömr-i n.) 3a - 39, 18a - 424, 98b - 2565
- nāzım (A.): Tanzim eden, düzene koyan, düzenleyen.
nāzım it- 25a - 611
- nāzır (A.): Nazar eden, bakan, gözeten. 18a - 426, 55a - 1397, 103b - 2692, 106a - 2774
- nāzire (A.): Örnek, karşılık
nāzire eyle- 86b - 2229
nāzire kııl- 31a - 761
- nāzır (A.): Benzer, eş.
n.i (iyelik) 83a - 2145
n.üñ 69b - 1773
- nāzım (A.): Dizme, tertibetme, sıraya koyma; sıra tertip
nāzım eyle- 7a - 161
nāzım kııl 5a - 96
n.-a 7b - 174
- nāzik (F.): İnce.
n.-dür 61a - 1552
- nāzil (A.): Yukarıdan aşağı inen, inici; bir yere konan, bir yerde konaklayan.
nāzil ol- 17b - 423, 78b - 2018
- nāzük (F.): İnce bkz.nāzik 54a - 1374, 76b - 1966, 77b - 1994
- ne : Ne, ne kadar; niçin, nasıl, nereden; nasıl, ne biçim; önüne geldiği isimlere soru yoluyla " değil" karşılığı olumsuzluk anlamı verir; önüne geldiği fiilere- maz/- mez karşılığı olumsuzluk anlamı verir.
- n. (sıfat) 7b - 168, 8b - 188, 13b - 318, 15b - 362, 15b - 372, 17b - 421, 18a - 431, 19b - 466, 22a - 539, 22b - 546, 22b - 549, 24b - 599, 27b - 682, 32a - 781, 32a - 793, 37b - 931, 42b - 1063, 44b - 1117, 51a - 1295, 51b - 1303, 52a - 1322, 56a - 1427, 57a - 1459, 59b - 1518, 59b - 1519, 63b - 1627, 69a - 1768, 70a - 1787, 72b - 1859, 77a - 1980, 78a - 1003, 78b - 2022, 86b - 2234, 88b - 2284, 88b - 2291, 90a - 2336, 90b - 2338, 91b - 2367, 93b - 2417, 98a - 2538, 98b - 2559, 98b - 2562, 99a - 2572, 103b - 2699, 104b - 2721, 107b - 2805
- n.(zamid) 8b - 189, 15a - 356, 16b - 392, 21b - 522, 23a - 564, 30b - 749, 44a - 1106, 44a - 1107, 47b - 1206, 51a - 1290, 51b - 1312, 52a - 1320, 60a - 1535, 63a - 1619, 65a - 1670, 65b - 1674, 68b - 1756, 69a - 1768, 71a - 1822, 80a - 2052, 84a - 2165, 85b - 2205, 92a - 2383, 94b - 2452, 98a - 2538, 100b - 2608
- n. (zarf) 3a - 46, 4a - 78, 6a - 127, 16a - 379, 16a - 379, 16a - 389, 21b - 523, 22b - 551, 23b - 570, 24b - 606, 41a - 1031, 43a - 1086, 45b - 1141, 49b - 1261, 55b - 1411, 55b - 1414, 57b - 1468, 58a - 1483, 59b - 1521, 59b - 1523, 64b - 1651, 67b - 1734, 69b - 1777, 75b - 1934, 78b - 2014, 79a - 2026, 79a - 2033, 81a - 2081, 82a - 2105, 91a - 2354, 91b - 2367, 94b -2445, 98a - 2541, 100b - 2612, 104b - 2725
- n. deflü " ne kadar" 14a - 331
- n. (n. ... n.) (bağlaç) 2b - 32, 2b - 33, 7a - 154, 10a - 232, 24a - 592, 24b - 595, 24b - 598,

- 27a - 665, 28a - 689, 38b - 962, 42b - 1072, 43a - 1080, 43b - 1099, 51b - 1307, 58b - 1488, 58b - 1491, 65b - 1673, 67b - 1725, 71b - 1838, 73a - 1864, 73b - 1890, 74a - 1898, 75a - 1927, 76a - 1944, 89b - 2316, 89b - 2318, 89b - 2319, 89b - 2323, 90a - 2326, 91b - 2366, 100a - 2601, 100a - 2607, 100b - 2618, 101a - 2626, 109a - 2845
- n. (n...n. ... n.) (bağlaç) 42b - 1070, 74a - 1904, 90a - 2329, 90b - 2343
- n. kim "neyi, her ne; ne kadar" 13b - 322, 15b - 370, 15b - 371, 33b - 835, 34a - 837, 34a - 838, 34a - 839, 34a - 844, 34a - 845, 46a - 1161, 55b - 1408, 56a - 1431, 57a - 1452, 58b - 1495, 62b - 1594, 70b - 1809, 72a - 1844, - 2037, 95a - 2460, 95b - 2484, 103a - 2690, 103b - 2697, 108a - 2822
- n. resme "ne şekilde, ne biçimde, nasıl" 19a - 451, 25a - 614, 30b - 750
- n. tãñı " Şaşılır mı?" 60a - 1538, 103b - 2701, 105b - 2756
- n.-dür 7a - 153, 10a - 229, 16b - 396, 17b - 420, 18a - 431, 35a - 872, 38b - 960, 38b - 967, 39a - 972, 39a - 973, 41a - 1025, 43b - 1101, 44a - 1105, 44b - 1125, 49b - 1262, 50a - 1263, 52a - 1319, 53b - 1357, 58a - 1479, 60b - 1547, 63a - 1610, 69a - 1769, 76b - 1959, 77a - 1981, 78b - 2014, 82b - 2129, 86a - 2223, 86b - 2227, 91b - 2369, 91b - 2371, 91b - 2372, 92a - 2384, 93b - 2426, 95b - 2479, 96b - 2502, 98a - 2541, 102b - 2669, 106a - 2775
- n'ider 12b - 287
- n.-ler 65b - 1682
- n.-lerden 108b - 2831
- n.-sidür 33a - 822
- n.-sisin 37b - 933
- n.-ye 54b - 1387
- n.-yise 51b - 1312, 52b - 1328
- n.-yidüñ 97a - 2515
- nebât (A.): Topraktan bitençikan her türlü şey, bitki. 2 0b - 493, 42a - 1048, 42a - 1050, 42b - 1064
- nebâti (berg-i n.) 3a - 38
- nebâtufi (kãnd-ı n.) 50a - 1266
- n.-a 26a - 633, 42a - 1057, 71a - 1823, 97a - 2520
- n.-ı (yükleme) 42a - 1049, 74a - 1893, 83b - 2153
- n.-ı (iyelik) 6b - 141, 53b - 1358
- nebî (A.): Peygamber 32b - 802, 33a - 810, 33a - 810, 101a - 2631, 108b - 2834
- nebîdür (kãvl-ı n.) 84a - 2167, 100b - 2611
- n.-de 32b - 806
- n.-den 88b - 2294
- n.-nüfi 33a - 821
- n.-ye 27b - 678, 27b - 679, 27b - 682, 33a - 820
- n.-yidi 32b - 805
- n.-yle 32b - 800, 33a - 820
- necâset (A.): Pislik, murdarlık. 105a - 2744, 105a - 2736
- neces (A.): Pislik, murdarlık.
- n.-den 105a - 2744
- necis (A.): Pis, murdar.
- n.-den 105a - 2741
- nedâmet (A.): Pişmanlık. 71a - 1824, 73a - 1868
- neden : Neden , niçin 20a - 482, 20a - 486, 58a - 1474
- n.-dür 101b - 2645
- nef (A.): Menfaat, fayda, kar, çıkar.
- nef-i hãliş 29a - 709
- nef it- 10a - 228, 92b - 2398
- nef'i ol- 73a - 1871
- nefer (A.): Bir adam, tek kişi; rütbesi olmayan asker. 29b - 729
- nefes (A.): Soluk. 1b - 1, 61b - 1576, 82a - 2115
- nefes al- 8a - 180, 67a - 1707
- nefes ur- 1b - 1, 20b - 492, 40b - 1018, 56a - 1424
- n.-de 2b - 36, 53a - 1335, 53b - 1354
- n.-den 2b - 31, 4a - 69, 5a - 93, 69a - 1772, 91a - 2357

- nefis : Bkz. Nefs 42b - 1066
n.-ler 105b - 2753
n.-üfî 21a - 507
- nefha (A.): Güzel koku; bir isim yel.
n.-dur 81b - 2096
- nefs (A.): Ruh, can, hayat; insanın yeme, içme gibi biyolojik ihtiyaçları. 42a - 1053, 68a - 1735, 98b - 2560, 99b - 2590, 107a - 2792, 108a - 2820, 108a - 2821
nefsü'l emirde 34a - 838,34a - 842
nefs-i insân 17b - 423
nefs-i kâfir 47b - 1197
nefs-i kâfir 106b - 2777
nefs-i küll 17b - 418
nefs-i külldesin 97a - 2517
nefs-i müselmân 103a - 2688
nefs-i nâsüt 96b - 2510
nefs ol- 85b - 2204
n.-e 88b - 2291, 97a - 2517, 99b - 2585
n.-edür 88b - 2288
n.-i (iyelik) 21b - 526, 26a - 631, 96b - 2503, 99b - 2584, 102a - 2659, 105b - 2752
n.-in 58b - 1490
n.-ifi 91a - 2357
n.-üfî 84b - 2176, 88b - 2293, 98b - 2559
n.-üfîde 73a - 1871
- nehâd (F.): Yol, kural.
n.-ındı 22a - 529
- nehâr (A.): Gündüz 7b - 173
n.-ını 52b - 1332
n.-üfî 3b - 64
- neķaiş (A.): Noksanlar, eksikler.
n.-den 54b - 1388
- neķâ'îz (A.): Birbirine zıt olan şeyler, birbirini çeken şeyler.
n.-den 92a - 2378
- nem (F.): Hafif ıslaklık, az yaşlık.
n.-inden 88a - 2270
- nemâ (A.): Artma, çoğalma; büyüme, uzanma.
n.-sın 2a - 21
- nemek-dân (F.): Tuzluk. 43b - 1096
- nemîn (A.): Fısıltı.
n.-sinden 2a - 16
- nemle (A.): Bir tek karınca. 12a - 279
- nere : Nere
n.-de 75a - 1930
- nergis (F.): Nergis;(mec.) güzelin gözü
nergis-i 'ayn 2a - 12
n.-i nüfî 109a - 2855
- neseb (A.): Nesil, soy.
n.-den 44b - 1124, 97b - 2535
nesebden (esmâ'-i n.) 45a - 1128
n.-ür 44b - 1124, 56b - 1445
n.-lere 98a - 2539
- neşû (A.): Kaldırma, hükümsüz bırakma; kopya etme.
neşû ol- 98b - 2562
- nesîb (A.): Soylu, soyu temiz.
n.-ür 37b - 932
- nesîm (A.): Hafif rüzgar
n.-i 69a - 1771

- nesîmî (A.): Nesim ile ilgili, hafif ve latif esen rüzgarla ilgili. 1b - 1
- nesne : Nesne, şey, bir şey 11a - 257, 12b - 293 ,20b - 494, 29a - 714, 33a - 815, 66a - 1696, 70a - 1792, 92a - 2386, 104a - 2715
 nesne-i Hâk 78b - 2021
 nesne-yi tersâ 93b - 2418
 n.-de 92a - 2386, 92b - 2399, 93a - 2412
 n.-dür 13b - 318
 n.-dürür 37b - 931
 n.-ye 23b - 568
- neşât (A.): Sevinç, neşe, şenlik. 109b - 2860
 neşâta ('ays-ı n.) 65b - 1680
 n.-a 12a - 276
- neşr (A.): Yayma, dağıtma, saçma, açma; herkese duyurma. 6b - 139
 n.-i (yüklenme) 70a - 1791
- neşv (A.): Canlının büyümesi, boy atması; yeniden peyda olup hayata gelme 2a - 21
- netîce (A.): Sonuç, son.
 netîce ol- 9b - 213
- nevâ (F.): Ses, makam, ahenk
 n.-sın 7b - 169
- nevâfil (A.): Farz ve vacibden mada yapılan şeyler. 49b - 1254, 92a - 2380
 n.-den 48b - 1232
- nevbahâr (F.): İlkbahar
 n.-i (yüklenme) 83b - 2150
 n.-in 1b - 5
 n.-uñ 3b - 64
- nevbet (A.): Sıra.
 nevbet-i kûs-ı İlâhî 5b - 109
- nev-cüvân (F.): Genç, delikanlı
 n.-i (iyelik) 5b - 114
- nev-ñiz (F.): Yeni ,yetişmiş, yeni çıkmış; genç, taze. 4b - 88
- nevrûz (F.): Yeni gün; ilkbaharın başlangıcı.
 'ıyd-ı n. 76b - 1968
 nevrûz-ı 'izzet 1b - 5
- ney (F.): Kamış, ney, kamıştan yapılmış nefes çalgısı. 46a - 1156
 n.-de 1b - 6
 n.-den 90b - 2344
- neyiki: Nedir, ne ola ki 102b - 2669
 n.-nedür 102b - 2669
- neyyir (A.): Nurlu, parlak
 n.-e 71a - 1825
- nez^c (A.): Can çekişme.
 n.-ine 71a - 1817
- nezahât (A.): İncelik, temizlik, parlaklık. 95b - 2479
- nezzâre (A.): Seyirci ; bir şeye bakma.
 nezzâre eyle- 13a - 305
 nezzâre kııl- 7b - 163
- nice : Niçe, ne kadar çok, .ok, birçok, hayli; ne vakte kadar 9a - 202, 10a - 233, 12b - 288, 13a - 306, 14a - 330, 14a - 333, 14a - 334, 16b - 399, 19a -455, 20a - 480, 20b - 498, 20b - 500, 24a - 581, 25a - 612, 25a - 614, 36b - 912, 39b - 988, 40a - 997, 44b - 1117, 48b - 1234, 49b - 1256, 55b - 1404, 59b - 1522, 63a - 1618, 64a - 1642, 73a - 1870, 74b - 1917, 76a - 1944, 76a - 1955, 78b - 2023, 89a - 2304, 93b - 2427, 96b- 2500, 100b - 2614, 101a - 2627, 102a - 2651, 106a - 2772, 106b - 2779, 107b - 2803, 108a - 2828
 n.-dür 13a - 301, 18a - 428
 n.-lerine 70b - 1802
- niçün : Niçin, neden. 11b - 272, 18a - 432, 20a - 479, 22b - 548, 39b - 996, 40a - 1010, 40b - 1014, 52a - 1323, 52b - 1326, 54a - 1371, 54b - 1387, 64a - 1639, 57a - 1451, 64a - 1644, 85a - 2187, 91b - 2364

- n.- dūr 18a- 429
- nidā (A.): Çağırma, bağırma, seslenme 54b - 1386
 nidā eyle- 5b - 111, 54b - 1389
 nidā it- 55a - 1390
 n.-sı 55a - 1395
 n.-sın 54b - 1385, 55a - 1391, 55a - 1393
 n.-sıyla 86a - 2225
 n.-ya 55a - 1394
- nidd (A.): Benzer, eş.
 n.-i (iyelik) 10a - 232
- nigāh (F.): Bakış, bakma.
 nigāh-ı ma'nevī 68a - 1740
- nigār (F.): Resim gibi güzel, resim kadar güzel sevgili, resim.
 n.-e 77b - 1985
- nigūnşār (F.): Başsağı.
 nigūnşār eyle- 98b - 2564
 nigūnşār ol- 4b - 85
- nigū-nām (F.): Güzel isim, 5a - 102
- nihād (F.): Tabiat, huy, yaradılış
 n.-ın 19a - 451
 n.-ında 53b - 1359
 n.-uñda 65a - 1668
- nihān (F.): Gizli, saklı 12b - 296, 21a - 506, 37a - 929, 96a - 2490
 nihān eyle- 15b - 375, 76b - 1962
 nihān it- 101a - 2631, 104a - 2710
 nihān kı1- 32a - 790
 n.-dan 94b - 2448
 n.-dur 72a - 1845
 n.-ıla 66b - 1699
 nihānı (rāz-ı n.) 51b - 1306
- nihāyet (A.): Son uc. ; son derece. 13b - 315, 30b - 757, 31a - 766, 66a - 1694, 75a - 1921, 89b - 2316
- nikāh (A.): Nikah, kanuni evlenme. 68a - 1743
- nīk-nāmı (F.): İyi nam kazanmış.
 n.-ı 91b - 2364
- niķāb (A.): Yüz örtüsü, peçe, örtü.
 n.-ı (iyelik) 40a - 999
 n.-in 29a - 717
 n.-ıñ 69a - 1767
- Nil : Nil nehri
 n.-üñ 35b - 884
- ni'met (A.): Nimet, iyilik, bahşış; mutluluk; yiyecek, içecek. 1b - 2
 ni'met ol- 62b - 1594
 n.-lerin 50a - 1270
- nire : Nereye 71a - 1825
- nisān (F.): Nisan ayı.
 nisān (māh-ı n.) 61a - 1561
- nişār (A.): Saçma, serpme.
 nişār it- 43b - 1100
- nisbet (A.): Oranla, kıyasla, oran olarak; kıyaslama. 12b - 299, 20a - 479, 44b - 1125, 75b - 1935, 73b - 1887, 98a - 2538
 nisbet ol- 44b - 1126
 n.-dūr 39b - 988, 56b - 1445
 n.-i (iyelik) 18a - 431, 58a - 1482
- nişān (F.): Nişan, iz, belirti.
 n.-a 23a - 566, 23b - 570
 n.-ı (iyelik) 34a - 847, 46b - 1174, 58a - 1477, 82b - 2126, 96b - 2508, 95a - 2467, 104b - 2721

- nişanı (vaşf-ı n.) 30a – 735, 80a - 2052
n.-ıdur 104b - 2733
n.-in 16a - 379, 89a - 2305
n.-lar 41a - 1032
n.ları 73b - 1882
n.-nufl 83b - 2159, 84a - 2163
- nişâne (F.): İz, alamet, belirti. 2a - 22
nite : Nasıl.
n.-dür 51b - 1305
- niteki : Gibi, benzeri, nasıl ki, nitelim. 18b - 441, 60b - 1543
nitekim : Bkz. Niteki 13b - 311, 13b - 314, 16a - 382, 17b - 417, 19b - 474, 21b - . 517, 24a - 594,
27a - 657, 28a - 683, 30a - 744, 53a - 1346, 63a - 1620, 66a - 1691, 67b - 1725, 71a - 1824,
73b - 1885, 76a - 1948, 80a - 2061, 89b - 2315, 99b - 2587
- niyet (A.): Niyet, meram kurma
niyet-i dil 74a - 1894
niyet it- 109b - 2866
n.-ini 9b - 224
- niyyet : Bkz niyet
n.-i (iyelik) 92b - 2402
n.-idür 6b - 144
n.-ine 7a - 156
- nizâ' (A.): Çekişme, it.
nizâ' it- 33b - 835
- n'ol- : Ne olmak.
n'ola 82a - 2117
n'olursa 74b - 1906
- noğşan (A.): Eksiklik, azalma, azlık. 29a - 719
noğşân ('ayn-ı n.) 41a - 1030
- noğta (A.): Nokta; benek, leke; mevzu, konu; derece 3a - 44, 31a - 765, 76a - 1946, 80a - 2063, 84b -
2182
noğta (ağır-ı n.) 27a - 663
noğta-ı 'ayn 24b - 600
noğta-ı esfel 26a - 640
noğta -i hâk 14b - 339
noğta-ı hâl 39a - 973
noğta-yı hâl-i basite 84b - 2174
noğta-yı per-kâr-'âlem 86a - 2213
n.-da 14a - 333, 47a - 1193
n.-dan 14b - 341, 14b - 342, 52a - 1322
n.-dur 24b - 599
n.-lar 52a - 1316
n.-lardandur 52a - 1320
n.-lardur 52a - 1315
n.-sı 52a - 1319
n.-sın 52a - 1317, 52a - 1318
n.-sına 46a - 1160, 52a - 1317
n.-sınadur 26a - 640
n.-sından 84b - 2175
- nuğüş (A.): Nakışlar.
n.-a 77a - 1974
n.-ı (iyelik) 11b - 271
n.-ile 68a - 1737
- nün (A.): Osmanlı alfabesinin yirmi sekizinci harfi. 2a - 13, 80b - 2071
n.-ına 2a - 13
- nür (A.): Nur, aydınlık, parlaklık, ışık. 9b - 219, 10b - 246, 10b - 247, 11a - 258, 13a - 302, 26b - 645,
28b - 696, 31b - 778, 32b - 797, 32b - 801, 42a - 1053, 44b - 1122, 81a - 2084, 95b - 2479,
104b - 2722, 107b - 2811

- nür-ı aksi 21b - 517, 21b - 518
nür-ı başar 12b - 295
nür-ı dide 57a - 1447
nür-dide 26b - 654
nür-ı ervâh 86a - 2223
nür-ı esîri 86b - 2227
nür-ı fersüz 63b - 1621
nür-ı Huzâ 6b - 142, 32a - 787
nür-ı ilâhî 106b - 2787
nür-ı imân 106b - 2779
nür-ı kerâmet 90a - 2325, 100a - 2595
nür-ı kerem 1b - 7
nür-ı rahmet 66a - 1692
nür-ı sâde 86a - 2221
nür-ı tevhid 10a - 227
nür-ı vücûdî 9b - 221
nür (nür-ı pertev-i vech-i Hüzâ'dur 83a - 2138
nür (pertev-i n.) 49a - 1238
nür ol- 23b - 580
nür(un) 104b - 2722
n.-a 13a - 303,21b - 514,32a - 789,50a - 1267,54a - 1363,107b - 2803,
n.-dan 21a - 512,25a - 610,73b - 1888,87a - 2244,87a - 2246,
n.-dur 32a - 788
n.-i (iyelik) 12a - 284, 12b - 287, 12b - 290, 12b - 291, 12b - 292, 12b - 294, 13b - 320, 40a
- 1002, 41a - 1031, 41b - 1042, 44b - 1123, 53b - 1362, 55a - 1398, 58b - 1497, 65a
- 1660, 68b - 1751, 74a - 1895, 87a-2248, 87a - 2249, 87a - 2250, 91a - 2356, 92b -
2391, 93a - 2404, 106b - 2780
nûrî ('ayn-ı n.) 45a - 1132
nûrî (aql-ı n.) 65a - 1663
nûrî (sübhân-ı n.) 107b - 2802
nûrî (şems-i n.) 31b - 774
n.-ıdur 31b - 777, 50a - 1272
nûrîdur (zât-ı n.) 12b - 296
n.-durur 10b - 244
n.-ıla 32b - 796, 43b - 1093, 50a - 1271, 53b - 1349, 53b - 1353, 94a - 2441, 104a - 2710,
107a - 2799
n.-ılaydı 7b - 172
n.ılayısa 14a - 324
n.-ın 12b - 292,15b - 375,30a - 738,80a - 2055,92b - 2393,92b - 2394
n.-ına 11a - 257, 38b - 964
n.-ından 10b - 249, 30b - 756, 32b - 795, 45b - 114
n.-ınuñ 45a - 1131
n.-ısın 66b - 1706
n.-ıyla 12a - 283
nûrîla (şem'-i n.) 10a - 236
n.-u 45b - 1152
n.-uñ 45a - 1132
nûruñ ('aks-ı n.) 38b - 965
nûruñ ('ayn-ı n.) 21a - 510
n.-unı 21a - 513
nûrânî (A.): Nurlu, ışıklı. 107a - 2798
nûrânî (kürsî'-i n.) 5b - 110
nuşret (A.): Yardım, Allah' ın yardımı; zafer. 34b - 854, 65a - 1666, 108a - 2820
nuşüş (A.): Naslar, doğruluğu şüphe götürmeyen bilgiler, düşünceler.
n.-ındandurur 46b - 1169

- nüş (F.): Tatlı, bal, içki, işret
 nüş-ı mu'azzamdur 35a - 872
 nüş eyle 2b - 30, 25b - 628, 87b - 2261, 108b - 2843
 nüş it- 53b - 1355, 74b - 1906, 74a - 1901, 90a - 2329, 99b - 2585
 nüşesine (dîn-i n.) 64a - 1640
- nuḫfe (A.): Duru, saf su. 97a - 2521
 nuḫfe ol- 42a - 1052
- nuḫḫ (A.): Söz, lakırdı, konuşma. 59b - 1519, 60b - 1541, 68a - 1744, 77b - 1984
 nuḫḫ-ı âb-dârî 68b - 1749
 nuḫḫ ol- 60b - 1542
 n.-a 68a - 1748
 n.-ı (iyelik) 8a - 187, 39b - 987
 n.- idur 59b - 1518
- nübüvvet (A.): Peygamberlik, Tanrı haberciliği. 31a - 763, 32b - 804, 32b - 807, 33a - 813
 n.-de 27b - 675, 32b - 802
 n.-den 27b - 677
 n.-dür 32b - 806
 n.-le 31a - 760
- nükte (A.): Herkesin anlayamadığı ince mana.
 nükte it- 62a - 1580
 n.-yi 40b - 1012
- nümâyiş (F.): Gösteriş, gösteri, görünüş. 8b - 189
- nümüne (F.): Örnek. 10a - 234
- nüşâ (A.): Yazılı, yazılmış şey, yazılı bir şeyden çıkarılan sûret
 n.-dur 7a - 155
 nüşâ-ı naḫş-ı ilâhî 51b - 1311
 n.-nuḫî 7a - 157
 n.-sısın 37b - 933
- nüzûl (A.): Aşağı inme.
 nüzûl ol- 50b - 1287
 nüzûl-ı 'İsâ 14b - 340

O

- O : O krş. Ol.
 o (sıfat) (krş. Ol): 14b - 342, 18b - 443, 21b - 514, 30a - 744, 45b - 1154, 52a - .1321, 78a - 2009, 81a - 2081, 85a - 2187
 o (zamir) (krş. Ol.): 18a - 436
- od : Ateş. 20a - 486, 25b - 622, 28a - 686, 28a - 689, 36a - 901, 45b - 1142, 51b - 1307, 51b - 1307, 51b - 1308, 53a - 1337, 67b - 1733, 81a - 2083, 107b - 2808, 108b - 2839
 o.-a 16a - 388, 27a - 659, 28a - 686, 28a - 686, 45b - 1142, 45b - 1142, 46a - 1168, 51b - 1308, 55b - 1409, 67b - 1731, 84b - 2179, 87a - 2248, 7b - 2264
 o.-da 59a - 1510
 o.-dan 45b - 1143, 54b - 1389, 85b - 2211
 o.-ı (iyelik) 28a - 688, 45b - 1144, 45b - 1151, 52b - 1330, 59a - 1513, 100b - 2611
 o.-ıla 43b - 1091
 o.-ın 45b - 1149
 o.-ına 25b - 623, 54b - 1384, 68b - 1754
 o.-ından 45b - 1141, 45b - 1141, 45b - 1144, 104b - 2728, 104b - 2728
 o.-ıyla 16a - 383, 28a - 688, 29b - 721, 79b - 2038
 o.-lar 36b - 907
- odun : Odun
 o.-ı (yükleme) 28a - 687, 59a - 1512
 o.-ları 59a - 1513
- oġlân : Evlat, erkek çocuk, yavru. 99b - 2593
 o.-larından 33b - 827
- oġlanlık : Çocukluk. 40a - 1008
- oġul : Erkek evlat, yavru 85b - 2200, 104b - 2722, 104b - 2723
 o.-da 104b - 2721

o.-dur 95b - 2477
o.-ısın 97b - 2528
o.-laruñ 104b - 2723

oñı : Bkz. Oqı- 81a - 2084

oñsa : Okşamak.

o.-dı 54a - 1368

ok : Ok 23b - 568, 81b - 2092, 105a - 2743

o.-a 85b - 2211

o.-dur 81b - 2092

o.-ı (yükleme) 23b - 570

o.-ından 80b - 2074

o.-lar 36a - 905

o.-larına 95a - 2469

oñı : Okumak.

o. 50b - 1283, 64b - 1651

o.-ya 33b - 833

o.-duñ 64b - 1647

o.-na 7a - 159, 52a - 1321, 67a - 1716, 80b - 2073

o.-inur 6a - 132

o.-ya 44a - 1108, 54a - 1364, 63a - 1613, 64b - 1656

o.-ıyasın 50b - 1281

oñu : Okumak (krş.oñı-)

o.-ğıl 13b - 317

o.-un 23a - 566

o.-umaya 109b - 2858

o.-ndı 23a - 557

o.-ur 81a - 2080, 89a - 2306

o.-urdu 54a - 1363

o.-urken 109b - 2861

o.-ursafı 31b - 779, 51b - 1300

o.-uyunca 62a - 1582

ol : O (krş. O; bk. Anuñ, anı, aña, anda, andan, ança, ancılayın, ansuz, ansuzın, olar, anlar)

o. (zamir) 2b - 31,3a - 42,5a - 98, 9a - 206,14a - 325,21a - 504,22b - 547,22b - 552,23b - 575,24a - 582,24b - 599,25b - 622,25b - 628,26b - 643,26b - 655,27b - 682,28b - 702,30b - 750,31a - 765,32a - 788,33a - 822,33b - 830,35b - 884,37b - 938,38b - 962,43a - 1080, 44a - 1107,44b - 1118,45a - 1132,47a - 1189,47a - 1194,48a - 1217,48b - 1222,48b - 1224,51b - 1305,54b - 1389,55b - 1411,56b - 1432,56b - 1442,56b - 1444,57a - 1455,58a - 1474,58a - 1482,60a - 1537,62b - 1593,63a - 1615,63a - 1615,69a - 1768,70a - 1787,70b - 1808,74a - 1892,76a - 1944,76a - 1944,78b - 2015,78b - 2020,79b - 2050,80a - 2058,80a - 2060,80b - 2069,82a - 2109,84b - 2179,88a - 2280,90b - 2346,90b - 2350,90b - 2351,92b - 2394,92b - 2395,95a - 2461,95a - 2461,95a - 2466,95b - 2472,95b - 2472,96a - 2487,98a - 2551,98b - 2553, 98b - 2554,102a - 2650,103a - 2679,104a - 2718,104b - 2724,106a - 2763,106b - 2788,108a - 2818

o.(sıfat) 2a - 15, 2a - 17,2a - 21,2a - 23,2b - 33,3a - 46,3a - 51,3b - 55,3b - 59,3b - 60,3b - 61,4a - 77,4b - 81,5a - 96,5a - 104,6a - 128,7b - 172,7b - 174,8a - 176,9b - 220,9b - 221,9b - 223,10a - 236,10b - 248,10b - 249,11a - 251,11a - 256,11a - 258,,11a - 259,11a - 261,12b - 287,12b - 289,12b - 299,13a - 307,13a - 309,13b - 314,14a - 324,14b - 342,15a - 360,15b - 370,15b - 371,15b - 373,16a - 378,16b - 394,17b - 416,,17b - 418,17b - 420,18a - 425,18a - 426,18b - 439,19a - 460,19b - 464,19b - 473,20b - 493,22a - 528,22b - 546,22b - 547,,23a - 561,23b - 580,24a - 584,24a - 585,24a - 589,24b - 597,24b - 598,24b - 601,24b - 607,24b - 608,25a - 618,25b - 619,,25b - 622,25b - 625,25b - 626,26a - 629,26b - 648,,26b - 651,26b - 652,26b - 656,27a - 657,27a - 658,,27a - 662,27a - 664,27a - 665,27b - 670,27b - 677,27b - 681,,28a - 684,,28a - 686,28a - 688,28a - 693,,28a - 695,28b - 699,28b - 701,,28b - 703,28b - 705,29a - 714,29a - 716,29a - 717,29b - 724,29b - 725,29b - 731,29b - 732,29b -

732,29b - 733,,30a - 743,30a - 745,30a - 746,30a - 747,30b - 751,31a - 758,31a -
762,31a - 766,31a - 768,31a - 769,31b - 770,31b - 775,31b - 778,32a - 781,32a -
787,32a - 789,32a - 792,32b - 797,32b - 798,32b - 805,33a - 814,33a - 818,33b -
827,,33b - 829,33b - 832,33b - 835,33b - 836,34a - 837,34a - 839,35a - 865,35a -
870,,35a - 871,35a - 871,35a - 872,35a - 873,35a - 874,35a - 875,35a - 876,35a -
877,35b - 885,35b - 886,35b - 889,36b - 910,36b - 918,37a - 920,37a - 921,37a -
929,37b - 931,37b - 935,38b - 960,38b - 961,38b - 963,38b - 969,41b - 1041,41b -
1043,41b - 1044,41b - 1046,41b - 1047,42a - 1048,,42a - 1050,42a - 1052,42b -
1065,43a - 1076,43a - 1083,43a - 1087,43b - 1101,44b - 1119,45a - 1132,45a -
1138,45b - 1148,46b - 1170,47a - 1185,47a - 1185,47b - 1199,47b - 1205,48a -
1214,,48a - 1215,48b - 1224,48b - 1230,48b - 1231,48b - 1233,49a - 1242,49a -
1248,49b - 1261,50a - 1264,50a - 1274,50b - 1279,50b - 1285,50b - 1287,51a -
1291,51b - 1307,51b - 1308,,51b - 1310,52a - 1322,52b - 1331,52b - 1334,53a -
1340,53a - 1343,53b - 1362,,54a - 1364,54a - 1368,54a - 1369,54a - 1371,54a -
1371,54a - 1375,54b - 1377,55a - 1394,55a - 1399,55b - 1407,55b - 1412,56a -
1418,57a - 1452,57a - 1453,57a - 1454,57b - 1470,57b - 1472,58a - 1475,58a -
1476,59a - 1510,59b - 1519,59b - 1524,60a - 1531,60b - 1546,60b - 1547,61a -
1561, 61a - 1564,61b - 1566,61b - 1568,61b - 1568,61b - 1574,61b - 1577,62a -
1591,62a - 1592,63a - 1616,63b - 1634,64b - 1655,64b - 1656,65b - 1676,65b -
1679,65b - 1681,66b - 1704,67a - 1713,68a - 1739,69a - 1761,69a - 1768,69b -
1775,,69b - 1784,70a - 1788,70a - 1792,70a - 1793,70a - 1794,70a - 1795,71a -
1818,71a - 1820,71b - 1828,71b - 1830,72a - 1842,72a - 1843,72a - 1848,72b -
1855,72b - 1856,72b - 1858,72b - 1860,73a - 1870,73a - 1871,,73a - 1872,73a -
1877,74a - 1903,74a - 1905,,75a - 1921,75b - 1932,75b - 1934,76a - 1951,76b -
1965,77b - 1992,78a - 2000,78a - 2004,78a - 2006,78b - 2011,78b - 2015,79a -
2025,79a - 2032,79a - 2035,79a - 2037,79b - 2041,79b - 2042,79b - 2048,79b -
2049,,79b - 2050,80a - 2061,80a - 2062,80a - 2063,80a - 2064,80b - 2069,80b -
2074,80b - 2075,80b - 2077,81a - 2085,81a - 2086,81a - 2089,82a - 2105,82a -
2106,82a - 2107,82b - 2121,82b - 2123,82b - 2125,82b - 2126,82b - 2130,83a -
2139,83b - 2148,83b - 2149,83b - 2157,83b - 2159,84a - 2162,84a - 2170,84b -
2177,,84b - 2179,84b - 2182,84b - 2185,86a - 2214,86b - 2232,86b - 2233,,86b -
2234,86b - 2236,86b - 2238,87a - 2241,87a - 2250,87a - 2251,87a - 2252,87b -
2262,87b - 2263,87b - 2265,87b - 2266,,87b - 2267,,88a - 2269,,88b - 2285,89a -
2300,89b - 2310,89b - 2311,89b - 2317,,89b - 2323,90b - 2339,,90b - 2341,90b -
2342,90b - 2343,90b - 2344,91a - 2352,91b - 2368,,92b - 2393,93b - 2427,93b -
2429,93b - 2430,94a - 2431,94a - 2435,94a - 2442,94b - 2448,95a - 2461,95a -
2467,95a - 2471,96b - 2506,96b - 2509,97b - 2526,98b - 2555,98b - 2556,98b -
2559,100a - 2604,100a - 2607,100b - 2608,100b - 2609,101a - 2622,101a - 2625,,101a
2627,101a - 2628,101a - 2629,101b - 2638,101b - 2644,101b - 2645,101b - 2645,102b -
2677,,103b - 2697,104b - 2720,104b - 2721,104b - 2725,104b - 2726,105b - 2760,106a
- 2763,106b - 2780,106b - 2784,106b - 2788,107a - 2796,107a - 2801,107b - 2803,107b
- 2803,107b - 2804,107b - 2811,108a - 2824,108a - 2827,108b - 2833,108b - 2835,108b
- 2837,108b - 2838,108b - 2840,108b - 2843,

o. kadar 34b - 855

olar 4b - 80,15a - 354, 22a - 533, 33a - 812, 37b - 934, 53b - 1349, 71a - 1825, 94a - 2441, 102a -
2658,

olardan 58a - 1483

oldur 3b - 52, 13b - 322, 14a - 325, 38b - 968, 44a - 1103, 44b - 1122, 55a - 1397, 63a - 1615,
65b - 1678, 65b - 1681, 69b - 1782, 70a - 1793, 70b - 1810, 79a - 2028, 82a - 2106, 82a
- 2107, 83b - 2154, 92a - 2378, 94b - 2455, 97a - 2515, 100a - 2606, 102a - 2654

oldurur 14a - 325, 20b - 494

ondan 65b - 1671

ofiu 30a - 743

onun 16a - 376

anufi "onun" 2a - 10,2a - 16,3a - 483b - 55,3b - 56,3b - 59,4a - 71,5a - 105,5b - 106,5b - 107,6b -
141,6b - 147,7a - 150,7a - 153,7a - 156,7a - 158,7a - 159,7b - 175,8a - 178,9a - 204,9a -
206,9b - 221,10a - 233,10b - 242,10b - 24811a - 25112a - 278,12a - 283,13a - 306,14a -
331,15a - 360,15b - 365,18a - 429,18a - 431,18a - 436,19a - 458,19a - 459,19b -

473,20b - 501,21a - 505,22a - 532,22a - 538,22b - 545,22b - 547,22b - 551,23b -
576,23b - 577,24a - 581,24b - 601,24b - 608,25b - 626,26a - 641,26b - 647,27b -
672,28a - 683,28a - 684,28a - 690,28a - 692,28b - 696,29a - 714,29a - 717,29a -
719,29a - 720,29b - 730,30a - 735,30a - 742,30b - 749,30b - 757,31a - 762,31a -
768,31b - 777,32a - 791,32a - 792,32a - 79432b - 795,32b - 797,32b - 799,33a - 813,33a -
816,33a - 817,33a - 820,33a - 821,33a - 822,33b - 824,33b - 826,34a - 838,34a -
840,34a - 841,34a - 843,34a - 849,34b - 854,37b - 941,38a - 948,39a - 976,39b -
993,41a - 1035,43a - 1082,44a - 1103,44b - 1117,44b - 1125,45a - 1129,45a - 1130,45a -
1131,45b - 1147,46b - 1169,48a - 1220,48b - 1222,48b - 1229,50a - 1274,51a -
1289, 51a - 1296,51a - 1299,51b - 1302,51b - 1306,53b - 1351,53b - 1362,54a -
1366,54a - 1368,54b - 1380,55a - 1400,55a - 1402,55a - 1403,55b - 1405,55b -
1406,55b - 1411,55b - 1412,55b - 1413,55b - 1414,55b - 1416,56a - 1430,57a - 1454,57a -
1456,57b - 1461,57b - 1463,58a - 1478,58a - 1482,60a - 1538,60b - 1541,61b -
1566,61b - 1570,61b - 1572,61b - 1574,61b - 1575,62b - 1603,62b - 1605,63b -
1628,63b - 1628,65b - 1675,65b - 1677,65b - 1679,65b - 1681,65b - 1684,66a -
1695,67b - 1725,67b - 1727,68b - 1750,69a - 1766,69a - 1769,69b - 1776,69b -
1781,69b - 1782,70b - 1809,73a - 1866,74a - 1901,74b - 1914,75b - 1930,76a -
1947,77a - 1978,77b - 1992,77b - 1995,78a - 1996,79a - 2028,79a - 2032,79a -
2036,79a - 2037,79b - 2047,80a - 2052,80a - 2059,80b - 2075,81a - 2078,81a -
2080,81a - 2084,81a - 2086,81a - 2088,81a - 2090,81b - 2098,81b - 2103,82a -
2112,82a - 2114,82a - 2116,82a - 2117,82b - 2120,82b - 2122,82b - 2125,82b -
2127,82b - 2131,83a - 2133,83a - 2139,83a - 2140,83a - 2143,83b - 2153,83b -
2158,84a - 2160,84a - 2162,84a - 2163,84b - 2181,84b - 2183,84b - 2183,84b -
2185,85a - 2190,87a - 2244,87a - 2250,87a - 2252,87a - 2254,87b - 2267,87b -
2268,88a - 2270,89a - 2299,89a - 2305,93a - 2408,93b - 2419,94a - 2434,94b -
2449,94b - 2450,94b - 2455,96a - 2493,96b - 2506,96b - 2507,96b - 2508,97b -
2537,97b - 2537,100b - 2610,100b - 2620,101a - 2622,101a - 2628,101a - 2634,102a -
2662,102b - 2675,102b - 2677,103b - 2693,103b - 2694,103b - 2696,103b - 2697,103b -
2699,103b - 2701,103b - 2702,103b - 2703,103b - 2704,104a - 2707,104a - 2713,104a -
2714,104a - 2717,104b - 2728,105b - 2758,106a - 2762,106b - 2788,107b - 2815,108a -
2817,108b - 2839,108b - 2841,109a - 2847,109a - 2850,109a - 2851,109b - 2859,109b -
2862

anufiçîn 5b - 115, 11a - 254, 14b - 348, 19b - 469, 21b - 521, 32a - 788, 32a - 790, 32b - 802,
45b - 1152, 46a - 1167, 49a - 1240, 53a - 1337, 55b - 1416, 81b - 2098, 88b - 2295,
90b - 2350, 91a - 2362, 93a - 2413, 99a - 2569, 101b - 2641, 104a - 2715, 104b -
2727, 105a - 2739, 105b - 2749, 108a - 2816, 108b - 2836

anufîdur 20a - 476, 28a - 690, 31a - 759, 48b - 1221, 57b - 1467, 82b - 2129, 95a - 2460, 103a -
2691, 107b - 2806

anufî-îla 34b - 861,35a - 870,48b - 1223,51a - 1295,103b - 2695

anufîla 3b - 56, 4a - 77, 6a - 128, 26a - 639, 26a - 641, 33a - 809, 33b - 835, 34a - 846, 34a - 848,
34b - 861, 41a - 1025, 49a - 1244, 51b - 1306, 51b - 1310, 59b - 1522, 60a - 1536,
66b - 1703, 68a - 1738, 77b - 1988, 92b - 2394, 105b - 2755, 108a - 2826

anufîladur 28b - 705, 92a - 2386

ana 21a - 503, 87a - 2241, 87a - 2244, 95b - 2477, 97a - 2521, 98a - 2540, 98a - 2541

aña 2b - 31, 4b - 80, 5b - 114, 5b - 115, 5b - 117, 7a - 149, 9a - 209, 9b - 222, 9b - 224, 10a -
228, 10b - 240, 11a - 263, 11b - 271, 12a - 284, 12b - 294, 12b - 299, 13a - 305, 13a -
309, 13b - 310, 13b - 315, 13b - 322, 16b - 398, 16b - 403, 17a - 406, 18a - 433, 22a -
541, 22b - 546, 23b - 573, 23b - 574, 24a - 582, 24a - 587, 25b - 620, 25b - 621, 25b -
625, 26a - 642, 26b - 645, 26b - 646, 26b - 649, 26b - 650, 27b - 680, 27b - 681, 28a -
683, 28a - 689, 2 8b - 696, 28b - 703, 29a - 716, 29b - 728, 29b - 732, 30a - 737, 30b -
756, 30b - 757, 31a - 761, 31b - 770, 31b - 771, 32a - 789, 32b - 796, 33b - 836, 34a -
842, 34a - 850, 34b - 858, 34b - 859, 34b - 860, 37a - 924, 37b - 937, 37b - 938, 38a -
954, 38b - 959, 38b - 967, 41b - 1041, 42a - 1055, 43a - 1076, 43a - 1089, 44a - 1103,
44b - 1122, 45b - 1143, 47b - 1198, 48b - 1221, 48b - 1223, 48b - 1232, 51b - 1300, 51b -
1302, 51b - 1303, 53b - 1350, 54a - 1363, 55a - 1390, 55b - 1415, 55b - 1417, 57a -
1453, 57a - 1454, 57a - 1455, 57b - 1469, 57b - 1473, 58b - 1494, 58b - 1495, 58b -
1498, 61b - 1571, 63a - 1619, 65a - 1670, 66a - 1688, 66a - 1690, 66a - 1694, 66b -
1701, 66b - 1703, 70a - 1794, 70b - 1806, 70b - 1808, 71a - 1813, 72a - 1841, 72a -

1849, 72a - 1854, 72b - 1861, 75a - 1918, 75a - 1926, 75b - 1934, 78a - 2003, 79a - 2035, 79b - 2045, 79b - 2049, 80a - 2054, 83a - 2142, 86b - 2235, 87a - 2245, 89a - 2302, 89b - 2316, 90a - 2332, 90b - 2349, 93a - 2411, 93a - 2413, 93a - 2415, 93b - 2417, 94a - 2435, 94a - 2442, 94b - 2447, 94b - 2454, 100b - 2615, 101b - 2643, 103a - 2679, 103b - 2698, 103b - 2705, 104a - 2712, 104a - 2715, 104a - 2719, 104b - 2726, 104b - 2727, 107a - 2801, 107b - 2802, 108b - 2832

anca : Onca, o kadar, öyle (bkz ol) 8a - 181, 14a - 330, 98a - 2547, 102b - 2667

ancılaym " onun gibi, öyle, onun kadar" 30a - 736, 80a - 2053

anda "onda; orada; o zaman " 2b - 32, 3a - 45, 3a - 48, 5a - 97, 7b - 172, 9b - 225, 10b - 244, 10b - 247, 12b - 296, 13b - 311, 13b - 312, 13b - 313, 14a - 326, 14a - 329, 15b - 366, 16a - 378, 17b - 420, 21b - 515, 21b - 519, 22a - 537, 24a - 588, 26a - 634, 27a - 665, 29a - 720, 29b - 730, 29b - 731, 31a - 765, 32a - 786, 32a - 786, 32a - 787, 32b - 806, 34a - 845, 34a - 847, 34b - 853, 35b - 885, 35b - 890, 36b - 911, 37a - 923, 37a - 925, 38b - 960, 39b - 994, 42b - 1075, 47a - 1192, 47b - 1198, 48a - 1218, 48a - 1219, 50b - 1278, 50b - 1284, 50b - 1288, 56a - 1425, 57a - 1452, 58a - 1484, 58b - 1500, 61a - 1564, 61b - 1568, 61b - 1569, 63b - 1627, 65b - 1673, 65b - 1678, 71a - 1826, 72a - 1850, 73b - 1880, 73b - 1881, 74a - 1892, 74a - 1898, 75a - 1926, 75a - 1927, 76a - 1945, 79b - 2047, 79b - 2048, 81b - 2098, 82a - 2105, 84b - 2186, 86a - 2225, 89b - 2319, 90b - 2338, 92b - 2397, 93b - 2424, 94a - 2437, 94a - 2438, 96a - 2495, 97a - 2522, 100a - 2603, 101a - 2626, 103b - 2703, 105b - 2759, 107a - 2793

andadur 96b - 2505, 97a - 2516

andağı 38b - 960

andan 2a - 12,2a - 21,5b - 118,6b - 146,8b - 190,12a - 279,13b - 316,13b - 317,15b - 371,16b - 392,17b - 419,17b - 419,19b - 464,19b - 465,19b - 470,19b - 470,21a - 513,21b - 514,22b - 549,23b - 575,26a - 631,26a - 642,26b - 645,27a - 666,28b - 706,29b - 733,30b - 753,31a - 769,31b - 776,33a - 809,33a - 818,33b - 825,34a - 837,35b - 886,35b - 889,35b - 891,39b - 990,39b - 994,40a - 1002,42b - 1065,42b - 1075,44b - 1116,44b - 1119,44b - 1126,45b - 1148,47a - 1194,47a - 1194,47a - 1196,47a - 1196,48b - 1225,49b - 1249,50b - 1276,50b - 1283,51a - 1296,53a - 1336,54a - 1365,55a - 1391,56a - 1422,56a - 1426,57b - 1468,60b - 1545,60b - 1545,63a - 1616,63a - 1618,64b - 1651,65a - 1665,67a - 1714,67b - 1727,68a - 1735,68a - 1745,72a - 1854,72b - 1857,73a - 1873,73a - 1874,73a - 1874,74b - 1906,74b - 1909,76a - 1953,76b - 1968,77a - 1973,78a - 1997,78a - 2004,78a - 2004,78a - 2008,79a - 2026,79a - 2031,79b - 2050,80b - 2077,81a - 2084,81a - 2090,81a - 2091,81b - 2094,81b - 2095,81b - 2099,82a - 2110,82a - 2112,82b - 2125,84b - 2176,84b - 2184,86b - 2236,86b - 2237,87a - 2247,87a - 2249,88a - 2271,88a - 2271,91b - 2365,94a - 2434,94a - 2438,96a - 2486,98a - 2538,100b - 2621,103b - 2693,106a - 2765,106b - 2779,107b - 2814,108a - 2820,108a - 2821,

andandur 23b - 573

anı 2b - 36,4a - 78,4b - 81,5a - 99,7a - 156,7a - 156,7a - 157,7a - 159,9a - 203,10a - 233,13a - 307,19b - 471,21a - 508,21b - 520,22a - 537,24a - 588,24b - 604,26b - 646,26b - 647,28a - 689,29b - 731,29b - 733,30a - 736,30a - 742,34a - 846,34a - 847,34a - 850,34b - 857,35a - 866,37a - 929,38a - 955,40b - 1024,45a - 1133,46b - 1182,48b - 1224,50b - 1288,52a - 1319,53a - 1345,54a - 1367,54a - 1370,55b - 1415,56a - 1427,56b - 1438,56b - 1439,57a - 1453,57b - 1461,58a - 1477,58b - 1491,58b - 1495,58b - 1496,60a - 1535,61b - 1576,63a - 1619,66a - 1696,67a - 1717,71a - 1815,71b - 1832,73a - 1868,74a - 1897,76a - 1945,78b - 2020,79a - 2026,79a - 2034,79a - 2034,79b - 2048,79b - 2050,80a - 2053,80a - 2059,80b - 2076,80b - 2076,83a - 2141,84a - 2165,87b - 2262,90b - 2346,93b - 2425,95a - 2462,95a - 2467,96b - 2511,98b - 2565,99a - 2575,101b - 2641,101b - 2641,102b - 2676,103a - 2679,103b - 2695,104a - 2710,104a - 2711,104a - 2711,104a - 2712,104a - 2718,104b - 2721,105a - 2744,105b - 2759,109b - 2863

anınçün 69b - 1785

anlar 32b - 799, 33a - 810, 34a - 845, 103a - 2683

anlara 34a - 846, 46b - 1178

anlarda 32b - 800, 51b - 1309

anlardan 97a - 2520

anlardur 87a - 2254
anları 11a - 264, 34a - 846, 35b - 888, 37a - 920
ansuz 28a - 691

ol- : Olmak.

- o. 3b - 58, 11a - 254, 16b - 393, 21a - 506, 24a - 586, 30a - 739, 49a - 1243, 50a - 1270, 58a
1474, 68b - 1754, 79a - 2036, 80a - 2056, 86b - 2240, 98b - 2554, 106a - 2768, 106b -
2784, 107a - 2793
- o.-a 6a - 122,6b - 141,7b - 166,8a - 177,8b - 190,8b - 190,8b - 198,9a - 211,9b - 226,10a -
227,12a - 277,12b - 287,12b - 299,13b - 317,16a - 376,17a - 405,17a - 408,17a -
409,19b - 465,20b - 500,21b - 515,23a - 566,25b - 620,25b - 621,25b - 621,25b -
623,29a - 716,29b - 723,29b - 725,29b - 725,30a - 735,30a - 748,30b - 757,31a -
761,31b - 770,32a - 781,32a - 786,33b - 829,33b - 832,34b - 853,34b - 853,34b -
854,34b - 855,34b - 856,34b - 856,34b - 858,34b - 859,34b - 860,34b - 861,34b -
862,34b - 862,34b - 864,35a - 865,35a - 875,35b - 879,35b - 879,36a - 898,36a -
903,36b - 911,36b - 914,36b - 916,36b - 917,36b - 917,37a - 921,37a - 921,37a -
922,37a - 925,45b - 1149,45b - 1149,45b - 1153,46a - 1164,46b - 1180,47a - 1183,47a -
1186, 47a - 1189,47a - 1191,47a - 1191,47a - 1193,47a - 1193,47a - 1196,47b -
1197,47b - 1198,48a - 1209,49b - 1249,49b - 1249,52a - 1324,52b - 1331,54b -
1383, 55a - 1399,55b - 1405,55b - 1413,55b - 1413,56a - 1429,56a - 1430,57a -
1454,58a - 1476,61a - 1559,62a - 1591,62b - 1593,63a - 1614,63a - 1614,63a -
1614,63a - 1615,63a - 1616,63a - 1616,63a - 1618,63b - 1627,63b - 1627,63b -
1632,63b - 1633,64a - 1635,64b - 1649,64b - 1654,65a - 1670,65a - 1670,65b -
1671,65b - 1671,65b - 1673,66a - 1690,71a - 1818,73a - 1877,73a - 1877,73b -
1878,74b - 1906,77a - 1978,77a - 1978,78a - 2004,79a - 2028,79a - 2030,79a -
2036,79a - 2036,79a - 2036,79a - 2037,79b - 2040,79b - 2042,79b - 2042,80a -
2052,80a - 2061,80a - 2065,82a - 2117,84a - 2171,84b - 2183,85b - 2204,86a -
2217,86b - 2230,89a - 2302,89a - 2309,90a - 2335,90b - 2350,91b - 2373,92b -
2398,95a - 2467,95b - 2478,96b - 2504,96b - 2504,96b - 2510,97b - 2532,98b -
2557,101a - 2632,102a - 2663,102b - 2665,102b - 2666,104a - 2717,106b - 2781,109b -
2862,109b - 2862
- o.-acağ 15b - 373
- o.-alar 36a - 902, 46b - 1178
- o.-an 4a - 75, 14a - 325, 21a - 504, 25a - 615, 29b - 724, 37a - 930, 37b - 938,39a - 979, 40b -
1018, 44a - 1111, 52b - 1326, 63b - 1625, 67b - 1731, 69b - 1785, 70a - 1795, 70b -
1802, 72b - 1856, 79b - 2041, 83b - 2148, 89a - 2307, 95b - 2477, 98a - 2544, 101a -
2625, 101a - 2633
- o.-ana 51b - 1303
- o.-afla 56a - 1429
- o.-aflıdan 69b - 1781
- o.-andur 35a - 868, 55a - 1400
- o.-anı 99a - 2571
- o.-anıflı 70a - 1798
- o.-anlara 98a - 2543
- o.-anlaruflı 11a - 252
- o.-anuflı 57b - 1463, 62a - 1588
- o.-asım 18a - 427, 53b - 1352, 54a - 1369, 55a - 1399, 58b - 1494, 58b - 1497, 64b - 1652, 78b -
2023, 95a - 2471, 96b - 2503, 97b - 2532, 98b - 2559, 106b - 2781
- o.-avuz 74a - 1903
- o.-aydı 21a - 506
- o.-ayidüflı 22b - 555
- o.-dı 1b - 1, 1b - 3, 1b - 6, 2a - 12, 2b - 31, 3a - 50, 3a - 51, 3b - 55, 3b - 56, 3b - 60, 4a - 71, 4b - 80, 4b
82, 4b - 85, 5b - 112, 8a - 185, 8b - 192, 9a - 203, 9b - 213, 11a - 261, 13b - 312, 13b -
319, 14a - 334, 14a - 335, 14a - 336, 14b - 342, 14b - 348, 17b - 417, 19a - 454, 20b -
492, 21a - 503, 21a - 505, 21a - 506, 21a - 508, 21a - 513, 21b - 519, 21b - 521, 21b -
524, 21b - 525, 22b - 546, 22b - 553, 23b - 574, 23b - 580, 24a - 584, 24a - 585, 26a -
630, 26a - 636, 26a - 637, 26a - 639, 26a - 642, 27b - 678, 28b - 704, 29b - 727, 30a -
743, 30a - 748, 31a - 766, 31a - 767, 31a - 769, 32a - 794, 32b - 796, 32b - 802, 32b -
802, 33a - 821, 39a - 974, 39a - 975, 39b - 986, 39b - 996, 42b - 1064, 42b - 1064, 42b -

1064,42b - 1065,43a - 1083,43b - 1092,43b - 1094,43b - 1095,44a - 1111,44b -
1123,44b - 1126,47b - 1206,48b - 1232,50b - 1277,50b - 1279,50b - 1285,50b -
1287,53a - 1336,56b - 1434,57a - 1450,57a - 1458,57b - 1466,57b - 1466,57b -
1472,58a - 1481,58a - 1484,58b - 1492,59a - 1505,59b - 1519,60b - 1541,60b -
1541,60b - 1542,60b - 1550,61b - 1575,62b - 1596,62b - 1596,63a - 1608,63a -
1608,66a - 1689,66a - 1691,66a - 1692,66a - 1692,68a - 1735,68a - 1742,68a -
1747,68b - 1751,69b - 1780,70b - 1812,71a - 1822,72a - 1849,73a - 1870,76a -
1951,76a - 1956,76b - 1960,77b - 1982,77b - 1992,78a - 2003,78b - 2018,79b -
2044,80a - 2060,80a - 2065,81a - 2079,81a - 2090,81b - 2099,81b - 2104,82a -
2112,82b - 2125,82b - 2125,83a - 2140,83a - 2142,83b - 2151,84a - 2165,84a -
2169,84b - 2174,84b - 2178,85b - 2199,85b - 2199,85b - 2201,85b - 2203,85b -
2204,85b - 2208,86a - 2225,86a - 2226,87a - 2246,87a - 2247,87b - 2262,87b -
2263,88a - 2273,88a - 2277,90b - 2345,90b - 2349,92a - 2378,93b - 2420,95a -
2466,96b - 2509,97a - 2516,97b - 2526,97b - 2528,97b - 2531,97b - 2537,98a -
2538,98a - 2540,99a - 2566,104b - 2732,108a - 2824,108b - 2835,108b - 2836

oldığı 84b - 2184

oldı-ısa 57a - 1455

oldıñ 57a - 1447

oldısa 22b - 546, 105a - 2743

oldıysa 45a - 1140, 72a - 1852

o.-du 17b - 423, 24b - 596, 26a - 641, 33a - 813, 37b - 934, 57b - 1465, 95b - 2477, 108a - 2826

o.-duğun 76b - 1967

o.-duğı 63b - 1629, 78b - 2013

o.-duğm 54b - 1380

o.-duğından 36b - 912

o.-duğıñı 50b - 1275

o.-duğum 108b - 2838

o.-duğufı 60a - 1531

o.-duğuna 66a - 1690

o.-duğunca 76b - 1958

o.-dukça 18a - 433

o.-dum 109a - 2844, 109a - 2847

o.-duñ 22b - 551, 24b - 606, 46a - 1159, 51b - 1311, 60a - 1534, 73a - 1870, 97a - 2521, 97a -
2522, 97a - 2523, 97b - 2526, 97b - 2527, 98a - 2547

o.-duñı-ısa 39a - 972

o.-duķ 23b - 575, 23b - 576

o.-dukça 72a - 1841, 82a - 2118

o.-durdı 101a - 2622

o.-ğıl 8b - 197, 12a - 286, 16b - 398, 23a - 563, 50b - 1276, 50b - 1276, 97b - 2535

o.-ıban 20b - 495, 20b - 501

o.-ıcaķ 3b - 60, 24a - 590, 28a - 687

o.-ıncak 53b - 1361

o.-ır-ısa 81b - 2095

o.-ısar 2b - 31, 33b - 828, 33b - 835, 33b - 836, 34a - 843, 34b - 852, 47a - 192, 47a - 1195, 71a -
1816, 73b - 1881, 73b - 1883

o.-ısardur 72b - 1860, 73a - 1876, 73b - 1884, 105b - 2761

o.-ma 31a - 758, 55b - 1417, 64a - 1646, 71b - 1836, 106a - 2769

o.-madı 10a - 228, 38b - 969, 40a - 1007, 91a - 2353, 95b - 2478

o.-madılar 22b - 544

o.-maduğufı 22b - 554

o.-mağa 4b - 86, 76b - 1960, 82b - 2126

o.-mağı 71b - 1836

o.-mağıl 55b - 1410

o.-maķ 13a - 303, 44a - 1110, 53a - 1343, 62b - 1605, 75b - 1934, 95b - 2482, 98b - 2562, 104a -
2719, 104b - 2733, 105a - 2734

o.-maķda 99a - 2572

o.-mağdan 90b - 2348
o.-mağdur 96b - 2502
o.-mamağçün 67a - 1717
o.-mamış-ıdı 53a - 1337
o.-masa 10b - 240, 40a - 1008, 60b - 1549
o.-masaydı 12a - 279, 54a - 1371
o.-maya 16a - 381,35a - 875,55b - 1414,56a - 1430,62b - 1604105a - 2741
o.-mayaydı 94a - 2434
o.-mayıcağ 24b - 597
o.-mayınca 10b - 238, 49a - 1238
o.-maz 11a - 256,12b - 298,17b - 422,29a - 707,29a - 71429b - 724,29b - 730,29b - 732,33b - 824,33b - 825,38b - 957,39b - 993,40b - 1020,42a - 1061,43a - 1079,45a - 1130,48a - 1218,52a - 1324,55a - 1403,57b - 1471,59b - 1521,63b - 1629,63b - 1632,65b - 1677,66a - 1695,70b - 1802,71a - 1814,74a - 1892,75b - 1940,75b - 1941,76a - 1949,79b - 2041,79b - 2041,79b - 2047,79b - 2049,84b - 2182,85b - 2201,85b - 2210,89b - 2310,94b - 2450,101a - 2633,103b - 2693,103b - 2698,106a - 2771,106b - 2778
o.-mazdı 10b - 240, 38a - 948
o.-mazsa 9b - 214, 16b - 400
o.-miş 8b - 193, 86a - 2215, 97a - 2523, 107a - 2794, 107a - 2795, 107a - 2796, 107a - 2797, 108a - 2822, 108b - 2836
o.-mişdi 82b - 2124
o.-mişdur 14b - 345, 21b - 527, 39a - 980, 105a - 2744
o.-mişdurur 89b - 2321
o.-miş-ıdı 53a - 1336, 54a - 1373
o.-muş 34b - 864
o.-muşdır 103a - 2678
o.-muşdur 16a - 380, 19b - 471, 21b - 526, 29b - 726, 32a - 792, 38b - 964, 79b - 2043, 100b - 2619, 100b - 2621
o.-muşlar 20b - 499
o.-sa 4b - 81, 9a - 207, 9b - 223, 10b - 239, 11a - 262, 12a - 284, 12a - 285, 12b - 293, 15a - 354, 23a - 559, 23a - 560, 24b - 608, 30a - 736, 34a - 837, 34a - 845, 45a - 1132, 57b - 1462, 62b - 1597, 63b - 1629, 63b - 1634, 65a - 1667, 66a - 1693, 66a - 1695, 66b - 1704, 79a - 2026, 79a - 2027, 79a - 2029, 79a - 2031, 83b - 2157, 92a - 2387, 98b - 2564, 101b - 2637, 104b - 2722
o.-sun 5a - 98, 5a - 101, 5a - 105, 5b - 115, 6a - 121, 7a - 160, 9b - 219, 12a - 283, 12b - 297, 18b - 448, 38a - 949, 38b - 961, 39a - 978, 40b - 1022, 44b - 1120, 53b - 1358, 55b - 1411, 59b - 1514, 59b - 1520, 68b - 1756, 69a - 1761, 73a - 1871, 75b - 1943, 80b - 2066, 86a - 2214, 91b - 2374, 95a - 2465, 106b - 2789
o.-uban 5a - 95, 20a - 487, 21a - 508
o.-ubdur 109b - 2859
o.-ucağ 68a - 1748
o.-un 20a - 480
o.-up 4a - 68, 16a - 387, 35b - 881, 37a - 923, 62a - 1582, 71b - 1837, 82a - 2113, 89b - 2317, 103a - 2688, 106a - 2769
o.-updur 11a - 251, 11a - 259, 18a - 428, 19a - 458, 20b - 491, 21b - 523, 22a - 531, 22a - 532, 31a - 766, 32a - 789, 32b - 804, 39a - 982, 40a - 1000, 56a - 1418, 58a - 1482, 63a - 1619, 67b - 1722, 69b - 1783, 74b - 1908, 74b - 1908, 81a - 2086, 82a - 2110, 84b - 2184, 85a - 2187, 87b - 2255, 90b - 2342, 99b - 2580, 99b - 2584, 100b - 2615, 100b - 2615, 101b - 2639, 101b - 2639, 102a - 2661, 102a - 2662, 103b - 2704
o.-updurur 11a - 253
o.-ur 2a - 21,2b - 26,2b - 34,4a - 79,6b - 139,6b - 142,9a - 204,9a - 206,9a - 212,9b - 214,10a - 232,10b - 245,11a - 260,11b - 273,12a - 278,12a - 282,12b - 293,13b - 314,13b - 319,14a - 327,14a - 335,14b - 349,14b - 350,14b - 351,15b - 37416b - 402,17a - 404,17b - 423,19a - 46019a - 461,20a - 481,21b - 514,21b - 515,21b - 524,22b - 547,23a - 556,23a - 560,24a - 592,24b - 60825a - 609,25a - 614,26a - 640,26b - 64326b - 648,26b - 654,26b - 656,27a - 657,27a - 659,27a - 660,27a - 661,27a - 666,27b - 674,27b - 675,27b - 679,27b - 681,28a - 684,28a - 694,28b - 697,28b - 701,28b -

703,29a - 707,29a - 715,29b - 729,30a - 739,30a - 745,30b - 756,31b - 771,31b -
774,31b - 775,31b - 776,32b - 800,33a - 816,33a - 820,33b - 827,34a - 844,34b -
860,37b - 937,37b - 940,37b - 944,39a - 977,39a - 982,40a - 997,40a - 1005,40a -
1008,40b - 1016,40b - 1021,41a - 1025,41b - 1040,41b - 1043,41b - 1044,42a -
1048,42a - 1050,42a - 1051,42a - 1052,42a - 1053,42a - 1054,42a - 1054,42a - 1056,42a
- 1057,42a - 1060,42a - 1061,42b - 1069,42b - 1070,42b - 1073,42b - 1074,42b -
1075,43a - 1076,43a - 1078,43a - 1080,43a - 1085,43a - 1086,44a - 1104,45a - 1132,45a
- 1137,45a - 1138,45a - 1139,45b - 1143,46a - 1158,48a - 1214,48a - 1217,48a -
1218,48b - 1230,48b - 1233,49a - 1235,49a - 1239,49a - 1247,49b - 1251,49b -
1261,50b - 1279,51b - 1309,51b - 1310,55b - 1415,56a - 1431,57a - 1453,57b -
1464,58a - 1476,60a - 1529,60b - 1549,61a - 1562,61a - 1563,61b - 1565,61b - 1566,61b
- 1577,62a - 1588,62a - 1592,62b - 1594,62b - 1598,63a - 1620,65b - 1674,65b -
1677, 65b - 1678,66a - 1686,66a - 1688,66a - 1694,66a - 1697,66b - 1701,66b -
1702,66b - 1703,66b - 1704, 67b - 1729,68b - 1753,69b - 1781, 69b - 1783,70a -
1787,70a - 1788,70a - 1791,70a - 1795,70b - 1810,70b - 1812,71a - 1816,71a -
1819,71a - 1825, 71a - 1826,71b - 1832,72a - 1848,72b - 1855,73a - 1865,73a -
1871,73a - 1872,73b - 1886,73b - 1888,73b - 1889,74a - 1892,74a - 1894,74a -
1897,76a - 1944,76a - 1949,76a - 1956,76b - 1958,77a - 1971,77a - 1973,77a -
1979,78a - 1997,78b - 2012,79a - 2027,79b - 2046,80a - 2056,80a - 2062,80b -
2071,81a - 2078,81a - 2080,81a - 2088,82b - 2122,84a - 2166,84b - 2186,85a -
2188,85a - 2191,85a - 2192,86b - 2236,87a - 2244,89b - 2311,90a - 2333,90a -
2337,92a - 2388,93a - 2404,93a - 2409,93a - 2410,94b - 2449,94b - 2450,94b -
2454,96a - 2493,97a - 2513,97a - 2514,98a - 2544,98b - 2558,101a - 2633,101a -
2634,102a - 2655,102b - 2667,102b - 2668,102b - 2673,103a - 2681,104b - 2726,104b -
2727,105a - 2747,105b - 2748,106a - 2765,107a - 2801,107b - 2804,107b - 2806,107b -
2810,107b - 2814

o.-urdu 93b - 2419, 94a - 2442, 98a - 2539

o.-urdur 76a - 1946

o.-ur-isa 77a - 1973,81b - 2094

o.-ur-ısaftı 50a - 1271, 96a - 2491

o.-ur-idi 75b - 1930

o.-urken 16b - 400

o.-urlar 20a - 480, 71b - 1831, 90a - 2332, 107b - 2812

o.-urmuş 43a - 1076

o.-ursa 7b - 168, 46a - 1158, 64b - 1655, 70b - 1802, 79a - 2025, 79a - 2031, 79a - 2033, 80b -
2067, 89a - 2304, 91a - 2355, 96b - 2510

o.-ursaftı 12a - 277, 43b - 1098, 53b - 1352

o.-ursın 38a - 955,43a - 1084,71a - 1826,86b - 2239,98b - 2562,106a - 2774

o.-ursun 86b - 2238

olın- : Olmak.

o.-a 27a - 662

o.-dı 60a - 1539

o.-maz 62b - 1604

o.-sa 80a - 2053

o.-ur 10b - 241

o.-ursa 17a - 409

olun- : Olmak.

o.-una 17a - 406

o.-unca 25b - 625, 87a - 2241, 102a - 2658

o.-uncağ 32a - 782, 37b - 940, 37b - 940, 47a - 1192, 86b - 2239, 86b - 2239

o.-undı 5a - 93,17b - 418,26a - 638,66a - 1691,78a - 2001,82a - 2111,85b - 2203

o.-unmaz 60b - 1550

o.-unsa 20a - 479, 43a - 1082

on : On sayısı 22a - 529, 80a - 2060

o.-dur 76a - 1950, 98a - 2546

o.-ı (iyelik) 80a - 2060

oñ- : İyileşmek, şifa, salah bulmak, uygun olmak, uygun gelmek, feyz ve bereket bulmak, düzelmek. 30a
743, 78b - 2011

- o.-a 96b - 2511
ona- : Beğenmek, uygun görmek, kabul görmek.
o.-dı 54a - 1370
o.-maz 102a - 2658
oñar- : Islah etmek, yoluna koymak, rast getirmek, düzeltmek; tedavi etmek, iyileştirmek.
o.-a 23b - 570
orağ : Orak.
o.-ın 77a - 1972
ordan : Oradan 105b - 2748
oruç : Oruç.
Oruç şut 46a - 1166
o.-dan 101b - 2645
‘Osmān : Üçüncü halife Hazreti Osman. 3b - 62
‘Osmān : Osman Gazi; Osmanlı Devleti’ nin kurucusu.
O.- a 5b - 118
oşun : Odun.
oşunı (cism-i o.) 59a - 1512
otur- : Sakinleşmek; oturmak.
o.-16a - 388, 49b - 1259
o.-dufı 16a - 384
o.-ma 16b - 393, 98b - 2562
o.-mişsin 16a - 382
o.-ur 32b - 803, 96a - 2488
ova : Ova.
o.-dan 23b - 567
oyuk : Oyuk.
o.-dan 58b - 1493
oyun : Oyun.
o.-lar 82b - 2122, 100b - 2615

Ö

- ög- : Övmek, methetmek.
ö.-di 74a - 1901
ö.-erse 109b - 2863
öğred- : Öğretmek.
ö.-e 63a - 1613
ö.-ür 44b - 1118, 2b - 1593
öğren- : Öğrenmek.
ö. 59b - 1515
ö.-esin 64b - 1654
ö.-ür 44b - 1119, 69a - 1765
öğret- : Öğretmek.
ö. 62a - 1586
ö.-memişdür 104b - 2729
ö.-sen 62b - 1594
öğün- : Övünmek.
ö.-mek 90a - 2326
öğüt : Öğüt 105b - 2759
öküş : Çok, fazla 5b - 107, 7a - 149, 22b - 543, 25a - 609, 29a - 707, 50b - 1284, 54a - 1367, 59b - 1524,
64b - 1648, 70b - 1803, 73a - 1874, 75a - 1926, 75b - 1934, 105a - 2734, 109a - 2852
ö.-dür 11b - 270, 13a - 302, 46b - 1173
öl- : Ölmek, erimek.
ö.-dügin 71a - 1819
ö.-enler 71b - 1829, 89a - 2300
ö.-eyidüñ 22b - 555
ö.-ince 87a - 2241
ö.-me 106a - 2769

- ö.-mege 58b - 1494
ö.-mek 52a - 1324, 55a - 1402, 70b - 1806
ö.-mez 74b - 1916
ö.-mezden 22b - 555
ö.-üpdür 30b - 753, 99b - 2584
ö.-ür 42a - 1059, 70a - 1790, 70a - 1797, 70b - 1810, 74a - 1893
ö.-ürdi 22a - 537
ö.-ürler 94b - 2458
- öldür- : Öldürmek.
ö.-iser 34a - 842
ö.-mege 58b - 1490
- ölü : Ölü 97b - 2524, 99a - 2568, 104b - 2729
ö.-lerdür 89a - 2296
ö.-sin 46a - 1156
ö.-ye 104b - 2729
- ölüm : Ölüm 55a - 1403, 71b - 1828, 74a - 1892
ö.-çün 70b - 1812
ö.-den 71a - 1824, 89a - 2300
ö.-dür 70b - 1811
- ölümsüz: Ölümsüz 74b- 1916
- ‘Ömer : İkinci halife Hazreti Ömer 3b - 61
- ‘ömr (A.): Ömr.
‘ömr-i hayâtı 6b - 141
‘ömr-i nâzenin 3a - 39, 18a - 424 , 98b - 2565
‘ömr-i şağışınca 34b - 856
‘ömr-i vâri 99a - 2566
‘ömr-i zide 62a - 1581
‘ö.-i (iyelik) 34b - 855, 62a - 1581, 71b - 1839
‘ö.-ile 6a - 122
‘ö.-in 42a - 1049, 108a - 2829
‘ö.-üdü 73a - 1865
‘ö.-üm 108b - 2837
‘ö.-ün 62a - 1580, 64a - 1645
‘ö.-ünün 3a - 38
- öñ : Ön 9b - 223, 30a - 741, 32b - 798, 89a - 2300, 105a - 2734
ö.-den 41b - 1042
ö.-din 22b - 555
ö.-i (iyelik) 15a - 352, 39b - 985, 42a - 1061, 43a - 1081, 44a - 1102
ö.-ince 6a - 123
ö.-inde 74b - 1907
ö.-ine 96b - 2511, 102b - 2674
ö.-üñ 106b - 2780
ö.-ünce 34b - 854
ö.-ünñde 16b - 399
ö.-ünden 45a - 1133, 109a - 2856
ö.-ünñe 16b - 392
- öñer-: Geçmek, ileri geçmek
ö.-mez 95a - 2459
- öp- : Öpmek.
ö.-di 68a - 1741
- ördek : Ördek 60a - 1535, 97b - 2532
- ‘örf (A.): Adet, hüküm, gelenek.
‘örf-i ‘âmm 78b - 2013
- örgeñ : Urgeñ, ip, yular. 49b - 1252
- örk : Hayvanın ayağına bağlana ip.
ö.-i (yükleme) 60a - 1532

ört- : Gizlemek.

ö.-enlere 94a - 2439

ö.-er 94a - 2440, 106b - 2780

örtü : Örtü.

ö.-sin 85b - 2201

örtülü : Kapalı, gizli 27b - 676, 51a - 1294, 77b - 1984

örtümcek : Örtümcek. 105b - 2748

öt- : Ötmek; yüksekte atmak.

ö.-düñ 8a - 181

ö.-ersin 69a - 1772

ö.-esin 25a - 612

öte : Sonra, ondan sonra, sonunda; öbür , taraf, ileri .; fazla, başka, aşırı, ziyade. 5b -118, 15b - 372

ö.-dür 51b - 1305

ö.-sidür 40a - 1002

ötrü : Dolayı, sebebiyle. 22a - 536, 94a - 2438, 101b - 2646

ötürü : Krş ötrü 105a - 2744

öykün- : Taklit etmek, taklide çalışmak, özenmek.

ö.-ür 100a - 2598

ö.-üridi 74b - 1911

öyle : Öyle 31b - 775, 32a - 788, 49b - 1259

öz : Öz, nefis, zat, kendisi, benlik. 13a - 308, 22b - 554, 23b - 568, 52a - 1319

ö.i(iyelik) 40a - 998, 55a - 1395,

ö.-idür 90b - 2348

ö.-in 52a - 1321, 66a - 1688, 87a - 2247, 87a - 2248, 87b - 2263, 89a - 2303, 89b - 2314, 101a - 2623

ö.-inden 55b - 1414, 93a - 2414

ö.-iñden 22b - 554

ö.-ine 30a - 735, 80a - 2052

ö.-ini 98b - 2564

ö.-inün 107a - 2791

ö.-inün 25b - 624, 55a - 1395

ö.-iydün 99a - 2568

ö.-ler 72a - 1854

ö.-lerin 92b - 2399

ö.-üñden 22b - 555, 51b - 1312

ö.-üñe 62a - 1585, 95a - 2470

ö.-ünü 89b - 2318

ö.-üñi 86b - 2228, 91a - 2354, 106b - 2782

ö.-üñü 97b - 2536

özen- : Özenmek

ö.-di 8b - 194

özge : Başka, gayri. 15b - 366, 17a - 411, 18b - 447, 24a - 583, 35b - 890, 38b - 963, 39a - 978, 39b - 987, 41a - 1031, 45b - 1154, 51b - 1301, 55a - 1392, 57b - 1468, 68b - 1753, 72a - 1847, 79a - 2030, 93a - 2414, 94a - 2436

ö.-de 37b - 935

ö.-dür 51b - 1306

ö.-ye 33b - 825, 96a - 2499

P

pādişāh (F.): Hükümdar.

padişah-ı hān 36b - 919

p.-dan 16b - 403

p.-dur 104a - 2708

p.-ı (iyelik) 57b - 1462

pādişāhī (F.): Padişah ile ilgili. 3a - 45, 51b - 1311

pād-şāh (F.): Hükümdar. 17a - 404

paç-şāhī (libās-ı p.) 28a - 695

p.-dur 6b - 136

- pāk (F.): Temiz, arık; saf, halis; hilesiz; kutsal, mübarek. 19b - 467, 31a - 759, 42a- 1055, 49b- 1261, 66b - 1702,
 101a - 2628, 103a - 2689
 pāk (‘adem-i p.) 14a - 329
 pāk (‘âlem-i p.) 12b - 299
 pāk (‘hâzret-i b.) 42a - 1055
 pāk-ı muṭṭlak 49b - 1260
 pāk (‘unşur-ı p.) 6a - 128
 pāk-ı zât 52a - 1325
 pāk eyle- 33b - 831, 49a - 1245
 pāk it- 37b - 939
 pāk ol- 26b - 656, 38a - 949, 45a - 1140, 49b - 1249, 86b - 2238,
 p.-idi 13b - 316
 pākize (F.): Temiz, lekesiz. 61a - 1557
 päre (F.): Parça. 16a - 376, 22a - 540, 84b - 2176, 102a - 2657
 pās (F.): Gam. Keder, gönül üzüntüsü.
 p.-ı (iyelik) 65b - 1675
 pās-bān (F.): Gece bekçisi.
 pās-bān ol- 106a - 2768
 p.-dur 19a - 452
 pāy-beste (F.): Ayağı bağı, hareketsiz. 11a - 258
 pāy-dār (F.): İyice yerleşmiş, sağlam, devamlı, sürekli. 5a - 98
 pāyende (F.): Duran, sürekli.
 pāyende ol- 7a - 160
 peder (F.): Baba, 9b - 213
 pehlev (F.): Şehir 16a - 386
 pehlevān (F.): Pehlivan, güreşçi.
 p.-lar 16a - 386
 pelās (F.): Aba, çul.
 p.-ı (yükleme) 99a - 2573
 p.-a 103a - 2687
 peleng (F.): Panter. 70b - 1800
 penāhī (F.): Sığınma 6b - 134
 penbe (F.): Pamuk.
 p.-sin 54b - 1384
 pend (F.): Nasihat, öğüt.
 pend it- 82b - 2132
 per (F.): Kanad. 4b - 83, 12b - 290, 48a - 1215
 perçin (F.): Perçin. 82a - 2107
 perde (F.): Kapı, pencere gibi yerlere asılan örtü. 15a - 354, 21a - 502, 24b - 595, 24b - 597, 48a - 1217,
 90b - 2340, 94a - 2439
 perde-i şekk 54b - 1384
 perde-yi zülf 82b - 2132
 p.-de 27a - 666
 p.-den 40a - 998
 p.-ler 68a - 1737
 p.-lerde 90b - 2339
 p.-lerdeki 77a - 1974
 p.-lerden 104a - 2718
 p.-leri 100b - 2618
 p.-lerin 50a - 1267
 p.-si 49b - 1250
 p.-sidür 45a - 1131, 65a - 1661
 p.-sin 105b - 2751
 p.-sinden 86a - 2218
 p.-yi 15b - 367
 perest (F.): " Tapan, tapınan, taparcasına seven" anlamlarıyla birleşik kelimeler yapar. 100a - 2600

- perestlik : Perestlik.
p.-den 109a - 2844
- pergâr (F.): Pergel. 30a - 747, 52a - 1314, 80a - 2064
per-kâr-âlem (nokta-yı p.) 86a - 2213
- perî (F.): Cinlerin çok güzel ve alımlı olarak farzedilen dişilerine verilen ad; mec. Çekici güzelliği olan çok alımlı kız . 49b - 1255
perî-veş 49b - 1255
- perîşan (F.): Dağınık, karışık, dağınık saç; kederli, kaygılı.
Perîşan ol- 31a - 758
- perîşanlık (T. Perîşan F.): Perîşanlık 81b - 2104, 101a - 2624
- pertev (F.): Işık, parlaklık, yalın. 66b - 1703
pertevidür (cemâl-ı p.) 10b - 248
pertev-i (nür-ı p. vech-i Hudâ'dur) 83a - 2138
pertev-i nür 49a - 1238
p.-i (iyelik) 59a - 1502
p.-inden 10b - 241, 48b - 1229, 87a - 2250
p.-sin 48b - 1229
- pervâne (F.): Geceleri ışığın etrafında dönen küçük kelebek. 28a - 686
- pervâz (F.): Uçma, uçuş; ayna, dolap.
pervâz (mürğ-i p.) 97b - 2532
- perverde (F.): Beslenmiş, terbiye edilmiş, büyütülmüş.
perverde ol- 94b - 2454
p.-sidür 45a - 1131, 65a - 1661
- pes (F.): Ard, arka, geri. 50a - 1263
- pest (F.): Alçak, aşağı; hafif sesle söylenen.
p.-i 28a - 690
- peşimânlik (T. Peşimân F.): Pişmanlık 87a - 2243
- peydâ (F.): Meydanda , açıkta. 2b - 34, 5b - 112, 12a - 283, 37a - 922, 37b - 933, 61b - 1567, 68a - 1735, 68a - 1742, 69b - 1781, 82a - 2113, 94b - 2448
peydâ it- 70a - 1789
peydâ ol- 23b - 580, 26a - 638, 37b - 944, 43a - 1084, 47b - 1198, 51b - 1309, 53a - 1336, 72a - 1849, 73a - 1876, 76a - 1956, 79a - 2037, 81a - 2090, 84b - 2178, 90b - 2349, 95b - 2478, 96b - 2509
peydâdur (faşl-ı p.) 2b - 32
- peyember (F.): Bkz peygamber 32b - 797, 68b - 1750, 99b - 2591
- peygamber (F.): Peygamber 31b - 777, 34a - 844, 38a - 947, 54a - 1365, 54a - 1369, 54b - 1378, 54b - 1380, 56a - 1426
p.-ler 32b - 798, 32b - 803, 32b - 807, 33a - 814, 33a - 815, 47b - 1201, 91a - 2361
p.-lerde 32b - 808
- peymâne (F.): Büyük kadeh, şarap bardağı. 108b - 2838
peymâne-yi bâqi 108b - 2843
- peyvend (F.): Ulaşma, varma. 66a - 1697
peyvend it- 82b - 2132
p.-i 66b - 1700
- pindâr (F.): Sanma, sanış; böbürlenme. 15b - 373
pindâr (vehm-i p.) 76b - 1959
- pinhân (F.): Gizli. 2b - 34, 15a - 355, 37b - 933, 43a - 1084, 78a - 1997, 82a - 2113, 86a - 2222, 94a - 2437
pinhân (sırr-ı p.) 12b - 297, 13b - 317
pinhân (şaş-ı p.) 13b - 319
pinhân eyle- 94a - 2443
pinhân it- 28a - 688
pinhânı (zâhir-i p.) 96b - 2507
- pîr (F.): Yaşlı, ihtiyar. 7b - 174, 42a - 1054, 55a - 1399
pîr-ı hammâr 90b - 2349
pir-i humâr 90b - 2346
pir-i muğânuñ 88b - 2283

- pîr-perver (mürîd-i p.) 53b - 1352
 pîr-revidür 37a - 928
 p.-e 40a - 1007
 p.-em 7a - 152
 p.-i 80b - 2068
 p.-lerden 102a - 2653
- pîrâye (F.): Sûs.
 pîrâyeñ oldı 21b - 525
- pîşe (F.): Huy, tabiat, alışkanlık. 73a - 1874, 99a - 2574
 pîşe eyle- 5a - 94
 pîşe ol- 34b - 859, 81b - 2099
- pîş-rev (F.): Önden giden.
 pîş-rev ol 3b - 58
- pişvâ (F.): Başkan. 24a - 581
- pîş-ver (F.): İşçi.
 p.-ler 99a - 2570
- Piyâle (F.): Kadeh, şarap bardağı. 27b - 671, 86b - 2233, 86b - 2235, 107b - 2809
- puhte (F.): Pişmiş, pişkin, olgun. 79b - 2044
 puhte ol- 29a - 716,29b - 726,29b - 727,29b - 729,79b - 2043,79b - 2046,
- pül (F.): Para. 109b - 2864
- püş (F.): Örtü, elbise.
 püş it- 94a - 2441
- Put (F.): Put krş büt.
 p.- a 93a - 2411
 p.-uñ 93b - 2423
- pür (F.): Dolu; çok fazla, sahip, malik. 61b - 1566, 61b - 1566
 pür-emn 47a - 1196
 pür-fitne 85b - 2210
 pür-ħande 7a - 160
 pür-ħand 86a - 2214
 pür-mîve 5a - 105
- pür-ħün (F.): Kan içinde 81a - 2080
 pür-ħün (baħr-i p.) 42b - 1062
- pür-nür (F.): Aydınlık, nurlu. . 2b - 34, 9b - 226, 23b - 579, 85a - 2188, 108a - 2817
 pür-rüh 23a - 560
- pürren- : Dalların uçları yapraklanmak.
 p.-di 2a - 19, 30a - 741, 80a - 2058

R

- Rab (A.): Allah.2a - 19, 74a - 1899, 82b - 2129
 rabbü'l-erbâb 40b - 1019, 81b - 2100
- rabbânî (A.): Rab' la ilgili103b - 2702
 rabbânî ('âlim-i r.) 63a - 1611
 rabbânî (ħikmet-i r.) 58b - 1495
 rabbânîyle (keşf-i R.) 34a - 847
- râci' (A.): Geri dönen; ilgisi olan.
 râci' ol- 2b - 31, 42a - 1056, 42a - 1060
 r.- dūr 23b - 572
- râfi' (A.): Kaldıran, yükselten. 35a - 873
- râğıb (A.): İstekli, isteyen, râğbet eden.
 râğıb (zühd-i r.) 85b - 2201
- râh (F.): Yol; tutulan yol, meslek, usul. 15a - 353, 27b - 680
 âhîrü'l-râh 3b - 56
 râh eyle- 27a - 663
- râhat (A.): Üzüntüsüz, tasasız, kedersiz bir halde bulunma. 57a - 1450

- râhib (A.): Evlenmez papaz.
râhib (mânend-i r.) 98b - 2555
- Rahmân (A.): Dûnyada her canlıya, mümin, kafir ayırdetmeksizin herkese merhamet eden Allah. 1b - 1
rahmân ('arş-ı R.) 17b - 419, 18a - 429, 84a - 2165
rahmânı (hüsni R.) 83a - 2141
rahmân (rahmet-i R.) 63a - 1611
rahmân'da 95a - 2464
- rahmet (A.): Acıma, esigeme, koruma, yarlıgama. 5a - 100, 57b - 1464, 79a - 2034, 105a - 2738
rahmet-i 'âm 31a - 769
rahmet-i Rahmân 63a - 1611
rahmet (ğarîk-ı r.) 6a - 121
rahmet (nür-ı r.) 66a - 1692
rahmet eyle- 25b - 628
rahmet it- 103b - 2695
rahmet-ile 109b - 2863
r.-lerin 107a - 2799
- rahm (A.): Acıma, esigeme, koruma.
r.-ine 97a - 2521, 97a - 2522
- rahşân (F.): Parlak. 13a - 307
- raht (F.): At takımı; yol levazımı. 6b - 138, 30a - 739
raht (berk-ı r.) 2a - 18, 0a - 2056
r.-i (yükleme) 19a - 458
- ra'yyet (A.): Bir hükümdarı idaresi altında bulunan ve vergi veren halk.
r.-ler 6b - 139
- raşam (A.): Yazı yazma.
raşam it- 39b - 990
- raşş (A.): Hora tepme, sıçrayarak oynama, dans etme. 84b - 2181
r.-a 27b - 670
- raşîk (A.): İnce.
r.-i 104b - 2720
- ra'nâ (A.): Güzel, latif, hoş görünen. 4b - 91
- râm (F.): Boyun eğen; kendini başkasının emirlerine bırakan; tas. İnsanın bütün varlığıyla Allah'a bağlanması.
râm it- 99a - 2576
- râsih (A.): Sağlam, temeli kuvvetli; bilgisi (din bilgisi) geniş olan.
râsih ola- 89a - 2302
- râst (F.): Doğru. 32a - 784
r.-ıdur 92a - 2385
- râtib (A.): Sıraya koyan. 56a - 1420
- ravza (A.): Ağacı, çayırı, çimeni bol olan bahçe.
r.-sında 8b - 197
- rây (A.): Rey, fikir, oy. 42a - 1054
- râygân (F.): Bedava, parasız.
râygâne it- 40a - 1003
- râz (F.): Sır, gizlenen şey. 40a - 998, 90a - 2332
râz ('ışk-ı r.) 53a - 1341
râz (der-i r.) 8a - 185
râzı (dürd-i r.) 76b - 1962
râz-ı gülinden 109a - 2851
râz (gülşen-i r.) 1b - 9, 5a - 96, 109a - 2848
râz (mağzen-i r.) 22a - 528
râz-ı nihârı 51b - 1306
r.-dur 90b - 2339
r.-i (yükleme) 51b - 1313, 76b - 1962, 82a - 2105
- râzı (A.): Rıza gösteren, boyun eğen, kabul eden. 58a - 1476, 96a - 2491
râzı ol- 39a - 972

- rebāb (A.): Gövdesi hindistancevizi kabuğundan yapılmış bir çeşit kemançe. 85b-2206
- recā (A.): Ümit, umma. 45a - 1137, 45a - 1139, 89b - 2322
r.-dan 45a - 1138
r.-dur 45a - 1134
- redd (A.): Geri döndürme, döndürülme, geri çevirme, çevirilme; kabul etmeme; kabul edilmeme. 98b - 2553
redd eyle- 95b - 2480
redd it- 29b - 731, 79b - 2048
r.-dür 24a - 581
- ref (A.): Kalkındırma, yüceltme; yukarı kaldırma; kaldırma, hükümsüz bırakma.
ref it- 15b - 374, 43a - 1077
ref ol- 42b - 1074
ref'i kııl- 13a - 304
- refiḳ (A.): Arkadaş, yoldaş.
refiḳ it- 107b - 2802
refiḳ eyle- 10a - 236
r.-üfi 50b - 1283, 69b - 1773
- refit (F.): Gitme, gidiş.
refit it- 57b - 1460
- reh (F.): Yol. 24a - 592, 32b - 800,
reh-i hilāfi 98b - 2560
r.-den 22a - 539
rehdür (şarḫ-ı r.) 11b - 272
- rehā (A.): Kurtulma, kurtuluş. 56a - 1425
- reh-ber (F.): Yol gösterici, kılavuz. 50b - 1282
rehber ol- 29b - 724, 79b - 2041
- reh-bîn (F.): Yolcu.
reh-bîn (merd-i r.) 93b - 2426
reh-bîn ol- 10b - 238
- rehn (A.): Ödünç alınan eşya, ipotek.
rehn it- 90a - 2330
- reh-nümā (F.): Yol gösteren, kılavuz.
reh-nümā ol.- 10a - 228
- reh-rev (F.): Yola giden, yolcu. 25a - 615
r.-lerüfi 98b - 2554
- remedlū (T. Remed A.): Göz ağrısı olan. 11a - 263
- remz (A.): İşaret, işaret ile anlatma. 15b - 367, 91b - 2369
remz eyle- 38b - 968, 102a - 2651
remz it- 15b - 367, 77a - 1980
r.-in 86a - 2217
- renç-berlik (T. Renç-ber F.): Irgatlık. 72b - 1862
- reng (F.): Renk. 51b - 1301, 51b - 1302, 87b - 2266
reng (cemî'-i r.) 90b - 2342
reng-i ezhār 4b - 89
r.-e 4b - 87, 51b - 1301, 66a - 1696, 73b - 1891, 76a - 1957
r.-i 51b - 1301, 76b - 1964, 76b - 1965, 88a - 2274, 90b - 2343, 102b - 2669
r.-ile 67a - 1719, 80a - 2065
r.-ilen 43b - 1099
r.-iyle 75a - 1918
- rengîn (F.): Renkli, parlak renkli. 4b - 90, 12a - 276, 16a - 376, 23b - 579, 41a - 1036, 76b - 1966
rengîn ol- 30a - 748
- resm (A.): Yazma, çizme; eser, iz, nişan, alamet. 98b - 2563, 108a - 2819
resm-i 'âdet 106b - 2776
resm-i dîne 106b - 2778
r.-e 9a - 203, 11a - 255, 18b - 442, 25a - 614, 29b - 729, 30a - 745, 30b - 750, 36b - 914, 39b - 990, 53a - 1337, 62a - 1590, 73b - 1886, 75a - 1925, 77a - 1979, 79b - 2046, 80a - 2062, 83b - 2148, 88a - 2269

- r.-dür 19a - 451
r.-i (iyelik) 23a - 558
r.-ile 22b - 542, 39a - 982, 71b - 1832
resül (A.): Peygamber, yalvaç. 53b - 1362, 54a - 1367
r.-e 75a - 1928, 91a - 2360, 100b - 2609
r.-ufl 31b - 777, 32b - 798, 33a - 812, 33a - 822, 333b - 826, 34b - 857, 37a -928, 46b - 1170,
54a - 1372, 98a - 2549
r.-ı (yükleme) 100a - 2607
r.-uflur 33b - 823
reşk (F.): Kiskanma, hased günü.
reşk eyle- 84a - 2172
revā (F.): Yakışır, uygun, yerinde 94a - 2436
r.-dur 12a - 281, 75b - 1934
revān (F.): Yürüten, giden, akan, su gibi akıp giden (söz) 16b - 393, 87b - 2258
revān it- 23b - 570
revān ol- 82a - 2118, 97b - 2531
r-a 67b - 1724
r.-dan 24a - 592
r.-dur 39b - 994
r.-ı(yükleme) 82a - 2118
r.-ları 6a - 121
r.-ufl 40b - 1022
revāne (F.): Giden, yürüten
revāne ol- 3a - 51, 28b - 697
revnaç (A.): Parlaklık, güzellik, tazelik, süs. 75a - 1918
revnaç (seyr-i r.) 4a - 70
reyb (A.): Şüphe. 76a - 1952
reybî (A.): Şüpheci. 44a - 1109
reyhān (A.): Feslegen
reyhān-ı rûha 39b - 990
reyhān-ile 23a - 560
rızā (A.): Hoşnutluk, memnunluk 58b - 1499
rızā vir- 64a - 1640, 81b - 2092, 90a - 2335, 106b - 2778
r.-sına 27a - 660
rızq (A.): Azık, yiyecek içecek şey. 50b - 1280, 103b - 2696
Rızvān (A.): Cennetin kapısı olan melek. 58b - 1491
Rızvān (dār-ı R.) 83b - 2151
ri'āyet (A.): Gütmte, gözetme; sayma; saygı; ağırlama. 78b - 2019, 78b - 2022, 102b - 2677
ri'āyet eyle- 6b - 139, 66a - 1686
ri'āyet kıl 80b - 2076
ribātāt (A.): Bağlar, ipler; sağlam yapılar. 22a - 531
ridā (A.): Belden yukarı örtülen örtü; dervişlerin omuzlarına attıkları post.
r.-sı 101b - 2647
rikāb (A.): Büyük bir kimsenin katı, öntü
rikāb-ı secde-gāh-ı halk-ı âlem 6b - 135
r.-ın 68a - 1741
rind (A.): Kalender, dünya işlerini hoş gören kimse, aldırışsız. 85b - 2199
r.-ile 90b - 2347
rindāne (F.): Rind olan yakışır yolda. 86b - 2228
rismān (A.): İp, halat.
r.-dan 43a - 1082
riş (F.): Yara; yaralı 98a - 2546
rişte (F.): İlgî, bağ; iplik.
rişt-i tedbîr 55a - 1399
rişt-i hâlet 57a - 1453

- rivāyet (A.): Söylenti, haber. 37a - 926
rivāyet (naql-ı r.) 46b - 1173
- riyā (A.): Özü sözü bir olmama, ikiyüzlülük 95b - 2482, 103a - 2682, 106b - 2784
riyā ol- 103a - 2681
riyādan 9b - 226, 57a - 1459
riyānufl (ehl-i r.) 102a - 2662, 103a - 2683
riyāsu 102b - 2672, 102b - 2677, 103a - 2679
riyā-yı tā'ati 88a - 2281
- riyāset (A.): Reislik. 99b - 2581
- riyāzāt (A.): Nefsi kırmalar, dünya lezzetlerinden sakınmalar, perhizle, kanaatle yaşamalar.
r.-ıla 29b - 726, 79b - 2043
- riyāzet (A.): Nefsi kırmalar, dünya lezzetlerinden sakınmalar, perhizle, kanaatle yaşama.
r.-de 30b - 750
- rub^c (A.): Çeyrek
rub^c-ı şimālî 21b-524
- rūh (A.): Can, nefes; canlılık, his duygu. 27a - 657, 39b - 990, 82b - 2121, 83b - 2155
rūh-ı ādem 81b - 2096
rūh-ı efzā 81a - 2090
rūh-ı izāfi 66b - 1701
rūhu'l-kudūs 96b - 2509
rūh-ı (sīne-i r.muzahhar) 94a - 2431
rūh-ı melek 97a - 2514
rūhu'llah 96b - 2511, 96b - 2509
rūh eyle 19b - 468
rūha 39b - 991, 83b - 2157
rūha (reyhān-ı r.) 39b - 990
rūhı 23a - 560
rūh-ıla 38b - 970
r.-ını 8a - 178
r.-ufl 67a - 1710, 96b - 2505, 97a - 2515
- ruh (F.): Yanak, yüz, çehre 83a - 2143, 83a - 2145
r.-dur 77b - 1995
- ruhsār (F.): Yanak, yüz, çehre 78a - 1998, 78a - 1999
ruhsār-ı şafā 50a - 1274
ruhsār-ı bâzî 82b - 2130
r.-ıdur 84a - 2161
- ruhsāt (A.): İzinler. 79a - 2025
- Rüm (A.): Anadolu; Osmanlı; Arap ilinde başka ilden olan kimse 34b - 860, 36b - 910, 36b - 915
Rümü (iqlīm-i R.) 5b - 119
r.-a 7a - 158
r.-ı 35b - 891, 77b - 1988
- rūmî (A.): Anadolulu.
rūmî-şifati 76b - 1964
- rumüz (A.): İşaretler, manası gizli olan sözler.
r.-ı (yükleme) 4a - 76, 77a - 1981
r.-u 92a - 2382
- rūşen (F.): Aydın, parlak; belli, meydanda. 7a - 155, 8a - 177, 9b - 225, 12a - 282, 17a - 406, 32a - 783,
73a - 1877, 77b - 1987, 84b - 2186, 106b - 2778
rūşeninden (cemāl-ı r.) 109a - 2847
rūşen (cūret-i rūşen.) 97a - 2513
rūşen-i gūhersin 25b - 619, 64a - 1644
rūşen eyle- 25a - 618, 44b - 1115, 48b - 1231, 67a - 1716, 85b - 2211
rūşen it- 25b - 627, 33a - 818, 53b - 1349, 92a - 2377
rūşen kııl- 12b - 300, 21b - 517, 51a - 1292
rūşen ol- 4b - 82, 12a - 277, 12a - 282, 13b - 317, 42a - 1053, 60a - 1539, 60b - 1550, 66b - 1703,
73b - 1881, 76b - 1967, 82a - 2117, 89a - 2309, 108a - 2826

r.- dūr 60b - 1544
rūşenālık (T. Rūşenā F.): Aydınlık 75a - 1920
rūy (F.): Yüz, ikiyüzlülük.
rūyī (āb-ı r.) 98a - 2549
rūy-ı zemīne 8a - 184
r.- I (iyelik) 6a - 127
rūz (F.): Gün, gündüz. 14b - 339, 39a - 973, 61a - 1557, 82b - 2121
r.-ı (yükleme) 70a - 1796
rūzigār (F.): Zaman, devir, dünya.
r.-ufl 47a - 1185
rūbūde (F.): Kapılan, kapılmış.
rūbūde ol- 71b - 1836
rūcū^c (A.): Dönme, geri dönme; cayma, sözünden dönme.
rūcū^c eyle- 2b - 34
rūkn (A.): Bir şeyin en sağlam tarafı, temel direği; nüfuzlu, ehemmiyetli kimse.
rūkn (Maḳām-ı r.) 34a - 848
rūsūm (A.): Vergiler, usul, merasim.
rūsūmı (ḳavān-ı r.) 5b - 119
rūsūmī (A.): Vergi ile ilgili 74b - 1913
rūzgārī (F.): Zaman, devir; dünya, yel.99a - 2566

S, Ş, Ş

sa'ādet (A.): Saadet, mutluluk. 1b - 5, 5a - 104, 6b - 146, 33b - 832, 68b - 1759
sa'ādet ('ayn-ı s.) 93b - 2429
sa'ādet (çevgān-ı s.) 95b - 2473
sa'ādet (ehl-i s.) 84a - 2172, 98b - 2563
sa'ādet-baḫşī 6a - 122
s.-den 57a - 1455, 72a - 1853
sa'ādetsüz (T.Sa'ādet A.): Mutsuz. 58a - 1477
sā'at (A.): Saat, vakit. 37a - 924, 92a - 2388
s.-de 9a - 206, 70a - 1797
şabā (A.): Gün doğusundan esen hafif ve tatl yel, rüzgar. 9b - 217, 43b - 1095, 47b - 1200, 82b - 2125
şabāḫat (A.): Güzellik, yüz güzelliği. 68a - 1744
şabır (A.): Sabır, dayanma, katlanma. 29a - 716
şabr-ı taḫammül 27a - 659
şabī (A.): Henüz memeden kesilmemiş erkek çocuk.
ş.-den 88b - 2294
şābit (A.): Hareketsiz, kıvıldamayan; yerinde duran; anlaşılmış. 18b - 446 40a - 1004
şaç- : Saçmak.
ş. 43b - 1100, 45b - 1152, 61b - 1578, 98b - 2561
ş.-dī 21a - 513
şaçıl- : Saçılmak.
ş.-dī 44b - 1122, 44b - 1123
ş.-sun 8a - 186, 65a - 1664
şad (F.): Yüz (sayı) 14a - 327, 22a - 530, 82a - 2113
şadā (A.): Ses.
ş.-dur 39a - 979
ş.-yī 16b - 400, 52a - 1323
şad-bār (F.): " yüz kere, yüz defa" 81a - 2082
sa'd (A.): Kutluluk, uğur.
s.-e 73a - 1864
sāde (A.): Sade, karışksız, katıksız.
sāde (nūr-ı s.) 86a - 2221
şaded (A.): Yakınlık, civar; fikir, niyet, kasid, teşebbüs.

- ş.-e 12b - 299
- şadef (A.): Sedef, inci kabuğu. 61a - 1564, 60b - 1542
 ş.-den 7b - 167, 86a - 2216
 ş.-dür 4a - 72
 ş.-ler 61b - 1567, 61b - 1568, 61b - 1578
 ş.-lerdür 61b - 1575
- şâdık (A.): İçten bağlılığı olan; doğru, gerçek. 88a - 2274
 şâdık-ı kavlı 35a - 868
- şâdır (A.): Çıkan. 56a - 1431, 68b - 1753
 şâdır ol- 52a - 1324, 73a - 1870, 79a - 2026
- şadr (A.): Göğüs, yürek; herşeyin önü, başı. 62a - 1587, 69a - 1764
 ş.-e 99a - 2579
 şadru'l-dîn 37a - 928
 ş.-uñ 67a - 1712
- şaf (A.): Saf, sıra, dizi 6a - 124, 71b - 1831
 ş.-ların 71b - 1831
- şafâ (A.): Gönül şenliği, üzüntüsüz olma, rahat, huzur, eğlence. 1b - 8, 5a - 100
 şafâdan (bağr-ı s.) 63b - 1633
 şafâsın (ruhsâr-ı ş.) 50a - 1274
 şafa bul- 109a - 2847
 şafâ vir- 8a - 177
 ş.-da 90b - 2345
 ş.-dan 18b - 441, 68b - 1760
 ş.-dur 27b - 677, 38a - 950, 85a - 2190
 ş.-sı 2b - 25, 3b - 65, 77b - 1988, 90b - 2338
- şafâlık (T. şafâ A.): Rahatlık 67b - 1734
- şafâlu (T. şafâ A.): Huzurlu 109b - 2862
- şaffet (A.): Sıflık, temizlik, arılık.
 ş.-den 68b - 1751
- şâfi (A.): Temiz, arı, katışık olmayan, katışiksız. 13b - 316, 20b - 496, 24b - 600, 31a - 759, 56a - 1430, 66b - 1701, 73b - 1889, 76b - 1958, 81b - 2102, 87a - 2247, 88a - 2273, 88b - 2285, 90b - 2344, 90b - 2345
 şâfi (kalb-i ş.) 56a - 1430
 şâfi (lafz-ı şâfi.) 60b - 1547
 şâfi-yi temşil 38a - 950
 şâfi ol- 25b - 621
 ş.-dür 56a - 1428
 ş.-sün 68b - 1760
- şâğ : Sağ (yön) 16a - 388, 76b - 1965, 84a - 2167
 ş.-ında 18b - 445
 ş.-uñ 16a - 388
- şâğar (F.): Kadeh, içki bardağı; tas. Allah' ın nuru ile dolan insan gönüü.
 ş.-dan 87b - 2260
- şâğir (A.): Küçük, ufak; bülüğa ermemiş, erginlik çağına gelmemiş çocuk. 86b - 2234
 ş.-dan 86b - 2233
- şâğış : Sayı, adet, miktar, hesap.
 şâğışdan 55b - 1407
 şâğışınca ('ömr-i ş.) 34b - 856
 şâğışlara 24b - 605
- şâğışla- : Hesap etmek, düşünmek; saymak, tadat etmek.
 ş.-r 41a - 1034, 76a - 1948, 76a - 1950
- şâğılık : Sıhhat, esenlik.
 ş.-ında 88b - 2289
- şâğâbe (A.): Sahipler, sahip çıkanlar, tutanlar. 3b - 60

- saḥāvet (A.): Cömertlik, eliaçık.
saḥāvet (kân-ı s.) 32a - 794
- şāhib (A.): Bir vasfı olan; sahip; koruyan 85a - 2193
şāhib-irādāt 26a - 635
şāhib-i gebāt 27a - 657
şāhib-kerāmet 22b - 550, 27a - 660
şāhib-ķırāmı 8b - 191
şāhib-tevekkül 27a - 659
şāhib-vücüd 28b - 699
- sāhil (A.): Deniz, nehir, göl kenarı, kıyı. 59b - 1519
sāhil (baḥr-i s.) 88a - 2277
sāhil (ḥuşk-ı s.) 4a - 71
sāhil ol- 60b - 1542
- şāhn (A.): Avlu; boşluk, boş yer.
şāhn-ı bend 61b - 1576
ş.-ında 4b - 86
- şāhrā (A.): Kır, ova, çöl. 4b - 87
şāhrā-yı 'ademde 74b - 1912
şāhrā-yı zemīne 41b - 1041, 67a - 1715
ş.-da 9b - 215, 70b - 1800, 70b - 1803
ş.-dan 9b - 217
ş.-ya 10a - 235, 43b - 1096
- saḥt (F.): Katı, sert, çetin, pek. 90a - 2333
saḥt ol- 33b - 836
- sā'īd (A.): Mutlu, uğurlu; ahiretini hazırlamış (kimse) 77b - 1985
sā'īd-ise 72a - 1853
- sā'īl (A.): Sual eden, soran; dilenci.
s.-üff 47b - 1208
- saḳf (A.): Tavan, çatı, dam.
s.-ımuḳ 65b - 1676
- sāḳī (A.): İçki sunan. 27b - 669, 27b - 671, 43b - 1099, 71b - 1828, 71b - 1828, 71b.- 1828, 83b - 2154, 85b - 2206, 86b - 2235, 88a - 2275, 107b - 2806
sāḳī-ile 43b - 1098
s.-sin 86b - 2234
- sākin (A.): Oynamayan, hareketsiz olan; uslu, kendi halinde olan, yavaş. 14b - 351, 59a - 1510, 72b - 1858, 82b - 2126
sākin it- 78b - 2020
- saḳal : Sakal.
s.-a 98a - 2550
s.-ın 102a - 2660
- saḳın- : Sakınmak, esirgemek, korumak.
s. 72b - 1863, 79a - 2024, 96b - 2501, 105b - 2752, 106a - 2769,
- şāḳlan- : Korunmak, muhafaza olunmak.
ş.-ur 67a - 1718
- şal- : Göndermek, sevk etmek; bırakmak, salıvermek, terketmek, başıboş bırakmak; atmak, havale etmek; yaymak, sermek, saçmak; sallamak; koymak, bırakmak, kaldırmak; uzatmak; saldırmak, hücum etmek.
ş. 38b - 959, 44b - 1115, 59b - 1516, 64a - 1636, 69a - 1767, 86b - 2228
ş.-a 36a - 897
ş.-an 68b - 1754
ş.-ar 3a - 51, 21b - 516, 26b - 652, 41b - 1045, 77a - 1972, 82a - 2114, 102a - 2650, 104a - 2712, 107b - 2808
ş.-arlar 88b - 2292, 99a - 2575
ş.-arlardı 22a - 537
ş.-dı 4b - 83, 15a - 354, 32b - 795, 52a - 1323, 83a - 2142, 87b - 2263

- ş.-dılar 85b - 2202
 ş.-duñ 69b - 1774
 ş.-duñ 38b - 966, 38b - 967
 ş.-ıpdur 101a - 2624, 108a - 2816
 ş.-ısardur 105a - 2735
- sāl (F.): Yıl. 14b - 339, 39a - 973, 57a - 1457
- şalā (A.): Cuma namazına ve bazı yerlerde cenazeye çağırarak için minarelerde okunan salavat.
 ş.-yı 85a - 2198
- şalāh (A.): Düzelmeye, iyileşmeye, iyilik; rahatlık, barış.; dine olan bağlılık. 102b - 2669
 ş.-a 85b - 2208
 şalāhı (ehl-i ş.) 91b - 2366
- şalāt (A.): Namaz.
 ş.-ı 99a - 2576
 ş.-uñ 92a - 2378
- sāle (F.): Senelik, yıllık 6a - 122, 70a - 1796, 107b - 2809
- şalın- : Yürürken hoş bir eda ile sağa sola hafifçe meyiletmek; sallanmak, sarkmak, uzanmak; atılmak, hücum etmek; gönderilmek.
 ş.-duñ 2a - 23, 38b - 966
- sālik (A.): Bir yola giren, bir yolda giden; bir tarikata girmiş bulunan. 24b - 604, 30a - 745, 37b - 936, 7b - 937, 79a - 2029, 79b - 2042, 80a - 2062, 94b - 2447
 sālik (bār-ı s.) 89a - 2304
 sālik ol- 29b - 725
 s.-in 95b - 2485
- şalţanatlı (T. Şalţanat A): Şalţanatlı. 6b - 136
- sālūs (F.): İkiyüzlü. 100a - 2601
 sālūs (şeyyād-ı s.) 108a - 2828
- sāmī° (A.): İşiten; dinleyen, dinleyici. 61b - 1577
 sāmī° ol- 27b - 679
- şāmitlik (T. şāmit A.): Sessizlik.
 ş.-den 59b - 1515
- şan°at (A.): Sanat, ustalılık, hünere, marifet. 62b - 1596
 ş.-lar 73a - 1873
- şan : Krş. şan Nişan, alamet.
 ş.-da 105a - 2740
 ş.-dur 75b - 1939
 ş.-ı (iyelik) 76a - 1945
 ş.-ın 89a - 2305
 ş.-uñdan 62a - 1583
 ş.-uyla 108a - 2829
- şan- : İstemek, dilemek; dñşünmek, tasavvur etmek.
 ş.-alar 101b - 2641
 ş.-ar 78b - 2015
 ş.-asın 62a - 1589, 77a - 1975, 88a - 2278, 105b - 2754, 109a - 2844
 ş.-asun 88a - 2269
 ş.-duñ 46a - 1164, 55a - 1396
 ş.-ır 101b - 2638
 ş.-ma 16b - 399, 39b - 989, 40b - 1012, 44a - 1112, 46a - 1155, 70a - 1793
 ş.-mağıl 38a - 951, 49b - 1257
 ş.-maz 51b - 1301
 ş.-miş 29b - 722, 79b - 2039
 ş.-sun 101b - 2649
 ş.-uban 62b - 1602
 ş.-up 105a - 2746
 ş.-ur 4a - 74, 59b - 1523, 66a - 1696

- ş.-urlar 108a - 2829
ş.-ursın 10b - 250, 37a - 929
şankim (T. Ki. F.): Sanki 74b - 1914
şanu : Fikir, düşünce.
ş.- lar 54b - 1384
şanâyîc (A.): Sanatlar, zanaatlar. 18a - 424
şancağ : Alay bayrağı.
ş.- (iyelik) 6a - 123
şandük (A.): Sandık
ş.-i (yükleme) 4b - 85, 76b - 1962
ş.-uñ 60a - 1526
şâni^c (A.): Yapan, işleyen, yapıcı; yaradan; Allah. 57b - 1468, 98b - 2552
şap- : Sapmak.
ş.-mağ 55b - 1409
ş.-mayasın 79a - 2024
şarş- : Sarsmak.
ş.- ar 36a - 896
sarây (F.): Saray.
ş.-a 31a - 758, 31a - 760, 48a - 1212, 53a - 1345, 74b - 1911,
ş.-i (yükleme) 31a - 761, 108b - 2833
ş.-ı (iyelik) 64b - 1653
ş.-ıdı 74b - 1911
ş.-ın 44b - 1116, 73b - 1881
ş.-uñ 23b - 577, 31a - 762
şarf (A.): Harcama, masraf etme, gider; çevirme, döndürme. 62a - 1579
şarf it- 62a - 1580
ş.-a 62a - 1580
sarh (A.): Köşk. 67b - 1721
şarıl- : Sarmak, kuşatmak, muhasara etmek.
ş.-ur 94b - 2456
şarın- : Sarınmak, kuşanmak.
ş.-ur 102b - 2668
şarîh (A.): Açık, meydanda; belli; saf, halis. 7b - 174
şarîk : Sarık.
ş.-dur 102b - 2668
şat- : Satmak.
ş.-alar 35b - 887
şatun : Satın 22a - 536, 35b - 888
şatun al- 61b - 1569
şatvet (A.): Birinin üzerinde şiddetle sıçrama; zorluluk.
ş.-inden 34a - 840
şavâb (A.): Doğruluk, dürüstlük, doğru hareket, doğru davranış.
ş.- a 5a - 95, 91a - 2363
ş.-ın 85b - 2207
şavaş : Savaş 36b - 915
şavaş- : Savaşmak.
ş.-ıp 46b - 1178
şavın- : Dağılmak, geçiştirilmek.
ş.-ur 6a - 124
şavm (A.): Oruç. 92a - 2378, 99a - 2576
şavt (A.): Ses, sada. 37b - 935, 39a - 979, 60b - 1547, 60b - 1549
şavta (harf-ı ş.) 90b - 2340
ş.-a 60b - 1548, 71a - 1818
şavt-ıla 61b - 1575

- seçil- : Seçilmek.
s.-mez 65b - 1683
- sedâdur : Bkz sadâ.
s.-dur 37b - 935
- sedd (A.): Kapama, tıkama, kapanma; tıkanma, engel olma.
sedd eyle- 95b - 2480
- sefer (A.): Yolculuk; savaşa gitme. 24a - 591
sefer it- 31a - 764
sefer qıl- 23a - 564, 25b - 619
s.-den 28a - 685
s.-ler 102a - 2652
- şefid (F.): Ak. 81b - 2102
- sefih (A.): Zevk ve eğlenceye düşkün, parasını pulunu israf eden, akılsız.
sefih ol- 55b - 1410
- sefine (A.): Gemi. 59b - 1516
- segerler : Koşmak, yürütmek 70b - 1801
- segirdüm : Akın, hücum. 6a - 126
- sehâb (A.): Bulut, karalılık.
s.-ı (yüklenme) 50b - 1286
s.-ın 1b - 2
- seher (A.): Sabah erken; tan vakti. 4b - 85
seherden (mürğ-ı s.) 8a - 180
seher-ñız (mürğ-i s.) 4b - 88
- seher-gâh (A.): Seher vakti, sabahın erken saati. 34b - 852, 107b - 2813, 108a - 2824
- sehl (A.): Kolay; sade. 12a - 278
- sehmî (A.): Okla ilgili. 24a - 588
- sekiz : Sekiz 47b - 1203, 109b - 2865
s.-dür 19a - 460
- sekrân (A.): Sarhoş.
sekrân ol- 87b - 2255
- selâm (A.): Barış, rahatlık; sonu iyi ve hayırlı çıkma.
selâma (dergâh-ı s.) 12b - 289
- selâmet (A.): Eminlik, korku ve endişeden uzak olma; kurtulma. 88a - 2282, 92a - 2378, 109b - 2865
selâmet (ehl-i s.) 101a - 2635
- selâsil (A.): Zincirler. 82a - 2114
- selef (A.): Bir yerde, bir vazifede başka birinden önce bulunmuş olan kimse.
s.-den 7b - 167
- selsebil (a.): Tatlı ve hafif su.
selsebilüñ (ayn-ı s.) 39b - 994
- sem^c (A.): İşitme, işitiş, dinleme, kulak verme.
s.-e 86a - 2216
s.-uffa 16b - 398
- Sem^{ñi} (A.): İşiten, işitme kuvveti olan ;Allah adlarından. 22b - 551, 68a - 1737, 86a - 2225
sem^{ñi} ur- 12a - 280
s.-idür 55a - 1395
s.-in 77b - 1987, 90b - 2338, 92a - 2377
s.-n 83a - 2135
- semâ^c (A.): İşitme, duyma.
semâ^c-ı cân 90b - 2340
s.-inde 90a - 2336
- semâ (A.): Gökyüzü.
semâda (taht-ı s.) 41b - 1040
s.-da 18a - 427, 18b - 443
s.-ya 41b - 1046
- semâvât (A.): Gökler. 42b - 1066
s.-uñ 5b - 108

semek (A.): Balık.

s.-ler 42a - 1059

semin (F.): Yasemin. 3b - 62, 77b - 1983

semenden (faşl-ı s.) 1b - 7

semender (F.): Ateşte yaşar bir masal hayvanı. 59a - 1510

semer (A.): Meyva, yemiş.

Ş.-de 30a - 744, 80a - 2061

semersüz (T. şemer A.): Meyvesiz. 63b- 1621

semrül- : Semirmek, tavlınmak.

s.-mekdür 24a - 583

sen : Sen 3a - 39,10b - 250,13a - 305,15a - 357,15b - 362,15b - 368,16a - 381,16a - 383,16a - 384,16a - 389,21b - 522,21b - 526,22a - 534,22b - 552,23a - 564,23b - 574,23b - 575,24a - 584,24a - 589,24a - 590,24a - 590,24a - 593,24b - 596,24b - 597,24b - 600,25b - 622,26a - 629,26a - 631,37a - 929,37b - 931,37b - 933,38a - 955,38b - 963,39b - 988,39b - 989,40a - 1000,40a - 1009,40b - 1013,40b - 1014,43a - 1076,43b - 1099,43b - 1099,46a - 1156,46a - 1157,46a - 1159,46a - 1162,46a - 1163,46a - 1164,46a - 1167,48b - 1230,49b - 1252,49b - 1256,50a - 1271,50a - 1271,50b - 1275,50b - 1281,50b - 1288,51a - 1289,51b - 1311,53a - 1335,53b - 1351,54b - 1389,55a - 1398,55a - 1399,55b - 1405,56a - 1425,56b - 1439,57a - 1446,57a - 1447,57a - 1449,58b - 1492,58b - 1493,58b - 1496,58b - 1497,59b - 1525,60a - 1537,63b - 1632,64a - 1639,64a - 1644,68b - 1759,68b - 1759,70a - 1793,70b - 1808,71a - 1819,71a - 1826,71b - 1832,72b - 1862,72b - 1863,73a - 1868,78b - 2023,85b - 2212,86b - 2230,92b - 2402,93a - 2412,94a - 2437,96a - 2496,96b - 2503,97a - 2515,97b - 2526,97b - 2528,98a - 2543,99a - 2567,105b - 2752

sende 21b - 523,23a - 564,24a - 586,26a - 638,38a - 953,38a - 954,46a - 1156,46a - 1161,51b - 1312,55b - 1404,63b - 1624,65a - 1667,71a - 1822,71b - 1832,72b - 1859,73a - 1869,73a - 1875,84a - 2160,96a - 2490,106b - 2781,106b - 278

senden 26a - 636, 39b - 987, 45b - 1154, 46a - 1162, 49b - 1249, 49b - 1252, 69a - 1771, 73a - 1870,108b - 2842

seni 3a - 40,9b - 226,16a - 383,17b - 424,21b - 522,23a - 559,25b - 622,26a - 635,26a - 635,38a - 956,39b - 989,41b - 1038,45a - 1133,46a - 1155,46a - 1161,46a - 1162,55a - 1401,55b - 1415,56a - 1425,57a - 1459,58b - 1493,58b - 1496,60a - 1527,60a - 1527,60a - 1531,60a - 1537,60a - 1537,64b - 1650,64b - 1657,65a - 1667,86b - 2237,96a - 2496,96a - 2496,98b - 2555,101a - 2628,106a - 2763, 108b - 2831

seniñ 36a - 894

senin-çün 3a - 40, 64a - 1643

sensin 13b - 320, 22b - 548

senüñ 16a - 381, 24a - 582, 26a - 634, 38a - 951, 38b - 957, 38b - 962, 38b - 962, 43a - 1084, 45b - 1141, 45b - 1154, 46a - 1158, 46a - 1164, 48b - 1226, 55a - 1400, 55a - 1401, 55b - 1404, 61b - 1570, 65a - 1668, 67a - 1713, 72b - 1859, 73a - 1871, 95b - 2481, 98a - 2543, 101a - 2629

senüñçün 70b - 1807

senüñdür 16a - 381,38a - 951,55a - 1402, 69a - 1764,71a - 1815

senüñ-ile 78b - 2023

senüñle 40b - 1013, 98a - 2545, 98a - 2546

senüñledür 22b - 550

sana 89a - 2309, 95a - 2467

saña 9b - 219,12a - 277,12b - 297,13b - 317,15a - 356,16a - 379,16a - 389,17a - 408,17a - 412,21b - 524,22a - 528,22a - 534,22b - 542,22b - 548,23b - 571,24a - 581,24a - 582,26a - 630,29a - 712,31b - 779,35a - 867,38a - 956,39b - 988,40a - 1000,40a - 1001,40a - 1003,40a - 1004,41a - 1028,43a - 1076,43a - 1082,44b - 1118,46a - 1157,46a - 1161,46a - 1163,48b - 1231,50b - 1282,52a - 1320,54b - 1383,54b - 1386,56b - 1440,58b - 1492,58b - 1493,60a - 1530,61a - 1559,64a - 1646,64b - 1656,70b - 1808,71a - 1815,72b - 1856,72b - 1862,75a - 1922,76a - 1944,76a - 1951,76b - 1961,78b - 2021,80b - 2073,84a - 2167,84a - 2172,89a - 2305,91b - 2374,91b - 2375,92a - 2380,94a - 2437,96a - 2491,96b - 2512,97a - 2516,97b - 2526,97b - 2528,98a - 2545,98a - 2546,98b - 2557,98b - 2558,98b - 2560,101a - 2627,105b - 2756,106a - 2773,108b - 2832

- sinde 16a - 376
sini 89b - 2318, 93a - 2412
senā (A.): Meyva ve yaprakların karışmasından meydana gelen baklagillerden iç sürdürücü bir ot.
s.-dur 81b - 2101
sene: Yıl. 109b - 2867
senet (A.): Dayanılacak şey. 100b - 2610
seng (F.): Taş. 108a - 2829
seng-i hāra 100a - 2600
senlik : Senlik 23b - 575, 46a - 1157, 46a - 1158, 48b - 1229, 86b - 2237
s.-den 101a - 2628
s.-i (yükleme) 48b - 1229
sensizlik : Sensizlik. 86b - 2230
sensüz : Sensiz. 43a - 1076, 48b - 1231
ser- (F.): Baş, kafa; uç, kenar; nihayet, son.
s.-den 12b - 292
ser-deng 22a - 533
ser-güzini 94b - 2450
ser-leşkeridür 82a - 2116, 83b - 2158
ser- : Sermek.
s.-di 67b - 1721
serā : Bkz. Saray 87b - 2259
serāda halvet-s 27b - 681
serādan (taht-ı s.) 85a - 2192
serā-vār-ı mubāhāt 49a - 1247
s.-dan 2a - 23
serāb (A.): Ilgım. 44a - 1112
s.-ı (yükleme) 49b - 1257
ser-āğāz (F.): Yeniden, baştan başlama.
ser-āğāz eyle- 1b - 9, 8a - 179, 107b - 2807
ser-āğāz it- 25a - 613
ser-āğāz kıl- 27a - 666
ser-ā-pā (F.): Baştan ayağa kadar, baştan başa, bütün, hep. 76b - 1964, 87b - 2259
serā-perde (F.): Saray perdesi; otağ, padişah çadırı.
s.-den 5b - 112
ser-ā-ser (F.): Baştan başa, büsbütün 31b - 779, 32b - 796, 35a - 866, 35b - 882, 36a - 895, 38b - 964, 68a - 1747
s.-dür 92a - 2376
serāy (F.): Saray.
serāy-ı 'ālem 6a - 128
serāy-ı ümmehānı 17a - 407
s.-a 2a - 23
s.-ı (yükleme) 87b - 2266
s.-ın 6a - 120
ser-bāz (F.): Cesur, yiğit. 26b - 648
ser-be-ser (F.): Baştan başa. 77b - 1982
ser-çeşme (F.): Çeşme başı, pınar, su başı.
ser-çeşme-i baħr-ı ma'ānı 8b - 191
s.-sin 69a - 1763
ser-defter (F.): Defterin başında yazılı olan, en başta bulunan, en ileri geçen. 63a-1608
s.-i (iyelik) 98b - 2554
s.-dür 6a - 125
ser-efrāz (F.): Başını yukarı kaldıran, yükselten, benzerinden üstün olan. 4a - 73, 90a - 2332
ser-encām (F.): Bir işin sonu, başına gelen. 82b - 2128
Sereṭān (A.): astr. Yengeç burcu . 18b - 449
ser-gerdān (F.): Başı dönen, sersem, şaşkın; perişan. 56a - 1419
ser-gerdān ol- 100b - 2615
ser-geşte : Bkz. ser-gerdān 88a - 2271

- ser-geşte ol- 14b - 345
serhoş (F.): Sarhoş 109a - 2846
ser-hoş ol- 86a - 2226
serhoşluk (T.serhoş F.): Sarhoşluk. 80b - 2077
s.-ina 86a - 2221
ser-keş (F.): Dikbaşlı, başkaldıran.
serkeş (zülfi-i s.) 78a - 1997
s.-dürür 82a - 2107
s.-lerüfi 82a - 2116
serkeşlikden (T. Serkeş F.): Dikbaşlılık. 90a - 2332
serm (A.): Birinin dişlerini kırma. 90a - 2333
ser-māye (F.): Sermaye
ser-māyefi ol- 21b - 525
s.-idür 31b - 773
s.-inden 32a - 792
ser-nāme (F.): Bir taifenin başı, mektup başlığı. 5b - 112
ser-nigün (F.): Başsağı olmuş, ters dönmüş.82a - 2113
ser-rişte (F.): İpucu 88a - 2271
ser-rişte ol- 14a - 336
ser-sebz (F.): Taze, yeni yetişmiş, yemyeşil.
s.-dür 29a - 713
ser-tācı (F.): Baştacı
s.-sın 68b - 1759
serv (F.): Servi 3b - 58
bāng-ı serv-ı āzād 78a - 2000
s.-sin 38b - 966
server (F.): Baş, başkan, reis. 53b - 1352, 54a - 1364, 98a - 2551
server eyle- 7a - 148
server ol- 29b - 724, 63a - 1608, 79b - 2041
serveri 6b - 138
server-i (Büzürg-i s.ehl-i Ğorāsān) 7b - 171
server-i bezm-i Ğüzā'yı 85a - 2198
s.-idür 5a - 104, 6a - 125
s.-ler 53b - 1352
serverlik (T.server F.): Komutanlık. 99a - 2569
ser-ħadd (f.): Hudut, sınır.
s.-dür 51a - 1296
ses : Ses.
s.-de 53a - 1335
setr (F.): Kaplama, gizleme.
s.-e 94a - 2439
Settār (A.): Allah
sun'ı'l-Settār 15b - 366
s.-uñ 54b - 1385
sevāb (A.): Allah tarafından mükafatlandırılan hareket. 91a - 2363
s.-a 91a - 2363
s.-i (iyelik) 74a - 1901
sevāb-ıla 6a - 127
sevābit (A.): Gezegen, yıldızlar. 18b - 446
sevād (A.): Karalık, siyahlık, karartı.
s.-ı (yüklem) 35a - 872
sevdā (F.): Aşk, sevgi.
sevdā-yı keşākeş 82b - 2129
s.-dan 85b - 2203
s.-dur 49b - 1261
s.-lar 102a - 2657
s.-ya 82a - 2111

sev- : sevmek.

s.-e 79a - 2034

s.-er 2a - 21, 27b - 679, 104b - 2721

s.-erler 99b - 2590

s.-erüz 91b - 2366

sevgü : Sevgi 12a - 278

s.-sinüfî 86a - 2226

sevin.- : Sevinmek.

s.-e 45b - 1148, 62a - 1589

sevün- : Sevinmek.

s.-di 54a - 1370

sevündür- : Sevindirmek.

s.-dürsün 109b - 2863

sevici : Aşık seven. 99b - 2589

seviş- : Biribirini sevmek.

s.-ür 98a - 2545

sevr (A.): Astr. Boğa burcu. 19a - 458

ş.-dür 18b - 449

seyf (A.): Kılıç.

s.-ile 6a - 129

seyr (A.): Yürüme, yürüyüş; gitme, hareket, gezme, gezdirme; eğlenmek üzere bakma. 37b - 937, 40a - 997, 49a - 1246

seyr-i ma'kûs 10a - 231

seyr-i revnağ 4a - 70

seyrine (Sülûk-ı s.) 40b - 1021

seyr eyle- 18b - 447, 25a - 614, 25b - 625, 30a - 744, 69b - 1779, 80a - 2061, 96a - 2489

seyr it- 3a - 43, 31b - 775, 48a - 1210, 72b - 1858, 97a - 2518

seyr ol- 20a - 480, 37b - 940

seyr kııl- 41a - 1031

s.-i 20b - 491, 25b - 626, 32a - 782, 77b - 1985

seyrân (A.): Gezinme; bakıp seyretme.

s.-da 14b - 349

sezâ (F.): Mûnasip, uygun, yararır. 66a - 1692

sezâ-yı luğf 58a - 1486

s.-dur 63b - 1628

s.-sı 62b - 1595

şı- : Kırmak, bozmak; yenmek, mağlup etmek.

şıdı ol- 21b - 521

ş.-yalar 36b - 914

s.-yasın 50b - 1281

şıdık (A.): Doğruluk, gerçeklik; iş yürek temizliği. 106b - 2781

şıdık eyle- 96a - 2498

şıdık-ıla 106b - 2783

ş.-ı 39b - 987

şıfât (A.): Hal, keyfiyet, şekil, varlık.

şıfâtı (Esmâ'-î ş.) 89a - 2307

şıfât ol- 57a - 1453

ş.-a 64b - 1659

ş.-da 104a - 2716

ş.-dan 80b - 2069, 89a - 2298

ş.-dur 80b - 2072

ş.-ı (iyelik) 45a - 1131, 45a - 1129, 64b - 1659

ş.-ın 3b - 53, 51a - 1289

ş.-ında 75b - 1933

ş.-ından 45a - 1129

ş.-laruñ 26b - 655

şifatlan- : Sıfatlanmak.

ş.-isa 97a - 2513

şığ- : Yeri olmak.

ş.-ar 27a - 665

ş.-maz 12b - 289, 74a - 1905

sığın- : Sıkınmak, kendini sıkınmak. 5a - 99

şındur- : Kırmak, parçalamak, bozmak; yenmek.

ş.-dı 57b - 1466

şıklet (A.): Ağırılık, yük; sıkıntı.

ş.-in 73b - 1879

sır (r) (A.): Gizli tutulan , kimseye söylenmeyen şey. 12b - 300, 13a - 301, 13b - 321, 26a - 641, 63a - 1607, 66a - 1690, 84a - 2162, 90b - 2340, 99b - 2584, 105b - 2758

sır (ehl-i s.) 99b - 2583

sırr-ı esmâ^c 17a - 406

sırr-ı Hâk 94b - 2445

sırr-ı Hâlik 94a - 2438

sırr-ı kevneyn 2a - 12

sırr-ı pinhân 12b - 297, 13b - 317

sırr-ı vahdet 48a - 1217

sırr-ı vahdet-i Hâk 47b - 1198

sırrıdur (meyve-i s.) 104b - 2724

s.-dan 11a - 257, 101a - 2627

s.-ı (yükleme) 35a - 868, 37b - 936, 54b - 1385, 56b - 1443, 109b - 2860

s.-ı (iyelik) 85b - 2199

s.-ın 49a - 1245, 50a - 1269

s.-ıfı 48a - 1216

s.-ına 14b - 343, 47b - 1206

s.-ıfıa 50b - 1276

s.-lar 75b - 1932

şıra : Sıra.

ş.-sıdur 62a - 1587

şırâf (A.): Yol. 91a - 2360

ş.-a 65b - 1680, 65b - 1681

ş.-ından 32a - 785

şırâf-ı müştakîm : Sırat köprüsü, üstünden geçip Cennete gitmek üzere Cehennem'in..üzerine kurulacak olan dar ve güç geçilir köprü. 54b - 1381, 65b - 1678, 65b - 1679, 94b - 2455

şırf : Sade, yalnız, ancak. 62a - 1580

şıyr- : Şıyrılmak.

s.-mağıl 68b - 1758

sicil(l) : Küttük.

s.-in 42a - 1056

sidre : En yüksek makam (ondan sonra Tanrı' ya gidilir)

sidre (Dıraht-ı s.) 67a - 1713

sikiz : Sekiz 7b - 165

sil- : Silmek.

s. 50a - 1273

s.-di 53b - 1349

s.-igör 84a - 2166

silin- : Silinmek.

s.-e 31b - 772

silk- : Silmek.

s.-e 40b - 1015

şim (F.): Gümüş. 7a - 149, 77b - 1985

s.-e 35b - 887

şimürg (F.): Anka kuşu, masal kuşu. 15a - 359

s.-i 48a - 1214

- s.-ünüfüdür 96b - 2506
- sîne (F.): Göğüs. 63a - 1607, 81a - 2080, 100a - 2600, 106b - 2778
- sîne-i rûh-ı muzahhar 94a - 2431
- sine-i vîrân 91b - 2373
- sînesin (Sürür-ı s.) 57a - 1447
- s.-ler 81a - 2088
- s.-ñde 67a - 1713
- s.-si 103b - 2704
- sinek : Sinek 105b - 2748
- siñir : Sinir 22a - 538, 22a - 540
- sinür : Sinir.
- s.-üfiden 56a - 1423
- şipäs : Şükretme, dua etme.
- şipäs (ehl-i ş.) 50a - 1270
- ş.-ı 109b - 2859
- ş.-un 109b - 2860
- siper (F.): Arkasına saklanılacak şey.
- s.-ler 36a - 904
- s.-üñ 95a - 2469
- sîr-âb (F.): Suya kanmış.
- sîr-âb ol- 8b - 190
- sirâyet (A.): Geçme, bulamşa; yayılma, dağılma.
- sirâyet (terk-i s.) 98a - 2551
- sirâyet it- 87b - 2265
- sîret (A.): Bir kimsenin içi, hali, tavrı, gidişi, ahlakı.
- s.-idür 63b - 1631
- sirişk (F.): Gözyaşı
- s.-i (iyelik) 88a - 2281
- sirişte (F.): Karıştırılmış. 50b - 1279
- sirişte eyle- 82b - 2124
- sirke : Sirke 22a - 537, 22a - 538
- sitäre (F.): Yıldız.
- s.-ler 71a - 1820
- s.-mdür 52a - 1320
- siyâhî (F.): Siyahla ilgili. 32a - 787, 36a - 894
- siyâhî (deryâ-yı s.) 77a - 1969
- siyeh (F.): Siyah 84b - 2180
- siyeh-dîl (F.): Kötü yürekli. 2b - 25
- siyeh-kâr (F.): Kötü işler yapan. 84b - 2184
- siyeh-rû (F.): Yüzü kara olan, rezil. 57b - 1465
- siz : Siz.
- s.-e 37a - 926
- şoğul- : Suyu çekilmek.
- ş.-ur 42a - 1059
- şoşbet (A.): Görüşüp konuşma, arkadaşlık. 74a - 1902, 106a - 2769
- ş.-de 74a - 1905
- ş.-ine 102b - 2664
- sol : Aksî, ters, çarpık ; sol. 84a - 2167, 87a - 2244, 103a - 2691
- ş.-da 21b - 524
- ş.-ında 76b - 1965
- şomun : Fırında pişmiş, mayalı, kabarık buğday ekmeği. 78b - 2015
- sofi : Son. 78b - 2011, 105a - 2734
- ş.-ı (iyelik) 15a - 352, 39b - 985, 42a - 1061, 43a - 1081, 44a - 1102, 72a - 1854, 72b - 1855
- ş.-ında 74b - 1907
- ş.-una 109a - 2856

şoñra : Sonra 8a - 187, 17b - 422, 21a - 505, 26a - 631, 31b - 776, 35b - 889, 35b - 891, 36b - 912, 42b - 1075, 47a - 1194, 54a - 1365, 74b - 1906, 105a - 2735

şoñuc : Son.
ş.-ı 36b - 908, 57a - 1458, 105b - 2761

soķ- : Sokmak.
s.-arlar 99b - 2585

şor- : Sormak.
ş. 89b - 2320
ş.-anlara 37a - 927
ş.-ar-ısañ 65a - 1669
ş.-arlar 75a - 1928
ş.-arlar-ise 74a - 1900
ş.-arsağı 22a - 534, 84b - 2179
ş.-duñ 44b - 1121,50a - 1269,50a - 1269,92a - 2383
ş.-ılur 56b - 1436
ş.-ıncak 60a - 1539
şormağ-ıla 54b - 1379
ş.-maķ 57b - 1473, 58a - 1474
ş.-ulmaz 56b - 1435
ş.-ulsun 58a - 1483

şoru : Soru. 58b - 1488

şorusuz : Sorusuz. 58b - 1491

şovuş : Soğuk. 67a - 1716, 102a - 2650

söķ- : Sökmek.
s.-eler 36a - 893

söķül- : Sökülmeķ.
s.-e 36a - 905

sökel : Hasta.
s.-ler 105a - 2744

sön- : Sönmek.
s.-di 43b - 1093
s.-er 60b - 1549

söyle- : Konuşmak.
s. 40a - 998,49b - 1259,76b - 1961,95a - 2462
s.-di 4a - 70, 22b - 543
s.-diler 4a - 66
s.-mege 7a - 161, 53a - 1347
s.-mekdür 81b - 2102
s.-r 4a - 75,4a - 76,51a - 1298,95a - 2461,100a - 2595,101b - 2638

söyün- : Sönmek; parlaklığı gitmek.
s.-e 45b - 1151

söyündür- : Söndürmek.
s.-meye 45b - 1153

söz : Söz 4a - 78, 8a - 186, 13a - 302, 13b - 323, 38a - 949, 76a - 1950, 80b - 2066, 82a - 2108, 82b - 2131, 84b - 2173, 85a - 2197, 86a - 2218, 86a - 2222, 91a - 2352, 100b - 2611, 109a - 2853
söz aç- 61a - 1560
s.-de 18a - 435, 75b - 1932, 103a - 2681
s.-den 8a - 186, 21b - 522, 51a - 1299, 71b - 1834, 92b - 2392
s.-e 46b - 1172,58b - 1495,61a - 1560,78b - 2015,102a - 2658,
s.-i(iyelik) 32a - 793,39a - 977, 51b - 1313
s.-i (yükleme) 49b - 1252, 55b - 1406,57b - 1467, 84a - 2164, 88b - 2284, 91a - 2358, 93b - 2426
s.-idür 38a - 949
s.-ile 51a - 1295
s.-in 13b - 317,34a - 843, 54b - 1385, 82b - 2132, 106a - 2764
s.-inde 95a - 2463

- s.-inden 15b - 365,48b - 1233,53a - 1338,53a - 1342,79a - 2037,83b - 2152
s.-ifiden 22b - 554
s.-ini 106a - 2764
s.-inüf 55a - 1395
s.-ler 85a - 2197, 90b - 2347
s.-lerden 109b - 2861
s.-leri 72a - 1854
s.-lerin 59a - 1506
s.-ü 13b - 323, 32a - 793
s.-üf 67b - 1727, 92a - 2385
s.-ünden 47a - 1191
su : Su 28a - 689, 33a - 809, 41b - 1047
şu : Su. 20a - 486, 28a - 689, 43b - 1091, 44a - 1112, 49b - 1257, 50b - 1277, 54a - 1375, 59a - 1510, 67b - 1733, 69b - 1779, 73b - 1878, 84a - 2165, 84a - 2169
şu-yı gül 47a - 1183
ş.-da 59a - 1510, 90a - 2331, 105a - 2746
ş.-dan 13a - 307, 13a - 308, 85b - 2211
ş.-nuñ 41b - 1045
ş.-ya 41b - 1045, 62b - 1599, 85b - 2201, 108b - 2837
ş.-yı 41b - 1044
s.-yıla 54a - 1374
ş.-yın 29a - 716
ş.-yun 24b - 602
ş.-yundan 108b - 2839
şu'âl (A.): Soru 11b - 275, 23a - 563
su'âl eyle- 8a - 186, 39b - 995, 44b - 1120, 54b - 1378
su'âl it- 7b - 173, 8b - 198, 23b - 571, 25a - 616, 40a - 1009, 69a - 1767, 77b - 1991
su'âl ol- 43a - 1082
s.-a 11b - 268, 23a - 562, m43b - 1090
s.-ı (yükleme) 7b - 174, 7b - 175, 8a - 176 , 8a - 187, 23a - 565, 25a - 611, 38a - 948
su'âlî it- 12a - 280
s.-ım 47b - 1205, 52a - 1320, 85b - 2212
s.-ımdan 43b - 1101, 91b - 2374
s.-iñ 25a - 613, 43b - 1101, 44a - 1110, 48a - 1215, 50a - 1264, 59b - 1524, 75a - 1919
s.-ına 44b - 1120
s.-ımdan 39b - 996
şuşa- : Susamak.
ş.-duñısa 44a - 1112
şubḥ (A.): Sabah, sabah vakti. 82b - 2120
şubḥ-ı kıyâmet 15b - 372
ş.-ıla 5b - 106
ş.-uñ 31b - 774
şūf (A.): Yün , yapağı.
şūf ol- 102b - 2667
şūfî (A.): Tasavvuf ehli, sofu. 20b - 496, 68b - 1760, 99b - 2587, 99b - 2588
şūfî-i şâle 103a - 2680
ş.-ler 107b - 2811
şūfilik (T. Sūfî A.): Sofuluk.
ş.-den 90b - 2345
şulb (A.): Döldöş; döl.
ş.-dan 97a - 2522
şulḥ (A.): Barış, barışma, barışıklık. 36b - 914
şulḥ it- 36a - 892
sulṭān (A.): Padişah, hükümdar 5b - 114, 7a - 156, 53a - 1343, 102b - 2664, 102b - 2665
sulṭān-ı sülâle 6a - 122

- sultânına (bezm-i s.) 107a - 2796
s.-lar 102b - 2670
- şulu : Sulu 29a - 710
- şun^c (A.): Yapış, yapma. 20a - 476, 103a - 2690
şun^c-i Hâlik 93b - 2427
şun^c-be-tasnîf 46a - 1165
şun^cu'l-Settâr 15b - 366
şun^cul-Kâdir 18a - 426
şun^cuñ 57b - 1468
- şun- : Sunmak
ş.-arsa 107b - 2809
- sunuğur : Akdoğan. 4b - 86
- şurâhi (A.): Su şişesi. 88a - 2274
- şüre (A.): Kur' an' ın ayrıldığı 114 bölümünden her biri.
şüre-yi Haşş 17b - 415
- şüret (A.): Biçim, görüntü, kılık; tarz, yol, gidiş. 15a - 358, 17a - 412, 18a - 431, 24a - 587, 24b - 596,
24b - 599, 37b - 940, 38a - 951, 41a - 1026, 44b - 1114, 44b - 1119, 63b - 1627, 63b - 1631, 64a
1635, 64b - 1650, 68a - 1740, 71a - 1820, 73b - 1878, 83a - 2134, 83a - 2137, 83a - 2140, 90a -
2327, 92b - 2390, 92b - 2391, 93a - 2403, 97a - 2515, 97b - 2525, 108b - 2830
şüret-i 'aks-i müsemmâ 22b - 548
şüretü'l-seb'a-i meşâni 17b - 420
şüret-i gil 74a - 1894
şüret-i ğayr 3a - 43, 49a - 1246, 98b - 2557, 106a - 2773
şüret (ğayr-ı ş.) 64b - 1652
şüret-i muhaqqak 41a - 1025
şüret (naks-ı ş.) 73b - 1887
şüret-nümâdur (âyine-i ş.) 83a - 2138
şüret (zât-ı ş.) 20b - 490
şüret it- 30a - 735, 80a - 2052
şüret ol- 43a - 1086, 60b - 1550, 63b - 1634, 73b - 1888, 83a - 2142, 97a - 2516
ş.-de 29b - 727, 38b - 957, 77a - 1977, 79b - 2044, 83a - 2143
ş.-den 3a - 39, 3a - 41, 20b - 496, 29b - 734, 64b - 1652, 79b - 2051, 83b - 2156, 86a - 2220
ş.-di 20b - 495
ş.-dür 77b - 1993
ş.-dürür 72a - 1846
ş.-e 37b - 942, 39a - 971, 48a - 1209, 104a - 2710, 52b - 1331
ş.-i 26b - 644, 85a - 2195, 87a - 2252
ş.-idür 20a - 478, 60b - 1549, 63b - 1631, 68a - 1736, 77a - 1976, 90a - 2326
ş.-ile 98a - 2541, 102a - 2655
ş.-inden 40a - 1009, 73b - 1885, 76a - 1947, 104a - 2715, 107b - 2804,
ş.-ine 11b - 269
ş.-ler 42b - 1063, 42b - 1068, 107b - 2805
ş.-lerde 38a - 951, 42b - 1067
ş.-lere 83a - 2137
ş.-lerini 43a - 1088
ş.-uñ 38b - 960, 38b - 959, 77a - 1976, 85a - 2196
- şüretâ (A.): Görüntüšte.
ş.-dur 104a - 2719
- şüretsüz (T. şüret A.): Şekilsiz. 41a - 1027
- şusuz : Susuz 49b - 1257
- sûziş (F.): Yanma. 27a - 666
- Sübhân (A.): Allah.
sübhân-ı nûrî 107b - 2802
- sücüd (A.): Secde etme.
sücüd it- 21b - 520

- süd : Süt 43b - 1097
 südüne 79a - 2034
- süflî (A.): Aşağıda bulunan.
 süflî (ümm-i s.) 97b - 2528
- sühândân (F.): Söz söyleyen. 9a - 201, 84a - 2165, 95a - 2463
 sühan-dân (merd-i s.) 9a - 201
- sühan-ver (F.): Düzgün konuşan. 56a - 1426, 54b - 1378
- sühan-güy (F.): Söz söyleyen, söz söyleyici. 9a - 201
- sükker : Şeker. 105b - 2753
- sülâle (A.): Soy, sop, döl döş.
 sülâle (sulân-ı s.) 6a - 122
- Süleymân (k.a): Yıldırım Bayezit'in büyük oğlu Çelebi Süleyman, 6b - 136
- Süleymân (k.a): Süleyman Peygamber.
 s.-a 59b - 1515
- sülük (A.): Bir yola girme, bir yol tutma. 37b - 937, 40a - 997
 sülük-ı seyrine 40b - 1021
 s.-inde 94b - 2447
 s.-i (yükleme) 25b - 623
- süm'â (A.): Görsünler, işitsinler diye yapılan göstermecilik. 106b - 2784
- sünbül (F.): Sünbül. 61a - 1560, 82b - 2123, 105a - 2747
 s.-e 18b - 449, 90a - 2335
- süngü : Süngü.
 s.-ler 36a - 901
- sünnet (A.): İyi ahlak, iyi tabiat.
 sünnet (ehl-i s.) 91b - 2375
 s.-i (yükleme) 34b - 857
 sünnet-ile 104b - 2732
- sünnî (A.): Sünnet ehlinde olan kimse. 56b - 1442
- süfük : Kemik 22a - 538, 97a - 2523
 s.-i (yükleme) 25b - 623
 s.-den 89a - 2298
 s.-ler 36a - 905
 s.-lerüfî 22a - 540, 71a - 1822, 71b - 1827
- süpür- : Süpürmek. 48b - 1227
- süpürgeci : Süpürgeci.
 s.-ler 105a - 2741
- sür'at (A.): Çabukluk, hız. 3a - 44, 18a - 434
- sür- : Yürümek, ilerlemek; izlemek, devam etmek; görüp geçirmek; yaşamak; kovmak; uzaklaştırmak, gidermek.
 s.-e 47a - 1188
 s.-er 42a - 1049, 67b - 1724, 67b - 1725, 105b - 2758
 s.-gil 83b - 2154
- Süreyyâ : Astr. Ülker yıldızı. 71a - 1826
- süril- : Devam etmek, sürülüp gitmek; sürüp gitmek.
 s.-ür 71b - 1839
- sürme : Sürme. 25a - 610, 104a - 2717, 107a - 2798
- sürür (A.): Sevinç.
 s.-a 84a - 2169
 sürür-ı sînesin 57a - 1447
- sürül- : Sürülmek, sürdürülmek, ortalığa, kullanıma konulmak.
 s.-di 57a - 1458
 s.-difî 70b - 1803
- süs : Süs
 s.-inüfî 109a - 2855
- süvâr (F.): Binici 95b - 2472
 süvâr ol- 85b - 2204
 s.-ıdur 65b - 1672

süveydâ (A.): Kalbin ortasında bulunduğu sanılan kara benek; kalbdeki gizli günah.84b - 2178
süzül- : Süzülmek.
s.-miş 61a – 1554

Ş

şād (F.): Sevinçli, mutlu. 18b - 440, 27a - 661, 36b - 910, 61a - 1564, 78a - 2000, 84b - 2175

şād ('avām-ı ş.) 34a - 843

şād-ı hürrem 55b - 1417

şād it- 8a - 178

şad ol- 107a - 2796

ş.-a 59b - 1520, 87b - 2260

ş.-ı (yükleme) 103b - 2694

şādān (F.): Sevinçli, keyifli.

şādān ol- 38a - 955

şādihğ : (T. Şād F.) : Mutluluk. 8b - 192

şafağ (A.): Gurubdan sonraki alacakaranlık; güneş doğmadan önceki alacalık.1b - 3

şāh (F.): Dal. 4b - 89

şāhı (Dıraht-ı ş.) 2a - 16

şāh (A.): Padişah. 37a - 921, 46b - 1175, 60a - 1531

şah-ı 'ādil 67b - 1725

şāh-ı 'ālem 75a - 1928

şāh-ı cihāndur 33b - 826

şahu'ş-şāh 37b - 943

ş.-a 7a - 151, 53a - 1343, 60a - 1527, 60a - 1534

ş.-ıdur 50a - 1264

ş.-ufl 5a - 99, 48b - 1228, 50b - 1284

şāhī (F.): Şaha, hükümdara mensup, şah ile ilgili.

şāhī (taht-ı ş.) 5b - 109

şāhid (F.): Sevgili. 28b - 701, 49b - 1251, 80b - 2075, 85b - 2205, 86a - 2222, 86a - 2224, 86b - 2227, 86b - 2228, 86b - 2229

şāhid (şem'ı ş.) 4a - 76

şāhid-ı şu'ā' 86a - 2223

şāhid ol- 76b - 1960

şāhiddür (Şarāb-ı şem'ı şāhiddür) 86a - 2219

ş.-dür 101b - 2643

ş.-inüfl 69a - 1767

şāhş (A.): Şahıs, kişi. 12a - 278

şāhş-ı kā'im 22b - 547

şāhş-ı pinhān 13b - 319

şāhş-ı maqarr 79b - 2046

şāhş-muğabber 29b - 729

şāhş-ı veküldür 70b - 1808

ş.-a 63a - 1611, 73b - 1887

ş.-ufl 44a - 1112

şā'ir (A.): Ozan, şair.

ş.-em 7a - 152

şākl (A.): Bahtsız, fena hareketli, haylaz. 72a - 1852

şāl (F.): Şal.

şāle (şūfi-ı ş.) 103a - 2680

ş.a 103a - 2687

ş.-ı (yükleme) 100a - 2599

şām (F.): Akşam.5b - 106, 82b - 2120

Şām : Şam

ş.-a 7a - 158, 35b - 889

- şān (A.): Şöhret, ün, şan.
ş.-ina 83a - 2140
- şakı- : Şimşek ve yıldırım gibi çakmak, parlamak; şakrak ezgiler terennüm etmek.
ş.-ya 36a - 900
- şār'i (A.): Şeriat koyan, kanun koyan 91b - 2367
- şarāb (A.): Şarap. 4a - 76,74a - 1899,74a - 1902,85b - 2205, 86b - 2227,86b - 2229
şarāb-ı 'aşk 87a - 2251
şarāb-ı kerem-nüş 87a - 2241
şarāb-ı şem'-i 86a - 2219
ş.-a 87a - 2252
ş.-ı (yükleme) 74a - 1901, 86a - 2226
ş.-in 86b - 2230,86b - 2231,89b - 2320,89b - 2322
ş.-ıdı 86a - 2223
ş.-ufi 86b - 2236
şarābuñ ('ayn-ı ş.) 86b - 2236
- şark (A.): Doğu.
şark it- 63b - 1624
ş.-a 67a - 1707
ş.-ıla 32b - 796
- şaşt (F.): Altmış.
ş.-a 23b - 569
ş.-larım 43a - 1088
- şart (A.): Şart, koşul.
şart-ı rehdür 11b - 272
- şartılan : Şart ile. 10a - 227, 17a - 405
- şavk : Işık, parıltı, şevk. 67a - 1715
ş.- a 41b - 1044.
ş.-ı (yükleme) 32b - 795, 41b - 1045, 108b - 2839
şavk-ıla 41b - 1047
şavkın 67a - 1716
şavkınufi 12b - 291
- şeb (F.): Gece. 33a - 818, 61a - 1557, 69b - 1774, 82b - 2121
şeb (Gurāb-ı ş.) 4b - 83
şeb-efrüz 76b - 1968
- şebnem (F.): Çiy. 89b - 2315
ş.-ıdı 74b - 1914
- şecā'at (A.): Yiğitlik, yüreklilik. 65a - 1668, 65a - 1669, 66a - 1686
- şecer (A.): Ağaç. 86a - 2225
ş.-de 9b - 222, 30a - 744, 41b - 1037, 80a - 2061
ş.-den 55a - 1390
- şefā'at (A.): Birinin suçundan geçilmesi veya dileğinin yerine getirilmesi için edilen.aracılık. 1b - 6
- şefkat (A.): Acıyarak ve eserdeyerek sevmek. 100b - 2618
ş.-i (yükleme) 1b - 3
ş.-ile 109b - 2863
- şefkatlü (T. Şefkat A.): Şefkatli.
ş.-sidür 104b - 2723
- şeftālu (F.): Şeftali.
ş.-ları 29a - 710
- şeh : Bkz. Şāh 30a - 736, 68b - 1750, 80a - 2053
- şehen-şāh (F.): En büyük padişah. 5b - 116
şeh-i düşmen-keş 6b - 136
- şehir (F.): Şehir. 35a - 874
- şehlā (A.): Koyu mavi göz, ela göz; tatlı şaşı 80b - 2077
- şehr (F.): Şehir. Bkz. Şehir 35a - 872, 35b - 880
şehr-i Cābersa'ya 15b - 362
şehr-i Mısr'a 35b - 886

- şehr-i tâbir⁶ 35a - 873
 ş.-e 35a - 877
 ş.-i (iyelik) 6a - 133, 35b - 878, 35b - 879
 ş.-inde 68a - 1747
 ş.-ine 44b - 1115
- şehstüvâr (F.): Saadet ülkesinin ünlü binicisi.
 ş.-i (yüklenme) 68b - 1749
- şehvet (A.): Aşırı istek, nefis. 26a - 638, 65b - 1671, 68b - 1756, 98a - 2539, 108b - 2830
 şehvet (cünün-ı ş.) 98a - 2540
 ş.-den 57b - 1462, 68b - 1756, 98a - 2538
 ş.-e 104a - 2706
- şeh-zâde (F.): Prens.
 ş.-sin 64a - 1639
- şeker (F.): Şeker. 50a - 1268, 62b - 1599
 şeker-güvy 7b - 170
 şeker-i halvâ 43b - 1096
 şekerin (Kelâm-ı ş.) 90b - 2344
 şeker-leb 24b - 595
 ş.-den 58a - 1483
 ş.-dür 39b - 993
 ş.-e 49b - 1256
- şekl (A.): Şekil, biçim, kılık; resim, taslak. 14b - 341, 19b - 473, 73b - 1880
 şekl-i 'acîbi 19b - 469
 şekl-i basît 66a - 1697
 şekl-i kürsidür 67b - 1730
 şekl-i münevver 38b - 960
 şekl-i 'urûc 19a - 461
 ş.-e 2b - 27
 ş.-i (iyelik) 2a - 15, 69b - 1776
- şekk (A.): Şüphesiz, tereddüt. 18a - 435, 23b - 576, 33b - 828, 94b - 2446, 109a - 2856
 şekk (perde-i ş.) 54b - 1384
 şekk eyle 44a - 1109
 ş.-desin 22b - 554
 ş.-dür 99a - 2572
- şekksüz (T.şekk A.): Şüphesiz, tereddütsüz. 49a - 1247
- şem^c (A.): Balmumu. 85b - 2205
 şemⁱ (Cemâl-i ş.) 3b - 57
 şem^c-i (Şarâb-ı ş.şâhîddur) 86a - 2219
 şem^c-i nûrla 10a - 236
 şem^c-i şâhid 4a - 76
 ş.-a 86a - 2221
 ş.-i (yüklenme) 12b - 291, 27b - 669, 27b - 671, 76b - 1968, 86b - 2229, 92a - 2377
 ş.-idür 86b - 2227
 ş.-in 65a - 1660, 90b - 2338
 ş.-inden 26b - 646
 ş.-ine 86a - 2223
 ş.-ini 61a - 1557
- şemm (A.): Koklama, koklanma, koku alma. 109a - 2848
 şemm ol- 109a - 2847
- şems (A.): Güneş. 32a - 782, 32b - 801, 68b - 1757
 şems-i münîre 21b - 516
 şems-i nûrî 31b - 774
 ş.-i (yüklenme) 15b - 375, 50b - 1286
- şemse (A.): Güneş şeklinde yapıla işleme resim.
 ş.-inden 84a - 2160, 84a - 2162
- şekâvet (A.): Bahtî karalık, kutsuzluk; haydutluk
 ş.-den 72a - 1852, 98b - 2564

- şer (A.): Aslı şerr. Kötülük, fenalık, kötü iş. 36b - 911, 45b - 1154, 72a - 1854
 ş.-den 89b - 2321, 93a - 2409
 ş.-iñ 104b - 2733
 ş.-ise 56b - 1432, 72b - 1855, 93b - 2425
 ş.-i (yükleme) 56a - 1429, 56b - 1443, 72b - 1855
 ş.-inden 49a - 1243
- şer' (A.): Allah'ın emri, ayet, hadis, icma-i ümmet ve kıyas-ı fukaha esasları üzerine kurulmuş olan din kaideleri 52a - 1321, 79a - 2024, 79a - 2025
 şer'-i Hâk 106a - 2767
 şer'-i Muştafâ 47a - 1190
 şer'-i tâbî 17a - 405
 ş.-i (yükleme) 33a - 811, 62a - 1586, 78b - 2022, 92b - 2400, 94a - 2435, 94a - 2437, 100b - 2608, 104b - 2731
 ş.-ile 47a - 1188
 ş.-nüfi 33a - 812
- şerâ'it (A.): Şartlar. 89a - 2301
- şerbet (A.): Şerbet, içecek tatlı şey. 43b - 1099
 ş.-den 43b - 1098
 ş.-in 71b - 1828
 ş.-inden 45a - 1135
 şerbetinden (luğ-ı ş.) 5b - 107
- şerer (A.): Kıvılcımlar. 86a - 2224
- şeri'at (A.): Allah'ın emri, ayet, hadis ve icma-i ümmet esaslarına dayanan din kaideleri. 3b - 65, 24b - 596, 28b - 701, 29a - 718, 33b - 823, 85b - 2200, 92a - 2377, 101a - 2626
 ş.-da 37a - 928
 ş.-la 103a - 2689
- şerif (A.): Şerfli, kutsal.
 şerifüñ (zât-ı ş.) 69a - 1761
- şerh (A.): Açma, ayırma; açıklama.
 şerh it- 16a - 379, 32b - 799
- şerm (F.): Utanma. 100b - 2618
 şerm it- 100b - 2617
- şerş-tâ (F.): Altı telli tambur. 85b - 2206
- şerşaret (A.): Neşe, şenlik, sevinç. 86a - 2219
- şevk (A.): Şiddetli arzı, keyif, neşe, sevinç. 32b - 801, 74a - 1902
 şevk-i şu'le 48a - 1212
- şevket (A.): Büyüklük, heybet.
 ş.-inden 107a - 2794
- şey' (A.): Şey, nesne. 22b - 549, 42a - 1056, 66a - 1695, 94b - 2453
 şey'-i vâhid 49b - 1251
 şey'-i 93a - 2406
- şeyâtin (A.): Şeytanlar.
 ş.-üñ 99b - 2592
- şeydâ (F.): Aşktan aklını kaybetmiş, düşkün, şaşkın.
 şeydâ ol- 68a - 1735
 ş.-dur 87b - 2257
- şeyh (A.): Yaşlı adam, ihtiyar. 7b - 170, 99a - 2572, 101a - 2625, 100b - 2621
 şeyh-i konevî 37a - 928
 şeyhlikden 90b - 2349
 şeyhu'l-islâm 5a - 102
 Şeyhü'l-meşâyih 37a - 927
 şeyh it- 100a - 2606
 şeyh ol- 90b - 2348
 ş.-e 104b - 2727
- şeytân (A.): Şeytan 14a - 336, 104a - 2712, 105b - 2761
 şeytânlık itme 55b - 1410

- ş.-dur 96a - 2486
 ş.-ı (iyelik) 32a - 790, 105b - 2753
 ş.-ıla 105b - 2755
 ş.-lara 100b - 2619
 şeyyād (A.): Riyakar, yüze gülen.
 şeyyād-ı sālūs 108a - 2828
 şî'ār (A.): Alamet, işaret, iz.
 ş.-ı (yükleme) 28b - 701
 şibh (A.): Benzeme, benzeyiş. 91b - 2365
 şifā (A.): Hastalıktan kurtulma, iyi olma, sağalma. 81a - 2080, 86a - 2214
 şikār (F.): Av.
 ş.-ı 60a - 1534
 ş.-ısun 96b - 2500
 ş.-uñ 97b - 2532
 şikest (F.): Kırılmış, kırık.
 şikest-i düşmene 46b - 1178
 şikest ol- 36b - 917
 sikeşte (F.): Kırık, kırılmış; yenilmiş. 82b - 2132
 şikeste ol- 50b - 1285
 şimāl (A.): Sol, sol taraf.
 şimālî (rub'î ş.) 21b - 524
 ş.-e 20a - 479
 şîr (F.): Arslan 39b - 993
 şîr-i dâver 94a - 2431
 şîr-ğār 40a - 1000, 97b - 2526
 şîrā (A.): Satın alma.
 ş.-ise 62b - 1599
 Şîrāzî : Elvan Şîrāzî Gülşen-i Rāz' ı Farsça'dan Türkçe' ye çeviren şair.
 ş.-yi 8a - 178
 şîrin (F.): Tatlı; sevimli, cana yakın. 52b - 1332, 69a - 1772, 104b - 2724
 şîrin (cân-ı ş.) 29a - 710
 şîrin (Leb-i ş.) 77b - 1994
 şîrin-zebān 44b - 1118, 86a - 2214
 şirk (A.): Allah' a şerik, ortak koşma,
 şirk-i hafî 103a - 2682
 ş.-üñ 6a - 131
 şirket (A.): Ortaklık.
 ş.-den 68b - 1755
 ş.-inden 90a - 2328
 şîşe (F.): Şişe, sırça. 30a - 748, 54b - 1386
 şîşe eyle- 46a - 1155
 şîşe ol- 80a - 2065
 ş.-sin 108a - 2829
 ş.-sinden 99b - 2580
 şîş- : Çözmek.
 ş.-mek 24a - 583
 ş.-ürüp 101b - 2637
 şöhret (A.): Ün , ad yapma. 22a - 535
 ş.-idür 35a - 870
 söyle : Şöyle, öyle. 2a - 16, 6b - 144, 10b - 250, 14b - 340, 16a - 381, 18b - 446, 20a - 485, 26b - 650,
 31a - 764, 34b - 864, 35a - 873, 46a - 1163, 52a - 1314, 53b - 1361, 85a - 2196, 92a - 2387, 94a -
 2435, 100a - 2594, 103b - 2692, 108a - 2824, 109a - 2849
 ş.-dür 18a - 434
 şu 'ā (A.): Işın, ışık.
 şu'ā-ı cān-ıla 66b - 1705
 şu'ā-i mühre 1b - 4
 şu'ā (şāhid-i ş.) 86a - 2223

- ş.-ı (yükleme) 10b - 239, 10b - 240
 ş.-ından 4b - 87, 88a - 2270
 ş.-ıdur 83b - 2149
 şuâ'î (A.): Işınla ilgili. 67a - 1718
 şüh (F.): Neşeli, şen ve oynak (kadın)
 şühı (ğamze-i ş.) 81a - 2084
 şu'le (A.): Alev, ateş alevi. 36a - 904, 51b - 1310, 87a - 2250
 şu'le (şevk-i ş.) 48a - 1212
 ş.-ler 107b - 2808
 ş.-si 66b - 1704
 şu'lelü (T.şu'le A.): Işıklı 77b - 1983
 şu'ür (A.): Anlama, anlayış, hissetme.
 ş.-uñ 21a - 510
 şümlük (T. Şüm F.): Uğursuzluk
 ş.-ndan 46a - 1168
 şün (A.): Osmanlı alfabesinin on altıncı harfi.
 ş.-ında 71b - 1840
 şüriş (F.): Kargaşalık, karışıklık. 108a - 2818
 ş.-ler 68a - 1746
 şübhe (A.): Kuşku, şüphe. 18a - 435, 74a - 1896, 109a - 2856
 ş.-den 103a - 2689
 ş.-leri 91b - 2365
 Şücâ' (A.): Cesur, yiğit.
 ş.-ıdur 65b - 1672
 şühüd (A.): Şahitler, tanıklar.
 ş.-a 14b - 338
 ş.-ı (yükleme) 9b - 221, 48b - 1221, 60b - 1546
 ş.-uñ 92a - 2376
 şüküfe (F.): Çiçek 4b - 90
 şümâr (F.): Hesap ,sayı.
 ş.-a 41a - 1034
 ş.-ı (yükleme) 22a - 530
 şürü' (A.): Başlama.
 şürü' it- 11b - 268

T, Ṭ

- tā (F.): Kadar, değin; ta ki, vaktaki 25b - 625
 Ta'ālā (A.): "yüksek olsun" anlamında fiildir. Tanrı adıyla kullanılır. 13b - 310
 t.-nuñ 5b - 113
 Ta'ālī : Bkz.Ta'ālā 71b - 1840
 ta'alluk (A.): Asılı olam, asılma; ilişiği, ilgisi olma; tas. Dünya ilgisi. 88b - 2288
 t.-dan 96b - 2504
 tā'am (A.): Yemek, aş.
 t.-lar 59b - 1522
 tā'at (A.): İbadetler. 11b - 272, 11b - 273, 65a - 1669, 88b - 2291
 tā'at-ı gedā 16b - 403
 tā'ati (Riyā-yı t.) 88a - 2281
 tā'at eyle- 12b - 288
 tā'at it- 57a - 1457
 t.-dan 108b - 2832
 t.-e 57a - 1455
 t.-lerin 85b - 2202
 t.-uñ 56b - 1437
 t.-uñda 106a - 2774

- ta'ayyün (A.): Meydana çıkma, aşikar olma, belli olma. 14b - 347, 73b - 1889
 ta'ayün bağla- 24b - 599
 ta'ayyün ol- 23b - 574
- tāb (F.): Güç, kuvvet.
 tāb (dil-i t.) 13a - 309
 t.-ı (iyelik) 13a - 308, 13a - 309
 tābı ('aks-ı t.) 10b - 242, 13b - 311, 77b - 1992
 tāb-ı mihre 12a - 286
 tābı' (şehir-i t.) 35a - 873
 t.-ın 16a - 376
 t.-ına 13a - 306
 t.-ıfla 64a - 1643
- tābān (F.): Işıklı, parlak.
 tābān (mihir-i t.) 14a - 327
- taban : Taban.
 t.-dan 98b - 2558
- tabāyi' (A.): Tabiatler. 42a - 1060, 67b - 1722
 tabāyi' (erkān-ı t.) 17b - 424
- tābi' (A.): Birinin arkası sıra giden, ona uyan. 28b - 703
 tābi' ol- 27b - 679
- tabi'at (A.): Tabiat, yaratılış, huy, adet, mizaç 20b - 491, 27a - 657, 107a - 2794
 t.-den 17a - 407
 t.-dur 40a - 1003
- tabi'atlu (T.tabi'at A.): Yaratılış. 67a - 1719
- tabi'î (A.): Tabiatle ilgili. 22a - 529
- ta'bîr (A.): İfade, anlatma.
 ta'bîr it- 91b - 2367
- tāc (A.): Hükümdarların başlarına giydikleri cevahirli başlık. 6b - 138, 52a - 1321, 95b - 2484, 103a - 2686, 106b - 2786
 tac-ı ilāhî 28a - 695
 tāc-ı hilāfet 28a - 693
 t.-ı (iyelik) 30b - 752, 103b - 2702, 106b - 2785
- ta'cîl (A.): Acele ettirme, çabuklaştırma.
 ta'cîl it- 29a - 712
- tācir (A.): Ticaretle uğraşan.
 t.-ler 61b - 1569
- ta'dandur- : Tattırmak.
 t.-a 79a - 2034
- tafşîl (A.): Etrafıyla, etraflı olarak bildirme, uzun uzadıya anlatma, açıklama. 70a - 1796, 75a - 1923
- tağ : Dağ 16b - 399, 16b - 400, 16b - 402, 36a - 893, 36a - 899, 47b - 1208, 74a - 1893
 t.-a 71a - 1822, 100b - 2620
 t.-da 70b - 1800
 t.-ı (yükleme) 6a - 130, 77a - 1970
 t.-ına 16b - 402
 t.-lar 36a - 902, 43b - 1096, 46b - 1176
- tağannum (A.): Değiştirme, başkalaşma. 27a - 658
- tağayyür (A.): Değişme, başkalaşma.
 tağayyür-levne 2b - 27
- tağıdur : Dağıtmak
 t.-ur 23a - 561
- tağıl- : Dağılmak.
 t.-a 70b - 1805
 t.-dı 32b - 808
 t.-ur 70a - 1797

- tağıt- : Dağıtmak.
 ı-dı 81b - 2101
- tağla- : Dağlamak.
 ı.-mişsin 16a - 383
- tağyir (A.): Başkalaştırma, değıştirme, bozma.
 tağyir ol- 78a - 2004
- tağammül (A.): Yükllenme, bir yükü üstüne alma; dayanma, katlanma. 20b - 498
 tağammül (şabr-ı t.) 27a - 659
 tağammül it 58b - 1499, 109a - 2856
- tağayyür (A.): Hayran olma, hayrete düşme, şaşırma. 23a - 556
 tağayyür (mevc-i t.) 8b - 188
- tağkik (A.): Doğru olup olmadığını araştırma. 78a - 2005
 tağkik-kânıdur (‘Araz-ı t.) 39a - 980
 tağkik (‘ilm-i t.) 9a - 210
 tağkik-ı tefekkür 9a - 202
 tağkik eyle- 67b - 1732
 t.-in 67b - 1727
- tağt (F.): Taht 75b - 1931
 t.-ı (iyelik) 19a - 458, 69b - 1781
 tağt-ı semâ 41b - 1040
 tağt-ı serâ 85a - 2192
 tağt-ı şâhî 5b - 109
 tağt-ı yedi 48a - 1220
 t.-a 71a - 1823
 t.-uñ 6b - 138
- tağâret (A.): Temizlik. 49a - 1240, 49a - 1247, 101b - 2649
- tağür (A.): Çok temiz; temizleyici. 86b - 2236
 ı.-ile 74a - 1901
- tağ (F.): Asma, üzüm kütüğü.
 tağ it- 105b - 2756
- tağkat (A.): Güç, kuvvet. 12a - 284, 13a - 306, 103a - 2679
- tağdır (A.): Beğenme, değer biçme, değer verme; verilme.
 tağdır-i ‘Alîme 19a - 461
 tağdır ol- 34b - 864
- tağlîd (A.): Takma, asma, kuşatma. 9b - 214, 11a - 264
 t.-den 96b - 2503
- tağrîr (A.): Yerleştirme, yerleştirilme; sağlamaştırma; anlatma, anlatış. 9a - 211
 tağrîr-i beyâna 69a - 1764
 tağrîr-i hikâyet 61a - 1552
 tağrîr eyle 7b - 175, 44a - 1108
 tağrîr it- 22a - 541, 67b - 1722, 68a - 1743
 t.-e 39a - 972
- tağsîm (A.): Bölüm, parçalama.
 tağsîm it- 34a - 850
- tağvâ (A.): Allah’dan korkma, Allah korkusuyla dinin yasak ettiğışeylerden kaçınma. 74a - 1904
 t.-dur 92a - 2376
 t.-yıla 28b - 704
- tağvîm (ağsen-i ı.) (A.): En güzel nizam, tertip; mec. İnsan 83a - 2140
- tağ- : Dalmak.
 ı.-alar 35b - 881
 ı.-ar 39b - 991, 61b - 1567
 ı.-dı 15b - 369
- tağleb (A.): İsteme, istenme, dileme. 36b - 911, 82a - 2111, 99a - 2567, 103b - 2699
 tağleb eyle- 2a - 20, 82b - 2131, 83b - 2152, 86b - 2233, 97b - 2535,

- ta'leb it 5b - 110, 83b - 2153
t.-lere 103a - 2684
- ta'leb-kâr (A.): İstekli. 16b - 394, 20b - 501
- tâli' (A.): Sonradan gelen; bir şeyin arkası giden.
tâli' ol- 2b - 31
- tâlib (A.): İsteyen , istekli. 37a - 930, 82a - 2110, 97b - 2535
tâlib ol- 46b - 1178
tâlib-ı genc 69a - 1771
- ta'lim (A.): Öğrenme, öğretme, öğretim , öğretilme. 49a - 1248, 70a - 1799, 104b- 2727
ta'lim eyle- 62a - 1581
- talğa : Dalga. 91a - 2355
t.-ları 69a - 1766
t.-sına 60b - 1541
- tama'dur (A.): Doymazlık; çok isteme; açgözlülük.
t.-dur 85a - 2193
- tamâm (A.): Tamam, tam, eksiksiz, tam olma. 7a - 158, 25a - 616, 28a - 692,.
tamâm it- 109b - 2866
tamâm ol- 28a - 684
t.-e 23a - 557
- tamâmet : Bkz. Tamam. 15a - 361, 15b - 372, 38b - 969, 42b - 1073, 47a - 1187, 85b - 2212, 109b - 2865
t.-ı (yükleme) 31a - 762
tamâmü'l kitâb 109b - 2867
- ta'mar : Damar 22a - 538
t.-a 22a - 540
t.-da 96a - 2489
- ta'm- : Damlamak, damla damla etmek.
t.-ınca 61b - 1565
t.-dı 87b - 2261, 87b - 2262
- ta'm : Ev, üzeri örtülü yer, dam.
t.-dan 96a - 2487
- ta'mm (A.): Bütün, eksiksiz, mükemmel.
ta'mm-ı gül 47a - 1183
- ta'mu : Cehennem. 45b - 1141, 45b - 1144, 45b - 1147, 45b - 1149, 45b - 1152, 66a - 1690, 66a - 1691,
73b - 1880, 73b - 1882
t.-da 66a - 1689, 67b - 1731, 73b - 1886
t.-dan 45b - 1147
t.-yı 46a - 1157
- ta'ni : Hayret, şaşma, şaşırma.
ta'ni kal- 77b - 1990
ta'ni 60a - 1538, 103b - 2701
- ta'nik : Şahit, kanıt, delil. 15b - 368
- ta'ni- : Tanımak.
t.-ır 39b - 992
- Tanrı : Allah
t.-ya 95b - 2482
- ta'p- : İtaat etmek, boyun eğmek, bağlanmak.
t. 46a - 1168, 49b - 1257, 95b - 2482, 98b - 2565, 98b - 2565
t.-an 93a - 2411
t.-anan 87a - 2248
t.-anlar 93a - 2415
t.-ar 93a - 2415
t.-arlar 88b - 2293, 92b - 2396, 99b - 2590
t.-arsa 93b - 2427
t.-dufi 15a - 357
t.-mak 55b - 1409, 94a - 2436

- -malık 81b - 2099, 94a - 2434
-mayasın 79a - 2024
apur- : Teslim etmek, emanet etmek.
-ma 72b - 1863
apu : Huzur, makam, kat
-fidan 69a - 1765
-ı : Dar 11a - 261
ar 29a - 710
arab-nk (A. F. B.): Sevinli, cokun. 6a - 128
arc (F.): Yama, apul, talan; yama etme. 27a - 662, 104a - 2709
araf (A.): Yn, yan.
-dan 35a - 866
ara- : Taramak.
aramaz 102a - 2660
arfetl-ayn (A.): Bir kere gz aıp kapayınca kadar olan an. 70a - 1788
ar (A.): Ansızın ıkan, birdenbire grnen. 103b - 2698
arf (A.): Etrafiyla anlatma, anlatılma; etrafiyla bildirme, bildirilme. 9a - 203, 39a-981
arf-i cism 40b - 1024
ari (A.): Tarih.
-in 31b - 779
arik (F.): Karanlık 12b - 293
ark (A.): Yol.
arki (dn-i .) 33a - 811
-i (iyelik) 11a - 262, 51a - 1296, 69a - 1769, 86a - 2217
-a 11b - 270
-in 16b - 394, 91a - 2361
-inde 89b - 2314
-inden 55b - 1409
-n 50b - 1283
arkat (A.): Allah' aulamak arzusuyla tutulan yol. 28b - 701, 29a - 718
arkat (ehl-i .) 50a - 1272
-de 3b - 65
arlık : Darlık.
-idur 52a - 1319
-ından 48b - 1222
aru : Darı.
aruda 14a - 332
armr (F.): Darmadaın.
-am 82b - 2127
as (F.): Su kabı.
-a 54b - 1377
aarruf (A.): Sahib olma; idare ile kullanma. 57b - 1467
aavvur (A.): Zihinde ekillendirme kurma. 9a - 204
aavvur eyle 38a - 953
aavvur ol- 9a - 207
-lar 9a - 210, 9a - 211
adk (A.): Dorulama, gereklendirme. 9a - 210, 9a - 212
adk (imn-ı t.) 67b - 1732
anf (A.): Sınıf sınıf, takım takım
anf ol- 9a - 203
arh (A.): Aık aık syleme.
arh eyle- 94b - 2453
arh it- 22b - 542

- taş : Taş. 54a - 1374, 54a - 1375, 54b - 1377, 54b - 1379, 74a - 1893, 75a - 1924, 77a - 1971, 105b - 2750
 t.-a 108a - 2829
 t.-da 51b - 1307
 t.-ı (yüklenme) 6a - 130, 54b - 1377, 77a - 1970
 t.-lar 36a - 893, 46b - 1176
- taş : Dış 29b - 726, 62b - 1603
 t.- ı (iyelik) 29a - 713, 29b - 722, 62b - 1604, 79b - 2039 , 89b - 2311, 99b - 2583, 103a - 2689, 107a - 2799
 t.-ıdır 100b - 2620
 t.-ın 29b - 722, 61b - 1578, 62b - 1602, 62b - 1602, 82b - 2130, 96a - 2498, 104a - 2709
 t.-ıñ 91a - 2355
 t.-ıñda 96a - 2490
 t.-ından 26b - 656
 t.-ını 29b - 721
 t.- ıñı 84a - 2171
 t.-un 62b - 1605
 t.-uñ 45a - 1134, 67a - 1707
- taş- : Taşmak.
 t.-ar 82a - 2114
- taşın- : Taşınmak.
 t.-ur 72a - 1842
- taşra : Dışarı 16a - 388, 16b - 392, 22b - 549, 29a - 717, 83b - 2146, 84b - 2180
 t.-dadur 99b - 2588
- taşsız: Taşsız 62b- 1605
- tañ- : Tatmak, tadına bakmak.
 t.-amazsın 45a - 1135
- tatlı : Tatlı 24b - 608, 109b - 2862
- tañıl (A.): Çalışmaya ara verme.
 tañıl olmak 75b - 1934
- tavāf (A.): Etrafını dolaşma.
 tavāf eyle 46a - 1166
- tavr (A.): Hak, eda, gidiş, davranış.
 t.-ında 42a - 1052
 t.-ından 51b - 1305
- tavuk : Tavuk 60a - 1535
- tāvus (A.): Tavus kuşu.
 t.-a 77b - 1986
- tañan- : Güvenmek, itimat etmek.
 t.-ırdı 40a - 1004
 t.-urdu 53b - 1362
- tañandur- : Dayanmak.
 t.-ur 54a - 1363
- tañ : Denk, eş benzer
 tañy kıl- 42a - 1056
- tañr (A): Kuş
 t.- ı (yüklenme) 56b - 1442
- tañyib (A.): İyi, güzel, hoş.
 t.- ı (iye.) 58a - 1481
- tāze (F.): Taze, körpe. 1b - 8
 tāze ol- 6b - 141
 tāze kıl- 1b - 5
- tañzīm (A.): Büyükleme, ululama, büyük sayma. 28b - 702
 tañzīm eyle- 93a - 2411

- ta'zīm ol- 83a - 2140
ta'zīm it- 34a - 850, 102b - 2674
- Te'alā (A.): "yüksek olsun" anlamına gelen söz olup Allah adıyla kullanılır. 71a -1815, 93b - 2423, 94b - 2445
- Te'alī (A.): Bkz Te'alā 74a - 1895, 75a - 1929, 79a - 2035
- Te'alallāh (A.): Allah yükseltsin! 2b - 35
- tebdīl (A.): Değiştirme, değiştirilme. 72a - 1841, 78b - 2012
tebdīl it- 64b - 1659
tebdīl ol- 42a - 1051
- te'bīd (A.): Sonsuzlaştırma. 9b - 214
- tecellā : Bkz. Tecellī
tecellā kııl- 13b - 310
- tecellī (A.): Görünme, belirme; allah' ın lütfuna nail olma. 71b - 1840, 74a - 1895
tecellīden ('ayn-ı t.) 30b - 755
tecellī eyle- 13a - 302, 75a - 1929, 79a - 2035, 86a - 2220
tecellī it- 27b - 674, 58b - 1497
tecellī ur- 16b - 402
t.-den 17a - 413
- tecrīd (A.): Soyma, soyulma.
tecrīd ol- 10a - 227, 96b - 2504
t.-den 96b - 2503
- tedbīr (A.): Bir şeyi temin edecek veya önleyecek yol, çare. 9a - 207, 42a - 1054
tedbīr (rişt-i t.) 55a - 1399
tedbīr it- 22a - 541, 46b - 1177
t.-i (yüklenme) 67a - 1718
tedbīrler eyle- 51a - 1298
tedbīrler kııl- 49a - 1239
- tefāsīr (A.): Tefsirler
t. - e 80b - 2072
- tefāvūt (A.): İki şeyin birbirinden farklı olması. 95a - 2464
- tefekkūr (A.): Düşünme, zihin yorma. 8b - 188, 8b - 197, 9a - 199, 9a - 204, 9a -207, 23a - 556, 23a - 557
tefekkūrde (taḥkīk-ı t.) 9a - 202
tefekkūr eyle- 18a - 427
tefekkūr kııl- 2a - 19
t.-de 8b - 189
t.-den 8b - 198, 23a - 556
- teferrūc (A.): Açılma, ferahlanmalar.
teferrūc eyle- 11b - 269, 48a - 1212
teferrūc kııl- 52b - 1332
- teferrūc-gāh (A. teferrūc F. gāh B.): Eğlence, gezinti yeri.
t. -ıdur 39b - 991
- tefhīm (A.): Anlatma, anlatılmalar. 70a - 1799
- tefrīd (A.): Dünyadan geçip yalnız Allah ile meşgul olma, kendini Allah' a adama.
tefrīd ol- 65b - 1678, 96b - 2504
- tehevvūr (A.): Öfkelenme. 65b - 1673
- tehlīl (A.): İslam dininin tevhit akidesini hulāsa eden "lāilāhe-ill-Allah" sözünü tekrarlama. 53b - 1356
- tek : Tek 16a - 381, 38a - 951
- tekbīr (A.): Tekbir. 34b - 864
tekbīr eyle- 34b - 863
tekbīrūñ ol- 34b - 860
t.-de 35a - 865
t.-ifidūr 63a - 1615
- tekebbūr (A.): Kibir gösterme, büyüklük. 65b - 1673
- tekellūf (A.): Külfetli, zahmetli iş görme. 57b - 1467, 59a - 1503, 62a - 1587
t.-den 58b - 1494

- tekellüm (A.): Söyleme, konuşma.
tekellüm eyle- 59b - 1515
- tekerrür (A.): Tekrarlama. 69a - 1762
- teklîf (A.): Birinden eziyetli, fakat başkası için faydalı olan bir iş isteme. 46a - 1165
t.-i (yükleme) 58b - 1492
- teklîfât (A.): Teklifler. 46a - 1167
- tekmîl (A.): Kemale erdirmeye; bitirme, bitirilme. 72a - 1841
- telbîs (A.): Ayıbını, kusurunu öreterek bir şeyi sahtelendirme. 108a - 2823
t.-den 105b - 2752
- telef (A.): Yok etme, öldürme.
telef et- 98b - 2565
- temâm : Bkz tamâm.
temâm it 95a - 2463
temâm ol- 31a - 767
- temâmet : Bkz. Tamâm 62a - 1586, 103a - 2691, 103b - 2696
t.-ı (iyelik) 18b - 440, 95b - 2484, 96b - 2512, 102b - 2666
- temâss (A.): Birbirine değme, dokunma.
temâssı ol- 4a - 79
- temâşa (F.): Bakıp seyretme; gezme 74a - 1899
temâşa eyle- 4a - 66, 9b - 2211, 2a - 276, 30a - 746, 44b - 1116, 48a - 1211, 48a - 1211, 76b - 1963, 80a - 2063, 85a - 2194
temâşa ol- 17a - 406
- temâşa-gâh (F.): Gezinti yeri.
t.-ıdur 83a - 2143
- temessük (A.): Tutunma, sarılma.
temessük eyle- 9b - 224
- temîz (A.): Temiz 63b - 1624, 66b - 1699, 99a - 2577
temîz eyle 40a - 999, 51a - 1292, 63b - 1623, 69a - 1770, 76a - 1953, 103b - 2700, 104b - 2730
temîz it- 2a - 17, 10b - 240, 69b - 1774, 91b - 2364
temîz ol- 66a - 1695
temîze (ehl-i t.) 100a - 2598
t.-i (yükleme) 100a - 2606
- temren : Okun ucuna geçirilen, demir ya da kemik parça. 99b - 2585
- temsîl (A.): Benzetme; bir şeyin aynı yapma. 51a - 1293, 51a - 1294, 60b - 1551, 61a - 1552, 64a - 1637, 70a - 1799
temsîl (şâfi-yi t.) 38a - 950
temsîl it- 29a - 712, 96b - 2512
temsîl ol- 38b - 957
temsîl kııl- 28b - 706
t.-den 31b - 772
t.-e 41b - 1037
t.-i (yükleme) 10b - 237
- ten (F.): Vücut, gövde. 21b - 523, 38b - 970, 40a - 1000, 45a - 1137, 46a - 1156, 46a - 1164, 57a - 1449, 63b - 1623, 65a - 1661, 66a - 1693, 66b - 1699, 66b - 1704, 68b - 1752, 70b - 1808, 71a - 1819, 72b - 1862, 73a - 1877, 73b - 1880, 73b - 1891, 77b - 1988, 83a - 2141, 92b - 2398, 93a - 2411, 97a - 2513, 97a - 2513, 97a - 2514, 104a - 2707, 108b - 2840, 108b - 2843
tende-yi zinde 38a - 953
tendür ('ilm-i t.) 62b - 1600
ten-i tenhâ 64a - 1645
ten eyle- 19b - 468
t.-de 21b - 524, 51b - 1309, 71a - 1817, 73a - 1869, 104a - 2716
t.-den 24a - 584, 71b - 1830
t.-dür 17a - 407
t.-i (iyelik) 53a - 1337
t.-ifîde 71a - 1823
t.-inden 102b - 2676
t.-ine 107b - 2808

- t.-ini 54a - 1374
t.-lerde 105b - 2751
t.-sin 95a - 2462
t.-üfi 89b - 2323,
t.-üfi 97b - 2525
- tenäsüb (A.): Uyuma, uygunluk.78b - 2018
- tenäsülh (A.): Ruh sışması, ruhun cisimden ötekine bazan da insandan hayvana ve hayvandan insana geçmesi. 30b - 754
t.-dür 11a - 261
- tenezzül (A.): Kendine aykırı düşen birışı veya durumu kabul etme, alçalma, inme, aşğılama.
tenezzül it- 97a - 2517
tenezzülde ol- 26a - 640
- teng (F.): Dar, sıkıntılı.
t.-ini 50a - 1266
- Tengri : Tanrı, Allah. 5b - 113, 74a - 1895, 94a - 2432, 99a - 2573, 100a - 2607,.100b - 2609, 108b - 2838
- tenhā (F.): Yalnız, ıssız, boş. 20a - 481,64a - 1645,71a - 1815,95b - 2478,104a - 2707
- tenzlh (A.): Kusur kondurmama, kabahat ve kusuru yok etme.
tenzlh (aşl-ı t.) 11a - 260
- teķābül (A.): Karşı karşıya olma, karşı karşıya.
t.-de 26b - 643
- ter (F.): Yaş, taze, genç, körpe, canlı; tatlı, nazik. 1b - 8, 2a - 11, 6b - 141
ter (müşg-i t.)
ter-sālik 91a - 2357
ter eyle 47b - 1199
terde (la'l-i t.) 78a - 2009
terden (müşg-i t.) 8a - 180
t-i (yükleme) 67b - 1721
- terakķi (A.): Yukarı kaldırma, yükselme. 93b - 2428
- terāzū (F.): Terazi.
t.- da 6a - 127, 106a - 2766
- terbiyet (F) : Terbiye.
t.-dir 60a - 1530
- terk (A.): Bırakma, bırakılma, koyuverme; salıverme, vazgeçme. 35b - 890,57b - 1465
terk-i 'ādet 95b - 2475, 106a - 2770, 106a - 2771
terk-i dil 90a - 2336
terk-i nām 106a - 2775
terk-i sirāyet 98a - 2551
terk eyle- 9a - 199, 17a - 410, 64b - 1659
terk it- 25b - 624,63a - 1612,90b - 2350,100a - 2599,102a - 2659,108a - 2816
terk ol- 17a - 409, 85b - 2203
- terkīb (A.): Birkaç şeyi birleştiren karışık bir şey meydana getirme. 9a - 211,75a-1923
terkīb-i eczā 66a - 1698, 66b - 1700
- tersā (F.): Hristiyan 91b - 2370, 92a - 2383, 92b - 2400, 96b - 2502, 106a - 2775, 107b - 2803
tersā (nesne-yi t.) 93b - 2418
tersā-zāde 106b - 2786, 106b - 2787
- tertib (A.): Tertip, düzene koyma, sıra, usul. 75a - 1923
tertib eyle- 104b - 2720
tertib it- 73a - 1874
tertib ol- 9a - 211
t.-in 68a - 1747
- tesbīh (A.): "sūbhānallah" sözünü söyleyerek Allah' ululama ve tenzih etme. 53b - 1356, 90a - 2329
tesbīh-i dā'im 22b - 547
tesbīh-i Hāk 94b - 2452
tesbīh eyle- 94b - 2453
tesbīh it- 53b - 1358, 54b - 1381

- t.-iledür 53b - 1356
t.-in 54b - 1382
teselsül (A.): Zincirleme, zincirleme gitme. 10a - 231
teslîm (A.): Bir emaneti yerine verme; hakikati olduğu gibi söyleme; tas. Kendini Allah' ın kaderine bırakma. 19a - 461, 49a - 1248, 104b - 2727
teslîm eyle- 93a - 2411
teslîm it- 49a - 1248
teşbîh (A.): Benzetme, benzetilme.
teşbîh (ehl-i t.) 11a - 260
teşbîh it- 53a - 1339, 56a - 1427, 75b - 1938, 101a - 2623
teşbîh-i küllî 78b - 2020
teşne (F.): Susamış.
teşne -cânum 8b - 190
teşne-dil 53a - 1345
teşrih (A.): Açma, yayma, etrafiyla şerhetme, edilme.
teşrih ('ilm-i t.) 22b - 542
teşrih-i insân 22a - 533, 22a - 534
teşvîş (A.): Karıştırma, karmakarışık etme. 57a - 1450
t.-e 99a - 2567
tevbe (A.): Tövbe.
tevbe eyle- 26b - 653
tevbe it- 57b - 1466
t. -sin 57b - 1461
tevdî (A.): Vedalaşma; bırakma. 19b - 472
teveccüh (A.): Çevrilme, yönelme
teveccüh eyle- 85b - 2208
tevekkül (A.): İşi Allah' a bırakıp kadere razı olma.
tevekkül şâhib-t. 27a - 659
tevekkül kııl- 20b - 498
tevhid (A.) Bir kılma , bir etme, birleştirme; Allah' ın birliğine inanma.
tevhid (nür-ı t.) 10a - 227
tevhid (zevķ-i t.) 11a - 264
te'vîl (A.): Çevirme, söze ayrı mana vermeye kalkışma. 78b - 2012
t.-ile 78b - 2012
te'vîlsüz (T. te'vîl A.): Tevilsiz. 91b - 2371
tezeķkür (A.): Hatıra getirme; bir meseleyi konuşma, bir mesele konuşma
t.- den 9a - 205
tezvîr (A.): Yalan dolan. 105b - 2752
tıfl (A.): Küçük çocuk. 4b - 88, 26a - 636, 45a - 1136, 97b - 2526
tıfl-cüvân 42a - 1054
tıfl-ı hacîmi 101a - 2622
tıfl (Heves-i t.) 65a - 1661
t.-a 78a - 2006
t.-sın 40a - 1000
tılsım (A.): Tılsım, esrarlı bir kuvvet taşıdığına inanılan kimse.
t.-ı (yükleme) 23a - 558
t.-ıñ 38a - 945
t.-uñ 52b - 1327
tılsım : Bkz. tılsım 101b - 2641
tılsımât (A.): Tılsımlar. 92a - 2382
t.-uñ 77a - 1981
tırmala- : Tırmalamak, karıştırmak.
t.-mış 29b - 722, 79b - 2039
tış : Dış.
t. -ı (iyelik) 79b - 2043

.-ina 99a - 2573
.-ından 22a - 528
.-ımı 79b - 2038
.-uñı 67a - 1711
ticret (A.): Ticaret.
t.-de 98a - 2548
tiğ (F.): Kılıç. 68b - 1749
tr-i Hz 81a - 2089
t.-i (ykleme) 53a - 1339
t.-inden 11a - 251
til : Gnl.
t.-ine 8a - 183
tz (F.): abuk 55a - 1392
tizirek : Derhal , abuk . 16b - 395
tizrek : Bkz tizirek 45b - 1153
og- : Doğmak.
. 41b - 1038
.-a 64b - 1653
.-ar 106b - 2779
.-dı 6b - 147,2 0b - 493, 73b - 1885, 77b - 1992
.-duğı 70a - 1792
.-duñı 97b - 2525
.-ıncağ 87a - 2250
.-ma 11a - 262, 51b - 1300, 51b - 1303, 51b - 1304
.-uncağ 21b - 516
oğan : Doğan, Őahin 45a - 1134
.-san 59b - 1525
oğancı : Doğancı.
.-lar 60a - 1528, 60a - 1529
oğrı : Doğru(kş.oğru) 49b - 1259
.-sı 82a - 2108
oğrnlğ : Doğrnlğ 82a - 2110
oğru : Doğru (kş.oğrı)
.-nuñı 6b - 137
toğum : ekirdek.
toğum (zulm-ı t.) 65a - 1662
t.-ı (ykleme) 2b - 29,65a - 1662,105b - 2751,106a - 2767
toğm-ile 67a - 1717
t.-inuñı 108b - 2842
okuz : Dokuz 7b - 165, 34b - 855, 50a - 1269, 64a - 1637
oğ : tok 104a - 2709
oğlğ : Tokluk 45a - 1127
ol- : Dolmak.
.-a 44a - 1109, 64b - 1653
.-ar 59b - 1522, 67b - 1734, 77a - 1973
.-dı 86a - 2225
.-ma 79a - 2030
.-ısar 105a - 2736
oldur- : Doldurmak.
.-dı 43b - 1095, 87b - 2266
.-ısar 33b - 830
olan- : Dolaşmak.
.-dı 82a - 2111
.-mazsa 106a - 2773
.-urlar 100a - 2599

- .-ursın 18a - 435
olaş- : İlişmek, sataşmak.
.-mışsın 40a - 1001
olaşdur- : Dolaşdırmak.
.-asın 71b - 1828
olaşık : Dolaşık 82a - 2111
olın- : Dolanmak.
.-ur 94b - 2448
olu : İçkiyle doldurulmuş kadeh, sağrak. 7b - 165, 7b - 172, 33b - 829, 74a - 1896, 84b - 2177, 99b - 2581
.-dur 47b - 1203, 101a - 2628
.-ya 96a - 2494
on : Elbise, kılık kıyafet; renk. 102a - 2658, 102b - 2676
.-da 7b - 168
.-ı (yükleme) 95b - 2474
.-lar 36a - 905
onan- : Süslenmek, giyinip kuşanmak.
.-miş 107a - 2799
.-ur 14b - 350
oñuz : Domuz 105a - 2745
. dan 105a - 2742
.-ları 47a - 1190
opla- : Toplamak.
.-r 59b - 1522
oprak : Toprak. 16b - 402, 20a - 486
.-ı 29a - 708
.-ına 2a - 11
.-ından 82b - 2123
.-dur 67b - 1733
optolu : Dopdolu 20a - 482, 61b - 1565, 104b - 2732
.-dur 7a - 154, 15b - 366, 99a - 2573
osdoğru : Dosdoğru 23a - 566
oy- : Doymak.
.-anlar 104a - 2711
.-arsun 43b - 1099
.-madıñ 16a - 385
oyla- : Ziyafet vermek.
.-yalum 25b - 627
oyur- : Doyurmak
.-duñ 69a - 1763
.-ısar 33b - 830
oz : Toz.
.-dan 36a - 903
.-ı (yükleme) 31b - 772
.-ın 40b - 1015, 50a - 1273, 102b - 2677
.-ıñ 53b - 1349
.-ına 104a - 2717
ufeyl (A.): Dalkavuk zümresinin piri sayılan kimsenin adı.
.-ı (yükleme) 21a - 505
.-ıñ 9b - 219
uhfe (A.): Armağan, hediye 7a - 151
.-dür 7a - 153
.-m 7a - 152
ül (A.): Uzunluk. 40b - 1024
ül-i ‘umk-i ‘arza 87b - 2265

- l ol- 39a - 982
tulp : Yop, takım, yn , kme.
t.-dur 81a - 2086
ul (A.): Doma, dou.
ul eyle- 10b - 241
ulun- : Kaybolmak, grnmez olmak.
.-ma 24b - 603
.-ur 37b - 941
umurk (F.): gsteri, debdebe.
.- ı (ykleme) 58b - 1501
Tunus : Tunus 35a - 877, 35a - 878
ur- : Ayaa kalkamak, kıyam etmek; vazgemek, geri durmak; kurulmak,yapılmak; karı durmak, karı koymak; balanmak, kendini vermek; kopmak, meydana gelmek; yaamak, ok yaamak; erimek yerlemek.; yardımcı fiil.
. 34b - 852
.-a 90a - 2331
.-d 32a - 784, 87b - 2265
.-duu 18b - 443
.-ıca 48a - 1218
.-maz 15a - 352, 105b - 2757
.-sun 85a - 2194
.-ur 37a - 923, 105a - 2746
.urlar 18b - 443 , 18b - 445
ur : Tur.
.-undan 72a - 1842
ura : Yerleilen yer, yurt.
.-ı (ykleme) 7a - 153, 19a - 459, 32a - 791
urau 60a - 1529
uraklık : Yurt 44b - 1124
u : Ba, ayak baı. 70b - 1802
ut- : Tutmak,; saymak, kabul etmek, addetmek; farzetmek; zaptetmek, igal etmek; istila etmek, kaplamak; birini veya bir Şeyi bir durum iinde bulundurmak; muhafaza etmek, korumak; balamak, meydana getirmek; gereini yapmak, yerine getirmek; 1 etmek" anlamıyla yardımcı fiil, kurmak.
. 16b - 395,18b - 450,46a - 1166,59a - 1510,
.-a 7a - 158, 33b - 829, 88a - 2271
.-an 67a - 1711
.-ar 6b - 145,60a - 1528, 73b - 1887, 76b - 1965, 77a - 1969, 103a - 2691, 106a - 2764
.-ard 32a - 785
.-arsa 45b - 1142
.-arsa 91a - 2354
.-arsın 16a - 384
.-d 21a - 508, 32b - 796, 75a - 1918, 100a - 2602
.-dlar 20b - 491
.-ısar 105a - 2736
.-madu 11b - 270
.-maa 53a - 1346
.-ma 100b - 2611
.-mazıdu 78b - 2021
.-sa 100b - 2610
.-sun 48a - 1209
.-uban 88b - 2283
.-up 34a - 843, 91a - 2359
.-updur 3b - 59,20a - 484,20a - 486,91a - 2352,105b - 2753,
utul- : Tutulmak.

ı.-maz 105a - 2739
 ıtık : Dudak.
 ıt- in 101b - 2640, 101b - 2645
 ıtı (F.): Papağan cinsinden konuşan bir kuş. 44b - 1118, 69a - 1772
 ıt-señ 49b - 1254
 ıtık (A.): Perde, örtü.
 ıtıkda 1b - 3
 ıtıy- : Duymak, işitmek.
 ıt-arsa 17a - 413
 ıt-maz 11a - 257, 104a - 2715
 ıtız : Tuz 49b - 1256, 50a - 1268
 ıtızık (F.): Cehennem.
 ıt-ları 90b - 2348
 ıtık : Tüy, kıl, yün
 ıt-in 59a - 1503
 ıtınd (F.): Ser, şiddetli, haşin.
 ıtınd-i müberred 91b - 2371
 ıtıráb (A.): Toprak 89b - 2314
 ıtıráb-ı huşk 9b - 216
 ıt-a 87b - 2264
 ıt-ıfı 40b - 1019
 Türk : Türk. 35b - 889
 türki : Türkle ilgili. 77b - 1988
 türrehât (A.): Saçmasapan sözler. 95b - 2483
 tüten : Tüten.
 ıt-den 25b - 622
 tütün : Duman.
 ıt-i (yükleme) 28a - 687 , 53a - 1337
 ıt-idür 84b - 2179
 tüvânâ (F.): Güçlü, kuvvetli. 2b - 35, 22b - 551

U

u (F.) ve (krş. Ü): 1b - 1,1b - 4,2b - 34,2b - 37,3b - 62,4a - 75,4a - 76,4b - 87,5a - 97,6a - 123,6b - 138,6b - 143,7a - 153,7a - 155,8b - 194,9a - 201,10b - 247,11a - 256,16b - 396,18b - 440,18b - 448,20a - 486,20b - 493,21b - 525,22b - 546,23a - 562,24a - 584,25b - 624,25b - 627,26a - 631,26a - 638,26b - 653,28b - 704,30a - 739,32a - 783,32b - 805,33b - 829,33b - 836,34b - 851,36a - 893,36b - 914,36b - 916,36b - 919,37a - 926,37b - 933,37b - 935,37b - 937,39a - 979,40a - 1004,40b - 1024,41a - 1025,41b - 1043,42a - 1048,42a - 1053,42a - 1054,42a - 1055,42b - 1064,42b - 1065,42b - 1066,42b - 1074,43a - 1087,45a - 1127,45a - 1134,45a - 1138,45b - 1145,45b - 1146,45b - 1153,46a - 1163,46b - 1176,47a - 1184,47a - 1196,48b - 1226,49b - 1255,49b - 1260,50a - 1263,50b - 1280,51a - 1293,51a - 1296,51a - 1297,51b - 1309,52a - 1325,53a - 1339,53b - 1355,54a - 1368,55b - 1415,56a - 1419,56a - 1421,58a - 1484,60b - 1547,60b - 1547,61a - 1552,62a - 1580,62a - 1586,62b - 1601,63a - 1607,63a - 1616,65a - 1670,65b - 1671,66a - 1685,66b - 1702,67b - 1721,67b - 1730,67b - 1733,68a - 1736, 68a - 1737,68a - 1744,68a - 1745,69a - 1764,71b - 1831,72a - 1845,73a - 1877,73b - 1880,74a - 1894,75a - 1922,75b - 1943,76a - 1945,76b - 1959,77b - 1993,78a - 1998,78a - 2007,78b - 2011,80a - 2056,81a - 2083,81a - 2085,81b - 2093,81b - 2094,82a - 2107,82b - 2121,82b - 2121,84b - 2175,85b - 2206,85b - 2206,86a - 2213,86a - 2217,86b - 2229,87b - 2263,88a - 2271,88a - 2272,88b - 2287,89a - 2305,89b - 2319,89b - 2321,91a - 2357,92a - 2382,93a - 2409,95a - 2470,95b - 2479,95b - 2483,96a - 2490,97b - 2531,97b - 2531,99b - 2589,102a - 2663,103a - 2680,103a - 2686,103a - 2689,103b - 2705,104a - 2713,107b - 2811,107b - 2812,109a - 2857,109b - 2860,109b - 2862
 ıtubür (A.): Bir suyun öte yakasına, geçme; bir tarafa geçme, geçilme.
 ıt-u. -ıfı 45b - 1153
 ıtucb (A.): Kendini beğenmişlik. 95b - 2482, 95b - 2483, 108b - 2830
 ıtüd (A.): Ağaç. 49b - 1255, 85b - 2206

uç : Uç, bir şeyin bitim yeri; kenar.

- u. -dan 101b - 2645
- u. -ı (iyelik) 87a - 2244
- u. -ından 82a - 2108, 82b - 2127
- u. -unda 34b - 860
- u. -uñda 108b - 2830

ucuzluk : Ucuzluk. 45a - 1127

uç- : Uçmak.

- u. -59a - 1511
- u. -ar 70b - 1802
- u. -arken 60a - 1527
- u. -arsa 50a - 1274
- u. arsañ 89b - 2317
- u. arsañ 59a - 1508
- u. dı 3a - 50
- u. -uban 60a - 1526
- u. -up 96a - 2487

uçmak : Cennet. 45b - 1147, 47b - 1203, 66a - 1691, 73b - 1880, 73b - 1882

- u. -a 48a - 1210
- u. -da 73b - 1886

uçucu : Uçucu. 59b - 1525

uçurur- : Uçurmak.

- u. -ınca 4a - 69
- u. -ur 105b - 2750

ufuk (A.): Ufuk

- u. -da 1b - 3, 4b - 82

uğurla : Çalmak. 61a - 1553

uğra- : Tesadüf etmek, rastlamak, rastgelmek.

- u. -rsın 96a - 2494

uğrı : Hırsız.

- uğrılar 65a - 1665

uğur : Ön, yön.

- u. - da 88a - 2279

uğurla- : Çalmak 105b - 2752

uğbā (A.): Ceza, ahiret, öbür dünya 72a - 1846

uğde (A.): Düğüm.

- u. -lerdür 52a - 1315
- u. -yi 11b - 274

uğübet (A.): Ceza, eziyet, işkence. 57a - 1454

uğül (A.): Akıllar, zihinler.

- uğül-ı eñfāl 70a - 1799

ulan- : Eklenmek.

- u. -maz 60b - 1545

ulaş- : Yakınlık peyda etmek, yaklaşmak, birleşmek, yapışmak; yetişmek, erişmek;

- u. -mağda 66a - 1698
- u. -maz 72a - 1854

ulu : Zengin; çok önemli, pek önemli, şerefli, saygı değer. 7b - 171, 7b - 172, 27b - 672, 29b - 725, 33a - 819, 33b - 825, 37a - 921, 40a - 1005, 62a - 1589, 79b - 2042, 96a - 2496, 104b - 2729, 105a - 2735

- u. -dur 7a - 154, 99b - 2591
- u. -lar 93a - 2413
- u. -sı 33b - 828, 52b - 1329, 62a - 1588,
- u. -sına 47b - 1201
- u. -ya 96a - 2494

uluğ : Ulu, büyük.

- u. -ına 104a - 2714

ulula- : Saygı göstermek, tazim etmek; üstün kılmak, yüceltmek; aziz kılmak.

u. 93a - 2412

u.-dılar 100a - 2607

u.-ur 62a - 1587

u.-rsan 93a - 2412

ululuk : Azamet.

u.-a 63a - 1609

u.-ı 6b - 147

u.-undan 96a - 2494

‘ulüm (A.): İlimler, bilgiler 28b - 704, 68a - 1744

‘ulüm-ı evveline 103b - 2704

‘ulvî (A.): Yüksek, yüce. 97b - 2528

um- : Ummak.

u.-aruz 74b - 1909

u.-maduñ 106a - 2762

u.-sun 100b - 2608

u.-urlar. 33a - 814

umu : Ümit eden, uman.

u.-lar 74b - 1909

umür (A.): İşler, hususlar, maddeler, işler. 37a - 925

‘umķ (A.): Derinlik.

‘umķ-i (tül-i ‘. ‘arza) 87b - 2265

‘u.-ıdur 39a - 982

‘u.-idi 40b - 1024

‘ummān (A.): Ulu, büyük, engin deniz. 61a - 1556

‘unşur (A.): Birleşik bir cismi meydana getiren basit cisimlerden her biri; esas, asıl madde. 20a - 486,

67a - 1720, 67a - 1719

‘unşur-ı pāk 6a - 128

‘unşur-ı kuvvet 73b - 1885

‘u.-dan 92a - 2384

‘u.-dandır 67b - 1728

‘unşurdur (ğayr-ı ‘.) 67b - 1730

unut- : Unutmak.

u. -dı 97b - 2536, 109a - 2851

u. -duran 103b - 2698

u. -ma 43a - 1089

u. -miş 102a - 2660

u. -mıñsın 50b - 1286

ur- : Vurmak, gyıdirmek; saplamak; sokmak, batırmak; yapmak; değdirmek, dokundurmak; belli bir şey

yüksek olarak çıkarmak; ifade etmek, beyan etmek, bildirmek. 8b - 196, 12a - 280, 13a - 303,

24b - 599, 40b - 1015, 41b - 1037, 84a - 2169, 108a - 2829

u. -a 14a - 330, 84b - 2181

u.-acaķ 41b - 1039

u.-alar 36a - 897, 36a - 904

u.-anlar 85b - 2208

u.-dı 1b - 1, 1b - 4, 3b - 54, 4a - 74, 54b - 1377, 82a - 2118, 90b - 2346

u.-dılar 16a - 387

u.-du 20b - 492

u.-ılar 28a - 693

u.-ma 56a - 1424

u.-maķ 58a - 1474

u.-mağıla 54b - 1379

u.-maz 40b - 1018, 55a - 1394

u.-miş 20b - 497, 107a - 2793

u.-sa 16b - 402, 77a - 1969, 81b - 2092

u.-sañ 14b - 343, 29a - 715

u.-sın 96b - 2503

- u.-uñ 14b - 341
u.-updur 28a - 695
u.-ur 19b - 474, 23a - 562, 28a - 683, 48a - 1212, 52a - 1316, 53b - 1355, 60a - 1529, 90a - 2334, 90a - 2336
u.-urgıl 86b - 2231
u.-urlar 3b - 63
u.-ursın 74a - 1897
urıl- : Dikilmek, kurulmak, yapılmak; vurulmak, çarpılmak; giydirilmek, takılmak.
u.-mış 30b - 752
urın- : Giyinmek, takılmak, konulmak, oturulmak, takılmak.
u.-ır 73b - 1880
u.-ur 71a - 1820, 74a - 1894
uruc (A.): Yukarı çıkmak, yükselme.
uruc (şekli-i '.) 19a - 461
uruc eyle- 97a - 2514
uruc it- 18a - 425
u.-iñ 18b - 448
urul- : Dikilmek, kurulmak, yapılmak; vurulmak, çarpılmak; giydirilmek, takılmak.
u.-dı 5b - 109, 57a - 1458,
u.duñ 70b - 1803
uryan (A.): Çıplak 16a - 382
uryan ol- 14b - 350
uş : Akıl, fikir.
u.-da 88b - 2294
uşlu : Akıllı. 89a - 2296
uşul (A.): Asıllar, kökler; bir ilmin veya tekniğin asıl mevzuundan önce öğrenilmesi.gereken esas.
u.-ı 68a - 1736
u.-ıdur 66a - 1694
uş : İşte, şimdi; çünkü, ancak. 11b - 268, 14b - 338, 15b - 368, 17a - 414, 18b - 442, - 1645, 68a - 1743, 70b - 1805, 74b - 1907, 74b - 1909, 78a - 2009, 82b - 2128,91a - 2353,93b - 2420,109a - 2846,109a - 2850, 09a - 2853
uşacuk : Küçük çocuk, ufacık. 46b - 1176
uşadır- : Parçalamak, ufaltmak krş. Uşat-
u.-sa 29b - 729
uşadur- : Bkz. Uşadır- krş. Uşat-
uşadursa 79b - 2046
uşan- : Kırılmak, parçalanmak, ufanmak, dağılmak, kopmak, toz haline gelmek.
u.-a 36a - 905
u.-ma 45a - 1136
u.-mış 79b - 2038
u.-ur 45b - 1148, 102b - 2665, 102b - 2666
uşaş : Ufak , küçük; çocuk.
u.-dur 88b - 2294
uşat : Parçalamak, ufaltmak.
u. 29a - 717
u.-a 47a - 1190
u.-mış 29b - 721
u.-ur 6a - 130
uşbu : Bu, işte bu. 20b - 493, 39a - 981, 40b - 1019, 46a - 1165, 47b - 1205, 49a - 1244, 49a - 1245, 55a - 1394, 97b - 2530
u.-dur 41a - 1036, 104b - 2722
uşda : İşte 11b - 275, 13a - 301, 100b - 2612
Utārid (A.): Astr. Arzıtilek 19a - 454
utan- : Utanmak.
u.-a 104b - 2728
y.-ur 45b - 1141
uvaş : Ufak

u.-ı (yükleme) 7a - 151, 19a - 455, 57a - 1451

uvan- : Ufanmak, kırılmak, parçalanmak.

u.-ur 14a - 333

uy- : Uymak.

u.-an 102b - 2673, 104b - 2726

u.-anlara 34a - 850

u.-ar 27b - 682, 43b - 1100

u.-ardı 108a - 2825

u.-aradı 28a - 683

u.-arsın 96a - 2492

u.-arsun 96a - 2494

u.-dı 27b - 678

u.-maz 104a - 2715

u.mazısa 34a - 842

uyan- : Uyanmak.

u-anlar 15b - 372, 37a - 930

uyanık : Uyanık 15b - 368

uyğu : Uyku.

u.-sundan 108a - 2825

uyku : Uyku.

u.-da 15b - 369, 15b - 370

u.-dan 15b - 372, 37a - 930, 43b - 1100

uyruklu : Uyruklu 45a - 1127

uyu- : Uyumak.

u.-mağdur 30b - 749

u.-rsın 15b - 368

uyuk : Uyku

u.-in 87a - 2242

‘uyun (A.): Gözler.

‘u.-ı (yükleme) 109a - 2855

uz : Ustaca, münasip, uygun, doğru; dikkatli, uyanık. 80a - 2053

uzak : Uzak. 71b - 1839

uzat- : Uzatmak.

u.-ğıl 68b - 1758

u.-ma 16a - 388, 91a - 2358

u.-magıl 56a - 1423

‘uzlet (A.): Bir yana çekilip kendi kendine tenhada yaşama, yalnızlık köşesine çekilme.

‘uzlet it- 30b - 750

uzun : Uzun 71b - 1839

‘uzv (A.): Organ, vücudun müstakil parçası.

‘u.-u 31a - 768

Ü

ü (F.) ve (krş. U): 1b - 8,2a - 10,2a - 13,2a - 21,2b - 29,2b - 35,3a - 46,3b - 52,3b - 59,3b - 60,3b - 63,3b - 64,4a - 70,4a - 73,4a - 74,4b - 83,4b - 89,5a - 92,5a - 102,5b - 116,5b - 117,6a - 131,6b - 136,6b - 138,6b - 139,6b - 141,6b - 143,7a - 149,7a - 154,7a - 155,7b - 168,7b - 170,9a - 201,9a - 203,9a - 212,9b - 226,10a - 229,11a - 255,11a - 261,11b - 272,11b - 275,12b - 287,12b - 290,12b - 292,14a - 326,14a - 333,14a - 336,14b - 339,14b - 350,15a - 357,15a - 358,15a - 359,15b - 363,15b - 366,15b - 373,15b - 374,16a - 386,16a - 389,16b - 396,17a - 413,18a - 437,18b - 441,19a - 458,19a - 462,19b - 468,20b - 499,21a - 502,21b - 517,21b - 525,22a - 533,22a - 540,22b - 550,22b - 551,23b - 575,23b - 579,24a - 584,24a - 586,24a - 593,24b - 595,24b - 596,24b - 597,25a - 612,25a - 618,25b - 624,26a - 638,26a - 639,26b - 653,27b - 670,27b - 671,28a - 690,28b - 696,28b - 702,28b - 704,30a - 735,30a - 739,32a - 788,33a - 811,33b - 828,34b - 854,34b - 856,35b - 883, 35b - 887,35b - 889,35b - 891,36b - 906,36b - 910,36b - 915,36b - 917,36b - 919,37a - 926,37b - 931,37b - 937,38a - 956,39a - 973,,39a - 976,39a - 981,39b - 985,39b - 988,39b - 993,40a - 997,42a - 1048,42a - 1053,42a - 1054,42b - 1066,43b - 1093,44a - 1109,44b - 1119,45a - 1140,45b - 1148,46b - 1174,46b - 1175,47a - 1184,47a -

1196,48a - 1211,48a - 1215,48b - 1226,49b - 1251,50a - 1264,50a - 1268,50b - 1277,53a -
1339,53b - 1350,53b - 1355,53b - 1356,54b - 1383,55b - 1405,56a - 1419,56a - 1423,56a -
1427,56b - 1433,56b - 1440,56b - 1443,56b - 1445,57a - 1449,57a - 1450,57a - 1456,57a -
1459,57b - 1460,57b - 1470,57b - 1471,57b - 1473,58a - 1475,58a - 1483,59a - 1502,59a -
1507,60b - 1548,61a - 1552,61a - 1557,61a - 1564,61b - 1572,62a - 1587,62a - 1588,62b -
1594,62b - 1598,62b - 1599,63a - 1607,63a - 1609,63a - 1612,63a - 1617,64a - 1639,64a -
1642,64b - 1656,64b - 1657,65a - 1669,66a - 1686,66a - 1691,66a - 1693,66b - 1701,66b -
1702,66b - 1705,67a - 1710,67b - 1721,67b - 1728,67b - 1732,68a - 1735,68a - 1737,68a -
1739,68b - 1750,68b - 1752,68b - 1756,68b - 1757,69a - 1763,69b - 1775,70a - 1789, 70a -
1796,70a - 1797,70b - 1800,70b - 1807,71a - 1818,71b - 1831,72a - 1841,72a - 1846,73a -
1877,73b - 1891,74a - 1893,74a - 1899,74a - 1902,75a - 1923,75a - 1927,75b - 1939,76a -
1944,76a - 1952,76b - 1959,76b - 1961,76b - 1965,77a - 1979,77a - 1980,77b - 1985,77b -
1988,77b - 1993,79a - 2029,80a - 2052,80a - 2057,80b - 2067,80b - 2072,81a - 2091,81b -
2099,81b - 2102,82a - 2113,82b - 2120,83a - 2141,83b - 2153,83b - 2158,84a - 2160,85b -
2199,85b - 2205,86b - 2227,87a - 2247,87a - 2251,87b - 2255,87b - 2257,87b - 2258,87b -
2259,87b - 2264,87b - 2265,87b - 2266,88b - 2283,88b - 2294,89a - 2301,89a - 2306,89b -
2311,89b - 2319,89b - 2321,89b - 2323,90a - 2325,90a - 2329,90a - 2336,90a - 2337,90b -
2342,90b - 2348,90b - 2349,90b - 2351,91a - 2353,91a - 2360,91b - 2366,91b - 2370,91b -
2372,92a - 2376,92a - 2377,92a - 2378,92a - 2381,92a - 2382,92a - 2383,92b - 2398,93a -
2411,93b - 2417,93b - 2424,94b - 2446,94b - 2450,95a - 2462,95a - 2470,95b - 2479,95b -
2483,96a - 2490,97a - 2513,97a - 2514,97a - 2519,97b - 2525,98a - 2544,98b - 2556,98b -
2563,98b - 2564,99a - 2570,99a - 2577,99b - 2581,99b - 2581,99b - 2587,99b - 2590,99b -
2593,100a - 2596,100a - 2601,100b - 2611,100b - 2612,100b - 2615,100b - 2616,101a -
2628,101b - 2639,102a - 2650,103a - 2681,103a - 2688,103b - 2701,104a - 2707,104a -
2709,104a - 2717,104b - 2725,105a - 2736,105a - 2745,105b - 2750,105b - 2752,106a -
2775,106a - 2775,106b - 2781,106b - 2785,106b - 2786,106b - 2789,107a - 2792,107a -
2796,107a - 2799,107b - 2803,107b - 2808,107b - 2814,108a - 2816,108a - 2827,108a -
2828,108a - 2829,108b - 2830,108b - 2839,108b - 2840,108b - 2841,108b - 2843,109a -
2846,109a - 2854,109a - 2856,109a - 2857,109a - 2857,109b - 2859,109b - 2860,

ücret (A.): Hizmet karşılığı verilen para ve mal.

ücret ol- 62b - 1594, 62b - 1596

üç : Üç 20b - 492, 35a - 869, 35a - 870, 35a - 875, 36b - 916, 37a - 920, 66a - 1686, 70b - 1810, 70b -
1812, 70b - 1812, 71a - 1813, 71a - 1813, 73b - 1885, 75a - 1924, 79a - 2025

ü. -inde 19a - 454

üç-kez 34b - 864

ü. -üncü 17b - 419, 49a - 1244

ü. -üncüsü 70b - 1811, 79a - 2033

üftade (F.): Düşmüş, düşkün; biçare.

ü. -sin 64a - 1639

ülfet (A.): Alışma, kaynaşma; görüşme, konuşma.

ü. -i (yükleme) 51a - 1295

ümid (F.): Umut 56a - 1418, 108b - 2840

ü. -i (iyelik) 6b - 138

ü. -idür 6b - 142

ümmet (A.): Bir peygambere inanıp bağlanan cemaat, taife. 100b - 2610

ümmetde (evlād-ı ü.) 31b - 770

ü. -inde 32b - 803

ü. -inden 32b - 799

ü. -lerümden 100b - 2610

ümm (A.): Ana; yol, kaynak çıkış noktası

ümm-i süflî 97b - 2528

ün : Ses. 82a - 2108

ü. -in 101b - 2638

ürk- : Ürmek.

ü. -e 36a - 899

ü. -üp 70b - 1804

ürküt- : Ürkütme.

ü. -meyeler 102b - 2670

ü. -müş 102a - 2659

‘üryān (A.): Çıplak.

‘üryān ol- 73a - 1877

üstād (F.): Usta, öğretmen; sanatkar; bir ilim veya sanat alanında üstün yeri olan.kimse. 20a - 476, 38a - 956

üst : Üst.

ü. -inde 67a - 1708, 89b - 2315

ü. -ine 6a - 123, 6b - 147, 40b - 1016, 47a - 1185, 47a - 1189, 74a - 1904, 80b - 2066, 82a - 2110, 101a - 2632

ü. -inedir 91b - 2368

ü. -ümüze 46a - 1165

ü. -üne 36b - 906, 45b - 1152, 69b - 1783, 92b - 2400, 94b - 2458,

üstüvār (A.): Sağlam, kuvvetli. 95b - 2472

üşde : İşte. 23a - 563, 82b - 2127

üşür- : Üşür-türmek.

ü. -düş 85b - 2200

üzere : Üzere 82b - 2131

üzere : Üzerinde 32a - 791, 49a - 1235, 83b - 2155

üzre : Üzre, üzere, üzerine, üzerinde 5b - 109, 8a - 176, 10b - 239, 10b - 239, 17b - 423, 19b - 474, 20b - 497, 24b - 596, 29b - 725, 34b - 857, 35b - 879, 36a - 893, 36b - 912, 50b - 1287, 54a - 1364, 54a - 1364, 54a - 1374, 54b - 1381, 58b - 1500, 63a - 1617, 71b - 1839, 73a - 1870, 73b - 1890, 74a - 1895, 79b - 2042, 83b - 2154, 84a - 2165, 84a - 2169, 86a - 2217, 91b - 2373, 92a - 2380, 92b - 2399, 92b - 2401, 97a - 2515, 103b - 2692, 105b - 2757, 108a - 2820

ü. -dir 3a - 46

ü. -dür 95a - 2463

üzül- : Kopmak, koparılmak, kırılmak, kopup dağılmak, bozulmak, kesilmek, sökülme.

ü. -e 36b - 908

V

vācib (A.): Terki caiz olmayan, yapılması gerekli; yapılması şer' an lüzumlu olan, farz derecesine yakın bulunan. 43a - 1079, 44a - 1103

vācib (vech-i v.) 40b - 1016

vācib (Vücūd-ı v.) 69b - 1782

vācib (zāt-ı v.) 10a - 230

vācib ol- 54a - 1373

v.-de 10a - 234

v.-ile 44a - 1104

va'de (A.): Bir iş için önden belirtilen zaman 73a - 1864, 73a - 1865

vādī-i Eymen (A.): Hz. Musa'nın Tur dağında Allah'ın tecellisine mazhar yer, Tur dağı civarında bir dere. 9b - 218, 55a - 1391

vāfir (A.): Çok, bol.

vāfir (hāl-ı v.) 72b - 1856

vāfir (hazı-ı v.) 48a - 1216

vaḥdet (A.): Yalnızlık, teklik, birlik ; tas. Allah' a yakınlık, Allah' a ulaşma. 4a - 68, 13b - 313, 26a - 640, 37b - 940, 39a - 977, 42b - 1062, 48a - 1214, 48a - 1216, 69b - 1779

vaḥdet (‘ayn-ı v.) 24b - 606, 69b - 1778, 84b - 2181, 89a - 2309

vaḥdet-i (Cenāb-ı v. Hāk) 96b - 2505

vaḥdet-i Hāk 47b - 1198

vaḥdet (vech-i v.) 26a - 641

vaḥdet eyle- 102a - 2650

v.-de 84b - 2182

v.-deki 43a - 1080

v.-den 39a - 977, 48a - 1217, 83b - 2157

v.-dür 9b - 221, 83b - 2156

v.-indendür 11a - 259

v.-sin 24b - 606

vāhid (A.): Yalnız, tek.

vāhid (şey²-i v.) 49b - 1251

vāhid ol- 76b - 1960

vaḥşi (O.): Yabani, insandan kaçan 59b - 1525

vāk'î (A.): Olan, düşen; olagelen, rastlayan; geçen, geçmiş olan.

vāk'î ol- 24b - 596, 47b - 1206, 55b - 1417, 60b - 1541, 79a - 2025, 79a - 2029

v.- de 67a - 1712, 80b - 2066

vaḳāyî' (A.): Vakalar, olaylar. 67b - 1722

vāḳıf (A.): Bilen, anlayan.

vāḳıf ol- 18b - 439

vaḳit (A.): Vakit, zaman; çağ, zaman. 37a - 921, 105a - 2747

vaḳt (A.): Vakit, zaman; çağ, zaman. (krş. Vakit)

vaḳt-i istivāya 32a - 782

vaḳt-i naḥsa 73a - 1864

vaḳt (merr-i v.) 26b - 646

vaḳt ol- 28a - 684

v.-ın 15b - 362, 15b - 372, 71a - 1819, 98b - 2559

v.-ına 12b - 288

v.-ı (iyelik) 47a - 1186, 71a - 1818

v.- ı (yükleme) 97b - 2537

v. - ında 40b - 1017

v. - ına 105b - 2758

var : Var.

v. 2b - 33,3a - 45,4a - 79,6b - 137,10a - 232,11b - 271,14a - 332,15b - 365,15b - 366,16b -
399,18b - 438,22a - 529,24a - 588,29a - 720,30b - 754,31a - 759,32b - 803,32b -
804,33a - 817,35a - 872,35a - 874,38a - 954,39a - 983,44a - 1107,45b - 1141,46a -
1161,48b - 1234,49b - 1252,50b - 1275,51a - 1290,51a - 1295,51b - 1309,52b -
1333,55b - 1404,56a - 1424,56a - 1428,56b - 1438,58b - 1499,60a - 1538,65b -
1673,68b - 1752,69b - 1779,70a - 1787,70b - 1800,72b - 1859,75b - 1939,77b -
1988,78a - 1998,78a - 1999,84a - 2162,86a - 2216,88b - 2284,88b - 2289,89b -
2316,90a - 2326,90b - 2340,91a - 2356,92a - 2386,92b - 2394,94b - 2452,95b -
2473,101a - 2626,103b - 2702,104b - 2724,105a - 2737,105a - 2742,106a - 2771

v.- dı 32b - 807

v.- dir 18b - 442, 106b - 2779

v.-dur 3a - 47, 4a - 77, 18b - 447, 22b - 545, 33a - 815, 35b - 885, 41a - 1031, 42b - 1062, 43a -
1084, 51b - 1307, 53b - 1358, 53b - 1359, 57b - 1470, 66a - 1687, 73a - 1866, 73a -
1875, 73b - 1882, 75a - 1926, 76a - 1945, 77b - 1995, 78a - 2007, 82b - 2126, 89b -
2323, 92a - 2385, 92b - 2399, 93b - 2424, 95a - 2464, 96b - 2507, 96b - 2507, 100a -
2601, 101a - 2635, 103b - 2701, 103b - 2703

v.- durur 23b - 572,73a - 1873,80b - 2068,89b - 2316,96b - 2508,105a - 2746

v.- ı (iyelik) 41a - 1033, 44b - 1125, 59b - 1518, 79a - 2032

varı ('ömr-i v.) 99a - 2566

v.-ısa 34a - 845, 39b - 987, 48a - 1215, 48a - 1216, 52b - 1332, 71a - 1822, 83b - 2159, 84a -
2160, 103a - 2690, 105a - 2744, 105b - 2754, 108a - 2822

v.-idi 74b - 1912, 74b - 1913

v.-iken 5a - 98, 65a - 1666

v.-ım 109a - 2845

v.-ım 35b - 884

v.-ımı 27a - 664

v. ısı 36b - 917

var- : Varmak, gitmek.

v. 15b - 365, 16a - 377, 91a - 2357

v.-a 23a - 566, 23b - 570

v.-an 16a - 386

v.-andur 24b - 607

v.-iban 29b - 730, 79b - 2047

v.- ıcaḳ 31b - 775

v.-incasına 90b - 2351
v.- ip 51a - 1290, 54a - 1373, 67b - 1729
v.-ıpdur 58b - 1490
v.-ma 14b - 344, 75b - 1933
v.-mağa 29b - 724, 53a - 1347, 79b - 2041
v.- sa 3a - 46,7b - 169,17a - 412,21a - 510,43b - 1098,84a - 2163,103b - 2697
v.- up 5b - 118, 22a - 539, 22a - 541, 25a - 609, 25b - 625, 36a - 893, 38b - 963, 96a - 2492
v.- ur 6a - 126, 37a - 923, 40a - 997, 42a - 1050, 42b - 1068, 72a - 1842, 102b - 2664, 105a -
2747

varağ (A.): Yaprak.

v.-dan 47a - 1183
v.-dur 3a - 45
v.-ı (iyelik) 7b - 163

varağlı (T. Varak A.): Yapraklı. 77b - 1983

vārid (A.): Gelen, erişen.

vārid oldı 19a - 454

varlık : Varlık, mal, mülk ve zenginlik. 13b - 311, 16b - 399, 16b - 400, 16b - 402, 21b - 526, 24b - 603,
30a - 746, 39a - 979, 41a - 1032, 42b - 1069, 46a - 1159, 48b - 1223, 48b - 1234, 49a - 1235, 49a
- 1236, 60b - 1540, 61b - 1570, 69b - 1785, 73b - 1889, 75b - 1942, 76a - 1956, 80a - 2063, 84b -
2173, 93b - 2422, 108b - 2841, 108b - 2842

v.-a 13b - 312, 93b - 2420

v.-dan 39b - 986, 44b - 1122, 55a - 1400

v.-ı (iyelik) 13b - 314, 23b - 572, 24a - 593, 27a - 662, 37b - 941, 39a - 977, 1a - 1029, 41a -
1035, 48b - 1224, 48b - 1234, 53a - 1345, 55b - 1412, 74b - 1910, 75b - 1939, 76a -
1952, 76a - 1954, 88a - 2279, 92a - 2386, 92a - 2387, 92b - 2394

v.-ıdur 48b - 1222, 52a - 1319, 76a - 1951

v.-ıla 93a - 2410

v.-ındadur 75b - 1936

v.-ından 48b - 1222

v.-ını 90a - 2329, 92b - 2397

v.-ıñı 46a - 1155

v.-uñı 88b - 2284

v.-ıfıdur 45b - 1154, 48b - 1226

v.-uñı 43b - 1100

varlıksuz : Varlıksız. 92a - 2387

vaşf (A.): Vasıf, nitelik, bir kimsenin veya nesnenin taşıdığı hal, sıfat; övme. 66b - 1699

vaşf-ı cān 66b - 1699

vaşf-ı gümān 81b - 2103

vaşf-ı hāl 44a - 1105, 44b - 1121, 103a - 2685

vaşf-ı nişān 30a - 735, 80a - 2052

vaşf eyle- 77b - 1990, 82a - 2105, 89a - 2305

vaşf it- 4a - 67,4a - 77,16a - 379,58b - 1489,81b - 2103

v.-a 45a - 1130

v.-ı (iyelik) 80b - 2073

vaşfi it- 4a - 70

v.-ıla 47a - 1193

v.-ından 88b - 2285

v.-ını 82b - 2127

v.-ıyla 97a - 2513

vāşıl (A.): Kavuşan. 39b - 996, 40a - 1010, 40b - 1018, 43a - 1076, 66b - 1704

vāşıl it- 64a - 1638

vāşıl ol- 40a - 997, 107a - 2797

vaşl (A.): Bir şeyi aşka bir şeye) ulaştırma, birleştirme, ulaşma, birleşme. 2b - 32, 72a - 1848

vaşl-ı bāğ 27a - 667

v.-ıla 28a - 694

v.-ın 2a - 17

v.-ıñı 72a - 1848

vaṭan (a.): Yurt.

v.-da 2b - 33

v.-dan 64a - 1646

vay : Vay, şaşma, yazıklanma anlatan ünlem. 66a - 1688, 66a - 1690

vāz' (A.): Koyan.

vāz' et- 78a - 2000

vāz'ı ko- 91b - 2367

vāz'ı ol- 95a - 2466

v.-ile 74b - 1913

v.-ında 99a - 2574

vazîfe (A.): Görev, bir kimsenin yapmak zorunda bulunduğu iş. 31b - 770, 34b - 858

ve (A.): Ve. 14a - 328, 14a - 329, 14a - 330, 17a - 409, 49b - 1254, 56b - 1432, 89b - 2318

vebāl (A.): Şiddet, ağırlık; günah.

v.-e 55a - 1401

vech (A.): Yüz, surat, çehre; üst, satıh, düz, yüz.

vech-i bâki 37b - 936, 47a - 1195, 86b - 2235

vech-i Hüdâ 3a - 48, 27b - 669

vech-i hürşîd 108b - 2840

vech-i muflak 47b - 1198

vech (nür-ı pertev-i vech-i Hülzâ) 83a - 2138

vech-i vâcib 40b - 1016

vech-i vahdet 26a - 641

v.-e 84a - 2168, 84a - 2170

v.-i (iyelik) 47a - 1183

v.-ile 8b - 198, 21a - 507, 21b - 526, 34a - 850, 37b - 942, 52a - 1317, 56b - 1435, 79a - 2028, 84a - 2172

v.-ilen 48b - 1230, 64a - 1644, 72a - 1843, 79a - 2033, 91b - 2367,

v.-iñ 28a - 689

v.-inde 83a - 2134

v.-ine 84a - 2168

vefâ (A.): Sözünde durma, sözüntü yerine getirme. 65b - 1676

vefâ (luṭf-ı v.) 1b - 8

vefâdan (kân-ı v.) 33a - 814

vefâdâr (A. F.): Vefalı, sözünde duran.

vefâdâr ol 95a - 2471

veger (F.): Ve eğer. 13a - 304, 22a - 534, 59a - 1511, 62b - 1599, 93b - 2425, 105b - 2761

vehm (A.): Vehim, kuruntu; hayal. 15b - 373

vehm-i pindâr 76b - 1959

vehm-i haṭ 24a - 589

vehmiye (haṭ-ı v.) 24a - 591

vehm et- 53a - 1344

vehm it- 3a - 43

v.-i (yükleme) 55b - 1404

vehmî (A.): Gerçekte olmayan, fakat olduğu sanılan kurulan, kuruntu ile ilgili olan. 24b - 599

vehmî (haṭ-ı v.) 24a - 588

vekil (a.): Birinin , işini görmesi için yerine bıraktığı veya yetki verdiği kimse.

v.-e 64a - 1641

veküldür (şaḥş-ı v.) 70b - 1808

veli (F.): Fakat, lakin. 3a - 47, 7b - 162, 8a - 178, 12a - 281, 13a - 302, 14a - 326, 18b - 438, 22a - 528,

24a - 590, 25b - 626, 27b - 673, 27b - 676, 27b - 678, 27b - 682, 32b - 802, 33b - 824, 33b - 825,

37a - 929, 37b - 942, 38b - 957, 43a - 1089, 46b - 1173, 47a - 1191, 47a - 1195, 49a - 1235, 51a -

1297, 54b - 1389, 56b - 1436, 64b - 1652, 68b - 1750, 69b - 1780, 74b - 1910, 75a - 1925, 76a -

1957, 80b - 2074, 81a - 2081, 85b - 2209, 91b - 2369, 93b - 2430, 95b - 2476, 98b - 2552, 99b -

2582, 101a - 2633, 104a - 2708, 105b - 2749, 109a - 2852

velî (A.): Ermiş, eren.

velî ol- 95b - 2482

v.-de 27b - 677

- v.-den 52a - 1324
v.-dür 33a - 819, 27b - 672
v.-ler 5a - 103, 31a - 768, 32b - 803, 33a - 818, 103b - 2697,
v.-lerde 33a - 819
- veflîkin (F.): Fakat, lakîn. 12a - 282, 12b - 289, 13b - 315, 24b - 600, 29a - 709, 42a - 1061, 53a - 1344,
54a - 1372, 69b - 1778, 73b - 1878, 74b - 1912, 78b - 2022, 85a - 2195, 87a - 2246, 92b - 2392,
99b - 2588
- veflîlik (T. Veli T.): Velîlik 40a - 1008
v.-e 40a - 1008
v.-ine 33b - 823
- ver- : Vermek.
v. 80b - 2069
v.-e 17a - 411
v.-eler 20b - 499
v.-en 13a - 308, 14a - 325
v.ir 42a - 1049
v.-üben 22a - 536
- veril- : Verilmek
v. - mez 33b - 825
- Ver'â (A.): Korkaklık. 99b - 2582
v.- dur 85a - 2193
- vesîle (A.): yol, vasıta; bahane , sebep.
vesîle eyle- 103b - 2695
vesîle ol- 33a - 816
- vesvâs (A.): Şeytan. 26a - 636, 49a - 1243
- vesvese (A.): Şüphe, kuruntu. 96a - 2488
- vezîr (A.): Valîlik, vekillik gibi yüksek rütbelerde bulunan "paşa" ünvanını taşıyan kimse.
vezîri 34b - 856
- vilâyet (A.): Bir şeyi kudretle elde etme; dostluk, muhabbet; il. 5a - 104, 8b - 191, 27b - 675, 27b - 675,
27b - 676, 27b - 677, 28b - 705, 31a - 760, 31a - 764, 31a - 766, 32b - 795, 33a - 817, 33a - 820,
35a - 869, 37a - 920, 47a - 1192
vilâyet-Muştafâ'ya 32b - 804
v.-de 27b - 678
- vir- : Vermek; göndermek.
v. 9b - 218, 25a - 613, 43b - 1101, 46a - 1166, 63a - 1609, 69a - 1769, 71b - 1834, 85b - 2207,
97b - 2533, 106b - 2786, 106b - 2786
v.-di 2a - 12, 4a - 67, 16a - 389, 64b - 1648, 68a - 1741, 83a - 2136, 85b - 2202, 90a - 2335, 108b
- 2838
v.-diler 33a - 809, 100a - 2605
v. - dük 100b - 2616
v.-düm 46a - 1161
v.-düñ 3a - 39, 64a - 1640, 64a - 1645
v.-e 102a - 2657
v.-eler 35b - 888
v.en 91b - 2374
v.-iben 37a - 925
v.-ir 72a - 1852
v.- me 106b - 2778
v.-medin 44b - 1113
v.-mek 81b - 2095
v.-mekde 71b - 1827
v.-mese 43a - 1082
v.- mez 21a - 507, 91b - 2371
v. -miş 46b - 1170
v. -mişdür 108a - 2819
v.- sün 8a - 177, 11b - 274, 52b - 1328, 101a - 2627
v.- üp 100a - 2606

- v.-üpdür 89b - 2320, 85a - 2196
v.-ür 17a - 404, 23b - 569, 27a - 664, 58a - 1479, 62b - 1593, 62b - 1594, 81a - 2083, 81b - 2092,
102a - 2652, 105b - 2759, 107b - 2802
v.-ürken 8a - 180
v.-ürler 60a - 1531, 61b - 1569
v.-ürse 50a - 1264
v.-ürsin 41a - 1032
virici : Verici 86b - 2232
virdür- : Verdirmek.
v.-di 77b - 1982
viril- : Verilmek; gönderilmek.
v.- di 26a - 634, 46a - 1164, 50b - 1280, 50b - 1282, 57b - 1472, 72b - 1862
v.- mez 56b - 1435, 63b - 1628
v.-ür 24b - 605
v.-incek 60b - 1544
v.-ipdi 71b - 1835
v.-ipdür 37a - 927, 79a - 2025
viriş : Veriş
v.-üf 67a - 1707
virân (F.): Yıkık, yıkılmış.
virân (sine-i v.) 91b - 2373
virâset (A.): Varislik, mirascılık. 64b - 1655
vişâl (A.): Ulaşma, bitişme; sevgiliye kavuşma.
vişâl ol- 43a - 1078
v.-i (iyelik) 40b - 1011, 43a - 1077, 44a - 1105, 51a - 1294, 74b - 1907
v.-e 72a - 1847
v.-in 44b - 1121
vuķûf (A.): Vurma, duruş ; bir halde , olduğu gibi kalma, ilerleyip veya gerilememe.
v.-i (iyelik) 20b - 496
vur- : Vurmak.
v.-ur 81a - 2083
vuslat (A.): Sevgiliye kavuşma. 2a - 20
vü (F.): Ve 2a - 13,2a - 19,2b - 29,2b - 35,3a - 50,4b - 84,5a - 105,6a - 133,7a - 151,7b - 170,8a - 187,9a
210,11b - 267,13b - 316,14a - 335,14b - 339,14b - 340,14b - 350,15a - 352,16a - 382,16a -
386,16b - 393,16b - 393,16b - 401,17a - 412,18a - 434,18a - 435,18b - 450,19a - 455,19a -
456,20a - 477,20a - 481,22a - 531,22a - 538,22b - 551,24a - 583,24a - 586,25b - 623,26a -
633,27a - 666,28b - 698,30a - 741,31a - 759,32a - 793,33b - 832,34a - 840,34b - 853,34b -
858,35a - 865,35a - 875,35b - 878,35b - 879,35b - 891,36b - 907,36b - 917,37a - 922,39a -
984,40a - 998,40a - 1006,41b - 1047,42a - 1049,42a - 1054,42b - 1063,42b - 1064,43a -
1080,43a - 1081,43b - 1092,44a - 1102,45a - 1137,45a - 1139,45b - 1148,45b - 1150,46b -
1175,47a - 1184,47a - 1187,47b - 1202,49b - 1252,50b - 1286,51a - 1294,53a - 1347,54a -
1367,55a - 1392,56a - 1425,56a - 1428,57a - 1447,57a - 1451,57a - 1458,57b - 1460,58b -
1501,59a - 1513,61a - 1560,62a - 1585,62a - 1587,62a - 1592,64b - 1647,64b - 1655,65a -
1670,66b - 1706,67a - 1708,67a - 1711,67b - 1729,68b - 1750,70b - 1800,70b - 1805,71a -
1819,71a - 1825,74a - 1896,74a - 1903,74a - 1904,74b - 1913,74b - 1916,76b - 1962,77a - 1978,
77b - 1983,77b - 1987,77b - 1988,77b - 1990,77b - 1995,78a - 2007,78a - 2009,78b - 2018,79a -
2030,79a - 2031,79a - 2036,80a - 2058,81b - 2092,82a - 2113,83a - 2141,83b - 2152,85b -
2206,85b - 2207,85b - 2209,85b - 2210,87a - 2246,87b - 2259,87b - 2260,87b - 2262,87b -
2268,88a - 2275,88a - 2276,88a - 2278,88b - 2284,88b - 2286,88b - 2287,89b - 2322,90a -
2330,90b - 2347,91a - 2358,91b - 2364,92a - 2383,92b - 2395,93a - 2416,94b - 2446,94b -
2448,95a - 2462,95b - 2482,95b - 2484,96a - 2490,97b - 2534,97b - 2535,98a - 2548,98b -
2561,99a - 2578,99b - 2580,100a - 2600,100a - 2602,103a - 2681,103a - 2687,103a - 2689,103a -
2691,103b - 2694,103b - 2704,104a - 2716,105a - 2735,105a - 2737,105b - 2757,106b -
2784,106b - 2786,107b - 2806,107b - 2812,108a - 2824
vücüd (A.): Bulunma, var olam; varlık; insan veya hayvan gövdesi; ten. 69b - 1775
vücüda (*aks-i v.) 21b - 514
vücüdi (nür-i v.) 9b - 221

vücüd-ı muṭlak 48b - 1221
vücüd-ı vâcib 69b - 1782
vücüd-ı ḥalkuñ 42a - 1058
vücûduñ (Kemâlât-ı v.) 86a - 2215
vücûduñ şâhib-v. 28b - 699
vücûda gel- 68a - 1744
v.-a 14b - 338, 40b - 1020, 72b - 1857
v.-ı (iyelik) 5a - 101, 10b - 250, 28b - 699, 29b - 730, 32a - 793, 38a - 945, 40b - 1017, 48b -
1221, 55b - 1413, 60b - 1546, 69b - 1784, 70a - 1787, 74b - 1911, 74b - 1913, 75b -
1937, 75b - 1940, 75b - 1941, 75b - 1942, 76b - 1960, 77b - 1989, 79a - 2027, 79b -
2047, 93b - 2424, 93b - 2425
v.- idur 41a - 1033
v.-in 12a - 285, 76a - 1949, 107a - 2793
v.-nda 19b - 465, 90b - 2345
v.-ından 20b - 491, 72a - 1853
v.-ınuñ 63b - 1622
v.-un 40b - 1021
v.-uñ 44b - 1115, 50a - 1273, 59b - 1514, 86b - 2231, 92a - 2376, 106a - 2768
v.-unda 19b - 466
v.-uñdan 89a - 2299
v.-uñdur 69a - 1762

Y

yâ (F.): Ya; yâ veya, yahut.
ya 2a - 19, 82b - 2129, 84b - 2186, 84b - 2185, 101a - 2625
y.(y. ... y.) 56b - 1444
yâbân (F.): Dışarı, başka üle; ıssız kırı, ova, insandan boşalmış yer.
yâbâna git- : Heder olmak. 51a - 1290
y.-lara 61b - 1578
yâd (F.): Hatırlama, anma; hatır, gönül. 2b - 28, 38a - 956
yâd it 8a - 178
y.-dan 23b - 570
y.-ıñ 108a - 2828
yâd-gâr (F.): Bir kimseyi veya nesneyi khatırlatacak şey. 5a - 98
yâdlık (T. Yâd F.): Yadlık. 24a - 583
yağ : Yağ 23a - 562, 41b - 1038
yağ- : Yağmak.
y.-an 81a - 2089
y.-ar 61a - 1563
y.-dı 2a - 14
y.-ıncağ 61a - 1561
yağdur- : Yağdırmak.
yağdurur 60b - 1543
yağma (F.): Çapul, zorla mal kapma.
yağma ol- 35b - 881
yağmur : Yağmur. 61a - 1563
y.-dan 96a - 2494
y.-dı 41b - 1047
y.-ı (iyelik) 2a - 14
yağmurlu : Yağmurlu.
y.-dur 44b - 1114
yâhüd (F.): Veya; isterseniz; iyisi, doğrusu. 15b - 363, 26b - 646, 26b - 647, 29a - 715, 34b - 855, 39a -
972, 40a - 1001, 103a - 2687
yağın : Yakın
y.-dur 12b - 289, 12b - 292
yağ- : Yakmak.
y. 59a - 1513

- y.-a 65a - 1665, 104b - 2728
y.-alar 35a - 877
y.- ar 12b - 290, 19a - 459, 28a - 689, 45b - 1150, 61a - 1557, 76b - 1968, 104b - 273
y.-dı 33a - 818, 43b - 1097, 100a - 2604, 104b - 2731
y.-duñ 46a - 1157
y.-ıncaç 28a - 687, 65a - 1660
y.- ip 102b - 2670
y.- ipdur 82b - 2130
- yaqıl- : Yakılmak.
y.-ipdur 14b - 346
y.-ur 100b - 2612
- yaqın : Yakın 47a - 1192
y.- da 37a - 921
y.- dur 7b - 164
- yaqıncacuğ : Yakıncacık.
y.- dur 35b - 886
- yaqınlık : Yakınlık. 44a - 1106, 44b - 1124, 45a - 1127, 107a - 2796
- yaqın (A.): Sağlam bilgi, iyi , kat'i olarak bilme 14b - 344, 25b - 623, 26b - 648, 46b - 1171, 54b - 1384, 94b - 2446
yaqın it- 23b - 576
yaqını (bürhân-ı y.) 26b - 650
yaqını (imân-ı y.) 26b - 650
y.- e 8b - 190, 26b - 647, 26b - 649
y.- ile 94b - 2449
y.-ine 29b - 728
y.-ise 79b - 2045
y.-üñden 45a - 1140
y.- madı 104b - 2730
y.- mak 100b - 2612
y.- sın 108b - 2843
- yaqlaş- : Yaklaşmak.
yaqlaş- 37a - 924
- Ya'qüb (k.a): Hz. Yusuf'un babası, Hz İshak'ın oğlu olan Yakup Peygamber.
y.-a 47b - 1202
- yaqüt (A.): Değerli süs taşı. 83b - 2155
yaqüt-ı lâ'îfî 61a - 1558
- yaşan- : Meylatmek, dayanmak, niyetlenmek, tasarlamak; karargah edinmek.
y.-dı 5b - 111
- yalan : Yalan, yalancı, vefasız, sözünde durmaz. 16b - 393, 86a - 2222, 92a - 2385
y.- a 11a - 253, 102a - 2651
y.-dan 100b - 2621
y.-dur 75b - 1939
- yalancı : Yalancı.
yalancı ol- 101a - 2633
- yalancılık : Yalancılık.
y.-ı 19b - 470
- yalıñ : Alev.
yalıñı (Od yalıñı) 36a - 901
- yalnız : Yalnız. 78b - 2015
- yan- : Dert dökmek, şikayette bulunmak.
y.-a 64a - 1645
y.-am 28a - 686
y.-an 87a - 2248
y.-ar 1b - 7, 45b - 1142, 45b - 1152, 46a - 1168, 49b - 1255, 80b - 2075, 100a - 2602
y.-unı 105b - 2753
y.-up 53a - 1337

yan : Yan.

y.-da 18b - 446, 96b - 2501

y.-ı (iyelik) 31a - 759, 65b - 1679, 71b - 1838

y.-ma 35b - 884

yaña : Taraf, cihet, yön; tarafa, tarafta, yanda; taraftan, yandan. 6b - 146, 9a - 199, 25b - 624, 40a - 1006, 59b - 1524, 65b - 1677, 66b - 1703, 91a - 2354, 91a - 2358, 97b - 2530, 97b - 2537

yañadan : Taraftan 35a - 871

y.-dandır 76b - 1963

yañak : Yanak 77a - 1977

y.-ı (iyelik) 85a - 2190

yañası : Tarafı , yanı 39b - 992

yanınca : Yanında, beraberinde. 20b - 500

y.-ında 32a - 784

yandır- : Yakmak, tutuşturmak; tutuşturmak, verivermek.

y.-a 25b - 623, 45b - 1145

yañıl- : Yanılmak. ; hata yapmak.

y.-ma 40b - 1014

yañı (A.): Yani 35a - 865, 44a - 1104, 49b - 1262, 50b - 1275, 53a - 1336, 53a - 1338, 56b - 1439, 62a - 1586, 67a - 1715, 68b - 1752, 76a - 1953, 78b - 2013, 81b - 2097, 84a - 2168, 101a - 2623, 101b - 2640, 102a - 2659.

y.-miş 84b - 2179

y.-sun 54b - 1384

yanuğ : Yanık.

yanuğ 83b - 2148

y.-ı (iyelik) 28a - 688

yap- : Kapakamak, kapatmak, örtmek.

y.-ur 93a - 2416

y.-mağ 71b - 1837

yapış- : Bulaşmak, kirli bir şey sürülmek.

y.-miş 10a - 235

y.-up 46b - 1182

yapraq : Yaprak.

y.-ı (iyelik) 29a - 711

y.-ıdur 2a - 15

y.-ma 2a - 11

y.-ından 82b - 2123

y.-ıyuz 23b - 578

y.-ları 2b - 26,30a - 740, 80a - 2057

yapraqılı : Yapraklı 77b - 1987

yār (F.): Dost; sevgili. 14b - 345, 18b - 438, 22a - 529, 48a - 1217, 53b - 1355, 64a - 1642, 90a - 2335, 96b - 2501, 98b - 2564, 106a - 2772, 106a - 2772

yār-ı müşfik 9a - 208

y.-a 43a - 1089

y.-e 44b - 1126, 51b - 1310

y.-ı (yükleme) 20a - 485, 45b - 1148

y.-ın 74a - 1896

yar- : Kazmak, oymak; ayırmak, birbirinden uzaklaştırmak.

y.-a 29b - 726, 79b - 2043

yara : Yara 108b - 2835

yārā (F.): Kuvvet, kudret, takat, güç. 66a - 1695, 72b - 1860

yārā (ārā-yı y.) 43a - 1089

yarad- : Yaratmak.

y.-a 93a - 2414

y.-an 49b - 1250, 56b - 1443, 58b - 1496

y.-ıgıfıdan 70a - 1798

y.-ıpdur 56b - 1438

y.-ur 2b - 36,39b - 987,51b - 1302,56b - 1433,70a - 1789

yaradıcı : Yaradıcı. 51b - 1302

yaradılan : Yaradılan 20a - 477

yaradıl- : Yaratılmak.

y.-dı 20b - 495, 57a - 1446, 67b - 1729, 67b - 1733, 87b - 2267, 87b - 2268, 88a - 2270, 88a - 2270

y.-duğını 50b - 1275

y.-duğı 26a - 630, 95b - 2475

y.-ıpdur 95b - 2476

y.-madı 21a - 505, 88b - 2295

y.-mağı 71b - 1836

y.-mamışa 42b - 1072, 92a - 2388

y.-mamışdur 19a - 463

y.-mamış-ıdı 57a - 1449

y.-mamış-iken 75a - 1928

y.-maz 93b - 2422

y.-mış 92a - 2384

y.-mışdur 21b - 523

y.-ur 71b - 1838

yaraç : Hazırlık, levazım; silah.

y.-ın 27a - 667

yaraç eyle- : Hazırlık yapmak, hazırlık görmek. 64b - 1648

yaramaz : Yararsız, boş, uygunsuz, zararlı, kötü. 26b - 655, 58a - 1477, 95a - 2459

yaran- (Atın): Rejim ve idmanla karnı çekilip beli incelmek.

y.-a 53b - 1362

yaraç- : Yakışmak, uygun gelmek, layık olmak.

yaraşır 58a - 1474

y.-ur 27b - 676, 53a - 1343, 55a - 1394, 57b - 1473, 58a - 1474, 105a - 2745

yaraşuğ : Yakışır, yakışık, muvafık, münasip, layık, uygun.

y.-ı (iyelik) 6b - 134

yarat- : Yaratmak. (krş. Yarad-)

y.-dı 10b - 242, 58b - 1500, 70b - 1807, 94b - 2457

y.-dıyısı 70b - 1809

y.-duğından 40b - 1012

y.-dum 21b - 519

y.-mağa 74b - 1915

y.-mamışdı 32a - 786

y.-mamışiken 50b - 1278

y.-maz 19b - 464

yara- : Mümkin olmak, imkan el vermek; uygun düşmek, elverişli olmak, caiz olmak.

y.-ya 68a - 1740

yardım : Yardım 34b - 858, 58b - 1492

yardımlar eyle- 5b - 115

yarıl- : Yarılmak.

y.-a 36b - 906

y.-ur 36b - 907

yarım : Yarım 88a - 2274

y.-ca 99a - 2578

yarın : Ahiret günü. 51a - 1289, 73b - 1883

yāri (F.): Dostluk 79a - 2028

yāri qıl- 54a - 1367

yasak : Yasak.

y.-ı (yükleme) 20a - 488

yāsemen (F.): Yasemin çiçeği.

y. dūr 3b - 62

yasıl- : Yayın kirişini gevşetmek.

y. -a 36b - 908

yaş : Gözyaşı 44b - 1113, 90a - 2331, 90a - 2334
yaş eyle- : Islatmak. 54a - 1375
yaş : Taze; deniz. 75a - 1924
y.-da 103b - 2692
y.-ı 29a - 708
y.-ını 29b - 721, 79b - 2038
y.-iken 29b - 722, 79b - 2039
yaşan- : Gizlenmek, örtünmek, saklanmak.
y.-ır 72a - 1842
yat- : Yatmak.
y.-ma 106a - 2767
yavaş : Yavaş 60a - 1531
y.-ıdurlar 60a - 1530
yavuz : Kötü, fena; sert; azgın, keskin, güçlü, çetin, yaman, şiddetli. 47a - 1191, 55b - 1414, 58a - 1483,
64a - 1636, 64a - 1637, 66a - 1687, 73b - 1882
y.- dan 104b - 2725
yaya : Yaya.
y.-lar 36b - 914
yayıl- : Yayılmak.
y.-a 7a - 158
y.-duğ70b - 1804
y.-ıpdur 78a - 2008
y.-ur 6a - 131
yay- : Dağıtmak, perişan etmek.
y.-ıpdur 108b - 2831
y.-mak 102a - 2656
yay : Yay.
y.-lar 36b - 908
yaz- : Nakşetmek, resmetmek, süsleyip bezemek.
y.-a 83a - 2134
y.-asın 86b - 2228
y.-dı 83a - 2135
yazı : Yazı 56b - 1445
yazıl- : Yayılmak, dağılmak, dağıtılmak.
y.-dı 5b - 113, 17b - 416, 50b - 1280, 50b - 1280, 84b - 2175,
y.-mış 38a - 952, 77b - 1993
y.-mışdur 77a - 1977
y.-ur 11b - 273, 28b - 696
yazuk: Günah, suç.
y.-ı (iyelik) 57b - 1464
yazuklu : Günahkar, suçlu. 57b - 1464
yedi : Yedi 97a - 2519
yedil- : Yedekte götürülmek, birinin kılavuzluğunda gitmek.
y.-düñ 26a - 630
yed (A.): El.
y.-inde 69b - 1781
y.-indedür 48a - 1220
yeg : Daha iyi, üstün; kuvvetli, baskın. 63a - 1616, 89b - 2317
y. dür 62a - 1590, 63a - 1618
y.-idi 72a - 1843
yegâne (F.): Biricik, tek 69b - 1775
y. sin 40b - 1014
yegrek : Daha iyi, üstün, baskın, tercih edilir. 7a - 157
y.-in 67b - 1727
yek (F.): Bir, tek. 62b - 1606, 67a - 1713, 80a - 2060, 87a - 2244
yeksân (F.): Bir , beraber; her zaman , bir düziye 71a - 1817, 103a - 2678
yeksân eyle- 94a - 2443

yektâ (F.): Tek, eşsiz, benzersiz.

yektâ ol- 76a - 1956

yelek : Kuş kanadındaki kalemli tüy

y.-i (iyelik) 105a - 2743

Yemen (A.): Arap Yarımadasının batı-güney tarafının teşkil eden bölge.

y.-den 47b - 1201

yemiş : Yemiş.

y.-idür 30a - 742

yenâbî* (A.): Kaynaklar, pınarlar; çeşmeler. 17a - 405

yefî : Yeni, yaze. 102a - 2658

yen- : Yenmek.

y.-ince 36b - 918

yer : Yer 18b - 443

y.- de 67a - 1717, 84a - 2166

y.-ine 67a - 1709, 89a - 2299

yeryüzi : Yeryüzü 33b - 829

yeşil : Yeşil. 29a - 715, 43b - 1096, 51b - 1301, 62b - 1602, 62b - 1603, 83b - 2155,

yeşm (A.): Yağmur taşı da denilen yeşil taş. 16a - 376

yet- : Yetişmek, erişmek, ulaşmak, vasil olmak.

y.-dügince 7a - 161

y.-er 88b - 2284

y.-iserdür 34b - 851

yetiş- : Yetişmek, erişmek, ulaşmak, vasil olmak.

y.-ti 47b - 1202

yetmiş : Yetmiş 109b - 2865

yevm (A.): Gün.

yevm-i ‘amel 70a - 1794

yevm-i dîn 70a - 1794

yıgıl- : Menedilmek.

y.-a 100a - 2603

y.-dı 32b - 808

yıl : Yıl , sene 34b - 855

y.-ıdur 15a - 360

Yıldırım : Osmanlı padişahı Yıldırım Bayezit. 5b - 117

yıldırım : Yıldırım 36a - 900

yıldız : Yıldız.

y.-lar 20a - 483

y.-larıdur 33a - 812

yıl- : Çekilmek, uzaklaşmak.

y.-duq 70b - 1804

yılduz : Yıldız 3b - 60, 18b - 447, 36a - 898, 43b - 1092, 49b - 1256, 49b - 1258, 50a - 1268, 83b - 2148

y.-ıdur 83a - 2139

y.-lar 18b - 443

y.larufî 18b - 442

y.-uñ 19a - 451

yılduzlu : Yıldızlı 36a - 898, 76b - 1967

yık- : Menetmek, engel olmak; esrgemek, yoksun bırakmak.

y.- 18a - 425

y.-ıp 6a - 130

y.-mak 71b - 1837

yıkıcı : Yıkıcı.

y.-dur 99b - 2582

yıkıl- : Yıkılmak.

y.- a 35a - 865

y.-miş 74a - 1904

yıkuk : Yıkık. 93a - 2416

yırt- : Yırtmak.

y.-ar 94a - 2440

y.-up 36a - 900, 50b - 1281

yırtıl- : Yırtılmak.

y.-dı 100b - 2618

yidi : Yedi 18b - 439, 18b - 447, 19a - 451, 20a - 477, 34b - 855, 36a - 896, 66a - 1689, 66a - 1690, 75a - 1929

yi- : Yemek.

y.-di 66a - 1688, 88a - 2276

y.-düfi 56b - 1439

y.-medi 88a - 2278

y.-mege 97b - 2534

y.-mek 99a - 2568, 100a - 2605, 104a - 2716

y.-mekden 24b - 608

y.-mekdür 30b - 749, 103a - 2684

yidil- : Yedekte götürülmek, birinin kılavuzluğunda gitmek.

y.-ipdür 95b - 2476

yidinci : Yedinci 19a - 452, 30a - 739, 80a - 2056

yigin : Üstün, baskın, galip, kuvvetli, şiddetli. 91b - 2374

yigirmi : Yirmi. 7b - 165, 18b - 445, 19a - 460

yigit : Genç, delikanlı 70a - 1790

yigrek : Daha iyi, üstün, baskın, tercih edilir. (krş. Yegrek) 55a - 1393

y.-dür 29b - 727, 79b - 2044

yil : Rüzgar. 20a - 486, 50b - 1277, 67b - 1733

y.-e 3a - 39

y.-ler 23b - 567

yimiş : Yemiş, meyve. 29a - 708

y.-i (yük.) 14a - 337, 59b - 1522

y.-idür 80a - 2059

y.-ler 73a - 1872

yimüşlü : Yemişi olan, meyve veren. 59b - 1522

yine : Yine 2b - 31, 2b - 36, 9a - 205, 10b - 237, 11b - 269, 18a - 431, 18b - 448, 21a - 503, 21a - 509, 21a - 512, 22b - 549, 23a - 558, 23a - 566, 25b - 628, 27a - 666, 28a - 683, 28a - 686, 28b - 706, 30a - 747, 31b - 776, 35a - 874, 37a - 930, 38b - 959, 38b - 967, 39b - 990, 40a - 1009, 41b - 1037, 41b - 1041, 41b - 1046, 43b - 1090, 43b - 1091, 44a - 1103, 46b - 1179, 46b - 1180, 47b - 1207, 48a - 1210, 55a - 1395, 55b - 1406, 56b - 1437, 59b - 1514, 59b - 1524, 67b - 1729, 70a - 1789, 70a - 1792, 72b - 1861, 80a - 2064, 80a - 2065, 91a - 2363, 93a - 2412, 102b - 2668

yifi : Yeni, taze. 102b - 2666

yifiile : Yeni, henüz, yeni, den, pek yeni. 106b - 2783

yin- : Çürümek, aşınmak.

y.-miş 107a - 2795

yir : Yer, arz, zemin, toprak. 15b - 366, 35a - 865, 41b - 1043, 42b - 1070, 43b - 1093, 66b - 1706, 67a - 1714, 71a - 1819, 94b - 2448

yir eyle- 19a - 453, 19b - 468

y.-de 14a - 333, 20a - 477, 24b - 597, 27b - 673, 39b - 988, 43a - 1077, 43b - 1090, 43b - 1091, 50a - 1263, 51a - 1297, 63b - 1629, 68b - 1757, 76a - 1944, 93b - 2417, 93b - 2425, 95a - 2465, 98b - 2556, 98b - 2558, 101a - 2634, 103a - 2691, 103b - 2699, 106a - 2774, 107b - 2805

y.-den 4a - 66, 15b - 366, 58b - 1488, 95b - 2474, 101a - 2627

y.-e 7b - 175, 16a - 386, 20b - 497, 21b - 516, 27a - 664, 30a - 748, 54b - 1382, 58b - 1493, 64b - 1649, 87b - 2261, 87b - 2267, 100a - 2598

y.-i (yükleme) 6a - 121, 11a - 258, 12b - 295, 20b - 491, 36a - 896, 45b - 1150, 70a - 1791, 71a - 1824, 84b - 2185, 88a - 2276, 103a - 2691

y.-idür 26b - 651

y.-ile 66b - 1705

y.-in 35b - 878

y.-inde 1b - 2, 20a - 480, 56a - 1420, 78b - 2019, 83a - 2135, 91b - 2367,

y.-inden 14b - 343, 34b - 852

- y. -lü yirine 20a - 488,
y. -lü yiründe 43a - 1086
y. -lü yirinde 78b - 2019, 83a - 2135
y. -lü yirince 22a - 539, 80b - 2076
y. -ine 27a - 663, 45b - 1151
y. -ler 92b - 2398
y. -lerde 100b - 2614, 106a - 2767
y. -lerdir 24b - 605
y. -lerine 71b - 1831
y. -üñ 7b - 165, 67a - 1718, 70a - 1790, 96b - 2510
- yi- : Yemek.
y. -r 22a - 538
y. -yipdür 91b - 2370
- yirin- : Kederlenmek, üzülme, tasalanmak.
y. -ür 14b - 350
- yiryüzi : Yeryüzü. 46b - 1180
y. -inden 34a - 839
- yit- : Kaybomak, zayi olmak, yok olmak.
y. -di 66a - 1688
y. -düğine 60a - 1526
y. -er 11a - 258, 24a - 586, 49b - 1258, 106b - 2782
y. -eriken 16a - 377
y. -mek 2b - 33, 43a - 1085
y. -mez 16a - 378
y. -miş 34b - 861
y. -se 46a - 1166
- yitür- : Kaybetmek, zayi etmek, telef etmek.
y. -di 86a - 2226
y. -düñ 98a - 2547
- yiyecek : Yiyecek 88a - 2278
- yoğ : Yok 13b - 314
yoğ eyle- 88b - 2284
y. -idi 7b - 172, 32a - 784, 39a - 983, 75b - 1931
y. -idüñ 57a - 1446
y. -iken 50b - 1275, 57a - 1449, 75a - 1924, 75a - 1927
y. -um 109a - 2845
- yoğ : Yok, hayır. 20a - 489
y. -dur 81b - 2092
- yoğlu : Fakir 102a - 2654
- yoğsul : Fakir, yoksul.
y. -lara 6b - 140
y. -larını 6b - 145
- yoğ : Yok (krş. yoğ) 2b - 25, 3a - 42, 4a - 72, 7b - 162, 10a - 233, 10a - 234, 11a - 264, 11b - 267, 13b - 314, 13b - 315, 15a - 360, 19a - 462, 19b - 469, 22a - 530, 32a - 787, 32a - 788, 39a - 978, 40b - 1019, 41a - 1033, 44a - 1107, 45b - 1154, 55b - 1412, 55b - 1416, 57a - 1456, 57b - 1468, 58a - 1481, 58a - 1482, 58a - 1484, 63b - 1622, 63b - 1627, 68a - 1745, 79a - 2032, 82a - 2114, 83a - 2145, 90a - 2324, 90a - 2324, 94a - 2438, 104a - 2707, 104a - 2714
yoğ ol- 45a - 1140, 71b - 1836, 92a - 2388
y. -dan 39a - 983, 41a - 1028, 55a - 1400
y. -dur 3a - 38, 20a - 485, 39b - 985, 51a - 1296, 55a - 1392, 65b - 1675, 68b - 1753, 69a - 1761, 75a - 1921, 77b - 1989, 81b - 2098, 82b - 2120, 82b - 2126, 92a - 2385, 92b - 2390, 103b - 2702
y. -durur 18a - 435, 90a - 2325
- yoğluk : Yoğluk. 48b - 1234
y. -ı 24a - 594, 41a - 1029
y. -üñ 45b - 1154
y. -a 49a - 1235, 52a - 1318, 81a - 2078

yokluk : Yokluk. 48b - 1222, 48b - 123, 452a - 1316, 90a - 2328, 97b - 2536

y. -m 42a - 1061

y. -u 72b - 1857

y. -undan 41a - 1030

y. -da 42b - 1069

y. -dan 21b - 526

yokuş : Yokuş 21b - 527

yol : Yol; adap, erkan, usul, kural; müsaade, izin 11a - 254, 12b - 288, 16b - 393, 24a - 582, 24b - 601, 25b - 621, 25b - 622, 27b - 682, 29b - 732, 29b - 734, 37b - 938, 43a - 1080, 45a - 1138, 47a - 1189, 49a - 1243, 51a - 1290, 57a - 1455, 58b - 1490, 65b - 1683, 79b - 2049, 79b - 2051, 88a - 2280, 94a - 2436, 95b - 2480, 96a - 2487

y. -a 10b - 238, 24b - 607, 29b - 724, 43b - 1100, 46a - 1167, 53a - 1342, 58b - 1490, 66a - 1688, 79a - 2026, 79b - 2041, 84a - 2171, 92b - 2398, 97b - 2531

y. -da 3b - 52, 7b - 162, 16b - 396, 16b - 398, 25a - 615, 29a - 719, 50a - 1271, 55b - 1410, 92b - 2395, 95b - 2475, 99a - 2566, 101a - 2632

y. -dan 48b - 1226, 65b - 1682, 65b - 1683, 92b - 2396

y. -dur 13b - 322, 65b - 1681

y. -ı (yüklenme) 24b - 607,

y. (iyelik) 40b - 1019, 65a - 1660

y. -in 94a - 2436, 99a - 2578

y. -ina 33a - 811, 62b - 1603, 99b - 2593

y. -inda 25a - 614, 26b - 648, 46b - 1171, 89a - 2302, 98a - 2546

y. -indadır 98b - 2560

y. -ımı 16a - 386, 91a - 2359

y. -ını 99b - 2592

y. -lar 65b - 1681, 77a - 1970

y. -lara 82a - 2111

y. -ların 82a - 2118

y. -larını 6a - 129, 95b - 2480

y. -ların 90a - 2334

yol aç- : yola sapmak 94a - 2436

yollu : Yollu 95b - 2476, 99a - 2572

yolluk : Yolluk.

y. -ıdır 95b - 2481

y. -un 96a - 2492

y. -uñ 44b - 1114

y. -una 65a - 1667, 95b - 2476

y. -unda 6b - 144

y. -uñda 98b - 2552

y. -unuñ 65b - 1672

yoldaş : Yoldaş.

y. -a 16b - 393

y. -ı (iyelik) 105a - 2742

y. -laruñ 97b - 2531

y. -laruñdan 64a - 1644

yoldaşlık : Arkadaşlık.

Yoldaşlık eyle- 98a - 2545

yoyul- : Zail olmak, silinmek, bozulmak.

y. -sun 89a - 2299

yönel- : Teveccüh etmek, yüz tutmak, yüzünü belli bir yere çevirmek.

y. 91a - 2358

y. -ip 91b - 2365

yören- : Dolaşmak, yaklaşmak, bir şeyin çevresinde dolaşmak.

y. -e 10a - 227

y. -ür 62a - 1579

yöre : Etraf, çevre, civar, muhit.

y. -sinden 62a - 1579

yüce (F.): Damla. 24a - 584

yu- : Yıkamak.

y. -a 54a - 1374

y. -dı 28a - 688, 53a - 1340, 88a - 2281

yudur- : Yıkamak.

y. -mak 101b - 2637

yuğ- : Yıkamak (krş yu-)

y. -un 101b - 2642

yuğarı : Yukarı (krş yuğarı) 41b - 1039

yuğaru : Yukarı (krş yuğarı) 24a - 586

yukarı : Yukarı 70b - 1803

yukaru : Yukarı (krş yukarı) 20a - 484

yular : Yular.

y. -ı (yükleme) 46a - 1164

yumrula- : Yuvarlak biçim, durum almak, toplanmak. 36a - 905

yumurda : Yumurta

y. -dan 59b - 1525

y. -sından 60a - 1535

yurd : Yurt.

y. -un 35b - 878

Yüsuf (k.a): Hz. Yusuf Peygamber.

y. -a 48b - 1228

yuva : Yuva.

y. -da 48a - 1214

y. -sı 96b - 2506

y. -sın 4b - 84

yuy : Yıkamak (krş . Yu-)108b - 2841

yuyul- : Zail olmak, silinmek, bozulmak.

y. -dı 90b - 2345

yüce : Yüce, yüksek. 65b - 1674

y. -den 60b - 1548

y. -dür 67a - 1712

yücelik : Yücelik 73b - 1890

yüğ : Tüy.

y. -i 59a - 1512

yük : Yük 59a - 1503

y. -den 58b - 1493

y. -in 59a - 1503

y. -ini 108b - 2842

y. -lerin 59a - 1505

y. -lerini 64a - 1636

y. -ü (iyelik) 77a - 1980

y. -ün 99a - 2578

yün : Yün.

y. -e 71b - 1827

yürek : Yürek, kalp; bir nesnenin içi, iç kısım 84b - 2177

y. -i (iyelik) 81a - 2082, 91a - 2354

y. -in 20a - 482

y. -üñ 16a - 383

y. -deki 84b - 2178

y. -ler 80b - 2075

yüreksüz : Korkak, cesaretsiz.34b - 851

yüreksüzlük : Korkaklık. 65b - 1673

yüri- : Gezmek, dolaşmak; hareket etmek, iş yapmak; geçer olmak; hareket etmek, dönmek.

y. 13a - 305, 16a - 377, 62a - 1586, 91a - 2356, 91a - 2357, 106b - 2786

y. -iserdür 34b - 854

y. -ye 34b - 857

y. -yeler 34b - 861

- y. -yen 87a - 2242
y. -ip 34b - 863
yürü- : Gezmek, dolaşmak; hareket etmek, iş yapmak; geçer olmak; hareket etmek, dönmek. (krş yüri-)
y. -r 20a - 483, 20b - 498, 20b - 500, 30b - 751, 96a - 2490, 101b - 2649, 102a - 2655, 104a - 2707, 104a - 2709
y. -rem 7b - 162
y. -ürsin 64a - 1645
y. -ye 35a - 866, 35b - 889, 36a - 894, 36b - 906
y. -yüp 36a - 896
yürin- : Yürümek
y. -ürdir 19a - 453
yüz : Yüz. 30a - 737, 30b - 754, 30b - 754, 38b - 961, 38b - 963, 80a - 2054, 80a - 2060, 83b - 2148, 84a - 2168, 90a - 2333, 90b - 2343
y. -de 85a - 2194, 103a - 2681, 107b - 2802
y. -den 17a - 404, 21b - 522, 37b - 937, 53b - 1350, 55a - 1398, 55b - 1412, 75a - 1920, 109b - 2865
y. -dendir 3a - 42
y. -dür 84a - 2168
y. -i (iyelik) 7b - 165, 30a - 737, 80a - 2054, 85a - 2188, 90a - 2335, 98b - 2558, 100b - 2608, 108b - 2835
y. -dir 86b - 2232
y. -dür 83a - 2139
y. -in 15a - 360, 20b - 497, 50a - 1273, 74b - 1906, 86a - 2218, 90a - 2334, 94b - 2458
y. -inde 82b - 2121, 84b - 2173, 84b - 2185
y. -inden 5a - 100, 30b - 756, 48b - 1233, 73b - 1889, 73b - 1889, 75b - 1942, 75b - 1942, 83b - 2152, 86a - 2224, 92b - 2390, 93b - 2422, 104a - 2708, 108a - 2826
y. -ifden 12b - 298, 58b - 1497
y. -indendir 108a - 2817
y. -ine 25a - 610, 41b - 1043, 57a - 1458, 61a - 1564, 67a - 1714, 78a - 1999, 97a - 2519, 106a - 2762
y. -ini 8b - 195, 67a - 1716
y. -iñi 94a - 2440
y. -inüñi 83a - 2139
y. -lerden 30a - 737, 80a - 2054
y. -ü (iyelik) 78a - 1999, 84a - 2166
y. -üdür 29a - 718
y. -ün 105a - 2736
y. -ünden 27b - 682
y. -üñden 38b - 963
y. -üñe 84a - 2169
y. -üni 53a - 1340, 64b - 1647, 96a - 2495
yüz çevir- : Terketmek, iltifat etmek. 44b - 1114
yüz göster- : Nasip olmak, kısmet olmak, kendini göstermek. 17a - 412, 90b - 2349
yüz tut- : Yönelmek, teveccüh etmek, meyletmek. 11b - 270, 20a - 484
yüz vir- : Yüz göstermek. 16a - 389
yüz : yüz sayısı. 7b - 165, 30a - 743, 46b - 1170, 51b - 1300, 76a - 1950, 83a - 2139, 88b - 2289, 91a - 352, 106b - 2777
y.i (yük.) 30a - 743, 80a - 2060
yüzlü : Şerefli, itibarlı, hatırı sayılır.
y. -sin 24a - 590
yüzsüz : Şerefsiz.
y. -i (yükleme) 101a - 2625
yüzük : Yüzük.
y. -i (iyelik) 6b - 137

Z, Z, Z, Z

zafer (A.): Birçok emek neticesinde maksada ulaşma, başarıma 6a - 123, 108a - 2820
za'fi (A.): Kuvvetsizliğe, dermansızlığa ait, bununla ilgili.

- zâ'fî ol- 72b - 1855
- zâhid (A.): Çok aşırı sofî; kaba sofî. 107b - 2809
zâhid (huşk-ı z.) 4a - 76
zâhid ol- 85a - 2193
z. -dür 101b - 2643
z. -ler 102a - 2655
z. -lerûf 107b - 2808
- zâhidlik (T. Zâhid A.): Sofuluk.
z. -den 103a - 2678
- zâhir (A.): Görünen, görünücü, açık, belli, meydanda. 3b - 52, 3b - 55, 10a - 232, 20b - 492, 21a - 504, 37a - 922, 47a - 1193, 47b - 1197, 62b - 1606, 84a - 2167, 94a - 2435, 94a - 2442, 96b - 2504, 99a - 2570, 106b - 2777, 107a - 2800
zâhir (baħr-ı z.) 32b - 806
zâhir (ehl-i z.) 11a - 263
zâhir ('ilm-i z.) 4a - 71
zâhir-i pinhân 96b - 2507
zâhir ol- 2a - 12, 12a - 284, 21b - 519, 27b - 675, 31b - 774, 37a - 923, 48b - 1230, 72a - 1849, 78a - 2003, 80b - 2071, 93a - 2404, 93a - 2409, 98b - 2558
z. -den 11a - 263
z. -e 69b - 1778
- zâhiren (A.): Görünüşte, görünüşe göre, görüldüğü gibi, meydanda olarak. 56b - 1440
- zâhirî (A.): Görünen, görünürdeki. 28b - 698
z. -idi 74b - 1915
z. -ile 84a - 2170
z. -inde 104a - 2714
- zâhm (F.): Yara.
z. -a 58a - 1474
- zâhmet (A.): Zahmet, sıkıntı, eziyet. 25b - 628
z. -e 4a - 74
- zâ'il (A.): Sona eren, devamlı olmayan. 12b - 298
zâ'il ol- 75b - 1941
zâ'il eyle 44a - 1109
- zâ'if (A.): Zayıf.
z. -e 34b - 858
- zâlüm (A.): Çok zalim olan.
zâlüm-ıla 21a - 511
- zâma'ir (A.): Zamirler, içyüzler. 73b - 1881
- zamân (A.): Zaman, vakit; çağ, devir. 14b - 339
zamân (devr-i z.) 35b - 890, 46b - 1179
zamânâm (mehdî-yı z.) 36b - 919
z. -a 64a - 1645, 100b - 2616
z. -da 7b - 172, 10b - 244, 20a - 477, 22a - 535, 34a - 845, 35b - 885, 100b - 2609, 100b - 2610, 103b - 2697, 105a - 2739
z. -dan 32b - 798
z. -dur 89b - 2313, 109a - 2853
z. -dur (Mehdî-yi z.) 33b - 826
z. -i (yükleme) 100b - 2613
z. -in 70a - 1788
z. -uî 6b - 134, 40b - 1023, 104b - 2733
- zâmm (A.): Artıkma, katma, ekleme. 42a - 1048
- zânn (A.): Sanma, sanı, sezme. 76b - 1959
zânn'dur ('ilm-i z.) 62b - 1600
zânn eyle 19b - 470
z. -a 104a - 2706
- zâr (F.): Ağlayan, inleyen. 101b - 2639
z. -i 3a - 47, 45b - 1148

- z. -in 74a - 1896
zarar (A.): Bir menfaatin bozulması veya kaybolması; ziyan eksiklik.
z. -dan 29a - 709
zarf (A.): Kap, kılıf, mahfaza. 61b - 1575
zārī (F.): Ağlayıp sızlama.
zārī kııl- 54a - 1367
zarūret (A.): Çaresizlik, muhtaçlık, yoksulluk; sıkıntı. 4b - 81, 60b - 1550, 63b - 1634, 69b - 1782, 79a - 2025
zarūret gel- 98a - 2540
zarūret it- 20b - 490
zāt (A.): Kendi; asıl, öz, cevher, şahsiyet, kişilik. 30b - 755, 49b - 1260, 57a - 1459, 68a - 1738, 75a - 1926
zāt (pāk-ı z.) 52a - 1325
zāt-ı cihān 42a - 1058
zāt-ı kıdem 21a - 512
zāt-ı nūr 12b - 296
zāt-ı şūret 20b - 490
zāt-ı şerif 69a - 1761
zāt-ı vācib 10a - 230
zātınuñ (Kemāl-ı z.) 38b - 958
z. -a 64b - 1659, 66a - 1697
z. -dan 12a - 282
z. -ı (iyelik) 6b - 142, 10b - 249, 12a - 282, 32a - 789, 45a - 1128, 45a - 1129,45a - 1130, 64b - 1659, 70b - 1810, 75b - 1930, 92b - 2392, 93a - 2406
z. -ıla 21a - 506
z. -in 51a - 1289
z. -ına 10a - 233
z. -ında 11b - 267, 12a - 281
z. -ından 45a - 1129
z. -indandur 15a - 353
z. -ınuñ 45a - 1131, 57a - 1454
z. -ınuñdur 28b - 702
z. -uñ 49b - 1249, 49b - 1261, 62b - 1597, 92a - 2378
z. -uñladur 72b - 1859
z. -uñladurur 16b - 401
zātl (A.): Kendiyle ilgili, kendine ait, kişilik, özlük, özel. 75b - 1933
zāyi' (A.): Kayıp, kaybolan, yitik; değersiz, boş, beyhude. 106a - 2767
zāyi' it- 51a - 1290
zāyi' ol- 99a - 2566
zebān (F.): Dil, insan.
z. -ı (iyelik) 2b - 24
zeber (F.): Üst. 36b - 917
zehī (A.): Ne güzel, ne hoş 2a - 12, 10a - 235, 22b - 553, 32a - 787, 32a - 794, 32b - 801, 58a - 1484, 88a - 2277, 88b - 2288, 107b - 2807, 107b - 2809
zehir (F.): Zehir, ağrı. 58a - 1479
zehr-i mārī 99a - 2568
zekāt (A.): İsalmin beş şartından biri olan, mal ve paranın, paklığını ve helalliğini sağlamak üzere, kırkta birinin her yıl sadaka olarak dağıtılması.
zekātuñun (‘ilm-i z.) 62b - 1597
z. -uñ 46a - 1166
Zelīl (A.): Hor, hakir, alçak, aşağı tutulan. 56a - 1419
zemān (A.): Zaman, vakit, çağ, devir.
z. -dan 82b - 2125
z. -lar 42a - 1059
z. -uñ 26a - 632

- zemîme (A.): Zemmedilmeye, yerilmeye layık, fena, kötü.
zemîme (ahlâk-ı z.) 49a - 1244, 66a - 1689
zemîme (evşâf-ı z.) 26a - 639
- zemîn (F.): Yer, yeryüzü. 15b - 374, 21b - 525, 39b - 985, 70a - 1789, 80a - 2057, 87b - 2259
zemine (şahrâ-yı z.) 41b - 1041, 67a - 1715
zemîne (rûy-ı z.) 8a - 184
zemîn-i âs-mâni 30a - 740
z. -e 38b - 967
z. -i (yükleme) 89b - 2313
z. -inde 26a - 632
z. -üfi 6b - 134, 67a - 1716
- zemm (A.): Yerme, kınma; ayıplama.
zemm-i ma'siyet 101a - 2630
- zemzeme (A.): Ezgili, nağmeli ses, nağme. 4b - 88
- zen (F.): Kadın.
z. -ler 99a - 2572
- zencefil (A.): Hindistan ve Malezya' da kalın ve yumuşak köksaplı bir bitki.
z. -ün 39b - 994
- zencîr (F.): Zincir.
z. -idür 82a - 2106
- zengîn : Zengin.
zengîn ol- 80a - 2065
- zer (F.): Altın. 35b - 887
zer-âba 4b - 87
zer-feşând 77b - 1985
z. -ler 7a - 149
- zer'î (A.): Ekme, tohum saçma. 2b - 29
- zerd (F.): Sarı.
z. -i (yükleme) 67b - 1721
- zerîn (F.): Altından veya altına benzer olan, altın gibi, altın gibi sarı parlak. 77b - 1983
- zerk (A.): Bir su gibi veya sıvı ilacı şırınga ile verme 100a - 2601
- zerre eyle- (A.): En ufak parça. 50a - 1274, 99a - 2566, 103b - 2703
zerre 95a - 2470
z. -den 53b - 1353
z. -nüfi 15a - 355
z. -yi 14b - 343
- zerrîn (F.): Altından yapılmış, sltın, altın gibi sarı. 76b - 1965
zerrîn (bâl-ı z.) 4b - 86
- zevâl (A.): Yerinden ayrılıp gitme.
z. -e 20a - 479, 40b - 1017, 69b - 1786
- zevc (A.): Çift, tek karşılığı; bir çiftten her biri. 20a - 481, 69b - 1773
- zevk (A.): Zevk, tat, tatma; hoş giden hal; hoş vakit geçirme, eğlence. 32b - 801, 74a - 1902
z. -i (iyelik) 88b - 2287
zevk-i tevhid 11a - 264
z. -ile 12a - 277
z. -in 78a - 2003
z. -ini 77a - 1972
- zıdd (A.): Bir şeyin karşılığı, aksi.
z. -i (iyelik) 10a - 232, 10a - 233, 66a - 1685
z. -ıyla 10a - 232
z. -ları 66a - 1687
z. -udurur 21a - 510
- zıll (A.): Gölge; (mec.) koruma, sahip çıkma. 32a - 783
zıll-ı ilâhî 32a - 787
zıll-Rab 5b - 117

- zıllı ol- 6b - 142
z. -i 30a - 740, 80a - 2057
z. -ından 32a - 794
- zî (ze) (F.): Zîhi "ne güzel, ne" nin kısa biçimi. 78a - 2007
- zîbâ (F.): Güzel, hoş, yakışıklı. 4b - 91, 47a - 1184
zîbâ (cism-i z.) 42a - 1053
zîbâ (huld-ı z.) 85a - 2191
zide (ömr-i z.) 62a - 1581
- zift (A.): Zift.
zeft (lâf-i z.) 62a - 1585
- zih (F.): Kiriş. 23b - 568
- zîkr (A.): Anma, anılma.
zîkr eyle 101b - 2640
zîkr it- 9b - 225
z. -in 18b - 448
z. -indeyem 5b - 106
- zinâ (A.): Zina.
z. -lar 99b - 2580
- zindân (F.): Karanlık, yeraltı hapisanesi.
zindân (ehl-i z.) 16a - 382
zindânda ol- 14b - 349
z. -dan 18a - 425
- zinde (F.): Diri, yaşayan, canlı.
zinde (tende-yi z.) 38a - 953
- zindegâni (F.): Dirilik, hayat. 50a - 1265, 70b - 1807
- zînet (A.): Süs, bezek.
z. -idür 77a - 1976
z. -in 77b - 1982
- zînetlü (T. Zînet A.): Süslü. 67a - 1719
- zinhâr (F.): Sakın asla, olmaya, aman!
zinhâr eyle 70a - 1795
- zîr (F.): Alt, aşağı. 36b - 917
zîr-i dest 28a - 690
zîr-i gölge 104a - 2711
- zîrâ (F.): Çünkü, şundan dolayı. 37b - 932
- zîrek (F.): Anlayışlı, uynak.
zîrek ol- 12b - 293
- ziyâ (A.): Işık, aydınlık. 10b - 246, 93b - 2423
z. dan 93b - 2423
- ziyân (F.): Zarar, kayıp.
z. -a 64a - 1645
z. -dan 79a - 2031
- ziyâret (a.): Görmeye gitme. 102b - 2671
- zuhûr (A.): Görünme, meydana çıkma.
zuhûr ol- 37a - 925
z. -a 21b - 514, 55a - 1398, 66a - 1693
zuhûra gel- 2a - 18, 3a - 41, 13b - 313, 13b - 316, 31a - 769, 99a - 2570, 107b - 2804
Zuhûr-ı kudret 22b - 550
Zuhûr-ı külliyye 31a - 767
zuhûrı ol- 44b - 1123
z. -i (yükleme) 12b - 291, 31b - 774
z. -ından 10b - 249
z. -uñ 38b - 965
- zuhûrât (A.): Hesapta olmayan, umulmadık hadiseler. 30b - 755, 75a - 1926
z. -ila 76b - 1958

- zulm (A.): Bir şeyi kendi yerinden başaka bir yere koyma; zulüm, haksızlık, eziyet. 33b - 829, 65b - 1675, 66a - 1688
zulm-ı 'aynı 58a - 1486
zulm-ı tohum 65a - 1662
zulm-içün 66a - 1692
z. -çün 66a - 1691
z. -dur 65b - 1684
z. -e 108a - 2821
z. -i 65a - 1663
z. -ila 94b - 2454
z. -ufl 66a - 1685
- zulüm : Bkz. zulm.
zulüm eyledi 21a - 507
zulüm-ıla 21a - 509
- zulmet (A.): Karanlık. 10b - 247,21a - 510,21a - 511,28b - 696,33b - 829,
zulmet (lā'n-ı z.) 66a - 1692
zulmet-i hicābı 87a - 2244
zulmet-perde 94b - 2454
z. -den 21a - 511,21a - 512,32a - 783,65a - 1662,74a - 1894,87a - 2245
z. -in 50a - 1266
z. -inde 27a - 657
z. -inden 107a - 2794
- zūhal (A.): Astr. Satürn gezegeni 19a - 452
z. -ufl 19a - 456, 19b - 466
- zūbān : Bkz. zeban
z. -ı (iyelik) 109a - 2855
- zūcāc (A.): Cam, şişe. 86a - 2223
- zūhd (A.): Her türlü zevke karşı koyarak kendini ibadete verme. 28b - 704, 92a - 2376, 108b - 2830
zūhd-i huşkı 88a - 2281
zūhd-i rāğıb 85b - 2201
- zūhdī (A.): Zūhde mensup 91a - 2353
- Zūhre (A.): Astr. Çobanyıldızı 19a - 454, 19a - 458, 33b - 831
- zūlf (F.): Yüzün iki yanından sarkan saç lülesi 77b - 1993, 109a - 2846
zūlf-i berçin 82a - 2107
zūlf-i dırazı 82a - 2105
zūlf-i serkeş 78a - 1997
zūlf (perde-yi z.) 82b - 2132
zūlf-ile 77b - 1995, 78a - 1999, 81b - 2103
z. -de 78a - 2009
z. -den 83b - 2159
z. -i (yükleme) 4a - 75, 81b - 2104, 82a - 2108, 82a - 2112, 82b - 2121, 82b - 2127, 83b - 2158
z. -i (iyelik) 77a - 1979, 82a - 2117, 82b - 2123, 85a - 2189
z. -idür 83a - 2133
z. -in 82b - 2131
z. -inde 82b - 2120, 82b - 2122
z. -inden 82b - 2129, 82b - 2121, 83b - 2152, 78a - 1999
z. -ini 82a - 2115
z. -üfl 78a - 1998, 82b - 2126
- zūlī (A.): Al, alma, horluk, hakirlik. 65b - 1673
- zūmre (A.): Bölük, takım.
z. -sinde 5a - 103
- zūmürrüd (A.): Zümrüt. 4b - 89
- zūnnār (A.): Papazların bellilerine bağladıkları uçları sarkık, ipten örme kuşak. 91a - 2356, 91a - 2357, 106a - 2775
zūnnār ('ağd-ı z.) 95a - 2466
z. -a 93a - 2407, 95a - 2465

z.-dan 95a - 2468

z. -i (yükleme) 91b - 2370, 92a - 2383, 106b - 2785, 106b - 2785

KAYNAKLAR

- BANARLI, Nihat Sami, Resimli Türk Edebiyatı Tarihi, İst. 1971
- DEVELİOĞLU, Ferit , Osmanlıca- Türkçe Ansiklopedik Lugat, Ank. 1995
- ERGİN, Prof. Dr. Muharrem, Türk Dil Bilgisi, Bayrak Yay. İst. 1999.
- GENÇ, DR. İlhan, Esrar Dede, Tezkire-i Şuarâ- yı Mevleviyye, Ank. 2000
- GÖLPINARLI, Prof. Dr. Abdülbâki, Gülşen-i Râz, Maarif Mat. 1944
- GÜLSEVİN, Doç Dr. Gürer Gülsevin, TDK. Yay., Ank. 1997
- HACIEMİNOĞLU, Prof. Dr. Necmettin, Türk Dilinde Edatlar, MEB., İst. 1992
- İLKER, Doç Dr. Ayşe, Batı Grubu Türk Yazı Dillerinde Fiil , TDK. Yay., Ank., 1997
- İSEN, Dr. Mustafa, Heşt Behişt, Akçağ Yay., Ank. 1998
- İSEN, Dr. Mustafa, Latifi Tezkiresi , Kültür Bakanlığı Yayınlar, Ank. 1990
- İSEN, DR. Mustafa Kühnü'l Ahbâr' ın Tezkire Kısmı , AKM. Yay. , Ank. 1994
- İslam Ansiklopedisi, Cilt. 11, Diyanet Vakfı, İst. 1996
- İslam Ansiklopedisi, Cilt 14, Diyanet Vakfı, İst. 1996
- İslam Ansiklopedisi, Cilt 11., Devlet Kitapları, 1997
- SAMİ , Şemseddin , Kâmüs- ı Türki, Enderun Kitapevi, İst. 1989
- KOCATÜRK, Vasfi Mahir, Büyük Türk Edebiyat Tarihi, Edebiyat Yayınevi Ank. 1970.
- KORKMAZ, Prof. Dr. Zeynep, Türkiye Türkçesi Grameri (Şekil Bilgisi), TDK. Ank. 2003
- KAVUT DEMİRAL, Didem Elvân Şirâzi ve Gülşen- i Râz Celal Bayar Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi, 2003
- LEVENT, Agah Sırrı , Türk Edebiyat Tarihi, Cilt 1. , Türk Tarih Kur. , Ank. 1988
- TİMURTAŞ, Prof. Dr. Faruk Kadri, Eski Türkiye Türkçesi, Enderun Kitapevi,İst. 1994
- ÖZMEN, Prof. Dr. Mehmet, Ahmed- i Dai Divanı,TDK: Yay. , Ank. 2001
- REDHOUSE, Sir James W. , Turkish and English Lexigon, Çağrı Yay. , İst. 2001
- Yapı Kredi Sermet Çifter Araştırma Kütüphanesi Yazmalar Katalogu, YKY. Yay., İst. 2001

